NONII MARCELLI

PERIPATETICI TUBURTICENSIS

DE

COMPENDIOSA DOCTRINA PER LITTERAS AD FILIUM

ET

FABII PLANCIADIS FULGENTII

EXPOSITIO SERMONUM ANTIQUORUM.

AD FIDEM VETERUM CODICUM EDIDERUNT

ET APPARATUM CRITICUM INDICESQUE ADIECERUNT

FR. DOR. GERLACH & CAR. LUD. ROTH.

BASILIÆ

IMPENSIS LIBRARIÆ SCHWEIGHAUSERIANÆ.

MDCCCXLII.

PRÆFATIO.

De Nonio Marcello et olim sententiis variatum est, et etiamnunc multa incerta et dubia manent. Nam neque patria eius satis comperta est, neque, quibus parentibus et quo tempore natus esset, adhuc ad liquidum perduci potuit. Imo ipsius libri, qui Nonii nomen præfert, ea est ratio, ut haud facile dixeris, quid potissimum auctor in tanti operis farragine colligenda secutus esse videatur. Accedit quod in magna librorum manu scriptorum copia nequaquam satis exploratum est, quanta cuiusvis codicis sit auctoritas, aut quam ad normam iudicium editoris sit dirigendum. Novam igitur huius Grammatici editionem parantes facere non poteramus, quin de his quoque rebus paucis ageremus. Etsi enim opera nostra in emendandis potius quam in illustrandis verbis versata est, tamen ne critici quidem partes ab eo suscipi posse videntur, qui in his quæstionibus solvendis non aliquantum operæ studiique posuerit. Et primum quidem patriam Nonii quod attinet, hodie vix quemquam fore putaverim, qui ex cognomine *Tiburticensis*, (quam multorum librorum scripturam nonnulli in *Tiburiensis* corruperunt,) ita sibi persuadeat, Nonium aut Tibure esse ortum aut scrinia bibliothecæ Tiburtinæ, quæ in templo Herculis fuit, cfr. A. Gell. N. A. XIX. 5. compilasse eiusque auxilio variæ eruditionis volumen composuisse; quod Christ. Wassii iudicium fuit, cfr. Fabricii Bibl. L. ed. Ern.

p. 355. Nam vel leviter hanc quæstionem tangentibus mirum videatur, quod, exitu adiectivi mutato, *Tiburticensis* pro *Tiburtinus* scriptum sit, et in tot scriptorum locis, ubi Tiburis agrique Tiburtini mentio fiat, tamen nusquam nova hæc terminatio legatur. Sed re accuratius examinata satis constat, *Tiburticensis* neque unicam, neque optimorum librorum esse scripturam. Nam in codice Guelferbytano (W.) a manu prima *Tuburticensis* scriptum est, quod m. sec. in *Tuburcicensis* mutavit, et in codice, qui olim Petri Danielis, mox Salmasii, denique Is. Vossii fuit, cfr. Catal. Bibl. Leid. ed. 1716. p. 365. *Tuburgicensis* legitur; denique in aliis libris *Thiburticensis* exaratum est. Quæ quidem lectionis varietas ita est comparata, ut ad omnia alia facilius quam ad Tibur Italicum referatur. Iam quærentibus, cuius oppidi nomen ad hoc vocabulum gentilicium proxime accedat, admodum credo probabile videbitur, eius adiectivi originem ab oppido *Tubursicca* esse repetendam, quod municipium in Africa situm Sanctus Augustinus sæpius commemorat. Sed fecit haud dubie ad illius vocabuli originem obscurandam, et quod librarii scribendi rationem ad notioris urbis nomen conformabant, et quod plura oppida eiusdem fere nominis et paucis tantum litteris diversa in Africa sita fuerunt. Nam præter Θουβουρσίκκα, cuius situs apud Ptolemæum edit. Basil. Froben. 1533. 4.^{0} p. 243. κ̀θ. λὰ. γ΄. definitur, colonia Romana fuit Θουβουρνίκα, oppidum *Tuburnicense*, apud Plinium N. H. V. 4. quod ipsum diversum fuit ab oppido *Tuburbitano* maiore et minore, quæ in collatione Donatistarum sive Carthaginis, quam primus Pithœus edidit p. 147 et p. 207. commemorantur. Inde patet quatuor oppida numerari inter se diversa, *Tubursicum*, oppidum *Tuburnicense*, Tuburbin maiorem et minorem; sed ipsum Tubursicum duplex fuit. Alterum enim *Bure* cognominatur, ut videre est ex inscriptione, quam primus Shawius Vol. I. p. 220. publici iuris fecit et postea Maffeius et Donatus illustrarunt, apud Orellium Inscript. Latt. Nro. 3691.

VRBI. ROMÆ. ÆTERNÆ. AVG. RESP. MVNICIPI. SEVERIANI ANTONINIANI LIBERI THIBVRSICENSIVM BVRE.

ultimum vocabulum Orellius *Burense* vel *Burensium* explicat. Ad idem oppidum altera inscriptio pertinet, quæ et ipsa a Shawio edita fuit, sed maior pars vetustate corrupta est.

Q. ACILIO. PAPIR. . . . .
. . . .
ANONÆ. AVC. . . . .
SICENSIVM PROC. . . . .
THEATRI PON. . . . .
ADVOCATO. CODIC. . . . .
ADMINISTRATIONIS. HEREDI. . . . . . .
IN. ME. ET. CO . . . ENTIVM C. . .
LAVRENTIVM. VICO. AVGVSTINORVM
SACERDOTI . . . . REIP.
MVNICIPI. LIBERI. THIB. BVRE.
PATRONO.

quæ et apud Maffeium est, Museum Veron. CCCCLXII. 1. et emendatius expressa apud Seb. Donatum ad novum Thesaurum vett. Inscriptionum L. A. MVRATORII supplementum Lucæ 1765—1775. II. p. 349. 5. et 6. qui hæc addit: «*Tubersoke* olim *Thibursicomburi* in regno Tunetano» et paulo infra: «est sedes episcopatus Provinciæ Proconsularis Africæ et confundenda non videtur cum Thubursica Ptolemæi, quæ in Catalogo Episcoporum Africæ sita est in Numidia.» Alterum quidem oppidum hanc ipsam ob rem, quod in Numidia situm erat, *Tubursicum Numidarum* sive ut Henrico Norisio placet, *Tub. Numidiarum* vel *Numidiæ* nominatum est; cfr. eius Animadversiones in epistolas Sancti Augustini, Opp. ed. Antverp. 1703. Fol. T. XII. p. 511 sqq. Sed *Tubursicum Numidarum* etiam in Collectione Conciliorum Maxima T. IV. p. 239 exaratum est, si editori satis diligentiæ his quoque in rebus fuisse statuis, idemque ex Aethici Cosmographia coniicias, ubi perperam *Tubursicum Midorum* scriptum est, cfr. Pomp. Mela ed. Lugd. B. 1722. p. 722. sed apud Iulium Honorium, ibid. p. 767. *Tubursicu-Numidorum* oppidum scriptum est, unde genuina lectio *Tubursicum Nu-*

midarum facile restitui potest. Alio modo Geographus Ravennas nomen corrupit, qui lib. III. ibid. p. 767. inter oppida in Numidia Byzacene *Thugursicum* commemorat. Duobus his oppidis tertium accedat, si, quod Cyprianus in Indice episcoporum Africæ nominat, *Tubursum Commodianam* ab his diversam fuisse statuis, sed ex inscriptione, quam supra laudavimus, facile credideris, *Tubursum*, hoc enim primarium nomen fuisse existimo, cum ob aliorum imperatorum merita Antoniana et Severiana diceretur, Commodianam appellatam fuisse, quod etiam a Commodo aucta fuerit. Ceterum si quis est, qui miretur, quod idem nomen pluribus oppidis inditum fuerit, aut quod eiusdem urbis nomen varie scriberetur, hunc velim recordari, utriusque rei plurima exempla in Africæ oppidis occurrere. Quatuor oppida numerantur, quibus nomen *Tucca* fuit, cfr. Noris. p. 513. *Mustis* altera in provincia proconsulari, altera in Numidia nova fuit, Noris. 512. b. episcopi *Inucenses* duo fuere, quorum sedem non unum oppidum fuisse Norisius docuit ibid. Sed quam varie idem nomen scriptum et pronuntiatum fuerit, multa sunt exempla: *Milevis* et *Mileus*, *Unuca* et *Uluca*, *Ammedera* et Μάδουρας, *Tabathra* et *Tabacra*, *Bula*, *Bulla*, *Bullaria*, *Laris* apud Salustium, *Laribum* apud Procopium etc. cfr. Noris. 512. 513 b. Quæ omnia non magis inter se differunt, quam *Tubursus*, *Tubursica*, et *Tuburticensis*, *Tuburgicensis* et *Thibursicensis*. Quare ne opus quidem est, ut quam frequens litterarum *s* et *t* inter se fuerit mutatio commemoremus, qua de re vide, si placet, Lobeck. ad Phrynich. p. 194. et Conr. Leop. Schneider Elementarl. p. 332. id quod fieri necesse fuit in nominibus barbaris, ad pronuntiandum difficillimis. Multo minus etiam in eo aliquis offendat, quod vocales *u* et *i* promiscue ponantur, cfr. Gruteri Inscriptt. Index Gramm. p. XCV. *V* pro *I*. Antiquissimam igitur vocabuli formam *Tubursus* esse iudico, unde *Tubursica* originem duxit. Inde forma adiectivi *Tuburticensis* orta, aut propter similem litterarum *s* et *t* sonum aut quod librarii analogiam adiectivi *Tiburtinus* sequebantur. Iam *Tuburcicensis* et *Tuburticensis* non multum inter se differre neminem fugit, et quam

sæpius *c* et *t* litteræ in exitu vocabulorum confundantur, vel pueris notum. ***Tuburgicensis*** denique novissimam formam esse statuo, quam non inde derivandam duco, quod nonnulla urbium nomina modo *c*, modo *g* scribantur, ut ***Vacca, Vaga***, sed ea soli librariorum socordiæ deberi videtur.

Iam si quæritur, cum duobus oppidis nomen Tubursica (sive um) fuerit, unde Nonium ortum esse existimem, Tubursicam Numidarum eius patriam fuisse affirmare non dubito. Alteri enim ubique fere *bure* additum esse videtur. Nam et apud Augustinum contra Cresconium, Lib. III. c. 43. (47.) episcopus a ***Thubursicubure*** commemoratur, et iterum contra litteras Petiliani Lib. III. c. 40. (43); apud Fabricium autem Bibl. Græca T. XII. p. 139. qui episcoporum sedes in Africa enumerat, ***Tubursicuburensis***, ***Tubursicensis in Numidia, Tubusicensis, Tubarsicensis in Numidia*** nominantur. Quibus ex locis manifestum esse videtur, nullo cognomine adiecto Numidicum, ubi *bure* adscriptum est, Africæ proconsularis oppidum, cuius caput Carthago fuit, significari. Et illud quidem inter Hipponem et Cirtam situm fuisse iudicat Norisius; in hoc enim itinere Augustinus anno CCCXCVII. Tubursicum pervenit, cfr. T. II. Ep. 44. p. 76. Ed. Antverp. et p. 81 b. sub fin. Quod ut dictu speciosum esse non negaverim, ita hoc argumento satis comprobatum esse nego. Recto enim itinere se Cirtam contendisse Augustinus non ostendit, et initium epistolæ: «Fortunium, quem Tubursicum habetis episcopum, per eandem civitatem, quanquam festinantissime, cum ad Cirtensem ecclesiam pergeremus, experti sumus ita omnino» etc. significare videatur, Augustinum paulisper via deflexisse, ut illum episcopum viseret. Ptolemæus Tubursicum in Numidia nova simul cum urbe Thigiba et Ammedera inter Ampsagam fluvium et oppidum Thabracam nominat eorumque situm litteris κ̀θ λὰ γ' accuratius describit. Cellarius idem oppidum a Thigiba meridiem versus situm fuisse statuit. Possit aliquis in tabula geographica Reichardiana locum ei inter Theveste et Calamam assignare. Sed nisi accuratior istorum locorum cognitio facta fuerit, coniecturis res ad

liquidum perduci non potest. Id satis constat Tubursicum in Numidia nova non procul a fluvio Ampsaga situm episcopi sedem fuisse. Sed quo tempore colonia deducta aut civibus et Christianis quidem tam aucta fuerit, ut episcopi sedes facta sit, parum compertum est. Nam cum inde a Iulio Cæsare dictatore, Augusto, Claudio, Vespasiano, Antonino, Commodo, Severo coloniæ civium Romanorum in Africa constitutæ sint, (cfr. Plin. N. H. c. 1—4. et Inscriptt. supra laudatæ) id solum probabiliter colligi posse videtur, Tubursicum in Numidia nova ab eiusdem nominis civitate in provincia proconsulari initio secundi post Chr. n. sæculi coloniam deductam et tertio sæculo ineunte episcopi sedem factam fuisse, quippe quam Cyprianus iam commemoraverit, si quidem *Tubursus Commodiana* et Tub. Numid. idem oppidum designat. Alius episcopus a Tubursica Numidiarum anno CCCCXI. nominatur, cfr. Collect. Concil. Max. Vol. IV. p. 239. et apud Augustinum et in actis Conciliorum Ed. Paris. XII. Voll. in Indice *Tubursicensis* episcopatus in Numidia sæpius occurrit.

In hoc igitur oppido Nonius Marcellus natus esse videtur, non ante annum L. sæculi secundi, quod A. Gellium, qui Noctes Atticas intra annos CL et CLXV elaborasse putandus est, multis locis exscripsit. Posteriorem autem Appuleio Nonium fuisse, inde colligunt, quod eum uno loco laudavit, cfr. p. 49 a. nostræ edit. Sed ante sæc. VItum eundem vixisse testimonio est, quod ipse a Prisciano laudatur, cfr. edit. Krehl. p. 43. 278. 477. Nonii igitur ætatem accuratius definientibus, si nulla aliunde argumenta accesserint, optio relinquitur, utrum tertio an quarto an quinto eum sæculo vixisse malint. Iam hoc neminem fugit, rem esse ad diiudicandum difficillimam, scriptoris ætatem constituere, de cuius parentibus, natalibus, vita et moribus nil plane innotuerit. Ipsa autem oratio, cui homines docti plurimum tribuere solent, vix minimi momenti instar in eo libro habere potest, qui nil aliud quam aliorum scriptorum verba explicat, et in vulgatissimis interpretum dicendi formulis continetur. Non mirum igitur, quod homines docti, qui litterarum Lati-

narum historiam contexunt, quælibet scriptorum loca in testimonium citarunt et in lucro deputarunt, si quid ad Nonii Marcelli ætatem illustrandam facere videbantur. Ita factum est, ut Carmen XIX. D. Magni Ausonii, quod infra scriptum est, ad nostrum Nonium referretur.

Nec te, Marcello genitum, Marcelle, silebo,
    Aspera quem genetrix urbe, domo pepulit.
Sed fortuna potens cito reddidit omnia et auxit.
    Amissam primum Narbo dedit patriam.
Nobilis hic hospes, Clarentius, indole motus,
    Egregiam natam coniugio attribuit.
Mox schola et auditor multus prætextaque pubes,
    Grammatici nomen divitiasque dedit.
Sed nunquam iugem cursum fortuna secundat,
    Præsertim pravi nacta virum ingenii.
Verum oneranda mihi non sunt, memoranda recepi
    Fata, sat est dictum, cuncta perisse simul.
Non tamen et nomen, quo te non fraudo, receptum
    Inter Grammaticos pertenuis meriti.

Quæ quomodo ad nostrum Nonium trahi potuerint, equidem non video. Primum nulla eius patriæ inest significatio, quæ quo remotior erat, eo minus silentio præteriri potuit. Tum ne verbum quidem fecit Ausonius de variæ eruditionis volumine, quod ne illi quidem ætati levidense videri potuit; neque hominem tam doctum inter Grammaticos pertenuis meriti numeratum fuisse putaverim. Sed quod longe gravissimum est, Nonius ille Tuburticensis cognominatur, hic Narbonensis. Duplicem igitur eiusdem nominis personam fuisse, extra omnem dubitationem positum est; quæ quidem contra Funccium et contra Osannum, hominem doctissimum, qui ei adsentitur, dicta puta; cfr. Funccius de inerti et decrepita linguæ Latinæ senectute p. 502. et Osann Beitræge zur Griech. und Rœm. Litterargesch. p. 381. sqq. Sed quod Vinetus suspicatus erat, Marcellum Narbonensem filium fuisse Marcelli, viri illustris, ex magno officio Theodosii senioris, cuius exstat liber de Empiricis ad filios, in quo civis

sui Ausonii medici mentionem fecerit, qui pater D. Magni Ausonii fuerit, hæc omnia satis esse probabilia, sed nihil ad Nonium Tuburticensem pertinere manifestum est. Accedit quod, quæ argumenta ex singulis verbis petita sunt, ut fine quarti vel initio quinti sæculi Nonius Marcellus vixisse videatur, ea omnia tam infirma sunt, ut contrarium potius iis confirmari putaverim. Ex iis enim verbis, quæ quarti vel quinti sæculi esse putantur, quod non ante hoc tempus scriptorum testimoniis confirmari possint, nonnulla ex. gr. *agrimensor*, *coxo*, *tabularius*, *sudarium*, ita sunt comparata, ut ipsius Ciceronis ætate fingi potuerint; tam parum habent, in quo offendas. Sed qui, tot tantisque litterarum Latinarum monumentis amissis, tamen constituere posse sibi videntur, quæ cuique sæculo verba tribuenda sint, eos non satis diligenter reputasse putaverim, multa in ore vulgi esse et sermone omnium celebrari, antequam poetarum et historicorum testimoniis illustrentur. Imo ipsorum æqualium scriptorum magnam esse orationis diversitatem, quis est qui nesciat? Percurrat mihi aliquis Varronis et Vitruvii libros eosque cum optimo quoque eiusdem ætatis scriptore comparet, vix asperam illorum et horridam orationem et Horatianam sermonis elegantiam eodem sæculo natam esse existimet. Sed per se patet hominum, qui patria relicta in terræ remotissimæ coloniam mittantur, cotidiano barbarorum commercio multo magis orationem corrumpi, præsertim cum raro utique litterati homines et eruditi, sed milites, rustici et turpis atque ieiuna plebecula solum patrium mutaret. Sed in Africa provincia sermonis Latini nitorem maturius etiam periisse putaverim, et quod Afrorum mores omni tempore ab humanitate et cultiore vita abhorruerunt, et quod ibi litterarum studiis maxime religio Christiana incrementum attulisse videtur, quæ ut ad mores emendandos, ita ad integritatem sermonis corrumpendam valuit. Nihilominus tamen ex Nonio pauca tantummodo verba ab iis sunt notata, qui eius ætatem usque ad sæculum quintum detruserunt. Quod quidem difficillimum esse supra vidimus, cum in libro, quod in verborum significationibus illustrandis versatur, propriæ orationis ac stili vix pauca invenias

vestigia, et Grammaticorum imprimis plurimæ sint dicendi formulæ, quæ quasi per manus traduntur et per plurima sæcula manent immotæ. Vituperaveris quæ p. 290 b. leguntur: «poesis est *textus* scriptorum, poema inventio parva,» sed præiverunt Quinctilianus et Manilius; quanquam fuerunt, qui vocabulum *textum* apud Quinctilianum suspectum haberent. *Distantiam habere*, quod Nonius et p. 291 a. et alias usurpat, impugnatum est; sed *distantia* et *distare* eadem significatione apud eundem Gellium et ipsum Ciceronem legitur. *Indifferenter* i. e. sine discrimine notarunt, sed ante Nonium apud eosdem occurrit. Ita p. 270. «*Saucii* dicuntur proprie vulnerati, non moesti sicut vult consuetudo.» Hæc consuetudo iam apud Appuleium est: «mihi fatigationis hesternæ etiam nunc saucio» Lib. II. et itidem: «Psyche, ægra corporis, animi saucia.» Non. p. 98 a.: «*nubere* non solum mulieres, sed etiam viros dicebant, ita ut nunc Itali dicunt.» Hæc ut auctoritate Varronis confirmantur, ita apud Tertullianum frequens eius verbi usus, cfr. præter loca in Lexicis notata de Exhortat. castitatis, p. 111. ed. Semler. Certa posterioris ætatis indicia deprehendere sibi visi sunt, quod Nonius p. 55 b. et 56 a. *in tractatibus philosophorum* dixerit, ignari, credo, post frequentem huius vocabuli usum apud Quinctilianum novam illam significationem non magis esse insolitam, quam quod Cicero librum *disputationes Tusculanae* inscripserit, sed magis etiam reprehendendi, quod idem vocabulum iam a Plinio maiore et a Gellio eadem significatione usurpatum fuisse ignorarunt, cfr. N. H. XIV. 4. Gell. N. A. XIV. 2. 21. ubi ex sequentibus: «et præcepta Aelii Tuberonis — quæ nuperrime legi» manifestum est, commentarios esse intelligendos. Iam quod Nonius p. 59 a. significationem culinæ sua ætate aliam esse dicit, inde nil sequitur, quia iam apud Appuleium mutata vocabuli significatio legitur. Eiusdem sunt generis quæ p. 576 a. et 577 b. de mutatis nominibus certorum colorum animadvertit, ubi nil mirandum quam quod fuerunt, qui *Spanum* pro Hispanum iam tertio sæculo dictum fuisse negarent. Plurimum difficultatis vocabulum *mafurtium* movet, quod tum pro *ricinio* positum testatur Nonius. Sed hoc haud dubie Græcæ originis

fuit (μαφόριον) quæ quo tempore in usum venerit, haud facile dixerim. Sæpius apud Cyrillum, Athanasium et Basilium legitur, cfr. Du Fresne Lexicon mediæ et infimæ Græcitatis s. v. unde simul cum doctrina Christiana invectum fuisse coniicias. Sed etiamsi non paucos fore putaverim, qui Latinam etymologiam secuti, *mavors* sive *mafors*, *mafortium* sive *mavortium* antiquiorem scripturam esse iudicant, et ad Servium Schol. ad Aen. I. 282. nos relegant, ut Latinam eius vocabuli originem comprobent, tamen hac iudiciorum diversitate posterior Nonii ætas non confirmatur, quanquam Burmannus de scholii illius integritate parum recte dubitasse videtur. cfr. Suringar de Ant. Interp. Virgilii p. 81. N. Neque quæ ab aliis notata sunt vocabula, posteriori utique sæculo tribuenda sunt. *Ars*, quod Nonius 517, 10. et 487, 1. pro Grammatica usurpavit, Donatus et Victorinus tuentur. *Deputati* apud Non. 59, 3. præter Palladium Tertullianus de Pœn. 3. habet. Adiectiva *temporalis* Non. 422, 11. *corporalis* 466, 14. *incorporalis* 466, 15. *incorporeus* 465, 15. quæ Christiani hominis videri possint, apud Senecam, Gellium, Quinctilianum passim leguntur. *Fornus* Non. 531. 532. ex Varrone repetendum. *Popularitas* N. 523. iam Plinius, Tacitus et Suetonius aliquoties usurparunt. *Vitabilis*, quod apud Nonium pro *horrendus, formidolosus* ponitur, cfr. 43. 126. 319. 337. 390. 391. 413. 422. 461. iam apud Ovidium novam hanc significationem habet. Ep. ex Ponto IV. 14. 31: Esset perpetuo sua quam vitabilis Ascra, Ausa est agricolæ Musa docere senis. Præterea apud Arnobium est, Nonii, ut equidem existimo, æqualem, cfr. Lib. V. p. 165. «illum fœtor vitabilem reddidit fugiendumque caprinus.» Verborum *Aurigo* et *Aucupo* activa forma non opus est, ut exemplis confirmetur, cum passim apud Ennium, Pacuvium, Accium occurrat. Sed *suspiciter* Non. 326. *sensibilitas* 173. et *telonarii* 24. ni fallor, nullius scriptoris auctoritate ante Nonium confirmantur, et nove dicta esse videntur, nisi quod Tertullianus de Idol. c. 12. *telonium* habet, unde *telonarii* derivatum est. Sed hæc venia danda est Grammaticis, neque Senecam, quod tantum a Ciceronis oratione abhorruit et tot

nova rerum vocabula finxit, multis sæculis post natum esse iudicamus. Quid? quod Gellius, quem multi celebrant, ut eo acerbius Nonium reprehendant, non solum multas novas verborum structuras induxit, sed etiam plura vocabula invenit, quæ multo propius ad barbariam accedunt. cfr. præter multa adiectiva, quæ in *bilis* desinunt, v. c. *indeprecabilis, indissimulabilis, incongelabilis, inopinabilis, inadulabilis, incohibilis, inprehensibilis*, etc. *inpromiscuus, invulgatus, inauditiuncula, frequentamenta, manuarius, extrilidus*, multaque alia, quæ ex indicibus verborum nota sunt.

Idem Censorino vitio datur, qui prior Nonio fuit; qui *collatus* pro congressu, *concordabilis* et *inaudibilis, exignescere* et *exaquescere, membrari*, et alia monstra finxit aut ex lingua vulgari recepit. Quæ quidem accuratius examinantibus vix putaverim probabile videri, Nonii ætatem Censorino et Gellio multo esse posteriorem, aut eundem propter pauca verba insolita in sæculum quintum esse transferendum. Sed ut Nonii orationem a tertii sæculi sermone abhorrere nego, ita ab iis dissentio, qui eum Gellii ætatem attigisse inde collegerunt, quod, cum multa ex illius libro in usum suum converterit, multa iisdem fere verbis transscripserit, tamen nullo loco nomine eum laudet. Et ut intelligatur, quomodo Gellii fontibus hortulos suos irrigarit, interpretatio vocabulorum, quæ infra scripta sunt, conferenda est: *maturare, lictor, soror, humanitas, facies, vestibula, bidentes, receptitium, siticines, iumentum, arcera, aedituor, adulterionem, apludas, cisium, celeratim, copiantur, compluriens, divitant, diurnare, delicium, elucificare, educare, flavissas, inimicitiam, equitare, ignavum, illatebrant, memordi, metus, mendicimonium, laboriosum, lutescit, opuliscere, proximi, noctescere, nidulantur, profligare, proletarii, recentatur, strigosus, suspiciosus, subices, scrattae, saltuatim, virescit, verruca, vibices, cor, cupressus, frons, mundus, nuntius, nervia, torquem, squalere, transgressus, elegans, morbum, meminisse, mentiri, properare, materfamilias, intemperia, fur, halucinari*, et præterea 342 a. 342 b. 367 b. nostræ editionis. His omnibus locis non modo testimonia a Gellio congesta exscripsit, sed sæpius etiam vocabula iisdem fere verbis,

quibus Gellius, explicuit; sed eodem modo etiam multis aliis auctoribus usus est, quorum nomina non adscripsit. Ipsum autem Gellium aperte nonnullis locis significare videtur, non addito nomine. Primum p. 88 b. *inauditum* quod non audiat; in veteribus prudentibus lectum est: *quaedam animalium aliud alio carent, aut a natura gignuntur aut inodora aut inaudita,* eadem apud Gellium leguntur VII. 6, 1. nisi quod: *et aut caeca n. g. a. inora inauritave* varietas scripturæ est. Nonius p. 355 b. «intemperia pro intemperantia apud veterem auctoritatis obscuræ: *has eius intemperantias in maritum,*» cfr. Gellius I. 17, 2. *has eius intemperies in maritum.* Nonius p. 299: «Die quarta et die quarto hoc differre prudentes volunt, quorum tamen auctoritas in obscuro est, ut sit *die quarto* temporis præteriti, *die quarta* futuri.» cfr. Gell. X. 24, 10.: «hoc igitur intererit, ut die quarto quidem de præterito dicamus; die autem quarte de futuro.» Nonius p. 116 b: singulum pro singulare . . . . . apud alium auctoritatis incertæ: *nisi dixerat, nummo singulo multabatur.* cfr. Gell. XVIII. 13, 6. ubi eadem verba. Nonius 127 b. *Victurus*, victoriam potiturus auctoritas prudentium putavit esse: *Pyrrhusne rex an Manius Curius proelio victurus esset*, quæ sunt verba Furii philosophi apud Gellium XIV. 1, 24. Ex quibus locis manifestum est, hæc aut ex ipso Gellio aut ex eodem fonte esse petita. Sed vix adduci possum ut putem, nomen Gellii a Nonio non fuisse adscriptum, ut hæc et multa alia ipse invenisse videretur. Hæc enim intelligentibus occulta esse non poterant. Neque quæ addit verba: *obscurae auctoritatis,* ad eius laudem minuendam dicta putaverim. De multis enim et clarissimis scriptoribus idem facit iudicium, cfr. p. 14 b. «feminino apud Cæsarem et Catulum et Calvum lectum est, quorum vacillat auctoritas» cfr. p. 136 a. «*testa* neutro apud obscuræ auctoritatis, sed summos scriptores legimus.» Catonem enim, Varronem, Ovidium, Plinium, Petronium, Mummium et Afranium apud Charis. I. 118. hac forma usos esse invenimus. Iterum p. 146. «nuntius generis neutri apud aliquos non receptæ auctoritatis lectum est, sed doctos.» Non. p. 50 a. «Apludas frumenti furfures

dicunt rustici veteres. Hoc in antiquis invenitur, quorum in dubio est auctoritas," quod fuerunt qui ad Gellium XI. 7, 5. referrent. Sed cum apud eundem Plauti et Caecilii mentio facta fuerit, hoc non utique necesse est. Eadem est ratio loci p. 70 a. s. v. *diurnare* cfr. Gell. XVII. 2, 16. ubi Nonius addit: «apud veterem prudentem auctoritatis incognitæ» quæ et ad Gellium et ad Claudium Quadrigarium referre licet. Iam ignoramus quidem, quam ad normam Nonius scriptorum auctoritatem exegerit, sed hoc dubium esse non potest, quin Gellio tantum tribuerit, quantum summis scriptoribus, nisi quod nomen eius non adscripsit. Quibus rationibus adductus hoc omiserit, nonnisi coniecturis assequi licet. Iam quod non exposuerit, unde innumera illa scriptorum loca excerpserit, nemo ei vitio vertat. Hoc enim ipsius operis ratio ita ferebat. Quibus autem locis ipsius Gellii verba laudavit, auctoris nomen omittere potuit, aut quod liber eius omnium manibus versabatur omniumque mentibus hærebat, aut quod Grammatici auctoritatem æqualibus parum firmam videri iudicavit, aut quod ipse a se impetrare non potuit, ut hominis docti atque eruditi, sed qui vix sæculo ante natus fuerit, nomen posteris traderet. Aequales igitur Gellium et Nonium fuisse, ex nomine omisso colligi non potest, veterem enim et antiquum Nonius eum appellat; sed longiore temporis spatio quam sæculo disiuncti esse non poterant, quia Grammatici, qui infra Appuleii ætatem fuerit, nomen vix tantis laudibus ornari potuit, ut *vetus prudens* et *antiquus* nominaretur.

Hæc hactenus de patria et de ætate Nonii Marcelli, quem quidem Tubursico in Numidia ortum tertio sæculo librum de Compendiosa doctrina per litteras ad filium scripsisse statuimus.

Hanc igitur inscriptionem, quam optimi codices confirmant, e nostris Guelferbytanus (W), quam Osann. p. 387. comprobat, nos genuinam et ab ipso auctore profectam esse iudicamus. Litterarum quidem ordinem tantum in capitibus II. III. IV. secutus est, sed hæc multo maior pars operis est, et a parte potiore denominatio. Cuius quidem libri quæ ratio sit, admodum difficile est ad disquirendum.

Quodsi enim a sex postremis capitibus discesseris, quæ ad Pollucis exemplum varia nomina rerum, quæ eiusdem sunt generis, enumerant, reliquum corpus facile pro rudi indigestaque mole habueris, quam disponere et in ordinem redigere ne ipse quidem auctor operæ pretium esse duxerit. Putaveris esse excerpta ex commentariis paulo doctioribus, qui in verborum usu accuratius illustrando versati fuerint. Sed aliud quid spectasse auctorem iam inde manifestum est, quod maiorem illius farraginis partem ad Lexici formam composuerit. Et mihi quidem, rem accuratius examinanti, pars quarta totius libri caput esse videtur, quippe in qua ad certam quandam normam, quorum verborum explicatio Nonii ætate necessaria esse videbatur, variæ significationes optimorum scriptorum testimoniis illustratæ fuerint. Sed etiamsi hæc pars ad Lexici, quod dicitur, formam propius accedit, multa tamen sunt omissa, quæ vel illis temporibus tali in opere accuratius erant explicanda.

Vix enim causam probabilem afferas, cur auctor primum caput a quarto seiunxerit, nisi diversis temporibus duos commentarios scriptos esse statuis. Inest sane priori recondita quædam et altior doctrina et ea potissimum vocabula explanata sunt, quæ longius a vulgari sermone recedunt. Qua de re ut variant vel doctiorum hominum iudicia, ita multa immixta sunt, quæ commodius quarto capite tractari poterant. cfr. *reserare*, *agilem*, *paupertas*, *abundare* etc. Sed *de proprietate sermonis* hunc librum inscripsit, quia, quantum pro illius sæculi ingenio fieri poterat, accuratius in originem verborum inquisivit, et quomodo translata significatio a propria derivanda sit, pro virili exposuit.

Multa quoque in secundo capite tractantur, quæ qua norma iudicii peculiari commentario explicata sint, vix assequaris. Sed videntur hæc esse seiuncta, quod illorum hominum iudicia de vi et usu verborum a prioribus scriptoribus iam maxime abhorruerunt. Quæ enim illi ætati obsoleta videbantur rerum vocabula, aut quorum verborum significatio, longo temporis spatio mutata, a puro et simplici sermone longius abfuit, ea Nonius antiquis scriptoribus usitata,

satis polita et eleganter dicta fuisse comprobavit. Atque ex ea, quæ est in hoc capite verborum electio, fortasse facilius, quam ex paucorum verborum insolentia, quibus ipse usus est, cognosci poterit, quantum illius ætatis oratio a veterum scriptorum pura et incorrupta consuetudine dicendi recesserit. Quam enim aliam causam fuisse statuis, quod auctor verba *antiquari, brutum, balbutio, cognomen, demoliri, exornare, exponere, canus, cordi, causari, contrahi, contractio, e regione, emancipatum, formidolosus, gratulari, gratificari, impotens, infitiatores, multitudo, officere, potus, sodalis, titio, vervex,* suis æqualibus explicanda esse censuit, eaque honesta et nove dicta esse testimoniis antiquorum scriptorum ostendit? Et hoc quidem consilio omnia illa vocabula illustrata fuisse, ex eo manifestum est, quod etiam antiquiores verborum formas, *abscondit* pro *abscondidit, danunt, comedim, comest,* admiscuit. — Inscriptione capitis sexti, *de impropriis,* facile aliquis adduci possit, ut putet, de quibus hoc loco egerit auctor, ea plane esse contraria primi capitis disquisitionibus. Sed eadem fere huius, quæ antecedentis capitis est ratio. Quorum enim verborum translata significatio suæ ætatis hominibus parum certa aut incognita fuit, ea sibi sumpsit illustranda. Sed hæc quoque maximam partem tam vulgata, ut iure mireris, quod in iis explicandis Nonius operam et studium consumpserit. Accedunt cap. V. pauca *de verborum differentiis,* ubi diversitas nominum et verborum similium satis scite illustratur, quæ corrupta dicendi consuetudo confundit, separantur, et uniuscuiusque vis propria scriptorum veterum testimoniis explanatur. In multis quidem auctor erravit, aliena composuit, nonnulla minus recte discernit, et, quod ubique fere animadvertitur, plus docet aliorum exemplis quam suis explicationibus.

Iam ut primo, secundo, quarto, quinto et sexto capite ea complexus est, quæ ad verborum et sermonum significationes illustrandas pertinebant, ita III. VII. VIII. IX. X. XI. XII. Grammatica tractavit, sed ne ea quidem satis disposita apteque collocata. Cum enim tertio capite, quod *de indiscretis generibus* inscriptum est, rem difficillimam attigisset, quod in vario generis usu magna est scriptorum

discrepantia, commode potuit adiungi cap. **VIII.** *de mutata declinatione.* Nam etiam in superiore commentatione multa commemoraverat, quæ vario modo desinunt, *us—io, a—um, um—tus, mentum—itia* etc. Quibus similia etiam in cap. **VIII.** laudantur, *scriptio—scriptura, cultio—cultura, timor—timos*, nisi quod nulla generis est diversitas. Iam apposite sequuntur quæ de *numeris et casibus* collegerat (cap. **IX.**), quæ omnia sunt eiusmodi, ut ad verborum structuras illustrandas faciant. Multa quidem congesta sunt, quæ sanum iudicium respuat; casuum enim nomina non certis quibusdam verborum iuncturis, sed terminationibus tribuit, ita ut ex. gr. ubique accusativum esse statuat, ubi verba in *um* desinunt; sed hic nominis, non rei error est, et multa ad veterum scriptorum orationem explicandam utilia invenies, ex quibus studium grammatices, quod illa ætate fuit, facile intelligas.

His accedit cap. **XII.** *de doctorum indagine*, quod eorum, quæ adhuc enumeravimus, quasi supplementum est. Inscriptio quidem altiora quædam promittit, sed sunt varia, bona mixta malis. Alia spectant ad antiquitates, eaque non contemnenda; pauca adiecit de verborum significationibus, de genere, de mutatis casibus, de synonymis; etiam philosophica quædam adspersit, cfr. s. v. *dies.* Denique pauca tractavit, de quibus iam supra egerat, cfr. *apud, caecum, impotens*, ex quibus recte colligas, in eo capite quam maxime diversa tanquam in lance satura esse mixta atque composita. Sed hæc omnia, quæ adhuc enumeravimus, præcipue in illustrandis nominibus versantur, quorum aut formas aut significationes explicant. Duo autem capita **VII.** et **X.** ad verba pertinent. Priori, quod de *contrariis generibus verborum* Nonius inscripsit, formas inusitatas verborum activæ et passivæ coniugationis enumeravit, ubi veterum scriptorum usus, a vulgari sermone diversus, aut activam formam verborum deponentium retinuerat, aut passivis verbis expresserat, quorum activa forma postea usitatior fuit. Sed, ut assolet, etiam aliena interposuit, quæ in altero capite *de mutatis coniugationibus* fuerant tractanda, cfr. *fite, reddibo, expedibo, discrepuit* etc., quorum nonnulla iterum

cap. X. commemoravit. Præterea aliquot verborum structuras insolitas notavit. Sed in X. cap. cum id agat, ut formas verborum ex alia coniugatione petitas enumeret, e contrario nonnulla exempla mutati generis adscripsit, cfr. *fervitur*, *potestur*, *possetur*, *poteratur*, *soluerit*. Denique cap. XI. *adverbia* composuit, quæ contra Grammaticorum regulas vel contra analogiam in *ter*, *im*, *e*, *us*, desinunt. Reliqua autem, in quibus de genere navigiorum, vestimentorum, vasorum vel poculorum, armorum, ciborum vel pomorum, de genere vel colore vestimentorum et de propinquitate breviter exposuit, nil habent, quod ad Grammaticam pertineat, neque digna sunt, quibus diutius immoremur, nisi quod plura obsoleta rerum vocabula paucis illis, quæ laudata sunt, scriptorum fragmentis strictim enodata esse confitendum est.

Iam ut suum cuique tribuatur, neve iustæ Nonii laudes aut imminuantur aut in maius celebrentur, pauca de subsidiis dicenda sunt, quæ in tanti operis farragine congerenda ei adiumento esse potuerunt. Iam hoc quidem satis constat, Romanorum ingenia neque antea a Grammatice abhorruisse, et primo et secundo p. Chr. n. sæculo hæc studia quam maxime floruisse. Ut enim omittam, iam Cincium Alimentum de verbis priscis scripsisse et Lucilium in Saturis grammaticas quæstiones tetigisse, floruit eodem tempore L. Ælius Stilo, eruditissimus et Græcis litteris et Latinis, studii grammatici pæne princeps inter Romanos, cfr. Cic. Brut. 56. Sueton. Gram. 3. cuius frequens apud Festum fit mentio. Sed «ætas Ciceronis doctrinarum multiformium variarumque artium, quibus humanitas erudita est, columina habuit *M. Varronem* et *P. Nigidium.*» A. Gell. N. A. XIV. 1. Et Varronis quidem monumenta litterarum in propatulo frequentique usu ferebantur; Nigidianæ autem Commentationes, quarum liber undetricesimus laudatur, Gell. X. 5, 1. non perinde in vulgus exierunt et obscuritas subtilitasque earum, tanquam parum utilis, derelicta est. Gell. ibid. XIX. 14, 3. Nihilominus tamen ex eius quoque libris multa a posterioribus in usum fuisse conversa et per se probabile est et suis ipsius testimoniis A. Gellius comprobavit.

Neque minor gloria Verrii Flacci fuit, qui ab Augusto præceptor nepotibus electus est, cuius præclarissimum opus *de verborum significatione,* quamvis truncatum et mutilatum, inter præstantissima litterarum Latinarum monumenta habetur. Ipsius Ciceronis libertus Tiro de usu atque ratione linguæ Latinæ, de variis et promiscuis quæstionibus, et aliud opus grammaticum *Πανδέκται* scripserat, cfr. Gell. XIII. 9, 3. Quid? quod Iulius Cæsar duos libros de Analogia evulgavit? Accessit L. Aelius Gallus, cuius libri de significatione verborum, quæ ad ius civile pertinent, sæpius laudantur. Gell. XVI. 5, 3. et passim apud Festum. Etiam Antistius Labeo, etsi iuris civilis disciplinam principali studio exercuit, tamen Grammaticæ quoque atque dialecticæ litterisque antiquioribus operam dederat, Latinarumque vocum origines rationesque exploravit, eaque præcipue scientia ad enodandos plerosque iuris laqueos utebatur. Libri post eius mortem editi et posteriores inscripti; quorum tres continui XXXVIII. XXXIX. et XL. pleni fuerunt id genus rerum ad enarrandam et illustrandam linguam Latinam utilium, cfr. Gell. XIII. 10. unde frequens eius apud Festum et Gellium mentio fit. Præterea exstabant Commentarii Gavii Bassi de origine verborum et vocabulorum, quorum liber septimus laudatur apud Gell. XI. 17, 4.; Cæsellius Vindex in Commentario lectionum antiquarum Grammatica tractavit, cfr. Gell. II. 16, 5. VII. 2, 5.; nec non Valgius Rufus in libro, qui *de rebus per epistolam quaesitis* inscriptus erat, cfr. Gell. XII. 3, 1. Ateii Capitonis Coniectanea, quorum CCLIX libri laudantur, et Sulpicii Apollinaris Commentarii non modo ad ius civile totamque rem publicam, sed etiam ad Grammaticam spectasse videntur; passim enim a Grammaticis et ab ipso Nonio laudantur, cfr. Gell. II. 10, 1. IV. 1, 20. XIV. 7, 13. XX. 2, 3. Sinnius Capito in Epistolis imprimis de Grammaticis egerat, cfr. Gell. V. 21, 9. Hypsicratis et Cloatii Veri libri super his, quæ a Græcis accepta sunt, laudantur Gell. XVI. 12, 1. 6. P. Lavinius librum de verbis sordidis scripserat, Gell. XX. 11. Magna quoque Santræ erat auctoritas, qui de verborum antiquorum significationibus scripsit,

cfr. Gell. VI. 15, 3. Valerius Probus, Grammaticorum primi sæculi p. Chr. n. illustrissimus, et ipse multos Commentationum libros reliquerat, cfr. Gell. I. 18. id. XV. 30, 5. qui in quanto honore fuerint, multis ex locis manifestum est. Præterea Iulii Hygini Commentarii in Virgilium, Gell. XXI. 2. Largi Licinii Ciceromastix Grammaticis magno usui fuerunt, Gell. XVII. 1, 1. Aelius Melissus, Gellii æqualis, de loquendi proprietate librum edidit, Gell. XVIII. 6, 1. Sed omnes enumerare longum est, et satis habeo eos commemorasse, quorum scripta tam vulgata fuisse videntur, ut vel a Grammatico facili negotio parari possent.

Ex his omnibus manifestum est, ingentem librorum fuisse copiam, qui ad litterarum Latinarum et inprimis Grammaticæ studium promovendum facerent: sed cum præclara doctissimorum hominum eruditio in innumeris commentariis diffusioribus esset recondita, qui nonnisi iis usui esse potuerunt, in quibus ipsis multæ litteræ nec eæ vulgares essent, libris opus fuisse videtur, quibus, ut Gellii verbis utar, ingenia iuvenum celeri facilique compendio ad honestæ eruditionis cupidinem et ad utilium artium contemplationem ducerentur. In tali collectione omnia erant omittenda, quæ nimis recondita, scrupulosa atque anxia videbantur, ut tantum primitiæ et quasi libamenta ingenuarum artium darentur, sed ea neque in scholis decantata neque in commentariis protrita. Quod scriptionum genus quantis in deliciis illi ætati fuerit, non modo testimonio est opus illud Plinianum ex amplius duobus millibus voluminum excerptum, sed quod librorum numero in immensum aucto, etiam in singulis disciplinis idem temptatum est; id quod intelligitur ex innumeris illis librorum inscriptionibus, quæ in præfatione A. Gellii leguntur. Sed cum litteræ Latinæ primis p. Ch. n. sæculis maxime in Gallia, Hispania et Africa colerentur, nescio an his quidem in regionibus magis etiam necessarium fuerit, ut studia iuventutis antiquorum scriptorum exemplis regerentur. Nam non modo Appuleius *exotici et forensis sermonis rudis cultor fuit,* sed ipsius Senecæ oratio vulgaris atque protrita eiusque eruditio tam vernacula et plebeia, ut nihil ex veterum

scriptis haberet neque gratiæ neque dignitatis. Iam satis constat inde ab Hadriano imperatore novum quendam et horridæ illius antiquitatis et priscorum verborum amorem exarsisse, ita ut quibus modestum circumspectumque iudicium esset, qualis fuit Quinctilianus, mediam quandam viam inirent, et antiquos legi, novos non negligi iuberent. Sed ut Africæ provinciæ situs, ita artium et litterarum studia ibi longe diversa fuerunt. Cum enim ne Carthaginienses quidem a Græcorum cultu et humanitate omnino abhorruissent, Cirta ipsa regum litteratissimorum sedes fuerat, Manastabalis, Micipsæ, cuius libros Salustius laudat, et Iubæ, quem litterarum monumenta clarissima ipsasque Ῥωμαϊκὰς ἱστορίας Græco sermone confectas reliquisse constat. Mox, cum doctrina Christiana simul cum coloniis Romanis ad ultimas gentes pervagaretur, nova illa Latini sermonis forma orta est, quam et in Vulgata, quæ dicitur, cuius originem ab Africa et a primis quidem sæculis repetendam esse intelligentes iudicant, et in Tertulliani libris deprehendimus. Inde factum esse videtur, ut et incorruptæ antiquitatis studia ab iis colerentur, qui a Christianorum doctrina erant alieni, et corruptum dicendi genus ab ecclesiæ patribus exerceretur, Tertulliano, Cypriano, Arnobio et a reliquis Christianis, ut Minucio Felice, Commodiano Afro etc. donec Lactantius et S. Augustinus hoc diversum studiorum genus arctius inter se iungerent. Et litterarum quidem Latinarum Græcarumque sanctissimus cultor fuit M. Cornelius Fronto, Eumenio teste, Romanæ eloquentiæ non secundum[1], sed alterum decus; quo auctore multi et in urbe et in provincia hæc studia recoluisse videntur. Et quot Romæ discipulos et imitatores invenerit, Maius docte exposuit; sed ex Afrorum numero præter Terentianum Maurum et Appuleium Madaurensem Eutychius Proculus Siccensis, C. Sulpicius Apollinaris, et M. Aurelius Olympius[2] Nemesianus Carthaginiensis, et Nonius Marcellus Tubursicensis inclaruerunt. Sed quæ fuerunt illorum hominum ingenia, qui magis in oratione ad antiquorum scriptorum exemplum effingenda et in flosculis undique carpendis et delibandis erant occupati, quam ut ipsi litteras ab illis acceptas excolerent atque amplificarent, iam

tum exempla elocutionum sunt collecta, quæ discipulis usui essent, et cum barbaries magis magisque elegantem verborum usum obscuraret, de eorum differentiis diligentius disputatum est. Qua in re cum clarissimus orator ceteris præierit, quid mirum, quod posteriores hæc vestigia sequebantur? Quemadmodum igitur Gellius multa ex Favorini et Frontonis disputationibus hausit, ita Nonius aliique ex multifariis illis variæ eruditionis thesauris, quicquid utile videbatur, excerpserunt. Neque hoc iis vitio vertendum est. Ipsa enim harum scriptionum ratio ita tulit, ut, quæ veteres scriptores præclara haberent, ea exscriberentur, excerperentur et ad imitandum proponerentur. Quantum igitur Nonius Gellio accepta retulerit, iam supra vidimus; sed cum reliquorum auctorum commentarii, qui eiusdem vel similis erant argumenti, omnes fere ad unum amissi sint, admodum difficilis est disquisitio, quos præter illum potissimum auctores secutus sit.

Credat igitur aliquis Verrii Flacci thesauros Nonio imprimis magno usui fuisse, quod in eodem fere argumento tractando versatus fuerit. Sed non minus temporis spatio quam consiliorum diversitate ambo sunt seiuncti. Verrius Flaccus enim in verborum significationibus illustrandis omnia ad suæ ætatis iudicia retulit, et quantum ex Festi fragmentis coniicere licet, plurimum studii in historia et antiquitatibus illustrandis posuit. Nonius autem verba prisca et insolita non tam commentando exponere, quam veterum scriptorum testimoniis explicare studuit. Præterea cum tertio sæculo sermo vulgaris iam longe a simplicitate et elegantia aureæ ætatis recessisset, Nonio multa erant explicanda, quæ Verrius intacta reliquerat. *Verborum vetus interit aetas.* Denique Verrius docte et copiose verborum origines variasque significationes explicavit, multa historica immiscuit rerumque atque verborum commentarios omnibus numeris absolutos reliquit. Nonius autem eruditionem atque doctrinam suæ ætatis in compendii formam redegit et præter scriptorum testimonia nihil fere de suo quam vulgaris sermonis vocabula explicationis causa addidit. Igitur omnia fere diversa sunt. Iam de

quibus vocabulis tantummodo Pauli Excerpta reliqua sunt, ea commemorare nil attinet, et si quid simile habet brevis explicatio, hoc non auctorum consilio, sed casui tribuendum. Quamquam fuit, qui Festum Nonii libro usum esse statueret. (F. H. Bothe, fragmenta tragicorum p. 168.) Sed non minor est dissimilitudo, ubi Nonius de magistratibus, sacerdotiis et de maiorum institutis exponit; omnia leviter attigit, nihil diligentius examinavit, verbum verbo expressisse satis habuit. Vix igitur fieri posse putaverim, ut aliquis inveniat, cuius ad exemplum Nonius compendiosam doctrinam conscripserit. Neminem præ ceteris secutus est, ex omnibus pauca delibavit neque fontes, sed rivulos consectatus esse videtur, ita ut quæ tum in Grammaticorum scholis de verborum significationibus tradebantur, in corpus quoddam incluserit, quod mediam quandam viam inter Grammaticas et Lexica tenuit, et quamvis esset imperfectum, tamen quod reliquorum libri et diffusiores et doctiores erant, eorum usui, qui litteras primis tantum labris degustant, maxime fuit conveniens.

Iam quod ad nostram operam in hoc Grammatico edendo collocatam attinet, id primarium consilium fuit, ut, quantum fieri posset, optimorum codicum scriptura ubique restitueretur, et tam priorum interpretum, qui adhuc in Nonio explicando versati sunt, quam nostris emendationibus illustraretur. Satis enim constat, nullum fere scriptorem propter fragmentorum, quæ ex diversissimis auctoribus transscripta sunt, multitudinem hominum doctorum iudicia magis exercuisse. Neque fieri potest, ut in hoc scriptore aliquis sibi aliisque satis faciat, nisi multas, quæ insunt, corruptelas coniectando tollere studeat. Etsi enim Maii iudicium ad Cic. de Rep. p. LXII. ed. Moser. «Nonius a vertice, ut aiunt, usque ad extremum unguem ulcus est,» parum mihi probatur, tamen hoc dubitari non potest, quin multa a glossarum auctoribus adscripta, multa librariorum incuria vel ætatis iniuria mutilata atque truncata sint. Multa igitur obstant, quo minus genuina verba auctoris ubique restitui possint, nisi novus quidam codex, ab omnibus, qui adhuc innotuerunt, plane diversus, ex tenebris eruatur. De quibus enim adhuc cognovimus, ii ad unum

omnes idem ἀρχέτυπον secuti esse videntur; eædem enim lacunæ atque verborum transpositiones omnibus insunt.

Et codicum quidem, quos accuratius excussimus, longe præstantissimus est Guelferbytanus Gud. 96. Ebert nro. 592. membranaceus, Sæc. XI. forma quadrata, duobus laterculis exaratus, cuius collationem cum a S. H. Reimaro Bondamius accepisset, ab ipso Marq. Gudio confectam, iudicavit esse codicem optimæ notæ et haud minore pretio optimo illo, quo usus esset Mercerus, cfr. Reuvens p. 187. Ex pluribus, de quibus vide adnotationem criticam, admodum probabile videtur, hunc codicem esse eundem cum Victorino Merceri. Quod cum ex accurata codicis collatione cognovissemus, Madvigium idem statuisse vidimus. Qui cum eiusdem codicis collationem diligentissimam, quæ olim Io. Alberti Fabricii fuit, Hauniæ in bibliotheca academica asservatam, accuratius examinasset, omnia in ea inveniri iudicavit, quæ Mercerus e codice Vict. laudaverit, cfr. ad Cic. de Finibus, Hauniæ 1839. p. 221. 869. Dissentit G. Seebode, qui in Misc. Crit. Vol. 1. eiusdem codicis lectiones variantes parum diligenter excerptas evulgare cœpit, et cod. Guelf. singularem codicum familiam ducere existimavit. Nobis imprimis summa hominis doctissimi Ph. C. Hessii, directoris gymnasii Helmstadiensis, benevolentia copia fuit, ut hunc præstantissimum codicem accuratius, quam antea factum erat, examinaremus.

Secundus est Leidensis, Vossianus, Catal. Bibl. Leid. p. 373. nro. 73. qui quamvis non omnium, qui exstant, sit antiquissimus, quod olim iudicavit Lindemannus, tamen et ipse Sæc. XI. scriptus est, forma quadrata, duobus laterculis, membr.; quem Oudendorpius contulerat, cuius collatione usus est Bondamius, cfr. Reuvens l. l. Litterarum ductus fere iidem, lectiones aliquoties meliores quam Guelferbytani, sed sæpius deteriores, in plurimis fere consentit, ita ut hic liber magis etiam confirmet auctoritatem prioris.

Tertius est Genevensis, qui tantum caput quartum complectitur, in Catalogo ap. Sennebier. p. 216. nro. 84. membr. forma quadrata; quem ille si minus sæculo VIII. certe IX. scriptum esse statuit; sed

rectius eum ad sæc. X. referas. Liber non contemnendus, quem accuratius contulisse magno nobis usui fuit; sed auctoritas non eadem, quæ duorum priorum.

Quartus et Quintus duo Bernenses, apud Sinnerum Catal. Cod. MSS. Bibl. Bernens. I. p. 529. et 532. Alter nro. 83. forma maxima, membran. olim S. Remigii fuit et sæc. X. vel initio XI. scriptus. Præter fragmenta Grammatici anonymi Cap. IV. Nonii continet. Multa et imprimis scriptorum testimonia omissa, ita ut folia XLIII. codicis paginis 188. editionis Merceri respondeant, sed insunt lectiones memorabiles, ex quibus manifestum est, eum ex optimo codice esse exscriptum.

Cod. Bernens. 347. forma quadrata, duobus laterculis sæc. XI. exaratus, olim Bongarsii, membr. apud Sinner. Catal. I. p. 532. magis etiam decurtatus ideoque pretii minoris.

Cod. Basiliensis F. IV. 13. Chart. olim lib. *Carthusianus in Basilia minori proveniens a D. Iohanne de lapide*, sæc. XV. scriptus, forma maxima. Insunt præterea libri Varronis de Lingua Latina; liber corruptus, qui multas lectiones habet, quæ in antiquis editionibus expressæ sunt. Inscriptiones cap. II. et IV. et VIII. omissæ, caput tertium, ut in omnibus codicibus sequioris ætatis, deest. Cap. sextum: *Incipit de propriis verbis et nominibus* inscriptum. Cap. XV. *Incipit de vasis.* Cap. XVII. *Incipit de genere ciborum, pomorum et olerum vel herbarum.* Quæ omnia documento sunt, quanta negligentia hic liber exaratus sit.

Fragmentum codicis Turicensis nro. 795. quod p. 66—99. 125—130. 406—408. editionis Mercerianæ complectitur, diligenter a se transscriptum misit Car. Guil. Müller, prof. Bernensis, homo doctissimus nobisque amicissimus, qui etiam ex Reuvensi Collectaneis Litterariis omnia, quæ ad Nonium pertinent, accurate excerpta, nobis permisit. Fragmentum ipsum interdum corruptum et decurtatum pauca habet propria et nil nisi aliquot corruptelarum causas aperit.

Sed etiam codicis omnium, ut videtur, antiquissimi, Harleiani nro. 2719. forma quadr. qui Londini in Museo Britannico asservatur et

Sæc. IX. scriptus est, paulo accuratiorem notitiam accepi a iuvene humanissimo atque doctissimo, Theodoro Oehler Francofurtensi, qui, cum ad monumenta historiæ Germanicæ perquirenda Galliam, Belgium et Britanniam viseret, meo nomine rogatus eum librum locis amplius quinquaginta, ex quibus huius codicis indoles atque natura optime perspiceretur, accuratissime cum editione Ios. Merceri contulit atque quam supra proposuimus coniecturam, omnes codices unum idemque exemplum esse secutos, testimoniis luculentissimis confirmavit. Cuius libri auxilio plura, quæ adhuc in omnibus editionibus corrupta sunt, emendari poterunt. Ceterum nonnullis locis cum Genevensi consentit.

Præterea Frid. Lindemann, homo doctissimus, quæ eius est humanitas, paucas lectiones misit e codice Montispessulano transscriptas, quæ satis comprobant, esse quidem illum librum, de quo tanta fama fuit, melioribus adnumerandum, sed tamen in longe plurimis cum ceteris libris consentire. De reliquis libris MSS. quos passim commemoravimus, non satis accurate cognovimus, ut quantum cuique tribuendum sit, dicere liceat. Laudatur præ ceteris cod. Leidensis nro. 116. Catal. p. 385. membr. qui etiam Festum continet et olim Danielis, mox Salmasii, postremo Is. Vossii fuit, cfr. Reuvens p. 188. Præterea Theodorus Oehler mentionem fecit optimi Parisini, qui in Catalogo Bibliothecæ regiæ 1740 edito notatus non esset. Id quod confirmavit Agatho Wunderlich, nuper collega mihi amicissimus, nunc a Rostochiensibus professoris munere ornatus, qui cum Parisiis veterum Iurisconsultorum Summas examinaret, brevem notitiam de codicibus Parisinis confecit. Cuius ex schedis manifestum fit, codicum Parisinorum longe præstantissimum esse librum 7665, membranaceum, Sæc. X., olim Petri Danielis, postea Philiberti de la Mare. Sed in eo quoque cap. III. et IV. et multa scriptorum testimonia desunt, vel laudantur quidem, sed sine libri nomine vel fabulæ inscriptione; codici Colbertino 7666. Sæc. X. simillimus esse videtur, in quo et ipso cap. III. et IV. desiderantur. Integerrimum iudicat Reuvens Collect. p. 186. Osann. II. p. 387. Colber-

tinum nro. 7667, in quo tamen defectus est p. 214, 9–232, 10. Paulo accuratius de his libris et de ceteris Parisinis, quos undecim Wunderlichius enumerat, exponerem, nisi Fr. Dübner, a me rogatus, ut optimorum codd. Paris. collationem in nostrum usum conficeret, hoc munus deprecatus esset, quod iam antea Fr. Lindemanno hanc operam præstitisset.

De novem Vaticanis, quibus in Ciceronis fragmentis de Rep. restituendis usus est Maius, cfr. eius Præf. ad Cic. de Rep. p. LXII. ed. Moser. et p. 350. 354. et p. 75, ubi Urbinatem præclarum dicit. Quorum de integritate hoc unum satis erit dictum, Ciceronis testimonia p. 373, 24. et 469, 14. ne in uno quidem exstare.

Idem ad Cic. locum p. 133, 13. duos Ambrosianos commemorat, quos in nostram gratiam iuvenis litteratus nonnullis locis inspexit æque ac Venetos duos, sed eos futiles, mutilos et corruptos esse cognovit. De reliquis libris MSS. quibus Iunius, Scaliger, Turnebus, Ursinus utebantur, nihil certi dici potest, neque de cod. Arnaldi, qui aliquoties in edit. 1583. citatur, et de libro Elnonensi, quem Carrio laudat, habeo, quod dicam. Pessimi omnium Neapolitani (de quibus cfr. Iannelli Catal. Bibl. Lat. MSS. Musei Borb. 1827. p. 21. et 23.) tum codex Dorvillianus eique simillimus, olim Palatinus nunc Leidensis, esse videntur, (de quibus cfr. Reuvens p. 188. Wilken, Gesch. d. Heidelb. Bibl. p. 190.) qui omnes Sæc. XV. scripti et ab omnibus reliquis libris eo sunt diversi, quod, rerum ordine mutato, litterarum ordinem sequuntur.

Antiquissimarum editionum fere nullus est usus in Nonio emendando. Et princeps quidem omnium corruptissima, quam Pomponius Lætus Romæ typis Georgii Laur de Herbipoli anno circiter 1470. foliis 137. imprimendam curavit. Ea repetita est a. 1471. sine indicio loci aut typographi. Alium codicem sequitur aliquanto emendatior editio Veneta 1476, quam suspicor a Franc. Rholandello curatam. Ex ea descenderunt plurimæ, altera alteram exprimentes, paucis mutatis. Eæ omnes Varronem et Festum una cum Nonio continent, quod quis instituerit, nondum exploratum. Certe iam

in Parmensi a. 1480. id factum est. Nonnihil præstitit Pius, Mediol. 1500. et Paris. 1511. Sed longe superioribus antecelluit Aldus, Ven. 1513. quippe qui primus integrum cap. III. addidit et, ut ipsius verbis utar, «reliqua ita concinnata et absoluta reddidit, ut æmulari alii post hoc facilius possint quam imitari.» Nihilominus tamen Michael Bentinus, corrector in libraria Frobeniana, in edit. Basiliensi 1526. nullis libris MSS. usus multa fœde lapsa et ingenio et industria restituit et illustravit, ita ut Aldus eius castigationes alteri editioni a. 1527. addiderit. Ex reliquis editionibus, quæ postea evulgatæ sunt, duas laudasse satis habemus: Hadriani Iunii et Iosiæ Merceri, qui hoc in genere litterarum egregiam laudem meruerunt. Et ille quidem edit. Antv. 1565. 8. locis innumeris (amplius duobus millibus ipse statuit) Nonium correxit, etsi nimia operis festinatio et typothetarum incuria aliquoties doctrinam editoris obscuravit. Mercerus autem in priore sua editione Paris. 1583. repetivit quidem Iunii textum, scriptis libris illo tempore nondum instructus, adiecto tamen indice auctorum et virorum doctissimorum notis variarumque lectionum libello utilissimo. (quem expilavit Dion. Gothofredus, Paris. 1585. 1586 etc.) Sed longe maiora præstitit altera editione, quæ Parisiis (Sedani) sumptibus Hadriani Perier 1614. 8. evulgata est, et tam auxilio codicis, qui tum ad ædem S. Victoris asservabatur, quam subtili editoris ingenio multo reliquis est emendatior. Sed eius laudes eo videntur imminui, quod homo doctissimus Dübner in bibliotheca regia Parisina collectanea Passeratii invenit, ex quibus illum plurima hausisse iudicat. Qua re fortasse factum est, ut nomen Iosiæ Merceri huic editioni non sit præpositum. Sed iudicium penes intelligentes erit.

Fulgentium cum Nonio edidimus, quod plus quam tribus sæculis cum eo editus fuerat. Nam cum ei grammaticorum corpori, quod cum Perotto Nonium et Festum Varronemque continet, Fulgentii Expositio sermonum antiquorum adiecta esset, id quod factum est primum a. 1532. Basiliæ typis Valentini Curionis, Hadrianus Iunius, recisis reliquis scriptoribus, Nonii una cum Fulgentio separatim edendi

auctor fuit, eumque posteriores imitati sunt. Neque videbatur causa esse idonea, cur nos ab eo instituto recederemus.

Quippe antiquum scriptorem Fulgentium esse, postquam homo doctissimus Orellius dubitationem suam fortasse calidius (ad Taciti Dialogum p. 5.) propositam retractavit in Lect. Petron. p. 3, vix quemquam hodie negare existimo. Legit hanc Expositionem ac plurima inde in suum Polyptychum derivavit Atto episcopus Vercellensis, circiter a. 950. Clamant quasi ipsæ membranæ, nongentorum annorum ætatem præferentes. Denique nonnulli ignorasse videntur, eiusdem Fulgentii esse tres illos Mythologiarum libros et Virgilianam Continentiam. In quibus idem invenient legentes ingenium hominis, eandem affectationem doctrinæ cuiusdam reconditæ ac tenebricosæ, eandem dicendi consuetudinem, horridam quidem illam et operosam, sed illis temporibus communem nec dissimilem eloquentiæ aut Marciani Capellæ aut Boethii. Atqui Fulgentii Mythologias legerunt Commentator Cæsaris Germanici, qui ante Isidorum scripsit, item Statii scholiasta, ne dicam de Albrico Vaticanisque mythographis.

Quæ si recte dicta sunt, dubitari vix poterit, quin a Fulgentio is libellus scriptus sit circiter a. 500. Sed erunt etiamnunc, qui cum Munckero et Ruhnkenio eum futilem et nullius fidei scriptorem iudicabunt. Eorum quoque iudicium si non prorsus reiiciendum, certe caute sequendum suadeo. Nam quod crimini dant Græcorum scriptorum testimonia Latinis verbis scripta, id ipse Fulgentius p. 562, 6. excusavit et patrocinantur alii, eodem more usi, ut Rutilius Lupus rhetor. Tum quod exprobrant haud paucos errores in explicandis antiquis sermonibus referendisque scriptorum verbis admissos, Fulgentium non nego plerumque iure vapulare. Namque bonam vitiorum partem poterat vitasse: Plautina testimonia debebat rectius ac de iis quidem fabulis, ubi re vera exstant, laudare; Corollariam, quæ est Nævii fabula apud Varronem, male Varronis dixit; in Marciani Capellæ loco Minervam pro Mercurio satis indiligenter substituit; pro Philippo dixisse Demosthenem nemini præ-

terea in mentem venit. Agnosco summam hominis incuriam, videlicet *in quantum memoriae entheca subrogare potuit* scribentis. At enim vero dolo malo confinxisse vocabula, libros, scriptores, nimirum eruditionis ostentandæ gratia, iure quodam meo mihi videor negare. Multa reperient, quorum id interest, vocabula explicata eodem modo, quomodo Fulgentius explicavit, in glossariis, præsertim Isidori v. c. *elogium, dromo, tucceta, simpulator* (de v. *aumatium* vid. Ang. Mai. Nova Coll. t. V. p. 122. Murator. Rer. Ital. Script. t. IV. p. 77 a.) Librorum quidam tituli superioribus suspecti iam confirmati sunt scriptoribus recens inventis, sicuti Plauti Cacistum hodie novimus eandem fabulam esse atque Vidulariam; Tagetis Labeonisque disciplinam Etruscam et Numæ Pompilii pontificalia, in quibus tantopere offendit Ruhnkenius, novit etiam Laurentius Lydus. Ex his efficitur, ut etiam de his titulis, qui apud solum Fulgentium exstant, scrupulosius dubitari debeat. Ut exemplo utar: de Fato liber Tertulliani est omnibus quidem ignotus, sed is qui Minucii Felicis nomine circumferebatur, cum Hieronymus malit ab alio scriptum putare, quidni nonnullos Tertulliano tribuisse suspicemur? Quapropter quamvis multa insint in Fulgentiano libello properanter ac sinistre scripta, certe cur fraudis nota inuratur, fateor me non videre.

Ceterum de Fulgentii nomine, ætate, scriptis quoniam Munckerus satis diligenter disseruit, superest ut de huius editionis consilio et subsidiis pauca dicamus.

Expositionem sermonum antiquorum, antequam tota edita est, in membra dissectam Iunianus Maius corpori suo De priscorum proprietate verborum inseruit, qui liber prodiit Tarvisii a. 1477. Princeps editio impressa est Mediolani typis Ulderici Scinzenzeler, cura Io. Bapt. Pii Bononiensis, qui Mythologiarum eiusdem Fulgentii tribus libris hoc tamquam corollarium addidit, anno 1498 (male Munckerus tradidit 1487; quo anno qui potuisset Pius librum Trithemii laudare a. 1494 editum?). Statim repetivit, anno non addito, Venetiis Bernardinus Venetus de Vitalibus, cuius editionis bibliographis ignotæ exemplar servat bibliotheca Bernensis. Eiusdem

generis esse videntur editiones Augustana a. 1521 fol. cum commentario Iacobi Locher, et Parisina s. a. per Ioannem Laliseau 4.° Eas videre non contigit. Sequuntur Basilienses Hervagii editiones a. 1535. 1536. 1549. quæ post Hyginum aliosque mythographos Fulgentium quoque continent. Harum omnium indoles est simillima, cum altera alteram referat, vix paucis litteris hic illic mutatis. Sed omnino diversum est illud exemplum, quod Perottino corpori Basilienses adiecerunt, Curio a. 1532, Valderus a. 1536. Nam et Fulgentii nomen et non pauca alia, credo in exemplari scripto desiderata, editor omisit. Sequitur Hadrianus Iunius, qui ab apparatu critico non instructissimus, collatis duabus editionibus Basiliensibus, quarum altera cum Hygino a. 1549, altera cum Perotto coniuncta est, fortasse etiam inspecto nonnunquam codice scripto aliquo, libellum emendavit plurimis locis, sed non minus sæpe emendationibus, quas quidem ille putabat, fœdavit alienissimis. Iunii exemplum posteriores repetiverunt, quorum memorandus est Bonaventura Vulcanius (Isidori Origines et Marcianus Capella, Basil. 1577.) propterea quod scriptum codicem nactus Isidoro annexum lectiones ex eo excerptas proposuit. His excerptis et, ut videtur, altero quodam exemplari Iosias Mercerus sobrie usus multa restituit, sed dum Iunio nimis parcit, non parem laudem meritus atque in Nonio. Merceri editionem fideliter repræsentarunt Munckerus et Staverenus, Mythographis suis inserentes, sed uterque de re critica bene meruit subiiciendis librorum scriptorum collationibus. Et Munckerus quidem excussit membranas bibliothecæ Leidensis vetustissimas, hodie numero 135 distinctas, (Catal. bibl. Leid. 1716. p. 330.) Staverenus plura subsidia ad manum habuit, sed pro socordia sua de compendiis *Leid. Voss. Exc. E.* nihil docuit, ut nescias, utrum quattuor an tres libros indicarit et Leidensis idemne sit qui Munckeri, an alius. Quare nos relata fideliter referre debuimus satis habere. Videndus tamen Catal. bibl. Leid. p. 375. nro. 96. et p. 400. nro. 11.

Postremo in hac nostra editione quinque codicum MS. varia lectio accessit:

1. Collatio codicis alicuius manu Iacobi Bongarsii ad marginem editionis Basil. 1535 consignata.

2. Collatio ab eodem Bongarsio in margine editionis Venetæ Bernardini scripta.

   Utriusque libri usum debemus amicitiæ doctissimi viri Car. Guil. Mülleri, qui Berna ad nos mitti curavit.

3. Codex Basiliensis chartaceus 4.⁰ Sæc. XV. signo F. VIII. 11 notatus. cfr. Hænel Catalogi p. 531.

   Inspexerat ante nos Casp. Barthius et nonnullas protulit lectiones, excerptas ex *cascis* his, quas dicit, *membranis* in Adversariorum libris p. 1674 al.

4. Codex Guelferbytanus, inter Gudianos numero 335 distinctus, membraneus, 8.⁰ Sæc. X. in quo Ciceronis quoque et Augustini aliorumque libelli continentur. cfr. Ebert bibl. Guelf. codices Græci et Latini, nro. 362.

5. Codex Guelferbytanus, in Gudianis inscriptus numero 25. membraneus, fol. Sæc. XV. qui continet etiam Gellii Noctes Atticas. cfr. Ebert l. c. nro. 361.

   Codicem Gudianum utrumque nostra gratia diligentissime contulit Ph. C. Hessius, cuius muneris nobiscum lectores doctissimo viro gratiam habebunt.

His subsidiis non promiscue utendum existimavimus, sed ita, uti critica ratio postulabat. Examinantes enim librorum et consensum et dissensum duas reperimus quasi familias, quarum altera collationem Bongarsii priorem, codicem Gudianum priorem et Vossianum Stavereni complectitur; altera reliquos omnes, plerosque ante pauca sæcula scriptos, continet. Illud genus ætate præstat, hoc bonitate. Nam cum illi antiquiores haud paucis locis mutili

sint, ut vel scriptorum locos testimonii causa additos omiserint, id quod factum est præsertim in extrema Expositione, contra vulgares integri videantur, certe e libris alterius stirpis nusquam possint probabiliter expleri, sequitur ut horum auctoritati editor plus tribuere debeat. Tum comparatione inter ipsos instituta omnium facile ut antiquissimus ita optimus Leidensis codex Munckeri esse intelligitur, quem idcirco plerumque exprimendum iudicavimus.

His quidem adiumentis instructi novam Nonii Marcelli et Fulgentii editionem paravimus, non ignari, multa nobis defuisse, ut nostra opera in his scriptoribus edendis fieret fructuosior; quam quidem maxime integra codicis Harleiani et Montispessulani collatio iuvare potuit; sed de illo sero cognovimus, hunc examinare non licuit. Nihilominus tamen non acta egisse videbimur, et speramus, vel post Mercerianas curas editionem nostram non fore indignam, quam homines docti consulant. Nam nunc demum manifestum est, quæ sit cuiusque lectionis auctoritas et unde tantæ illæ scripturæ discrepantiæ profectæ sint.

In colligendis excerpendisque subsidiis, quæ ad ornandam hanc editionem pertinere videbantur, cum non indiligenti me opera adiuvisset Rothius meus, digerendi et edendi laboris ita inter nos partiti sumus provinciam, ut fere dimidiam operis partem, Nonii cap. I. et IV. et præfandi officium, ipse susciperem, reliquam partem Nonii et Fulgentium indicesque socius absolveret. Sed hæc laboris partitio talis fuit, ut salvum utriusque esset iudicium et utrique coniecturas, et si quæ aliter ei viderentur, adscribere liceret. Iunctis igitur viribus rem aggressi sumus, Homericum illud secuti, *σύν τε δύ' ἐρχομένω.* Cuius quidem proverbii vis si nostra cura comprobabitur, nil nobis gratius fieri poterit.

Dabam Basiliæ Kal. April. MDCCCXLII.

FR. DOR. GERLACH.

LIBRORUM,

QUI IN ADNOTATIONE CRITICA BREVITER MEMORANTUR, INDICES INTEGRI.

Valens **Acidalius** in Plautum divinationes et interpretationes, apud Gruter. Lamp. t. VI.

Ant. **Augustinus** fragmenta historicorum collecta, emendata a F. Ursino, Antv. 1595.

Casp. **Barthius** adversariorum libri LX, Francof. 1624. fol.

Theod. **Bergk** emendationes tragicorum Latinorum, Rheinisches Museum 1835.

Iac. **Bongarsius** ad Iustinum, Paris. 1581. et apud Merc. 1.

F. **Bothe** poetarum scenicorum fragmenta, Halberst. 1823. 1824. (Bothe 1.)

idem emendationes Nonianæ, Rheinisches Museum 1837. (Bothe 2.)

Guil. **Canterus** novæ lectiones, apud Gruter. Lamp. t. III.

Lud. **Carrio** antiquæ lectiones *et* emendationes et observationes, apud Gruter. Lamp. t. III.

Is. **Casaubonus** apud Dusam ad Lucilium.

Io. **Cauchus** in ed. Iunii.

Hier. **Columna** ad Ennii fragmenta, repet. Amstel. 1707. 4.

Iac. **Cuiacius** observationum libri XI, Lugd. 1555—1570. fol.

Mart. **Delrius** (Delrio) syntagma tragœdiæ Latinæ, Antv. 1593. 4.

Frid. **Dübner** apud Munkium.

Henr. Düntzer et Laur. Lersch de versu Saturnio, Bonn. 1838.
idem de Livio Andronico, Berol. 1835.
idem in disputationibus brevioribus insertis in Zimmermanns Zeitschrift f. d. Alterthumswissenschaft, *et* in Rheinisches Museum.
Ian. Dusa *et* Franc. Dusa Lucilii satirarum reliquiæ, repet. Patav. 1735.
Nic. Faber apud Merc. 1.
Franc. Floridus Sabinus lectiones subcisivæ, apud Gruter. Lamp. t. I.
Io. Val. Francke apud Neukirch.
Io. Freinshemius ad Florum, Argent. 1655.
Luc. Fruterius verisimilia *et* epistolæ philologicæ, apud Gruter. Lamp. t. II. et V.
Ian. Gebhardus antiquarum lectionum libri II, Herborn. 1618.
Obert. Gifanius ad Lucretium, Antv. 1565.
Vict. Giselinus in ed. Iunii.
W. H. Grauert histor. u. philol. Analekten, Münster 1833.
I. Fr. Gronovius observationum libri IV. repet. Lips. 1755.
Hugo Grotius apud Vossium.
Ian. Gruterus Lampas sive fax artium liberalium, VI. voll. Francof. 1602—1612.
Ian. Gulielmus verisimilia *et* in Plautum quæstiones, apud Gruter. Lamp. t. III.
God. Hermann elementa doctrinæ metricæ, Lips. 1816.
idem Opuscula, VII. vol. Lips. 1827—1839.
Iunianus Maius de priscorum proprietate verborum, Tarvis. 1477. fol.
Hadr. Iunius animadversorum libri VI, Basil. 1556.
Paul. Leopardus emendationes et miscellanea, apud Gruter. Lamp. t. III.
Laur. Lersch v. Düntzer. Idem in disputationibus brevioribus insertis in Zimmermanns Zeitschrift f. d. AW.
Iust. Lipsius opera omnia, quæ ad criticam proprie spectant (antiquarum lectionum commentarius, epistolicarum quæstionum libri V, electorum libri II, variarum lectionum libri III, saturnalium sermonum libri II.) Antv. 1585. 4.
I. N. Madvig opuscula academica, Haun. 1834.
Ang. Maius ad Cic. de Rep. Romæ 1828.
I. A. Martyni-Laguna ad Ciceronis epistolas, Lips. 1804.
Paul. Merula ad Ennii annales, Lugd. B. 1595. 4.
Henr. Meyer oratorum Rom. fragmenta, Turici 1832.
idem anthologia veterum epigrammatum, Lips. 1835.
Odofr. Müller ad Varronem de L. L. Lips. 1833. ad Festum, Lips. 1839. 4.

Edu. Munk de fabulis Atellanis, Lips. 1840.
M. A. Muretus variæ lectiones, apud Gruter. Lamp. t. II.
I. H. Neukirch de fabula togata Romanorum, Lips. 1833.
Iac. Nicolaus Loensis miscellaneorum epiphyllidum libri X, apud Gruter. Lamp. t. V.
I. C. Orelli ad Ciceronis fragmenta, Turici 1828.
Frid. Osann analecta critica, Berol. 1816.
Ian. Mell. Palmerius spicilegium, Francof. 1580.
Ian. Passeratius apud Merc. 1.
Andr. Patricius ad Ciceronis fragmenta, Ven. 1565.
Nic. Perottus cornu copiæ, repet. Bas. 1526. fol.
Petr. Pithœus adversaria subseciva, apud Gruter. Lamp. t. II.
Henr. Planck ad Ennii Medeam, Gött. 1807.
Is. Pontanus ad fragm. historicorum, ed. Havercamp.
Auson. Popma ad Varronem, repet. Bipont. 1788. ad fragm. historicorum, ed. Haverc.
C. I. Chr. Reuvens collectanea litteraria, Lugd. Bat. 1815.
Ant. Riccobonus de historia, repet. Bas. 1579.
Dav. Ruhnkenius ad Xenoph. Memor. ed. Ernesti, Lips. 1772. ad Rutilium Lupum, ed. Frotscher. Lips. 1841.
Ian. Rutgersius variarum lectionum libri VI, Lugd. Bat. 1618.
Claud. Salmasius exercitationes Plinianæ ad Solinum, Paris. 1629. fol.
Ios. Scaliger coniectanea in Varronem, Paris. 1565. *item* cum appendice, Paris. 1581. Catalecta sive appendix Virgilii, Lugd. 1573. ad Festum, apud P. Santandreanum 1575. ad Catullum, Antv. 1582.
Iac. Schegkius observationum et emendationum præmessa, apud Gruter. Lamp. t. IV.
L. F. Schmidt Lucilii satir. lib. IX, Berol. 1840. 4. Programm.
I. G. Schneider ad scriptores R. R. Lips. 1794—1797.
Ad. Schöll Beiträge zur Gesch. der griech. Poesie, Berl. 1839.
Casp. Schoppe ad Priapeia, Patav. 1664. de arte critica, *et* verisimilium libri IV, repet. Amstel. 1662.
Petr. Scriverius collectanea veterum tragicorum, cum notis Ger. Io. Vossii, Lugd. B. 1620.
Leon. Spengel ad Cæcilii fragmenta, Monac. 1829. 4.
Henr. *et* Rob. Stephani fragmenta poetarum veterum Latinorum, Paris. 1564.
Godesc. Stewechius ad Vegetium, Lugd. B. 1592.
H. Stieglitz de Pacuvii Duloreste, Lips. 1826.

Hadr. Turnebus adversariorum libri XXX, repet. Paris. 1580. fol.
Fulv. Ursinus v. Augustinus; *idem* ad Varronem de R. R. apud Schneider.
Varges specimen quæstionum Lucilianarum, Rheinisches Museum 1835.
Frid. Vater ad Euripidis Rhesum, Berol. 1837.
Petr. Victorius variarum lectionum libri XXV, Flor. 1553. fol.
G. I. Vossius v. Scriverius; *idem* Aristarchus ed. Förtsch. Halis 1833.
Ioseph. Wasse ad fragm. historicorum in ed. Haverc.
Aug. Weichert poetarum Latinorum . . . . reliquiæ, Lips. 1830.
Fr. G. Welcker Supplementbände zum Rheinischen Museum.

NONIUS MARCELLUS.

SIGLORUM EXPLICATIO.

A. **Aldina editio, Ven. 1515.**
B. **Basiliensis codex.**
Ba *vel* **B. (per quartum caput) Bernensis codex 85.**
Bb *vel* **b. (per quartum caput) Bernensis codex 347.**
cj **coniicit** *vel* **coniiciunt.**
G. **Genevensis codex.**
J. **Junii editio, Antv. 1565.**
L. **Leidensis codex.**
M *vel* **M2. Merceri editio altera, Paris. (Sedani) 1614.**
M1. Merceri editio prior, Paris. 1583.
mg. **margo.**
V. D. **vir quidam doctus ad marginem veteris alicuius exempli.**
W. **Wolfenbüttelanus** *sive* **Guelferbytanus codex.**

Cap. I.

DE PROPRIETATE SERMONUM.

Senium est tædium et odium, dictum a senectute, quod senes omnibus odio sint et tædio. Cæcilius in Efesione: *tum in senectute hoc deputo miserrimum, Sentire ea ætate eum ipsum esse odiosum alteri.* Nam ætatem malam senectutem veteres dixerunt. Plautus Menæchmis: *consitus sum Senectute, onustum gero corpus, vires Reliquere; ut ætas mala est, mers mala est ergo.* Accius Amfitryone: *an mala ætate mavis male mulcari exemplis omnibus?* Turpilius Filopatro: *miserum puto, si etiam istuc ad malam ætatem accessit mali.* Pacuvius Peribœa: *parum est, quod te ætas male habet, ni etiam* (p. 2.) *hic ad malam Ætatem adiungas cruciatum reticenti?* Afranius Vopisco: *Si possent homines delenimentis capi, Omnes haberent nunc amatores anus. Ætas et corpus tenerum et morigeratio, Hæc sunt venena formosarum mulierum. Mala ætas nulla delenimenta invenit.* Bonam ætatem quoque dicimus adulescentiam vel iuventutem. M. Tullius de senectute: *quod si ipsis voluptatibus bona ætas fruitur lubentius, primum parvulis fruitur rebus.* Nam prudentissime noster Maro diei partes primas, quasi eius ætatem puberem, meliorem dixit, nono libro: *nunc adeo, melior quoniam pars acta diei est.* Senium ipsum positum sic. Titinius Veliterna: *quod pestis, senia et iurgia sesemet diebus emigrarunt.* Novius Gallinaria: *operæ, quæ actor,*

ADNOTATIO CRITICA.

Ephesio: næ tum cj. Spengel. 20 *merx mala* Editt. *est tergo* cj. Turneb. 17. 21. 30 *istuc* o. L.

pag. 2. *reticentia* cj. Gulielmus 1. 17. 10 *parvis fruitur* W. *die partes* W. *diei senium* M. *quot pestes* Ed. 1526. *sese meis ædibus* cj. Merc. Lips. Ant. Lect. IV. 5. cfr. Barth. Adv. XVII. 2. *semet ædibus* Bothe. 20 *opere* W. L. A. *operæ, coactor* Lips. H. Steph.

cantor, cursor: senium sonticum! Accius Epinausimache: *mors amici subigit, quod mihi est senium multo acerrimum.* Pomponius Præcone posteriore: *calve, adportas nuntium Nobis disparem, divisum, huic seni senium et metum.* Lucilius saturarum lib. xv: *in numero quorum nunc primus Trebellius multos Titos Lucios narcesibai febris, senium, vomitum, pus.* Turpilius Demiurgo: *quia enim odio ac senio mihi hæ sunt* (p. 3.) *nuptiæ.* Pacuvius Peribœa: *metus, egestas, mœror, senium exiliumque et senectus.*

Velitatio dicitur levis contentio, dicta ex congressione velitum. Plautus Asinaria: *verbis velitationem fieri compendi volo.* Idem Menæchmis: *nescio quid vos velitati estis inter vos duo.* Turpilius Lindia: *comperce verbis velitare, ad rem redi.* Afranius Privigna: *interea verba iactare, et labris Inter se velitari, velificarier.* Cæcilius Pausimacho: *hic desunt quatuor lineæ quæ in autentico non erant scriptæ.*

[Frygiones] leat. Hoc Virgilius probat in libro nono: *vobis picta croco et fulgenti murice vestis.* Item in eodem nono: *o vere Frygiæ; neque enim Fryges.* Titinius Barbato: *frygio fui primo, beneque id opus scivi; reliqui acus aciasque ero atque eræ nostræ.* Plautus Menæchmis: *pallam ad frygionem fert, confecto prandio.* Varro Cosmotoryne, περὶ φθορᾶς κόσμου: *frygio, qui pulvinar poterat pingere, soliar deuigebat.*

Hostimentum est æquamentum; unde et hostes dicti sunt, qui ex æqua causa pugnam ineunt. Plautus Asinaria: *par pari hostimentum datum est, opera pro pecunia.* Unde et hostire dicitur. Idem in eadem: *quin promitto, inquam, hostire contra, ut memineris;* id est, æqua reddere.

Tolutim dicitur quasi volutim (p. 4.) vel volubiliter. Plautus Asinaria: *demam hercle iam de hordeo, tolutim ni badizas.* Novius Gallinaria: *o pestifera, Pontica, fera, trux tolutiloquentia;* id est, volubilis locutio. Idem Macco exule:

pag. 2. *subicit* L. m. 1. *quæ mihi* M. *Lucillius* M. *saturarum* L. m. 1. 30 *Trebelleis* L. m. 1. *primu' Trebelliu' muto* Guliel. I. 23. *marcescebat* A. *obmarcescebat* J. *vomitus, pus* Editt. *plus* Codd. *hae sunt* om. W. M.

pag. 3. *Pacubius* W. L. m. 1. 10 *velitarier* (om. *velificarier*) Carrio II. 16. e membr. pr. M. *vellicarier* cj. Gerl. *Cecilius Pausimacho mum in terenti (interiere) tamen Toga dicta est.* MSS. Merc. Codd. omnes boni W. L. Montp. Interposita sunt (in L. septem columnis) inter v. *Pausimacho* — et *leat hoc* quæ in Editt. leguntur p. 404. 14; *Toga — auster nascitur* p. 409. 14. Quarti capitis folium fuisse et bibliopegi errore in hunc locum prorsus alienum illatum esse intellexit Mercerius reposuitque p. 406. 13. — 409. 13. Præterea nonnulla excidisse hoc loco manifestum est ac testantur verba: *hic desunt quatuor lineæ quæ in autentico non erant scriptæ*, quæ in Victorino Codice reperit M. et nos item in libro W. vidimus. Idemque et L. *leat* servavit. Hæc lacuna forsitan ita explenda: *Frygiones sunt artifices vestium acu pictarum a Frygibus dicti, quod ea gens ejusmodi vestibus uti soleat.* Roth. 20 *Depigebat* MS. Nic. Fabri prob. Merc. *lævigabat* cj. Scalig. Conj. p. 29. *defingebat* cj. Turneb. XVII. 21. 30 *ostire* W. *hostire* L. *contra ut merueris* Editt.

pag. 4. *Quasi lutim* W. MSS. Merc. *Nævius*

edixi, iturum hominem in Tuscos tolutim? idem Lucilius Saturarum lib. viii: *si omne iter evadit, stadiumque acclive tolutim.* Idem: *velle tolutim hic semper incepturus videtur.* Varro Trihodite trifolio, περὶ ἀρετήσεως: *sed ut ecus, qui ad vehendum est natus, tamen hic traditur magistro, ut equiso doceat tolutim.* Pomponius Decuma fullonis: *et ubi insilui in cocleatum eculeum, ibi tolutim tortor.* Varro Agathone: *hæc postquam dixit, cedit citus celsus tolutim.*

CAPULUM dicitur quicquid aliquam rem intra se capit: nam sarcofagum, id est sepulchrum, capulum dici veteres volunt, quod corpora capiat. Plautus Asinaria dicens de sene: *peri misera! ut osculatur carnifex, capuli decus.* Idem Milite: *quid ais to? tam tibi ego videor oppido hacheruntius? Tam capularis?* id est, capulo proximus. Novius Pappo præterito: *dum istos invitavis suffragatores, pater, Prius in capulo, quam in curuli sella suspendis natis.* Lucilius Saturarum lib. ii: *quem illi cum vidissent Hortensius Postumiusque,* (p. 5.) *Ceteri item, in capulo hunc non esse, aliumque cubare.* Varro Cosmatoryne, περὶ φθορᾶς κόσμου: *propter cunam capulum positum nutrix tradit pellictori.*

TEMULENTA dicta est ebriosa, dicta a temeto, quod est vinum, quod attemtet. Plautus Aulularia: *quia temeti nihil allatum intellego.* Idem Truculento: *sive adeo caret temeto, tamen ab ingenio improbus.* M. Tullius de Rep. lib. iiii: *ita magnam habet viam disciplina verecundiæ: carent temeto omnes mulieres.* Varro Et modus matula, περὶ μέθης: *quis in omni vita helio πιόδεπες olfacit temetum?* Idem Modio: *tremodiam amphoramque eandem temeti, ac arris modium.*

CINAEDI dicti sunt apud veteres saltatores vel pantomimi ἀπὸ τοῦ κεινεῖν σῶμα. Plautus Aulularia: *ita fustibus submollior magis, quam ullus cinædus.* Idem in Milite: *tum ad saltandum non cinædus malacus æque est.* Idem in Sticho: *lepidam et suavem cantionem aliquam occipito cinædicam;* id est, quæ ad saltandum movere posset. Lucilius Satyrarum lib. i: *stulte saltatum te inter venisse cinædos.* Varro Honos lyras: *merentis, ut quietus ac demissior probandus, Ἀχιλλέως ἡροικὸς, ἰωνικὸς κιναίδου.*

Gallinaria Montp. *Pontica* Codd. *sontica* cj. Gul. II. 7. prob. Mercerio. *exule ê dixi* L. W. *item Luc.* Editt. 10 *omnem inter* W. *belle* cj. Merc. *vele'* cj. Guliel. II. 7. *Triodite* L. *ecus* L. *equus* rell. *Tripylio* περὶ ἀρετῆς κτήσεως M. *clocleatum eculeum* W. *cocleatum* L. MSS. Merc. *coleatum* cj. Turn. XVII. 21. 20 *perii* Editt. *ais tu? tam* M. *ais tu? Itane* A. I. *Acheruntius* Editt. 30 *invitabis* M. *suspendes nates* M.

pag. 5. *Varro Cosmophthoro* A. *pollictori* M. *pollinctori* A. J. *cunas* cj. Guliel. I. 5. *attemptet* W. *attemtet* L. 10 *habet vim* I. M. *Est modus matulæ* Turn. XVII. 21. J. M. *olfacite metum* L. *heluo probe olfacit* cj. Muret. IV. 8. *helluo πιὼν δέπας* cj. Jun. *Modio* om. W. *ac farris* J. M. 20 *κινεῖν* Editt. *sum mollior* Editt. *demissor probrandus* W. ἡρωικῶς, ἰωνικῶς cj. Turn. XVII. 21.

(p. 6.) Exercitum dicitur fatigatum, dictum ab exercitio. Sallustius in Iugurthino bello: *Nabdalsa exercito corpore,* Plautus Bacchidibus: *quæ sodalem atque me exercitos habet.* Lucretius secundo: *concilis et discidiis exercita crebris.* Afranius Suspecta: *ita, ut huic ero adulescenti, cui suspicium tradidit, qui me est animi exercitus.* Virgilius lib. iii: *nate, Iliacis exercite fatis.*

Tenus est laqueus, dictus a tendicula. Plautus Bacchidibus: *nunc ab transenna turdus lubricum petit; Pendebit hodie pulchre, ita intendi tenus.*

Illicere est[a] proprie illaqueare. Nævius Lycurgo: *alis sublimen alios saltus illicite, ubi Bipedes volucres lino linquant lumina.*

Peliceos a Græco vocabulo significantiam sapientes inflexam putant, quasi pellex, hoc est ut pallacis: quod si hoc non est, vana compositio hominis videri potest.

Calvitur dictum est frustratur, tractum a calvis mimicis, quod sint omnibus frustratui. Plautus in Casina: *nam, ubi domi sola sum, Soror manus calvitur.* Pacuvius Medo: *sentio pater, te vocis calvi similitudine. Sed quid conspicio? num me lactans calvitur Ætas?* Accius Eurysace: *sed memet calvor: vos istum iussi ocius Abstrahite.* (p. 7.) Lucilius Satyr. lib. xvii: *si non it, capito, inquit, eum; et si calvitur, ergo fur dominum.* Pacuvius Doloreste: *me calvitur suspicio: hoc est illud, quod fore Occulte Oeax prædixit.* Sallustius Histor. lib. iii: *contrullæ calvi ratus.*

Frigere est et Frigutire et Fritinnire sussilire cum sono, vel erigi et exilire: quod quæcumque friguntur vel frigent, nimio calore vel frigore cum sono susum sussiliunt. Plautus in Casina: *nam quid friguttis? quid istuc tam cupide cupis?* Varro Virgula divina: *et pullos peperit fritiniensis.* Idem Onos lyras: *sæpe totius theatri tibiis crebro flectendo, commutare mentes, frigi animos eorum.*

Deflaccare est atterere, tractum a vestibus sine flacco. Plautus in Casina: *perit; flacco habebit iam illic homo lumbos meos.*

Depexum dictum est laceratum. Te-

pag. 6. *secundum* W. L. *conciliis* Editt. *ad. qui sum spiritum* Barth. Adv. IV. 5. *suspirium* A. J. *suspicionem tradidi, et qui* Neuk. *qui mei est* Gronov. Observ. I. 1. p. 11. *qui med. est* cj. Palm. p. 152. 10 *lumbricum* Editt. *Novius* A. *sublimem* L. *n* m. 2. super linea. *sublime* Editt. *alii subl.* cj. Scalig. 196. prob. Mercerio. *Menalios saltus* cj. Merc. *sublimes saltus illic.* cj. Bothe, Düntz. 20 *Pellicis* vel *Pellices* Editt. πάλλαξ — παλλακίς M. *nominis* cj. Jun. *sopor manus* Editt. *Pacuv. Medea* cj. Stieglitz, sic ubique. *Medio* prob. Müller ad Varr. *vocis catui* W. L. 30 *ævitas* Scalig. Conj. p. 67. *Æetes* cj. Bergk. *istum ut iussi* A. J.

pag 7. *abstraite* L. *extraite* Montp. *si calvitur endo ferto manum. Duloreste* Editt. *ni calvitur* Herm. Welcker. *Aiax* J. *contra ille calvi* Editt. *friguttire* L. Editt. 10 *et fritinire* om. Montp. *feritinanire* L. *feritinare* J. *exilire* W. M. *excitari* L. A. J. *susum* om. Montp. *sus* (*sumsus* m. 2.) *siliunt* L. *fritinnientis* J. M. *commutari* Scalig. Ind. Varr. v. *fritinnire.* — 20 *defloccare* J. *sine flocco* cj. Carrio III. 13. Gulielm.

rentius Heautontimorumeno: *egone? si vivo, adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut, dum vivat, meminerit semper mei.*

Sartores dicti non solum a sarciendo, verum etiam a serendo. Plautus Captivis: *sartor satorque scelerum, et messor maxume.* Et in subsequentibus aperuit: *non occatorem prius audebas dicere? Nam semper occant prius, quam sarriunt* (p. 8.) *rustici.* Varro Vinalibus, peri afrodision: *ec enim sic vide: utrum mercedem accipit is, qui meas venit segetis ut sarriat, an ego ab illo? Sic ego cum tus sim sartor, si tu plus laboras, quam ego do.*

Nautea est aqua de coriis vel, quod est verius, aqua de sentina, dicta a nautis. Plautus Curculione: *nam omnium unguentum odor præ tuo nautea est.* Idem Asinaria: *nauteam Bibere malim, si necesse sit, quam illam oscularier.*

Tricae sunt inpedimenta et implicationes: et *intricenare* impedire, morari: dictæ quasi tricæ, quod pullos gallinaceos involvant et inpediant capilli pedibus implicati. Plautus Curculione: *quod argentum, quasi tu mihi tricas narras?* Idem Epidico: *aliqua ope exsolvam, extricabor aliquam,* inde ex impedimentis liberabor. Lucilius Satyr. lib. xi: *nec mihi amore hoc opus, nec tricone vadato.* Turpilius Demiurgo: *iudicia, litis, turbas, tricas, contiones maxumas.* Afranius Epistula: *ita intricavit huius rem temeritas.* Varro Gerontodidascalo: *putas eos non citius tricas Tellanas, quam id extricaturos?* Plautus. *Est lacuna trium linearum et dimidiæ.*

Caperrare est rugis frontem contrahere et asperare, tractum a caprorum frontibus crispis. Plautus Epidico: *quid illud est, quod illi caperrat* (p. 9.) *frons severitudine?* Varro Eumenidibus: *quin mihi caperratam tuam frontem, Strobile, omittis.*

Examussim dicitur examinate ad regulam vel coagmentum: est enim amussis regula fabrorum, quam architecti, cum opus probant, rubrica inlinunt. Plautus Amfitryone: *si vera loquitur hæc, amussim est optima.* Idem Milite: *inest in hoc emussitata sua sibi ingenua indoles,* id est, examinata. Idem in Menæchmis: *ut hanc rem vobis examussim disputem.* Varro *Πατρὸς τὸ παιδίον, περὶ παιδοποιΐας*: *ac quare, si diu gens est ad amussim, per me licet adsumas teneo διάκον.* Idem Quæstionum Plautinarum lib. ii: *amussis est æquamen levamentum; id est apud fabros tabula*

ad Amph. 1. *perii* Editt. *Ego si vivo* Montp. *serendo* W. L. Montp. *a sarriendo* Editt. pag. 8. *etenim* J. M. *segetes* Editt. *tus sim* W. L. MSS. Merc. B. *comptus sim* cj. Turn. *cum tuus sim* cj. Acidal. M. 10 *intricare* A. J. *quasi τρίχες* M. 20 *argentum, quas* J. M. *aliqua, id est, ex* J. M. *putas eo non* W. *Atellanas* A. J. 30 *Plautus* om. A. J. in MSS. M. et W. est lacuna trium linearum, in L. et B. dimidiæ. *caperare* Editt. pag. 9. *quid mihi* Montp. A. *Str. ostendis* Montp. *vel coagmentum* om. Montp. 10 *vera hæc loquitur, examussim* Editt. *Varro τοῦ πατρὸς* J. M. *ac* om. L. Editt. *dia gens* cj. Merc. *id ingens* cj. Jun. *dium genus e s* cj. Palm. 148. *adsumus* W. *διάκονο:*

quædam, qua utuntur ad saxa coacmentata. Plautus.

Mutus onomatopœia est incertæ vocis, quasi mugitus; nam mutus sonus est proprie, qui intellectum non habet. Nævius Lycurgo: *ducite eo tum argutis linguis mutas quadrupedis.* Accius Epinausimache: *item ad moestitiam mutuam infantium quadrupedum.*

Dispennere est expandere, tractum a pennis et volatu avium. Plautus Milite: *ubi lubet, dispennite hominem diversum et distendite.*

Focula dicta sunt nutrimenta; unde (p. **10.**) et foculare dicitur, ut fovere. Plautus Persa: *Ad ædes; nam iam intus ventris fumant focula.*

Bardum est vi propria et ingenio tardum. Nam Græci bardos tardos dicebant. Homerus Iliados xxii: *Βάρδιστοι μὲν γὰρ οἱ ἔσαν καλλίτριχες ἵπποι, Ἥκιστος δ' ἦν αὐτὸς ἐλαυνέμεν ἅρμα ἐν ἀγῶνι.* Plautus Persa: *nimis tandem equidem pro barda et pro rustica reor habitam Esse abs te.*

Ilex et **exlex** est, qui sine lege vivat. Plautus Persa: *impure, inhoneste, iniure, ilex, labes popli.* Lucilius Satyr. lib. ii: *non dico, vincat licet et vagus exulet, erret Exlex.* Varro Sciomacia, *περὶ τύφος: postremo quæro: parebis legibus, an non? Anne exlex solus vivis?* Lucilius lib. xxx: *accipiunt leges, populus quibus legibus exlex.* Cæcilius Sarpazomene: *quid narras, barbare, cum indomitis moribus, illitterate? ilex es.* Sisenna lib. iiii: *armis, equis, commeatibus nos magis iuverunt exleges; et minus honore dignos putabitis?* M. Tullius pro Cluentio: *non quo illi aut exlegem ullam, aut causam pecuniæ publicæ contemptam atque abiectam putarunt.*

Lurcones dicti sunt a lurchando: lurchare est cum aviditate cibum sumere. Lucilius Saturarum libr. ii: *nam* (p. **11.**) *quid moetino, subiectoque huic opus signo, Ut lurcharetur lardum, et carnaria fartim Parum conficeret?* Pomponius Syris: *lapatium nullum utebatur, lardum lurchabat lubens.* Plautus Persa: *perennis herbæ lurco, edax, furax, fugax.* Lucilius Satyr. lib. v: *vivite lurcones, comedones, vivite ventris.* Varro Eumenidibus: *contra cum psalte pisia, et cum Flora lurcare at strepis.*

Torialim et **Torialium** designator est Varro de vita P. R. libro i: *quod*

Turn. *οἰάκων* A. J. *μακρόν* Cod. Jun. 20 *coagmentata* Editt. *ducite eo cum* Editt. *cum* om. Scal. *eo argutilingues* Bothe 2. Düntz. *item ac m.* — *infantum* Schoell p. 436.

pag. **10.** *at edes* J. M. *μοι γὰρ* M. Græca in W. L. fœde corrupta. 10 *vivit* Editt. Post *illex* sequitur in W. L. *Torialim* p. **11.** l. **12—17** *adpellabant*, sed sunt hæc verba uncinis inclusa. *inlex* L. m. 1 *σκιαμαχία περὶ τύφου* A. J. M 20 *Harpazomene* A. J. M. *Sullam aut causam* M. *putarent* M. 30 *lurcando* Editt. et sic reliqua. *lurcare enim est* Montp.

pag. **11.** *subrectoque* Dusa. *fartim* Codd. *furtim* cj. Turn. prob. Merc. *fartim patrum* Scal. p. 363. 469. *patrum* cj. Turn. XVII. 22. prob. Merc. *partim* Cod. Jun. *parum* om. Montp. prob. Lind. Jun. ex coniectura. *larpathium* M. *nullus* cj. Lips. *nullus vescebatur* Gul. I. 14. *vivite glutones com.* cj. Scal. *ventres* A.

frontem lecticæ struebant, ex ea herba torta torum appellatum; hoc quod inicitur, etiam nunc toral dicitur; lecticam qui involvebant, segestria adpellabant.

Concenturiare est colligere, dictum a centuriis, quæ ad suffragia conveniebant. Plautus Pseudulo: *concenturio in corde sycofantia est.* Terentius Formione: *ego in insidiis Subcenturiatus, si quid deficies.*

Finitores dicebantur, quos nunc agrimensores dicimus, dicti, quod finis dividerent. Plautus Pœnulo: *eius nunc regiones, limites, confinia Determinabo, eius rei ego sum factus finitor.*

Passum est proprie rugosum vel siccum. Plautus Sticho: *in portum vento secundo, velo passo pervenit;* id est, laxo et rugoso: unde et uva passa dicta est, quod sit rugis implicata. Plautus (p. 12.) Pœnulo: *siquide aes tu mecum futurus pro uva passa pensili.* Lucilius Satyr. lib. xviiii: *rugosi passique senes eadem omnia quærunt.*

Expes dicitur sine spe. Accius Eurysace: *ille orbus, expes liberum.* Idem Medea: *exuli, inter hostis, exspes, expers, desertus, vagus.*

Exules dicuntur extra solum. Virgilius Georgicon lib. iii: *longeque ignotis exulat oris.* Et in consequentibus: *et stabula aspectans regnis excessit avitis.*

Vestispici appellabantur vestium custodes servi, quod frequenti diligentia vestis inspiciant. Plautus Trinummo: *nox datur, ducitur familia tota: Vestispici, unctor, auri custos.* Afranius Vopisco: *novi, non inscituram ancillulam vespere et vestispicam.* Varro Pappo, aut indige: *nasturcium indige non in vides ineo dici, quod nasum torqueat: vestispicam, quod vestem spiciat?*

Suppilare est involare vel rapere, a pilorum raptu; vnde et furtum passi compilari dicuntur. Plautus Truculento: *hæc Cum video fieri, suffuror, suppilo, de præda prædam Capio.* Cæcilius Nauclero: *suppilatum est eum atque ornamenta omnia.* Pomponius (p. 13.) Sarcularia: *alter amad portat, prodigit, patrem suppilat semper.*

Austra proprie dicuntur rotarum cadi, ab auriendo, sicuti Græce antlia. Lucretius libro v: *ut fluvios versare rotas atque austra videmus.*

Veterina animalia dicuntur omnia, quæ vehere quid possunt. Lucretius

10 *Torialim — adpellabant* h. l. in W. L. desunt sine ullo signo transpositionis. *toral et torialum stragulum est. Varro de vita pop. Rom.* A. *Toral ab herba torta dictum esse design.* cj. Merc. *qua frontem* cj. Müller ad Varron. p. 166. 20 *pseudolocus* L. *cui centurio* W. B.

pag. 12. *siquidem es tu* Editt. *exspes* L. 20 *insciturам* W. A. *inscitunam* L. *insciam* B. MS. Fabri. *inscitulam* cj. Guliel. in Plauti Cistell. prob. Merc. Bothe. *inspecturam* mg. J. Neuk. *inscitam* Gœller ad Plauti Trinumm. *vespere et vestipicam quod vestem spiciat suppilare* L. A. mediis omissis. *vestiplicam et vestispicam* Bothe. *vespertino vestispicam* Neuk. *nonne vides ab eo dici* cj. Merc. 30 *est aurum* Bothe, Spengel. *osnamenta* Spengel ex Varrone p. 252.

pag. 13. *alter amat potat* cj. Guliel. I. 11. prob. Merc. 10 *partum* Editt. *ne forte ex homine et* M. *dicuntur in dubio* Montp.

lib. v: *et genus omne, quod est veterino semine parturiendi.* Idem: *torte homine veterino semine quorum.*

Crepera res proprie dicitur dubia; unde et crepusculum dicitur lux dubia, et senes decrepiti dicti, in dubio vitæ constituti. Creperum bellum anceps et dubium. Lucretius lib. v: *exæquataque sunt creperi certamina belli.* Accius Fœnissis: *quæ ego cuncta esse fluxa in mea re crepera comperi.* Idem Telefo: *nunc tu in re crepera tua quid capias consilii, vide.* Luçilius Satyr. lib. v: *sannunt solis mihi in magno mœrore, Tristitia in summo crepera inventus salutis.* Pacuvius Doloreste: *non vetet animum ægritudinem in re crepera confici?* Plautus in Asinaria: *qui quidem cum filio Potest unam, atque unam amicam ductitet decrepitus* (p. 14.) *senex.* Varro Mysteriis: *prisca, horrida silent ora clam crepera in nemoribus.*

Avernus lacus idcirco appellatus est, quia est odor eius avibus infestissimus: huius rei manifestator est Lucretius lib. v: *principio, quod Averna vocantur nomine, id a re Impositum est, quia sunt avibus contraria cunctis.* Unde et Virgilius lib. vi: *inde ubi venere ad fauces grave olentis Averni, Tollunt se celeris.* Et postea in eo libro: *quam super haud ullæ poterant inpune volantes Tendere iter pennis; talis sese alitus atris Faucibus effundens supera ad convexa ferebat.*

Vitulantis veteres gaudentes dixerunt, dictum a bonæ vitæ commodo: sicuti, qui nunc est in summa lætitia, vivere eum dicimus. Nævius Lycurgo: *ut in venatu vitulantis ex suis Locis nos mittant poenis decoratus feris.*

Extorris dicitur extra terram vel extra terminos. Accius Eurysace: *nunc per terras vagus, extorris regno, exturbatus mari.* Turpilius Lemniis: *neque durare possunt; ita Huius inscientia atque dementia extorrem facit.* Sallustius in Iugurthino bello: *sicuti videtis, extorrem patria, domo, inopem et coopertum miseriis effecit.* Vir- (p. 15.) gilius Æneidos lib. iv: *finibus extorris, conspectu avulsus Iuli.*

Enoda significat explana; et quæ sit proprietas, manifestum est, hoc est, nodis exsolve. Accius Eurysace: *tu autem, quod quæro abs te, enoda et, qui sis, explica.* Idem Alfesibœa: *quid itam obscuri dicunt est, tamve inenodabile?* Ennius Telefo: *verum, quorum liberi*

20 *Samni in sole mihi in m. m. metuque, Tr. in summa cr. in re inventus sal.* cj. Scalig. *Sane tute sole m. in m. m. crepera re inventus ventus salutis* cj. Palm. p. 121. *Sane tu solus — Tristitia in summa crep. in re portus sal.* cj. Merc. 30 *ægritudine* M. *potet una* Editt. *ductitet* W. A. *ducitet* L.

pag. 14. *oracla* Editt. *nomen* A. J. M. 20 *aviis* cj. Scalig. 196. Conj. p. 82. *ex feris — pennis decoratos suis* Bothe, Düntz. *suis locis Nos m. Poenis d. f.* Rost. opusc. Pl. p. 176. *ex feris suis locis* cj. Düntz. *Lucis — pennis* cj. Merc. *Poenis decoratos feris* Scaliger. *suis Locis — decoratos f.* cj. Guliel. ad Plaut. Amph. I. 30 *possum* cj. Merc.

pag. 15. *abs te* om. L. A. *et quæ sis* L. m. 1. 10 *obscurodicunt* MSS. Merc. *obscuridicum* cj. M. *gnate* cj. Merc. Palm. 185. *enoda*

leto dati Sunt in bello, non lubenter hæc enodari audiunt. Turpilius Demetrio: *ab initio ut res sit gesta; enoda mihi.* Pacuvius Peribœa: *gnato ordinem omnem ut dederit, enodat patri.* M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. v: *hæc igitur nobis explicanda sunt; sed si enodatius, vos ignoscetis: cuius ætati.* Varro de vita P. R. lib i: *neque in ita singulis rebus diutius moremur, ut dixi, atque enodare subtilius velimus.*

Grummus dicitur agger, a congerie dictus. Accius Oenomao: *quemcumque institeram grummum, aut præcisum iugum.*

Torris dicitur fax; unde et torridare dicimus comburere. Accius Menalippo: *regina, erit tempus, cum hic torris, quem amburi vides.* Idem Maleagro: *eum suum vitæ finem ac fati internecionem fore Maleagro, ubi torrus esset interfectus flammeus.*

(p. 16.) Expectorare est extra pectus eicere. Accius Fœnissis: *incusant ultro, a fortuna opibusque omnibus Desertum, abiectum, afflictum ex animo expectorant.* Idem Epigono: *eloquere proprie, ac pavorem hunc meum expectora.* Cicero de Orat. lib. iii: *tum pavor sapientiam mihi omnem exanimato expectorat.*

Extispices proprie aruspices dicti sunt, quod exta spiciant. Accius Medea: *principio extispicium ex prodigiis congruens ars te arguit.* Varro Serano περὶ ἀρχαιρεσιῶν: *ait consulem mihi pelum cedere, subsilio, et hostias ed extispicis disputanti relinquo.*

Lactare est inducere vel mulgere, vellere, decipere. Accius Medea: *nisi ut astu ingenium lingua laudem et dictis lactem lenibus.* Pacuvius Iliona: *ne porro te error, qui nunc lactat, maceret.* Cælius Hypobolimæa Rastraria: *quod prolubium, quæ voluptas, quæ te lactat largitas?* Accius Alcimæone: *tanta ut frustrando lactans, vanans protrahas.* Varro Honos lyras: *quibus suam delectet et ipse amusiam, Et aviditatem speribus lactet suis.* Cicero Tusculanarum lib. iiii: *malivolentia laetans malo alieno, delectatio, iactatio et similia.*

Succussare est susum frequenter excutere. Accius Filocteta: *agite ac, vulnus nec succusset gressus, caute ingredimini.* Lucilius Satyr. lib. iiii: *succussatoris tardi rarique caballi.*

cj. Merc. *ut ut erit enoda* cj. Palm. 20 *expl. sint* L. A. *huius aet.* Editt. *neque ita sing.* L. A. *neque in ita sing.* W. B. *neque ita ut in sing.* cj. Merc. *neque ut ita in sing.* Editt. *torris lignum ardens hic torre amat' (armatus?) obusto* W. in marg. 30 *vides maloagro* L. *Meleagro* cj. Vossii, Bergkii, Bothi. *Tum suæ vitæ — Meleagro cum esset torris* Bergk.

pag. 16. *Ex animo* M. *examinum* cj. Nic. Fabri prob. Merc. 1. *mihi omnem* Vulgata ap. Cic. ante Bentleium. 10 *extispitium* L. *extispicum* Scal. conj. p. 67. *hostias et* cj. Merc. *disputantis* cj. Merc. *ingenii fingam laudem dictis: l. mollibus* Scal. Conj. p. 67. de Iliona cfr. Nic. Loensis II. 13. *Cæcilius* Editt. cfr. Scal. ad Fest. p. 106. 20 cfr. p. 493. 17. Muret. V. L. IV. 13. *Cæcil. Hybolimaeo: Mea rastraria quod* Mur. ap. Gr. p. 953. *Alcmæone* Editt. *letans malo* W. *lætans* Mur. IV. 13. prob. Merc. 30 cfr. p. 86. 14. *tetri rarique* J. Dusa.

pag. 17. *Pictoribus* MSS. M. W. L. A. *accipe,*

Idem lib. xv: *Campanus sonipes succussor nullus sequetur.*

Strena dicta est a strenuitate. Pomponius (p. 17.) Pictoribus: *asside, si qua ventura est alia strena strenae.*

Adulatio est blandimentum proprie canum, quod et ad homines tractum consuetudine est. M. Tul. de Deorum natura lib. ii: *canum vero tam fida custodia, tamque amans dominorum adulatio.* Idem de officiis i: *cavendum est, ne assentatoribus patefaciamus auris, neve adulari nos sinamus.* Lucretius: *cannit vocis adulat.* Accius Prometheo: *tui mei volans Pennata cauda nostrum adulat sanguinem.*

Manducones, qui manduci dicti sunt, et mandones, edaces. Pomponius Pictoribus: *magnus manducus, camillus, canterius.* Lucilius: *atque omnes mandonum gulæ.* Varro Vimargo: *magna ut tremescat Roma, et magnæ mandonum gulæ.*

Senica significat senex. Pomponius Pictoribus: *pappus hic medio habitat, senica, non sescuntia.* Idem Præcone posteriore: *sed me exercet senica nequam, neque illo quid faciam scio.*

Gradarius est molli gradu et sine succussatura nitens. Lucilius Saturarum lib. xiiii: *ipse ecus non formosus, gradarius, optimus victor.* Varro Modio: *an qui gradu tolutili, te medius quam tute molliter vectus, cito relinquat?*

Exdorsuare, dorso nudare. Plautus Aulularia: *tu Macerio Congrum, murenam exdorsua, quantum potes.*

Delerare est de recto decedere: lera est autem fossa recta, quæ contra agros tuendos ducitur, et in (p. 18.) quam uligo terræ decurrat. Pomponius Prostibulo: *iamne abierunt? iam non tundunt? iamne ego [sum] in tuto satis? Nunquis hic resistit, qui nondum labeas lerarit mihi?* id est, confoderit. Lucil. xxvi: *quapropter delero, et cupidi officium fungor ruberum.* Plautus Amfitryone: *delerat uxor.*

Centuriatim dictum est abundanter et copiose; a centuriis, quæ suffra-

si qua ventura (*vel eventura*) *str. strenuo* cj. Acid. ap. Grut. VI. p. 108. *strenue* cj. Bentin. *fida — idem* om. W. L. sed W. in marg.: hic desunt duæ lineæ q. in autentico non erant scriptæ. *fida — adulatio* om. B. lacuna lineæ dimidiæ A. 1526. 10 *canis vocis adulat* A. *canit* L. *gannitu* Editt. cfr. p. 450. 9. *tui mei volans* W. L. MSS. M. A. *sublime avolans* cj. M. Turn. II, 9. *sublime advolans* A. 1526. e Cicerone cfr. Cic. Tusc. II. 10. Schütz ad Æschyl. V. no. 179. *camellus* Libri Turn. 17. 25; *camelus cantherius* cj. Merc. *cammelus canth.* Scalig. 185. *camelus* idem p. 80. *bimargo* A. *Bimarco* Turn. 17. 24. 20 *seneca non sescuntiæ* L. *non sescunciæ* Turn. 17. 25. *hac in ædi — non sequisenica* Scalig. Conj. p. 80. *his in ædibus — non sescunciæ* Guli. II. 16. *hic in medio* A. Turn. *sed me sed exercet* W. *ecus* L. *vector* Editt. *mediis campis molliter* cj. Merc. 30 *Machærio* Editt. *potest* L. *delerare* W. MSS. Jun. *lera est* W. B. *lira est* Montp. L. *decedere* W. L. Montp. *delirare — recedere lira* Editt.

pag. 18. *ruberum* MSS. W. L. Vat. *ruderum* Vulg. *tuberum* cj. Duza. *Iberum* cj. Lips. 10 *vim sternenda et* W. L. MSS. M. *viamque st.* cj. Jun. prob. Duza. *viam struendam* A. *viai sternendæ iac.* cj. M. *huc agerem* L. *aggerent* A. J. 1583.

gium in comitiis ferebant. Pomponius Prostibulo: *continuo ad te centuriatim current, qui panem petent.*

Rumen dicitur locus in ventre, quo cibus sumitur, et unde redditur; unde et ruminare dicitur. Pomponius Prostibulo: *ego rumorem parvi facio, dum sit, rumen qui impleam.*

Rudus, stercus, quod raditur. Lucil. Satyr. lib. xi: *viam sternendam, et iaciendum huc aggerem, et id genus rudus.*

Rutrum dictum est a radendo: Pomponius Pannuceatis: *sarculum hinc illo profectus, illum redisti rutrum.* Lucil. Sat. lib. viiii: *frumentarius est, modium hic secum, atque rutellum Una affert.* Varro Marcopoli, *περὶ ἀρχῆς*: *cui Celer di enos lemmatos logos Antipatri Stoici filius rutro caput displanat.*

Nebulones et Tenebriones dicti sunt, qui mendaciis et astutiis suis nebulam quandam, et tenebras obiciant; aut quibus ad fugam fugitivis et furta hæc erant accommodata et utilia. Pomponius Pannuceatis: *quid dedi nebuloni? quem pertesunt pauperem?* Lucil. Satyr. lib. xiiii: *Publius Pavus mihi Tubitanus quæstor Hibera In terra* (p. 19) *fuit, lucifugus, nebulo, id genus sane.* Idem lib. xx: *nugator cuidem, ac nebulo sit maximus multo.* Afranius Epistula: *huc venit fugiens tenebrione Tirrium.* Varro Papiapapæ, *περὶ ἐγκωμίων*: *si et accusator et reus erunt tenebriones, uterque utrumque vituperato.* Quod Homerus confirmat Iliad. *γ'.*: *Εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι νότος κατέχευεν ὀμίχλην, Ποιμέσιν οὔτι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω.* Varro Gerontodidascalo: *Manius Curius consul Capitolio cum dilectum haberet, nec citatus in tribu civis respondisset, vendidit tenebronem.*

Truam veteres a terendo, quam nos diminutive trullam dicimus, appellari voluerunt. Pomponius Pannuceatis: *mulier ubi aspexit tam mirifice tutulatam trullam.* Titinius Setina: *sapientia gubernator torquet navem, haut valentia; Cocus magnus aenum, quando fervit, paulo confutat trua.*

aggerem cj. M. 1. 20 *a ruendo* cj. Merc. *illim* cj. Gif. pr. M. *hinc illinc* cj. Jun. *atque etrutellum* W. L. *unam* W. B. *unum* L. A. J. 1583. *una* cj. Turn. 8. 6. *modium secum atque rutellum unum adfert* Scal. Conj. p. 33. *atque etiam r.* 1526. *etiam* cj. Bentin. *dilemmatos* cj. Victorius 23. 5. cfr. Turn. 8. 6. 17. 23. *legos — rutru* W. *logos — rutro* L. *rutro caput displanavit* Scal. conj. p. 33. 30 *fugitivis* om. Montp. *erunt* idem. *pertesunt* MSS. M. W. L. *pertesum* A. *Tubitanus* W. *turbitanus* A. L. *turditanus* J. 1583. *tuditanus* al. prob. M. pag. 19. *nugatorque idem* cj. M. *cuidem* W. L. MSS. M. *quidam* A. J. Dusa. *set maximu' muto* cj. Guliel. 1. 2. *tirium* 1476. 1483. 1511. *Tyrum* Steph. *Tyrium* Neuk. *Thurium* Bothe. 10 *in Capit.* A. J. *citatus a tribunis* Perott. *tenebrionem* Editt. *diminutive* Montp. *dimminutive* W. L. *tutulatam trullam* W. L. *truam* Editt. *titulatam trulam* B. *gubernator — valentia* om. W. L. A. B. cfr. Scalig. p. 58. *magnus ahenum* A. cfr. p. 87. 12. 503. 4. 186. 24. 249. 19; *palo consuta* A. 1526. *paula confutat* cj. Bent. ex 503. 4.

Evannetur dictum est ventiletur, vel moveatur, a vannu, in qua legumina ventilantur. Pomponius Pannuceatis: *dixi ego illud futurum, in prima valva est, vix heret misera, Evannetur, et mea ocius opera ut fiat fecero.* Lucilius Satur. lib. vii: *hunc molere, illa autem ut frumentum vannere tum vis.* Idem lib. viiii: *cursavit, ut si frumentum clunibus vannat.* Varro de re rustica lib. i: *ut quod levissimum est in eo atque appellatur acus ac palea, evannatur foras extra area.*

Vafrum est callidum et quasi valde Afrum, et urbanum. Pomponius Præcone posteriore: *tergum varium, linguam vafram.* M. Tul. de re publica lib. iii: *non sunt in disputando vafri, non vete-* (p. 20.) *ratores, non malitiosi.* Afranius Divortio: *qui conere noctu clanculum Rus ire, dotem ne repromittat vafer, Honeste ut latites, et nos laudas diutius.*

Particulones dicti sunt coheredes, quod partes patrimonii sumant. Pomponius Præcone posteriore: *age modo, sta, garri, particulones produc antibus.*

Clepere est furari, tractum a clopœ verbo Græco. Accius Epigone: *eaque ut hoc causa, aut ne quis nostra auribus verba cleperet.* Plautus Pseudulo: *rape, clepe, arpaga.* M. Tul. de re publica lib. iiii: *non modo ut Sparte, rapere ubi pueri et clepere discunt.* [Idem de nat. Deor. lib. iii: *agnum inter pecudes aurea clarum coma Quondam Thyestem clepere ausum esse e regia.*] Pacuvius Hermiona: *sermonem hic nostrum ex occulto clepit, quantum intellego.* Varro Octogiessi: *seque opifico non proviter clepere.*

Corporare est interficere, et quasi corpus solum sine anima relinquere. Ennius Andromeda: *corpus contemplatur, unde corporaret vulnere.* Accius Stasiastis vel Tropeo lib. i: *corporare abs tergo es ausus.*

Circus dicitur omnis ambitus, vel goerus, cuius diminutivum est circulus. Accius Andromeda: *quod luna circulos annuo in curso institit.*

Medicinam dicimus et venenum; tractum a Græcis, qui venenum farma-

20 *illa* W. L. A. *illam* Editt. *tum vis* W. L. MSS. M. A. 1526. *lumbis* corr. M. om. B. *cursavit* W. L. MSS. M. A. 1526. corr. M. *crissavit* Dusa. *crissabitque ut si* J. Dusa. 30 *in disserendo* Palimps. impr. Mai.

pag. 20. *de divortio* 476. 483. 511. *coner* A. 476. 511. 26. Steph. J. *quia coner* Gif. *brusire* L. W. 476. 483. 511. A. 1526. Steph. Jun. *rus ire* Scal. Cui. Guli. *repromittat* W. L. 476. 483. 511. *remittat* A. 1526 St. J. *repromittat — ludas* Guil. *laudas* W. L. A. 476. 483. 511. Steph. J. *stagari* A. *sta, Cai* Palm. p. 156. *produc antibus* W. L. *producam tibi* Editt. 10 *clopeo* Montp. *ea quam ut hoc* A. *idem — e regia* om. W. L. MSS. M. B. 483. *quondam* MS. Fabri Codd. Cic. *quendam Thyestem* A. 1583. 1526. *quem clam* Cic. sec. Bent. *clepsit quantum* cj. Merc. *octogiessi* W. L. cfr. p. 510. 27. *octogesimo si se quæ* A. 20 *si quæ opifica* cj. Guliel. pr. M. *goerus* MSS. M. L. *goeirus* W. *vel goerus* om. Montp. *dimmin.* W. L. *quod luna* W. L. *circulos* W. L. A. MSS. M. *curso* W. L. MSS. M. Jun. *cursu* Vat. cj. P. Jun. Lips. 30 *tractum — venenum* om. L. *Accius finidis* W.

con appellant. Accius Finidis: *sevenis sterilem esse illius opera st medicina autumans.*

CERNUUS dicitur proprie inclinatus, (p. 21.) quasi quod terram cernat. Lucilius Satyr. lib. iii: *cernuus extemplo plantas convestit honestas.* Virgilius x libro: *eiectoque incumbit cernuus armo.* Lucilius Saturarum lib. xxvii: *modo sursum, modo deorsum, tamquam colus cernui.* Varro de vita populi Romani lib. i: *etiam pellis bubulas oleo perfusas percurrebant, ibique cernuabant; a quo ille versus vetus est in carminibus: Sibi pastores ludos faciunt coriis consualia.*

STRICTURÆ dicuntur proprie scintillæ, quæ de ferro ferventi eunt; quod aut strictæ emittantur, id est, celeriter; aut quod oculos sui fulgore perstringant. Virgilius lib. viii: *stricturæ Chalybum, et fornacibus ignis anhelat.* Lucilius Satyrarum lib. iii: *crebræ ut scintillæ in stricturis, quod genus olim Ferventi ferro.*

QUIRITARE est clamare; tractum ab iis, qui Quirites invocant. Lucilius Satyrarum lib. vi: *hæc, inquam, rudet e rostris, atque heiulitavit, Concursans veluti ancarius, clareque quiritans.* Nigidius Commento grammatices: *clamat quiritatum.*

CARIES est vetustas, vel putrilago: unde cariceum veteres dixerunt. Lucilius Satyrarum lib. vii: *ne auriculam obsidat caries, ne vermiculique.* Turpilius Leucadia: *ei peri: viden ut osculatur cariem? num illum illæc pudet?* Afranius Privigno: *nemo illa vivit carie curiosior.*

VIROSÆ mulieres dicuntur virorum appetentes vel luxuriosæ. Lucilius Satyrarum lib. vii: *dixi: ad principium venio: vetulam atque virosam Uxorem cedam potius, quam castrem egomet me.* Afranius Divortio: *vigilans ac sollers, sicca, sana, sobria: Virosa non* (p. 22.) *sum; et si sum, non desunt mihi Qui ultro dent; ætas integra est, formæ satis.*

CAPRONÆ dicuntur comæ, quæ ante frontem sunt quasi a capite pronæ.

finisdis L. *phoenissis* A. *sevenis* W. L. MSS. M. *segem* cj. M. *sementim* idem. *severus* cj. Junianus Maius. *si venis* A. *operast* W. *opera est* L. *opera et med.* cj. M. *operæ est* A.

pag. 21. *collus* Scaliger (de petauristis) Bentin. ex 200. 18. *pertusas* W. L. *ibi* W. *sibi* L. Turn. 17. 23. 10 *coriis consualia* Scal. *cernui cons.* A. Popma, Turn. *calibum* L. *calidum* W. 20 *heiulitavit* W. L. A. *eiulitabit* Varro 7. 103. Turn. Dusa, Scal. *hinnilitabit* cj. Jan. Dusa, Turn. 17. 23. 24. *heilitabit* Scal. conj. p. 81. *ancarius* W. L. mg. J. Turn. *angarius* cj. J. *velut angarius* cj. Scal. p. 81. *arenarius* J. Dusa. *ancarius* A. *grammaticis* W. L. *quiritatur* cj. Rutg. MS. Scal. vett. Editt. Turn. *leucadia ciperi* W. L. A. J. 1583. *Ei peri*: (*hei perii*) cj. Guliel. II. 21. *Aperi* cj. I. *illa hæc pudet* W. *illunc illaec* J. *privigno vivit cari curiosior* L. *illa* om. A. 1526. habet Perott. *cariosior* A. J. ante M. 1526. Perott *curiosior* prob. Guliel. 3. 8. L. W. mg. J. Bothe, Neuk. 30 *cedam* W. L. *cædam* Editt. *sollers* W. L. Neuk.

pag. 22. *vinosa* Ed. Jun. sola 1583. *si sim* Steph. Guliel. in Plaut. Capt. V. Gronov. Observ. IV. 2. 27. Neuk. *actari* W. L. MS. Jun. *aptari* A. Dusa. *iactari* cj. P. Jun. *comes fruitare* W. *fruitare* L. A. *immissus* W. *missas* L. *quibus frequenter cere-*

Lucilius Satyrarum lib. xv: *aptari caput, atque comas fluitare capronas Altas, frontibus immissas, ut mos fuit illis.*

Cerebrosi dicuntur ad insaniam faciles, quibus cerebrum moveatur. Lucilius Satyrarum lib. xv: *te primum cum istis insanum hominem et cerebrosum.*

Gliscit est congelascit, et colligitur, vel crescit, vel ignescit. Turpilius Filopatro: *cum te salvum video, ut volui, gliscor gaudio.* Accius Æneadis: *dis summa tibi perduellum est, quorum aut quibus se a partibus gliscunt.* Pacuvius Peribœa: *sed nescio quidnam est: animi horrescit et gliscit gaudium.* Sallustius historiæ lib. iii: *neque iam sustineri poterat, inmensum aucto mari, et vento gliscente.* Virgilius lib. xii: *haud secus accenso gliscit violentia Turno.* M. Tul. in Hortens.: *ad iuvenilem lubidinem copia voluptatum gliscit illa, ut ignis oleo.* Plautus Asinaria: *tempus est subducere hinc me: pulchre hoc gliscit proelium.*

Postomis dicitur ferrum, quod ad cohibendam equorum tenaciam naribus vel morsui imponitur; græce, ἀπὸ τοῦ στόματος. Lucilius Satyrarum lib. xv: *truleus postomide huic ingens de naribus pendet.*

Tricones morosi et ad reddendum duri. Lucilius Satyrarum lib. xi: *Cotta senex Crassi pater huius paneci Magnus fuit trico nummarius, solvere nulli Lentus;* id est, facilis.

Sagæ mulieres dicuntur feminæ ad lubidinem virorum indagatri- (p. 23.) ces; unde et sagaces canes dicuntur, ferarum vel animalium quæsitores. Lucilius Satyrarum lib. vii: *ætatem et faciem, ut saga et bona conciliatrix.* Turpilius Boethontibus: *non ago hoc per sagam pretio conductam, ut vulgo solent.*

Lapit significat obdurefacit, et lapidem facit. Pacuvius Peribœa: *lapit cor cura, erumna corpus conficit.*

Mones apud veteres dicebantur nonam largatia ignota erat, sed consen-

brum A. Dusa. L. 10 *di* L. J. A. Steph. *dis* W. *de* 1526. *Decio summa* mg. J. *Dissumam* 1476. 1483. 1511. *de summa tibi rerum duellum, quod ab iis se partibus gliscit: quibus rem* p. 75. 3. cj. Delr. *Dis summatibus perd. est, quorum auguriis gliscunt sese a partibus* cj. Scriver. *vis summa est ubi perduellûm? quonam aut quibu' se a (quibus a) partibus Gliscunt* cj. Voss. *summa ibi perduellum est. — Quo — gliscunt?* cj. Bothe. *summa tibi perduellium est Quorum? aut — gliscunt?* cj. Neuk. *summa ibi pol duelli est. B. Quorsum aut* Bothe 2. *De summa tibi rerum duellum est, quod ab iis se partibus Gliscit quibus rem summam et patriam quondam adauctavit pater.* cj. M. 1. *se apertius* 1476. 1483. 1511. *horrescit et gliscit* W. L. A. *et* om. Editt. *Sallustius historiae* W. L. *historiarum* A. 20 *postomis* cfr. Turn. 17. 24. 28. 8. qui *prostomis* conj. *cohibendum* A. *trulleus pro stomide* cj. Salm. *tricones* cfr. Turn. 17. 24. 28. 8. cfr. p. 338. 10. *XI Lucilius Cotta* L. A. *Luciu' Cotta* Guliel. Acid., Dusa, Turn. *paceni* L. Turn. 17. 24. *panecci* W. *pacem* A. *Panaeti* J. Dusa. Guliel. 2. 21. Acid. 1526. ex cj. Bent. *peracer Magnu'* cj. Mur. V. L. 3. 18. ap. Gr. II. p. 944. *id est facilis* obloq. Guliel. II. 21. defend. Muret. 3, 18. Turn. 17. 24. *trico fuit nummariu'* Guil. Acid. ap. Gr. VI. p. 200. Dusa Turn. pag. 23. 10 *largiatia* W. *largiatia* L. *consencientes* W. *ad id quæ* W. *ad id quæ*

tientes ad ea, quæ amici velint. Pacuvius Duloreste: *animum quæ tum largitio multis ignota erat; munificus nemo putabatur, nisi pariter volens.* Lucilius lib. xxvi: *munifici comesque amicis nostris videamur viri.*

Petulantia dicta est a petendo. M. Tullius de re publica lib. iiii: *itaque a petendo petulantia, a procando, id est poscendo, procacitas nominata est.*

Procacitas a procando, id est, poscendo dicitur: unde et proci dicti sunt matrimoniorum petitores. M. Tullius de re publica lib. iiii: *a procando, id est poscendo, procacitas nominata est.* Terentius Hecyra: *maligna multo, et magis procax facta ilico est.* Livius Ægistho: *quin, quod parere vos maiestas mea Procat, toleratis, temploque hanc deducitis?*

Kalendarum vocabulum proprium Varro complexus est de vita populi Romani lib. i: *itaque Kalendis kalabantur, id est vocabantur; et ab eo Kalendæ appellatæ, quod est tractum a Græcis, qui calin, vocare dixerunt.*

Consulum et prætorum proprietas, quod consulant et præeant populis, auctoritate Varronis ostenditur, de vita populi Rom. lib. ii: *quod idem dicebantur consules et prætores: quod præirent populo, prætores: quod consulerent senatui, consules.*

Ignominia est nominis nota. (p. 24.) M. Tul. de re publica lib. iiii: *censoris iudicium nihil ferre damnato nisi ruborem offerent. Itaque ut omnis ea iudicatio versatur tantum modo in nomine, animadversio illa ignominia dicta est.* Lucilius libro xxviiii: *Apolost nomen, qui te antiquis non sinet Delicis maculam atque ignominiam imponere.*

Fidei proprietatem exemplo manifestavit M. Tullius de re publica lib. iiii: *fides enim nomen ipsum mihi videtur habere, cum fit, quod dicitur.*

Portitores dicuntur telonearii, qui portum obsidentes omnia scisciten-

x. *amici* L. *non a largiendo sed consentientes ad ea quæ amici velint* cj. M. *non a largitione quæ ignota* A. 1476. 1511. J. Dusa. *non a largitione quæ tum multis ignota erat, sed c. — volunt.* Grauert. *animum* * *Et munificus* cj. Grauert p. 95 sq. *nam quia tum* cj. V. D. cfr. Sal. Jug. 103. *animumque cum* 1496. 1511. *tum* J. *animum munem* Stieglitz Pacuv. p. 121. sq. *munifici munesque* A. *petulantia a petendo id e. poscendo* L. *præcando* W. iterum 24. 2. 20 *est Procacitas — deducitis* p. 23, 32 — 24, 7. W. L. 24, 2. *nominata est procacitas a præcando terentius* L. W. dittogr. 24. 5. *Egisto* W. *Hegisto* L. *vos parere* Voss. 24, 7. *mea vos pr. mai.* Bothe. *templo hanc* A. *temploque hac* 1511. *ex temploque illam* J. 1583. 23, 21. *Kalendarum* semper W. Ms. J. *Cal.* L. *appellatæ — dixerunt* om. Popma. *quod consulant et præeant* L. *calin* W. L. *καλεῖν* Editt. *iidem dicebantur* Popma. 30 *cons. senatum* Lips. Ep. qu. 4, 27. pr. M. Popma. *consules. Ignominia* p. 24, 8. W. L. *præcando vel poscendo* L.

pag. 24. 10 *nihil ferre damnato offerent nisi* W. L. *ferre damnato offerent nisi* A. *offerrent* Goth. *ferre* Codd. Vatt. *fere — affert* cj. V. D. ap. Mai. *omnes* W. L. A. *in nomine* W. L. *homine* A. *Appollo'st* J. 1583. *numen* al.: inquit M. 1. *At pol est numen* cj. Frut. *delicis* W. L. mg. J. *delitiis* A. *Deliacis* cj. Jun. *teloniarii* L. *telonarii* A. *telonearii* W.

tur, et ex eo vectigal accipiant. M. Tul. de re publica lib. iiii: *nolo enim eundem populum imperatorem et portitorem esse terrarum. Optimum autem et in privatis familiis et in re publica vectigal duco esse parsimoniam.* Plaut. Menechmis: *portitorem domum duxi: ita mihi Necesse est eloqui, quicquid egi atque ago.* M. Tullius de officiis: *primum improbantur ii questus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, ut feneratorum.* Terentius Formione: *sed epistulam ab eo allatam esse audivi modo, Et ad portitorem esse delatam.* Plautus Asinaria: *ego pol istum portitorem privabo portorio.* Virgil. lib. vi: *portitor ille Caron.* Varro (p. 25.) Mysteriis: *aes defraudasse cauponem, bovam luto oblevisse, tum portitore serram duxe.*

Seditionis proprietas a Marco Tullio manifestata est in lib. de re publica vi: *eaque dissensione civium, quod seorsum eunt alii ad alios, seditio dicitur.*

Hamiotas, piscatores, ab amis Varro Bimarco voluit appellari: *cohortis cocorum atque amiotarum aucupumque.*

Valgum est proprie intortum. Novius Militibus Pometinensibus: *valgus, veternosus, genibus magnis, talis turgidis.*

Vatrax, et vatricosus, pedibus vitiosis. Lucil. lib. xxviii: *ut si progeniem antiquam, qua est Maximus Quintus vacax, qua varicosus vatax.*

Catax dicitur, quem nunc coxonem vocant. Lucilius Satyrarum ii: *hostilibus contra Pestem perniciemque, catax quam et Manlius nobis.*

Silones superciliis prominentibus dicti, significatione manifesta. Varro gnothi seauton: *nonne non unum scribunt esse grandibus superciliis, silonem, quadratum, quod Silenus hyrsutis superciliis fingeretur?*

Bronci sunt producto ore, et dentibus prominentibus. Lucilius Satyrarum lib. iii: *broncus novitlanus, dente adverso eminulo, hic est Rinoceros.*

Compernes dicuntur longis pedibus. Lucil. Satyr. lib. xvi: *Nunc censes*

20 *quod portum* cj. V. D. *sciscitarentur ut ex* A. *sciscitantur ut ex* cj. V. D. 21. lib. IIII. W. L. A. Mai. cfr. Jo. Sarisb. Polycr. 3. 12. qui habet lib. III. *dixit* W. L. *duxit* A. *duxi* ex Plauto emend. 30 *illum part.* A.

pag. 25. *coponem* L. *cauponam* cj. Cant. 6. 6. *cauponem* Turn. 17. 24. *bovam* W. L. cj. Turneb. prob. Cant. *Zonam* cj. alii. *obbam* cj. Cuia. observ. XI. 7. *cum p. s.* cj. Roth. *serram duxe* MSS. M. W. L. *circum duxe* cj. Merc. *aram duxe* marg. J. *aera indixe* Popm. *aera induxere* A. J. *terram duxe* Turn. 17. 24. *eaque dissensio* Mai. cfr. Serv. ad Virg. Aen. I. 153.

10 *vatrax tortis pedibus a ranæ vocabulo, quod Græce batrachos dicitur* MS. J. *araneae vocabulo quod Græce votrax dicitur.* W. in marg. idem glossema in marg. Victor. *maximus quintus Vatia qua varicosus* cj. M. *Verrucosus* cj. M. 1. *hostibus contra* cj. Jan. Dusa. 20 *gnotiseauton* W. græce eadem L. *novit lanus* W. L. *novit lanius* A. J. *obit l.* cj. J. Dusa. Palm. p. 156. *ovat lanius* cj. Jun. *Bronchus Bovillanus* cj. Turn. 17. 24. *Bronchu' novus lanius* cj. P. Merul. *Brocchus* vel *Broccus* ap. al. script. *hoc est* cj. Fr. Dusa. 30. Male Nonius: Salmas. ad Solin. p. 944. (1629). *XVI.* W. *XVII.* L.

καλλιπλόκαμον καλλίσφυρον illam (p. 26.) *Non licitum esse uterum aquæ etiam inguina tangere mammis? Compernem aut varam fuisse Amfitryonis acoetin Alcmenam, atque alias, lenam ipsam denique nolo Dicere: tute vide, atque disyllabon elige quodvis, Τυρὼ εὐπατέρειαν aliquam rem insignem habuisse, Verrucam, nævum, dictum, dentem eminulum unum.*

Vari dicuntur obtortis plantis. Lucilius Satyrarum lib. xvii: *compernem aut varam fuisse Amfitryonis acoetin.* Nam et varices inde dicuntur, venæ in suris inflexæ vel obtortæ. Varro Epistula ad Varronem: *nam si tuam redam non habuissem, haberem varices.*

Lingulacæ dicuntur verbosi. Varro Papiapapæ, περὶ ἐγκωμίων: *quare residit lingulacæ, obtractatores tui iam nunc murmurantes dicunt: μωμήσεταί τις μᾶλλον, ἢ μιμήσεται.*

Rabulæ, litigiosi; a rabie dicti. Varro Papiapapæ, περὶ ἐγκωμίων: *ille ales gallus, qui suscitabat aitharum Musarum scriptores, an hic, quia gregem rabularum?*

Ebullire est ecfervescere; a bullis dictum. Cicero Tusculanarum lib. iii: *qui si virtutis ebullire volent et sapientias, nihil aliud dicent, nisi eam vim, quæ fiant vestræ voluptates, quas supra dixi.*

Rapones a rapiendo dicti. Varro Papiapapæ, περὶ ἐγκωμίων: *prætor vester eripuit mihi pecuniam; de ea questum ad annum veniam ad novum magistratum, cum hic rapo umbram quoque spei devorasset.*

Strabones sunt strabi quos (p. 27.) nunc dicimus. Varro Flaxabulis, περὶ ἐπαρχιῶν: *multi enim, qui limina intrarunt integris oculis, strabones sunt facti: habet quiddam enim helquisticon pro-*

pag. 26. *uterum* W. L. M. J. Scal. Turn. 17. 24. *veterum* A. *aquæ etiam* W. L. A. *atque etiam* J. Turn. *æque etiam* Scal. conj. p. 76. *varam ivisse* cj. Salm. *acoetin* W. L. *coniugem* A. ἄκοιτιν Jun. Scal. Dusa, Turn. *lenam* MSS. M. W. L. *Ledam* Vulg. A. J. Dusa, Turn. *Helenam* cj. Scal. prob. *Melige* W. L. J. Scal. *dilige* A. *ac dis.* cj. Fr. Dusa. *quodvis PIN ΤΥΡΩ* J. *E'YPIN* Turn. 17. 24. *τὴν ΕΥΠ.* A. 10 *nevum* W. *neunum dictum* L. A. 1526. *nevum pictum* J. Scal. Dusa. prob. Bent. *rictum.* cj. Salmas. cj. Dohner in Maur. Haupt. Obs. crit. Lips. 1839. *dicta est* Lamb. *amfitronis* L. supra *amfitronis* idem. *acoetin* W. *conjugem* A. ἄκοιτιν Dusa. *redam* W. L. cfr. p. 167. 24. *ad Neronem* cj. Roth. ex Anon. Hauptii p. 99. Popma. Riccob. *habuissem, habuissem* Popma. *quare residit* Codd. *resident* A. Popma. *resides lingulacæ* cj. M. *quare fit ut ling. — dicant* cj. Turn. 17. 24. 20 *ΜΩΜ.* cfr. Turn. 17. 24. cj. Bent. cfr. Plin. 35. 9. *ΜΙΜΗΣΕΤΑΙ Plautus Cassina: lingulaca est, nam numquam tacet;* A. Expl. e Plauto om. MSS. M. W. L. Papiapapa *EPIENKΩMION* W. *papae* περὶ L. *papia pappo* al. ap. Bent. *aitharum* Codd. *Atticarum* cj. M. Popma. *qui gregem* cj. M. Popma. *ait harum* A. *est hæc fervescere a bullis dicere* L. *fervescere* A. *dictum a bullis* A. *quæ fiant* W. L. 30 *Praetor noster* A. Popma.

pag. 27. *strambi quos* W. L. MSS. M. *scambi* Al. *quos scambos* Turn. 5. 1. et eius libri antiquiores. *sunt quos strabos nunc* A. J. 1583. *flaxabulis* W. L. *flexabulis* A. pr. Turn. 17. 24. *flaxtabulis* MSS. M. (ubique).

vincialis formosula uxor. Lucilius lib. xxvii: *nulli me invidere, non strabonem fieri saepius deliciis me istorum.*

Exterminatum est præter terminos missum. Lucil. lib. xxviiii: *non rediret ad se, atque illam exterminare miseram.* M. Tul. de Offic. lib. iii: *atque hoc omne genus pestiferum atque impium ex hominum communitate exterminandum est.*

Exodium est finis; a Græco tractum, quasi ἔξω τῆς ὁδοῦ, id est, extra viam. Varro Ἑκατόμβῃ, περὶ θυσιῶν: *ΣΩΚΡΑΤΗC cum in vinculis publicis esset, et iam bibisset κώνιον in exodio vitæ.* Idem Eos pote, περὶ ὡρῶν: *vitæ cursum ut cognoscere possem, et quæ servitutis et libertatis ab origine ad exodium adductæ.* Idem Tafe menippu: *quod coeperas modo in via narra, ut ad exodium ducas.*

Putus est dictus a putando. Plautus Pseudulo: *purus putus est ipsus.* Varro Ἑκατόμβης περὶ θυσιῶν: *mea igitur hæcatombe pura ac puta.* Idem Prometheo: *Chrysosandalos locat sibi amiculam de lacte et cera Tarentina, quam apes Milesiæ coegerint, ex omnibus floribus libantes, sine osse et nervis, sine pelle, sine pilis, puram, putam, proceram, candidam, teneram, formosam.* Nam et rationes ea causa putari dictæ sunt quotiens ex his fraudis, aut falsi, aut mendacii, aut iniqui aliquid separatur. Et ipsum namque dubitantes cum dicimus, puto, significamus nos in rebus incertis et obscuris falsis opi- (p. 28.) nionibus fieri ambiguos.

Compedes non a pedibus dictæ, sed ab impedimento. Varro Prometheo lib. i: *ego infelix non queam vim propulsare, atque inimicum orco inmittere: ne quemquam sæpe æratas manus conpedes conor revellere.* Idem Flaxtabulis, περὶ ἐπαρχιῶν: *domo exeo, intro, et pedes corrigis compedio.* Idem Parmenone: *lepusculi timentes hoc quadrangulum, Dedit Diana rete nexile, archias, Viscum, fugam lineamque compedam.* Idem Sesquiulixe: *quo cum*

helquesticon W. *helquisticon* L. ἑλκιστικὸν A. *enim quiddam* ἑλκυστικὸν Turn. 10. 21. *Nam qui ad eum sunt ingressi int. o. omnes sunt strabi facti; habet enim nescio quid* ἑλκυστικὸν *form. pr. u.* Scal. Cat. p. 326. *formonsula* W. L. *præter terminos* MSS. M. W. L. mg. J. *est extra terminos* A. J. 10 *exterminare* W. L. A. *exterminaret* Editt. 15. Græca vario modo corrupta. *Socrates* om. A. *eos pote* W. L. ἕως πότε Turn. 17. 24. *exodio* W. *exodium* L. *ductæ* A. 20 *narra* W. *narrare* L. A. Popma. *pura et pota* A. *pura hac puta* L. *et puta* Popma. *vocat sibi* L. A. J. Popma. *locat* W. *et cetera rentina quam* W. *cera tarentin quam* L. *ceram tarentinam* A. J. *cera aretina* mg. J. *cera Reatina* vel *Tarentina* cj. J. *Chrys.* locum ex Hecatomba citat Turn. 17. 24; et MS. Arnaldi. *chrysen doulos locat ..cera tarentina* Turn. 17. 24. *curam putam* W. L. *teram* W. *teneram* L. 30 *orationes ea causa* W. mg. J. *rationes* L. *puto, significamus* om. A.

pag. 28. *opinionibus nos fieri* W. L. A. *ambigosos* W. *ambiguosos* L. *Prometheo lib.* 1. W.: *libro* L. *liberato* cj. M. ubique. *queo avim* cj. M. *orgo ne quemquam sæpe* L. *immittere* om. L. A. 1526. *dimittere* Popma 1483. *demittere* alii ap. Bent. *corrigis* MSS. M. W. *corrigiis* L. m. 2. A. Popma. 10 *timentes* W. L. A. 1526. Popma, Turn.

ire vellemus, obvius flare: ubi corpori aerinas compedes impositas video.

Fulgura dicuntur coruscationes, a fulgore. Varro περὶ κεραυνοῦ: *cognitio enim tonitrum fulget, et tonitrium fulguris a fulmine orta.*

Coagulum, a coagendo, quod est colligendo. Varro Est modus matulæ, περὶ μέθης: *vino nihil iucundius quisquam vivit; Hoc ægritudinem ad medendam invenerunt; Hoc hilaritatis dulce seminarium; Hoc continet coagulum convivia.*

Mulierosi dicti mulierum appetentes. Afranius Vopisco: *homo mulierosus confert me ilico alio.*

Flagriones dicti servi, quod flagris subiecti sunt; ut verberones a verberibus. Afranius Vopisco: *tu flagrionibus* Privigno: *Iucunditatis plus inest in te mihi, Quam commercatis consequite edulibus.*

Merenda dicitur cibus, post meridiem qui datur. Afranius Fratris: *interim merendam occurro; ad* (p. 29.) *cœnam cum veni, iuvat.*

Pedetemptim et pedepressim dictum est caute, quasi lenta et tarda itione. M. Tul. de Offic. lib. i: *sin minus, sensim erit pedetemptimque faciendum.* Lucilius lib. xxvii: *ille contra omnia: inter plures, sensim et pedetemtim foris, Ne quem lædat.* Quadrigarius Annalibus: *exercitu instructo pedetemtim milites ducere coepit.* Cælius: *a navi ipse cum cætera copia pedetemtim sequitur.*

Calces a calcando, quod est nitendo, dictæ sunt, non a calcitrando. Nam et de omnibus pedibus et de hominum

cf. Scal. 79. Turn. 29. 17. cf. p. 431. 25. *timentis — arcyas — fugelæ* Scal. conj. p. 40. Cat. p. 218. *archias* W. L. A. *ἄρκυας* J. *fugam* MSS. M. W. L. A. *fugai* cj. M. *fugamque, lineamque compedem* Turn. 29. 17. *dedunt sese in rete:* Perott. *fugelæ* cj. Al. *fugelam* alii. *sagenam* cj. Al. J. 1583. Popma. *linteamque* A. *compedem* J. *sesq: ulixes* W. *sesqulisse* A. cfr. Turneb. 17. 24. *sesq: ire vellemus* L. *ulysse: Quo cum* omissis. — *ire vellem is* mg. J. *aerinas* pro *ærinas* M. 1. *Fulgora* L. *a fulgure* A. *enim trium fulget* MSS. M. W. L. *enim tonitrum* A. J. *trium fulgetræ tonitrui fulguris* cj. M. *enim trium, fulgetri, tonitrui et fulguris a* — cj. Salm. ad Sol. p. 1153. (1629). *enim fulgetruo, tonitrui, fulguris* Turn. 29. 17. *cognito e tonitru fulget et post tonitrum fulgura a* cj. Popma. 20 *vinon* W. L. *cui nihil* A. J. *cui non* mg. J. *vino* cj. Jun. Turn. 29. 17. *Oino* Gif. *vivit* W. L. A. *Vino n. quidquam inc. cluit* Scal. Cat. p. 226. *quidquam cluit* Muret. 4. 8. *medendum* cj. M. 1. Scal. Popma. *alio confert me ilico* Bothe, Neuk. *dicti sunt servi* A. *deest nota de Edulibus* M. Lacunam statuit J. 30 *plus est* W. 1476. 1483. 1511. pro *in te* 1476. 1483. 1511. *vitæ — consequite* MSS. M. W. 1476. 1483. 1511. *consequi te* cj. M. *conquisite* L. cj. Steph. M. Neuk. *qui post meridiem* A. *qui datur post meridiem* Neuk. *fratris* W. L. A. 1476. 1483. 1511. *inter mer.* Bothe impr. Neuk.

pag. 29. *ad cœnam* om. L. *accurro lauto quod Venus iuvet* cj. Lips. *veni lubet* Gif. *occurro caute cum veni* A. J. 1526. *pedetentim* A. *Idem Verrinis actione secunda: quæ tamen a me pedetentim cauteque dicentur* A. hunc locum om. MSS. M. W. L. *ire contra* cj. J Dusa. 10 *Cælius* L. M. *Cæcilius* W. A. *a navi* MSS. M. W. L. *annalibus* vulg. A. *annal.* 1. cj. M. *Cælius*

et universorum animantium dici potest. Nam sunt calces extrema pars pedum terræ proxima. Virgil. lib. v: *ecce volans calcemque terit iam calce Diores.* Idem x. libro: *tollit se arrectum quadrupes, et calcibus auras Verberat.*

SUBLIGACLUM est, quo pudendæ partes corporis teguntur; dictum quod subtus ligetur. M. Tul. de Officiis lib. i: *scœnicorum quidem mos tantam habet vetere disciplina verecundiam, ut in scenam sine subligaclo prodeat nemo.*

MEDIOCRITAS, medium dici voluit M. Tul. de Officiis lib. i: *eadem ratio est habenda vestitus, in quo, sicut in plerisque rebus, mediocritas optima est.* Lucil. lib. xxvii: *paulo hoc melius, quam mediocre: hoc minus malum, quam ut opes summum.* Terentius Andria: *et tamen omnia hæc mediocriter.* Cic. Tusculanarum lib. iii: *at hæ mihi afferentur mediocritates; quæ si naturales sunt, quid opus est consolatione?*

(p. 30.) MODESTIAM a modo dictam M. Tul. auctor est, de Officiis lib. i: *non hanc, quam interpretamur modestiam, quo in verbo modus inest.*

ANTES sunt quadraturæ; unde et antæ dictæ sunt quadræ columnæ. Virg. Georgicorum lib. ii: *iam canit effetos extremus vinitor antes.*

CAMERUM, obtortum; unde et cameræ, tecta in curvitatem formata. Virg. Georgicorum lib. iii: *et cameris hirtæ sub cornibus aures.*

IMMUNE dicitur sine officio, sine munere. Virg. Georg. lib. iiii: *inmunisque sedens aliena ad pabula fucus.* M. Tullius Philippicarum lib. i: *num inmunitates datæ?*

DIRUM est triste, infestum, et quasi deorum ira missum. Virg. Georg. lib. iii: *prius quam Dira per incautum serpant contagia vulgus.* Et Æn. lib. iiii: *ultricesque sedent in limine diræ.* M. Tul. de Senectute: *intellegi potest ex his fratribus, qui in Adelfis sunt: quanta in altero diritas, in altero comitas!*

EXORDIUM est initium; unde et vestis ordiri dicitur, cum instituitur detexenda. Virg. Æn. lib. iiii: *quonam reginam ambire furentem Audeat affatu? quæ prima exordia sumat?* M. Tul. in Hortensio: *perge quæso; nec enim imperite exorsus es.* Lucilius lib. xxviiii: *virum tristis contorto aliquo ex Pacuviano ex-*

ana. VI. ipse Speng. *volans* W. L. A. *idem sexto* W. L. *idem li. VI. tollit* A. *X.* vulg. 20 *subligaculum* A. MS. Guelf. chart. *schœnisorum* W. *schenam* W. *ut scenam* L. *in scena* MS. Guelf. chart. *eadem portio est* W. L. *vestitus* Cic. pr. M. mg. J. alii ap. Bent. *ut opessummum* W. L. mg. J. *ut quam* A. J. 1526. 1585. Dusa. *quam quod pessimum* Perott. *quam ut pessimum* cj. Jun. cod. Arnaldi, M. 30 *sed tamen* W. *set* L.

pag. 30. *Nam hanc* L. A. *interprætamur* L. *in vero* W. L. *verbo* Vulg. *et ante* W. *effectos* W. L. *effoctos* A. 1526. *cameram* MSS. Jun. *camerum* Turn. 29. 17. *camurum* O. Müller ad Fest. p. 44. lemma *immune* ante *camerum* positum in A. 10 *hyrte* W. *hirtæ* L. *deorum immissum* W. MSS. M. L. *deorum ira inmissum* W. in mg. *ira inmissum* A. *ira* seu *vi missum* cj. M. 20 *duritas* Vulg. Cic. *virum tristis* W. L. A. *verum* M. *utrum tr.* Dusa. *tristi* cj. J Dusa. *timeo dicit facillimum* W. L. m. 2. A. J. *dit ficillimum* L. m. 1.

ordio. Cicero Timæo: *difficillimum autem est in omni conquisitione rationis exordium.* Varro Onos lyras: *qui fabularum collocant exordia.*

Inops dicitur sine ope et auxilio. Virgil. lib. viii: *res inopis Euandrus* (p. 31.) *habebat.* Et Georgicorum lib. i: *atque inopi metuens formica senectae.* Terentius Adelfis: *ferte misero atque innocenti auxilium, Subvenite inopi.* M. Tul. de Officiis lib. ii: *nimirum enim inops ille, etsi bonus est vir, etiam si referre gratiam non potest, habere certe potest.*

Defrudare significat fructum minuere, vel per fraudem aliquid exquirere. Terent. Formione: *suum defrudans genium, compersit miser.* Plautus Asinaria: *ten' ego defrudem, cui ipsi nihil est in manu? Nisi quid tu porro uxorem defrudaveris.*

Sudum dictum est quasi semiudum, ut est aer post pluvias serenus et liquidus. Virg. lib. viii: *arma inter nubes cœli regione serena Per sudum rutilare vident.* Plautus Milite: *cum Solis radii olim, cum sudum est, solent.* Et Lucilius lib. xxviiii: *nec ventorum flamina flando suda secundent.*

Inritare dictum est proprie provocare; tractum a canibus, qui, cum provocantur, inriunt. Lucilius Satyr. lib. i: *inritata cane, quam homo, quam planius dicit.* Terentius Formione: *inrito.* Virg. lib. x: *inritatque virum telis, et voce lacessit.* Sallustius Hist. lib. i: *tunc vero et posci cum ceteri eiusdem causæ ducem se nactus rati, maximo gaudio bellum inritare.* Lucilius lib. xxviii: *Lucili si in amore inritarit suo.* Plautus Amfitryone: *inritabis crabrones.* Varro Sesquiulixes: *omnes inritans ventos omnesque procellas.*

Ablegare est proprie alio mittere; dictum a legatis, qui cum lega- (p. 32.) tionibus mittuntur. Terentius Hecyra: *aliquo mihi Est ablegandus, dum parit Filumena.*

Arcanum dicitur secretum, vel absconditum; quod quæ in arcis sunt, cælata sunt et abscondita. Virg. Æn. lib. iv: *solam nam perfidus ille Te colere, arcanos etiam tibi credere sensus.*

correxit Leopard. 18. 15. Scalig. 100. 30 *Exordia ut comici* p. 176. 19. Scal. coni. p. 56. 72.

pag. 31. *subveniente inopi* L. *ille si* M. 10. cfr. p. 525. 5. 117. 29. *defraudans in genium confersit* L. *conspersit* W. *compersit* Editt. *Asinaria Ten' ego* om. L. *de fraude* W. L. *defrudem* Editt. *defraudaveris* W. *defrudaveris* L. *semiudum* W. L. A. prob. O Müller ad Festum p. 295. *semidium* M. *cum solis* W. L. A. 1526. *radio* A. 1526. *quam solis radii esse olim — solent* cj. Bentin. e Plauto. 20 *inritare* L. m. 1. cfr. Turn. 29. 17. *irriunt* W. mg. J. *irruunt* A. J. *irritata cane* W. A. J. *inr.* L. *quam* MSS. et Edd. prob. Reuvens coll. litt. p. 168. cfr. Donat. ad Adelph. II. 4. 18. Charis. p. 100 P. *irritata canis quod homo quam plurima dictat* Donat. *irritata canes, quam — dicit?* Reuvens. *irritata canes* Charis. pr. M. 1. *irritata canes quod, homo quam, planiu' dicit* Scal. conj. p. 71. prob. Dusa. *irritata canis quam homo quam pl. d.* Turn. 29. 17. *tum vero* Al. *Etrusci cum ceteris — se nactos* cj. Merc. *causa et ducem* Al. *nactus* W. MSS. M. L. *ducem senatus rati* Al. A. *Lucilius si* Dusa. 30 *procellas ipsum audivi* (Cyclopem) Popma; ea verba male avulsa sunt a fragm. p. 321. 29.

Et Æn. lib. i: *longius et volvens fatorum arcana movebo.*

Tormines, genus morbi, dicti, quod dolore torqueant. Cic. Tusculanarum lib. ii: *quamvis idem forticulum se in torminibus et in stranguria sua præbeat.* Et quarto: *itaque dicimus gravidinosos, quosdam torminosos.*

Monumenti proprietatem a monendo, M. Tul. exprimendam putavit, ad Cæsarem epistula ii: *sed ego quæ monumenti ratio sit, nomine ipso admoneor: ad memoriam magis spectare debet posteritatis, quam ad præsentis temporis gratiam.* Virgil. lib. v: *quem candida Dido Esse sui dederat monumentum et pignus amoris.*

Rivales dicti sunt, quasi in unum amorem derivantes. Terentius in Eunucho: *miles Thraso Fædriæ rivalis.*

Gestire significat lætum esse; dictum a gesticulis facilioribus. Terentius Eunucho: *Cherea, quid est, quod sic gestis? aut quid hic sibi vestitus quærit?* Virgil. Georgicorum lib. i: *et studio incassum videas gestire lavandi.*

Involare est inruere, insilire; aut a volatu, aut a vola, id est, media manu dictum. Terentius Eunucho: *ut ego unguibus facile illi in oculos involem!* (p. 33.) Lucilius lib. xxx: *inde canino rito oculisque involem.*

Propinare a Græco tractum est, post potum tradere. Terentius Eunucho: *hunc vobis comedendum et bibendum et deridendum propino.* Ennius Satyrarum lib. iii: *Enni poeta salve, qui mortalibus Versus propinas flammeos medullitus.*

Pedetemtim dicitur caute. Cic. in Verrem act. i: *quæ tamen a me pedetemtim cauteque dicentur.*

Insulsum proprie fatuum, quasi sine sale. M. Tullius ad Cæsarem iuniorem epistola secunda: *sed ita locutus insulse est, ut mirum senatus convicium exceperit.* Et de Oratore lib. ii: *ut nihil aliud eorum, quam ipsa insulsitas, rideatur.*

Ignavum et Segne, torpidum, feriatum, et sine igni. Virgil. Georgicorum lib. iv: *ignavum, fucos, pecus a præsepibus arcent.* Et Georgicorum lib. iv: *en age, segnis Rumpe moras.* M. Tullius ad Cæsarem iuniorem ii libro: *in quo tua me provocavit oratio, mea consecuta est segnis.* Et de Senectute: *quæ vitia sunt non senectutis, sed incertæ, ignavæ, somniculosæ senectutis.*

Calamitosum dicitur malis et calamitatibus prægravatum. M. Tullius in Verrinarum divinatione: *et honoris amplissimi puto esse, et accusare inprobos et miseros calamitososque defendere.*

pag. 32. *est hinc abl.* A. *factorum* W. *fatorum* L. 20 *esse viderat mon.* L. *cherea* W. *cerea* L.

pag. 33. *rito* W. L. *ritu* A. 1583. Dusa. *Endo e. rictu* cj. Gifan. *ocul' osque inv.* Lips. *Enni oeta selve* W. L. cfr. p. 139. 14. *en vocas elve* A. *Enni poeta salve* cj. Bent. ex 129. 14. cfr. Jun. animad.

6. 2. 10 *Cicero in Verrinis actione II.* W. L. *Cic. in Verrem Act. 1.* M. *pedetemtim* W. L. *pedemtim* M. *insultum* W. *insulsus est proprie fatuus* MS. Fabri. 20 *provocabit* W. L. A. *sed certæ ignaviæ* A. *certe ignaviæ* J. *inertis* Cic. *calamitas quod calamos atterat* W. mg. 30 *Mar. Afranius* A. *tristem sævum* cj.

Serium, triste et quasi sine risu. M. Afranius Privigno: *non ego te novi tristem, servum, serium?* Plautus Amfitryone: *nunc quidem præter nos nemo* (p. 34.) *est: dic mihi verum serio.*

Interpolare est inmittere et interponere et novam formam e vetere fingere. M. Tullius in Verrem actione ii: *aliquid demendo, mutando, interpolando.* Et est tractum ab arte fullonia, qui poliendo diligenter vetera quæque quasi in novam speciem mutant. Plautus Amfitryone: *illuc homo me interpolabit meumque os finget denuo.*

Everriculum genus est retis piscatorium a verrendo dictum, vel quod trahatur, vel quod, si quid fuerit piscium natum, everrat ad hoc. M. Tullius Verrinarum lib. v. de signis: *quod umquam, iudices, huiuscemodi everriculum ulla in provincia fuit?*

Divaricari dictum est distendi: dictum ab his, qui vitio naturæ ita sunt pedibus discretis, ut eos in diversum habeant separatos. M. Tullius de signis: *Sopatrum, hominem summum, domi nobilem, summo magistratu præditum, divaricari ac deligari iubet.*

Vaccillare est trepidare, vel cum lassitudine niti; a senibus, qui sint ævo defessi, atque sustinendam lassitudinem baculo tarditatem levent. M. Tullius Philipp. lib. iii: *in Galliam mutilatum ducit exercitum; cum una legione, et ea vaccillante.*

Præstringere dictum est non valde stringere et claudere. Plautus in Milite glorioso: *præstringat oculorum aciem in acie hostibus.* Lucilius lib. xxx: *præstringat oculorum aciem in acie hostibus splendore micanti.* M. Tullius de Senectute: *voluptas rationi inimica est, mentis, ut ita dicam, præ-* (p. 35.) *stringit oculos, nec habet ullum cum virtute commercium.* Varro Andabatis: *non mirum, si cæcutis: aurum enim non minus præstringit oculos, quam ὁ πολὺς ἄκρατος.* Cicero de Fato et de Finibus bonorum et malorum lib. iv: *aciem animorum nostrorum virtutis splendore præstringitis.*

Angina, genus morbi; eo quod angat, et Græce synanca appellatur. Lucilius lib. xxx: *insperato abit, quem una anguina sustulit hora.*

Arquatus morbus dictus, qui regius

Stewech. *tristem torvum* cj. Guil. 3. 8. *tristem, acerbum* Io. Val. Francke. *tristem, severum* Bongars. Oudend. ad Appulei. Fr. Dusa ad Lucil. 28. 22.

pag. 34. *inmittere* L. *intermittere* W. in marg. A. 10 *piscatorii* A. *nactum* M. 20 *summum domi nobilem* om. L. A. *delicari* L. *vaccillare* L. *est* om. W. habet L. *atque sust.* W. L. MSS. M. *adque* M. *atque ad sust.* Al. A. *vaccillante* W. L. *est non valde* W. L. etiam in mg. J. *perstringere* A. 1526. *præstinquere* (error Nonii ut 21. 14; et 373. 31.) cj. M. 30 *in* om. A. *præstinguatque* cj. Lambin. *perstringunt* A. *præstringant:* v. c. Dusæ.

pag. 35. *est mentis* W. L. A. *est et mentis* cj. Gerlach. *perstringit* A. *præstringat* L. *nec habet* W. L. A. *cæcuttis* W. *cæcutis; minus aurum enim non pr. o. q.* τὸ σοῦ κράνος Popma, Lips. Saturn. 2. *nec mirum* Turn. *minus* om. A. ὁ πολὺς ἄκρ. MSS. M. W. L. Turneb. 29. 17. 10 *synantea* L. *abit* W. L. *agit* A. *abiit*

dicitur, quod arcus sit concolor de virore, vel quod ita stringat corpora, ut in arcum ducat. Quod *Nos esse arquatos? surgamus, eamus, agamus.* Varro Eumenidibus: *nam ut arquatis, et lutea quæ non sunt et quæ sunt, lutea videntur: sic insanis sani et furiosi videntur esse insani.*

Privum est proprium unius cuiusque, unde et res privata. Lucilius lib. xxx: *culcitulæ accedunt privæ centonibus binis.* Idem: *abdomina tunni Priva dabo.*

Nugator nugis turbator. Lucilius lib. xxx: *quam me hoc tempore nugator cognoscere non vis.*

Foramina quasi diminutive a foribus dicta. Cicero Tusculanarum lib. i: *nam nunc quidem quanquam foramina illa, quæ patent ad animos a corpore, callidissimo artificio natura fabricatur.*

Discerniculum, acus, quæ capillos mulierum ante frontem dividit; dicta a discernendo. Lucilius lib. xxx: *euplocamo digitis discerniculumque capillo.*

Fratrum proprietatem Nigidius acutissime dixit. *Frater est,* inquit, (p. 36.) *dictus quasi fere alter.*

Subplantare dictum est, pedem subponere. Lucilius xxviiii: *subplantare aiunt Græci.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *contendere debet, quam maxume possit, ut vincat; subplantare eum, quicum certet, aut manu pellere nullo modo debet.*

Coniungere, copulare; dictum est a iugo. Lucilius lib. xxix: *quam mihi, quantum est inter humanum genus Rerumque, inter se coniungat, communicat.*

Fenestræ, a Græco vocabulo conversum est in Latinum, apo tu feninio. Cicero Tusculanarum lib. i: *non eas partis, quae quasi fenestræ sunt animi.*

Emungi ex manifesta significatione manat. Lucilius lib. xxix: *in me illis spem esse omnem, quovis posse me emungi bolo.* Terentius: *emunxi argento senem.*

Adglomerare, implicare, coniungere; dictum a glomere. Virgil. Æn. lib. ii · *et lateri adglomerant nostro.*

M. *anguina* W. *angina* vulg. *abiit,* (*obiit*) *abstulit*: Dusa. cf. Seneca Epp. 101. *ducat. Lucilius: quod nos* cj. Bentin. e p. 549. 21. *quod nos* W. MSS. M. A. L. *Lucilius: nos* cj. Dusa. *Eudæmonibus* A. *et uterque non* W. L. *sunt, quæ sunt lutea* L. *arquatis et veternosis quæ sunt — lutea vid. —* A. *— lutea non sunt æque ut lutea vid.* 1583. Bentin. 1526. Pop. *arquatis et quæ non* Turn. 29. 17. *et lutea quæ non* cj. Cuiac. *veternosis* om. M. prob. O. Müller ad F. p. 369, totus locus emendatus est ex p. 549. 21. *sic insani* A. *et furiosis* Turn. Popma. 20 *culcituæ* L. A. *accedant binæ c. privis* Guliel. 2. 1. *tunno* W. *tunni* L. cf. p. 159. 25. et Gell. X. 20. qui hæc ex I. libro laudat. *nugistubator* MSS. M. W. *nugis turbator* L. A. *a nugis, turbator* cj. M. *Lucil. lib. xxx.* om. L. *ad animum* mg. J. *fabricata est* L. A. 30 *diligitis* W. *digitos* cj. Scal. *digitus* cj. J Dusa. *Fratrum* cfr. Gell. 13. 10.

pag. 36. *inquid* L. *subp.* quater L. *ὑποσκελίζειν dicunt* om. MSS. M. W. L. hab. A. Dusa. *maxume* W. *certe* W. L. 10 *quam mihi* W. L. A. *rerumque* W. L. MSS. M. *ferumque* cj. M. *rerum quod i.* Dusa. *coniugat* 1526. *coniungat communicetque*: al. ap. Bent. *a potu feninio* W. L. *ἀπὸ τοῦ φαίνειν* Vulg. *parteis* A. *non aes partis* L. *in mellis spem* W. L. A. J. Dusa. *in me*

Collare est vinculi genus, quo collum adstringitur. Lucilius lib. xxix: *cum manicis, catulo collareque ut fugitivum Deportem.*

Depilati dictum rarefacti. Lucilius lib. xxix: *nato quid actum est? depilati omnes sumus.*

Excuriari, curia excludi. Varro Hipposyne: *Appollonium ideo excuriant, quia nihil habebat.*

Pensum significat exæquatum; quod sine inclinatione sunt, quæ penduntur. Lucilius lib. xxviii: *nihil parvi ac pensi, uti littera doceas, lutum.*

(p. 37.) Aqua intercus, hydropum morbus, quasi aquam inter cutem. Lucilius lib. xxviii: *aquam te in animo habere intercutem.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem.*

Maltas veteres molles appellari voluerunt; a Græco, quasi malacus. Lucilius lib. xxvii: *insanum vocant, quem maltam ac feminam dici videt.*

Monogrammi dicti sunt homines macie pertenues ac decolores; tractum a pictura, quæ prius quam coloribus corporatur, umbra fingitur. Lucilius lib. ii: *vix vivo homini, ac monogrammo.* Et xxvii: *quæ pietas? monogrammi quinque adducti pietatem vocant.*

Portorium dicitur merces, quæ portitoribus datur. Lucilius lib. xxvii: *facit idem, quod illi, qui inscriptum e portu exportant clanculum, Ne portorium dent.*

Impertire est participare et partem dare. Lucilius lib. xxvii: *quibus potest inpertit.* Novius Decuma: *si ignotis inpertibus flent facilius.* M. Tullius de re publica lib. v: *quod molestis senectutis suæ vestris familias impertire posset.* Et ad Hirtium lib. v: *et quoniam, ut hoc tempus est, nihil habeo, patriæ quod impertiam.*

Sedulum significat sine dolo. Lucilius lib. xxvii: *salutem fictis versibus Lucilius, Quibus potest impertit, totum-*

illis 1583. cj. Lud. Carrio 1. 13. Frut. *possem emungi* W. L. A. J. 1583. Dusa. *volo ter emunxi* W. L. *volo Teren. Phor. Emunxi* A. cfr. p. 103. 22. *posse me em. bolo* cj. Carrio, cj. Frut. 20 *Virg. in aen.* W. L. *aglomerant* W. *aggl.* A. *adgl.* L. *collareq.* Codd. *collarique* Dusa, Turn. 29. 17. *catulum collareque ut fugitivus deportem* MS. Fabri. cfr. Cuiac. Observ. XI. 22. et Plaut. Capt. *nato* Codd. *Gnatho* cj. Merc. *narro quod* cj. Palm. p. 137. cfr. p. 272. 12; 417. 33. *hippOCYNe* W. L. *hippocyone* A. *Hipposyne* Turn. 29, 17. *ἱπποκύων* cj. M. cfr. Gell. 3. 18. 30 *nil — utiliter edoceas l.* Turn. (hom. lutulentum) 29. 17.

pag. 37. *quasi aquam* W. L. *aqua* vulg. *aquam te* L. A. Dusa. *te* om. W. M. rell. 5. cfr. p. 343. 13. *malthas* al. ap. Bent. *malacus* W. L *μαλακούς* A. 1526. *μαλθακούς* al. ap. Bent. *maltam ac* W. 10 *vident* Dusa 11. cfr. Turn. 18, 9. 29. 17. *vix vino* W. *homine* Dusa. *et vicesimo VII.* W. L. *piet. invocant* v. c. Dusæ. *quæ portoribus* A. 1526. *ex portu* A. Turn. 10. 6. 29. 17. 20 *portitorium* L. *quibus potest* cfr. 37. 28; 308. 24. *inpertibus flent* W. L. MSS. M. *impertibis, flebis* cj. M. *impertit flebit* cj. M. 1. *impertit flevit* A. J. *in partibus flent* mg. J. *eluit facilius* cj. Palm. p. 146. *molestias — familiis* Mai. *molestiis* A. J. *familiis* al. ap. Bent. *hyrcium* W. *hircium* L. A. *ut ac tempus* W. L. *Sedulo sign.* A. *populum salute et* mg.

que hoc studiose et sedulo. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum: *sedulo, inquam, faciam; sed fortuna fortis: quare conare, quæso.*

Scripturarios veteres, quos nunc (p. 38.) tabularios dicimus, dici volunt; quod scripturis et commentariis omnia vel urbium vel provinciarum complecterentur. Lucilius lib. xxvi: *publicanus vero ut Asiæ fiam, ut scripturarius.*

Versipelles dicti sunt quolibet genere se commutantes. Lucilius lib. xxvi: *ad libertinus Tricorius Sirus ipse ad masticias, Quicum versipellis fio et quicum conmuto omnia.* Plautus Amfitryone: *versipellem se facit, quando lubet.*

Conviviones conpotores a bibendo dicti. Lucilius lib. xxvi: *quando quidem repperi magnis convivorum ex copiis.*

Capital dictum est capitis periculum. Plautus Menechmis: *numquam hercle effugiet, tametsi capital fecerit.* Lucilius lib. xxvi: *facile deridemur; scimus capital esse irascier.*

Clandestino est abscondite. Lucilius lib. xxvi: *at enim dicis, clandestino tibi quod commissum foret, Neu mittere quiquam, neu mysteria ecferres foras.*

Idiotas a Græco tractum, inutiles, quasi sibi tantum, non plurimis utiles. Lucilius lib. xxvi: *quidni et tu idem inlitteratum me atque idiotam diceres?*

Expirare dictum est, vel ab spiritu effuso, vel ab spiraminibus. Lucilius lib. iii: *expirans animam pulmonibus aeger agebat.* Idem xxvi: *ut si eluviem facere per ventrem velis, Curare omnibus distento corpore expiret vis.*

Eliminare, extra limen eicere. Pacuvius Doloreste: *ubi illic est? me miseram! quonam clam eliminat?* Pomponius Conca: *vos istic manete: eli-* (p. 39.) *minabo extra aedis coniugem.* Ennius

J. *factis versibus* L. *lucl' quibus* W. *Lucilius* L. A. J. cfr. p. 37. 22; 308. 24. 30 *toriis quare* W. L. *veteres* om. A. cfr. Turn. 29. 17.

pag. 38. *script. et comm.* W. L. A. *vel* vulg. *publicanum* W. L. *publicarum rerum assuefiam* A. 1526. J. *publicanus vero Asiæ* Turn. 29. 17. *publicanus vero ut Asiæ fiam script.* cj. Bent. ex 351. 7. *ad libertin.* W. L. *at* vulg. *masticias* W. L. *mastigias* Editt. *tricosus — ac mastigia* cj. Scal. *conmuto* L. cfr. p. 41. 24. 10 *conviviones* W. L. m. 1. *a combibendo* A. Dusa. *convivorum* W. L. *combibonum* A. *capitat quod capud petat* mg. W. cfr. Fest. s. v. Varro L. L. 4. *deridemur* etc. cfr. p. 249. 5. *clandestino si quid* mg. J. *dixi* vel *dixti* cj. Fr. Dusa. 20 *neu mittere* W. L. A. 1526. *neu mutires* cj. Bent. ex 249. 5. *misteria* W. L. *mysterii hæc feret* A. *ecferret* L. *tractum ἰδιότης inutiles* A. Dusa. *expirans* W. L. A. cfr. 279. 18. *idem lib. xxvi.* A. cfr. p. 103. 32. *illuviem* A. J. 1583. *eluviem* mg. J. Turn. Dusa. *venis* cj. J Dusa. 30 *viis* cj. Fr. Dusa. *virus* cj. J Dusa. *duloreste* cfr. p. 292. 25. Turn. 29. 17. *quonam clam clam elim.* MSS. M. W. L. *clam* om. A. *clam vos el.* J. *ubi ille est? me m. quam clamos eliminat!* Voss. Stieglitz. *quianam clamore el.* Palm. p. 148. *quam clamore el.* Bothe. *quonam clanculo se el* Herm. *quonam clanculum se* Bergk. *Pomponius Conca* W. mg. J. *Conca vus* L. cfr. p. 292. 26. *concha vos istic manet* Turn. *Pompon. coena vos* cj. J. *Pompon. cantabit. istic* A. J. 1526. *Pomp. Campanis: Istic* cj. Bent. ex 513. 9.

pag. 39. *manet* W. A. J. *manete liminabo* L. m. 2. *manete* cj. J. *aedeis* A. J. *En-*

Medea exsule: *antiqua erilis fida custos corporis, Quid sit extra aedis examinata elimina?* Accius Meleagro: *tum ut eliminor Clamore, simul ac nota vox ad aures accidit.*

Incoxare, in coxam sidere. Pomponius Pannuceatis: *neque interim cacandi causa umquam incoxavi nate.*

Condepsere, commiscere; a Græco tractum. Homerus Odyssea: *κηρὸν δεψήσας μελιηδέα.* Pomponius Nuptiis: *partem insipui, conclusi, condepsui.*

Vituperare dictum est vitio dare, tanquam culpæ vel displicentiæ. Terentius in Andria: *nunc, quam rem vitio dent, quæso animo adtendite.* Et in sequentibus: *id isti vituperant factum.* Lectum est autem et vitium dare, hoc est, uni cuique rei culpam amplicare: sed hoc in incertæ auctoritatis scriptoribus invenitur.

Ordire est ponere, incipere. Accius Amfitryone: *non parvam rem ordibor; ne retice, obsecro.* Afranius Suspecta: *tamen animo ordire oportet me paula paululum.*

Pilare dictum est, ut plumare, piiis vestiri. Afranius Compitalibus: *præterea nunc corpus meum pilare primum coepit.* Novius Exodio: *pati dum poterunt, antequam pugæ pilant.*

Populare significat populi amorem conciliare; unde populares dicti, de uno populo amici. Pacuvius Chryse: *atque, ut promeruit pater, mihi patriam populavit meam.* Terentius Phormione: *amicus summus meus et popularis Geta.*

Rabere dictum est a rabie. (p. 40.) Varro Idem atti quot tetti: *quid est? quid latras? quid rabis? quid vis tibi?* Cæcilius Hypobolimæo Rastrabia: *rabere se ait.*

nium et ea exule L. *exule* W. A. cfr. 292. 17. *Medea* W. Editt. *quid sic te extra* Vulg. *quid sit extra* W. L. MSS. M. *te* om. Steph. Planck. Bergk. Osan. *sic extra* Turn. ad Cic. Acad. 1. Col. Scriver. *quid sic extra aedeis eliminatur? Accius* A. *elimina* W. L. MSS. M. *quid sic te — exanimata eliminas* cj. M. *qui sic* cj. V. D. *timide* L. m. 1. *tum ut* W. L. m. 2. A. *eliminor, simul vox nota ad* Bothe 2. *sedere* W. in mg. M. 1. in lib. V. Lect. alii ap. Bent. *candida causa* W. *cacandi causa* L. *unquam incoxamvi nate* W. L. *m* eras. in L. *incoxavi nates* MS. Fabri. *inc. viva te* mg. J. 10 *tractum δέψω Homerus* A. J. Græca in W. et L. fœde corrupta, in lacuna om. A. *Odysseæ μ. κηρὸν δεψήσας μελιηδέα* J. Turn. 29. 17. *partem insipavi* cj. J. *condempsui* W. *condepsui* L. *in And.) in* om. A. *quæso animadvertite* A. J. *a. attendite* mg. J. *isti vituperent* W. *amplicare* spl. *fi* W. *anplicare* spl. *m.* L. *ampliare* A. J. *applicare* Lips. 20 *invenitur* cfr. Gell. 11. 13. *ordiri est componere. Accius* A. *ordiri* 1476. 1483. A. 1526. Steph. J. Neuk. *non parvolam rem* Bothe 2. *suspecto* 1476. 1483. 1511. *animo ordire* 1476. 1483. A. Bothe 1. 2. *ordiri* J. Steph. Palm. Neuk. *anime, o. o. Pausa p.* Bothe 2. *me oportet* A. ante M. Palm. *me ordire op. p.* Bothe 1. *me animo ordiri op. p.* Neuk. *paulla paullulum* Palmer. p. 77. Bothe, Neuk. *corpus meum nunc* A. ante M. *corpus nunc meum* Neuk. *pugnæ* A. 1583. *puge* W. L. *pugae* MSS. M. cj. Palm. p. 147. (*αἱ πυγαί* de pueris pathicis) *pupae* cj. V. D. 30 *Pac. gresse* W. L. (intelligit M. de Chryseidis patria ab Achille depopulata.) *haut pr. p., vi ut p. popularet m.* Bothe 2.

pag. 40. *idem anti quot tetti* W. cfr. Gell. 3. 16. *atti quot tetti* L. *a. quo tetti* A.

Supersedere, manere, perseverare; quasi in voluntate et consilio sidere. Turpilius Pedio: *ut ille hac sese abstineret, ego supersederem nuptiis.* Plautus Epidico: *supersede istis rebus iam. — tu ipse, ubi lubet, finem face.* Sisenna Hist. lib. iv: *de virtute eorum accusanda proloqui supersederunt.*

Titinnire dicitur sonare, unde et titinnacula sunt appellata. Afranius Vopisco: *titinnire ianitoris impedimenta audio.* Nigidius lib. xviii: *itaque ex re in saliaribus adtanus titinnat, id est, sonat.*

Verminari positum torqueri, a vermibus, quod facile se torqueant. Pomponius Hirnea Pappi: *decimus mensis est, cum factum est; ita fit, ita semper solet: Decumo mense demum turgens verminatur, parturit.*

Canatim, suatim, bovatim, canum et suum et bovum genere. Nigidius Commento grammatico: *sunt etiam adsimulanter dicta hæc: canatim, suatim, bovatim, quæ ab animalibus sumuntur.*

Cossim dictum, quasi coxim. Pomponius Porcaria: *hoc sciunt omnes, quantum est, qui cossim cacant.*

Infabre, fœde, ut est affabre, pulchre. Pacuvius Niptra: *barbaricam pestem navibus nostris obtulit, Nova figura factam, conmissam infabre.*

Sæpiunt significat tenent, im- (p. 41.) pediunt; dictum a sæpibus, quæ obiectæ iter cludunt; unde et circumseptum dicitur. Afranius Materteris: *perii! lacrimæ linguam sepiunt.*

Sticmatias veteres punctos in notis dici voluerunt. M. Tullius de Officiis lib. ii: *o miserum, qui fideliorem et barbarum et sticmatiam putaret.*

Reserare, aperire; a sera dictum, qua remota valvæ patefiunt. M. Tullius de Officiis lib. ii: *nec ita claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire non possit; nec ita reseranda, ut pateat*

anti quot teti 1526. *antiquo teti* libri Turnebi. *Atticos tettix* cj. Turn. 24. 46. *Atticus tettix* cj. Turn. 29. 17. prob. Col. ad Ennium p. 330. *Attii quod Titii* J. *Varro in Antiquitatibus* cj. Bent. *idem Acci quod Titi* Popma. *lateras* MSS. M. W. A. *latras* L. cj. Turn. 29. 17. *blateras* J. Vulg. Popma. *Cecilius hipolimaeo rastrabia* W. c. *hipobolimaco trastrabia* L. *hypobolimaeo. Astrabia* A. Venet. *Hypobolimaeo* prob. Grauert p. 78. *rebere se ait* L. *Turpilius: Pedis* A. *his rebus item tu* A. 10 *Tintinnire* W. *Cintinnire* L. *Tintinnire* Neuk. J. *Titinnacula* W. 1476. 1483. *tintinnacula* L. A. mg. J. *tintinnabula* J. Neuk. *titinnabula* 1511. 1526. *Titinnire* MSS. M. W. *Tintinnire* L. J. Neuk. cfr. Fest. in v. *titinnire*. — *Itaque ex aere* A. pr. Lips. *in saliaribus altanus* A. J. *altanus* 1583. *Albanus* (mons) cj. Lips. *tintinnat* L. 20 *hyrnea* W. *hirnea* L. *hernia* Scal. ad F. p. 198. *Hernia sponsa Pappi* Scal. Cat. p. 490. *Vernionibus* cj. Jun. *Papa* mg. J. *turgens venter verminatur, id est, parturit* MS. Fabri. *bovum* W. A. *boum* L. *adsimulantur* W. *quasi coxum* L. *porcetra* cj. M. ex Gellio 3. 21. 30 *fede* W. *adfabre* L. *afabre* W. *niptra* W. L. sic scrib. Stieglitz cfr. p. 248. 21. *nyptris* A. *barb. vestem* cj. Carrio 1. 2. *nostris optum nova* L.

pag. 41. *Sepiunt* A. Neuk. *sepibus* W. A. *cludent* L. *circumseptum* W. L. *sticmatias* W. L. A. *in* om. cj. M. *in fronte notis* Stewech. ad Veget. p. 96. 10 *Georg.* om. A. *foetis* W. L. A. *cotiens* L. *vertere* cfr. p. 38. 9. 20 *et Tusc. lib.* quod est in vulgata om. Vict. W. L. *Varro:* ante

omnibus. Virgilius lib. viii: *non secus, ac si qua penitus vi terra dehiscens Infernas reserat sedes.*

Abundare, supra modum aliquid esse. Virgil. Georgicorum lib. iv: *ergo apibus fetis idem atque examine multo Primus abundare;* tractum ex amnibus, qui, cotiens augentur imbribus, maioribus et crebris undis eriguntur. Virg. primo lib. Georgicorum: *præsertim incertis si mensibus amnis abundans Exit.*

Tergiversari, fallere et dicta mutare; et est quasi tergum vertere; ut ait Plautus Amfitryone: *versipellem se facit, quando lubet.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *tribus generibus, quo modo possunt, non incallide tergiversantur.* [Et Tusc. lib.] v: *itaque illa tergiversari non sinent secumque rapienti.*

Prudentiam a providendo dictam dilucide ostendit M. Tullius in Hortensio: *id enim est sapientis, providere; ex quo sapientia est appellata prudentia.* Et de Senectute: *quid multa? sic mihi* (p. 42.) *persuasi, sic sentio, cum tanta celeritas animorum sit, tanta memoria præteritorum futurorumque prudentia.* Et de re publica lib. vi: *totam igitur expectas prudentiam huius rectoris, quæ ipsum nomen hoc nacta est ex providendo.*

Adpendix dicitur, quod alii est adiunctum, quasi ex alio pendeat. M. Tullius in Hortensio: *vidit enim, quod videndum fuit, adpendicem animi esse corpus nihilque esse in eo magnum.*

Convivii proprietatem M. Tullius de Senectute demonstrat: *bene enim maiores accubitionem epularem amicorum, quia vitæ coniunctionem haberet, convivium nominaverunt.*

Occationem ob obcæcatis seminibus, qua id efficitur, dici M. Tullius voluit, de Senectute: *sparsum semen accepit, primum id obcæcatum cohibet; ex quo occatio, quæ hoc efficit, nominata est.*

Coagmenta dicta sunt coniunctiones artæ et compares a coagendo id est stringendo; unde et coagulum dicitur. M. Tullius de Senectute: *vivendi est finis optumus, cum integra mente certisque sensibus opus ipsa suum eadem, quæ coagmentavit, natura dissolvit.*

Verniliter, pro adulatorie; a vernis, quibus hæc vivendi ars est. Cæcilius Venatori: *credo; nimis tandem hoc fit verniliter.*

Pecuniosorum et locupletium proprietatem aperuit M. Tullius de re

M. A. corr. M. *Varro: itaque illa* Popma. *illa* om. L. *illam* M. *rapienti* W. L. A. 30 *providentiæ et* W. *Idem de* A. *prudentiae idem de sen.* L. m. 2.

pag. 42. 10 *in eo esse* fragm. cfr. p. 195. 30. *accubationem* A. *accumbitionem* L. *occecatis* W cfr. p. 61. 28. *obcaecatis* A. *obce.* L. *semen cohibet pr.* W. L. A. 1326. *semen excepit, pr. id occatum cohibet. ex quo:* Cicero sec. Bent. *cohibet: ex quo)* *cohibet* om. A. *hæc efficit* A. 20 *dictæ — arctæ* A. *cogendo* spl. *a.* W. *coagendo* L. *vivundi* L. A. *que augmentavit* W. L. m. 1. *vernaliter* A. J. *verniliter* mg. J. *Caecilius Feneratore* Spengel. *hocce fit* Bothe 1. *minus tandem* A. 30 *de senect. l. ii.* A. *multeque ditione* L. *multaque dicione* W. A. *multaeque* palimps. *multæque dictione* cj. Cuiac. obs. XI, 9. cfr. Isid. Orig. 10, 156. *bonum* spl. *boum* palps.

publica lib. ii. a pecore pecuniosos, et a possessionibus locorum locupletes appellatos adserens: *multæque dictione ovium et boum, quod tunc erat res* (p. 43.) *in pecore et locorum possessionibus, ex quo pecuniosi et locupletes vocabantur.*

Viritim dictum est separatim et per singulos viros. M. Tullius de re publica lib. ii: *ac primus agros, quos bello Romulus ceperat, divisit viritim civibus.* Plautus Aulularia aliter, sub hac tamen significantia: *dividere argenti dixit nummos in viros.* Varro de vita populi Rom. lib. i: *et extra urbem in regiones xxvi. agros viritim liberis adtribuit.*

Vernas veteres appellabant, qui vere sacro fuerant nati; et habebatur nomen hoc pro vitabili maledicto. Plaut. Amfitryone: *hic, qui verna natus est, quæritur.* Lucilius: *verna ac cercupithecon.* Plautus, qui supra: *cum cruciatu tuo istæc hodie, verna, verba funditas.*

Concinnare est facere; ut Plautus Amfitryone: *lacrimantem ex habitu concinnas tu, tuam uxorem.* Sed proprietas verbi hæc est, quod apud veteres cinnus potionis genus ex multis liquoribus confectum dici solet. Recte autem concinnare et consentire intellegi potest, quasi concinere, ut multis diverse canentibus unus efficitur modus. Plautus Asinaria: *auceps quando concinnavit aream, offundit cibum.* M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. iiii: *cum is, cum quibus re concinebat, urbis discrepare?* Idem in Academicis lib. i: *qui cum similitudine verbi concinere maxime sibi videretur.*

Paupertas dicta est a pecunia parva. Varro de vita Populi Romani lib. i: *pecunia, quæ erat parva; ab eo paupertas dicta, cuius paupertatis magnum testimonium est.* (p. 44.)

Pandere Varro existimat ea causa dici, quod, qui ope indigerent et ad asylum Cereris confugissent, panis daretur. Pandere ergo quasi panem dare, et quod numquam fanum talibus clauderetur, de vita populi Romani lib. i: *hanc deam melius putat esse Cererem; sed quod in asylum qui confugisset, panis daretur, esse nomen fictum, a pane dando, pandere, quod est aperire.*

Blatis et blateras confingis aut incondite et inaniter loqueris . . . . . .

pag. 43. *ac primum* palimps. Mai. 10 *vernas domi natos quasi vere natos aut pro ætate laetos* mg. W. *vita bibi* W. *v. vili* L. *vitabili et mal.* A. J. *et* om. mg. J. *evitabili m.* v. c. Dusæ. *inevitabili* cj. Fr. Dusa. *vitae vilis maledicto* conj. Gerlach. *accer cupit hecon* Codd. *sacer c. haec* cj. J Dusa. *acer* A. *vernam ac cercopithecum* cj. M. *verna ac cercopithecos* conj. Gerlach. *cruciatur* W. L. *hodie* om. A. *lacrimante* W. L. mg. J. *lacrymantem* A. *habitu* W. L. mg. J. 20 *cum is* L. c. *his* A. *concinebatur verbis* W. mg. J. M. *quae cum sim.* L. A. 30 *quae erat* W. L. A. Popma. *que* M. *ab ea* A. pap. 44. *fanum tabulis cl.* L. *quod fanum nun.* alii ap. Bent. *nunquam tabulis cl. Idem de* A. 1526. locum correxit e veteri libro bibliothecæ Elnonensis Carrio 1, 3. *melius putat* W. L. A. J. 1583. *Aelius* correxit Scal. conj. p. 49. Carrio Popma. *confugisset* W. L. Carrio. M. *confugissent* A. J. Popma, Heusde. *confugerent* Scal. *nomen factum* Popma, Heusde.

aut a balatu. Plautus in Amfitryone: *qui, malum, intellegere quisquam potis est? ita nugas blatis.* In Aulularia: *ubi tu es, quæ deblaterasti iam vicinis omnibus?*

Percontari, diligenter inquirere. Plautus Amfitryone: *qui istuc in mente est tibi ex me, mi vir, percontarier?* Et est proprietas verbi ab eo tracta, quod vada in fluminibus contis exquirunt.

Prodigia dicta sunt porro adigenda. Plautus Amfitryone: *sed, mulier, postquam experrecta es, te prodigiali Iovi Aut mola salsa hodie, aut ture conprecatam oportuit.*

Cerriti et larvati, male sani et aut Cereris ira, aut larvarum incursatione animo vexati. Plautus Amfitryone: *larvatus; edepol hominem miserum! medicum quæritat.* Idem qui supra in Amfitryone: *quasi advenienti morbo medicati iuvem: tu certe aut larvatus es, aut cerritus.*

Calcitrones, qui infestant calcibus. Plautus in Asinaria: *clamat, procul si* (p. 45.) *quem videt ire ad se calcitronem.* Varro Sesquiulixe: *itaque tum ecum mordacem, calcitronem, horridum miles ac vir non vitabat.*

Votitum veteres religione aliqua prohibitum vel interdictum dici voluerunt. Plautus in Asinaria: *nolo illam habere causam, et votitam dicere.*

Verberare non solum a verberibus dictum est, sed et a verbis. Plautus in Aulularia: *nam cur me miseram verberas?*

Cassum veteres inane posuerunt; et arbitrandum est eius verbi proprietatem magis ab aranearum cassibus dictam, quod sint levis ac nullius ponderis, non, ut quibusdam videtur, quasi quassum. Plautus in Aulularia: *virginem habeo grandem, dote cassam atque inlocabilem.*

Propriam corvorum vocem Crocitum veteres esse voluerunt. Plautus in Aulularia: *simul radebat pedibus terram, et voce croccibat sua.*

Sublevit significat inlusit et pro ridiculo habuit, tractum a genere ludi, quo dormientibus ora pinguntur. Plautus in Aulularia: *fidei censebam maximam multo fidem Esse; ea sublevit os mihi penissume.*

Investes dicuntur inpuberes, quibus propter teneram ætatem nulla pars corporis pilat. Hoc et Æn. lib. quinto

10 *hoc est* L. A. J. Scal. *loqueris* . . . (lacuna dim. lin.) *aut* W. Ms. J. *ut ablatur* L. (nulla lacuna). *ablatus* cj. Gerlach. *nagis blatis* L. *quae deblaterasti* L. A. 20 *est e* MSS. M. W. L. *es te* cj. M. *est prod.* A. *thure* A. *incursitatione* mg. J. *quæse adveniente m. nunc medicum tibi. Enim tu c. a. l. aut c. es. Edepol h. te mis.! m. quærita* cj. Acidal. ap. Gr. VI. p. 34. cfr. p. 247. 7. *adveniente* A. J. *iuvem* W. MSS. M. *iuvenem* L. A. J. *vivere* mg. J. cfr. Victor. V. L. 4. extr. Gell. 4. 2; *medicasti iuvenem* cj. Gerlach.

pag. 45. *videt ire ad se calc.* W. L. A. *viderit ad se ire* M. *tu mecum* A. *tam equum* M. *horridus* mg. J. Victorius qui coniungit p. 49. 3. Popma. *vetitum* MS. Dorvill. etiam in Plauto *vetitum* cj. Lamb. sed defendit Reuvens p. 89. ut *voster*, *vortex* Lindem. Capt. p. 52. *Votitum devotum, religiosum* W. marg. (voto obstrictam præpeditam) explic. Guliel. 1. 13. 10 *di-*

videtur sensisse Virgilius: *aurea cæsaries ollis atque aurea vestis.* Sed melius intellegi potest investes appellatos, quasi in Vesta, id est, in pudicitia et castitate.

Inferum ab imo dictum; unde inferi, quibus inferius nihil; unde infertur recte potest dici, quicquid desuper (p. 46.) mittitur. Varro Marcipore: *nubes aquali frigido velo leves Cæli cavernas aureas subduxerant, Aquam vomentes inferant mortalibus.*

Syrus a Græco magis tractum est, *ἀπὸ τοῦ CYPIN.* Has nos scopas, rustici eo nomine syrus vocant. Varro Marcipore: *ventique frigido se ab axe erumpebant Frenetici septentrionum filii, Secum ferentes tegulas, ramos, syrus.*

Evirare dicitur virilitatem amittere et effeminari. Varro Marcipore: *Spatule eviravit omnes venerivaga pueros.*

Ludibria proprietatem trahunt a levi ac sine pondere et contempnendo; aut, quod magis verum est, ludicro. Virgil. lib. vi: *foliis tantum ne carmina manda, Ne turbata volent rapidis ludibria ventis.*

Febris proprietatem a feritate morbi vel mali, ut a calendo calorem vel caldorem, Varro Andabatis aperiendam putat: *idque alterum appellamus a calendo calorem, alterum a fervore febrim.*

Vulpinari dictum est fraudibus et mendaciis vera pervertere; vel effugere; dictum ab inrecto, sed intorto vulpium cursu. Varro Mysteriis: *vulpinare modo; et concursa qua lubet erras.*

Sufflatum dicitur proprie tumidum et rectum et quasi vento quodam elatius factum. Varro Agathone: *neque auro aut genere aut multiplici scientia Sufflatus quærit Socratis vestigia.*

Vespertilio, animal volucre, biforme; dictum quod vespero se ad vo- (p. 47.) latum proferat noctis. Varro Agathone: *quid multa? factus sum vespertilio: neque in muribus plane neque in volucribus sum.*

Exporrectum, extentum: porrectum est enim tentum, id est porro iactum. Varro Endimionibus: *quæ res in somnium reccideris, ἐτδδουϱεποτε eris iterum exporrectus.*

ctum W. L. A. *in aul.) in* om. A. cfr. 340. 23. *groccibat* L. m. 1. 20 *esse a subl.* W. L. 30 *unde infertur r.* W. *unde quod infertur recte* L. A. 1526. *quod inferum est recte* cj. Bentin. *inferum* M.

pag. 46. *aquales* cj. Scal. in Cat. vet. poet. p. 253. Popma. *aquali* Scal. conj. p. 44. ita W. L. A. *aquai* cj. J Dusa. ad Tibull. p. 71. qui præfigit duos versus p. 451. 9—11. ita Scal. *inferant* W. L. *inferam* Vulg. *mortalibus ventique* 46. 8. Scal. *CIPIN* W. *σύϱειν* vulg. cfr. Turn. 28. 11. 29. 17. *frigidos ab* W. A. *frigidos sab* L. *erumpebant* W. L. A. *frigido se ab* 1583. Scal. *frigidi — erumpebant Fren.* Turneb. 28. 10. *ventique ab axe se erumpebant frigidi* Turn. 29. 17. *eruperant* Scal. 10 *syrus* MSS. *syros* J. Turn. *sirus. At nos* 79. 16. Scal. Catal. p. 253. *siros* Popma. *Spatule* W. L. *spatulae* A. J. 1583. *Spatale* cj. J. Turn. 29. 17. Popma. *a ludicro* vulgo. *a* om. W. L. 20 *vel caldorem* W. mg. J. M. *vel candorem* L. A. J. *idque* om. Pop. *ideoque* cj. Roth. *effugere* MSS. M. W. L. A. 1526. *effingere* Vulg. cj. Bent. *errans* cj. M. Popma. *tum. et rectum* W. L. MSS. M. A. Vulg. *erectum* cj. M.

pag. 47. *vespere* A. *properat* L. A. 1526. *praeparat* J. cj. Bent. *proferat* W. M. mg. J. *Endymionibus* Turn. 17. 21. *Eudaemonibus*

Iugatum, coniunctum; a iugo dictum. Cic. Tusculanarum lib. iii: *hoc quidem est commune virtutum; omnes enim inter se iugatæ sunt.*

Prodius dictum, interius, longius; a prodeundo, quasi porro eundo. Varro Virgula divina: *primum venit in urbem atque intra muros; deinde accedit prodius, atque introit domum,* id est, intra privatos muros.

Granaria loca in horreis servandis seminum granis. Varro Gerontodidascalo: *vel decem mensis, ubi una sæpiant granaria.*

Torculum, quod usu torcular dico; quod intortum laticem vitis vel oleæ exprimant. Varro Gerontodidascalo: *vineis ubi ampla cella torculum respondeat.*

Cingillum a cingendo, quod incingulum plerumque dicitur. Varro Gerontodidascalo: *novos maritus tacitulus taxim uxoris solvebat cingulum.*

Tutilina dea est, a tuendo dicta. Varro Hercules tuam fidem: *non Tutilinam, quam ego ipse invoco, quod meæ Aures abs te obsidentur.*

Tutanus deus, a tutando. Varro Hercules tuam fidem: *noctu Hannibalis cum fugavi exercitum, Tutanus, hoc* (p. 48.) *Tutanum Romæ nuncupor; Hacpropter omnes, qui laborant, invocant.*

Silicernium pessime intellegentes ita posuisse Terentium putant, quod in curvitate silices cernat senex. Silicernium est proprie convivium funebre, quod senibus exhibetur. Varro Meleagris: *funus exsequiatis laude ad sepulcrum antiquo more silicernium confecimus, id est, περίδειπνο: quo pransi discedentes dicimus alius alii vale.*

Suffundatum dictum est subiectum; dictum a fundamentis. Varro Tafe menippu: *ut antiqui nostrum domibus latericiis paululum modo lapiditus suf-*

A. 1583. *Eudaemionibus* J. *Eumenidibus* Turn. 29. 17. *quae res* MSS. *quare si* J. conj. M. Popma. *quaeres, si* Turneb. 29. 17. *ΕΤΔΔΟΥΡΕΠΟΤΕ* MSS. *et* οὐδέποτε A. *et* ἀλλ' οὐδέποτε J. *quare si in s. recideris,* ἐν ᾅδου — *eris* cj. M. *quaeres si in s. r.* ἐν ᾅδου πήποτε, *eris* Turn. 29. 17. *in somnum* Popma. *experr.* cj. Bentin. *experr.* vel *exporgitus* cj. Popma. 10 *dictum est interius* A. *id est — muros* om. Popma. *sepiant granaria. Vineis* 23. Scal. conj. app. 101. 20 *torculare Poenicum* Scal. conj. app. p. 101. *respondeat* W. L. mg. J. *reponant* A. J. Popma. *eingillum* W. L. cfr. Turn. 29. 17. *taciturus* W. L. A. J. *tacitus* mg. J. Turn. Scal. ad Fest. p. 41. *uxosis* L. *usosis* A. 1526. J. *uxoris* cj. Bentin. mg. J. Turn. Scal. *cingulum silicernium* 48. 4. A.

Tutilina post *invocant* 48. 3. A. *fidem: Non T. inquam, e. i. i.* Scal. conj. p. 39. et p. 49. 30 *obsidentur. Cetarii* 49, 12 A. *Tutanus* post *proboscide* 49. 11. A.

pag. 48. *exercitum tutatus* cj. J. *tutanum rome* W. L. A. *Tutanus hoc, Tutanu'* Scal. *tutanu' Romæ* cj. Turn. 29. 17. *Hoc propter* cj. M. 1. Scal. coni. p. 39. *hacpropter* Scal. cat. p. 228. 267. Turn. *exerc. tutatus — nuncupant* conj. Gerlach. *exibetur* L. *exiquiatis* W. L. *exequiatis* A. *exequiati* 1526. J. 1583. *ex. laute* cj. Lips. Popma *ex. cum lauso* Guliel. 3. 12. impr. M. *avide* conj. M. *executi laude* Perott. *execut: cum laude* cj. J. 10 *ΠΕΡΙΔΕΙΤΙ non quo* W. L. περίδειπνον Cuiac. Obs. 11. 21. Turn. 29. 17. Popma. περὶ μέθης *non quo* A. *in quo* Popma. *in quo — alii aliis* Perott.

fundatis, ut humorem ecfugerent, habitabant.

Edones et **Fagones**, ab edacitate; unum Latinum, aliud Græcum. Varro Tafe menippos ἢ ἀπαλάντοισος: *edones Romam ut turba intendant annona; sed propter fagones ficetulam pinguem, aut turdum nisi volantem non video.*

Elixum, quicquid ex aqua mollitur vel decoquitur; nam lixam aquam veteres esse dixerunt. Unde et lixæ dicti, qui militibus aquam ad castra vel ad tentoria solent ferre. Varro Tafe menippoy: *in pavimento non audes facere lacunam; at in humu calceos facis elixos?*

Paracos a Græco tractum est nomen, quod vehicula præeat: ochemata enim Græce, Latine vehicula appellantur; et est officii genus, quod administrantibus paret. Varro Sesq:ulixe: *hic enim omnia erat: idem sacerdos, prætor, paracos, denique idem senatus, idem populus, caput.*

Trossuli dicti sunt torosuli. (p. 49.) Varro Sesq:ulixe: *nunc emunt trossuli nardo nitidi vulgo Attico talento ecum.*

Proboscis Græcum nomen est; dictum, quod ante depascat, et est porrecta corporis pars inhærens naribus, quæ excepto homine in alis animalibus invenitur. Varro Sexagesi: *invenisse se, cum dormire coepisset tam glaber quam Socrates, calvum esse factum ericium e pilis albis, cum proboscide.*

Cetari genus est piscatorum, quod maiores pisces capit; dictum ab eo, quod cete in mari maiora sunt piscium genera; quod Virgil.: *inmania cete.* Varro Cnothi seauton: *non animadvertis cetarios, cum videre volunt in mari thun-*

tafenippu W. *tantiqui* W. L. Scal. conj. p. 31. *ut* om. A. Scal. Popma. *in* om. Scal. Popma. *umorem et fugerent* W. L. *effugerent* A. Scal. Popma. *lapiditus* MSS. M. W. L. Scal. *lapidibus* A. vulg. pr. M. *habitabant. Non vides* pag. 169. 10. Scal. *et aliud* A. *FI ΑΠΑΛΑΝΤΟΙCOC* L. *ἡ ἀπάντησις* A. J. *ἢ ἀπαντοίσος* Turn. *οἱ ῥ᾽ἀπομύναντο* cj. J. ex Homero. *ἢ ἀπαντήσει edones?* cj. Popma. *romam ut turba intendant* W. L. cj. J. *romam ut turba intendat* A. J. Popma. *Romam, ut t incendat annonam* cj. Scal. in Aetnam Cat. p. 364. Cuiac. Obs. 11. 10. 20 *annona* W. L. A. *ficedulam* A. Popma. *decoquitur* L. cfr. p. 62. 8. *addes* W. *audes* L. *laconam* W. L. A. *non* om. Turn. impr. Popma. cfr. 488. 8. *lacunam — at humi facis calc. el.? Antiqui* 48. 13. Scal. conj. p. 31. *humum* A. 1526. *humu* cj. Bent. ex 488. 9. *Paracos* W. L. cfr. Acron ad Hor. Sat. 1. 5. 46. et ibi Torrent. *praebeat* Vulg. J. pr. M. *praeeat* W. L. cj. Leopardus. *hoc schemate enim* W. L. A. J. 1583. *ὀχήματα* Cant. 5. 22. Victor. Epp. ad Attic. 13. Leopard. 18. 15. Cor. Vitellius apud Grut. I. p. 600. 30 *ministrantibus* A. *magistratibus* cj. Leop. *præter paracos* W. *prætor paratos* L. *populus* W. L. *kaput* L. *parochus* Popma. pag. 49. *dicti sunt quasi torosuli* al. ap. Bent. *proboscis quod inde pascatur, a Græco qui boscen pascere dicunt.* W. in margine. Sexagesi cfr. p. 106. 16. *claber* L. 10 *ericium pilis* Popma. *socratis* L. A. *quam τὸ κρᾶς est calvum* cj. Popma. cfr. Carr. ad Val. Flacc. Arg. 4. 141. *proboscide Tutanus* 47. 32. A. *CETARII* voluit M. cfr. Turn. 29. 17. Colum. 8. 17. *cetæ* L. *tunnas* W. *thunnas* L. *thunnos* Turn. 29. 17. *escendere* MSS. M. W. *ascendere* A. *sescedere* L. *tonimus* cfr. p. 529. 14. 20. *Eudæmonibus* A. *sonitum* W. L. *inanis* L. A. *non mani sonitu m.*

nos, escendere in malum alte, ut penitus per aquam perspiciant pisces?

Tonimus positum sonamus cum modo, a tono. Varro Eumenidibus: *tibi tympana non inani sonitu matris deum tonimus.*

Tibinos, a tibiis modos. Varro Eumenidibus: *sonitus matris deum tonimus tibinos tibi nunc semiviri.*

Dierecti dicti crucifixi, quasi ad diem erecti. Varro Eumenidibus: *apage in dierectum a domo nostra istam insanitatem!*

Præsepia, non tantum quibus aut cantheria aut iumenta cetera aut vetera animalia pabulantur; sed et omnia loca clausa et tuta dicta præsepia. Virg. Aen. lib. i: *aut agmine facto Ignavum, fucos, pecus a præsepibus arcent.* Varro Honos lyras: *si quis melodinist onos lyras, Præsepibus se reti-* (p.30.) *neat forensibus.*

Subrigere significat susum erigere; quo verbo rustici utuntur, cum tritæ fruges ad ventilandum in areis eriguntur. Virgil. Aen. lib. iv: *tot linguæ, totidem ora sonant, tot subrigit auris.*

Lingulacæ, locutuleiæ, a procacitate linguæ et loquendi proprietatem trahunt. Plautus in Casina: *lingulaca est, nam numquam tacet.*

Fures significantiam habent a furvo, quod Romani veteres atrum appellaverint, et quod per obscuras atque atras noctes oportuna sit eius mali effectio, eos dictos fures. Varro Rerum divinarum lib. xiv: *furem ex eo dictum, quod furvum atrum appellaverint, et fures per obscuras noctes atque atras facilius furentur.* Homerus: *κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω.*

Ventorum proprietates et vocabulorum significationes in tractatibus nobilium philosoforum quæsitas, has apertissimas potuimus invenire.

Eurum dictum, *ἀπὸ τῆς ἠοῦς ῥέοντα*, quod flatus eius ab oriente sit hiemali.

Austrum, qui Græce notos, dictus ab umore et nebula, quod *νότος* Græce, umor Latina interpretatione dicatur; ac sit is ventus sudoris effector, ut est Homeri: *κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρώς.*

Circium, a turbine ac vertigine.

d. t. tibi nos semiviri (med. om.) cj. M. *haud inani sonitu, dea, tonimus, sonitum aeris intonamus tibi nos semiviri. Teretem* cfr. p. 328. 12. Scal. Cat. p. 223. *deum tonimus: tibinos modos, tibi nunc* Popma. *Tibi typana non inanis sonitus m. d. tonimus .... tibi nunc semiviri* Herman. Elem. p. 506. *Sonitus — Eumenidibus* 26. om. J. sed suppl. in erratis, om. M. 1. quare monet esse in cod. Fabri: *sonitus matris deum tonimus tibinos semiviri* et *dierecti cruce fixi.* 20 *Eumenidibus* cfr. p. 122. 27. *Eudæmonibus* A. *in directum* L. *istam ad sanitatem* L. A. *insanitatem* W. cj. Bent. ex 122. 27. *insaniam* Popma. *iumenta aut cet. an.* cj. M. *veterina* mg. J. cj. Bentin. 30 *tuta vita dicta* W. L. *vita* mera repetitio voc. *tuta.* — *melodin is tonos lyras* W. L. *melodiis diis est ὄνος λύρ.* cj. M. *melodinis sit ὄ. λ. Pr.* Popma. *melodis naeniis ὄ. λ.* Scal. Cat. p. 234. *μελωδεῖν ἐστ' ὄ. λ.* cj. Cant. 3. 22. Turn. 29. 17. *μελωδεῖν ἄτονος* vel *ἄστομος lyra* cj. J.

pag. 30. *retineat se* Turn. *forensibus. Quibus* p. 171. 29. Scal. Cat. p. 234. *surrigere* A. 10 *habere* W. L. *furu* L. A. *eos d. f.* om. cj. M. *furum atrum* W. L. A. 20 *Ventorum — invenire* om. B. in lac. *in tract. — invenire* om. A. *ἠοῦς* MSS. M.

Boream, hoc est aquilonem, *ἀπὸ τῆς βοῆς*, quod sonorus sit et procellosus. Homerus: *καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων*. Et in alio (p. 51.) loco: *οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοάᾳ ποτὶ χέρσον Ποντόθεν ὀρνύμενον πνοιῇ βορέω ἀλεγεινῇ*.

Peni, **penus** vel **penoris** (sic enim a plurimis declinatum est) proprietatem docti veteres hanc esse voluerunt, quod, quæ in ea sunt, quasi penitus et in penetralibus recondantur. Hoc in antiquis libris et filosophorum tractatibus invenitur.

Levum significari veteres putant quasi a levando. Virgilium quoque sub hac ostentatione posuisse voluerunt, Georgicorum lib. iv: *si quem Numina leva sinunt, auditque vocatus Apollo*. Ennius Annali lib. iii: *olim de cælo levum dedit inclytus signum*.

Rudentes ea causa sapientissimi dictos volunt, quod funes, cum vento verberentur, rudere existimentur; atque hunc sonum proprium funium, non asinorum, putant.

Infesti proprietatem hanc esse Nigidius voluit, quasi nimium festinantis ad scelus vel ad fraudem.

Maturare non, uti consuetudo est, properare dicendum est, sed cum modo studium adhibere festinum; a maturitate dictum, quæ ratione naturæ modificatione quadam nec præcipitatur, ne præcox quid fiat; neque differtur, ne senio dissolvatur. Virgil. Georgicorum lib. i: *frigidus agricolam si quando continet imber, Multa, forent quæ mox cælo properanda sereno, Maturare datur*.

Lictoris proprietatem a ligando dictam vetustas putat; ita enim carnificis officium antiquitus fungebatur. M. Tullius pro Rabirio: *lictor*, inquit, *conliga manus*.

Sororis appellationem veteres (p. 52.) eliganti interpretatione posuerunt, itaque maxime iuris scriptores exprimendam putaverunt. Antistius Labeo: *soror*, inquit, *appellata est, quod quasi seorsum nascitur, separaturque ab ea domo, in qua nata est*.

Lues a rebus solvendis proposita. Licinius Macer Annalibus lib. ii: *nequaquam sui lavandi reluant arma lue*.

Humanitatem non solum, uti nunc consuetudine persuasum est, de benivolentia, dexteritatem, quoque communitatem veteres dicendam putaverunt,

W. mg. J. *ἔω* A. *PONTAC* W. L. *sic is ventus* W. Græca et in hac et sequenti pagina in W. et L. varie corrupta, ut tamen genuina facile restituas.

pag. 51. *Penus* om. in lac. W. L. MSS. M. *quare pietas dicatur, quod penitus animo recondita sit.* mg. W. *hoc et in ant.* L. A. 10 *levum* W. L. A. cfr. Gell. 5, 12. *ludere exist.* W. L. 20 *infesti* cfr. Gell. 9. 12. *maturare* cfr. Gell. 10. 11. *mature modificat.* L. *frigidus* . . *multa* habent W. L. B. A. om. M. 30 cfr. Gell. 12. 3. *isti enim — fungebantur* cj. Lips. Elect. 1. 25. impr. M.

pag. 52. *eliganti* W. L. cfr. Gell. 13. 10. *maxime* MSS. M. W. L. A. mg. J. *maximi* J. 10 *Humanitatem* cfr. Gell. 13. 15. *dexteritateque et comitate* J. Vulg. *communitate* mg. J. *dexteritatem quoque comitatem* A. *dexteritate et in quosque* cj. M. *putavere et quam* A. *sed dexterit. quoque et com.* conj. Gerlach. *sed honest. — et*

quam Græci *φιλανθρωπίαν* vocant; sed honestorum studiorum et artium appetitum, quod nulli animantium generi absque hominibus concessa sit. Varro Rerum humanarum lib. i: *Praxiteles, qui propter artificium egregium nemini est paululum modo humanior.*

Ador frumenti genus, quod epulis et immolationibus sacris pium putatur; unde et adorare, propitiare religiones, potest dictum videri. Varro de Re rustica lib. i: *in loco humidiore far adoreum potius serunt, quam triticum.* Virgilius lib. vii: *et adorea liba per herbam Subiciunt epulis.*

Faciem, totius corporis formam, *πρόςωπον*, id est os, posuit antiquitas prudens; ut ab aspectu species et a fingendo figura, ita a factura corporis facies. Plautus Pœnulo: *sed earum nutrix qua sit facie, mihi expedi. Statura non magna, corpore aquilino. Ipsa est.* Pacuvius Nupta: *aetate integra: feroci ingenio, facie procera.* Sallustius Hi-
(p. 53.) storiarum lib. ii: *Sardinia in Africo mari, facie vestigii humani, in occidentem quam in orientem latior.*

Vestibula quidam putant sub ea proprietate distincta, quod in primis ingressibus et in spatiis domorum Vestæ, hoc est aræ ac foci, soleant haberi. Sed sive sic intellegi debent, non abhorret a vocabuli proprio. Invenitur etiam apud veteres doctos vestibula ob eam significantiam dicta, quod in his locis, ad salutandos dominos domorum quicumque venisset, stare soleant, cum introeundi daretur copia; atque ob hanc constitionem, et quasi stabulationem primos ingressus domorum vestibula nominatos. Cicero in Oratore: *vestibula nimirum honesta aditusque ad causam faciet.*

Bidentes qui æstimant ob eam causam oves a Virgilio dictas, quod duos dentes habeant, pessime ac vitiose intellegunt. Nam nec duos dentes habent, et hoc quidem et genus monstri est; et melius intellegi potest, si biennis dixerit auctoritate. Pomponius in Atellana: *Mars, tibi voveo facturum, si umquam redierit, Bidenti verre.* Laberius in Paupertate: *visus hac nocte bidentis propter viam facere.* Et Ni-

cj. Gerlach. *paululum modo humanior.* *ador* W. L. A. *humaniori ignotus* ex conj. additum. *incognitus* Scal. ad Varr. R. R. p. 26. cfr. Gell 13. 15. 20 *Ador* cfr. Fest. s. v. *adorea.* — *umido sed far* W. L. *humido* mg. J. *figendo* W. *fingendo* mg. W. L. 30 cfr. Gell. 13. 28. *aquilino ipsa* MSS. M. W. L. A. mg. J. *aquilo* J. M. *nupta* MSS. M. W. L. A. *Nyptra* 1526 ex cj. Bent.

pag. 53. *vestibula* cfr. Gell. 16. 5. *quidem* A. *veste* L. *debeant* A. *abhorret a voc.* L. A. cj. M. *abhorreat voc.* W. Vulg. *proprio quod inv.* cj. M. 10 *venissent* Vulg. *venisset* W. L. *cum introeundi* MSS. M. W. L. A. J. Palm. *dum* cj. M. *consitionem* MSS. M. W. L. m. 2. *cognitionem* A. 1526. J. *constitionem* correxit Turn. 29. 19. cfr. Gell. 16. 5. 6. cj. Palm. p. 157. *constitutionem* cj. Bent. e Gellio, e quo Nonium multa hausisse intellexit. *causam faciem* W. L. A. *bidentes* cfr. Gell. 21. 6. 20 *intelligunt* A. *auctoritate. Pomponius* MSS. M. W. L. A. *Pomponii* M. *Attellana* A. fragm. e Pomp. Gallis transalpinis sec. Gell. 16. 6. Bent. *bidente propter* cj. Leop. 15. 19. cfr. Fest. s. v. *propter viam.* Turneb. 9. 4.

gidius Figulus dicit bidental vocari, quod bimæ pecudes inmolentur.

Iugeri proprietatem Varro designat de Re rustica primo: *in agro Romano ac Latino, iugeris. iugum vocant, quod iuncti boves uno die exarare possint.*

Fænus ab eo dictum est, quod pecu- (p. 54.) niam pariat increscenti tempore, quasi fetus aut fetura. Nam et Græce τόκος dicitur ἀπὸ τοῦ τίκτειν, quod est parere. Varro libro iii. de Latino sermone: *faenus autem dictum a fetu, et quasi feturam quandam pecuniae.* Nam et Catonem et ceteros antiquiores sine a littera fenus pronuntiasse contendit, ut fetus et fecunditas.

Recepticium servum quidam ab ea proprietate dictum volunt, ut si nequam et nihil sit, qui venundatus ob aliquod vitium aut malefactum a distractore recipiatur. Sed vera hæc est eius nominis interpretatio, quem in data dote aut donatione quis exceperit, quod est proprie receperit. Plautus Trinummo: *posticulum hoc recepit, cum aedis vendidit.* Cato: *mulier et magnam dotem dat, et magnam pecuniam retinet: ex ea igitur re familiari, ex qua sibi dote data retinuit, pecuniam [viro mutuam dat; eam pecuniam] a viro forte irata repetere instituit; adponit ei flagitatorem recepticium,* hoc est proprium, suum, quem reliqua pecunia receperat, nec dederat doti, set exceperat. Cicero de Oratore lib. ii: *sed dicis, te, cum aedis venderes, ne in rutis quidem cæsis solium tibi paternum recepisse.*

Siticines, ut liticines a lituo, ut tubicines a tuba; ita siticines, qui aput funeratos vel vita functos et sepultos, hoc est iam sitos, canere soliti erant honoris causa cantus lamentabilis. Hoc in libris Coniectaneis Atei Capitonis invenitur, et Cato id vocabulum indubitanter apposuit.

Iumentum a iungendo veteres dictum putant, G littera in eo nomine adtrita. Nam et vectabulum dicunt, quod (p. 55.) nunc vehiculum dicitur.

Arcera plaustrum est rusticum tectum undique quasi arca. Hoc vocabulum et aput Varronem et aput Marcum Tullium invenitur. Hoc autem vehiculi genere senes et ægroti vectari solent.

Gell. 16. 6. 2. *vocari* om. A. 30 *prima in* W. L. *Apud nos in agro* A. *Foenus* A. W. m. 2. *Faenus* L. cfr. Gell. 16. 12. pag. 54. *insequenti* Vulg. *fetus — fetura — fenus* L. m. 1. *foetus — foetura — foenus* W. A. L. m. 2. *feturam* L. *foeturam* A. *quandam* W. L. A. *fetura quadam* Vulg. *a* MSS. M. W. Codd. Gellii 16. 12. *a* om. L. *o littera* A. J. 10 *recepticium* W. L. cfr. Gell. 17. 6; 17. 27. *nihil* W. L. A. *nihili* J. Vulg. *distractore* W. mg. J. *districtore* L. *ab aliquo districtore* A. J. *interpraetatio* L. *trinumo* A. Gell. 17. 6. cfr. p. 384. 10. *edis* W. *ediis* L. *viro mutuam dat; eam pecuniam*, quod vulgo interpositum est om. MSS. M. W. L. A. 20 *proprium suum quem* W. L. *servum* A. M. *quem cum reliqua* cj. M. *dicis te* W. L. A. cfr. p. 164. 9; 384. 13. *dicet* vulgo. *quidem et caesis obum* W. L. *solum* A. *siticines* Gell. 20. 2. *aput* L. *Attaei* A. *Attei* J. *a iungendo alii a iugando* mg. W. cfr. Gell. 20. 1. *G littera* W. L. *g litera* A.

pag. 55. *Arcera* cfr. Gell. xx. 1. *si non v. non sterneret* om. Popma, cum ad legg. xii. Tabb. pertineant. *cum macera si non* L. *vehiculo* om. MS. Ursini.

Varro Gerontodidascalo: *vehebatur cum uxore vehiculo semel aut bis anno cum arcera: si non vellet, non sterneret.*

Tropæi significantiam propriam Varro Bimarco ostendit: *ideo fuga hostium Græce vocatur trope: hinc spolia capta fixa in stipitibus appellantur tropaea.*

Luxum, id est, vulsum et loco motum; quod nunc luxari ignari Latine dicimus. Inde luxuria, quia a recta vivendi via sit exclusa et eiecta.

Colinam veteres coquinam dixerunt, non ut nunc vulgus putat. Varro Modio: *et hoc interest inter Epicurum et ganeones nostros, quibus modulus est vitæ colina.* Plautus Mustellaria: *exi e colina sis foras, mastigia, Qui mihi inter patinas exhibes argutias.* Varro de vita populi Romani lib. i: *qua fini sit antica et postica: In postica parte erat colina; dicta ab eo, quod ibi colebant ignem. Locupletiorum domus quam fuerint angustiis paupertinis coactæ, ipsa nomina declarant.*

Modestum a modico, hoc est a moderato, positum. Varro Modio: *non eos optume vixisse, qui diutissime vixent, sed qui modestissime;* id est, modice.

Infans a non fando dictus est. Cicero in Oratore: *nam et infantes* (p. 56.) *actionis sæpe fructum tulerunt.* Et est quod aut dici non debeat, aut fari non possit. Nam et infantes usque eo appellandi sunt, donec cœperint fari. Lucilius lib. xviiii: *ut pueri infantes faciunt mulierculam honestam.* Et xv: *ut pueri infantes credunt, signa omnia aena Vivere et esse homines.* Virgilius Æn. lib. ii: *infandum, regina, iubes renovare dolorem.* Varro Onos lyras: *voces Amfionem tragoedum, iubeas Amfionis agere partis infantiorem, quam meus est mulio.* Accius Athamante: *priusquam infans facinus oculi vescuntur tui.* Varro Eumenidibus: *postremo nemo ægrotus quicquam somniat Tam infandum, quod non aliquis dicat filosophus.* Cicero de Oratore lib. iii: *modo hoc constet, neque infantiam eius, qui*

in om. W. L. J. Palm. *in anno* habet A. M. *arcera. In xii. tabulis ‹ni it, in ius vocato, si morbus aevitasque vitium escit, qui in ius vocabit iumentum dato, arceram ne sternito.›* cj. Palm. *si non volet arceram ne sternito* cj. M. e xii. Tabb. 10 *Tropei* L. *trophaei* A. et *tropea* et *trophaea* iidem. *culinam* A. J. *colinam* MSS. M. MS. J. W. L. *non coquin.* cj. Lips. ep. 4. 19. *Varro modio* p. 119. 10. Turneb. 28. 13. *nec hoc* cj. V. D. 20 *mustellaria* W. A. cfr. p. 239. 16. *finis* cj. Popma. *fit* W. *Qua — postica* erat capituli titulus ap. Varron. cj. Palm. p. 154. *erant* W. M. *erat* L. A. J. Popma. *culina* L. A. Popma. *fuerint* W. L. A. Popma. *fuerit* Vulg. 30 *dixisse* W. L. *d. vixissent* L. *vixerint* A. J. *vixent* W. mg. J. prob. Guliel. 1. 15. *vixent* om. Popma. *id est modice* om. Popma.

pag. 56. *infantes* cfr. Turn. 29. 2. *fari. curius l. xviiii.* MSS. M. W. L. A. 1526. J. 1583. *Lucilius* cj. Jun. pr. M. cfr. Lactant. 1. 20; 1. 22. qui laudat lib. xx. *et pueri* W. L. A. *ut p.* vulgo. *est milio* A. 1526. *mulio* cj. Bent. *est pumilio* cj. Roald. *infans esses facinus* J. 1583 Turn. qui tamen delere volebat *esses*. — *esses* om. MSS. M. W. L. A. *infantis* W. *infortis* L. cfr. p. 416, 12. 10 *vestiuntur* W. A. *vesciumtur* L. *vescuntur tui* Turn. *v. mei* idem 15. 1. *Varro Eudae-*

rem noverit, sed eam explicare dicendo non queat, neque inscitiam illius, cui res non suppeditat, at verba non desint, esse laudandam.

Sarcinatricis non, ut quidam volunt, sarcitricis, quasi a sarciendo; sed magis a sarcinis, quod plurimum vestium sumant. Varro Onos lyras: *homines rusticos in vindemia incondita cantare; sarcinatricis in machinis.*

Petauristæ a veteribus dicebantur, qui saltibus vel schemis levioribus moverentur; et hæc proprietas a Græca nominatione descendit, ἀπὸ τοῦ πετᾶσθαι. Varro Epistula ad Cæsarem: *convocat Ptolomæum cinædologon, Nicona petauristen, Diona aulopoion.* Idem de vita populi Romani lib. ii: *nec minus alio in genere sunt ludi vellitis Galli, Germani petauristæ.*

(p. 57.) Curiam a cura dictam Varro designat, de vita populi Romani lib. ii: *itaque propter curam locus quoque, quo suam quisque domum senator confert, curiam appellat.*

Legionum proprietatem a dilectu militum Varro de vita populi Romani libro iii. dictam interpretatur: *tum appellatus est dilectus, et ab electione legio; ab hac supervacaneorum consuetudine adscribuntur.*

Assas, nutrices, difficilis multi existimant intellectus. At vero acri intentione potuimus indagare, ob eam proprietatem officii eo nomine nuncupari, quod adsint his, quos nutriant, nec vel exiguo divellantur; unde adseculas ab eo, quod adsint et omnibus iussis dominorum præsto sint, esse vocitatos.

Enixæ dicuntur feminæ nitendi, hoc est conandi et dolendi, labore perfunctæ, a Nixis, quæ religionum genera parientibus præsunt; sed eligantior intellectus, ut ex hoc dictæ esse credantur, quod vinculis quibusdam periculi, quibus inplicarentur, fuerint exsolutæ:

monibus A. *quicquam somniat an quicquam somniat tam* W. L. A. *aliquid de philosophis* in Var. lect. Merc. 1. *aliquid* mg. J. *neque scitiam* W. L. *neque scientiam* A. *inscitiam* ex emend. *subpediat aut verba* MSS. M. W. *subpetit at verba* L. *suppeditat at* cj. M. *suppetit at* A. *suppetit ac* J. *suppeditat aut* mg. J. 20 *laudanda* A. *vestium suant* cj. Guliel. 2. 12. 25. *in sarcinis* cj. V. D. sed cfr. Guliel. 2. 12. *in aciis* olim cj. Guliel. *sarcinatrices* mg. J. prob. Guliel. Popma. Lersch. *schenis* W. *schemis* L. cj. Turn. Lips. Palm. p. 135. cfr. 61. 5. *schoenis* A. J. *scenis* mg. J. cfr. Turn. 29. 19. Scal. ad Fest. *apo tu petuse* mg. W. 30 *cinedoloco* W. L. *cinaedologon* cj. J. cfr. Turn. 29. 19. *cinaedon laconicon pet.* A. J. Popma. *vellitis* W. *vellidis* L. *velitis* Popma. *salio — ludii velites* cj. Palm. p. 147. *pelliti Galli* cj. Gerlach.

pag. 57. *domum* om. J. Vulg. Popma. *domo* cj. M. pr. Gerlach. *quo sententiam quisque* Lips. Ep. qu. 4. 23. *domum* MSS. M. W. L. B. A. J. (in erratis). *curia appellatur* cj. Popma. *delectus* A. Popma. *et ab* W. L. A. Popma. *ut* vulg. *adscribuntur qui adscriptivi sunt, qui cum* cfr. 520. 9. Popma. *adscriptivi* cj. M. 10 *Assas* cfr. Scal. f. 242. Muret. Var. Lect. 15. 15. derivat a Græco ἄττα i. e. mamma. *indicare* L. *asseclas* A. *exiguo tempore ab illis div.* Popma. *perfructae mixisque relig.* L. *mixisque* W. *a* om. A. J. *e Nixis* cj. Turn. 29. 19. *enixisque* mg. J. *a Nixis, quæ* cj. Lips. 20 *relig.*

nexum enim dicimus arctum et conligatum. Plautus in Amfitryone id probat, dicens: *uno labore exsolveret erumnas duas.*

Remulcare dictum, quasi molli et leni tractu ad progressum mulcere. Sisenna Historiæ lib. ii: *si quæ celeriter solvi poterat, in altum remulca retrahit.*

Congenulare est genu replicato cadere. Sisenna Historiarum lib. iii: *multi plagis adversis icti et congenulati, Romanis præcipitatis ipsi supra voluti in caput.* (p. 58.) Agilem, celerem; ab agendo. Sisenna Historiarum libro iii: *agilem dari facilemque victoriam, neque fossas aut bellum remoratum.*

Expediti et inpediti ex una proprietate habent vocabuli causam, aut exsolutis pedibus, aut inligatis. Sisenna Historiæ lib. iiii: *inermos armat, inpeditos expediti sine ullo suorum vulnere cunctos interficiunt.*

Testudines sunt loca in ædificiis camerata, ad similitudinem aquatilium testudinum, quæ duris tergoribus sunt et incurvis. Virg. Æn. lib. i: *in foribus divæ, media testudine templi.* Sisenna Hist. lib. iiii: *Gaius Titinius quidam, cui minus proprietas menis ab natura tradita videretur, primo ante testudinem constitit; deinde aput consulem causam atque excusationem præferre coepit.*

Insinuari est inmitti, quasi sinu accipi. Sisenna Historiarum lib. iiii: *agmen perturbatum peditis insinuant ac loco commovent.*

Adolere verbum est proprie sacra reddentium, quod significat votis ac supplicationibus numen auctius facere; ut est in hisdem: *macte esto*, et intellegi debet ab eo, quod est adolevit, id est crevit, et adultum, quod est auctum et aucta ætate aut aliqua causa maius solito factum, ducere proprietatem. Virgil. Æn. lib. i: *cura penum struere et flammis adolere penates.* Idem in septimo: *adoletque altaria tædis.* Et in Bucolicis: *verbenasque adole pinguis et mascula tura;* quod est adde, cumula. Et Georgicorum lib. iiii: *Pancheis adolescunt ignibus aræ.*

Accensi genus militiæ est administrantibus proximum. Varro (p. 59.) Rhetoricorum lib. xx: *ut, consules ac prætores qui secuntur in castra, accensi dicti, quod ad necessarias res*

genere cj. V. D. *parietibus* L. *praeeunt* mg. J. *credantur enixae, quod* A. *uno ut labore exolvat* A. *remulco, a* spl. L. *remulco retrahit* Flor. Sabin. ap. Grut. I. p. 1031. *remulcando trahitur* Perott. cfr. Nicol. miscell. 4. 12. *remulcat id est remulco retrahit* cj. J. *remulcans trahit* cj. M. *remulca retrahit* aut *remulcans trahit* Salm. ad Solin. p. 1116 (1629). 30 *adversis icti et* W. L. A. [*icti*] J. *Romani praecipitati* cj. Scal. *ipsis supra volvit* W. L. *ipsi supra voluit* A. *voluit* J. 1526. *voluti* cj. Bentin. pr. J.

pag. 58. *armat* W. L. *armant* A. J. 1583. *armati* cj. J. M. 10 *menis* W. L. mg. J. *metus ab* A. J. *mentis* cj. J. *moenus proprie id ab Nasica (Sura) traditum ut sine metu vid.* cj. Palm. p. 150. *quasi in sinum* mg. W. 20 *et aucta aetate* W. L. A. J. 1583. *et aut* cj. Lips. M. *adoletque* W. *adolet cum* L. A. 30 cfr. 247. 27. *Accensi* cfr. Turn. 29. 19.

pag. 59. *Varro rerum humanarum lib. xx.* *consules* Scal. coni. p. 75. *rer. humanarum* pr. M. Müller ad Varron. p. 145. Popma. *saepe acc.* Popma. *acciantur — ac-*

sæpius acciantur velut accersiti, quos nunc dicimus, deputati.

Nefarii proprietatem in lib. i. de vita populi Romani Varro patefacit, a farre: *quod adoreum est, in quo scelerati uti non debeant, non triticum, sed far.* Hoc quoque idem adsignificat, quod, qui indigni sunt qui vivant, nefarii vocantur.

Adoreum quoque ab eo dictum putat, quod cibi ora, id est principium, sit far.

Propitium dicimus prorsus pium aut proprie pium; ut apud Terentium in Adelfis: *quam ea, quæ parentis propitiat*, aut certe porro pium, quod est vehementer et valde; ut apud eundem Terentium in prologo Andriæ: *dehinc, ut quiescant porro, moneo, et desinant Maledicere, malefacta ne noscant sua.*

Inpancrare est invadere; verbum a Græco tractum, quasi pan creas consumere. Varro: *ecclesiam in regiam arcam inpancrarunt.*

Mansuetum dictum est, quasi manu adsuetum, quod omnia, quæ sunt natura fera, manuum permultione mitescant. Unde Virgilius Georgicorum lib. iii: *et plausæ sonitum cervicis amare.* Et Æn. lib. vii: *ille, manum patiens*, quoniam supra dixerat: *pectebatque ferum puroque in fonte lavabat.*

Cinnus est conmixtio plurimorum; unde et concinnare dicitur. Cicero in Oratore: *est autem quidam interiectus inter hos medius et quasi temperatus, nec acumine posteriorum nec flumine utens superiorum, ut cinnus am-* (p. 60.) *borum, neutro excellens, utriusque particeps vel utriusque, si verum quærimus, potius expers.*

Enucleate dicitur, purgate, exquisite, et sine asperitate, aut duritia; ab eo, quod nucibus separatis, id est testi, nuculeorum utilis usus habeatur. Cicero in Oratore: *modo id eliganter enucleateque faciat, eum solum Attice dicere.* Idem Tusculanarum lib. iiii: *habes ea, quæ de perturbationibus enucleate disputant.*

Rutundum a rota dictum est, vel rota a rutundo; et est rutundum, collectum, et per omnem circuitum sine offensione asperi aut angulis leve; quam significantiam Cicero in Oratore etiam ad humani ingenii transtulit formam: *Theodectes autem præfractior nec satis, ut ita dicam, rutundus: primus instituit dilatare verbis.*

censi Turn. 29. 19. *res acciantur velut accensiti. Nefarii* Scal. *accersiti et, quos nunc dicimus, deputati* mg. J. Turneb. *accensiti* L. A. J. 1583. Popma. *accersiti* impr. Popma. collatis p. 519. 22. *quos n. dic. dep.* habent MSS. M. W. L. B. om. A. J. Pop. *est, quo* pr. M. A. Popma. *in* compunct. L. 10 *dictum ab eo* A. *propitium dicitur* W. L. A. *dicimus* Vulgo. *adelfis* cfr. p. 463. 11. *parentis propitiat* W. L. *propitii aut* Vulgo. *ut certe* L. *valde; apud* L. A. *Terentium* om. A. 20 *Varro Ecclesia* Scal. *Ecclesia: in* vel *Ecclesia in r. arcam* cj. Pop. *Varro e culina in r. arcem impancrarunt* Cod. Fabri *arctam* cj. Turn. 29. 19. *aream* mg. J. *arcam impetrarunt* A. *arcam impancrarunt* 1526. J. *arctam imp.* Turn. *inpancratur* 1483. *impancrantur* al. ap. Bent. Perott. pag. 60. *potius* om. L. A. *testi nuc.* W. L. *tectis nucl.* A. 1526. *testis* cj. Bent. 10 *rutundum* W. L. sic ubique. *dictum vel r.* A. *aspere* A. *angulis* L. 20 *dicimus* L. A. et W. ex emendatione.

Rabula a rabie dictus est, quem nunc advocatum vel causarum patronum dicimus. Cicero in Oratore: *non enim declamatorem aliquem de ludo aut rabulam de foro, sed doctissimum et perfectissimum quærimus.* Inde et Sallustius: *canina, ut ait Appius, facundia exercebatur.*

Meridies manifeste medius dies. Cicero in Oratore: *iam videtur, nescire dulcius. ipsum meridiem, cur non medidiem?*

Inepti proprietatem Cicero de Oratore lib. ii. patefecit: *quem enim nos ineptum vocamus, is mihi videtur ab hoc nomen habere ductum, quod non sit aptus.*

Devorsoria dicta sunt hospitia, a devortendo. Cicero de Oratore lib. ii: (p. 61.) *quiescam in Cæsaris sermone, quasi in aliquo oportuno devorsorio.*

Sanniones dicuntur a sannis, qui sunt in dictis fatui et in motibus et in schemis, quos moros vocant Græci. Terentius in Eunucho: *solus Sannio servat domi.* Cicero de Oratore lib. ii: *quid enim potest tam ridiculum, quam Sannio est? qui ore, vultu, imitandis motibus, voce, denique corpore ridetur ipso.*

Heredioli proprietatem indicat Varro de Re rustica lib. i: *bina iugera, quod a Romulo primum divisa viritim, quæ heredem sequerentur,* [heredium appellarunt].

Legumina Varro de Re rustica lib. i. dicta existimat, non quod secentur, sed quod legantur: *cetera, quæ velluntur [e terra, non subsecantur: quæ quod ita leguntur,] legumina dicta.*

Porcæ agri, quam dicimus, significantiam Varro designat de Re rustica lib. i: *qua aratrum vomere lacunam striam facit, sulcus vocatur. quod est inter duos sulcos elata terra, dicitur porca, quod ea seges frumentum porricit.* Accius Parergorum lib. i: *bene proscissas cossigerare ordine porcas, bidenti ferro rectas derevere.* Porcæ sunt signa sulcorum, quæ ultra se iaci semina prohibeant; porcere enim prohibere sæpius legimus.

Occationis proprietas his indiciis aperitur. Varro de Re rustica lib. i: *et postea occare, id est conminuere, ne sit gleba; quod ita occidunt, occare dictum.* Serenus: *occatio occæcatio est.*

canina om. A. 1526. habet J. alii ap. Bent. 1483. Erasmus in Adagiis. 30 *nomen habere dictum quod* W. L. mg. J. *a devertendo* mg. W. *divertendo* A. *devarando* L.

pag. 61. *sanniis* W. L. A. J. *schenis* W. *scaenis* A. *scenis* L. *schemis* cj. Palm. Lips. M. *domum* A. *quid porro tam* J. *est quare vultu* W. *est qui a re vultu* L. A. *qui ore* J. *moribus* L. A. J. 10 *haeredii* A. 1526. *divisa dicebant viritim* A. *divisa dicebantur vir.* Varro ap. Bentin. *dicebantur* om. MSS. M. W. L. 1483. *quae heredem* MSS. M. W. L. *quae quod heredem* vulgo. *sequentur* W. L. *heredium appellarunt* om. W. L. 1483. *e terra — leguntur* om. MSS. suppl. e Varrone J. M. *sed quod vellantur a terra, quae quod ita leg. leg. d.* A. J. *porcae* cfr. Turn. 29. 19. *in agris quam dicamus* A. J. 20 *quae aratrum* W. L. cfr. Varro R. R. 1. 29. 23 et 32. *istriam* W. L. A. 1526. J. om. Varro secundum Bent. (*striam vocat*) *facit* cj. J. *fecit* A. 1526. J. *secus frumentum* W. L. mg. J. *porrigit* W. L. A. J. *Parergon* cj. Osann. p. 62. *cossigerare* cj. Turn. 29. 19. (i. e. *in coxam attollere*) *cossim girare* cj. Scal. ad Fest. *prosit aggerare* cj. J. *dereuere* MSS. M. W. L. *direrere* MS. J. *deruere* A. J.

Pomorum a Varrone proprietas explanata est de Re rustica lib. i: *aquam* (p.62.) *addi cotidie vesperi. a quo, quod indigent potui, poma dicta esse possunt.*

Fraccescere, tamquam fricari et putrefieri vetustate. Varro de Re rustica lib. i: *hæc, de qua fit oleum, congeri solet acervatim dies singulos in tabulata, ut ibi mediocriter fraccescat.*

Lixarum proprietas hæc est, quod officium sustineant militibus aquæ vehendæ; lixam namque aquam veteres vocaverunt; unde elixum dicimus, aqua coctum. Lix etiam cinis dicitur, vel humor cineri mixtus; nam etiamnunc id genus lexivium vocatur. Varro de vita populi Romani lib. i: *proinde ut elixum panem ex farre et aqua frigida fingebant.*

Calonum quoque proprietas hæc habetur, quod ligna militibus subministrent: *κᾶλα* enim Græce ligna dicuntur, ut Homerus: *πολλά τε ξύλ' ἐπέθεντο.*

Confluge, loca, in quæ rivi diversi confluant. Livius Andromeda: *confluges Ubi conventum campum totum inumigant.*

Consedo, a consedendo, ut adsedo vel adsessor. Cassius Hemina Annalium lib. iiii: *nemo vicinus consedo.*

Conticinium, noctis primum tempus, quo omnia quiescendi gratia conticescunt. Auctores multi sunt mihi, sed auctoritate deficiunt.

Delibratum, decorticatum; ut deartuatum, per artus discissum. Virgil. Georg. lib. ii: *udoque docent inolescere libro.*

Exterebrare est vi aliquid extorquere et scrutari aut curiosius quærere. Plautus in Astraba: *cum in* (p. 63.) *curiosum iocaretur, terebratum quidem pertundis.*

Grumæ sunt loca media, in quæ directæ quattuor congregantur et conveniunt viæ. Est autem gruma mensura quædam, qua fixa viæ ad lineam dirigantur, ut est agrimensorum et talium. Ennius libro xviii: *gruma dirigere* dixit, degrumari *ferrum.* Lucilius lib. iii: *viamque Degrumabis, ut castris mensor facit olim.*

Luculentum, pulchrum et bonum et perspicuum; dictum a luce. Licinius

diribere cj. J. M. *Et postea* cfr. p. 42. 15. Varro R. R. 1. 31. 30 *occare dicunt* A. *vesperi* MSS. M. W. L. A. Codd. Varronis; om. Editt. Varron.

pag. 62. *potu* A. *fraccessere* A. *friari* Al. A. L. m. 1. *lixarum* cfr. p. 48. 22. *lexivum* W. L. *lixivium* A. *proinde et* A. Popma. 10 *calonum* cfr. Fest. s. v. *ΠΙΛΕΞΥΛΑ ΛΥΠΕΘΕΝΤΟ* W. L. *πιδ' ἐξ κᾶλ' ὑπέθεντο* Turn. 29. 19. *πολλ' ἐπὶ καμπύλα κᾶλα* cj. J. Hesiod. Opp. 428. 20 *conflugae ubi* W. *confluge* L. 1476. 1511. A. *conflue* 1471. *conventum* W. L. 1471. 76. 1511. A. J. 1583. *conventu* cj. J. *cum vento* cj. Scal. *inumigant* W. L. *miri sed* W. L. A. 1526. intell. Macrob. 1. 3. M. 30 *ut deartuatum* Turneb. 29. 19. *per artum* L. *curiosus* W. L.

pag. 63. *Astraba* i. e. *Clitellaria* Scal. coni. p. 76. *locaretur* W. L. A. 1583. *c. in cur. ioc.: Terebratum* cj. Lips. *Astraba cum in c. ioc.: terebra tu quidem* cj. Turn. 29. 19. *Brumae* W. cfr. Fest. s. v. *Groma.* Turn. 29. 19; 24. 19. Pithœus subsec. 2. 24. *viae rectae. Est* cj. Scal. ad Fest. *grumma* W. *qua flexae* A. J. Dusa. *qua fixae* L. *qua fixa* mg. J. W. Turn. 29. 19. *diriguntur* W. L. A. Turn.

Macer Annali lib. i: *auspicia pulchra et luculenta conmemorat.* Plautus Cornicula: *pulchrum et luculentum hoc nobis hodie evenit proelium.*

Logi a Græco sermone, vel dicta ridicula et contemnenda. Cicero pro Callio: *ego te certo scio omnes logos, qui ludis dicti sunt, animadvertisse.* Turpilius Caneforo: *testamentum ergo celabis? logi.*

Fulguratoris, ut extispicis et aruspicis, ita hi fulgurum inspectores. Cato de moribus Claudi Neronis: *haruspicem, fulguratorem si quis adducat.*

Moletrina, a molendo, quod pistrinum dicimus; ut feratrina, ut fœtutina. Cato in Thermum: *nervo, carcere, moletrina.*

Panis proprietatem a pascendo putant veteres æstimandum. Varro de vita populi Romani libro i: *pastillos et panes; haec vocabula pastus, quod esset pascere dicebant.*

Mustulentum et vinulentum, ut feculentum. Plautus Cistellaria: *nam ita mustulentus aestus nares* (p. 64.) *attigit;* ut sit odor musti aut musto oblitus ac madens.

Convicium dictum est, quasi e vicis iocum, qui secundum ignobilitatem loci maledictis et dictis turpibus cavilletur.

Proluvium *est patere amicitiam et fidem.* Accius Andromeda: *muliebre ingenium, proluvium, occasio.* Nevius Colace: *et volo Et vereor et facere in proluvio est.* Laberius Conpitalibus: *quo quidem me a matronali pudore proluvium meretricis progredi coegit.* Varro de lingua Latina lib. v: *proluviem et proluvidinem dici ab eo, quod lubeat; unde etiam lucus Veneris Lubentinae dicatur.*

derigere L. *Enn. xvii. degrumari ferrum* Columna. *XVII.* A. 10 *degrumare vero Lucilius* cj. pr. M. *viam quae* W. L. *degrumavis* W. L. *degrumabis* cj. M. *degrumari vis* A. v. c. Dusæ. *degrumarier ut* cj. Jan. Dusa. *degrumaris ut in* cj. P. Merula ad Enn. ann. 17. *viamque de gruma vis ut* Turn. 29. 19. *Lucinius* L. *Licinnius* A. *luclentum mi hodie e. praemium* cj. Acid. ap. Grut. VI. p. 108. *hoc nobis* om. A. *graeco logoi sermones* A. *dicta vel* cj. M. *Gallio* A. *certe* A. *caclabis* W. *calabis* A. 20 *fulgoratoris* W. L. m. 2. *aruspicis* W. L. cfr. Turn. 29. 19. *et artispicis* A. *fulguratores ut extispices, aruspices* cj. Turn. 29. 19. *fulgurum suspectores* cj. J. *claudii* A. J. *ut fetutina Cato* W. *aut fetutina* L. A. *ferratrina* cj. M. *moletrina* scil. abusus est Thermus cj. Meyer. cfr. Turn. 29. 19. *existimandum* A. 30 *pastus quod esset* W. L. A. 1583. cj. Turn. 29. 19. *vinolentum* A. qui versus e Cist. laudati non inveniuntur, eos e Clitellaria desumptos putat Scal. conj. p. 76.

pag. 64. *aestus nares* cfr. 415. 15. *ut sit* Nonii sunt: Palm. p. 57. *convitium* L. A. *quasi vitiis locum* A. *e vitiis loc.* Turn. 29. 19. W. L. 1583. *ci* mg. W. *cum vicis loqui* cj. Lips. altera. *e vicis loqui quia* Lips. ant. lect. 1. 2. cfr. Fest. *cavillentur* cj. Lips. *proluvium* W. L. A. *profluvium* mg. W. *prol. est dictum a lubendo . . . . . prolubium est, petere* cj. M. *prol. est lubido — prol. est, petere* cj. Lips. *novius* Editt. *naevius* mg. J. prob. Osann. Od. Müller. 10 *Laverius* W. L. *prolubio mi est* Both. *lib. iiii.* W. *proluviem* Varro L. L. 6. 47. *Veneri* A. J. *lubentina* W. L. *Lubentinae* vulgo. *pedatu* cj. Leopard. 6. 16. Turn. 28. 1. *accensu* L. *dicitur. Cato vel dicitur. Tertio pedato Cato* cj. Acid.

Pedato positum pro repetitu vel accessu, quasi per pedem; sicuti nunc vulgo dicitur, tertio pedato. Cato Originum lib. i: *igitur tertio pedato bellum nobis facere.* Idem in Dissuasione de feneratione: *tertio autem pedato item ex fenore discordia excrescebat.*

Præclavium, pars vestis, quæ ante clavum texitur. Afranius Homine: *tertium diem præclavium unum texere.* Idem Fratriis: *mea nutrix, surge, si vis, profer purpuram, Præclavium, contextus.*

Propages est series et adfixio continua vel longe ducta: pages enim, conpactio, unde conpages et propagare, id est, genus iuge longe mittere. Pacuvius Antiopa: *salvete gemini, mea propages sanguinis.* Ennius: *nobis unde forent fructus vitæque propagmen.*

Prægreditur, antevenit; dictum a (p. 65.) gradu. Pacuvius Tantalo: *extremum intra camterem ipsum prægradat Parthenoreum.*

Promicare, extendere et porro iacere; unde emicare. Nævius Agrypnuntibus: *siquidem loqui vis, Non perdocere multa, longe promicanda oratio est.*

Prævius dictus est antecedens. Cicero: *Alcyon hunc genuit claris delapsus ab astris, Prævius auroræ solis noctisque satelles.*

Digladiari dictum est dissentire et dissidere; dictum a gladiis. Cicero Academicorum lib. i: *quid autem stomachatur Mnesarchus? quid Antipater digladietur cum Carneade tot voluminibus?* Idem tertio: *digladiari autem semper, depugnare in facinorosis et audacibus, quis non cum miserrimum, tum etiam stultissimum dixerit?*

Æquor, ab æquo et plano Cicero Academicorum lib. ii. vocabulum accepisse confirmat: *quid tam planum videtur, quam mare? e quo etiam æquor illud poetæ vocant.*

Mæniana ab inventore eorum Mænio dicta sunt; unde et columna Mænia. Cic. Academicorum lib. iiii: *interim ille,*

ap. Grut. VI. p. 156. *fecere* Acid. 20 *Afranius Omine* cj. Bothe prob. Neuk. et sic ubique. *fratris* W. L. 1476. 1483. 1511. *fratribus* A. 1526. Steph. *praeclavio contextam* Bothe 2. *genus iuge longe mittere* MSS. M. W. L. sic voluit M. *genus id est longe mittere* A. 30 *salvete* W. L. A. cfr. p. 221. 7. *florent* L. A. 1526. Col. *florem fructus* cj. Bent, *Nonis* J. Col. *novis* W. L. A. 1583. *nobis* cj. J. *propaginem* W. L. A. 1583. Col. p. 221. 8. *propagmen* cj. J. *propagen* cj. Col. Ennii fragm. habet Col. p. 451. *praegreditur* MSS. M. W. L. *praegradat* J. Turn.

pag. 65. *Tantalo* MSS. M. W. L. A. cfr. Scal. f. 12. Turn. 29. 19. *Atalanta* vulg. J. pr. M. *camterem* L. *cāterem* W. *canterem* 1483. A. J. 1526. *cancerem* MS. J. *carcerem* cj. J. *campterem* cj. J. Turn. 29. 19. Scal. *praegradat* MSS. M. W. L. 1583. Turn. *praegrediat* A. *praegreditur Parthenopaeum* cj. V. D. pr. M. *ipsum iam praegreditur Parthenopaeum* cj. Scal. *ΓΡΥΠΝΟΥΝΤΙΒΟΥC* W. L. Graeca om. in lac. A. J. 1583. *agrypnuntibus* in mg. J. *vis loqui, n. p. m.*, *haut longe* Bothe 2. *hunc* om. A. J. *claudis delapsus* W. *cladis* L. *claris delaps.* A. J. fragm. Cic. Orelli. cfr Turn. 29. 19. 10 *musarcus* W. L. *musarcus* A. J. *Mnesarchus* mg. J. Turn. 29. 19. *cum fac.* J. Goth. fragm. *cum mis.* A. 20 *poetæ vocant Lucre. li. iii. volvitur et plani*

cum æstuaret, veterum, ut Mænianorum, sic Academicorum viam secutus est.

Natrices dicuntur angues natantes. Cicero Academicorum lib. iiii: (*sic enim vultis*) *tantam vim natricum viperarumque fecerit?* Lucilius Saturarum lib. ii: *si natibus natricem inpressit crassam et capitatam.*

Exultare dictum est exilire. Cicero Academicorum lib. iii: *et ut nos nunc se-* (p.66.) *demus ad Lucrinum pisciculosque exultantes videamus.* Virgil. Æn. lib. iii: *exultantque vada, atque aestu miscentur harenae.*

Excordes, concordesve ex corde significantiam ducunt. Cicero Tusculanarum lib. i: *aut unde, magna dissensio est. Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vaecordes concordesque dicuntur.*

Manum dicitur clarum; unde etiam mane, post tenebras noctis diei pars prima: inde Matuta, quæ Græce Leucothea. Nam inde volunt etiam deos Manes manes appellari, id est bonos ac prosperos, quod melior mors sapientioribus quam vita probetur. Cicero Tusculanarum lib. i: *quid? Ino Cadmi filia nonne Λευκοθέα nominata a Græcis, Matuta habetur a nostris?* Inde inmanes, non boni, ut sæpe.

Fodicare et fodere; a fodiendo dictum. Cicero Tusculanarum lib. iii: *non est enim in nostra potestate, fodicantibus eis rebus, quas malas opinamur, dissimulatio vel oblivio.*

Politiones, agrorum cultus diligentes, ut polita omnia dicimus exculta et ad nitorem deducta. Ennius Satyrarum lib. iii: *testes sunt Lati campi, quos gerit Africa terra politos.* Idem Annali libro viiii: *rastros dentefabres capsit causa poliendi Agri.* Varro: *quid mirum? ex agri depolitionibus eiciuntur; Hic in cenaculo polito recipiuntur.*

Præficæ dicebantur apud veteres, quæ adhiberi solent funeri mercede conductæ, ut et flerent et fortia facta laudarent. Plautus in Frivolaria: *superaboque omnes argutando prae-* (p. 67.) *ficas.* Idem Truculento: *praeficas, Quae alios collaudare, a se vero non potest.* Lucilius lib. xxii: *mercede quae Conductae flent alieno in funere praeficae*

raptim petit aequora campi. Moeniana A. J. *Meniana* W. L. 1583. *moenio* W. A. *moenia dicta* L. *iiii: item ille cum* M. *viam secutus* W. L. A. *umbram* vulgo. *enim multis* A. 30 *natr. impr. nat.* cj. Turn. 28. 9.

pag. 66. *pisculosq.* W. L. *pisciculosque* Turn. ad Cic. Ac. 1. *videamus* W. L. A. 10 *et fodere* W. L. Turic. *non enim in nostra* A. *nostra* om. W. *opinantur* A. 1526. *opinemur* Cic. Bent. *t. sunt campi magni* Enn. Scip. ap. Cic. Or. 3. 42. unde Lersch colligit Enn. Sat. L. iii. fuisse eundem atque librum de Scipione. *Sat. lib. III.* falsum arguit Bondam. sed nihil variabant W. L. Leid. 20 *testes sunt campi quos Afr. t. p. Ipsa gerit* Cod. Dorvill. prob. Bond. p. 335. *dentifabres* cj. Turn. 29. 19. Col. *dente faber* mg. J. *deinde Fabric carpsit* cj. Lips. Ep. qu. 1. 19. VIII. ..*dente fabres* Col. VIII ... *dente faber rasit* Merula. *quid mirum si ex* A. 1583. Pop.

pag. 67. *superboque* A. *praeficas que* W. pr. *quae* L. A. 1526. *collaudat eamse vero* cj. M. *collaudat ea se* Edd. ant. Plauti, Varro L. L. *collaudare absentes sese*

Multo, et capillos scindunt et clamant magis. Varro de vita populi Romani lib. iiii: *dein naeniam cantari solitam ad tibias et fides, eorumque ludistricas cursitassent; haec mulier vocitata olim praefica usque ad Poenicum bellum.*

Parectatoe hi, qui de pueritia veniunt ad pubertatem; a Græco vocabulum sumtum. Lucilius lib. viiii: *inde parectatoe, chlamydes ac barbula prima.* Idem vicesimo: *tuum efoebum quemdam, quem vocant parectaton.* Varro de compositione Saturarum: *parectatae adsunt, mulierque mulier Venus caput.*

Proletari dicti sunt plebei, qui nihil rei publicæ exhibeant, sed tantum prolem sufficiant. Cato de Tribunis militum: *expedito pauperem plebeium atque proletarium.* Cassius Emina Annali lib. ii: *tunc Marcus praeco primum proletarios armavit.* Varro de vita populi Romani lib. i: *quibus erant pecuniae satis, locupletis, assiduos; contrarios proletarios.* Assiduo neminem vindicem voluerunt locupleti.

Prosapies, generis longitudo; dicta a prosupando aut proserendo. Cato Originum lib. i: *veteres prosapia et multa alia apud multos.*

Optiones in cohortibus, qui sint honesti gradus, ut optatos, quod est electos, et adoptatos, quod ascitos, Varro (p.68.) de vita populi Romani lib. iii. existimat appellatos: *referentibus centurionibus adoptati in cohortes subibant, ut semper plenae essent legiones; a quo optiones in turmis decurionum, et in cohortibus centurionum appellati.*

vero Vulg. *cantoris* (*cantaoris* L.) *solatam at tibias* W.L.A. 1526. *Deinde n. cantoris solatam — ludis trigas cursitasse. Haec .. punicum* Turn. 29. 19. *cantari solitam ad tibias* cj. Bent. ex 145. 30. *cursicassent* W. L. *eorum qui ludis Troicis cursitassent* cj. Scal. p. 76. pr. M. Popma. *ludis tritas praeficas* cj. J. *puerorum quae ludis trita cum sic assant* cj. Popma. *m. olim voc. fuit pr. — ad secundum poenicum b.* Scal. conj. p. 76. 10 *parectato hi* W. L. *Parettatoi qui* Turic. *parectato quasi aetate iactato* mg. W. *vocabulum* W. L. A. *parectato ecalamides* (*ecalami* L.) W. L. *VIII parectato unde clamydes* A. *inde parectatos et chl.* Turn. 29. 19. *ac parmula pr.* cj. P. Scriver. *mulcetque m. V.* Popma. *mulerque m.* al. ap. Popma. *mulierque et Venus* alii ap. Bent. *Proletari* W. L. cfr. Turn. 29. 15. 19. *exhibebant* W. *exibeant* L. Turic. *atque proletarium* om. L. 20 *emina* W. L. cfr. Merula ad Ennium. *tum C. Marius consul primus* cj. Freinsh. ad Flor. 3. 1. 13. *Marcus prætor* cj. Popma. *Marcius praetor* cj. Lips. ant. l. 4. 17. 5. 22. *Idem assiduo ... nisi assiduum i. e. locupletem* conj. Turn. 29. 15. cfr. id. 29. 19. pag. 68. *quotquot ascitos* W. L. Turic. *referentur* W. L. *referuntur* A. 1526. *ap. qui referentibus*: al. ap. Bent. 1483. *subiant* W. *subibant* L. *appellatae* Popma.

Cap. II.

INCIPIT DE HONESTIS ET NOVE VETERUM DICTIS PER LITTERAS.

PER A. LITTERAM INCIPIT.

Apud, iuxta. Sisenna Historiographus lib. IIII: *dum pristinum vinum apud ignem per sudorem corpore exhauserunt.* M. Tullius de Officiis: *cuius focum mirari solitus Capto; apud quem ille sedens Samnitum, quondam hostium, iam clientium suorum, munera repudiaverat.* Et de Oratore lib. II: *cum etiam tum intellecto Crassus esset et apud eum Sulpicius sederet.*

Apisci, invenire. Sisenna Historiographus lib. IIII: *itaque postero de ligatos Iguvium redeuntis apiscitur.*

Abstemius *est, immo scit, quo rete leporem teneat, lupum non teneri.* Apuleius: *in se fuisti quondam Athenis paucius atque abstemius*, in libro Ludicrorum. Lucilius Satyrarum lib. VI: *Thaunomeno, inquit, valva sororem Lanificam dici siccam atque abstemiam ubi audit.* Varro de vita P. R. lib. I: *quantopere abstemias mulieres voluerint esse, vel ex uno exemplo potest videri.* (p. 69.)

Adipatum veteres honeste pro pingui et suculento et opimo posuerant. Cicero de Oratore: *adsciverunt suis artibus opimum quoddam et tamquam adipatae dictionis genus.*

Adamare. Cicero Academicorum lib. II: *qui enim serius honores adamaverunt, vix admittuntur ad eos, nec satis commendati multitudini possunt esse.*

Adstipulari positum est adsentiri. Cicero in Academicis lib. IIII: *falsum*

(pag. 68.) 10 *incipit de inhonestis* L. cod. Spanhem. fragmTuric. *id est per A. litteram* Turic. *id est populi romani A. litteram* L. *Sis. historiarum* edd. *pr. vitium* J. *corpora* Ursinus. *M. Tullius* p. 322, 27. *cuius* om. 20 L. *Cato* AJM. *tum in lecto* edd. (eadem corruptio p. 341, 2.) *Sis. historiarum* edd. *p. die legatos* cjJ. Turn. M. *Signiam redeuntes* cjJ. *est immo .... teneri* om. ante J. qui protulit Animadv. 6, 21. sed in edit. post v. *Ludicrorum* posuit. Excidisse nomen scriptoris cum verbis nonnullis, quorum postremum fuerat *abstemius* cjRoth. *teneat* L. Turic. *tenebat* W. msJ. JM. *in te* AJ. *in sise* Turic. *in se*, sed *in* compuncto L. *Ath. parcus* ante M. *thaunumeno in-* 30 *quid* L. *calva* cjJ. anim. 6, 21. prWeichert. p. 161. *balba* cjJDusa. *PR.* W. *patrum* ante A. *populi romani* L. iidemque libri ubique sic.

exemplo pote, suprascr. *st* L. (pag. 69.) *Adamare obligare ab hamo tractum* mgW. edd. ante M. *hon. adhamaverunt* ante M. 10 *Varro Quinq.* p. 371, 25. *Herophilus* cjJ.

esse. Stoici dicunt et eorum adstipulator Antiochus.

Addictum est quasi devotum vel obnoxium. Cicero Tusculanarum lib. II: *qui certis quibusdam destinatisque sententiis quasi addicti et consecrati sunt.*

Aquilex. Varro Quinquatribus: *an hoc praestat Herofilius Diogenis, quod ille e ventre aquam mittit? ad hoc te iactas? ad hoc pacto utilior te Tuscus aquilex.*

Aequimentum positum est (non aequamentum, quasi parem vicem, sed) merces pro eo, quod dicitur admissum. Varro Sexagesi: *an, si equam emisses quadripedem, ut meo asino Reatino admitteres, quantum poposcissem, dedisse aequamenti?*

Aerificium dictum, quod fit ex aere. Varro Gnothi seauton: *nihil suni Musae policis vestrae, quasi aerifice duxi.*

Apludas frumenti furfures dicunt rustici veteres. hoc in antiquis invenitur, quorum in dubio est auctoritas: quanquam et Plautus in Astraba fabula ita (p. 70.) dixerit, cuius incertum est, an sit eius comoedia; atque ideo versus eosdem ponere supersedimus.

Adulterionem pro adultero Laberius Quoprino; quem si quis legere voluerit. ibi inveniet et fidem nostram sua diligentia adiuvabit.

Anticipare posuerunt veteres praevenire, hoc est anteeapere. Varro Bimarco: *ipse fistis dicite labdeae, et vivos contemnite vivi: Anticipate atque addite calcar; stultos contemnite docti.*

Aurigatur honeste positum pro moderatur ac regit. Varro Modio: *ad se unum esse pulmentarium, secundas, quo natura aurigatur, non necessitudo.*

Architectari. Cicero de Finibus bonorum et malorum *et Marcus* lib. II: *an quod ita classidas, ut optime possit architectari voluptates?*

Aiat, quod est dicat. Cicero de Finibus bonorum et malorum: *et Marcus: quasi ego id curem, quod ille aiat aut neget.*

Anellus. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. V: *nec tamen Epicureum licet oblivisci, si cupiam; cuius imaginem non modo in tabulis nostri familiaris, sed etiam in poculis et in anellis habebant.*

Amatio. Plautus Rudente: *nimis pene inepta atque odiosa eius amatio est.*

Adesum, consumptum. Sisenna Historiarum lib. III: *isdem temporibus Eserenni duplici fossa valloque circumdati,*

Turn. M. *Diogeni* Turn. *Diogene* M. *an hoc* 20 *te* JM. *at hoc pacto* edd. *Equimentum* L. Turn. *dedisses aequimenti* AJM. *Varro Gnothi* p. 285, 31. *pollicis* Rutgers. Hermann. 30 *Polyclis* cjLipsius prM. *quas aer.* cjJ. Lips. M. *aerificiae* ante M. *cerifice* cjRutgers. *duxti* cjJ. M. Rutg. Herm. *duxit* cjLips. prM. *dixi* L. msArnaldi. AJ. *Apludas* cf. Gell. 11, 7, 3.

(pag. 70.) *Laberius* cf. Gell. 16. 7. 2. *Coprino* Turic. msJ. *in primo* ante M. *Cophino* cjJ. *Caprino* M. *ipse fistis*] *psesistis* 10 ante A. *sensistis* AJ. *persensistis* cjHermann. *depsistis* Scalig. *labdea* AJ. *labde* M. *labdae* Scal. Herm. *Varro Modio* p. 354, 3. *at se* cjRoth. *asse vinum, asse pulm.* cjJ. Victorius, M. *secundans* cjRoth. *sed edas* cjJ. *sed eas* cjVictor. Muret. *et Marcus* om. edd. praeter A. *ita callida est* JM. *Epicurum* 20 JM. *familiares* AJM. *Aesernini* AJM. 30

(p. **71.**) *frumento adeso, quod ex areis in oppidum portatum est.*

Adtendere pro intendere, cogitare. Cicero in Oratore: *nihilne vobis in mentem venit, quid praeterea a Crasso requiratis? Idem Herculis ipsum, inquit, adtendo.*

Adcommodat, adiungit, adplicat. Cicero de Oratore lib. II: *Africano illi superiori, coronam sibi in convivio ad caput adcommodant.* Virg. Aen. lib. II: *laterique Argivum adcommodat ensem.*

Autumnitas pro autumno. Varro Serrano περὶ μαρχαιρεσιῶν: *retinet viatorem meridie praetereuntem fontem; quod autumnitas in anni tetraordo mensem praeterierat.* Idem Quinquatrubus: *care hanc caducam Liberi mollem depen De frondem Bromi autumnitalis ubidam.* Neutro Varro Efemeridae navali: *ellesiae diutius et uberius flavant et autumnum ventosum fuerat.*

Aritudinem pro ariditate. Varro Metheo in libro I: *humanarum quandam gentem stirpis conquit Frigus calore atque humore aritudinem Miscet.*

Aboriatur pro abortu. Varro Callio vel Fundanio, de Admirandis rebus: *vinum, quod ibi natum sit in quodam loco, si praegnans biberit, fieri, ut aboriatur.*

Adulescentiaris. Varro tir ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον, περὶ εὐτερία ac *tu quidem ut faciat censeo, quoniam tu quoque adhuc adulescentiaris.*

Ancillantur pro serviunt. Titinius Praelia: *verum enim dotibus* (p. **72.**) *deleniti ultro etiam uxoribus ancillantur.* Accius Meleagro: *quam invita ancillans, dicto oboediens viri.*

Absonum, sine sono. Cicero in Oratore: *sed sunt quidam aut ita lingua haesitantes, aut ita voce absoni.*

Algu pro algore. Accius Andromeda: *misera obvalla saxo, senio, paedore alguque et fame.* Varro ethos aut περὶ τέχνης: *leges, ruina ne iacentem subdeabbet algu danti frigore.* Lucilius: *nan tam algu atque nigrore maius.* Lucretius lib. III: *morbis alguque fameque.*

Aetate positum pro saepe ac diu. Plautus Asinaria: *abeo, ut ad aetatem ambo ambobus sint obnoxii.* Idem eadem: *aetatem velim servire, Libanum qui conveniam modo.*

Altile non solum pingue, ab alendo.

(pag. **71.**) *int. cogere* LA. *id mehercules* M. *adiungat* W. *adingat* M. *Virg.* p. **244, 14.** *Varro* p. **193, 19.** *tetrachordo* cjJ. Turn. M. *mensum* cjJ. Turn. *Idem* p. **234, 11.** *cape hanc .... dapem* cj Bentinus, JM. *caducum* L. etiam in W. *u* suprascr. *Bromii* AJ. *fronde Bromiae* cjScal. M. *autumnitatis* edd. *uvidam* Scal. *Ephemeride*: *navales* vel *nivales* cjLips. *etesiae* AJM. Lips. *fluant* ante J. *flaverent* JM. *flarent* cjRoth. *ventosum faciant* A. *Varro metho an libro* I. *V. meteoris lib. i. rerum hum.* msFabri. *V. Prometheo* J. *V. Prometheo liberato: hum.* cjM. *humanam* AJ. *humanae* cjScal. prM. *concoquit* cjJ. Scal. *inquit* ante M. *miscens* cjScal. *pro abortet* mgW, *pro abortiat* JM. *Varro τὸ ἐπι* Turn. M. *εὐτηρίας: tum q.* J. *εὐτελείας* Turn.

Titinius p. **278, 12.** *viri enim* (pag. **72.**) cjBongars. *senio pudore* W, ante A. *Varro τέχνη δὲ ἡ περὶ* cjJ. M. *leges* cjPopma. *pruina* cjRoth. *subdealbet* AJM *dentientem frigore*

verum etiam opulentum. Plautus Cistellaria: *prohibet divitis maximis, dote altili atque opima.*

Assulatim, ut minutatim. Plautus Captivis: *priusquam pulsando assulatim foribus exitium dabo.* Vaeius Pullis: *escam hic iure inops pullo da adscint ille simul assulatim vis aias sumit cibum.* Plautus Menechmis: *nisi dedolabo assulatim viscera.*

Anxitudo. Accius Eurysace: *persuasit meror, anxitudo, error, dolor.* Idem Armorum iudicio: *ubi cura est, ibi anxitudo; acerbat ibi cuncta consiliorum ratio et fortunae.* Sic M. Tullius de Re publica lib. II: *quartaque anxitudo prona ad luctum et merens, semperque ipsa se sollicitans.* Pacuvius Hermiona: *tristitia atque animi intoleranda anxi-* (p. 73.) *tudine.*

Albitudinem pro albore. Plautus Trinummo: *ubi habitet, item alterum ad ipsam capitis albitudinem.*

Adhesum a coherendo dixit Lucretius lib. III: *nam neque pulveris interdum sentimus adhesum.* Item lib. IIII: *tenve, iocis quia non potis est adfigere adhesum.*

Amolimini est recedite vel tollite. Terentius in Andria: *proinde hinc vos amolimini; nam mihi inpedimento estis.* Pacuvius Hermiona: *non tu te e conspectu hinc amolire?* Idem Antiopa: *nonne hinc vos propere stabulis amolimini?* Sisenna Historiae lib. IIII: *inpedimentum omne de cunctis itineribus amoliuntur.*

Acrimonia est animi vivacitas. Nevius Lycurgo: *ne ille mei feri ingeni atque animi acrem acrimoniam.* Accius Neoptolemo: *vim, ferociam, animum, atrocitatem, iram, acrimoniam.*

Abiugat, separat, alienat. Pacuvius Medo: *quae res te ab stabulis abiugat, certum est loqui.*

Angustitatem. Accius Oenomao: *saxum id facit angustitatem, et sub eo saxo exuberans Scatebra fluviae radit rupem.* Angustitatem dictum pro angustia. Accius Alfesiboea: *sed angustitatem inclusam ac saxis squalidam.*

Adsestrix femininum est ab eo, quod est assessor. Afranius Fratris: *dimittit adsestricem, me ad sese vocat.*

Atri dies dicuntur, quos nunc nefastos vel posteros vocant. Afranius Fratris: *Septembris heri Kalendae, hodie ater dies.*

Aiutamini pro aiutate. Pacu- (p. 74.) vius Cryse: *adiutamini et defendite.*

cjScal. *nam tam* edd. *nautam* mgJ. *nigrore manus* cjJ. *frigore marces* cjDusa. *adeo ut aet.* AJM. *abeo ad* W. ante A. *Idem* p. 271, 2. *pultando* M. *Naevius* AJM. *ova eius* ante A. *Laevius* cjM. *escam si e iure in os p.* cjM. *hic iura in ollis p.* cjScal. *p. das edentulo, simul* cjScal. prM. *ass. ius iacis* cjM. *ass. vix Aiax* cjScal. *ass. missitans* cjBothe. *ubi anxit.* cjBongars. *acerba ibi* JM.

ad istanc capitis JM. *tenue locis* (pag. 73.) AJM. *affligere* W. ante A. mgJ. *mei fert ingenii* cjBongars. *facit augustitatem* L, (etiam in W. *u* super *n* scr. est) probRoth. *dimittit iam ads.* ante A. *vel improsperos vocant* cjBongars. *hodie atri* ante M. *hodie alter*, suprascr. *atri* L.

haec est ratio ante M. *summa* (pag. 74.) *subd.* cjM. *summae subd.* cjScal. *summa est subd.* cjCasaubon. *hinc ilicet* cjPalmer.

Aera, numeri nota. Lucil. lib. xxviiii: *hoc est ratio: perversa aera, summa et subducta inprobe.*

Appetones ab adpetendo dicti. Laberius in Virgine: *alienum apetonibus viae perditae deverticulas.*

Advocasse, pro vocasse. Lucilius lib. xxviiii: *amicos, cum inprobo illo audivimus Lucilio advocasse.*

Armillum. Lucilius lib. xxviii: *hinc ad me, hinc licet anus rursum ad armillum.*

Adulescenturire. Laberius: *incipio adulescenturire et nescio quid nugarum facere.*

Auxiliatum, ut subpetiatum. Lucretius lib. v: *tum porro genus omne videmus Fidere et a pennis tremulum petere auxiliatum.*

Ardum pro aridum. Lucilius lib. xxvi: *ardum, miserrimum atque infelix signum sabucum vocat.*

Aberruncare, avertere. Lucilius lib. xxvi: *di minuerint meliora, amentiam aberruncassint tuam!* Pacuvius Medo: *possum ego istam capite cladem averruncassere.* M. Tullius de Finibus bonorum et malorum: *di maluerunt meliora, atque amentiam aberruncassint meam!*

Apisci, adipisci. Lucilius lib. xxvi: *ut ego effugiam, quod te in primis cupere apisci intellego.*

Accepso, accipio. Pacuvius Teucro: *haud sinam quidquam profari, priusquam accepso, quod peto.*

Adauctavit, auxit. Accius (p. 75.) Aeneadis: *quibus rem summam et patriam nostram quondam adauctavit pater.*

Adanxint, adigant. Plautus Aulularia: *utinam me divi adaxint ad suspendium!*

Affectare, afficere. Plautus Bacchidibus: *tua flagitia, aut damna, aut dispoliabula, Quibus patrem et me teque amicosque omnis affectas tuos.*

Adiugare, adiungere. Plautus Chryse: *mater est terra, ea parit corpus, animam ater adiugat.* Idem Iliona: *blandam hortatricem adiugat voluntatem.*

Aedituor, id est, aedem tueor. Pomponius Aedituo: *qui postquam ubi adpareo atque aedituor in templo, Nec mortalis nec mortalium ullum in terra miserius est.*

Aeternare. Varro Rerum humanarum lib. ii: *litterisque ac laudibus aeternare.*

Albicatur, candidatur, exalbescit.

lib. v: alituum p. AJM. *genus alis omne* 20 JM. *xxvii: ardum* L. ante M. *lignum sambucum vocant* JM. *Aberr. evertere* W. *Ab. aevertere*, sed *a* compuncto L. *avertere* Turic. edd. *Lucilius* p. 307, 26. *dii monerint* cjJ. M. *istanc a te cladem* cjLips. *M. Tullius* videtur esse locus paulo superius Lucilii nomine laudatus. *dii maluerint* JM. 30 *effutiam* L. AJ. *efficiam* cjLips. *quod ego te* W. ante M. *quod te* L. M.

ausit WL Turic. *x* suprascr. (pag. 73.) in L. *Adaxint* ante A. JM. *divi adanxint* W A, in L. a 2 manu. *fl. tua damna* M. *Pacuvius Chryse* AJM. *animam aether* 10 cjGiselinus et Turn. M. *Idem . . . . adiugat* om. W, ante A. *voluptatem* M. *Aedituor: qui* W, ante 1526; in L. *r* superscr. *tibi appareo* 1526. JM. e Gell. 12, 10, 7. *nec mortalibus* L, AJ. *ullum* om. W, ante A, M. *Abscondidit pro abscondit* cjRoth. *sese* 20

Varro Cave canem: *ubi rivus praecipitatur in nemore, deorsum rapitur atque offensus aliquo a scopulo lapidoso albicatur.*

Abscondit pro abscondidit. Caecilius Exule: *nam hic in tenebris intus sese abscondidit.* Pomponius Maccis geminis: *perii! non puellula est. nunc quid abscondidisti inter nates?*

Attigat, continget. Turpilius Leucadia: *ne me attiga, atque aufer manum! — Heia, quam ferocula est!* Accius Erigonis: *age, age, amolire, amitte, cave vestem attigas!* Plautus Bacchidibus: *ne attigas puerum ista causa, quando fecit strenue.*

(p. 76.) Augificat, auget. Ennius Andromacha: *quid fit? seditio tabesne? an numerus augificat suos?*

Atrox, crudum. Nevius belli Poenici lib. iii: *simul atrocia proicerent extra ministratores.*

Adquo pro quantum. Afranius Promo: *ut scire possis, adquo te expediat loqui.* Idem Privigno: *ni tantum amarem talem tam merito patrem, Miratus essem, aquo licere.*

Alternatim, per vices. Quadrigarius Annalibus lib. iiii: *item gaudium atque aegritudinem alternatim sequi.*

Apricari, in aprico esse. Varro Mysteriis: *licet videre multos cotidie hieme in sole apricari.*

Absente nobis et praesente nobis pro praesentibus et absentibus nobis. Plautus Amfitryone: *nec nobis praesente aliquis quisquam, nisi servus.* Afranius Auctione: *adest, si hac absente nobis venierit puer.*

Antiquari, obsolefieri et memoria tolli. M. Tullius de Officiis lib. ii: *perniciose enim Philippus in tribunatu, cum legem agrariam ferret, quam tamen antiquari facile passus est, in eo vehementer se moderatum praebuit.*

Adlectat, inlicit, delectat. M. Tullius de Senectute: *ad quem fruendum non modo retardat, verum etiam invitat atque adlectat senectus.*

Abusa, utendo vel in usum consumpta. Plautus Asinaria: *ubi illa, quae dedi ante? — abusa: nimis ea durarent mihi, Mulier mitteretur ad te, nec te quicquam pascerem.*

Assa voce, sola voce, linguae tantummodo aut vocis humanae, (p. 77.) non admixtis aliis musicis, esse voluerunt. Varro de vita P. R. lib. ii: *in conviviis pueri modesti ut cantarent carmina antiqua, in quibus laudis erant maiorum, et assa voce et cum tubicine.* Idem Cato, vel de liberis educandis:

abscondit W, M. *non puella* ante A. *numquid* AJ. *abscondisti* edd. *non ne attiga* W, ante A. *attiga*, superaddito *t* L. *attigas* J.

(pag. 76.) *tabetne* Scal. Lips. *numeros* AJM. *proiecerunt* ante J. *porricerent* J. *prosicerent* M. *exta* JM, Turn. *Aquo propinquantum* L. *pro in quantum* AJ. *aquo te* L. *ni tuum a.* ante A. *Iratus . . . . liceret* cjGulielm. M. *essem adquo* edd. *ades* J. *adeste* cjFrancke. *si hic* M. *venerit* J. *invenerit* ante A. *invenierit* W. *venierit puerit* L. *abusa: nam si ea* edd. *poscerem* edd.

laudes erant ante M. *tibicine* (pag. 77.) AJM. *summa ope refecerat* cjGulielm. τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον. περὶ παιδοποιίας cjJ.

melos alterum in cantibus est bipertitum: unum, quod est in assa voce, alterum, quod vocant organicon. Assum autem aestimandum est, ut in obsoniis sine pigmento saporis alieni, quem ad modum merum dicitur solum.

Arci. Varro de vita P. R. lib. IIII: *eoque pecuniam magnam consumpsisset, quod arci, quos summo opere fecerat, fessi pondere, diu facti, celeriter corruissent.*

Adminiculavi positum pro adiuvi. Varro Cato, vel de liberis educandis: *quod petisti, ut eius educationis fierem tibi socius, quoad potui, adminiculavi tuam voluntatem scribendo.*

INCIPIT PER B. LITTERAM.

Betere, id est, ire. Varro *τοον πανρὸς τὸ παιν, περὶ παιδοποιιας sanos multos quod parere ea non poterat, mulierem foras betere iussit.* Pacuvius Nyptra: *bos hinc, defensum patriam, in pugnam.* Idem *bibite* Medo: *si resto, pergitur eam; si ire conor, prohibet betere.*

Bellioris est melioris. Varro Testamento, *περὶ διηκῶν: venio nunc ad adulterum genus testamenti, quod dicitur fysicon, in quo Graeci belliores, quam Romani nostri.*

Brutum dicitur hebes et obtusum. Lucretius lib. III: *an contracta suis e partibus obrutiscat.* Pacuvius Ermiona: *et obnoxium esse, aut brutum* (p. 78.) *aut elinguem putes.*

Bulga est folliculus omnis, quam et cruminam veteres appellarunt: et est sacculus ad brachium pendens. Lucilius Satyrarum lib. VI: *cui neque iumentum est nec servus nec comes ullus; Bulgam et, quidquid habet nummorum, secum habet ipse: Cum bulga cenat, dormit, lavit; omnis in una Seti hominibus bulga, haec devincta certo est.* Varro Octogesi, *περὶ νομισμάτων: in quo nobilius est philippeum, quod accipimus, quam quod bibimus, cum alterum addamus in bulgam, alterum in vesicam.* Lucilius lib. XXVI: *ita ut quisque nostrum e bulga est matris in lucem editus.*

Baccillum. M. Tullius de Suppliciis: *denique proximus lictori Sextius, de quo saepe iam dixi, converso baccillo oculos misero tundere vehementissime coepit.* Afranius Hominem: *baccillum deligatum corneolum poscit.* Cicero de Finibus

Turn. M. *a se annos* Muret. *assa non multo post quod* Scal. *annos multos* Carrio, Turn. M. *nos multos* cjJ. *mulier* J. *mulier, eum f.* Scal. *mulier, eam* Muret. *vos hinc* edd. *bibite* delevit et *betite* post *pugnam* inseruit M. de J. coni. *pergit iter, tum si* cjJ. *pergit, at iam si* cj. Gulielm. *pergit, ut eam; si* M. *π. διαθηκῶν* AJM. *ad adulterinum* mgJ. *ad ultimum* ante A. *ad alterum* Turic. AJM. *obbrutescat* J.

dormit lavat W, ante A. *Spes* (pag. 78.) *homini* M. *Spes hominis* ante M. *hac dev. est cetera vita* ante M. *νομισμάτων: quo* ante A. Gulielm. *accepimus* Turneb. Palmer. *abdamus* cjGulielm. *condamus* cjBongars. *Bacillum* (ubique) ante M. *lictor* M. *Homine* JM. *delicatum* cjHermann. *corneo unco scit* cjV. D. *Bacchi numine* AJM. *ita oppletum sono* cjGulielm. *Ferenter* L, A. *nemus* AJM.

bonorum et malorum lib. II: *ut bacillum aliud est inflexum et incurvatum, aliud ita natum.*

Bacchari veteres non solum Bacchi nomine furere dici voluerunt, verum et loca, in quibus sit debacchatum, bacchata dixerunt. Virg. in Georgicis lib. II: *o, ubi campi Sperchiusque, et virginibus bacchata Lacaenis Taygeta!* Nam et quidquid vehementius conmovetur, bacchari voluerunt. Santra Nuntiis Bacchis: *ita obsoletum sono, Furenter ab omni parte bacchatur nemes.*

Blaterare, confingere per mendacia. Afranius Augure: *quid est istuc, te blaterare atque obloqui?* Idem Incendio: *illud memento, ne quid in primis* (p. 79.) *blateres.* Caecilius Hymni: *desine blanditiae, nihil agit In amore inermus.*

Bount dictum a boum mugitibus. Pacuvius Medo: *clamore et sonitu colles resonantes bount.* Virg. Georgicorum lib. III: *reboant silvaeque et magnus Olympus.* Varro Parmenone: *exeunt citi, strepunt, exeunt, bount.*

Baiulare, ferre. Plautus Asinaria: *ego baiulabo, tu, ut decet dolonum, ante me ito inanis.*

Bipennis manifestum est id dici, quod ex utraque parte sit acutum. Nam nonnulli gubernaculorum partes tenuiores ad hanc similitudinem pinnari vocant eliganter, et Varro Marcipore: *de lunae bipennis ut levis passerculus.* Idem in eodem: *an nos caduci, naufragi, iit ciceronec, Quarum bipinnis fulminis plumas vapor Perursit, alte mesti in terram cecidimus.* Idem Parmenone: *ferens ferream humero bipennem securem.*

Biviras, quas usus biduas appellat. Varro Lege Minia: *ad biviram venio; cum vellem ostendere, quid Vellem, Metamelos, inconstantiae filius, me reprehendit.*

Boviatores, quos nunc malitiosos et tergiversatores dicimus. Lucilius lib. XI: *hic sitricosus boviatorque ore inprobus duro.*

Bubulcitare. Varro Maeonio: *Autumedo meus, quod apud Plotium rhetorem bubulcitare, alt erili dolori non defuit.* Plautus Mustellaria: *decet me amare et te bubulcitare.*

Bases. Varro Onos lyras: *primum eam esse fysicen, quod siit emfytos, ut ipsa vox, basis eius.*

(pag. 79.) *Caec. imnis* W. *imni,* superscr. *s* L. *hymnis* ante J. *hymnide* cjBentin. M. *desine blaterare* edd. *strepunim ex.* L. *strepunt bount* (om. *exeunt*) AJM. *colonum* mgJ. *dominum* edd. *pinnas vocant* AJM. *delime* ante M. *delimat* cjJ. Palmer. *delumbe pennis* cjScal. *bipinnis* L. *at nos* cjJ. Scal. M. *ut ciconiae* cjJ. M. *naufragii ciconiae* cjScal. *bipennis* edd. *fulminis* om. L, AJ. *fluminis* ante A. *Perussit* cjJ. M. *Idem ad Parmenonem* L. *bipinnem* L. *viduas* AJM. *Maenia* ante A, JM. *Bovinatores* A JM. item postea. *hic strigosus* AJM. *hicce str.* cjScal. *hic tricosus* cjJDusa. *hic 'st tricosus* cjM. *Varro Manio* cjJ. *Maenia* Turn. *Autumedo* L, A. Turn. *umedo* W, ante A, M. *bubulcitaret* J. Turn. *alteri in dolore* J. *bubulcitarat, erili dol.* cjRoth. *emfitos* W. *sit* ἔμφυτος cjTurn. M.

(p. 80.) **Badius**. Varro Onos lyras: *equi colore dispares, item nati: Hic badius, iste gilvus, ille murinus.*

Binum milium numero pro binis milibus. Sisenna Historiarum lib. iii: *ad binum milium numero sauciis utrimque factis.*

Balbe, obscure. Varro Rerum humanarum lib. xx: *praeterquam duobus in primis est, scriptum spectare velit potius quam voluntatem, debeam non datum dicere magistratum?*

Baiolum. Cicero de Oratore lib. ii: *remigem aliquem aut baiolum nobis oratorem discripseris.*

Balbuttire est cum quadam linguae haesitatione et confusione trepidare. Cicero Academicorum lib. iiii: *plane, ut supra dictus, Stoicus perpauca balbuttiens.* Et Tusculanarum lib. v: *me quidem auctore etiam Peripatetici veteresque Academici balbuttire aliquando desinant.*

Bura dicitur pars aratri posterior decurvata. Virg. Georgicorum lib. i: *continuo in silvis magna vi flexa domatur In burim.* Varro de Re rustica lib. i: *et saepe fracta bura relincunt vomerem in arvo.* Hanc Virgilius *in burim* vocavit.

Blitea, inutilis, a blito, herba nullius usus. Plautus Truculento: *blittea ec lautea est meretrix.* Laberius in Tucca: *bipedem, bliteam beluam.*

Bucerias, boum greges. Lucretius lib. ii: *lanigenae pecudes et equorum duellica proles Buceriaeque greges.*

Baubare, latrare, a canum voce. Lucretius lib. v: *et cum deserti baubantur in aedibus omnes.*

Bellosum, bellicosum. Caelius: *tantum bellum suscitare conari adversarios contra bellosum genus?*

Buas potionem positum par- (p. 81.) vulorum. Varro Cato, vel de liberis educandis: *cum cibum ac potionem buas ac pappas docent, et matrem mammam, patrem tatam.* Lucilius lib. viii, cum vinulentas disceret, *vinibuas* designavit.

INCIPIT PER C. LITTERAM.

Comest pro comedit. Varro Marcopoli, περὶ ἀρχῆς: *natura humanis omnia sunt paria. Qui pote plus, urget; piscis ut saepe minutos Magnus comest, ut avis enecat accipiter.* Titinius Gemina: *libram agebant satis Esse ambobus farris intritae: plus comes Sola usor.* Idem Fullonibus: *ego me mandatam meo viro male arbitror, Qui ren disperdit et meam dotem comest.* Afranius

(pag. 80.) *ita nati* J. *murrinus* cjCarrio. *scriptum balbe: spectare* cj Riccobon. et Popma. *non catum dicere* cjPopma. *Baiulum* ante M. *lib. iii. remigem* W, ante M. *descripseras* M. *plane et* W, ante A, M. *Virg. burim* edd. *blitea et lutea* JM. *L. in Tusco* cjJ. *Lucretius* p. 208, 22. *lanigerae* AJM. *Baubari* cjM. *Caecilius* W, ante A. mgJ. M. *Caelius* L. AJ.

positam ante M. *ac pappo* L. (pag. 81.) *vocent* cjPalm. M. *dicunt* Popma. *cum iurulentas* cj Durantius. *vinul. diceret* JM. *nam humanis* ante J. *abis enicat* L. *aiebant* AJM. *faris* W. *fratris itinritae* L. *comest s. uxor* edd. *Fullonibus* AJM. *qui rem* edd. *dotem* om. W, ante A. *narres* W, ante A. *bona* cjM. *comest* edd. *sine modo* JM. *comest* ante M. *Idem* p. 484 26.

Aequalibus: *iste, ut tu rem narras, dona comes hic cotidie.* Plautus Mustellaria: *ne modo venire salvum, quem absentem comes.* Idem Trinummo: *quod et bibit, quod comest, Quod facit sumpti.* Pomponius Pistore: *decipit vicinos: quod molendum conduxit, comest.* Novius Fullonibus feriatis: *vortit se in omnis bestias, comest, Quidquid tetigit tantum.* Idem Agricola: *edepol, paternam qui comest pecuniam.* Lucilius Satyrarum lib. IIII: *conmanducatur totum conplexa comisque.* Et XXX: *conficit ipse comesque.* M. Tullius in Hortensio: *se ad extremum pollicetur prolaturum, quae se ipsa comest, quod efficit dialecticorum ratio.*

Cuia pro cuius. Lucilius lib. XXX: *cuia opera Troginus calix per castra cluebat.*

Contollere, contra tollere. Plautus Aulularia: *contollam gradum.* (p. 82.)

Claritudo pro claritas. Sallustius in Iugurtha: *cum praesertim tam multae variaeque sint artes animi, quibus summa claritudo paratur.* Sisenna Historiae lib. III: *quod fortassean ex voluntate sua summa cum claritudine celeriter confecisset.*

Conluvio, labes ex inmunditia. M Tullius de Senectute: *cumque ex hac turba et conluvione discedam.*

Conmalaxare est exercere ac maturefacere. Varro Flaxtabulis, περὶ ἐπαρχιῶν: *nec dolore adiafuron esse, quod philosophia conmalaxarem ea patrem, neque irato mihi avenas dedi umquam, neque cupiditas non inposuit frenos.*

Cetram. Varro Devictis, περὶ φιλονικίας: *quis rutundam facere cetram nequeat?*

Coracem nove positum pro corvo. Cicero de Oratore lib. III: *quare Coracem istum vestrum patiamur nos quidem pullos suos excludere.*

Canitudinem pro canitie. Varro Aboriginibus περὶ ἀνθρώπων φύσεως: *sed neque vetulus canterius quam novellus melior, nec canitudini comes virtus.*

Condocefacere. Cicero Tusculanarum lib. V: *nemo est enim, qui eorum bonorum animum putet esse iudicem eumque condocefaciat, ut ea, quae bona malave videantur, possit contemnere.*

Conscribillavi pro conscripsi. Columna Herculis, περὶ δόξης: *itaque eas inceravi Herculis adlis.* Idem Marcipore: *astrologi non sunt, qui* (p. 83.) *conscribillarunt pingentes caelum.*

Conmictilis. Pomponius Praecone

20 *q. ecbibit* M. *quod comes* W. *Lucilius* p. 477, 10. 479, 3. *compl. comestque* edd. *et xxx.* p. 269, 20. *ipse comestque* edd. *sed ad* M. *qui se* JM. *ipse* W, ante A, 30 JM. *ipsa* L, A. *Lucilius* p. 37, 32. (pag. 82.) *paretur* L, A. *M. Tullius* p. 324, 10 31. *nec dolorem* J. *nec dolere* M. *adiaphoron* edd. *eam partem* cjJ. *me apathem* Popma. *habenas* edd. *cupiditati non imposui* Popma. *V. vae victis* JM. *pro curvo* L Turic.

conscripsi. Varro Columna edd. *eas in* 30 *ceram conscribillavit Herc.* edd. *eas inscribillavi H.* cjM. *athlis* M. *ad litem* ante M. Excidisse videntur nonnulla, ut p. 84, 3. 10. *pigmentis* cjGulielm. *Commictilis* (pag. 83.) *compositi* mg W, ante M. *et inaniam* L. 10 *planta* ante M. *plauta* cjScal. Palmer. *lauta* cjScal. *mensa Liboni* vel *mensa libavit* cjScal. *mensa Libano* cjPalm. *mensula vino* cjTurn. *Cortes sunt* mg W, edd. praeter A.

posteriore: *si sciam, quid velis, quasi servi comici, conmictilis.*

Contente, parce et continenter. Plautus Asinaria: *quanquam illum mater arte contenteque habet.*

Caries est vetustas. Varro Cosmotorynae, περὶ φθορᾶς κόσμου: *singulos lectos stratos ubi habuimus, amisimus propter cariem et tiniam.* Lucilius lib. xxx: *plauda una est, pedibus cariosis, mensulibano.*

Chortes sunt villarum intra maceriam spatia. Varro Papiapape, περὶ ἐνκομίων: *dum vixi, promis caris mei in chortibus pavit.* Idem de Re rustica lib. i: *nec minus et a pabulo cum redierunt anseres, sues, porci. in chorte exteriore.* Idem de vita P. R. lib. i: *ad focum hieme ac frigoribus cenitabant, aestivo tempore in loco propatulo; rure in chorte, in urbe in tabulino, quod Menianum possumus intellegere tabulis fabricatum.*

Cupas. Varro Est modus matulae, περὶ μέθης: *cucupas vinarias sirpare noli; adde quiatum vini in uxorculae inopocillum.* Idem Sesqueulixe: *alteram viam deformasse Carneadem virtutis e cupis acris aceti.*

Comedim pro comedam. Plautus Bacchidibus: *quod dem scortis quodque in lustris comedim, congreger, pater.* Cicero ad Varronem Epistola Peti: *set cura, si me amas, ut valeas, ne ego te iacente bona tua comedim; statui enim tibi ne aegroto quidem parcere.* Pomponius Prostibulo: *ego* (p. 84.) *quaero, quod edim, has quaerunt, quos cacent: contrarius est.* Caecilius Plocio: *pudebat, credo, conmemoramentum stupri.*

Conspicilium, unde conspicere possis. Plautus Medico: *in conspicilio adservabam, pallium observabam.*

Colustra, lumnem lacc honere uinmi mammis. Lucilius lib. viii: *Hiberam insulam fomento omnicolore colustra.* Laverius in Virgine: *siquidem mea colustra fretus terris studere fecisset sumere aquam ex fonte.*

Conquiniscere et oquiniscere inclinari significat. Plautus Cistellaria: *faciundum est puerile officium: conquiniscam ad cisiulam.* Idem Etdolo: *si conquiniscesi istic, ceveto simul.*

Copi pro copioso. Plautus Pseudulo: *atque ego nunc me ut gloriosum faciam, et copi pectore.* Turpilius Epi-

promis carus meis in cjJ. Popma. *promisca avis* cjRoaldus. *pavi* Popma. *a palo* L. *redierint* AJM. *suos* W, ante A; etiam in L. *e* in litura scr. *loco* om. AJM. *tabulono* L. *cupas vin.* edd. *adde cyathum* JM. *opicillum* ante M. *mopocillum* L. *inopicillum* W. *pocillum* cjTurn. *inopis villum* mgJ. *se cupis* L, AJ. *quodque illustris* W. *congraecem* M. *congraecer* cjRoth. *petis* L, (pag. 84.) AJ. *te* om. W, M. *has quaerere* edd. praeter A. *quod cacent* edd. *contra ius est* J. *est. Commemoramentum. Caecilius* JM. *Conspicillum* cjM. *adservabam pallium* om. L, A. *adservabam* om. cjBentin. prM. *obs. Columnam*, superscr. *lustra* L. *iunmi* L. *Colustra lac novum in mammis* AJ. Verum non pauca excidisse videntur, folio fortasse praeciso vel exusto; ut p. 82, 31. *Laberius* edd. *Pseudolo: si conquiniscet istic* cjLips. M. *si idem conq.* L, AJ. *causarum f.* cjBothe. *multimodis* edd. *honestet et me* W, ante A, M. *Accius Finidis* M

clero: *te quidem omnium iam pater copem causa rem facit*. Pacuvius Periboea: *o multimodiis varie dubium et prosperum copem diem!*

Conlutulet significat dedecoret. Plautus Trinummo: *haec famigeratio Te honestet, me conlutulet et, si sine dote duxeris.*

Congenerat est adiungit, adsociat. Accius Fidinis: *quaeve atgrafo tibi congenerat gentium aut generum adfinitas?*

Cette significat dicite vel date, ab eo, quod cedo. Nevius Lycurgo: *proin dustriantte regem prognatum patre Lycurgum cette.* Ennius in Medea: *sal-* (p. 85.) *vete optima Corpora! cette manus vestras, measque accipite.* Accius Melanippo: *aeneum aliquis cette in conspectum, aut nos, ubi est, ducite ad eum.* Pacuvius Atalanta: *is vestrorum uter sit, cui signum datum est, cette.*

Cuppedia, cupiditas. Cicero Tusculanarum lib. iiii: *ambitio, mulierositas, pervicacia, ligurritio, vinulentia, cuppedia.*

Castitudinem pro castitate. Accius Foenissis: *ibi fas, ibi cunctam antiquam castitudinem.*

Comitasset pro cobuisset. Accius Erigona: *tum autem Aegisthus si me esse eodem lecto comitasset patri.*

Cituma sunt proxima caelo milia. M. Tullius de Re publica lib. vi: *ex quibus erat ea minima, quae ultima caelo, cituma terris, luce lucebat aliena.* Et lib. i: *quare, si placet, deduc orationem tuam de eo loco ad haec citeriora.*

Claret, clara est vel clareat. Turpilius Pedio: *cuius adventu insula hodie claret Cypros.* Ennius Telamone: *nam ita mihi Telamonis patris, atque faci et proavi Iovis Gratia ea est, atque hoc lumen candidum claret mihi.*

Casteria, locus ubi, cum navigatio conquiescit, remi et gubernacula conquiescunt. Plautus Asinaria: *quin pul, si repulsavi remum, sola ego in casteria Ubi quiesco, omnis familiae causa consistit tibi.*

Coquinatum, ad quoquendum. Plautus Aulularia: *neque ego umquam, nisi hodie, ad Bacchas veni in baccanal coquinatum.*

Curio, curiosus. Plautus Au- (p. 86.) lularia: *volo scire ego ex te, qui sit agnus curio.*

Culcita. Varro Quinquatribus: *quam in testudineo lecto, culcita plumea, in die dormire.* Idem de vita P. R. lib. i:

atfrafo, priore *f* delcto et suprascr. *g* ms Victorin. W. *Adrastio* cjJ. *quae aveas*, 30 *grato* cjBothe. *proin Dryante regem* cjJ, M. *patrem* W, ante A, J. *Menalippo* edd. (pag. 85.) *en eum* mgJ. *em* cjBothe. *his* 10 *vestrorum* W, ante A. *Cobitasset pro* cj Salmas. *pro cubuisset* Turic. AJM. *si moechus esset* cjSalmas. *sine me eodem* cjV. D. *cobitasset* cj Passerat prSalm. Inter *caelo* et *milia* nonnulla excidisse cjM. *Et lib. i.* p. 289. 9. *de caelo ad haec* cjM. *atque facies* 20 AJM. *avi Aeaci et* cjBergk. *tovis gratia* L. *Iovis grata est* cjBongars. *gratia cara est* cjBothe. *pol si* AJM. *reposui* AJ. *reposivi* M. *rem sola* L. *consistit cibi* L, A. *cons. ibi* W, ante A. *ad coquendum* edd. 30 *duabus oris* L. *d. toros* Popma. (pag. 86.) *Varro Geront.* p. 451, 20. *Libyssa* cjJ, 10 M. *fasceis* cjBentin. M. *fasciis* cjJ. *Lucilius* p. 16, 50. *succussatoris* JM. *arboris* ante J.

qui primus uxorem ducebat, duabus culcitis ac duabus toris plagulis cum strasset.

Cytrus. Varro Gerontodidascalo: *in quibus Libia citrus fasces cingit fores.*

Caecuttiunt. Varro Gerontodidascalo: *utrum oculi mihi caecuttiunt, an ego vidi servos in armis contra dominos?*

Caballus. Lucilius lib. ii: *succusatori taetri tardique caballi.* Varro Parmenone: *alius caballum arbori ramo in humili adligatum relinquit.* Idem Sesqueulixe: *in castris permansi, inde caballum reduxi ad censorem.*

Coda. Varro Tafe Menippu: *sed ut canis sine coda.*

Carnales, sedules. Varro Sexagesi: *vix etfatus erat, cum more maiorum ultro carnales arripiunt, de fonte in Tiberim deturbant.*

Crassum positum pro hebeti et stulto. Varro Sexagesi: *senibus crassis humuli non vidimus quid fiat?*

Canum, vetus, anticum. Virgil. lib. i: *cana Fides et Vesta.* Varro Eumenidibus: *et ecce de inprovisos ad nos accedit cana Veritas, Atticis filoprae alumna.*

Cissium, vehiculi biroti genus. M. Tullius Philippi lib. ii: *delevit in quadam caupona, atque ibi se occultans per potum cissim domum venit.*

Celeratim, celeriter. Sisenna Historiarum lib. v: *quo magis celeratim poterant, insidiis suos disponit.* (p. 87.)

Copiantur a copia honeste positum, ut lignantur et pabulantur et aquantur. Caelius lib. i: *armis et magno commeatu set praeda ingenti copiantur.* Virg. Georgicorum lib. iiii: *sub moenibus urbis aquantur.*

Confutare est confundere vel committere. Varro Manio: *harum aedium summeatria confutabat architectones.* Idem lib. i. nius Sedina: *cocus magnusn ahenum, quando fervit, paula confutat trua.*

Conpluries, frequenter. Cato Suasionem in legem populi: *quod conpluries usu venit, omni tempore anteventum esse, rem publicam reddimus.* Idem Originum lib. iiii: *conpluries eorum milites mercennari inter se multi alteri alteros in castris occidere.* Plautus in Persa: *quid metuis? — metuo hercle vero: sensi ego conpluries.*

Cognomen est eiusdem nominis. Afra-

canis se coda Turic. *Casnares* cjJ. et Scal. probMüller. *Casnarcos* cjReuvens. *seddules* M, item W, sed altero *d* compuncto. *aediles* cjTurn. *seniles* cjScal. Reuvens. *senes* cjJ. *se Varro* Turic. cod SAmandi. *ecfatus* cjJ, M. *effatus* Turn. *ponte* JM. *humuli* A, item W, sed priore *u* in *o* mutato. *homuli* ante A, mgJ. *humili* L, JM. *heu muli* cjScal. *hui muli* Popma. *videmus* cjScal. *Virg.* p. 313, 19. *Varro* p. 243, 1. *improviso* edd. *Atticae philosophiae* cjBentin. JM. *Attices* cjRoth. *Cassium* L. *viroti* L. Turic.

Tullius cf. Gell. 7, 11, 6. *delituit in* AJM. *perpotavit ad vesperum, inde cissio celeriter ad urbem adductus domum venit* cjBentin. JM. *Sisenna* cf. Gell. 12, 15, 2. *in* (pag. 87.) *insidiis* ante M. *Copiatur* W, ante A, M. *Coelius* W. cf. Gell. 17, 2, 9. *et praeda* M. *vel commiscere* cjM. *summetriam* cjM. *summetria* cjRoth. *confutabant* edd. *arch.* *Titinnius Setina* JM. p. 19, 17. 186, 24. 249, 18. 503, 3. *magnum* JM. *Suasione* ante A, JM. *poli,* suprascr. *pu* W. *Porciam* cjPopma. *Idem Or.* cf. Gell. 5, 21, 17. *inulti*

nius Divortio: *letium genus cognominationis morborum cognominis.*

Clipeat. Pacuvius Hermiona: *currum liquit; clamyde contorta astu clipeat etaccium.* Ita et calcare. Cinna in Epigrammatis: *miseras audet galeare puellas.*

Convasare dicitur furto omnia colligere. Terentius Formione: *aliquid convasassem atque hinc me ego coicerem protinus in pedes.*

Cluet, nominatur. Lucilius lib. xxx: *quia opera Troginus calix per castra* (p. 88.) *cluebat.* Ennius Ambratia: *per gentes esse cluebat omnium miserrimus.* Pacuvius Iliona: *sed haec cluentur hospitum infidelissimi.* Varro Onos lyras: *Pacuvius discipulus dicorporrois fuit Ennius Musarum. Pompilius clueor.*

Tibicidas. Lucilius lib. xxvii: *viginti domi an triginta vel centum tibicidas alas.*

Contenturum. Lucilius lib. xxvii: *tu Lucilium credis contenturum, cum me ruperint, summa omnia fecerim?* Varro Cato, vel de liberis educandis: *vel maxime illic didici et sitienti teriacam mulsam, esurienti panem cibarium siligineum, et exercitato somnum suavem.*

Canicas veteres furfures esse voluerunt. Lucilius lib. xxvii: *quanti vellet, quam canicas a pulte et magonis manu.*

Concorditas pro concordia. Pacuvius Hermiona: *concorditatem hospitio adiunctam perpetem Probitatem conservetis.*

Conmentum pro conmunitum. Plautus Amfitryone: *fac iam Amfitryone advenientem, ab aedibus Ut abeat, quovis pacto, fac conmentus sies.*

Cribrum. Lucilius lib. xxvi: *cribrum, incerniculum, lucernam in laterem, in telam licium.*

Contemnificum. Lucilius lib. xxvi: *ego enim contemnificus fieri et fastidire Agamemnonis.*

Cordi est, honeste dictum animo sedet. Lucilius lib. xxvi: *et quod tibi magno opere cordi est, mihi vehementer displicet.* Idemque: *si tibi Porro istaec res idcirco est cordi, quod re* (p. 89.) *utilem.*

Congenuclare. Caelius Annali libro vii: *ipse regis eminus equo ferit pectus avorsum: congenuclat percussus, deiecit dominum.*

Causari, causam dicere vel defendere. Accius Medea: *qui potis est re-*

alteri Turic., M e conj. *Cognomine eiusdem* cjNeuk. *leti omne g. cognominationi* cj Lips. *letum g. cognationis* cjHermann. *litium* cjBothe. *m. cognomine est* Lips. Herm. *Ita et galeare* edd. *me* om. L. *Lucilius* p. 81, (pag. 88.) 31. *cuia* JM. *esse* om. cjLips. *sed hi* mgJ. *discipulis* AJ. *dicorporois* W. *dicorporis* ante A. *bicorporis* cjBentin. et J. *cluit. Ennius: musarum* cjJ. Planck. *P. d. bicorporis* (vel *bicordis*) *fuit Enni, Ennius Musarum* cjRoth. *P. clueo* Popma. Planck.

Tibicidas tibicinas mgW. *Cibicidas..cibicidas* cjJ. Gulielm. M. *Lucilius* p. 382, 22. *ruperim* cjJ, M. *fecerim. Cibarius. Varro* cjPopma. *sitienti videri aquam m.* JM. *mulsum* L, AJ. *a pulte* L, AJ. *apud te* W, ante A, M. *maconis* L, AJ. *perp. comitatem* M. *Probitate* cjDelrio. *pro commonitum* mgW, cjBentin., mgJ. *Amphitryonem* edd. *in laternam* msDusae. *quod rere* (pag. 89.) *ut.* JM. *advorsum* ante A, M. *refelli* cjGuliel. *vide, ut f.* cjBentin. JM. *causeris* JM.

pelli quisquam, ubi nullus est causandi locus? Afranius Emancipato: *videt. Facunde contra causaris patrem.* Pacuvius Armorum Iudicio: *qui sese adfinem esse ad causandum volunt, De virtute is ego cernundi do potestatem omnibus.*

Celebrescat. Accius Diomede: *et qualis fuerit, fama celebrescat tua.*

Coepere, incipere. Caecilius Periboea Rastraria: *ere obscuro hercle desine: mane coepiam.* Plautus Menechmis: *neque ego insanio, neque pugnas, ne litis coepio.* Idem Truculento: *dum abeam quodam et ubi nihil coepiam.*

Certissant, certa fiant. Pacuvius Chrysae: *aquae eccos, unde certissent.*

Celebre, non solum frequens, sed etiam velox. Accius Aegistho: *celebri gradu gressum adcelebrasse docet.*

Calliscerunt prout calluerunt. Cato de bello Carthaginiensi: *aures nobis calliscerunt ad iniurias. habeat, alium quaestum coepiat.*

Conmetare, conmeare. Novius Bubulco Cerdone: *cum ad lupam nostram tam multi crebro conmetant lupi.* Afranius Virgine: *quo tu conmetas? ubi confixus desides?*

(p. 90.) Concaluit. M. Tullius ad Atticum lib. IIII: *locus ille animi nostri, stomachus ubi habitat, olim concaluit.* Et de Deorum natura lib. III: *quorum, tamquam manus opere, sic animus usu concaluit.*

Conciere, cum perturbatione commovere. Accius Medea: *nisi quas terrestris pontus strages conciet.* Afranius Deposito: *di sunt irati tibi, Qui conciere cogites tantum mali.* Ennius Duloreste: *extemplo Aegisthi fidem Nuncupantes conciebant populum.*

Conglomerare, involvere, superaddere. Ennius Tithe: *eu mea fortuna, ut omnia in me conglomeras mala!*

Congermanescere, coalescere, coniungi vel consociari. Quadrigarius Annalium: *facite exempla eorum, ut vos cum illis congermanescere sciatur.* Varro Rerum humanarum lib. III: *postea cum his una rem publicam coniuncti et congermanita tenuere.*

Conlabella. Laberius Annalium Peranna: *conlabella osculum.*

Cymbalissare. Cassius Hemina lib. III: *mulier cantabat tibiis Frygiis et altera cymbalissabat.*

Concinnare, conficere vel colligere. Nevius belli Poenici lib IIII: *transit Melitam Romanus exercitus, insulam*

adfines ... iis ego cjJ. *Hypobolimaea R.* cj Scal. M. *aere* edd. *here obsecro* cjSpengel. *desinam* ante M. *ego sanio* W. *nec* 20 *lites* AJM. *dum habeat, tum amet; ubi nihil habeat, alium quaestum coepiat.* assumptis quattuor postremis verbis lemmatis *Calliscerunt* cjJ. Canter. M. *atque eccos* cjBentin. et J. *accelerasse* JM. *decet* 1526. JM. *pro occalluerunt* 1526. JM. *habeat, alium* v. ad l. 30 *ubi defixus* cjBentley.

Concaluit incaluit mgW. *concalluit* (pag. 90.) edd. item in seqq. *Pacuvius Dul.* cjScal. 10 prVoss. Stieglitz. *Aegisthi* ante A, prBent. J. Scal. *conciebunt* L, etiam in W *u* suprascr. *E. Thyeste* ante M. *in me glomeras* W, ante A, M. *Congerminascere* cjSalmas. (et postea). *et congermanita* L. *et con-* 20 *germani* W, mgJ, M. *congerminati* ante M. prSalm. *congermaniti* Popma prFreinshem. *Anna P.* cjJ. prGifan. *Concinnare hic dissi-*

integram Urit, populatur, vastat, rem hostium concinnat.

Catullire, esurire vel libidinari. Laberius in Lacu Balerna: *scinde una excoleto inpatienti catulientem lupam.*

(p. 91.) Caduciter, praecipitanter. Varro: *et ratione; aut frigidos nimbos, aqua icta caduciter ruentis, Pertimuerunt aquatilis querquetulae natantes?*

Cupienter, cupidissime. Accius Filocteta: *cui potestas detur, tua Cupienter malis membra discerpat suis.* Ennius Foenice: *stultus est, qui cupida cupiens cupienter cupit.*

Conmemorare, conmonefacere, in memoriam reducere. M. Tullius de Senectute: *Pythagoreorumque more exercendae memoriae gratia quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro vesperi.* Idem de Finibus bonorum et malorum lib. i: *sed a te oportune facta mentio est: sedet enim meus audire Cicero, quaenam sit istius veteris, quam conmemoras, Academicorum et de finibus bonorum Peripateticorumque sententia.*

Coniectarium, efficax, perfectum. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. iiii: *illud vero mihime coniecturarium, sed in primis habes illorum.*

Concubia nocte, primi somni. Sisenna Historiarum lib. iiii: *ipsi legati, concubia nocte oppido digressi, iam supra hostium munitionem succedunt.*

Cistas. Sisenna Historiae lib. iiii: *cistasque, quae erant legum ferendarum gratia parta, defecerant.*

Centones et cilicia. Sisenna Historiarum lib. iiii: *poppis aceto madefactis centonibus integuntur, quos supra perpetua classi suspensa cilicia obtenduntur.*

Crebritudinem pro crebritatem. Sisenna Historiae lib. iiii: *nam clandestina celeriter transigi, apud notos cogitata dici decet, non explanari.*

Caementa lapides non magni modi, quibus aedificia consurgunt. (p. 92.) Sisenna Historiae lib. iiii: *formidine oppressus, quod humilem caementis instructum oppidi murum sciebat.* Varro Bimarco: *non te pudet, Mani, cum domi tuae vides conmilitonum tuorum cohortis servis tuis ministrare caementa?*

Cis positum pro ultra. Sallustius: *cis Rhenum atque inter mare nostrum et oceanum, nisi qua paludibus invia fuit, perdomita.* Varro Rhetoricorum lib. xx:

pare, alibi componere mgW. *iii: transit* ante A. *Lacu Averno* 1526. J. *exoleto* AJM. *inpatientem* W. *Varro Erratione:* (pag. 91.) *aut* cjM. *et trionem aut* ms. (in ed. 1583.) *aqua ista* AJ. *aqua iacta* ante A. *aqua nicta* cjPopma. *aquae caduciter* (om. *icta*) Scal. M. *ruentes* cjPopma. *pertimuerint* JM. *praeinnuerunt* cjScal. *aquatiles* Scal. Popma. *pot. si detur* cjScriver. prHerm. *lib. v. sed* M. *studet enim* M. *meuis audire* W, ante M; etiam in L *i* suprascr. *Academiae de f.* M. *Coniecturarium* mgW, mgJ, M. *minime* JM. *Coniectarium* ante M. *consectarium* cjMuret. *hebes* JM. *somni* om. L. *lib. iiii* om. L. *partha* L. *porta* A. *paratae* cjBentin. *deiecerant* cjM. *puppes* JM. *perp. ac laxe susp.* cjSalm. *Celeritudinem pro celeritatem . . . celeritudine* cjN Faber. *cogitate* cjFaber. *debent* ms Fabri. *non expl. verborum crebritudine* cjPopma. *Varro* p. 196, 27. *Varro rerum* (pag. 92.) *humanarum* cjPopma. prM. (sic postea).

eo die cis Tiberim redeundum est, quod de caelo auspiciari ius nemini sit, praeter magistrum.

Quadrifariam. Varro Rhetoricorum lib. xx: *et ea, quae ad mortalis pertinent, quadrifariam dispertierim: in homines, in loca, in tempora, in res.*

Concalfacere, exercitare vel incendere vel hortari. Cicero de Deorum natura lib. ii: *et ait idem, cum brachium concalfecerit, tum se solere pugnare.* Idem ad Pansam lib. iii: *nos Ventidianis rumoribus calficimur.*

Cavillantur, ut iocantur. Cicero de Oratore lib. iii: *cavillantur, aut aliquid de oratoris arte paucis praecipiunt libellis.*

Catus pro sapiente. Cicero Tusculanarum lib. ii: *sed homo catus numquam terminat nec magnitudinis nec diuturnitatis modum.*

Contrahi dictum est honeste, quadam tristitia liberari et sollicitudine aut merore. Cicero Tusculanarum lib. iii: *hoc detracto, quod totum est voluntarium, aegritudo erit sublata illa merens; morsus tamen et contractiunculae quae-* (p. 93.) *dam animi relinquentur.* Et lib. iiii: *itaque haec prima definitio est, ut aegritudo sit animi adversante ratione contractio.*

Cicures. Cicero Tusculanarum lib. v: *partim solivagas, partim congregatas; inmanes alias, quasdam autem cicuras; nonnullas abditas terraque tectas.*

Cuias, unde. Cicero Tusculanarum lib. v: *Socrates quidem cum rogaretur, cuiatem se esse diceret, mundanum, inquit.*

Cibarium, quod nunc aut de pane sordido aut de alio indigno dicatur. Varro Modo: *in bucolico dormire mallem scilicet, potius vinum meum cibarium, quam ego dominus cubarem?* Idem Onos lyras: *tuus autem ipse frater cibarius fuit Aristoxenus.* Cicero Tusculanarum lib. v: *cui cum peregrinanti Aegyptum, comitibus non secutis, cibarius in casa panis datus esset, nihil visum illo pane iucundius.*

Comedones ab edendo. Varro Modio: *putat fore hoc, quod huic comedonibus convenit usu, quibus, nota voluntate comedunt, dumtaxat gula gaudet.*

Caulem, vitis robur. Varro de Re rustica libro — (quem dicimus caulem, ut Virgilius lib. xii: *puberibus caulem foliis)* — *ex sarmento caules qui nati sunt, de his, qui plurimum valent, primum ac secundum, nonnumquam etiam tertium, relinquere, reliquos decerpere.*

Continuare, convenire, concurrere. Sisenna Historiarum lib. vi:

auspicari edd. *magistratum* AJM. *se sole* 20 L, J. *r. concalfecimus* AJ. *Castus* L. (bis) 30 *trist. vibrari* cjLips. *iii.* om. L. *illam .. tamen haec contr.* L, A. *relincuntur* L, A. (pag. 93.) *autem cicures* edd. *non alias abd.* L. 10 *V. Modio* edd. *in cubiculo* L, AJ. *dormire m. sc.* om. cjLips. *potus* cjBentin. mgJ. *potius unum* cjM. *domi cub.* cjJ. *non consecutis* 1526. JM. *p. fere* mgJ. *quod hinc* 20 ante A. *quod hic* JM. *notha* cjVictor. *mota* Popma. *voluptate* cjVictor. et J, M. Popma. *cum edunt* cjJ, M. *lib. x. quem* W, etiam in L. *x.* suprascr. *lib. i.* edd. *Continuari* M. e conj. *lib. v.* W, ante A, M. *adque* M. e conj. *continuatur .. cinerem* om. L. sed *Cin. in cinerem* in mg. suppletum. 30

Marius ostio Liris evehitur atque Aenariam suos continuatur.

Cinefactum, in cinerem dissolutum: (p. 94.) figuratio, ut tepefactum et labefactum. Lucretius lib. iii: *ad nos horritico cinefactum te prope cobus.*

Cocsendicas, coxas. Lucilius: *caput colo stemptatur, truncus sustinetur a cocsendicibus.* Varro de Re rustica lib. i: *lata fronte, naribus simu, lato pectore, classis coxendicibus.*

Conditaneum, quod condi vel condiri potest, recte dici Varro de Re rustica lib. i: *in agro crasso et calido oleo conditaneam, radium maiorem Sallentinam, horcitem, puseam, Serginam, albicurem, colmineam.*

Cenatus, ut pransus, ut potus, ut lotus, id est confecta cena. Varro de vita P. R. lib. iii: *ut eius convivium, qui triumfaret, in Capitolio videretur esse proprium, ut ipse potius domum reduceretur cenatus a convivio.*

Cirros. Varro Cato, vel de liberis educandis: *itaque Ambraciae primum capillum puerilem demptum, item cirros ad Apollinem ponere solent.*

Catellos. Varro Cato, vel de liberis educandis: *quare meliusculae consuetudinis puerilis illorum, qui suis catellis ministrant, quod edent.*

INCIPIT PER **D.** LITTERAM.

Dextima pro dextra. Varro περὶ αἱρέσεων: *porro inde ab unoquoque compito ternae viae oriuntur, e quibus singulae extume ad caelos habent proprium. A primo compito dextimam viam munit Epicurus.*

Desuevi illum pro desuefeci illum, id est, consuetudinem ei abstuli. Titinius Gemina: *parasitos amovi,* (p. 95.) *lenonem aedibus absterrui, Desuevi, ne quo ad caenam exiret extra consilium meum.*

Dapalis cena est amplis dapibus plena. Titinius Varro: *toto fit in foco de lignis in dapalis caena.*

Divitant pro divites faciunt. Accius Astyanacte: *nihil credo auguribus, qui auris verbis divitant Alienas, suas ut auro locupletent domos.* Turpilius Transilione: *di me divitant.*

Desquamat, squamis expoliat. Plautus Aulularia: *Dromae desquama piscis, tu Macherio Gongrum, murenam exdorsua, quantum potes.* Lucilius Satyrarum lib. vii: *sador, subbellor, desquamor, pumicor, ornor, Expilor, pingor.*

Deartuare est quasi per artus concidere. Plautus Captivis: *tum igitur ego deunciatus, deartuatus sum miser.*

suos continuare ante M. *continuare iubet* mgJ. (pag. 94.) *at nos* AJM. *horrifico* 1526, JM. *prope busto* AJM. *Cocsendica coxa* L. *Coxendicas* edd. *collo sustentatur . . . simis . . . crassis* AJM. *lib. i. ostendit: in* cjM. *oleam* AJM. *orchitem* JM. *pausiam* cjBentin. J. *abicurem* W. *albicerem* AJM. *videtur* L, ante M. *ministrent* W, ante A. *edint* M. *exitum ac telos* cjGifan. Lips. M. e Prisciano. *A* om. L, A. *ne quod ad* L. *ne quid ad* A. *cenam iret* (pag. 95.) W, ante A, M. *Varo* 1526. J. Neuk. *lignis mihi dapalis* ante M. prHerm. *mi dapalis* Neuk. *Accius* Gell. 14, 1, 34. *verris devitant* L. *Plautus* p. 17, 29. *Dromo* edd. *rador* cjStatius, Turn. Dusa, M. *scabor* cjScal. Carrio. *subvellor* msDusae, cjStatius, Turn. Scal. Dusa. *suppilor* cjBentin. *suppellor*

Idem in eadem: *deartuasti, dilaceravisti atque opes Confecisti.*

Demoliri, diruere. Sallustius Historiarum lib. iiii: *pluteos rescindit ac munitiones demolitur locoque summo potitur.*

Dividos, id est, separatos. Accius Andromeda: *nosque ut seorsum dividos leto offeres.*

Dispulverare est dissolvere. Nevius Gymnastico: *saxa, silvas, lapides, montes dissicis, dispulveras.*

Differitas pro differentia. Lucretius lib. iii: *tantaque in his rebus distantia differitasque.*

Debilo, debilis. Ennius lib. viii: *debilo homo.*

(p. 96.) Domutionem. Pacuvius Hermiona: *nam solus Danaps hic domutionem dedit.* Lucilius lib. xxvi: *domutionis cupidi imperium regis pene inminuimus.*

Designare, cum nota et ignominia aliquid facere. Terentius Adelfis: *illa, quae ante facta sunt, Omitto; modo quid dissignavit?*

Deblaterare, obloqui, confingere. Lucilius lib. xx: *deblaterant; plennus, bonus rusticus concinit una.*

Deletile, non quod deleatur, sed quod deleat. Varro Modio: *si displicebit tam tibi latum mare, Partis quantum spungeam deletilem.*

Datatim, id est, invicem dando. Plautus Curculione: *tum isti, qui ludunt servi scurrarum datatim in via.* Afranius Homine: *datatim uxorem ut ludas.* Pomponius Adelfis: *quod ille dicit, cum datatim in lecto tecum lusi.* Novius Exodio: *in molis non ludunt raptim pila, datatim morso.*

Dividia est tedium. Accius Armorum iudicio: *huius me dividia cogit plus, quam est par, loqui.* Turpilius Epiclero: *sperabam, consilia nostra dividiae tibi, cum aetas accesset, non fore.*

Dulcitas, dulcitudo pro dulcedo. Accius Tereo: *suavem linguae sonitum, o dulcitas conspiritum animae.* Caecilius Syracusis: *tantam huic invasit in corda indulcitas?* Cicero de Deorum natura lib. iii: *quin etiam gustatus, qui est sensus ex omnibus maxime voluptarius, quique dulcitudine praeter ceteros sensus commovetur.*

Discorditas pro discordia. Pacuvius Hermiona: *quantamque ex dis-* (p. 97.) *corditate cladem inportem familiae.*

Deletio. Lucilius lib. xxviii: *deletionem nostri ad unum exercitus.*

Depoculassere ac deargentassere et decalauticare. Lucilius lib. xxvi: *depoculassere aliqua sperans me ac de-*

cjCarrio. *Expolior* cjFrDusa. *ungor* cjBentin. *ego deunctus* L, AJ. *deruncinatus* cjBentin. 20 *deruere* L Turic. sed in L *i* suprascr. 30 *Debil . . debil* cjLips. *lib. viii.* ante M. (pag. 96.) *Domuitionem* (et sic porro) M. *Danaus* 1526. J. *Danais* mgJ, M. *Dissignare* L, A. *disignare* mgW. *quid designavit* edd. praeter A. *obliqui* L Turic. *lib.* 10 *xxx.* L, AJM. *deblaterat* ante M. *plenus* edd. *blennus* cjJ. Gifan. *blennusque onos* cjPalmer. *Parabis tantum* cjJ. *parato tantum* cjScal. *para, vis quantam* cjPopma. *spongiam* ante M. *hominem* L, A. *in scho-* 20 *lis* vel *choris* cjLips. *Tereo: o suavem* JM. *conspiratum* W, ante A, M. *tanta h.* ante M. *tantan'* M. *hinc* M. *hic* ante A. *in cor Davi dulcitas* cjM, Spengel. *q. ex-* (pag. 97.) *corditate* L. *Depeculassere ac* ante M. *xxvi.*

deargentassere, Decalauticare, eburno speculo depeculassere.

Difflare est flatu disturbare. Plautus: *cuius tu legiones difflavisti spiritu.* Lucilius lib. xxvi: *pars difflatur vento, pars autem obrigescit frigore.*

Danunt, dant. Pacuvius Iliona: *di me, etsi perdunt, tamen esse adiutam petunt, Quod prius, quam intereo, spatium ulciscendi danunt.* Plautus Pseudulo: *cui servitutem di danunt lenoniam.* Naevius belli Poenici lib. iiii: *eam carnem victoribus danunt.* Caecilius Plocio: *patiere quod dant, quando optata non danunt.*

Deamare, vehementius amare. Afranius Vopisco: *voluntatem capio maximam, cruciari tua te culpa, Qui det et de illa pessima, quam deamas, promerere.*

Decollare, ex collo deponere. Caecilius Notho Nicasioni: *habes, vide, tibi tradidi, in tuo collo est, decolles cave.*

Degulasse est gulae dedisse. Afranius Brundisini: *immo iamdudum hoccubuisse, degulasse oportuit.*

Delectare, inlicere, adtrahere. Ennius Theeste: *set me Apollo ipse delectat, ductat Delficus.* Quadrigarius Annalium lib. iii: *Fabius de nocte* (p. 98.) *coepit hostibus castra simulare obpugnare, eum hostem delectare, dum collega id caperet, quod captabat.*

Delica, explana, indica. Accius Achille: *qua re aliae ex crimine inimicorum effugere possis, delica.* Caecilius Obolioistate: *immo vero haec ante solitus sum. res delicat.* Titinius lib. v: *quid istuc est? aut istic sibi vult sermo? mater delica.*

Devorare, absumere, eripere. Accius Aeneadis: *patrio exemplo, et me dicabo atque animam devoro hostibus.*

Dignet, dignos putet. Pacuvius Iliona: *quis deos infernos, quibus caelestis, dignet decorare hostis?*

Debiliter, debilitate. Pacuvius: *miseret me, lacrimis lingua debiliter stupet.*

Demagis, valde magis. Lucilius libro xvi: *rex Cotus ille duos hos ventos, austrum atque aquilonem, Novissime aiebat solos; demagis istos Ex nimbo austellos nec nosse nec esse putare.*

Diu pro die, unde et interdiu dicitur. Titinius Fullonibus: *nec noctu nec diu licet fullonibus quiescant.* Plautus Mercatore: *noctuque et diu, ut viro*

depeculassere L, AJ. *decalanticare* J. *Pacuvius* p. 104, 6. *expetunt, quod pr.* JM. *solatium ulcisc.* cjSavaro ad Sidon. *potiere quod di dant* cjBothe. *voluptatem* edd. *qui de te et de* cjScal. M. *quippe et de* cjPalmer. *pessime* cjPalmer. M. *promere* L, ante J. *promeres* cjScal. *Noto* W, edd. *Nicasione* M. *Brundisinis* 1526, JM. *occubuisse* edd. praeter M. *obbibisse* cjM 1. *Thyeste* edd. *Thertensi* msJ. *et me* ante M. *nec me* cjPalmer. *heu* vel *vae me* cjAcidal. (pag. 98.) *simul opp.* 1526. J. *Accius* p. 277, 29. *alia* edd. *ex* om. M. *Caecilius* p. 277, 27. *Obolosta e* cjJ. anim. 6, 10. JM. *haec sol ante solitum sum* L, A. *hic ante, soli dum sumus, delica* cjLips. *Titinius* p. 277, 23. *Titinius in Quinto* M. e coniect. *Devotare . . devotabo* cj Jo Cauchius. *animam devoto* cjNeuk. *devorabo* edd. *quis caelestis* cjBothe. *hostiis* cjJ, M. *lib. x. vi rex* L. *duo hos* cjSalmas. *alebat* L, AJ. *novisse aiebat se solos* cjBentin. *novisse se aiebat* Turneb. *novisse aiebat solos se d.* cjJ. Salmas. *solos hos* vel *hoc demagis* cjM. *nec es putare*

subdola sis. Idem in Aulularia: *nec noctu nec diu quietus umquam eam, nunc dormiam.*

Dubitatim, dubitanter. Caelius Annalis lib. iii: *imperator conclamat de medio auelitatis in sinistro cornu removeantur, Gallis non dubitatim inmittantur.* Sisenna Historiarum lib. iiii: *quod hostem non dubitatim cum pluteis ac scalis* (p. 99.) *iter facere cernebat.*

Discedere, hiare, dividi, distendi. M. Tullius de Officiis lib. iii: *hinc ille Gyges inducitur a Platone; qui, cum terra discessisset magnis quibusdam imbribus.* Sisenna Historiarum lib. iiii: *armati dextera ducti magisque in latitudinem discedunt.*

Delegare veteres discedere posuerunt vel dispertire. Plautus Amfitryone: *cui fautores delegatores viderint.*

Depsere a Graeco magis significantiam vel originem trahit. Homerus Odyssia ἀ δεπσήσας κηρὸν μελιηδέα. Varro Mysteriis: *sed tibi fortasse alius molit et depsit.*

Dolitum, quod dolatum usu dicitur, quod est percaesum vel abrasum vel effossum. Varro Agathone: *numnam caelatus in manu dextra scyfus, Caelo dolitus, artem ostentat Mentoris?* Cicero dolatum Academicorum lib. iiii: *non enim est e saxo aut cultus e robore dolatus.*

Dentarpagas, quas Graeci ὀδοντάγρας vocant, Latine voluit appellari Varro Quinquatribus: *hic bipensile forcipen dentarpagae.*

Descobinatis, sauciis et abrasis et desectis. Varro Meleagris: *sin autem delectationis causa venamini, quanto satius est, salvis cruribus in circo expectare, quam his descobinatis in silva curare!*

Desubulare, perfodere. Varro Sesqueulixe: *unam veniam essenona movisse duce virtute: hanc esse nobilem; alteram Carneadem desubulasse, bona corporis secutum.*

Dormitio. Varro Sexagesi: (p. 100.) *o stulta nostri pectoris dormitio vigilabis!* Et alio loco idem: *quid mihi somno, si dormitio tollitur?*

Dissentaneum, discors et dissentiens, ut consentaneum contra. Nigidius: *eum locum facit dissentaneum.*

Decidua, quae cadant, ut occidua, quae occidant. Laberius: *in altum non ubi caput a foliis decidua folia pandit.*

Duodevicesimo, ita ut duodecimo. Varro Humanarum rerum lib. xvi: *mortuus est anno duodevicesimo: rex fuit*

L, AJ. *Pl. Casina: n.* cjCanter. JM. *nec dormiam* cjGulielm. *neu dormiam* cjOsann. *Annali* cjRoth. *medio ut velites* 1526. J. *media acie, statim* cjM. *compluteis* W. (pag. 99.) *Tullius* p. 330, 8. *armata d.* ante M. *f. delegatos* edd. *Homerus* p. 39, 11. *Varro Ag.* p. 436, 15. *numquam cael.* W, ante A. *caeloque dolitus* cjCarrio. *e xaso* W. *ex saxo* edd. *saxo scalptus aut e* 1526. J. *saxo sculptus aut e* M. *bipensiles forcipes* JM. *circo spectare* cjTurneb. Popma. *silva currere* J. *s. gyrare* cj Palmer. *Desabulare .. desabulasse* cjScal. prPopma. *unamque viam Zenona moenisse* cjLips. Popma, M. *bonam c.* L. *Varro* pag. 158, 23. *vigilabilis* mgJ. *Lab. sin* (p. 100.) *alium* L. *Lab. finalium* A. *in autumno ubi* cjBothe. *Duovicesimo* cjJ. *Duoctvicesimo* cjM. et Popma (ubique). *Varro* Gell. 5, 4, 5. *decessere* cjM. *diu vivere* AJM. *veterem*

annos xxi. Cato in quarto Originum: *deinde duodevicesimo anno post dimissum bellum, quod quattuor et viginti annos fuit, Carthaginiensis sextum de federe decernere.*

Diurnare honestum verbum pro diu videre, ut apud veterem prudentem auctoritatis incognitae: *neque optumum quemquam in suos solent diurnare.*

Duritudo pro duritia. Cato in Veturium: *qui illius*, inquit, *inprudentiam qui norat et duritudinem.*

Deliciam numero singulari, quod aut rarum est aut singulare. Plautus: *mea voluptas, mea delicia.*

Diritas. M. Tullius de Senectute: *in altero diritas.*

Dirississimum. Varro Vimarco: *scena quem senem Latina vidit dirississimum.*

Diis, diutinis ac iugibus. Varro Honos lyras: *quam mobilem divum lyras sol hermoge Quadam gubernans motibus diis viget.*

(p.101.) Dicteria. Varro Honos lyras: *quam mobilem neque orthopsalticium attulit psalterium, Quibus sonant in Graecia dicteria.*

Dispalare est separare. Sisenna Historiarum lib. iii: *dispalati ab signis digressi omnes ac dissipati.* Idem: *tanto plures passim dispalantur.*

Diloricare dictum est scindere. Cicero de Oratore lib. ii: *qui in causa peroranda non dubitavit excitare reum consularem, et eius diloricare tunicam, et iudicibus cicatricem adversam senis imperatoris ostendere.*

Divitior. Cicero de Oratore lib. iii: *inde ille licentior et divitior fluxit dithyrambos.*

Deturbare, deicere, demovere. Sallustius lib. ii: *moenibus deturbat.* Virgilius lib. v: *puppi deturbat ab alta.* Et lib. vi: *inde alias animas, quae per iuga longa sedebant, Deturbat.*

Dividae, ut dissensiones. Accius Foenissis: *ne horum dividae et discordiae dissipent Et disturbent tantas et iam optimas civium Divitias.*

Deintegrare, diminuere. deiugare, deiungere, separare, dissociare. denasci, decrescere. Caecilius: *nomen virginis, nisi mirum est, deintegravit.* Pacuvius Chryse: *perque nostram egregiam Unanimitatem, quam memoria deiugat.* Cassius Hemina lib. ii. Annali: *quae nata sunt, ea omnia denasci aiunt.*

prudentem Gell. 17, 2, 16. *quemque* ante M. *q. inter nos sinunt d.* cjBentin. J. M. *Cato* Gell. 17, 2, 20. *impudentiam norat et* 1526. J. *quia norat* cjRoth. *Delicia* JM. *Plautus* Gell. 19, 8, 6. *Tullius* p. 30, 20. *Dirissimum* mgW, edd. (bis) *Varro Honos* p. 183, 7. *nobilem* AJ. *dinum* msJ. *lyram* M. *lirans* cjJ. *harmoge* cjBentin. et J, M. *veget* cjJ, M. *quam mobilem* om. M. (pag. 101.) *quam mobile* ante J. *ortopsalticium* L, AJ. *atque orthophallicum* mgJ. iiii. *inde* L, A. *et lib. vi.* p. 447, 25. *Dividiae* 1526, J. *et tam opimas* msFabri cjScal. Lips. M. *Deintegrare*: sequentia ita disposita sunt in JM, ut Caecilii locus post v. *diminuere*, Pacuvii post *dissociare*, Cassii Heminae post *decrescere* interpositus sit; cuius transpositionis auctor est Bentinus. *Caecilius: novem virgines* cjM. *nisi vir non est* cjAcidal. *quam immemoria* cjVossius, Bothe. *Eiurescat* L (bis). *Pr. liberato:* atque cjM. *exsanguinibus* A, in L *ni su-*

INCIPIT PER **E.** LITTERAM.

Evirescat. Varro Prometheo lib. xv: *atque exsanguibus dolore evirescat colos.* (p. **102.**) **Evallare** dictum excludam et quasi extra vallum mittam. Titinius Prilia: *qua ego hodie extorrem hanc domo faciam, pilatricem palia evallavito pulchre.* Varro *ἐπιτάφιον ἢ βοῦς περὶ τάφιον*: *donec foras nos intus evallaverunt.*

Excantare significat excludere. Plautus Bacchidibus: *nam credo cuivis excantare cor potest.* Lucilius Satyrarum lib. ii: *quae ego nunc Aemilio praecanto atque exigo et excanto.* Varro Eumenidibus: *ubi vident se cantando ex ara excantare non posse, deripere incipiunt.*

Extundere est extorquere vel invenire. Afranius Epistula: *itaque adeo, extundo, ex officio; datur mihi Custodiendus.* Virg. Georgicon lib. i: *ut varios usus meditando extunderet artis Paulatim.*

Exculpere est extorquere. Plautus Cistellaria: *in quaestione vix exculpsi, ut diceret.* Lucilius Satyrarum lib. ii: *nunc nomen, iamque ex testibus ipse rogando Exculpo, haec dicam.* Idem: *uti esurienti leoni ex ore exculpere praedam.*

E regione positum est ex adverso. Cicero Academicorum lib. iiii: *nec ego, non ita. Vos etiam dicitis, esse e regione nobis in contraria parte terrae, qui adversis vestigiis stent ad contra vestigia.*

Exorbebo pro exorbeam. Plautus Epidico: *iam ego me convortam in irundines, Atque horum exorbebo sanguinem.* Turpilius Leucadia: *iam ego istam tibi tristitiam exorbebo.*

Egurgitem exhauriam significat. Plautus Epidico: *atque egurgitem* (p. **103.**) *domo prorsum.*

Expapillato brachio, quasi usque ad papillam renudato. Plautus Milite glorioso: *id, conexum in numero levo, expapillato brachio.*

Exos dicitur sine osse. Lucretius lib. iii: *exos et exsanguis tumidos perfluctuat artus?*

Extrarium, quasi alienum. Afranius Suspecta: *ut me esse in hac re ducat abs te extrarium?*

Errabundus pro errans. Virgilius: *si qua forte ferant oculis sese obvia nostris Errabunda bovis vestigia.*

Excandescentia. Cicero Tusculanarum lib. iiii: *ludisne ira, excandescentia, odium, inimicitiae, discordia.* Idem in eodem: *excandescentia autem est ira nascens et sine modo existens.*

prascr. *exsangui calore* cjScal. *Evallaro* M. (pag. **102.**) ex coni. *quia ego* cjLips. *pallia* ante M. *pallii* cjLips. M. *evallavero pulchre* cjLips. probM. *ἢ βοῦς π. τάφων* Turn. JM. *evallaverint* cjV. D. *credo cuius* ante A, M. *atque adeo* AJ. *ex ficio* L. *exitio* A. *exefficio* cjGulielm. *varias* edd. *nunc Nomentani quae ex* cjScal. *E rigione* W. (bis). *ad nostra vest.* M. *hirudines* ante M. *hirudinem* M. *conn. in humero* edd. (pag. **103.**) *Err. properans* L. *Virgilius* p. **265, 19** *lib. iii.* M. *lubidini ira* **1526**. JM. *Emungere* **1526**. JM. *Terentius* p. **36, 19.** *multa l. simili* M. *lib. xxvi: si* cjScal. *Eluviem* Turneb. *Lucilius lib. xxvi.* p. **38, 28.** *ut si eluviem* Turn. *per ventrem* cjJ. Turn. M.

Emulgere, sine labore tollere. Terentius Formione: *emunxi argento senem.*

Effutire, cum mendacio dicere. Terentius Formione: *vos forte inprudentes Effutiretis.* Cicero Tusculanarum lib. v: *nec haec sic agit, ut ex tempore quasi effutire videatur.* Lucretius: *mata licet similis ratione effutiat ore.*

Elevit, maculavit. Lucilius lib. vi: *si hic vestimenta elevit luto, Ab eo risum magnum ac cachinnum inprudens subicit.*

Eleviem, purgationem. Lucilius lib. xxvi: *ut eleviem facere per ventum velis.* (p. 104.) **Exponere** pro exempla boni ostentare. Cicero Academicis lib. ii: *frangere avaritiam, scelera ponere, vitam suam exponere ad imitandum iuventuti.*

Expetunt pro volunt. Pacuvius Iliona: *dii me, etsi perdunt, tamen esse adiutam expetunt, Cum prius, quam intereo, spatium ulciscendi danunt.*

Expalpare, elicere. Plautus Poenulo: *quid faciam? — exora, blandire, expalpa.* Pomponius Collegio: *si quid expalpare possim ab illo.* Plautus Vidularia: *nunc servus: argentum a patre expalpabitur.*

Expergo pro expergefacio. Accius Antigona: *heus vigiles, properate, expergite, Pectora tarda sopore, exsurgite.* Santra Nuntiis Bacchis: *extemplo excit, evadit qua Genetrix, et omnis vocis expergit sono.*

Extrabunt pro exibunt. Afranius Auctione: *simul limen intrabo, illi extrabunt ilico.*

Efflictim, vehementer. Plautus Poenulo: *earum hic adulescens alteram efflictim perit.* Pomponius Dotata: *scio pol, te illam amare efflictim.* Laberius Bellonistria: *domina nostra privignum suum amat efflictim.*

Expulsim, dictum a frequenti pulsu. Varro Sera parecte: *purgatum scito, quam videbis Romae in foro ante ianienas pueros pila expulsim ludere.* Nigidius Commento libro xx: *cuius modi genus adverbiorum adverbii motu, qua evenit, ut expulsim, cursim.*

Eluvio, corruptus et morbiferis operis tractus. M. Tullius de Offi- (p. 105.) ciis lib. ii: *qui, collectis ceteris causis, eluvionis, pestilentiae, vastitatis.*

Exhiberi, inferri. M. Tullius de Officiis lib. iii: *quod cum audivisset adulescens filius, negotium exhiberi patri.*

Eculeos, dimminutivum ab equis M. Tullius in Hortensio dici voluit: *ut igitur domitores equorum non verbera solum adhibent ad domandum, sed cibum etiam saepe subtrahunt, fame debilitetur eculeorum nimis effrenata vis.* Varro Eumenidibus: *neque furentem*

(pag. 104.) *Pacuvius* p. 97, 14. *Satra* W. 10 *exemplo* W, ante A. *exit* AJM. *tua gen.* M. e coni. *pia gen.* cjGulielm. *Actione* W, 20 ante A. *extrabo, illi intrabunt* M. *Belonistria* J. Jun. anim. 6, 10. *quoniam videbis* ante M. *quum vid.* cjJ. *lanienas* Turn. M. *Iani ad p.* cjJ. *Camoenas* cjBentin. *a verbis motus venit* cjM. *ut pulsim* ante 30 M. *morbifer aeris tr.* cjJ. probM. (pag. 105.) *Tullius* p. 185, 2. *Equuleos* ante M. (semper sic). *subtr. ut fame* edd. *Varro* p. 106, 10 2. *Damarianum* A. *Damacrinum* edd. reliq. *Damacrinus* Popma. *Acragianum* Turneb. *sanus eq.* cjTurn. et Popma. *ex senis morbi*

eculeum Damacrianum insanus equiso exhibebis morbi fluctibus educat umquam. Pomponius Decuma fullonis: *ubi insiluit in culeratum eculeum, ibi tolutim tortor.*

Emancupatum, subnixum, deditum. M. Tullius de Senectute: *ita nimis senectus honesta est, si se ipsa defendit, si ius suum retinet, si nemini emancipata est, si usque ad ultimum spiritum dominatur.*

Exiurare et deiurare, id est, valde iurare, ut deamare. Plautus Amfitryone: *exiuravisti, te mihi dixe per iocum?*

Exornare, ornare, ut extruere, instruere. Plautus in Aulularia: *repudium rebus paratis, exornatis nuptiis?* Virg. Aen. lib. IIII: *pulchramque uxorius urbem Extruis.* Cicero Tusculanarum lib. II: *modo est aliqua patientia: si nulla est, quid exornamur philosophia?*

Equiso pro equite. Varro Trihodite trifilio, peri areteseos: *nam aut ecus, qui ad vehendum est natus, tamen hic traditur magistro, ut equiso doceat tolutim.* Idem Marcipore: *quam nautici* (p. **106**.) *equisones per viam qua ducerent lora.* Idem Eumenidibus: *neque furentem eculeum Damacrinum insanus equiso exhibebis morbi fluctibus educet umquam.*

Eunuchare. Varro Lege Maenia: *si qui patriam, maiorem parentem, extinguit, in eo est culpa: quod facit pro sua parte is, qui se eunuchat aut aliqua liberos producit.*

Equilam. Varro Lege Maenia: *nemo est tam neglegens, quin summa diligentia eligat asinum, qui suam saliat equilam.*

Esurigo. Varro Tafe Minippou: *ubi lubet, ire licet accubitum. accedo strenuo, sussilimus, quod esurigo findebat costas.*

Ericium. Varro Sexagesi: *se circumspexe atque invenisse, cum dormire coepisset tam glaber quam Socrates, galbam esse factum ericium e pilis albis cum proboscide.*

Elucificare, dictum a luce. Laberius: *sic ito fulgentis splendore pecuniae Volo elucificare exitum aetatis meae.*

Exigor pro a me exigitur. Caecilius Excino: *ego illud minus nihilo exigor portorium.*

Edulcare pro dulcius facere. Mattius: *quapropter edulcare convenit vitam, Plurasque acerbas sensibus gubernasse.*

Equitem pro equo. Virg. Georgicorum lib. III: *atque equitem docuere sub armis Insultare solo, et gressus glomerare superbos.* Ennius Annali lib. VII:

cjTurn. *ex maris* cjBentin. *ex hibus* cjRoth. *educit* Popma. *educet* cjRoth. *Pomponius* p. 4, 17. 182, 14. *culenarum* L, A. *insilui in cocleatum* 1526. JM. *Emancipatum* ante A, M. *ita enim* mgW. *sin menti* W. 20 *si menti* ante A. *dixisse* ante M. *per iovem*, suprascr. *cum* W. *Varro* p. 4, 15. 30 *triodite* L, AJ. *tripylio* JM. *nam ut* ante A, JM. *Idem* p. 451, 3. *nautilia* L, A. (pag. 106.) *d. loca* AJM. *conducerent loro* cjJ. probM. *Idem* p. 105, 12. *insanus quis* *exibebis* L. *equiso* W, litteris *e* et *o* suprascr. *educat* 1526. JM. *aut aliqui* W, M. *aut alicui* ante A. *haud aliqua* cjPopma. *qui in* 10 *summa* L. *strenue* JM. *Varro Sex.* p. 49, 8. *Socr. gallum* cjBentin., J. *Socr. calvum* cj Bentin., M. *Laberius* Gell. 10, 17, 4. 20 *sic cito* 1526. J. *sic ego* M. *fulgenti* L. *Caecilius* Gell. 15, 14, 5. *Aeschino* cjBentin., JM. *Mattius* Gell. 15, 25, 2. *Curasque* A in corrigendis, JM. *senibus* W, ante A. *Virg.* p. 295, 19. 330, 18. 391. 8.

an non quadrupedes equites. Equitare quoque Lucilius ecum dicit, cum sit hominis secum insidentis: *quis hunc cur-* (p. 107.) *rere ecum non aquae equitare videbat, His equitat curritque: oculis.*

Exequiantur ab exequiis, ut convivantur et epulantur. Varro Bimarco: *ipsum propter vix liberti semiatrati exequiantur.*

Exedra. M. Tullius de Officio et de Finibus bonorum et malorum lib. v: *sunt in ipsis locis indicia summorum virorum, tamen ego illa moveor exhedra.* Et de Oratore lib. iii: *tunc dedita opera, quiescentibus aliis, in eam iam exhedram venisse, in qua Crassus posito lectulo recubuisset.*

Ergo positum pro ea causa. Virg. Aen. lib. vi: *illius ergo Venimus, et magnos Erebi transnavimus amnes.* Sisenna Historiarum lib. iii: *milites, ut lex Calpurnia concesserat, virtutis ergo civitate donari.*

Enixim pro enixe. Sisenna Historiarum lib. iii: *ego illos malos et audaces semper enixim contra fortunas atque honores huius ordinis omnia fecisse ac dixisse sentio.*

Exinanita. Sisenna Historiarum lib. iii: *denique exinanitas castris Romani, qui clauso se loco potuerant expedire.*

Exanclare est perpeti vel superare. Cicero Academicorum lib. iii: *credoque Clitomaco ita scribenti, ut Herculi quendam laborem exanclatum.* Et Tusculanarum lib. i: *quod, cum exanclavisset omnes labores, tum incideret in mortis malum sempiternum.*

Eugium, media pars inter naturalia muliebria. Lucilius in Epodis: *Hymnis sine eugio ac destina.* Laberius in Centenario: *quare tam arduum ascendas? an concupisti eugium scindere?*

Exoticum, adventicium, a (p. 108.) Graeco. Plautus Mustellaria: *non omnes possunt olere ungenta exotica.*

Ebrulare, ebrium facere, et ebriacus, ebrius. Laberius in there: *ebruilati mentem hilariam arripuit.* Idem in Aularia: *homo ebriacus somno sanari solet.*

Exfundare, a fundo evertere. Coelius Antipater lib. vii: *res pub: amisso exfundato pulcherrimo oppido.*

Externavit, ut consternavit, id est, dementem fecit. Catulus: *a misera, adsiduis quam luctibus externavit Spinosas Erycina ferens in pectore curas.*

Excissatum, laniatum, vulneratum. Plautus Cistellaria: *capillo scisso atque excissatis auribus.*

Edusam et potinam deas praesidis vult haberi puerorum Varro Cato,

30 *Ennius* Gell. 18, 5. *at non* 1526, JM. *ac non* cjRoth e Gell. 18, 5, 6. *Lucilius* Gell. 18, 5, 10. *cum dicit* L, A. *equum d.* edd. reliq. *ecum ins.* cjRoth. *equum* edd. (pag. 107.) (sic iterum). *non aeque* ante J. *nos atque e. videmus* JM. *ipsum protervi lib.* 10 Turn. *in aqua Cr.* W. *trasnavibus* L. 30 *donati* 1526. J. *Centonario* L, mgJ. *ascendis* 1526. J. *Ebriulare . . ebriulati* edd. *Ebriolare. . . . ebriolati* Carrio e (pag. 108.) msParis. *et Ebriatus . . homo ebriatus* cjBentin. et Passerat. probM. *et Ebriulatus . . h. ebriulatus* cjCarrio. *in Chaere* ante J. *Cithera* J. *Hetaera* cjCarrio, M. *Exfundere* W, ante M. *res pubus* W. *amissa* cjGerl. 10 *Exterminavit ut* L, mgW. *conternavit* L. *Catullus* edd. *externavit*, suprascr. *mi* L. *serens* M. *praesides* ante M. *Varro* p. 480, 6. 20

vel de liberis educandis: *cum pro cibo et potione initiarent pueros, sacrificantur ab edulibus Aedusae, a potina Pontinae nutrici.*

Esculentum et escarium, ab escis et ab edendo dictum. Varro Cato, vel de liberis educandis: *fortuna se illos, non natura praestare, si quid his datum sit esculentum.* Plautus Menechmis: *ea enim fere lenta vinclu sunt scaria.*

Efippium, tegimen equi, ad mollem vecturam paratum. Varro Cato, vel de liberis educandis: *mihi puero modica una fuit tunica et toga, sine fasceis calciamenti, ecus sine efippio, balneum non cottidianum, albeus rarus.*

INCIPIT PER F. LITTERAM.

(p. 109.) Famulantur pro serviunt. M. Tullius de Re publica lib. III: *est enim genus iniustae servitutis, cum hi sunt alterius, qui sui possunt esse; cum autem hi famulantur.* Et de Officiis lib. III: *quam hiser vitutis famulatus et servientis voluntati!*

Firmitudo pro firmitas. Plautus Asinaria: *si istam firmitudinem animi optines, salvi sumus.* M. Tullius de Re publica lib. I: *habent aequabilitatem quandam, quae carere diutius vix possunt liberi; deinde firmitudinem.*

Fortunare est prosperare et omnibus bonis augere. Plautus Trinummo: *de fortunabunt vostra consilia!* M. Tullius ad Curionem: *tibi patrimonium di fortunent.* Afranius Emancipato: *deos ego omnis, ut fortunassint, precor.*

Fallam pro fallaciam. Novius Decumis: *me non vocabit, ob eam rem hanc feci fallam.*

Ficitatem dictum ut olivitatem, id est, fructus fici. Novius: *ficitores Omnes capiunt ficitatem; mers est sine molestia.*

Fimbriae sunt omnis extremitas. Naevius Lycurgo: *ut videam Vulcani opera Haec flammis fieri flora.*

Famulitas est servitus. Accius Andromeda: *nam postquam parvos vos oppressit famulitas.* Pacuvius Atalanta: *quas famulitas, vis, egestas, fama, formido, pavor.*

Fidelitatem, id est, fidem. Accius Myrmidonibus: *nolo equidem; sed tu huic, quem scis quali in te siet Fidelitate, ob fidam naturam viri Ignosce.* (p. 110.) Afranius Vopisco: *id est intus actum. perit opera nimirum meae actio fidelitatis.*

Falsum habuit pro fefellit. Sallustius in Iugurtha: *neque ea res me falsum habuit.*

Famul, famulus. Ennius lib. VIIII:

cum primo M. *cum primore* cjLips. *sacrificabantur . . Edusae* edd. *a potione* JM. *Potinae* edd. *nutrices* cjLips. Popma, M. *Esc.* et *Escarum* L. *et scarium*, supraser. *e* W. *fortunas* L, AJ. *Plautus* p. 358, 14. *escaria* edd. *falceis* L. *calciamenta* cjBongars. M. *calciamentum* cjV. D. *alveus* 1526. JM. (pag. 109.) *miser virtutis . . . . voluptati* M. *qua carere* edd. *dii fort.* 1526. JM. *di* cjRoth. *patr. dii* edd. *patr. dif* L. *ut fortuna sint* W. *vocavit* JM. *N. Ficitore: si omnes* cjMunk. *iners est* ante M. *merx est* mgJ. *haec flaminis* AJ. *haec fimbriis f. florida* cjJ. *haec flammis fimbri flora* cjCBarth. alii alio loco v. *fimbriae* inserunt. Contra Naevii locum cum lemmate *Flora* intercidisse cjM. *par vos oppr.* cjRoth. *fames* cjV. D. *formido, pudor* L. AJ. *id enim si* (pag. 110.)

mortalem summum fortuna repente Reddidit, summo regno famul ut optimus esset.

Flaccet, languet, deficit. Lucilius lib. vii: *hic est Macedo, si Agrion longius flaccet.* Accius Achille: *an sceptra iam flacent? ferat.* Afranius Divortio: *disperii, perturbata sum, iam flaccet fortitudo!* Ennius Thyeste: *in flaccebunt conditiones, repudiato et reddito.*

Fulgurivit, fulgorem fecit vel fulmine afflavit. Naevius Sanea: *suo sonitu claro fulgorivit Iuppiter.* Lucilius lib. xxvi: *luporum exauctorem malvanum, et fulguritatem arborum.*

Friget, frigidum est. Virgilius lib. vi: *corpusque lavant frigentis et ungunt.* Terentius Form` *avi, tanges, si non totus friget, me enica.*

Fabitorem. Lucilius lib. xxviiii: *favitorem tibi me, amicum, amatorem putes.*

Folliculum Lucilius posuit pro corpore lib. xxvi: *ego si qui sum, et quo folliculo nunc sum indutus, non queo.*

Fligi, affligi. Livius Aegistho: *ipse se in terram saucius fligit cadens.* Accius Epinausimachae: *nec perdoliscit fligi socios, morte campos contigi.* Idem Aegistho: *heu cuiatis stirpem funditus fligi studet!*

Fragescere, frangi. Accius (p. 111.) Aegistho: *neque fera hominum pectora fragescunt, donec vim persenserim imperii.* Idem Eurysace: *numquam erit tam inmanis, cum mea opera extinctum sciat, Qui fragescat.*

Fuam, sim vel fiam. Pacuvius Doloreste: *responsa explanat: mandat me matri fuat Cognoscendi umquam aut contuendi copia.* Titinius Fullonia: *peri hercle vero; Tiberi, nunc tecum obsecro, Ut mihi subvenias, ne ego maialis fuam.* Livius Hermiona: *obsecro te, Anciale, matri ne quid tuae advorsus fuas.* Afranius Promo: *cave, ne pendeas, si fuas in quaestione.* Ennius Haectoris lytris: *at ego, omnipotens, te exposco, ut hoc consilium Achivis auxilii fuat.*

Facul pro faciliter; huic contrarium est difficul. Lucilius lib. vi: *peccare inpune rati sunt Posse, et nobilitate facul propellere iniquos.* Pacuvius Teucro: *nos illum interea praeficiendo*

intus cjHermann. *periit* Bothe, Herm., Neuk. *meae actio* L. *mea ea aio* W, AM. *mea ea animo* ante A. *mea ex animo* cjHerm., Bothe. *summa f.* L. *summum* om. Lips. Gifan. *repentente* W. *Reddit ut ex summo* cjNFaber. *famul infimus e.* cjLips. Gifan. Merula, Columna. *famul ultimus e.* cjNFaber. *Flacet* W. *si agrion* W, M; etiam L, sed *i* posteriore compuncto. *si agron* AJ. *fragrion* ante A. *si Agron* vel *Acron* cjRoth cf. Appul. apol. T. II. p. 405. ed. Bosscha. *iam flaccent* edd. *pert. sunt* L, ante M. *sin flaccebunt* cjGulielm., M. *Fulgorivit* L, A. *N. Danae* cjJ. *fulgurivit* edd. praeter A. *Iupiter* L. *exactorem* cjLips. Turn., M. *Silvanum et* cjLips. *Martem silvanum et* cjTurn. *fulguritarum* cjLips., M. *tangues* W. *tangens* L. *Phormione: abi, tange* edd. *Favitorem* AJM. *si quis* ante M. *ego quis sim . . non quaero* cjScal. *ipse in se* cjCBarth. *ipse in* cjDüntzer. *saucius* om. ante A. *perdolescit* edd. *contegi* JM. *contingi* ante J. *persenserint* (pag. 111.) cjBentin. JM. *quiqui frag.* L. *quin fr.* M. *ne matri* JM. *me mater* ante J. *usquam* M. *perii* edd. *ut ego* L, A. *ego ne* JM. *maialis quam* L. *obsecra* L, etiam W, sed *o* suprascr. *Anchiale* mgJ, M. *Anticile* AJ. *Amphiale* cjVoss. *H. listris* W. *lustris* ante A. *a ego* L, A. *te posco* M. *auxilio* cjVoss. Bothe. *et nolitate* L, A. *perficiendo* AJ.

propitiaturos facul remur. Afranius Auctione: *aut facul, ut ait Pacuvius, femina invenietur bona.* Accius Meleagro: *erat virile istuc, ferre advorsam fortunam facul.* Varro Bimarco: *quod utrum sit magnum, an parvum; facile, an difficul.*

Famulanter pro suppliciter. Accius Tereo: *deum Catmove natum Semela adfare et famulanter pete.*

Fluctuatim, iactanter et solute. Afranius Pompa: *tene tu! in medio nemo est, magnifice volo, fluctuatim, ire ad illum. Accipite hoc, tege tu et sustine!*

Fortunatim, prospere. Ennius Anna- (p. 112.) libus I: *ea mihi reliquae fidei, regno vobisque, Quiritis, Se fortunatim, feliciter ac bene vortat.*

Frustatim et Frustilatim, per frusta, ut minutatim. Pomponius Verre aegroto: *verum illi valent, qui luctantur cum leonibus: Et te obiectes frustatim passerinum prandium.* Saturarum: *non frustilatim nec minutatim dari.*

Fastidiliter, fastidiose. Varro Cras credo, hodie nihil: *quibus instabilis animus ardens mutabiliter habere et non habere fastidiliter habet habere fastidiliter, inconstanti pectore.*

Fugere dictum est deterius fieri. M. Tullius de Officiis lib. III: *si qui vinum fugiens vendat sciens.*

Fatigare positum pro fatigari. Virg. lib. VIII: *olli remigio noctemque diemque fatigant.*

Frausus pro fraudatus, id est, ad fraudis fructum venerit. Plautus Asinaria: *non placet: metuo, in commune ne quam fraudem frausus sit.*

Faxs pro face. Varro Gerontodidascalo: *confluit mulierum tota Roma: quae noctu fieri initia solita etiam nunc pinea faxs indicat.* Idem Sexagesi: *adest fax involuta incendio.* Idem de vita P. R. lib. II: *cum a nova nupta ignis in facie adferretur, fuco eius sumptus, cum fax ex pinu alba esset, ut eam puer ingenuus adferret.*

Flavisas eas dici Varro aestimat, quos Graeci thesauros vocant, in Epistula, quam adversus Marcum Sulpicium dedit: *Quintum Valerium Coramnunc solitum diceret, quos thesauros Graeco nomine appellaremus, priscos Latine flavisas dixisse, quod in eos non rude aes argentumque,* (p. 113.) *sed flata signataque pecunia conderetur.*

Actione W, ante A. *haud facul* 1526. JM. *invenitur* ante A, probHerm. *an parvum* om. L. *facul an* AJ. *Accius* p. 463, 23. *Cadmo generatum* cjBentin., M. *Cadmigena natum* cjVoss. *adire illum* ante A. *hoc tegmen* 1526, J. *Ennius* cf. Reuvens conl. p. 92. Grauert Anal. p. 97. *annalibus: ea* (pag. 112.) omnes praeter L. *reliqua* msDorvill. *relinque* msPalatin. *reique* cjRoth. *Quirites* 1526. J. *ut te* J. *prandium. Lucilius Sat.* cjJ. *prandium. Ennius Sat.* cjPlanck. *minutim* W, etiam L, sed *ta* suprascr. *Varro* p. 139, 27. *inst. ennius ardens* L. *mut. non habere* AJ. *mut. habet habere* M. *mut. avet habere* cjPalmer. *et non h. f. h. h.* om. ante M. *fast. h. h.* om. M. *Idem Sex.* p. 328, 22. *in face* edd. praeter A. *foco eius* JM. *e foco* cjScal. *ex spinu* Scal. *e spina* Turn. *ex spina* mgJ. *abbae esset* L, sed *ablata* correctum. *ablata* AJ. *allata* Scal. *Flavissas* AJM. *Favissas* alii apud Gell. et Fest. *Varro* Gell. 2, 10, 3. *quam ad Servium Sulp.* M. e coni. *Soranum* 1526. JM. *dicere* edd. *flavissas,* altero *s* compuncto L.

Formidulosum, et quod ipsum, et quod sit formidabile. Sallustius in Catillina: *non armatus ostis formidulosus.*

Frunisci pro frui. Lucilius lib. xviii: *aeque fruniscor ego, ac tu.* Coelius lib. ii: *domus suas quoque ire iubet et sua omnia frunisci.* Novius Pareo: *quod magno opere quaesiverunt, id frunisci non queunt.*

Fallere, exsurgere, iamvere. Manio: *tam eum, ad quem veniunt et ospitium, lac humanum fellasse.*

Fallaciloquentiae. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. iiii: *quae diligentissime contra Aristonem dicuntur a Chrysippo. Ex ea difficultate illae fallaciloquentiae.*

Fabellae. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. v: *libenterque se cum his congregant, dantque se ad ludendum; fabellarumque auditione ducuntur.*

Fera bite, positum pro agresti. Sisenna Historiarum lib. iiii: *et paratim fera bitae, partim lauro et arbusto ac multa pinu ac myrtetis abundant.*

Foramen. Sisenna Historiarum lib. iiii: *neque porta, neque ullum foramen erat, qua posset eruptio fieri.*

Flexanima. Cicero de Oratore lib. ii: *tantam vim habet illa, quae recte a bono poeta dicta est flexanima atque omnium regina rerum, oratio.* Pacuvius Hermiona: *hoc flexanima atque omnium regina rerum, oratio!*

Frons pro fronde. Virg. (p. 114.) Georgicorum lib. ii: *frons tenera imprudensque laborum.* Varro de Re rustica lib. i: *quod Cato ait, circum fundum ulmos et populos, unde frons ovibus et bubus sit.*

Falae turres sunt ligneae. Ennius lib. xv: *malos defindunt, fiunt tabulata falaeque.* Haec sunt et in circo, quae apud veteres propter spectatores e lignis erigebantur.

Foria, stercora liquidiora. Pomponius Maccho: *conforisti me, Diomedes.* Laverius in Panilicis: *foriolus esse videris, in coleos cacas.* Foriolus, qui foria facile emittat, soluti scilicet ventris.

Floces, faex vini. Caecilius: *ad pol ego neque florem, neque floces volo mihi, vinum volo.*

Februare positum pro purgare et purefacere. Varro de vita P. R. lib. i: *in eorum enim sacris liba, cum sunt facta, incerni solent farris semine: ac dicere, se ea februare, id est, pura facere.*

(pag. 115.) *esset flata signa atque p.* L. *Formidulosum* Gell. 9, 12, 1. 9. *ipsum formidet, et quod* cjBentin. JM. *rego ac* W. *rogo ac* ante A. *eso ac* L, A. *ego ac* 1526. JM. *Coelius* Gell. 17, 2, 5. *lib. i.* 1526. JM. *Novius* Gell. 17, 2, 8. *Parco* M. *Partu* 1526. J. *Fellare exsugere* edd. *iamvero* ante A, etiam W. sed *e* suprascr. *lambere. Varro Manio* cjM. *in hospitium* J. *M. Tullius* p. 191, 5. 282, 32. *Fera vite* (bis) cjCanter. Scal. Turn. *et partim* edd. *ac muta* L. *Hermiona: o flex.* 1526. JM. *Fros* (ubique) cjLips. *Fruns* (pag. 114.) cjColumna. *Virg.* p. 486, 11. *et circo* W, M. *eligebantur* L. *conforiasti* cjSalmas. *in Paliliciis* cjBothe. *videres* LW, sed in W *i* suprascr. *lutis licet v.* L. *at pol* cj V. D. Spengel. *pura facere* W, ante A. *incerni* L, AJ. etiam W, sed *inicere* suprascr. *inicere* ante A, mgJ, M. *semina* M.

INCIPIT PER G. LITTERAM.

GRUNNIRE dicuntur porci, quod eorum proprium vocis est. Varro Aboriginibus, *περὶ ἀνθρώπων φύσεος*: *grundit lepido lacte satur, mola mactatus porcus.* Cicero Tusculanarum lib. v: *aut grunditum, cum iugulatur, suis.* Laberius in Sedicito: *grundientem aspexi scrofam.*

GRUNDULSIS lares dicuntur Romae constituti ob honorem porcae, quae triginta pepererat.

(p. 115.) GRANDIRE est grandem facere. Varro Rerum divinarum lib. I: *cum aut humus seminari incipere non possit, aut recepta non reddat, aut edita grandire nequeat.* Plautus Aularia: *testudineum istum tibi ego grandivo gradum.* Lucretius lib. III: *quae nunc vix nostro grandesunt acuta labore.* Idem lib. I: *quidque surdae materia grandescere aliqua.* Accius Meleagro: *frugis prohibet pergrandescere.* Pacuvius Duloreste: *nec grandiri frugum fetum posse nec mitescere.*

GRANDITATEM. Sisenna Historiarum lib. IIII: *neque aetatis granditatem, neque ea merita, neque ordinis honestatem aut dignitatem sibi esse excusationi.*

GRAVIDINOSI. Cicero Tusculanarum lib. IIII: *itaque dicimus gravidinosos, quosdam torminosos.*

GLARATORES sunt colobathatrari; gralare enim sunt fustes, qui mittuntur. Varro Mutum muli scalvunt, graece *περὶ ἀτωρισμουτ glaratores qui gradiuntur, perticae sunt ligna efynareino let ab homine eo, qui inistat, angitantur, sic ilianimi nostri sunt galeae, crura ac pedes nostri, essiareκείνητοι, sed ab animo moventur.*

GRANDILOQUI. Cicero in Oratore: *nam et grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt cum ampla et sententiarum gravitate et maiestate verborum.* Et Tusculanarum lib. v: *qui tandem isti grandiloqui contra haec duo, quae maxime angunt?*

GUTTATIM. Plautus Mercatore: *quo guttatim contabescit, quasi in aqua indideris salem.* Ennius Haecuba: *vide*

semen ante A. *φύσεως*: *grunnit* edd. *lepido* JM. *grunnitum* . . *grunnientem* ante M. *Laberius* p. 465, 2. *Sedigito* 1526. JM. *Grunduleis* 1526. JM. *Grundules* ante A. (pag. 115.) *lib. ii. cum* L, A. *semina recipere* Popma. *semina concipere* M. *grandibo* edd. *Lucret. lib. ii.* AM. *grandescunt aucta* edd. *q. sua de mat. g. alique* AJM. *fruges* AJ. *Pacuvius* p. 343, 16. *mitiscere*, suprascr. *e* L. *aera merita* cjM. *ne hordinis* L. *Gravedin.* (bis) 1526. J. *Cicero* p. 32, 14. *gr. quosdam, quosdam t.* cjBentin. JM. *terminosos* W, ante 1526. *Grallatores* AJM. *Gladatores* L. *calobathrarii* cjBentin. *colobathrarii* cjSalmas. *grallae enim* 1526. JM. *quīs innituntur. Varro Mutuum muli scabunt* cjPius, 1526. JM. *graece* om. AJM. *ἀφορισμοῦ* A. *ἀγορασμοῦ* J. *χωρισμοῦ* Scal. probM. *glaratores*, suprascr. *d* L. eraso *r* priore W. *grallatores* AJM. *ut grall.* cjRoth. *quīs grad.* cjSalmas. *ligne finareino* W. *ligneae finaremo* msJ. *ligneae sine animo, sed* cjMuret. *ligneae in arena et* cjPalmer. Graecum aliquod voc. ut *εὐκίνητα* latere cjRoth. *instat, agitantur* cjPalmer. *in iis stat, agitantur* cjMuret. *sic illi animi* cjJ. Muret. Scal. *sic inanimae nostrae* cjSalmas. *galaea* L. *grallae* cjJ. Muret. Palm. Salm. *colla* cj Scal. *n. ex se ἀκίνητοι* cjMuret. *cisia re ἀκίνητοι* cjJ. Palm. *hac suapte ἀκίνητοι* cjSalm.

(p. **116**.) *hinc, meae in quam lacrumae guttatim cadunt.*

Gracilitudo et gracilens pro gracilis, et gracilentum pro gracili, et gracilium pro gracilitas. Accius Amfitryone: *tamen et statuae et gracilitudo et propemodum et luctus facit, Ne dubitem.* Ennius lib. vii: *deducunt habiles gladios filo gracilento.* Naevius Protesilaodemia: *gracilentis colorem, dum ex hoc gracilans fit.* Turpilius Caneforo: *nosti, quam sit gracili corpore.*

Grandaevitas. Accius Alcimachone: *quia nec vos nec ille inpune inrideret meam Grandaevitatem.* Idem Bacchis: *quia neque vetustas, neque mors, neque grandaevitas.* Pacuvius Hermiona: *quod tamen ipsa orbitas, Grandaevitasque Pelei per penuriam Stirpis subaxet.*

Geminitudinem. Pacuvius Atalanta: *habeo ego, istam qui distinguam inter vos geminitudinem.*

Gnaritas. Sallustius Histor. lib. iii: *diversa, uti solet rebus perditis, capessivit: namque alii fiducia gnaritatis locorum occultam fugam, sparsi globis eruptionem temptavere.*

Gallulare, pubescere. Novius Exodio: *puerum mulieri praestare; nemo scit, quanto melior Sit, cuius vox gallulascit, cuius iam ramus roborascit.*

Gratulari, gratias agere. Ennius Hecuba: *Iuppiter tibi Summe tandem male re gesta gratulor.* Nevius belli Punici lib. iii: *isque susum ad caelum sustulit suas res Ammullus gratulabatur divis.* Afranius Cinerario: *quod salvus venis, melius est, gratulor diis.*

Garrire, quasi inepte stre- (p. **117**.) pere. Cicero de Oratore lib. ii: *nam et seclis multis ante gymnasia inventa sunt, quam in his philosophi garrire coeperunt.*

Gargaridiare. Varro Epistula ad Fufium: *Quintiporis Clodiant foriae; ac poemata eius gargaridians dices: o fortuna, o fors fortuna.*

Gallinas. Cicero Academicorum lib. iii: *qui gallinas alere permultas quaestus causa solerent* Idem lib. ii: *cum ovum inspexerant, quae gallina peperisset, dicere solebant.*

Gabalum crucem dici veteres volunt. Varro ἀμουμεμειο, περὶ φιλαρτυραν:

30 *etiam κινητά* cjScal. *quid tandem* **JM**. *Plautus* p. **223**, **14**. *cor guttatim* **1526**. **J**. *quod g*. **M**. *vide hanc* cjDelrius. *vide hunc . . quem* (pag. **116**.) cjM. probHerm. *meae in quam meae gutt. c.* **L**. *tamen ista tua gr.* **J**. *tamen etsi tua gr.* cjVoss. Bothe. *ne diu bitem* cjGulielm. *habiles radios* cjLips. *Laevius Prot.* cjOsann. *Ennius Prot.* cjVoss. *Protesilaodamia* cjCarrio, **M**. *Protesilao: vide gr.* cjBentin. *Idem: ex hoc* cjVoss. *gracilens fit* 10 **AJ**. *cracile corpus* **L**. *Alcmaeone* **1526**. **JM**. *nec nos* **W**, ante **A**. *Bacchis: quae n.* Scal. *qui n.* **M**. *quin n.* cjBothe. *neque mores* ante**J**. *quo tamen . . subaxit* cjBothe. *capessunt* cjBentin. **JM**. cf. Priscian. **10**, **8**, **504**. *pars globis* **M**. *nemo nescit* cjBothe. *is qui* **JM**. *manusque sursum* cjMerula, Hermann. *sustulit* om. **L**, **A**. *suas rex* cj Stephan. *suas manus* cjDüntzer. *Amulius* cjBentin., Niebuhr, Herm. *Aemilius* cjMerula, Krause. *Romulus* cjM. *Gargadiare* (pag. **117**.) **L**. *Fusium* ante **M**. *Clodiani* cjScal. Lips. Carrio, Palmer. **M**. *forias* cjLips. Carrio, Palm. **M**. *foria* cjScal. *gargaridens* msElnonensis. *iiii: qui . . solerent, hi cum* **M**. *ἄμμον μετρεῖς* **J**. *ἀμοῦ μενεῖς* cjRoth. *π. φιλαργυρίας* **AJ**.

nos barbari, quod innocentes in gabalum suffigimus homines; Vos non barbari, quid noxios obvestis?

Genialis, ospitalis. Santra de Antiquitate verborum lib. iii: *scis enim, geniales homines ab antiquis appellatos, qui ad invitandum et largius adparandum cibum promptiores essent.*

Gangrena est cancer. Lucretius Satyrarum lib. i: *serpere uti gangrena malo atque herpestica posset.* Varro ϑπερὶ ἐξαγωγῆς: *non vituperamus; cum sciamus, dictum praecidi oportere, si ob eam rem gangrena non sit ad bacchium ventura.* Idem de vita P. R. lib. iii: *quo facilius animadvertatur, per omnes articulos populi hanc mali gangrenam sanguinulentam perimasse.*

Genium, parsimoniam. Terentius in Formione: *suum defrudans genium, conspersit miser.* Lucilius lib. xxvi: *curet aegrotum, sumtum homini praebeat, genium suum Defrudet, ali parcat.*

Gemiae, gulosi. Lucilius libro xxx: (p. 118.) *illo quid fiat, Lamia et Pitto ixiodontes Quod veniunt, gemiae illae vetulae, inprobae, ineptae?*

Glumam Varro folliculum grani frumentari dici putat, de Re rustica lib. i: *granum dictum, quod est intimum soldum: gluma, qui est folliculus eius: arista, quae ut acus tenuis longe eminet.*

Gerdius. Lucilius lib. xxx: *curare, domi sint Gerdius, ancillae, pueri, zonarius, tector.*

Gravidavit, implevit. Caecilius Titte: *per mysteria hic inhoneste gravidavit probro.*

Germanitus, fideliter, dictum a germanitate. Pomponius Praefecto morum: *ut si quis est Amicus amici, gaudet, sicut qui boni Evenit, cui amicus est germanitus.*

Generosum, nobile vel forte. M. Tullius de Officiis lib. iii: *cumque de imperio certamen esset cum rege generoso ac potenti.*

Gratiosum, multae gratiae. M. Tullius de Officiis lib. iii: *qui esset ut argentarius apud omnes ordines gratiosus.*

Gratificare, gratum facere. M. Tullius in Hortensio: *quare adgredere, quaeso, et gratificare rei publicae.*

Gerrae, nugae, ineptiae; et sunt gerrae fascini, qui sic in Naxo insula Veneris ab incolis appellantur. Plautus Asinaria: *gerrae! Qui sesperare apparent huius legibus, profecto.* Idem: *hic aderit, credo, congerro meus;* ut conlusor meus, qui easdem exerceat nugas.

quod nocentes cjM. *quod n. absolvitis* 1526. J. *quod n. solvistis* cjM. *qui noxios* cjRoth. 20 *Lucilius sat.* edd. *g. mala* cjDusa. *ad quem herp.* L, AJ. *digitum pr. — ad brachium* cjLips. M. *permeasse* edd. *Terentius* p. 31, 30 9. 525, 5. *defraudans* L, ante J. *compersit* ante A, M. *comparsit* 1526, J. *alii parcat* edd. *alii paret* msFabri. *defraudet* ante J. *Genuae* ante M. *Gumiae* cjScal. (pag. 118.) *Pytho oxyodontes Quo v. illae gumiae* cjScal. *genuae* ante M. *gluviae* cj Merula. *illiae* L, mgJ. *illepidae* cjJ. *frumentarii . . solidum* edd. *textor* JM. *probo* 10 W, ante A. *amico amicus* J. *sicut cui* M. *si cui quid* cjDübner. *cuius amicus* ante J. *Gratificari* AJM. *re gratum f.* L. *egre-* 20 *dere* ante M. *qui sin Naxo* L. *qui sese parere* AJM. *congerius meus congerrae ut conl.* 30 W. *congerrae omnia eius ut conl.* L. *congerro m. ut coll.* 1526. J. *congerro meus: congerro*

Caecilius Portitore: *cur depopulator? gerrae!*

(p. 119.) Gallare, ut est bacchare. Varro Eumenidibus: *cum illo vento, video Gallorum frequentiam in templo, qui dum essena hora nam adlatam inponeret aedilis signosiae, et deam gallantes vario retinebant studio.* Eodem: *nam que vetustas hic adest gallantibus?*

Ganeones a ganeis dicti, ut popiones; et sunt loca vinulentiae ac libidini apta. Varro Modio: *et hoc interest inter Epicurum et ganeones nostros, quibus modulus est vitae culina.* M. Tullius in Catilina: *quis ganeo, quis adulter, quae mulier infamis, quis corruptor iuventutis?*

Gluvere. Varro de Re rustica: *duritia est enim ea quod non solum stringit bacam, sed etiam ramis gluvit, ac reliquit ad gelicidium.*

Gramiae, pituitae oculorum. Caecilius: *grammosis oculis ipsa, atratis gentibus.*

Gigeria, intestina gallinarum conhis et ita cocta. Lucilius lib. viii: *gizerini sunt, Sive adeo hepetia.*

Glis, nominativus ab eo, quod sunt glires. Laberius in Aquis caldis: *etiam hic me optimus somnus premit, opprimitur glis.* Plautus genitivo plurali: *glirium examina.*

Genius generis. Laberius in Imagine: *genius generis nostri parens.*

INCIPIT PER H. LITTERAM.

Habentia, ut industria, sapientia, concordia. Libro septimo Claudius: *animos eorum habentia inflarat;* ab eo, quod est habere.

Hora, iuventutis dea. En- (p. 120.) nius Annali libro i: *Quirine pater veneror, Horamque Quirini.*

Hallec, genere neutro. Plautus Aulularia: *qui mihi olera cruda ponunt, allec duint.* Oratius in lib. ii. Sermonum: *ego primus face nec allec miscui.*

Halofantam aut Sycofantam, hominum genus nequam, quod ob suenda mendacia miserrima mercede conducitur. Plautus: *halofantam aut sycofantam magis esse dicam.* Et alius nobilitatis obscurae: *halofantam mendacem velit.*

Hippocampi, equi marini, a flexu caudarum, quae piscosae sunt, et est Graecum. Menander: *uch utos hippocampus in aeter.* Naeusus Sireno: *citer delfino cinctis vehiculis, hippocampisque aspe-*

ut conl. M. *fur. d., gerro!* cjRost. *depopu-* (pag. 119.) *lato* L, A. *id est* M. *est ut bacchari* cjSalm. *cum illos* L, ante 1526. *venio* cjSalmas. *ventito* mgJ. *dum esset cenae hora, iamque adl. apponeret aed. signo esui, deam* cjSalmas. *nam ad latera* ante M. *Eodem* p. 267, 9. *quae venustas* cjBentin. JM. *his adest* cj Salm. *popinones* AJM. *Varro* p. 55, 19. *libidinis* L. *Catilinam* edd. *Glubere..durities enim ea ..ramos glubit ac relinquit* AJM. *grammonsis* L. *gramosis* ante M. *gramiosis* M. *dentibus* AJM. *cum his* edd. *cum hepatica cocta* cjOMüller. *gigerini* ante 1526, M. *gigeria* 1526. J. *gigeriae* Scal. *hepatia* JM. *premit, ut premitur glis* msFabri. *eximina* W, ante A. *Haventia..haventia.. havere* cjGifan. *aut industria* L. *habentia* om. W, ante A. *inflaret* W, ante A. *hor. quirint* L. *duint*, suprascr. *anu* L. *danunt* (pag. 120.) AJ. *ego faecem primus et halec inveni* AJM. *a fluxu* W. *οὐχ οὗτος ἱππόκαμπος ἐν αἰθέρι* cjScal. M. *Naevius* M. *Naevius Sirene: itur*

ris. Lucilius transverso ordine posuit: *hippocampi elefantocamillos*.

Hara est porcorum stabulum. Varro Prometheo lib. I: *in tenebris ac suili viunt, nisi non forum hara, atque homines, qui nunc plerique sues sunt existimandi*. Cicero in Pisonem: *ex hara productae, non schola*.

Hilaritudinem pro hilaritate. Plautus Milite glorioso: *sive, animo obsequere mecum atque onera te hilaritudine*.

Hiscere est proprie loqui. Accius Armorum iudicio: *hem vereor plus, quam fas est captivum, hiscere*.

Honestitudo pro honestas. Accius Oenomao: *horrida honestitudo Europae principium primo ex loco*. Idem Myr- (p.121.) midonibus: *tua honestitudo Danaos decipit diu*.

Hilum, breve quoddam. Lucilius lib. XXX: *quod tua laudes, culpes, non proficis hilum*. Cicero Tusculanarum lib. I: *tum illud, quod Sisyfus versat Saxum sudans nitendo, neque proficit hilum?*

Hornum, ipsius anni. Lucilius lib. XXVIII: *utrum anno, an horno te abstuleris a viro*. Varro Eumenidibus: *cum in eo essem occupatus, atque in schola curaret, inscribit Scantius orno per Dionysiam*.

Hilaresco. Varro Epistula Latina, libro I: *inuoc cum amicorum domus fumat, hilaresco*.

Hostire est conprimere, recedere, dictum ab hostia. Pacuvius Teucro: *nisi coercuero protervitatem atque hostio ferociam*. Hostire, offendere, cedere. Pacuvius Erotapegnion lib. II: *hunc, quod meum admissum nocens Hostit voluntatem tuam*.

Halucinari, aberrare et non consistere atque dissolvi et obstupefieri atque tardari honeste veteres dixerunt, ut est: *et adsiduo oscitantem vidit, atque illius quidem delicatissimas mentis et corporis alucinationes*.

Hilaretur. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. II: *verum hoc loco summo, verbis his eandem certe vim voluntatis Epicurum non nosse, quam ceteros: omnes enim iucundum motum, quo sensus hilaretur, Graece hedoneum, Latine voluptatem vocant*.

Hebes positum pro obscuro aut obtuso. Cicero Academicorum lib. II: *quid? lunae quae liniamenta sunt, potesne di-*

cjJ. *Laevius Sirene* Herm. Weichert. *cicer* L. *citur* edd. *itur* msJ. *Naevius: Sirenes citis d. iunctis* Scal. *Naevius: si irem ociter* cjBothe. *elephantocamelos* cjBentin. *camphipp-* 20 *elephantocamelos* cjJDusa. *suilla* A. *vivunt* AJM. *producte* mgJ, M. *bibe, animo* cjCanter. M. *item vereor* A. *pro honestitas* W, 30 ante A. *principum* cjBothe. *decepit* cj (pag. 121.) Delrius, Herm. *quod tuas* A. *quodque tuas* JM. *quod tuvas* cjMerula. *Cicero* p. 335, 8. *te abstineris* Scal. *Varro* p. 333, 10 31. *curarent* ante J. *curarem* JM. *cura rem inscribi: T. Scantius* cjPopma. *horno* edd. *Dionysia* AJM. *in volum amicorum* ante M. *in noctem* mgJ. *immo cum* M. *Pacuvius* p. 490, 18. *coerceo* J. *propter vitatem* L. *deffendere* msFabri. *caedere* cjRoth. *Laevius Erotopaegn.* cjM, Weichert. *nunc quod* cj Bentin. J. *amissum* ante J. *voluptatem* mgJ. *Hilariter iucunde* mgW. *Tullius* p. 396, 20 10. *loco sumo* edd. praeter A. *voluptatis* 1326. JM. ἡδονὴν edd. *Habes..habetiora* 30 L. *obtuso* W. *sint* JM. *potesne* W, edd. *ne* om edd. praeter A. *et reminiscentis* om. L.

cere? ne cuius et nascentis et inseni- (p. 122.) *scentis alias hebetiora, alias acutiora videntur cornua.*

Hinnos vel hinnas sub quo sensu accipere debeamus, Varro designat: ait enim, *ex equis et innulis qui nascantur, hinnos vocari.*

Hillas intestina veteres esse dixerunt; unde Bohilla, oppidum in Italia, quod eo bos intestina vulnere trahens advenerit. Laberius: *labit item hillam; cocus si lumbum adussit, flagris caeditur.* Idem Catulario: *neve aliter hunc pedicabis, quo modo video, adulescenti nostro caedis hilla.*

Hinnibunde pro hinnienter; ab eo, quod est hinno. Claudius Annalibus lib. xvi: *equae hinnibundae inter se spargentes terram calcibus.*

INCIPIT PER I. LITTERAM.

Incurviscere. Cicero de Oratore lib. iii: *ut, bacarum ubertatem incurviscere.* Ita et in Tusculanis lib. i.

Infinitatem. Cicero Academicorum lib. iiii: *ad hoc Anaximandro, popularis et sodali suo, non persuasit: his enim infinitatem. rerum atque naturae et in hoc mundo ipso caelum, terras, maria cognoscimus.*

Insanitas. Cicero Tusculanarum lib. i: *insipientia autem quasi insanitas, quae esset insania, eademque dementia.* Varro Eumenidibus: *apage in dierectum a domo nostra istam insanitatem!*

Infractionem. Cicero Tusculanarum lib. iii: *in quem cadat aegritudo, cadere in eum timorem et infractionem quidem animi.*

Iuglandes, agrestes nuces. Cicero Tusculanarum lib v: *instituitque, ut candentibus iuglandium putaminibus barbam sibi et capillum adureret.* (p. 123.)

Ingeneraretur, ut innasceretur. Cicero Academicorum lib. iii: *in tanta animantium varietate, homini ut soli cupiditas ingeneraretur cognitionis et scientiae.*

Iuvenilitas pro iuventus. Varro Tithonio, περὶ γήρως: *qua de re liquid multicupida iuvenilitas.*

Itum pro incessu. Titinius Setina: *itum, gestum, amictum qui videbant eius.*

Ignavit, id est, ignavum fecit. Accius Aeneadis aut Decio:

Inplicare positum pro ornare. Afranius Brumdisio: *in parte inferiore hic inplicabatur caput. Fateor, sed saepe ignavit fortem in spe expectatio.*

Inanis pro inanitate. Plautus Aularia: *ita inanis sunt oppletae atque arantes.*

(pag. 122.) ante J. *equis et ynulis* an *mulis* incertum in L. *et mulis* A. *innos v.* L. *lambit* ante M. *lavit* cjRoth. *atem illam ..fragilis ceditur* L. *neque* cjLips. *hillas* J. *quod hinnio* M. *xxi: equi* M. *equi* J. *hinnibunde* edd. *ubertate* edd. *at hoc* AJM. *populari* edd. *is enim* AJM. *infinitatem. rerum*: exciderunt nonnulla de Tusc. lib. v. *lib. iii: insip.* JM. *Varro* p. 49, 26. *instituit ut* L. *iuglandum..adurerent* edd. praeter A. *animalium* AJ. *Varro* (pag. 123.) p. 433, 24. *Tithono* 1526. JM. *quam dereliquit* cjBentin. JM. *sedin itu cestum* L. *Ignavit .... Decio* om. J. *ign. facit* M. Deficiens exemplum Accii adhaesit sequenti lemmati cf. p. 126, 15. Retraxerunt edd., sed male ante M. voc. *fateor* illic reliquerant. *Fateor..expect.* om. M. *sed..expect.* om. ante M.

Incitas dicitur egestas. Plautus Trinummo: *alii exsolati abierunt, alii emortui: Hem, nunc hic, cuiu' st, Ut a incitas redactus est!* Idem Poenulo: *profecto ad incita leonem rediget, si eas abduxerit.* Lucilius Satyrarum lib. III: *illud ad incita cum rediit atque internecionem.* Idem lib. XV: *vilicum magistogratenmediastrinumatquebubulcumConmanducatus conrupit, ad incita adegit.*

Incertat, incertum facit. Pacuvius Doloreste: *set ne incertat dictio, quam rem expedi.* Plautus Epidico: *longa Dies meum incertat animum.*

Icit significat percutit, ab ictu. Plautus Truculento: *frendit, icit femur.* Idem (p. 124.) Vidularia: *ibi ut piscabar, fuscina vici vidulum.* Pacuvius Armorum iudicio: *nam canis quando est percussa lapide, non tam illum adpetit, Qui se icit, quam illum eum ipsum lapidem, qui ipsa icta est, petit.* Afranius Simulantem: *offendit, regit, rumpit, icit poculo.* Caecilius Demandatis: *si umquam quisquam vidit, quem catapulta aut balista icerit.* Lucretius lib. III: *esse animum cum animo coniunctam; quae, cum animi vis Perculsa est, exin corpus propellit e icit.* Turpilius Demetrio: *nanam si iceris me posthac, credas mihi velim, Inquit; — tum quid censes? dolebit scilicet.* Naevius Danae: *quae quandam fulmine icit Iuppiter.*

Inuncare, quasi unco invadere et arripere. Lucilius lib. XV: *aut qui nummos tristis inuncat.*

Insolum, insolitum. Afranius Crimine: *orbitatem senectuti tuae malam Metui, quod in solum non venit caeco ac demetibi.* Idem Virgine: *ne veniret, quod num agitur, in solum.*

Inibi, pro sic et mox. Afranius Materteris: *postquam se vidit Inibi esse gignatam, parvulam sororibus commendat.* Caecilius Plocio: *liberne es? — Non sum, verum inibi est.* Pacuvius Iliona: *profecto aut inibi est, tam iam potiuntur Frugum.*

Ignote, id est, inscie. Nevius Lycurgo: *ignotae iteris sumus; tute scis.*

Iniurie, dictum pro iniuriose. Naevius Lycurgo: *oderunt dii homines iniuriose. Egone an ille iniurie facimus?*

Incilare est increpare vel inprobare. Accius Meleagro: *quis erit, qui non me spernens, incilans probris, Ser-* (p. 125.) *mone indecorans turpi fama differret?* Idem Clytemestra: *matre meo iure factum incilas, genitorem iniustum adprobas.* Pacuvius Duloreste: *si quis hac*

Inaniis . . inaniis cjPylades, JM. *atque araneis* cjBentin. JM. *exulatum* AJM. *cuius est, ut ad* AJM. *lenonem* 1526. JM. *cum redit* JM. *Idem* p. 143, 6. 479, 4. *villicum Aristocratem* 1526. JM. *sed me* cjJ. Scal. Herm. *quin rem* Scal. *qua re* Scriv. Herm. (pag. 124.) *f. ici* edd. *Simulante* cjBentin. JM. *off. frangit* J. *regerit* vel *reicit* cjBothe. *esse animam* AJM. *coniunctum* W, ante A. *animi vi* AJM. *et icit* edd. *nam si* edd. *in equius Danae* L. *quondam* JM. *quam quondam* cjBergk. *flumine* W. *ac dementi* 1526. J. *dementi tibi* cjBothe, Neuk. *num* om. L, A. *non* ante J. *nunc* JM. *ignotam* cjJ. *ingratam* cjNeuk. *obsignatam* cjHermann. *aut iam* cjLips. M. *Ignotae . . insciae* AJM. *Nevius* p. 485, 6. *ignote* W. *h. iniurios* cjAcidal. *iniuros* cjBothe. *qui rit qui* L. *differet* JM. *mater* (pag. 125.) cjPalm. *matrem ob iure* cjGrotius. *matrem*

me oratione incilet, quid respondeam? Lucilius lib. XXX: *nunc Gai, quoniam incilans nos laedis vicissim.*

INNUBERE positum transire, quod hae, quae nubunt, ad domos maritorum transeunt. Lucilius Satyrarum lib. VI: *suam enim invadere atque innubere censent.*

INFESTUM MARE HABERET pro mare latrocinando infestaret. M. Tullius de Re publica lib. III: *nam cum quaereretur ex eo, quo scelere conpulsus mare haberet infestum uno myoparone? eodem, inquit, quo tu orbem terrae.*

IMBRICES AC TEGULAS. Sisenna Historiarum lib. III: *dissipatis imbricum fragminibus ac testis tegularum.*

INPIGRITAS pro inpigritia. M. Tullius de Re publica lib. III: *numquam viri fortissimi fortitudinis, impigritatis, patientiae.*

INTOLERABILIS, id est, quae tolerari non possit. Afranius Privigno: *quod si fecissem paulo saepius, Didicitesse is ferre, et non esse intolerabilis.*

INCONSULTI, quibus consulentibus religio nihil diceret. Virg. Aen. lib. III: *inconsulti abeunt, sedemque odere Sibyllae.*

INLUVIES, sordes. Virg. Aen. lib. III: *respicimus. Dira inluvie.* Lucilius lib. XXX: *inluvies, scabies oculos huic, denique spei Conscendere.* Varro Manio: *ac periret squale scabieque, inluvie et vastitudine.* Lucilius lib. XXVI: *hic cruciatur fame, Frigore, inluvie,* (p. 126.) *invalnitie, inperfundie, incuria.*

INVIDIOSUM, quod sit vitabile ad videndum. Lucilius lib. XXVI: *sculitate summa ac scabie summa in re summa obrutam, Neque inimicis invidiosam, neque amico exoptabilem.*

INDULGITATE pro indulgentia. Sisenna Historiarum lib. III: *Bassus adsiduitate, indulgitate victus.*

IENTARE. Afranius Buccone adoptato: *ientare nulla invitat.* Plautus Curculione: *quid, an te pones Veneri ientaculi?* Afranius Crimine: *haec ieiuna ientavit.* Varro Marcipore: *ut eat, ac rem publicam administret, quod pulli ientent.*

IGNAVIT, ignavum facit. Accius Aeneadis: *fateor, sed saepe ignabat fortem in spe expectatio.*

INAUDIRE, audire. M. Tullius ad Pansam lib. I: *quorum erupit illa vox, de qua ego ex te primum quiddam inaudieram.* Novius Malivolo: *unde hoc tam repente Iucundum inaudivi melum?* Pacuvius Armorum iudicio: *quod ego inaudivi, accipite et, quid sit facto opus, decernite.* Afranius Divortio: *novis dictis, quaeso, ne ille inaudiat.*

me ob iure cjBergk. *nunc gai . . vicissem* L. *nubant* L. *infestinaret* W. *M. Tullius* p. 318, 15. 334, 15. *qui tolerari* ante M. *qui tolerare* cjBongars. *didicisset* 1526. JM. *didicisset ferre* cjScal. *odere* om. L. *Virg.* p. 130, 9. 330, 5. 373, 15. *dira illuvies* edd. *dirae illuviae* W. *Lucilius* p. 160, 17. *denique petigo* 1526. J. *deque petigo* cjFruter. Scal. M. *Varro* p. 168, 19. 185, 16. 226, 5. *scabreque* cjCarrio, M. *inbalnitie* cjScal. M. *Lucilius* (pag. 126.) p. 226, 6. 401, 29. *squalitate . . in erumna o.* cjBentin. JM. *Crassus* cjM 1. *assidua ind.* Perottus. *Ieientare* L, Turic. (semper sic). *Accius* p. 125, 12. 17. *ignavit* 1526. JM. *dictis* om. L. *nobis dictes* cjLips.

INFELICITENT. Caecilius Nauclero: *ut te di omnes infelicitent cum male monita memoria!* Plautus Poenulo: *dii illum infelicitent omnes!*

INIQUAT. Laberius Nuptiis: *aequum animum indignanti iniquat contumelia.*

INTEGRARE, redintegrare. Virg. Georgicorum lib. IIII: *ereboque sedens mise-* (p. 127.) *rabile carmen Integrat.* Accius Antenoridis: *namque huc invenio, ut mea ope opes Trogae integrem.* Pacuvius Chryse: *set cesso inimicitiam integrare.* Sisenna Historiarum lib. IIII: *ultro citroque integrant in oppido caedem.*

IRASCERE pro irasci. Pomponius Etarista: *noli, quaeso, irascere: More fit, moriri suam quisque uxorem ut velit.* Nigidius Conmento grammaticis lib. VIIII: *ita irascere, quid nunc irascitur.*

IAMDIU pro olim. Turpilius Hetera: *Rhodiensis est, sed istuc conmigravit iamdiu.* Ennius Alcmeone: *factum est iamdiu.* Caecilius nausimacho: *liber essem iamdiu, Habuissem ingenio si ston amatores mihi.* Livius Aiace: *mirum videtur, quod sit factum iamdiu.*

INCURSIM pro celeriter. Caecilius Fallacia: *nullus sum, nisi meam rem iam omnem propero incursim perdere.*

INDISCRIMINATIM, indifferenter. Varro de lingua Latina lib. XVIII: *quibus nos in hoc libro proinde, ut nihil intersit, utemur indiscriminatim, promisce.*

INSANUM pro insane, ut immane, pro inmaniter. Plautus Nervo: *insanum valde uterque deamat.* Sallustius lib. II: *inmane quantum animi exarsere.* Nomen positum pro adverbio.

IUXTIM pro iuxta. Sisenna: *ab urbe condita iuxtim Numicium flumen obtruncatur.* Livius Aegisto: *in sedes conlocat se regias, Clytemestra iuxtim, tertias nate occupant.*

INANIMA, sine anima. M. Tullius de Officiis lib. II: *quae ergo ad* (p. 128.) *vitam hominum tuendam pertinent, partim sunt inanima, ut aurum, argentum.* Et in Hortensio: *nam cum omnis sollertia admiranda est, tum ea, quae efficit, ut, inanima quae sint, vivere et spirare videantur.*

INDOLENTIAM nove M. Tullius, quod sine dolore sit, de Officiis: *ut ii, qui rem expetendam vel voluptate vel indolentia metiuntur.*

INDICARE, promittere, addicere. M. Tullius de Officiis lib. III: *Scaevola, Publi filius, cum postulasset, ut sibi fun-*

nobis dicatis cjNeuk. Post *inaudiat* voc. *id* compunctum in L. *moenita* cjSpengel. *indignat* L. *eroboque . . . carnem* W. *ramoque* (pag. 127) *sedens* edd. *namque huic* ante M. *venio* cjJ, M. *advenio* cjBothe. *togae* ante M. *Troiae* cjJ, M. *Citharista* cjM. *Hetaerisca* cjSalmas. *neli* L. *quisque* om. L. *grammaticos, s* compuncto W. *grammatico* edd. *grammatices* cjRoth. *quod nunc irasci* cj Rutgers. *Hetaera* cjBentin. JM. *nausimacho*, suprascr. *epi* L. *epinausimacho* W, mssM, ante M. *Pausimacho* cjM. *libera* mgJ, M. *habuissem ingenio* om. L. *si isto* M. *si stoc* cjRoth. *abutores mihi* L. *quid sit* ante A. *Nervolaria* cjLips. probM. *valde* om. cj Lips. *Sisenna: urbe* cjM. *natae occupant* AJM. *nata occupat* cjVoss. *in.* (pag. 128.) *quae sunt* ante M. *ut ii qui* L Turic. *ii. ut qui* W, ante M. *iii. ut qui* M. *post. vim sibi* L. *Harpazomene* 1526. JM. *quid, homo* M. *cultrum* cjBothe. *obl. est* AJ. *quae petat* AJM. *summa vi eorum* A. *summa vi virisque*

dus, cuius emptor erat, semel indicaretur.

Ineptitudo pro ineptia. Caecilius Arpazone: *qui homo, ineptitudinis cumulatus, cultum oblitus es!*

Igitur positum pro postea. Plautus Amfitryone: *sin aliter essent animati, neque dent, quae petant, Sese igitur summa vi resque eorum oppugnatusse oppidum.*

Involare, inruere, evolare vel insilire vel invadere. Plautus Amfitryone: *cum clamore involant impetu alacri.* Cicero de Oratore lib. iii: *ista prudentia doctrinaeque possessio, in quam homines, caducam quasi atque vacuam, abundantes otio, novis occupatis, involaverunt.*

Iudicatum atque indictum. Plautus Asinaria: *male cubandum est: iudicatum me uxor ducit domum.*

Inpedio pro magis. Plautus Aulularia: *atque ille vero minus minusque inpedio Curare, minusque me inpertire honoribus.*

Indipiscere, petere, usurpare. Plau-(p. 129.) tus Aulularia: *nec partem tibi Adeo, cui sit, indipisces neque furem excipies?*

Incrustatum. Varro Tafe Menippu: *Μεθόστροστα pavimenta et parietes crustatus.*

Inpotens, valde potens. Cicero Tusculanarum lib. v: *qui nihil metuant, nihil agant, nihil concupiscant, nulla inpotentia ecferantur.*

Inauditum, quod non audiat, in veteribus prudentibus lectum est: *quaedam animalium aliud alio carent; aut a natura gignuntur aut inodora, aut inaudita.*

Infestum aliud, aliud sit infensum. M. Tullius pro Plantio: *dolebam, iudices, et acerbe ferebam, si huius salus ob eam ipsam causam esset infestior, quod is meam salutem atque vitam sua benivolentia, praesidio custodiaque texisset.*

Ignarum, quod nesciatcur aut sit incognitum. Virg. Aen.: *ignarum Laurens habet ora Mimanta.* Sallustius in Iugurthino bello: *amore humanae cupidinis ignara visendi.*

Inlatebrare a latebris honestissime dictum. Caelius Annalibus lib. i: *arma plerique abiciunt, atque inhermis in latebras se inlatebrant.*

Inimicitia numero singulari. Ennius: *eo ego ingenio natus sum: amicitiam Atque inimicitiam in frontem promptam gero.*

eorum ante A, JM. *expugnasse* ante J. *expugnassere* J. *prudentiae* M. *nobis occ.* M. *Iudicatum: ad iudicium* mgW. *Iudicatum: condemnatum atque addictum* cjNFaber. *Iudicatum: adiudicatum atque addictum* cj Freinshem. *uxor dicit* L. *Inpendio* mgW. *Impendio* edd. (bis). *me* om. W, ante M. (pag. 129.) *Plautus* p. 293, 12. *inde posces, neque* cjPasserat. *λιθόστρωτα . . crustatos* JM. *haecferantur* L. *prudentibus:* nimirum Gell. 7, 6, 1. *sit* om. 1526. JM. *sit infestum* W, ante 1526. *M. Tullius* Gell. 9, 12, 5. *causa . . quod his . . texisse* L. *Virg.* et *Sallustius* Gell. 9, 12, 22. *nesciatur* M. *in Iug. b.* de suo addidit Nonius. *more* M. *cupiditatis* ante M. *visenda* L. *Coelius* W. Gell. 17, 2, 3. *at inh.* L. *inermes* ante M. *Ennius* Gell. 19, 8, 6. *amic. odo in.* L. *in fronte* cjM 1. e Gellio, Bothe. *Impuno impune* mgW. *Impune . . impudenter* cjJ. *Impudo* alii

Inpuno, quod est inpudens. Lucilius lib. ii: *homo inpuratus et inpuno est rapister.*

Infinitio, quasi sine fine, et indefinitio. Cicero de Finibus bonorum et malorum lib. i: *quarum incursionem non solum videamus, sed etiam cogitemus: infinitio ipsa, quam apirian vocant.* (p. 130.) In populum pro ad populum. Sisenna Historiarum lib. iii: *servulum eius praemio libertatis indictum magno cum tumultu conventum in populum produxit armatum.*

Inmissum pro demissum, prominens et longius pendens. Sisenna Historiarum lib. iii: *cum conplures menses barba inmissa et intonsa capillo.* Virg. Aeneidos lib. iii: *respicimus. Dira inluvies inmissaque barba.*

Iusso pro iniussu. Sisenna Historiarum lib. iii: *tamen Tudertibus senati consulto et populi iussu dat civitatem.*

Iactuose positum pro iactanter. Cicero in Oratore: *cum sunt luminose et quasi iactuose partes duae.*

Incisim. Cicero in Oratore: *haec quidem duo binis pedibus incisim; deinde membratim: tum dicere solebas.*

Inportatum pro inlatum, quo modo exportatum, ablatum. Cicero in Oratore: *publicis rebus, quae adiumenta per homines eloquentissimos inportata.* Idem lib. ii: *modo enim huc ista sunt inportata.*

Infitiatores sunt falsi criminis obiectores. Cicero de Oratore lib. i: *non intellegebat, ut, si illi infitiator probasset iudici, ante petitam esse pecuniam, quam esset coepta deberi.*

Insignite, cum indicio notae. Cicero de Oratore lib. ii: *nec inprobum notari ac vituperari insignite posse.*

Invitius, ab eo, quod est invitus. Cicero de Oratore lib. ii: *quem ego paulo sciebam vel pudentius vel invitius (nolo enim dicere de tam suavi* (p. 131.) *homine fastidiosius.)*

Inextinguibilis. Varro Cato, vel de liberis educandis: *male enim consuetudo diu inprorata est inextinguibilis.*

Innumera pro innumerabili. Lucretius lib. ii: *non esse una, se numero magis innumera.*

INCIPIT PER L. LITTERAM.

Later. Varro Hecatombe, περὶ θυσιον: *Ludon fluens sub Sardibus flumen tulit Aurum, later quod conquadravit regio.* Idem Sesqueulixe: *ubi educantur barbati innumerabiles Lateres*

ap. Bentin. *Lucilius* p. 167, 22. *est rapinator* 30 cjBentin. mgJ. *et rapinator* M. ἀπειρίαν edd. (pag. 130.) *inductum* edd. *magno cum tulo,* suprascr. *pop* L. *perduxit* ante M. *sum compl.* L, A. *intonso* edd. *Virg.* p. 125, 30. 10 330, 5. 373, 15. *pro iussu* edd. *iiii: tamen* L, AJ. *satis consulto.. tussu* L. *iusso dat* edd. *Iactuosae.. iactantes* JM. *Cicero* p. 132, 20. *cum sint luminosae.. iactuosae* edd. *parte duat* L. *Inchisim* mgW. *Inhisim.. inhisim* L. *tum* om. ante M. *tu* M. *Cic. lib. i. de Orat.* M. *quam adi.* M. *si ille* M. 20 *inficiatores probassent* ante M. *impudentius* 30 L, ante M; item W, sed *im* compuncto. *mala enim* cjM 1, M. *diu* om. (pag. 131.) ante J. *importata* edd. *Innumerali pro .... unica, sed .... innumerali* cjLeopard. M. *Varro* p. 520, 18. *Ludon,* eraso *n* L. 10 *ludo* A. *luto* 1526. Scal. *Ladon* JM. *Lydum* cjM. *Aureum* cjBochart. *conq. religio* W.

aureos habuisse. Idem Manio: *hic ut quadrato latere stipatae strues.*

Lutavi pro lui. Varro Ἑκατόμβη, περὶ θυσιῶν: *habes, qui et cuius rei causa fecerim haecatonben, in quo ego, ut puto, quoniam est luere solvere, lutavi.*

Lucuns. Varro Periplum lib. ii. περὶ φιλοσοφίας *nulla ambracia ac nector, non alium et sarde, set Panis, pemma, lucuns, cibus qui purissimus multo est.* Idem Sciamacia, περὶ τύφου: *vinum, remma, lucuns nihil adiuvat istam instrant.* Afranius Fratris: *pistori novat: cur non scriblitario, Ut mittat fratris filio luculentulus?*

Longurio, id est longus. Varro Tripallo, περὶ ἀρρενότετος: *ego nihil, Varro, ideo: ita hic curat, qui ante me est, nescio qui longurio.*

Lotiolente dictum, veluti lutulente, a lotio. Titinius Varro: *lotiolente flocci* (p. 132.) *fiet et cularcultor.*

Lenitudine pro lenitate. Turpilius Filopatro: *mira lenitudine ac suavitate abundat.* Cicero Tusculanarum lib. iiii: *lenitudo orationis, mollitudo corporis; ea sibi bona ducens, quid erit in philosophi gravitate?* Et in Verrem: *quanta me tua non modo lenitudo.*

Laetitudine pro laetitia. Accius Alcmenone: *ut me repositum inmerentem repentino nuntio alacrem Reddidisti, adive hesitastis ex luctu in laetitudinem.* Idem Baccius: *quanta in venando affectio est laetitudine!*

Largitas pro largitione. Turpilius Paraterusc *o dic mihi, an oblita obsecro es eius crebras mansiones ad amicam, sumpti largitatem?* M. Tullius de Re publica lib. iii: *Pyrrhi videt largitas acos, aut Samnitium copia Curio defuerunt.*

Luminosum positum pro claro. Cicero in Oratore: *tum sunt maxime luminosae et quasi iactuosae partes duae.*

Laxitas. Sallustius Historiarum lib.

ante M, etiam in L *li* suprascr. *regius* M. *edicuntur barbari* cjJ. *edicantur barbari* cjM. 20 *Lucuus* ante M. (ter). φιλοσοφίας: *nulla* M. φιλοσοφίας: *ac nulla* ante M. Turn. Scal. *ambrosia ac nectar* edd. *sed sardae et panis* ante A. *alia, sardae, Panis* cjJ, Scal. Turn. *penia, lucuus* ante M. *vinum pemma* mgJ, Turn. Scal. M. *istam instrat* L, A. *ista ministrat* mgJ, Turn. M. *istam instrant, n* posteriore compuncto W. *lucuns: illi nihil ista ministrant* cjScal. *istam miseram* cjRoth. *novat* in litura, cum ante fuisset *vocat* W. *p. non? at cur non* cjScal. Voss. *p. nubat? cur non* cjLips. Neuk. *scribitario* L, AJ. *scribilitario* W, mgJ, M. *liculentulentulus* L. *scriblitario . . . lucunculos* cjLips. Turn. Scal. Neuk. *Triphallo* cjScal. *narro adeo* 30 ante M. *adeo dicta curat* cjPopma. *video*: *ita hic obscurat* cjRoth. *Tit. Varo* cjStephan. Neuk. *et cuculator* ante M. *et* (pag. 132.) *gulae cultor* cjTurn. *et circulator* cjJ. *culo adulter* cjBothe. *et culei cultor* cjNeuk. *ea si bona ducemus* M. *Verrem quarto*: *nimia n. m. lenitudine* cjM. *tua non mea l.* ante M. *Lenitudine pro* W, mssM; etiam L, sed *t* suprascr. *Laetitudinem* edd. *depositum* 10 cjPalm. M. *et maerentem* cjJ, Palm. *ac me excitastis* 1526. *ac me excitasti* J. *atque excitasti* cjM. *Idem Bacchis* edd. *affectus est* ante M. *affecti laet.* M. *Paraterusa: eho dic* JM. *P. videlicet l. a coss. aut S. copiae* cjLambin. *P. vides ut l. Fabricio* cjJ, probM. *P. ridetur l. a cos. aut S. copiae* cjMai. *Cicero* p. 130, 15. *actuosae*, su- 20 prascr. *i* W. *actuosae* mgJ. *lactuose* L. *laxitate loci* cjM. *p. acres* cjM. *cuius modi* L.

IIII: *simul eos et cunctos iam inclinatos laxitas et loci plures cohortes atque omnes, ut in secunda re, pariter acre invadunt.* M. Tullius de Officiis lib. I: *et admittenda hominum cuiusque modi multitudo, adhibenda cura est laxitatis.*

LAMENTAS pro lamentationes. Pacuvius Hermiona: *lamentas, fletus facere conpendi licet.*

LAETARE et LAETISCERE, laetificare. Livius Aegistho: *iamne oculos specie laetavisti optabili?* Accius Pelopidis: (p. 133.) *et te ut triplici laetarem bono.* Sisenna lib. IIII: *utrumne viri cultu erga se mortalium laetiscant, an supernae egentes humana neglegant?*

LITTEROSUS, litteratus. Cassius Hemina Annalium lib. III: *homo mere litterosus.*

LATIBULET et LATIBULETUR pro lateat. Nevius Erotopaecnion: *nocte ut opertus amictu Latibuletur.* Publilili putatoribus: *progredere et, ne quis latibuletur, perspice.*

LUPARI, ut scortari vel prostitui. Atta Atquis calis: *cum meretrice e nostro ornatu per vias lupantur.* Lucilius lib. V: *et divos ture precemur, Consilium fassi, placent tune inpune superbis.*

LUSUS vel LUSIO, qui ab omnibus ludus dicitur. Varro Marcipore: *utri magis sunt pueri? hi pusilli nigri, qui spectant nundina, ut magister dimittat lusum.* Idem Cato, vel de liberis educandis: *ab huiusce modi lusionibus radices crudelitas agere solet.*

LABORIOSUM, in quo laboretur. Gallus Poematis: *durum rus fugite laboriosum.*

LUTESCIT honeste dictum in Poematis, tametsi auctoritatis sit ignobilis: *sanguine diluitur tellus, cava terra lutescit.*

LIBELLIONEM, ut tabellionem. Varro Manio: *tum ad me fuerunt, quod libellionem esse sciebant.*

LIMUM, obtortum. Varro Manio: *altus alienos ciens, sed limus intra limites culinae.*

LACESSERE positum provocare. Cicero in Oratore: *et Aristoteles Socraten lacessivit et Xenofontis voce Mu-* (p. 134.) *sas quasi locutas ferunt.* Et Tusculanarum lib. V: *inpulsi sumus ad philosophiae scriptionem, verum etiam lacessiti.*

30 *Livius* p. 386, 23. *utrumne divi* cjJ, M. (pag. 133) *superne* W. *supernae gentes* ante A. *superna agentes* AJ. *superne agentes* mgJ, M. *superna agentes* cjPontanus. *Laevius Erot.* cjM, Osann, Weichert. *latibulet.* *Turpilius Putatoribus* cjJ, probM. 10 *vel prostitui.* *Turpilius acia atquis* L, AJ. *Aquis caldis* M. *meretrices nostro* M, Herm. *meretrices in nostro* cjNeuk. *Lucilius* L, duo mssAmbrosiani, edd. *licius*, supraser. *li* W. *Lucinius* cjMai. ad Virg. interpr. p. 58. *fas si placeat* cjJ, Canter. *faxint placeat* Scal. *placet* M. *pacem* cjM. *tunc imp.* M. *tu imp.* cjJ, Canter. Scal. *tum imp.* cjM. *luperis* cj Scal. Bongars. Reuvens. probM. *luparis* cj Canter. *ab hominibus* L. *Varro* p. 214, 24. *nundinas* ante A, M. *nundinam* L, AJ *Idem* p. 211, 22. *Calvus Poem.* cjBentin e Gell. 20 9, 12, 10. *fugit et* msFabri. *fugis et* cjBent. *Lutescet* L, W a 1 manu. *ignobilis* Gell. 18, 11, 4. *ferunt, q.* Popma. *iverunt, q.* cjV. D. *qui lib.* AJM. *Varro* p. 237, 15. 442, 30 32. *alieno sumptu Neque post respiciens neque ante prospiciens, sed* cjGulielm. excidit versus integer. *pro provocare* ante M. *Isocratem* cjBentin. M. *et e Xen.* L. A.

Lenitudine pro lenitate. Cicero Tusculanarum lib. IIII: *eamque, quam lenitatem nos dicimus, vitioso lenitudinis nomine appellant.*

Leae pro leaenae. Lucretius lib. V: *inritata leae iaciebant corpora saltu.*

Ligellum, tuguriolum, domicilium breve. Plautus Aulularia: *tuo ligello fuisti, qua exis foras.*

Licitari, congredi, pugnare. Ennius: *pars ludicre Saxa iactant, inter se licitantur.* Caecilius Hymnide: *quae narrare inepti est scutras ferventis: Quin macera licitaria adversum aeneum coepisti sciens?*

Longiscere, longum fieri vel frangere. Ennius lib. XVII: *neque corpora firma Longiscunt quicquam.* Idem: *cum sola est; eadem faciunt longiscere longe.*

Ligurrire, degustare, unde adligurrire, multa avide consumere. Horatius: *semesos pisces tepidumque ligurrierat ius.* Catulus Priopo: *de meo ligurrire libido est.*

Latrocinari, militare mercede. Plautus Cornicularia: *latrocinatus annos .x. merec edem in Tiberio: qui apud regem in latrocinio fuisti, stipendium acceptitasti.* Ennius: *fortunasque, quas coepere latrones Inter se memorare.*

Laverna dea, cui supplicant fures. Plautus Cornicularia: *mi litaveram nam in furtis celerassit manius.* Lucilius lib. XVII: *si messes facis, Musas si vendis Lavernae.* (p. 135.)

Luculentitatem a luculento. Caecilius Hymnide: *vide luculentitatem eius et magnificentiam.* Laverius Tucca: *dominus noster tua luculentitate captus.*

Lustratus, luxuriosus, a lustris, abditis locis. Plautus Casina: *unde es nihil? ubi lustretur, ibi bibatur.*

Lusciosi, qui ad lucernam non vident et moeopes vocentur a Graecis. Varro Disciplinarum lib. VIII: *vesperi non videre, quos appellant lusciosos.* Idem Andabatis: *edepol idem caecus, non lusciosus est.*

(pag. 134.) *Et Tusc.* p. 174, 18. *Lentitudine . . lentitudinis* cjBentin. JM. *qua lenitate* L. *vitiose* W, ante A, mgJ. *irritate* W, ante A. *tua lig.* W, ante A. *ligillo* L. *de suo l. fumus si qua exit* AJM. *est scrutans*, sed corr. *est scutras* W. *est sitrans* ante A. *scitras* AJ. *chytras* cjJ. *quin armare incepisti scutras* cjM. *praecantare inepti est* cjGrauert. *machaera licitari* edd. *adv. cum coepisti* ante M. *insciens* cjBothe. *facient* L, etiam in W *e* suprascr. *abligurrire* JM. *epidum quae* L. *ligurrier attius* W, ante 1526. etiam in L alterum *t* superscr. *ligurierit. attius* 1526. J. *ligurrierit ius* cjJ, M. cf. Victorius 12, 3. *Catullus* AJM. *Priapo* 1526, JM. *x. merecedem*, secundo *e* compuncto. W. *meret. Idem* M. *mercede. Idem* cjGerlach. *mercedem* L, ante M. *decem Demetrio, qui apud* cjBentin. mgJ, probM. *fortunasecquas* cjScal. *fortunasque suas* cjM. *inter se rare* L, AJ. *ea cui* W, ante A, etiam in L *d* superscr. *militavi eram nam* L. *litaveram Lavernam* AJ, Gulielm. *mihi Lavernam* cjJ, probM. *mihi Laverna in f.* cjScal. *in fures* AJ. *celerassit* L, cj Gulielm. *celebrassit* W, msJ, ante A, M. *scelerascit* AJ. *celebrassis* cjScal. *manus* AJ, Scal. Gul. *semissis facient* cjJDusa. *si versus facies, Musis* cjM. *facis invisas* cjJ. *Thucca* L. *unde is nihili? ubi* (pag. 135.) *lustratus? ubi bibisti?* mgJ, M. *Luscitiosi* (ubique sic) cjLindemann. *μύωπες* cjBeroald. et M. *vocantur* edd. *Idem* cf. Plaut. Mil. gl. 2, 3, 31. *se lemures* 1526. J.

Lemures, larvae nocturnae et terrificationes imaginum et bestiarum. Varro de vita P. R. lib. I: *quibus temporibus in sacris fabam iactant noctu ac dicunt, se lemurios domo extra ianuam eicere.*

INCIPIT PER M. LITTERAM.

Mollitudinem pro mollitie. Varro Papiapape, περὶ ἐνcomion: *sulla in mento inpressa Amoris digitulo Vestigio demonstrat mollitudinem.* Cicero de Oratore lib. III: *in ipso factu modum et mollitudinis et laevitatis.*

Mirius, magis mirum. Varro Gnoti seauton: *non subsilis ac plaudis et ab Arato posces astricam oronum? quid enim hoc mirius?*

Mandare positum pro conmendare. Sisenna Historiae lib. III: *post tricipia paulatim recedunt atque inde cum paucis fugae se mandant.* Unde et procurationem mandare, commendare, vel (p. 136.) causam, *sentire poteris.*

Macritudinem pro macie. Plautus Captivis: *ossa atque pellis um miser macritudine.*

Mustum non solum vinum, verum novellum quidquid est, recte dicitur. Nevius Gemnastico: *utrum est melius: virginemne an viduam uxorem ducere? — Virginem, si musta est.*

Maximitas positum pro magnitudine. Lucretius lib. II: *ne queadam cogas inmani maximitate.*

Multesima pars nove posita, quantitas infinita. Lucretius lib. VI: *quam parvula pars, et quam multesima constet.*

Miseritudine pro miseria vel misericordia. Accius Astyanacte: *Troia est testis; quaere ex aliis, qui illius miseritudinem Nomen clarum in humili saxo multis memorant vocibus.* Idem Alphesiboea: *cum ipsa simeta, miseritudo eorum ulla est liberum.*

Mestitudo pro mestitia. Accius Telefo: *quem ego ubi aspexi vir, Memorabilem intui viderer, ni vestitus taeter, Mestitudo, vastitudo praedicarent hominem esse.* Plautus Aulularia: *qui tanta mala mestitudoque obtigit.*

Magnitate pro magnitudine. Accius Vacces: *nam quae sat fingi neque dici potest pro magnitate.*

Macellum dictum pro macilentum Lucilius probat lib. VI: *si nosti, non magnus homo est, nasutus, macellus.*

Macore pro macie. Pacuvius Periboea: *corpusque meum tali me-* (p. 137.) *rore, errore, macore senet.* Varro Sereno, peri arceresio: *noster Atticus rivalis homo item lectus in curiam cummacescebat.*

20 *sigilla in mento* 1526. Scal. M. *sigilla iumento* J, Gulielm. *primoris digituli* cjGul. *demonstrant* mgJ, Scal. Gulielm. *lib. VI: in* L, AJ. *tactu* M. *Varro* p. 374, 14. *non* om. L, AJ. *n. subsilies ac plaudes* cjJ. *aratro* ante M; etiam in W alterum *r* erasum. *poscis* M. *a. coronam* cjBentin. M. *enim* 30 om. W, ante A, mgJ, M. *post principia* (pag. 136.) cjBentin. JM. *ut miser* ante A. *sum miser* AJM. *Gymnastico* edd. *ne an viduam uxorem* om. L. *mustea* cjV. D. *quaedam* AJM. *constat* L. *miseritudine* ante 10 A, JM. *tumuli saxo* cjDüntzer. *humili faxo* cjBothe. *mis. meorum* cjVoss. Bothe. *vi-* 20 *rum memor.* edd. *virum, immortalem* cjBothe. *cui tanta* mgJ. *A. Bacchis* 1526. JM. *neque sat f.* ante A, 1526. J. *ne dici* L. *homo est* 30 *nasutus* om. L. *meum tabe* 1526. J. (pag. 137.)

Matrescam, matris similis fiam. Pacuvius Duloreste: *utinam nunc matrescam ingenio, ut meum patrem ulcisci queam!*

Munia, officia. Sallustius Historiae lib. iii: *ac tum maxime, uti solet in extremis rebus, sibi quisque carissimum domi recordavi, cunctique omnium ordinum extrema sequi.* Plautus Mercatore: *dicens, pro meritis gratum me et munem fore.*

Metare, parare, unde et metatores. Virg. Georgicorum lib. ii: *si pinguis agros metabere campi, Densa sere.* Caelius Annali libro vi: *omnes simul terram cum classi accedunt, navibus atque scafis egrediuntur, castra metati signa statuunt.* Unde hodieque metatores dicimus.

Mammeatam, mammosam. Plautus in Poenulo: *cuius amicam mammeatam.*

Musimones asini, muli, aut equi breves. Lucilius lib. vi: *pretium emit, qui vendit equum musimonem.* Cato de Letorio: *asinum aut musimonem aut arietem.*

Mestas pro mestifices. Laberius Tusco: *concitatam mobilitata mente maestas.*

Mictyris, paupercula pulmentaria. Lucilius lib. xx: *pulmentaria, ut entibus aut aliquod genus herba, Et ius menarum bene habet se: mictyris haec est Meri.*

Mertaret pro merentem faceret. Accius Myrmidonibus: *quod sic ut decuit, istares mecum, aut meus mer-* (p. 138.) *taret dolor, Iam diu inflammari et re navis vidissent suas.*

Madore. Sallustius Historiae lib. iiii: *quasi par in oppido festinatio et ingens terror erat, ne ex latere nova munimenta madore infirmarentur: nam omnia oppidi stagnabant redundantibus cloacis adverso aestu maris.*

Mercatis pro mercatibus. Sallustius Historiarum lib. v: *ceteri negotia sequebantur familiaria legatorum aut tribunorum, et pars suá, conmeatibus mercatis.*

Maceria est. Afranius Excepto: *si ille haec nunc sentit, facere illi satis Vis, quanta illius mors sit maceries tibi?*

Manubias, manus exubiae. Naevius Dane: *manubias subpetat pro me.*

Mutuum pro mutuo. Lucilius lib.

error L. *Serano περὶ ἀρχαιρεσιῶν* 1526. JM. *noster antiquus* cjGulielm. Popma. *ruralis* cjPopma. *h. iturus in curiam* ante M. *domo iturus in c.* cjGul. prM. *commacescebat* cjJ, Gul. M. *recordari* ante A, cjBent. JM. *ordinum munia sequi* AJ. *ord. extrema munia sequi* mgJ, M. *me et munia f.* ante M. *Metari* edd. praeter A. *Coelius* W. *huius amicam* M. *praedium emit* cjJDusa. *pro moestificas* JM. *concitata* L. *mobilitata* om. L. *mobilitate* ante M. *mente* om. AJ. *Mictyris* L, AJ. *mictiris, r* compuncto et *l* superscr. W. *mictilis* mgW, ante A, mgJ. *mictiris* M. *mictilis pauper apparatus* mgW. *Lucilius* p. 209, 3. *pulmentar. aut* cjScal. Dusa. *intybus* cjScal. Dusa, M. *aliqua id genus* M. *habet; sed* cjScal. Dusa. *mictilis* ante A. Scal. Dusa. *hoc est* ante M. *est merx* cjScal. Dusa. *est mers* M. Sed cum in L legatur *est meriaret pro merentem*, suppleto supra lin. *Mert*, vocab. *meri* del. cjRoth. *Moeraret pro* ante A, prGifan. *quodsi, ut* cjFruter. Gif. M. *histares*, compuncto *h* L. *stares* (pag. 138.) cjGif. prM. Herm. *ista moechum* cjFruter. *aut me eius* cjFrut. *aut meus te* cjM, Herm. *moeraret* ante A, Frut. Gif. Herm. prM. *infl. et ardere* cjBent. J. Gif. *infl. ardere n. vidisset* cjFrut. *infl. Atridae navis* cjM. Herm. *iii: quasi* ante A, J. *nam moenia* AJM. *citeri* L. *Maceries maceratio* mgW, ante M. *exuviae*

XXVII: *et si maxime, quod spero, mutuum hoc mecum facis.*

Mordicus lib. XXVI. Lucilius: *mordicus petere aurum et flamma expediat, e coeno cibum.* Plautus Menechmis: *iamdudum oportuit nasum adeptum mordicus.*

Monstrificabile. Lucilius lib. XXVI: *nunc ignobilitas his mirum ac mortificabile.*

Mendicarier pro mendicare, et **mendicabulum** pro mendicatione. Plautus Vidularia: *malim moriri meos, quam mendicarier; Boni ministrantur, illum nunc inrident mali.* Idem Aulularia: *memorare nolo, hominum mendicabula.*

Mertaret, mergeret. Accius Antenoridis: *fortassean sit, quos hic non mer-* (p.139.) *tet metus.* Idem Deifobo: *vel hic, qui me a parte effrenata inpudentia Praesentem praesens dictis mertare institit.*

Muginari, murmurare. Lucilius lib. VII: *muginamur, molimus, subducimur.* Atta quis caldis: *atque eia muginantur hodie, atque ego oculsero fontem.*

Medullitus, a medullis. Varro Cras credo, hodie nihil: *atque ut igni fervido medullitus Aquiloniam intus servat frigedinem.* Plautus Truculento: *ostendis sese iam mihi medullitus, Infidelem numquam, dum vivam, fore.* Ennius Satyrarum lib. III: *Enni poeta salve, qui mortalibus Versus propinas flammeos medullitus.*

Meritissimo. Turpilius Paraterusa: *meritissimo te magni facio.* Caecilius Asoto: *meritissimo hic me eiecit ex hac decuria.*

Minitabiliter pro minaciter. Accius in Aeneadis: *Calleti voce canora Fremitu peragrant minitabiliter.* Pacuvius in Antiopa: *minitabiliter quae increpare dictis saevis incipit.*

Morsicatim. Suis Pullis: *sic incedunt, et in labellis morsicatim lusitant.*

Mutabiliter, a mutando. Varro Cras credo, hodie nihil: *quibus instabilis animus ardens mutatiliter habet habere et non habere.*

Mordicibus et **mordicus** pro morsu, pro morsibus. Plautus Aulularia: *asini me mordicibus scindant, boves incursent cornibus.* Cicero Academicorum lib. III: *perspicuitatem, quam mordicus tenere debemus, abesse dicamus.* (p. 140.)

Maeander est picturae genus, adsi-

1526. JM. *pro mutuum* W. *meum facis* A. *Lucilius lib. xxvii: mord.* edd. *ex flamma* mgJ, Gulielm. Schoppe. *e flamma* cjBent. FrDusa, M. *aurum e coeno exp., e fl. cibum* cjFrDusa. *aurum e coeno, ex fl. exp. cibum* cjSchopp. *exp. et igne c.* cjBent. *ademptum* edd. *ac monstrificabile* edd. *monstrificable* Dusa. *Boni im miserantur, illunc irr.* cjLips., M. *sit quod* L, AJ. *quod hic nos* cjLips. (pag. 139.) *qui in ea parte* edd. *qui me aperte* cjRoth. *Lucilius* p. 346, 15. *molimur* 1526. JM. *Atta Aquis* 1526. JM. *atque eta* W, ante A. *a. ea* 1526. J. *atque ita* mgJ. *a. etiam . . usque ego* cjHerm. *occlusero* ante M. *clusero* M. *fonte me* L, A. *fore me* cjFrDusa. *Varro* p. 206, 20. *ostendit sese* cjBentin. M. *Ennius* p. 33, 7. *magni ficio* L. *me hic eiecit* M. *Mutabiliter* msFabri. *Calle*, superscr. *ti* W. *Calleci* J. *Gallei* cjLips. M, Herm. *gallanti* cjFruter. *dicitis secuis* L. *dictis saevius* cjBentley. *Morsicatim. Varro: sicut pulli* 1526. J. *Laevius Prllis* cjM. *Mutatiliter* L, ante A; etiam in W *b* compuncto, *t* superscr. *Varro* p. 112, 9. *avet habere* cjBentin. *havet h.* cjBongars. Popma. *Morsicicus* mgW. *asinis . . scidant* L. *g. a simili* edd. (pag. 140.)

mili opere labyrinthorum ortum, claviculis inligatum. Varro Tafe Menippu *περιεχονταριαν mihi facies maeandrata et vinculata, atque etiam adeo inges orbem terrae?* Virg. lib. i: *victori chlamydem auratam, quam plurima circum Purpura Maeandro duplici Meliboea cucurrit.*

Mansum, mandendum aut mansatum. Varro Gnothi seauton: *dein certe alii fluctu ut si cum Pareret mansum, quo venarum Sanguine rivos conpleret.* Lucilius lib. xxx: *sperans aetatem eandem haec proferro posset, mansum ex ore daturum.*

Mulieravit, ut effeminavit. Varro Gnothi seauton: *et rex et misellus ille pauper amat habetque ignem intus acrem: hic efebitum mulieravit, hic ad mecada adulescentem cubiculum pudoris primus polluit.*

Memordi, peposci, pepugi, spepondi in veteribus lecta sunt. Accius in honiliaatrice: *ursum se memordisse autumat.* Laberius in Callis: *de integro patrimonio Meo centum milia nummum memordi.* Ennius: *non est; ut si me canis memorderit.* Cetera in obscurioribus invenimus.

Metus nove et eliganter positum. Sallustius Historiarum lib. i: *id bellum excitabat metus Pompei victoris;* hoc est, quod de Pompeio metueretur.

Mendicimonium et moccimonium. Laberius in libro, quem Cropium inscripsit. In eo verba haec inveniet, qui doctrinae studium putaverit ad- (p.141.) hibendum. In eo libro quoque maustus, quod est furatus, invenire.

Medioximum, medio acutum modo. Varro Modo: *quid aliud est, quod Delfice canat columna litteris suis ἄγαν μεοεν, iudam nos facere ad izmortalem modum medioxime? ut quondam patres nostri loquebantur.*

Masculum pro forti ac vehementi. Varro Onos lyras: *si non plus testiculorum offenderis, quam in castrato pecore in Apulia, vincor non esse masculum ad rem.*

hortum L. o. *chlamydulis ill.* ante A. *περιέχον τὴν γαῖαν* J. *et vermiculata atque..ingens* ante M. *cingens* mgJ, Scal. *pinges* cjRoth. *Virg. lib. v.* edd. *dupli* L. *certo* Herm. *alvi f.* Popma, Herm. *ut siccum p.* Herm. *ut ficum pararet* AJ, Popma. *certe lac fultificum daret et mansum* Scal. *eadem* cjGul. JDusa. *si eadem* cjFrDusa. *proferre* edd. *perferre* cjGuliel. FrDusa. *potesse* cjGuliel. *potisset* cjDusa uterque. *effebitum* W, mgJ, M. *ephebetum* ante M. *ephebatum* Scal. *ephebum* cjCauchus. *effoetum* cjJ, Lips. probM. *ad medeca* W, edd. *apud moeshada* cjScal. *Admecadae cubile* cjCauchus. *ad paedica adolescenti* cjPopma. *hic Ganymedaeo adolescenti* cjLips. probM. *aducentem cub.* L. *Memordi..invenimus* Gell. 7, 9, 2. 3. 8. *spopondi* L. *Atta in Conciliatrice* cjCarrio, Bothe, Neuk. *Accius Conciliatrice* mgJ, M. *in Gallis* cjBentin. mgJ. *in Aquis caldis* cjV. D. Bothe 2. *at si me* cjBent. JM. *Sallustius* Gell. 9, 12, 14. *ad bellum* L, AJ. *Mendicimonium..invenire* Gell. 16, 7, 2. *et moechimonium* cjBent. JM. *quem Cophinum* cjM. *haec inveniret* L. *quoque* (pag. 141.) *manstus* ante M. *manuatus* cjBent. mgJ, M. *inveniet* edd. *medio actum* JM. *modo* om. ante J. *V. Modio* edd. *Delphis* cjBent. Palmer. *caveat* cjPalm. *μέθην* AJ. *μηδεν* cjBent. mgJ, Palm. Popma. *μηθὲν* M. *viduam nos* ante M. *quam nos* cjBent. et J, Popma, M. *ni viam nos* cjPalm. *ad izmortalem* L. *aditmortalem*

Mancum, debilem. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. III: *sed etiam alteris tribus, qui mancam fore putaverunt sine aliqua accessione virtutem.*

Minutum positum pro brevi. Varro Epistula Latina: *si venisses Capuam, quod et pueros minutos vides libenter, et maioris animadvertere non vis.* M. Tullius Verrinarum lib. III: *reticulumque ad naris admovebat, tenuissimo lino, minutis maculis, plenum rosae.*

Maceriae. Sisenna Historiarum lib. III: *post villarum macerias ac parietinas quinque cohortis in insidiis reliquit.*

Manipulatim, collecta manus. Sisenna Historiarum lib. III: *requiescendi spatium nacti condensiores manipulatim resistere hostibus instituissent.*

Multifariam, partibus multis. Sisenna Historiarum lib. III: *quod loca palustria quae erant et alte multifariam confossa.*

Marsupium, sacculum. Varro Cato, vel de liberis educandis: *et quo perspi-* (p. 142.) *cuum est, maiorem curam habere nos marsuppii, quam vitae nostrae.*

Molimentum pro conatu. Sisenna Historiarum lib. IIII: *contra magno cum molimento ac perpetuo sona procedunt.*

Modiperatores, quasi modum imperantes. Varro Rerum humanarum lib. XX: *in conviviis qui sunt instituti putendi modiperatores, magistri.*

Magniloquentia. Cicero in Oratore: *quod ille dactylus numerus exametrorum magniloquentiae sit accomodatior.*

Ministratrix positum pro ministra. Cicero de Oratore: *sed omnes comites ministratricesque esse de oratoris diceres.*

Male audiam. Cicero de Oratore lib. II: *in quo ego, non quo libenter male audiam, sed quia causam non libenter remitto, nimium patiens et lentus existimor.*

Multitudo positum pro frequentia aut copia. Cicero de Oratore lib. III: *sed, ut pontifices veteres propter saccorum multitudinem tres vero epulones esse voluerunt.* In eodem: *hunc etiam, qui familiarior nobis propter scriptorum multitudinem est.*

Mulierositas, cupiditas femineae voluptatis. Cicero Tusculanarum lib. IIII: *similiterque ceteri morbi: ut gloriae cupiditas, ut mulierositas (ut ita appellem eam, quae Graece filogenea dicitur.)*

Memoriam positum pro vetustate. Pacuvius Chryse: *perque nostram egregiam Unanimitatem, quam memoria deiugat.*

Murmurillum, murmuratio. Plautus

W, AM. *addit mortalem* ante A, Bent. *ad mortalem* J, Palm. Popma. *ad ixmortalem* 10 cjRoth. *quandam* L. *in zoαιόrω pecore* cjCBarth. *masculum Arem* cjPalmer. *m. Heraclem* cjCBarth. *virtutum* W. *maforis* L. *maiores* AJ. *Tullius* p. 221, 30. 330, 14. 20 411, 22. *reliquid* L. *coll. manu* edd. *cum densiores* M. *cum densi in orbes* cjPalmer. 30 *palustriaque* cjM 1, M. *pal. quaerant* cj Roth. *Marsuppium* L. *et quod* 1526. Popma. *ex quo* JM. *p. sono* edd. *p. sonu* (pag. 142.) cjRoth. *c. quis instituti* W, ante A, M. *putandi* 1526. J. *potandi* M. *modimperatores* Popma. *matistri* L. *dactylicus* JM. *de* 10 om. edd. *ut ponitficis* L. *sacrorum* edd. 20 *tres viros* JM. *epulonis* L. *ea quae* L. *φιλογύνεια* edd. *Pacuvius* p. 101, 26. *defugat* L, A. 30 *ceteris mediastrinus* 1526. JM. (pag. 143.)

(p. 143.) Rudente: *nolo ego murmurillum neque susurrum fieri.* Idem: *quid murmurillas tecum et te discrucias?*

Mediastrinos non balnearum, sed ministros et curatores aedium legimus. Lucilius lib. xvii: *vilicum Aristocratem mediastrinum atque bubulcum.* Cato in Praeceptis ad filium: *illi inperator tu, ille ceteris mediastrinum.*

INCIPIT PER N. LITTERAM.

Nuperum pro recenti positum, ab eo, quod est nuper, id est, ante non multum temporis. Plautus Captivis: *quid? tu una nocte postulavisti et die, Recens captum hominem, nuperum, novicium?*

Neminis positum pro nullius. Plautus Captivis: *neminis Me miseret, nam me miseret neminem.* Lucilius lib. xxx: *neminis ingenium tantum confidere oportet.*

Noxitudo pro noxia. Accius Armorum iudicio: *ocule noxitudo Oblitteretur Pelopidarum, ac per nos santescat genus.*

Nubere veteres non solum mulieres, sed etiam viros dicebant, ita ut nunc Itali dicunt. Pomponius Pannuceatis: *sed meus Frater maior, postquam vidit me in deiectum domo, Nupsit posterius dotatae, vetulae, varicosae, afrae.*

Nitiditate pro nitore. Accius Bacchis: *formae, figurae nitiditatem hospes regis.*

Numen pro ornatu. Virg. Aen. lib. ii: *vadimus inmixti Danais haut numine nostro.*

Noenum pro non. Lucilius lib. xxx: *sed tamen hoc dicas: quid est,* (p. 144.) *si noenum molestum est?* Varro Epistula ad Fuffium: *si hodie noenum venis, cras quidem si veneris meridiem die natalis Fortis Fortunae.*

Nevult pro non vult. Titinius Setina: *ipsus quidem hercle ducere Sane nevult.* Plautus Trinummo: *filiam meam tibi desponsatam esse audio. — Nisi tu nevis.*

Nigret, nigra fit. Pacuvius Chryse: *solisque exortu rapessit candorem, occasu nigri.* Accius Bacchidem: *splendet saepe, ast idem nimbis interdum nigret.*

Nitidant, abluunt, dictum a nitore. Ennius Cresponte: *o pie Eam secum advocant, eunt ad fortem, nitidant corpora.* Accius Thebaide: *quin id Circaeo fonte adveniunt mundulae, Nitidantur vulgo, quapripedantur soni pedum.*

10 *nuperum non vitium* L. *Neminis itum* W, etiam in L *pos* superscr. *pro nalius*, superscr. *on* L. *nam mei* edd. *ingenio* cjBentin. 20 mgJ, Dusa. *occulte nox.* cjJ. *hodie nox.* cjM. *oculi n.* cjBothe. *sanctescat* edd. *inde eiectum* J. *vi deiectum* M. *vafrae* cjJ, prob M. *Nitidant, albent* mgW. *figura* cjScal. 30 *nitiditate* AJ, Scal. probM. *regius* cjM. *h. Phrygius* cjScal. *h. geris* cjBothe. *Noenon* (semper) ante A. *Nenum* (semper) AJ. *Nenu* (semper) mgJ, probGifan. *pro noni* L. (pag. 144.) *quid est nenum* AJ. *quid est i noenum* L, *i* compuncto. *quicquid st* cjM. *quid id est* cjFCLSchneider. *nenu* J, Scal. Dusa. *ad Fusium* edd. *meridie, die natali* Scal. *natali* mgJ. *meridie natali* Popma. *erit dies natalis* cjM. *Fortis* om. L, AJ. *nigra fit*, superscr. *ac* L. *n. facit* A. *capessit* 1526. JM. *o. nigret* edd. *Bacchide* ante A. *Bacchis* 1526. JM. *Bacchis: idem spl.* cjM. *Cresphonte* 1526. J, Palmer. *obviam eam* cjPalm. *omnes eam* cjV. D. *propere eam* cjDelrius. *pure eam* cjColumna. *pie deam* cjGuliel. *Opem Consivam* cjGrotius, probVoss. et Bothe. *avocant* cjPalm. *ad fontem* edd. *nuditant* cjV. D. *quin ideirco* ante A.

NIXURIRE, niti velle. Nigidius Commento Grammaticae xxv: *nixurit, qui niti vult et in conatu saepius aliqua re perpellitur.*

NOTIFICEM, nota faciam. Pomponius Atreo: *nunc te obsecro, Stirpem ut evolvas meorumque notifices mihi.*

NUMELLAE, machinae genus ligneum ad discruciandos noxios paratum, quo et collum et pedes inmittunt. Plautus Aulularia: *nervus, catenas, carcerem, numellas, pedicas, boias.*

NUGIVENDOS Plautus dici voluit omnes eos, qui aliquid mulieribus vendant. Nam omnia, quibus matronae utuntur, nugas voluit appellari. Plautus in Aulularia: *ubi nugivendis res soluta est omnibus.*

(p. 145.) NIDUS pro poculo. Varro Quinquatribus: *quam lymfam melius e lacuna fontium Adlatam nidos potili permisceat.*

NIDULANTUR. Varro pro hepdomadon prima dies deinde illos, quibus alcyones hieme in aqua nidulantur, eos quoque lentem esse dixit.

NESCIUM pro incognito. Plautus in Rudente: *quae in loco si nescis, nescia spes sumus.*

NOCTESCERE, caecari. Furius Poematis, etsi est auctoritatis incertae: *omnia noctescunt tenebris caliginis atrae.*

NEPAM quidam cancrum putant ad illud Plauti: *retrovorsum cedam, imitabor nepam.* Et illud aliud: *aut cum nepa* esset dubium in utroque. Nam vere nepa scorpius dicitur. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. v: *serpere anguigulos, natare anaticulos, volare merulas, cornibus uti videamus boves, nepas aculeis, suam denique cuique naturam esse ad vivendum ducem.*

NEX pro nece. Sisenna Historiarum lib. IIII: *quoniam neque mea nex neque intercessio posse videtur illorum dementem reprimere audaciam.*

NENIA, ineptum et inconditum carmen, quod adducta mulier, quae praefica diceretur, iis, quibus propinqui non essent, mortuis exhiberet. Varro de vita P. R. lib. IIII: *ibi a muliere, quae obtutama voce esset, perquam laudari, dein neniam cantari solitam at tibias et vides.*

cum e Dircaeo cjDelrius, probM. *advenient* L, A. *nit. pulvere q.* cjVoss. Bothe. *quadripedantum sonipedum* M, Voss. Bothe. *qua praepediuntur* cjBentin. mgJ. *pedum* om. L, AJ. *xxx.* AJ. *nuxurire qui . . in conatu* L. *notam f.* L. *meorumque genus not.* cjMunk. *discruciendos* W. *quo ei* L, A. *Pl. Asinaria* AJM. *nervos* ante M. *boias* om. L. *quam* (pag. 143.) *nimfam* W. *nympham* ante A, M. *limfa . . allata, nido* Scal. Popma. *nido* cjM. *nidus poculi* mgJ. *nidos (nidor) pocilli* cjPalmer. *potili, potibili* mgW. *permisceas* Gerl. *Varro* Gell. 5, 10, 5. *pro* om. 1526. JM. *hebdomadon* edd. *primo* 1526. JM. *in qua* W, ante A. *quoque septem* 1526. JM. *Plautus* Gell. 9, 12, 21. *in locis nesciis n. spe* cjBentin. Canter. Guliel. M. *Noctescere,* priore c compuncto L. *Furius* Gell. 18, 11, 4. *notescunt* W. *ob illud* AJ. *Plautus* L. *anguiculos* edd. *anaticulas* 1526. JM. *aculei* L. *exhiberetur* L, A. *optuma voce* cjCanter. Turneb. Scal. M. *Pergama laudari* cjScal. probM. *dein neniam* p. 67, 7. *neneniam* L. *nemiam* W. *ad tibias* edd. *et fides* 1526. JM. *Obscelavit* L. (bis). *Obscáenavit* ante J. (bis). (pag. 146.)

INCIPIT PER O. LITTERAM.

Obscevavit, quasi scevum, malum (p. **146**.) omen abstulit. Plautus in Asinaria: *etuo, cum illic obscevavit meae falsae fallaciae.*

Optimitas ab optimo. Plautus Asinaria: *maximas optimitas et gaudio exfertissimas.* Idem Captivis: *maximas optimitas opiparasque offert mihi.*

Obba, poculi genus, quod nunc ubba dicitur. Varro Est modus matulae, περὶ μέθες: *dolia atque apothecas triclinearis, melicas, calenas, obbas et Cumanus calices.*

Opulentitas pro opulentia. Plautus in Milite glorioso: *quasi quae eius opulentitate verearis.* Caecilius Potio: *opulentitate nostra sibi iniuriam faciam.*

Orbitudinis pro orbitate. Accius Amfitryone: *miseret lacrimarum, luctuum, orbitudinis.* Turpilius Thraseleone: *hoc te oro, ut illius conmiserescas miserae orbitudinis.* Pacuvius Duloreste: *vel cum illum videas sollicitum orbitudine.*

Oquiniscere est proprie inclinare. Pomponius Prostibulo: *ut nullum civem pedicavi per dolum, Nisi ipsus orans ultro qui oquinisceret.* Idem Pistore: *nisi nunc aliquis subito obviam occurrit mihi, Qui oquiniscat, quo conpingam terminum in tutum locum.*

Oblitterare est obscurefacere et in oblivionem ducere. Accius Agamemnonidis: *inimicitias Pelopidarum extincta tam oblitteratas memoria renovare.*

Offendo, offensio. Afranius Vopisco: *quoque nunc offendo saepe procul nostra sit mala.*

Olat pro oleat. Afranius (p. **147**.) Fratris: *non potest, quin illa staeta longeque et multis olat.* Pomponius Aleonibus: *aleo ludam, sane meae male oleant manus.*

Obsorduit, obsolevit. Caecilius Hypovoli Ristraria: *obsorduit iam haec in me aerumna miseria.*

Obstringillare, obstare. Ennius Satyrarum lib. ii: *restitant, occurrunt, obstant, obstringillant, ovagitant.* Varro Manio: *lex neque innocenti propter simultatem obstringillat, neque nocenti propter amicitiam ignoscit.* Idem de Re publica lib. v: *qui quod invidis tanto scriptori obstringillandi causa, ut cum praeclara quaedam, quae laudes.* Idem de vita P. R. lib. iiii: *quod Curio, cum id fecisset, dicebat amicis, ut illi renuntiaretur, se obstringillaturum, ne triumphus decerneretur aut ne iterum fieret consul.*

attulit AJM. *metuo quod* ante M. *metuo cum* M. *ecquo nunc* cjGuliel. *Opimitas .... opimo .... opimitates* JM. *effertissimas* AJM. *ecfert.* cjRoth. *opimitates .. offers* JM. *Varro* p. 345, 3. 11. 22. *Cumanos* ante M. *decumanos* cjPalmer. *opulentitatem r.* edd. *Plocio* 1526. JM. *factam* M. *the oro ut ilius* L. *cum ultim* L. *at nullum* cjBothe. *ipsius* W, ante A. *ultroque* J. *nunc nisi* ante A. *in tutum in totum l.* L. *obscurare facere* L. *obscura f.* AJ. *extinctas et o.* cjBentin. *extinctas iam atque o.* J. *Offedo .. offedo aede* cjM. *sepae* L. *semper* cjBothe, Neuk. *qui in illa* A. *tacta* W, ante A, probBent. (p. 147.) J. *solat* L. *alea non l. sane, ne meae* cjBothe. *male olant* edd. *Hypobolimaea Rastraria* Scal. JM. *haec iuvene aer.* cjBothe 2. *obagitant* 1526. JM. *obganniunt* cjColumna. *neque nocent... noscit* L. *de Re rustica lib. i: tu, inquit, invides t. ser. et o. c. figlinas repre-*

OBVARARE, pervertere, depravare; dictum a varis. Ennius Achille: *nam consiliis obvarant, quibus tam concedit hic ordo.*

OBSECUNDANTER, obsequenter. Nigidius de Diis lib. I: *cum autem, id quid sit, quaerimus: obsecundanter naturae viverent.*

OCULITUS, ut animitus, medullitus. Plautus Corni: *qui amant ancillam meam Fedulium oculitus.*

OSSICULATIM, utsi minutatim. Caecilius Fallacia: *ossiculatim Parmenonem de via liceat legant.*

OFFICERE, obesse. M. Tullius de Officiis lib. IIII: *demoliri ea, quorum altitudo officeret auspiciis.*

(p. 148.) OLIVITATEM, fructus olei. Varro in Glorio, peri oton: *tum denique omnes, cum lucerna conbusta est in lucubrandi olivitasque consumpta est.* Idem de Re publica lib. I: *non modo integra eximi, sed etiam maior, quam in arbore umquam pependerint.* De olivitate. *Oleas esui optime condi scribit Cato.*

OCCEPSO, coepero. Plautus in Amfitryone: *ni ego illi puteo, si occepso, animam omnem intertraxero.*

OSA SUM pro odi. Plautus in Amfitryone: *inimicos semper osa sum optuerier.*

ORBITUM dictum per orbem. Varro Gnothi seauton: *ut sidera caeli divum, eacum terram atque axem quae volvuntur motur orbito.*

OPULISCERE, ab opulento dictum decore. Furius Poematis: *quo magis in campis possint opuliscere campis.*

OCCULE, occulta. Cicero de Oratore lib. II: *interiuncta argumentorum plerumque occulas, ne quis ea numerare possit.* Virg. Georgicorum lib. II: *quod superest, quaecumque premes virgulta per agros, Sparge fimo pingui, et multa memor occule terra.*

OPINABILE. Cicero Academicorum lib. I: *itaque hanc omnem artem rerum opinabilem appellabat.*

INCIPIT PER P. LITTERAM.

POENULARIUM, quasi theca et vagina pendulae. Novius Filonico: *non multo post sonarum accepit, absedet, Consequitur poenularium, cilotrum petit.*

PLEVITATEM, ignobilitatem. (p. 149.) Cato pro Veturio: *propter tenuitatem et plevitatem.* Hemina in Annos: *qui-*

hendis, cum pr. q. ne laudes praetermittas AJM. *scr. obstrigilandi* L. *Obvarrare* L. *consilius* W. *quibus tamen* cjVoss. *Obsecundantur* W. *cur autem* ante J. *vivere* cjRutgers. *Corniculària .... Hedylium* J. *ut simulatim* ante M. *Caecilius* p. 332, 9. *Tullius* p. 346, 23. *lib. iii.* edd. praeter A. *Varro In-* (pag. 148.) *glorio* M. *V. in glotto* msJ. *V. ingloperiton* ante J. *peri toton*, priore *t* inducto W. *iper toton* L. *peri oton* msJ. *περὶ γλωττῶν* cjTurneb. *γλῶττια περιττῶν* vel *γλωττοπεριοσσῷ* cjJ. animadv. 6, 9. *in κλοιῷ περὶ φθόνου* JM. *tum* om. A, JM. *omnis* JM. *lucernae* L. *lucubrando* ante A, JM. *Re rustica* cjLips. Muret. M. *maiora* M. *rependerit* L, etiam W. a 1 m. *esut* L. *Plautus* p. 253, 10. 410, 15. *divum circum* t. 1526. JM. *motu orb.* edd. *moventur* Gerl. *Furius* Gell. 18, 11, 4. *in comptis* edd. *in patriis possint* cjBentin. probM. *Virg.* p. 365, 24. *fumo* W. *omnem partem* fragmCic. *vag. penulae* edd. praeter A. *Fullonico* AJ. *post zonulam* cjJ. *zonarium* cjMunk. *sarracum acc.* vel *soracum ascendit* cjBothe. *abscedit* cjJ.

cumque propter plevitatem agro publico eiecti sunt.

Petilum, tenue et exile. Lucilius lib. xii: *insignis variis crucibus et petilis.* Plautus Plocino: *nam coloratum frontem habet, petilis habis.* Petili tenuis dicit; habris mollis dici.

Paces plurali numero nove positum. Varro de vita P. R. lib. iii: *animadvertendum primum, quibus de causis et quem ad modum constituerint pacis; secundum, qua fide et iustitia eas coluerint.*

Pondo mille octingentum nove Varro de vita P. R. lib. iiii: *itaque rettulit auro pondo mille octingentum septuaginta quinque;* Graeci enim heron a mole dixerunt.

Panus, tramae involucrum, quam diminutive panuclam vocamus. Lucilius lib. viiii: *foris subteminis panus est.* Tumor quoque inguinum ex formae similitudine sic vocatur. Afranius Matertera: *in quem plenam papulam, panum, tympanum.* Novius Optione: *qui me miserum miseriorem reddidit, Quam panus puerum;* quod pueri aegrius patiantur hoc genus morbi.

Peniculamentum a veteribus pars vestis dicitur. Ennius lib. xi Annalis: *pendent peniculamenta, unum ad quemque pedum.* Lucilius lib. xviiii: *penulamento vere reprehendere noli.* (p. 150.) Caecilius Feneratore: *volat sanguis, simul anhelat peniculamentum, et pallio datur.*

Prognariter, strenue, fortiter et constanter. Plautus Perse: *cor scio hercle, utrum belle. — ate, indica prognariter.* Ennius Annalium lib. vi: *diu hoc audite parumper, Ut pro Romano populo prognariter armis Certando, prudens anima de corpore mitto.*

Perperos, indoctos, stultos, rudis et insulsos, mendaces. Accius Pragmaticis: *describere in theatro perperos Popularis.* Idem eodem: *et eo plectuntur poetae, quam suo vitio, saepius Ductabilitate nimia vestra aut perperitudine.*

Praecox et praecoca, quod est inmatura. Ennius Annali lib. viii: *praecox pugna est.* Lucilius lib. iii: *anicula aspera atque praecox est fuga.* Novius: *huic puellae praecoquis livido inest.*

Populatim, per populos. Pomponius

abscidit cjMunk. *adsidet* cjBothe. *psilothrum* ante M, Bothe, Munk. *Plebitatem* cjJ. *Ca-* (pag. 149.) *to in L. Veturium* cjMeyer. *pro L. Turio* cjPopma. *in Annalibus* edd. praeter A. *varis cruribus* 1526. JM. *Plautus* p. 205, 4. *Plocio* cjJ. *na color.* L, A. *Plociona: color.* Scal. *coloratam* edd. praeter AM. *petilus, habrus* cjScal. *p. habris* edd. *labris* cjJ. *Petilis .... dicit* edd. *const. paces* ante M. *auri pondo* edd. *herona mille* ante M. *heroa male* vel *a mole* cjJ. *λίτραν a mole* cjCanter. *panulam* ante M, Scal. *substeminus* L. *subtegminis* ante M. *sub tegmine* cjJDusa. cf. Cuiac. observ. xi, 6. *pannis* (suprascr. *u*) *est* W. *inguen* (vel *in inguine*) *plenam* cjNeuk. *imum ad q. pedem* cjV. D. *ad quodque pedule* cjScal. *Peniculamentum vere* ante M. *peniculamento* cjFrDusa, M. *vero repr.* cjJDusa. *volat exsanguis* cjBothe, (pag. 150.) Spengel. *et palliolatur* cjJ. *Prognaviter* cjO Müller. *Persa: ego* edd. praeter A. *utrumque velle: age* edd. cf. p. 154, 30. *dii hoc* cj Bentin. Columna. *divi hoc* cjJ, Lips. M. *animam* edd. *ducibilitate* mgW. *amicula* ante A, Palmer. *annicula* M. *aviculae* cjJDusa. Post v. *atque praecox* locum Varronis qui est

magnius *poema placuit populatim omnibus.*

Praemiatores, nocturni praedones. Naevius Amnagremnuntius: *nam in scena vos nocturnos coepit praemiatores tollere.*

Populatia, ut nugalia vel puerilia. Laberius Late loquentibus: *e dum puerilia agimus per ludum.*

Possestrix, a possidendo. Afranius Aliberto: *tius monilis possestricem.* Ita tonstrix, ita inpulstrix, ita curatrix, ita plautrix, ita adsestrix.

Perpetuitas sit, perpetua, aeterna. Ennius Annali lib. viiii: *libertatemque ut perpetuitas sintque maxime.*

Praecisum et **omasum**, partes carnis (p. 151.) et viscerum. Naevius Erularia: *praecisum, omasum, pernam, gallus, glifis, grandia.* Lucilius lib. xx: *illi praeciso atque epulis capiuntur opimis.*

Pisculentum positum piscosum, ut pulverulentum. Cato Originum lib. v: *origine fluvium Naronem magnum, pulchrum, pisculentum.* Et lib. vii: *fluvium Hiberum; is oritur ex Catinatis, magnus atque pulcher, pisculentus.*

Pasceolus, ex aluta sacculus. Plautus Rudente: *praeterea centum denaria Philippea in pasceolo seorsum.* Lucilius lib. xiii: *adde Syracusis sola, pasceolum, alutamen.* Cato in Pansam: *pueris in ludo stellos pasceolos furare.*

Pien, colam, custodiam. Plautus Asinaria: *ubi pien Pietatem, si istoc more moratam tibi Postulem placere, mater, mihi quo pacto praecipis?*

Portisculus proprie est hortator remigum, idem, qui eandem perticam tenet, quae portisculus dicitur, qua excursum et exhortamenta moderatur. Plautus Asinaria: *et meam partem loquendi et tum tardo tibi; Ad loquendum atque ad iacendum tu ut habes portisculum.* Ennius lib. viii. Annalium: *tusante tenentes Parerent, observarent, portisculus signum Cum dare coepisset.* Laberius Cythera: *nec palmarum pulsus nec portisculi.*

Perpexabile, figuratum; quod aliud

p. 157, 2. inserendum cjPalmer. *libido* edd. *magnus po.* ante M, Munk, Bothe 2. *poeta* edd. *Maccis geminis: po.* cjJ, probM. *Novius* cjScal. probM. *Agrypnuntibus* cjJ, Scal. M. *late coquentibus haedum* ante A, 1526. J. *loq. haedum* A. *loq. dum* mgJ. *loq. et dum* M. *populacia agimus* edd. *a libertotus* mssM, ante A, mgJ. *alibertotius* WL, AJ. *Liberto: tui* cjM, Neuk. *aliter eius* cjScal. *Liberto: totius* cjV. D. *in ovilis poss.* ante A. *inpulsatrix* L, A. *plaustrix* edd. *Perpetuitassit*, *sit p.* JM. *lib. ut perpetiassint*, superscr. *uit* L. *perpetuassint Maxime* cjBentin. Merula. *perpetuitassint maxime* 1526. *p. quam maxime* JM, Columna. *Naevius Aulularia* (pag. 151.) ante M. *N. Herularia* msGandensis. *Ennius Erularia* msJ. *pernam, callum* 1526. JM. *glifis* W, M. *clifis* L. *glires* 1526. J, Planck. *gliscis* ante 1526. *glisceis* Turneb. *glandia* edd. *illi praecioso* W, etiam in L, sed *o* compuncto. *origine* om. cjM 1. *ex Cantabris* cjJ, probM. *petam centum* ante 1526. *S. soleas.. aluta* cjPalmer. *alutam* edd. praeter AM. *pueri.. solent p. furari* 1526. J. *saccellos p. furari* cjPalmer. *talos p.* cjJ. *ocellos p.* cjPopma. *stilos, p.* cjRoth. *Piem* AJM. *Plautus* p. 375, 16. *pien colam piet.* W, ante A, etiam in L *colam* superscr. *Pertisculus* msFabri. *id est qui* cjBentin. JM. *quae* L. *excussum* cjGronov. *loq. et tuam* AJM. *trado....ad tacendum* edd. *tute ut* ante M. *habeas* AJM. *tum sancte* cjJ. *ton-*

audiatur, aliud sentiatur. Plautus Asinaria: *nec ullum verbum faciat perpexabile.*

Praesegmina proprie Plautus in Aulularia ea dici voluit, quae unguibus emi- (p. 152.) nulis praesecantur: *quin ipse quidem tonsor ungues deserat; Collegit, omnia abstulit praesegmina.*

Pipulo pro convicio. Plautus Aulularia: *ita me bene amet Laverna, te iam, nisi reddi Mihi vasa iubes, pipulo te hic differam ante aedis.*

Picos veteres esse voluerunt, quos Graeci grypas appellant. Plautus Aulularia: *pici divitis qui aureos montes colunt, Eos solus supero.*

Percellere, evertere, percutere. Varro Parmenone: *alius teneram abietem solus percellit.*

Pinsere, tundere vel molere. Varro Tafe Menippa: *nec pistorem ullum nossent, nisi eum, qui in pristino pinseret farinam.* Idem de vita P. R. lib. I: *nec pistoris nomen erat, qui nisi eius ruri far pinsebat, nominati va quod eo pinsunt.*

Porcas. Varro Tafe Menippo: *non vides in publica nocte te tabernas, qua populus ambulando, perinde ut in arato, porcas reddit?*

Putidum, putre. Varro Tafe Menippu: *inde putidas uvas, acinis electis et comestis, extendit in lectis quondam.* Cato Originum lib. II: *si inde ignavis putidas atque sentinosas commeatum onere volebant.* Caecilius Andrea: *conducit navem putridam.* Afranius Augurius: *et fallaci aspectu paries pictus, putidus.*

Poenitudinem. Pacuvius Teuchro: *quae desiderio alumnum, poenitudini Squale scaverisque, inculta vastitudine.*

Praebitio, a praebendo, id est exhibendo. Varro Eumenidibus: *quod ea die mea erat praebitioni, in ianuam* CAVE CANEM *inscribi iubeo.* (p. 153.)

Pueros pro servis. Varro Eumenidibus: *vix vulgus confluit non Furiarum, sed puerorum atque ancillarum.*

Paxillus, dimminutivum a palo. Varro Eumenidibus: *ubi dicatur primus Zenon novam haeresim novo paxillo suspendisse.* Idem Vimarco: *ut novum cribrum novo paxillo pendeat.*

Proximi, id est, proxumo. Cato contra Furium: *die proxumi* hoc dicit;

samque t. cjCarrio, M. *tonsasque t.* cjColumna. *tonsam arte t.* cjMerula. *tonsam ante* cjScal. *Citheri* cjJ. *Hetaera* Carrio e libris, M. *palmularum* cjCarrio. *Perplexabile* (bis) edd. (pag. 152.) *eminuli* L. *quin ipse* p. 273, 28. *ipsi pridem*.... *demserat* AJM. *Plautus* p. 284, 25. *pici divites* ante 1526. *p. divitiis* 1526. JM. *ego solus* 1526. JM. *qui in pistrino* edd. *erat nisi eius qui..n. ab eo quod p.* edd. praeter A. *nominat* W. *nostra taberna* cjScal. *publico n. tab.* cj Gerlach. *proinde* L, A. *lectis quandam* W, M. *lecti spondam* cjPopma. *si indu naves* cjScal. *is endo naves* cjLips. Palmer. *si inde in navis* cjRoth. *sentinotas* L. *senticosas* AJ. *semirosas* cjScal. *ponere* cjLips. Scal. *onerare* cjScal. M. *moenire* cjPalmer. *nolebat* cjLips. *putidam* edd. *Auguribus* 1526. JM. *partes pictus* L. *Pacuvius* p. 169, 24. 185, 4. 243, 5. *poenitudine squales scapresque* M. *poenitudine, squale, scapreque* 1526. J, Cuiac. *id est exh.* om. L. *erat praebitio* 1526. JM. *inscrlbi* L. *vix vulgus* p. 242, 24. (pag. 153.) 421, 6. *Cato* Gell. 10, 24, 10. *die proxumo* W, etiam in L, sed *i* superscr. *d. auctoribus et orastini et praeficini* L. *Prop. dictum*

sed ea declinatione a veteribus et crastini et pristini et praefiscini dictum.

Properatim, id est, properanter. Caecilius: *properatim in tenebris istuc confectum est opus.*

Permities, periculum, exitium. Lucilius lib. xxviiii: *nunc tu Contra venis, vel qui in nuptiis velsese neces te, Nec sine permitiae.* Plautus Asinaria: *pellecrebre, permitiis.*

Parcuit, pepercit. Nevius Quadrigeminis: *suo laboris nullus parcuit.*

Pervitere, perire. Pacuvius Periboea: *nam me pervitere, illis opitularier, Quovis exitio cupio, dum prosim.* Titinius Fullonia: *iam pridem egressa, ut perbiteris.* Livius Tereo: *ego puerum interea ancillae subdam laetantem meae, Ne fame perbitat.* Ennius Hecuba: *set numquam scripsistis, quis parentem aut hospitem Necassat, quos quis cruciatur perbiteret.*

Pigrare, retinere. Accius Erigonis: *fateor; Sed cur propter re pigrem haec, aut huius dubitem parcere Capiti?* Idem Chrysippo: *melius pigrasse,* (p. 154.) *quam properasse est nefas.*

Providere, movere et ferre. Pacuvius Teucro: *aut me occide, illahinc si ne usquam provideam gradum.*

Puellascere, ecfeminari vel revirdiscere. Varro Bais: *quod non solum innubae fiunt communis, set etiam veteres puellascunt, et multi pueri puellascunt.*

Palestricos, quasi ex usu palestrae. Afranius Excepto: *etiam depellis mihi manum paper palaestricos.*

Populatim. Caecilius Obolostate: *ego perdidi te, qui omnes servos perdo Populatim; quaeso, ne ad malum hoc addas malum.*

Praesente, coram vel praesentibus. Pomponius Syris: *quidem apud forum praesente testibus mihi vendidit.* Accius Menalippa: *est res aliqua, quae praesente te his prius matura institit.* Fenestella Annali lib. ii: *et quaedam extra praesente exsuis, quaedam absente pro-*

est pr. L, AJ. *Caecilius* p. 155, 3. *Pernicies ..pernicie..perniciis* edd. *Permities ..pernicies* mgW. *lib. xxviii* W, mssM, ante A, M. *neges* W, ante A, mgJ. *te* om. AJ. *contraheris veluti in n. versere necesse Nec* vel *vel si in n. vel si sine, certe Nec* cjM. *pellecrebris* ante M. *pellecebris* M. *pellecebrae* cjRoth. *labori* edd. *Perbitere* (ubique) JM. *Pernicere* ante A. *dum possim* M. *pridem* om. ante A. *tu perb.* cjNeuk. *s. lactantem* cjPalmer. M. *s. lactentem* cjBongars. Voss. Bothe. *scripsisti* Scal. Lips. *scripstis* Hermann. *qui par.* J, Herm. Osann. *necasset, quo quis cruciatu* cjJ, Scal. Osann. *necassit, quo is cruciatu* cjLips. *Pigrare pertinere* W, mssM, M. *P. pertimere* cjBothe. *Epigonis* cjM. *pateor sed* L. *propter te* edd. *Probitere* cjStewech. Reuvens. (pag. 154.) *Provegere* cjGifan. *movere, efferre* cjStewech. *illa habui* msPalat. ante A. *si ne* om. ms Palat. et msDorvill. *illinc si usquam* cjVoss. *aut hinc sine u.* cjGerlach. *illinccine ut usquam* cjReuvens. *provegeam* cjGifan. Delrius. *probitam* cjStewech. Reuvens. *provigeam* M. *gradu* cjDelrius. *revirdescere* L, A. *communes* 1526. JM. *paper alestricos* L. *pater p.* cjM. *papae p.* mgJ. *perpalestricos* ante M, probRoth. *coram* om. W, ante A, M. *quidam* JM. *quae praesentem* L. *pr. his te* ante J. *pr. his* JM. *mature* 1526. J. *exta* cjPalmer. *pr. exuis* L. *pr. suis* ante M. *porrecissem* cj Palmer. *Pomponius* p. 488, 33. 506, 23. *Pomp. Maccis ...animo es* 1526. JM. *eripuisti pr.* Jun. animadv. 6. 10. Munk.

iecissem. Novius Mania medica: *te volumus dono donare pulchro, praesente omnibus.*

Primiter pro prime, et primitus pro primo. Pomponius accius geminis: *quin bono animo est! video, eripis primiter de pannibus.* Lucilius lib. v: *sicuti, cum primos ficos propola recentis Protuli item pretio ingenti ad primitus paucos.*

Prognariter, audaciter. Plautus Persa: *age, indica prognariter.*

Properatim et properiter, celeriter, properanter. Quadrigarius Annali lib. ii: (p. 155.) *eo consules propere exercitum redducunt.* Pomponius Buccone adoptato: *pergis properatim.* Caecilius Plocio: *properatim in tenebris tunc confectum est opus.* Pacuvius Teucro: *mihi classem impetrat Thessalum nostramque in altum ut properiter deducerem.* Accius Telefo: *remisque nixi properiter navem in fugam Tradunt.*

Praefractum, durum, inflexibile. M. Tullius de Officiis lib. iii: *ego etiam cum Catone meo saepe dissensi. nimis mihi praefractum videbatur aerarium vectigaliaque defendere, omnia publicanis negare.* Et in Hortensio: *his contrarius Aristo Cius, praefractus, ferreus, nihil bonum, nisi quod rectum atque honestum est.*

Pulchritas pro pulchritudo. Caecilius arpaiomene: *di boni! Quid illud est pulchritatis!*

Proletarii cives dicebantur, qui in plebe tenuissima erant et non amplius quam mille et quingentos aeris in censum deferebant. Ennius Annali: *proletariut publicitus scutaque ferique Ornatus.*

Prospica et despica, intenta et contempla. Nevius Assitogiola: *ac sibi prospica ac despica.* Potest ergo prospicus et despicus dici.

Polentia, potentia, a polendo dicta. Plautus Rudente: *ne ineptorum potior sit polentia.* Polere ergo conmune est.

Propitiabilis, ad propitiandum. Ennius Cupiuncula: *hinc est animus propitiabilis.* Ita et adulabilis.

Pauxillisper, a pauxillo. Plautus Truculento: *plus decem pondo* (p. 156.) *amoris pauxillisper perdidit;* id est, per particulas.

Ponderitatem, a pondere, ut gravitatem. Accius Pracmatico lib. i: *et cuncta fieri cetera inbecilla, non quod ponderitatem gravitatemque hominis.*

Pueritia, puritas. Varro Rerum di-

da panibus W. *pr. dapes* ante M. *Lucilius* p. 281, 16. *primiter ficos* ante M. *primus f.* Scal. M. *propula* L, A. *propala* cjTurneb. probJ. *protulit et pr.* cjJ. Gifan. Turneb. Guliel. M. *attulit et* Scal. *dat primitus* cjJ. Gifan. Scal. M. *Prognaviter* cjOMüller. *Plautus* p. 150, 5. *Caecilius* p. 153, 15. (pag. 155.) *Caec. Plocio properatim* om. L. *tenebris istuc* JM. *imperat* M. *Thessalam* 1526. JM. *Transdunt* msCuiac. M. *H. hic*, suprasc. *s* W. *huic contrar.* fragmCic. *A. Tius* W, ante M; etiam in L super *c* scriptum *t*. *Chius* mgJ. M. *praef. severus* M. *Harpazomene* 1526. JM. *Proletari* L. cf. Gell. 16, 10, 10. *tenuissimi* cjM. *proletarius p. scutisque feroque Ornatur ferro* Gell. 16, 10, 1. probMerula et Columna. *Naevius Agitatoria* cjJ. *ne impiorum* M. *E. Capeduncula* cjBentin. *Caprunculo* cjBothe 2. *huic est* edd. *adolabilis* L, AJ. *pausillo* L. *pausillisper*, *x* superscr. L. *perdidi* (pag, 156.) M. *Pragmaticon* cjOsann. *imbecilla ob pon-*

vinarum lib. I: *quae pueritia est in frequens polluta.*

Praelumbare, lumbos perfringere. Novius Vindemiatoribus: *coepit unum quemque praelumbare fustibus.*

Puerae pro puellae. Varro Devictis, *περὶ φιλονικίας*: *properate vivere puerae, qua sinit aetatula ludere, esse, amare et Veneris tenere bigas.* Idem de vita P. R. lib. II: *sic in privatis domibus pueri liberi et puerae ministrabant.*

Pupae et **pupi**. Varro Aboriginibus, *περὶ ἀνθρώπου φύσεως*: *itaque brevi tempore magna pars in desiderium puparum et sigillorum veniebat.* Idem Tithono, *περὶ γήρως*: *ac mammam lactis sugentem pascere et pupum.*

Pipare proprie gallinae dicuntur. Varro Aboriginibus, *περὶ ἀνθρώπου φύσεως*: *mugit bovis, ovis balat, equi hinniunt, gallina pipat.*

Procudere dixit prolatare, producere Varro To ep te facem *μύρον, περὶ εὐτεριας*: *legendo autem et scribendo vitam procudito.* Virg. Georgicorum lib. I: *durum procudit arator Vomeris obtunsi dentem.*

Praecox, id est, praecoqua. Varro in Ephebo, *περὶ ἐμμονῆς*: *verere, ne manu non mittat? cum toctro medicarios honestos audissemus dare possis, mittet; quod si non mittei, fu-* (p. 157.) *gies, si me audies, cum tempus revocat, ea praecox es fuga.*

Pauperavit, id est, pauperem facit. Plautus in Milite glorioso: *quae inproba est, pro mercis vitio dominum pretio pauperat.* Item Acaristione: *quam ego tanta pauperavi per dolum pecunia.* Titinius Privigna: *nam quid ego feci tet advorsum aut patrem meum, Quem pauperetis ambo vestris sumptibus?* Idem Varro: *aecum est me habere; eos pauperem sumptu meo?*

Potus, a bibendo. Lucilius lib. XXX: *secus cum eo medio ac ludo bene potus recessit.*

Paucies pro raro dici veterum auctoritas docet. Titinius Gemina: *postquam factus maritus, Hanc domo abhorres, tuam etiam uxorem paucies video.* Idem in eadem: *tu sac iniqui in urbem paucies venire soles.* Caelius Annali libro VI: *consulto non paucies arcessitum.*

Pollictores sunt, qui mortuos curant. Varro Mutuum muli scabunt,

deritatem . . nominis cjMadvig. *Puritia* (bis) cjASchott. *Pueritia pueritas* cjCBarth. *Varro* 10 *Vae victis* 1526. JM. *quas sinit* W, edd. 20 *mammam iactis* L. *pascere pupum* Scal. Popma. *mugit bos* ante M. *Varro τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ* AJM. *π. εὐετηρίας* 1526. J. *π. εὐτελείας* 30 Popma. *in eiybo* W. *in eridebo* L, A. *Synephebo* 1526. J. *cum octo* ante M. *tot ero* mgJ. *octo pedicarios* cjPopma. *honestoc* L. *h. aut HS semis dere* cjPalmer. Popma. (pag. 157.) *pr. est fuga* 1526. JM. *pr. effuga* W, ante A. *paup. fecit* edd. *Plautus* p. 415.

22. *pretium* L. *Acaristudio* L, AJ. *feci et* ante M. *feci te* cjJ, M. *feci ted* cjRoth. *paupcratis* ante A, Neuk. *Varo* 1526. J. Neuk. 10 *habere, quos paup.* cjLips. M. *pauperavi* ms Fabri. *alere, quos pauperavi* cjNFaber. *cum e medio* cjJDusa. *serius comoedo e ludo* cj Scriver. *factus es mar.* Bothe, Neuk. *domum abh.* ante M, Bothe, Neuk. *tu aut iniqui* ante A. *tu autem iniqui* A. *tu autem inquit* 1526. J. *tu autem inqui* cjHerm. *ruras inique* cjBothe. *tu sat inique* cjRoth. *Pollinctores* W. edd. 20 pleraeque. *si* om. JM. *medici . . pollinctoris*

περὶ χωρισμοῦ: itaque si plures dies inter medicos discessum et adventum pollictores interfuerunt, et id aestate videas. Varro motorene, *περὶ φθορᾶς κόσμου: propter cunam capulum positum nutrix tradit pollictori.* Plautus Asinaria: *et quis currit pollictorem accersere?*

Putamina non solum arborum sunt, verum omnium rerum purgamenta; nam quidquid ex quacumque re proicitur, putamen appellatur. Plautus in Captivis: *nuculeum amisi, reliqui pigneri putamina.*

Pestilitas, pestilentia. Lucretius (p. 158.) lib. vi: *atque vis omnium morborum pestilitasque.*

Poeniturum. Accius Epinausimace: *quod si procedit, neque te neque quemquam arbitror Tuae poeniturum laudis: quam ut serves, vide.*

Pausa est quies alicuius rei. Accius Epigono: *sed iam Amfilocum huc vadere cerno, et nobis datur bona pausa loquendi.* Lucilius Satyrarum lib. i: *haec ubi dicta, dedit pausam ore loquendi.*

Prosferari, inpetrari. Lucilius lib. xxvi: *nec minimo et prosferatur pax, quod Cassandram signo deripuit.*

Puellos, pueros. Varro Testamento, *περὶ διαθηκῶς: sic ille puellus Veneris repente Vadon cecidit cruentus olim.* Lucilius Satyrarum lib. iiii: *cumque hic tam formosus tibi ac te dignus puellus.* Lucretius: *nos tamen, unde puellum Suscipere et partus posset ditiscere dulci.* Ennius: *suos divis sacrificare puellos.* Varro Marcipore: *Pelian Meet permisisse, ut se vel vivum degluberet, dummado re addere puellum.* Sexagesi: *mo sultra nutri pectoris dormitio Vigilabilis, quae me puellum inpubere Cepisti!*

Pecus non solum quadrupes animal, verum omnia animalia pecudes dicuntur. Plautus Rudente: *non vides referre me uvidum Rete sine squamoso pecu?* Livius Aegistho: *tum autem lascivium rei simum pecus.* Virg. Georgicorum lib. iiii. de apibus: *et pecudum custodia sollers.* Lucretius lib. ii: *praeterea genus humanum, mutaeque natantes Squamigerae pecudes.* Lucilius Satyrarum lib. v: *lascivire pecus nisi nostri-* (p. 159.) *que repandum.*

Percitum dictum est percussum. Plautus Amfitryone: *delirat uxor. — atra bili percita est.*

Pecua et pecuda, ita ut pecora, veteres dixerunt. Nevius Gymnastico: *homines, pecua beluasque.* Idem Lycurgo: *sine ferro pecora manibus ut ad mortem meant.* Accius Astyanacte: *in celsis montibus Pecua atque inter colles pa-*

J. *medicorum* cjGerlach. *Cosmotoryne* JM. p. 5, 6. *ecquis currit* 1526. JM. *Lucilius* ante M. (pag. 158.) *atque ea vis omnis* 1526. JM. *procedet* cjLips. *bona* om. ante A. *pausam facit ore l.* ante M. *Proferrari* W a m. 1. *Proferari* ante A. *Propetrari . . propetratur* cjGifan. *n. mihi Oilei proferatur Aiax* cj Scal. *apri dente Ado* cjCarrio. *vado* ante M. *fato* cjJ. *Adon* M. *Pelian Medeae . . dummodo redderet p.* cjJ, M. *addere* om. L, AJ. *Sexagesi* p. 100, 5. *o stulta nostri* cjJ, M. *invigilabilis* cjJ. *impuberem* cjJ, M. *Livius* p. 333, 21. *lascivum Nerei* cjBentin. 1526. JM. *Virg.* p. 460, 5. *iussit rostrique* cjCrinitus, 1526. J. *iussit dorsique* cj (pag. 159.) FrDusa. *Plautus* p. 18, 7. *pecuda manibus* ante M. *pecua man.* M. *ut pecuda Maenades* cjBothe. *manibus, Pecua ut* Grauert. Bergk.

scunt Danai in Froegiaet terminis. Idem Medea: *vagant, pavore pecuda in tumulis sederunt, Quis nos pascet postea?* M. Tullius de Re publica lib. IIII: *cum adhibent in pecuda pastores.* Accius Diomede: *passim quae praeda pecua vellebant agris.* Caecilius Himbris: *et homini et pecudibus omnibus.* Sysenna Historiarum lib. IIII: *iumenta, pecuda locis trepidare compluribus.*

Putret. Pacuvius Teucro: *quamquam annisque et aetate hoc corpus putret.* Accius Erigona: *quamquam exangue est corpus mihi atque annis putret.*

Protollere est differre. Lucilius Satyrarum lib. I: *si non amplius, ad iustrum hoc protolleret unum.*

Priva significat singula. Lucilius Satyrarum lib. I: *ad caenam adducam, et primum isce addomina thymni Advenientibus priva dabo.* Lucilius lib. III: *quod si forte animas extrinsecus invadi Vermibus, et privas in eorum posse venire Credis.*

Prodigitas dicta profusio. Lucilius Satyrarum lib. VI: *nequitia occupat hoc, penulentia prodigitasque.*

Porcet significat prohibet. Pacuvius Atalanta: *mi gnate, ut verear* (p. 160.) *loqui, porcet pudor.* Accius ligones: *quibus oculis quisquam nostrum poterit illorum optui Vultus, quod iam ab armis anni porcent?* Ennius Telamone: *deum me sentit facere pietas, civium porcet pudor.* Varro Manio: *hunc Ceris tibi ministra frugibus suis porcit.* Lucilius lib. VI: *non te porro procedere porcent.*

Prolixitudinem. Pacuvius Duloreste: *oro mi, ne flectas fandi mi prolixitudinem.*

Perfica, perficeris. Lucilius lib. II: *denique ad extremum crescendi perfica finem Omnia perduxit rerum natura creatrix.*

Petiolus, a pede dimminutive. Afranius Excepto: *atque adeo nolo nudo petiolo es pus.*

Petigo, genus morbi. Lucilius lib. XXX: *inluvies, scabies oculos huic, denique petigo Conscendere.*

Porrigo, morbi genus. Lucilius lib. XXX: *tristem et corruptum scabie et porriginis plenum.*

Profligare verbum pessimum ad usum trahi coeptum est. Nam cum sit pro-

Düntzer. *m. eant* Düntzer. *m. meent* cjGrauert. *in Phrygiae terminis* mgJ, M. *Idem* p. 467, 30. *t. deserunt* cjBentin. JM. *qui nos* W, M. *passimque graecia* cjGuliel. *vallebant* W. *valebant* ante A. *balabant* AJM. *Umbris* ante M. *Imbriis* cjJ, Spengel. *et hominibus et pecudis* (om. *omnibus*) cjGrauert. *et pecudis* vel *pecubus* cjSpengel. *i: no non* W, ante A. *ad lustrum* AJM. *Lucilius* p. 53, 22. Gell. 10, 20, 4. *abducam* cjDusa uterque. *hisce abdomina thynni* 1526. JM. *Lucretius . . extr. insinuari . . privas in corpora p.* AJM. *occupat hos* cjJDusa. *o. os* 1526. J. *peculantia* L. A. *petulantia* 1526. J. *mi gnate* L, alii ap. J. *magna te ut* W. (pag. 160.) edd. *me gnatae* cjLips. *eloqui* J. *in ligone* ante A. *Erigona* AJ. *Epigonis* cjJ, probM, Bothe. *quos iam* cjScal. probM, Bothe. *me incendit* cjLips. Bothe. *me sancit* cjBergk. *hunc Cereris* edd. praeter A. *hunc Ceres, cibi* cjPopma. *suis porcet* edd. *ero mi*, scripto *o* super *e* W. *oro nunc, ne plectas* cjBothe. *Perfice* mgW. *P. perficiens* cjJ, M. *Lucretius* AJM. *perfice* ante M. *Pediolus* (bis) AJ. *petiolo ambules* Perott. *p. aestu* cjSalm. *p. esse plus* cjBothe. *p. ire rus* cjNeuk. *p. eas rus* cjGerlach. *Lucilius* p. 123, 31. *deque petigo* cjFruter. Scal. M. *Profligare* Gell. 15, 5, 2. *passi-*

fligatum perditum et ad interitionem adductum, nunc perfectum, solutum aut aedificium aut aliquod utile inceptum dicendum putant; cum adfectum dici debeat, non profligatum. M. Tullius tamen Tusculanarum lib. v: *profligata iam et pene ad exitum deducta quaestio est.* Idem de Provinciis consularibus: *bellum adfectum videmus.* Et infra: *nam ipse Caesar, quid est, quod in ea provincia conmorari velit, nisi ut ea, quae* (p. 161.) *per eum adfecta sunt, perfecta rei publicae tradat?* Et in Oeconomicis: *cum vero, adfecta iam prope aetate, a sole mitescere tempus est.*

Patritum, ut avitum. Varro Manio: *funere familiari conmoto, abito at patrito more precabamur.* Idem Rei publicae lib. xx: *secundum leges habitasset patritas.* Cicero Tusculanarum lib. i: *patritam illam et avitam, ut ait Theofrastus, philosophiam.*

Percedere, vel decedere. Cicero in Oratore: *concisum, non concesum? et quod quidam percesum etiam volunt.*

Popinones vel hi, quos nunc dicimus tabernarios, a popinis, vel luxuriosi, qui se popinis dedunt. Varro Modio: *quis poculis argenteum chorum introibit popino?* Lucilius lib. i: *infamam, honestam turpemque odisse popinam.*

Putidum, non putrem, sed odoris mali. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. v: *non inscite illud dictum videatur in suave, animum illi pecudi datum pro sale, ne putisceret.*

Percursionem. Cicero Tusculanarum lib. v: *propter animi multarum rerum brevi tempore percursiones.*

Praefestinatim. Sisenna Historiarum lib. iiii: *idemque perseveraverunt, uti lex perveniret ad quaestorem, ac iudices, quos vellent, instituerent praefestinatim et cupide.*

Praestolari est expectare vel manere. Sisenna Historiarum lib. iii: *occulte tacitique advenientium cohortium praestolari accipiunt.*

Permittere promittere, incitare vel praecipitare. Sisenna Historia- (p. 162.) rum lib. iii: *et inde ecum concitatum princeps ad hostium permittit aciem.* Idem lib. iiii: *multi praemissis armis ex summo se permitterent.*

Proicere honeste positum. Sisenna Historiarum lib. iiii: *tum postquam apud eginus ac Perusinos eius facti mentionem proiecit.*

Petulantiam pro inprobitate. Cicero de Oratore lib. ii: *illud adsequor, ut, si qui mihi forte maledicat, petulans aut sane insanus esse videatur.*

vum ad AJ. *perf solum tum aut* AJ. *perf. et absolutum* cjCauchus. *nunc prope absolutum* cjM. *Idem de* Gell. 15, 5, 6–8. (pag. 161.) *prope aestate* cjLeopard. M. *mitiscere* L, M. *habito* L. *avito ac* edd. *Idem rerum humanarum* cjPopma. *Idem de Re rustica* cjLips. *et ait* L. *P. ut decedere* edd. praeter A. *concessum ..percessum* ante M. *concaesum..percaesum* M. *luxuriosos* ante M. *qui r.* L. *argenteis* cjGerl. *infamem* ante M. *inhonestam* cjJ. *in sue animum* AJM. *iiii: propter* cjM. *taciteque* cjJ, Popma. *adventum* cjJ. *advenientiam* cjPopma. *occipiunt* cjRoth. *P. pro mittere* Gulicl. M. *equum incitatum* M. *ex summo* (pag. 162.) *permitti* L. *apud Aeginos* 1526. JM. *apud Iguvinos* Popma. *si quis* ante M. *ter. vocis* 1526. JM. *libro: quid.* superscr. *xi.* L.

PRESSU, quasi conpressione. Cicero de Oratore lib. III: *Valerium Soranum levitate focis atque ipso vocis pressu et sono facile vincat.*

PAUPERTATES nove positum numero plurali. Varro de vita P. R. lib. I: *quid inter hos Ioves intersit et eos, qui ex marmore, ebore, auro nunc fiunt: potes animo advertere et horum temporum divitias et illorum paupertates.*

PAUPERTINUM. Varro de vita P. R. lib. I: *ut in citerocultoque sunt consentanea, quod sunt paupertina, sine eligantia ac cum castimonia.*

PLUMARIUM. Varro Cato, vel de liberis educandis: *etenim nulla, quae non didicit pingere, potest bene iudicare, quid sit bene pictum plumario au textore in pulvinaribus plagiis.*

PURPURASCIT. Cicero Academicorum lib. II: *quid? mare nonne caeruleum? at eius unda, cum est pulsa remis, purpurascit: et quidem aquae tinctum quodam modo et infectum.*

PERPENDICULI et NORMAE. Cicero Aca- (p.163.) demicorum lib. II: *atqui, si id crederemus, non egerimus perpendiculis, non normis, non regulis.*

PINGUE positum pro impedito et inepto. Cicero Academicorum lib. IIII: *quod ipsi Antiocho pingue videtur, et sibi ipsum contrarium.*

PROBATUR DIFFICILE. Cicero Tusculanarum lib. V: *quod etsi difficile est probatu propter tam varia et tam multa tormenta fortunae.*

PALPO, quasi a palpando. Plautus Mercatore: *palpo percutit.*

PAEMINOSUM, mali odoris, a pedore dictum. Varro de Re rustica lib. I: *solida terra pavita, maxime si est argilla, ne situ peminosa in rimis eius grana oblitiscant.*

PISARE, frangere vel tundere. Varro de Re rustica lib. I: *promendum diem, ut in pistrino pisetur ac torreatur.*

PRAECIDANEUM est praecidendum. Varro de vita P. R. lib. III: *quod humatus non sit, heredi porca praecidanea suscipienda Telluri et Cereri; aliter familia pura non est.*

PALANGAE dicuntur fustes teretes, qui navibus subiciuntur, cum adtrahuntur ad pelagus vel cum ad littora subducuntur; unde etiam nunc palangarios dicimus, qui aliquid oneris fustibus transvehunt. Varro de vita P. R. lib. IIII: *cum Poenus in fretum obviam venisset nostris et quosdam coepisset, crudelissime pro palangis carinis subiecerat, quo metu debilitaret nostros.*

PONDO DUCENTUM nove Varro saepe; de vita P. R. lib. III: *Delfos Apollini munera missa: corona aurea pondo ducentum.*

lib. xi: quid AJ. *inciter eo cultu, quod* cjJ. *in cetero cultu: quae* cjScal. M. *aut textore* W, edd. *a textore* cjRoth. *plagis* edd. *aqua t.* J. *atqui sub cred.* W, ante (pag. 163.) A. *non egerimus* om. L. *non egeremus* edd. praeter A. *pro imperito* cjGuliel. *quod ipso* L. *Probatu diff.* 1526. JM. *et tam* om. A, et in lacuna om. L. *promendum hieme* JM. *in pristino* L. *Palangae, plance* mgW. *terentes . . subducantur . . credulissime* L.

INCIPIT PER **R.** LITTERAM.

(p. 164.) RUTUNDE positum eliganter, concinne vel collecte. Cicero de Finibus bonorum et malorum lib. IIII: *regem, dictatorem, divitem solum esse sapientem; ad equitem apte ac rutunde: quippe; habes enim a rhetoribus.*

RUTA dicuntur diruta. Cicero de Oratore lib. II: *et dicis te, cum aedis venderes, ne in rutis quidem et caesis solum tibi paternum recepisse.* Virg. Georgicorum lib. I: *cumulosque ruit male pinguis harenae.*

RAVUM, fulvum. Cicero Academicorum lib. IIII: *quia nobismet ipsis tum caeruleum, tum ravum videtur, quodque nunc a sole conlucet.*

RAVIS est raucitas. Plautus Aulularia: *ubi, si quid poscam, usquae at ravim poscam prius.* Idem Cistellaria: *expurgabo hercle omnia ad raucam ravim.*

RURANT pro rusticantur. Plautus Captivis: *dum rurant homines, quos ligurriant.* Varro Serrano, *περὶ ἀρχαιρεσιῶν*: *dum in agro studiosius ruror, aspicio Triptolemum sculponeatum bigas sequi cornutas.*

RARENTER pro rare. Caecilius Plocio: *tu nurum non vis odiosam tibi Esse, quam rarenter videas?* Pomponius Ergastilo: *longe ab urbe vilicari, quo erus rarenter venit, Non vilicari, sed dominari est mea sententia.*

RUCTUS a ructando dictus. Plautus Pseudulo: *percin' ructare in os mihi? — suavis ructus mihi est, sic sines imon.* Lucilius Satyrarum lib. III: *exhalas tum acidos ex pectore ructus.*

RESUPINAS, honeste, id est, (p. 165.) ab incepto revocas vel pervertis significat. Accius Antigona: *quid agis? perturbas rem omnem ac resupinas sorori.*

RINGITUR, irascitur. Terentius in Formione: *cum tibi sit, quod placeat? ille ringitur, tu rideas.*

RISCUS, loca in parietibus angusta. Terentius Eunucho: *in risco. odiosa, cessas? reciproca animum in quam odiose.* Ennius Andromeda: *rursus, prorsus reciprocat fructus feram.*

REPEDARE. Lucilius lib. XXVI: *redisse ac repedasse, ut Romam vitet gladiatoribus.* Idem *que sanctum ego a Metello Romam repedabam munere.*

REDANDRUARE, redire. Lucilius lib. VIIII: *ut vulgus redandruet inde.* Pacuvius Chryse: *Graecos nihil mediocriter Redandruare.*

(pag. 164.) *a te quidem apte* AJM. *Cicero* 10 p. 54, 23. 384, 13. *ii : cumulosque* L, AJ. p. 380, 13. *Plautus* p. 374, 12. *Idem Clitellaria* cjScal. probM. sed v. OMüller ad Varr. p. 145. 303. *omnia usque ad* cjCBarth. et ita 20 palimpsMediol. Plauti. *Pomponius* p. 186, 2. 515, 28. *sed dominari* om. L. *pergin'* JM. 30 *partim ructare* ante J. *sic sine. i modo* (pag. 165.) cjGuliel. *resupinas soror* JM. 10 *cessas ? reciproca*: excidisse lemma de v. *Reciprocare* cum nomine scriptoris cjJ, M. *Ennius* p. 384, 33. *riscus prorsus* W, ante M; etiam in L *i* superscr. pro *ur*, ut sit *risus*, quod cjJ. *rursus* Stephan. *rusus, prosus* cjPalmer. M. *rec. fluctus* AM, Palmer. *Roma* W, ante M. *Romam bitat* cjScal. *Romam bitet* cjPalmer. *utrum evitet* cjJ. *Idem : queis actis ego* cjGulielm. *Idem : post quod factum* cjJ. *Idemque : sane tum* cjFrDusa. *Romam* om. cjGulielm. *rep. numero* cjGul. probDusa. *Redantruare* mgJ. *redantruat* cjScal. Varges. *redamtruet* cjHerm. *Redhostit. reddit* cjJ. 20

REDOSTIT, redit. Accius Amfitryone: *quid hic redostit viam? cometem obiet facilius.* Idem Didascalico libro II: *ut, dum velint brevitatem consequi verborum, aliter ac sit relatum, redhosti responsum.*

REPUERASCERE. Novius Agricola: *quod ita? — quia enim repuerascis, fugit has personas, pater.* M. Tullius de Oratore lib. II: *eosque incredibiliter repuerascere esse solitos, cum rus ex urbe, tamquam ex vinculis, evolavissent.* Et de Senectute: *et si quis deus mihi largiatur, ut ex hac aetate repuerascam et in cunabulis vagiam.* Et de Oratore lib. II: *cum Scipione solitum rusticari, eosque incredibiliter repuerascere esse solitos.*

(p.166.) RHETORISSAT. Pomponius Medico: *dalasti uxorem, nunc eapropter me cupis Concidere, et iam rhetorissas.*

RAMICES dicuntur pulmones vel hirnea. Plautus Mercatore: *tui causa rupi ramices, atrum dum sputo sanguinem.* Idem Poenulo: *neque nos quemquam flagitamus, neque nos quisquam flagitat; Tua causa nemo nostrum est suos rupturus ramices.* Varro Trihodite, *περὶ ἀτῆς κιτήσεως: priusquam in orcestra pythaules inflet tibias, domi suae ramices rumpit.* Lucilius Satyrarum lib. VIII: *quod deformis senex, ἀρϑριtitus as potagrosus Est, quod mancus miserque, exilis, ramice magno.* Varro Gerontodidascalo: *rapta an nescio quo mulione rapturis ramicis rumpit.*

RUSPARI est scrutari. Accius Nyctegresia: *iuve nunc adtemptare, iuve nunc animo ruspari Frygas.* Idem Meleagro: *vagent ruspantes silvas, sextamtes feras.*

REGREDERE, revocare. Ennius Achille: *quo nunc incerta re atque inorata gradum Regredere conare?*

RUMINARE dictum in memoriam revocare. Varro Tanaquile: *non modo absens quicquam de te sequius cogitavit, sed etiam ruminabitur humanitatem.* Livius Aegistho: *nemo haec voster ruminetur mulieri.*

RUSTICATIM pro rustice. Pomponius Aleonibus: *ad ego rusticatim tangam, urbanatim nescio.*

RUMIFERARE dictum honeste rumoribus ferre. Plautus Amfitryone: (p. 167.) *quamquam ideo civis Thebani vero rumiferant probam.*

probM. *comitem* ante A, M. *cometet* AJ. *obbiet* W. *obtet* L, AJ. *obhiet* msJ, probJ. *redhostit? an quo me temptet facilius* cjM. *r., cum ea seni obiectet f.* cjScal. *r., ut cum ea se oblectet f.* cjVoss. probBothe. *Didascalicon* 1526. J. *libro: ut dum* L. *lib. i: ut dum* ante M. *velin* L. *aliter aliter relatum* L. *aliter relatum* AJ. *elatum* cjV. D. *redhostit r.* cjM. *quid ita* AJ. *fugito has* cjBothe. *fugitas* cjM, Munk. *Et de Oratore* cf. pro- (pag.166.) xime supra. *dolasti* edd. praeter A. *pamones* L. *vel hernia* edd. praeter A. *dum puto* L. *flagius neque* L. *rupturos* W. *π. αἰῆς καὶ τησεω* L. *infl. tibihas* L. *arthriticus* mgJ, M. *apopititus* L. *appetitus* ante M. *ac paedidus* cjScal. Lips. *ac podagrosus* AJM. *misereque* cjDusa. *a nescio* cjJ, Lips. M. *raptoris* cjPopma, M. *raptori* cjLips. *ramices* mgJ, Lips. *rupit* cjLips. *iube..iube* 1526. JM. *tune..tune* A. *lubet..lubet* cjM. *iubet..iubet n. animus* cjM, probVater. *rospantes* L. *sectantes* msFabri, cjJ, Scal. M. *atque morata* W. *cogitabit* Turneb. M. *h. noster* ante A. *nostri* cjVoss. *nostrae* Perott. Delrius. *v. ruminabitur* ante M. *Pomponius* p. 408, 33. *at ego* edd. *quamque adeo* AJM.

Redurare, aperire, contra id, quod dicitur opturare. Varro Agathone: *pueri obscenis verbis novae nuptae aures habeant.*

Rutuba, perturbatio. Varro Sexagesi: *ergo tum Romae parce pureque pudentis Vivere in patriam, nunc sumus in rutuba.*

Revocare positum per vices mutuo vocare. Varro Sexagesi: *qui nobis ministrarunt pueri diebus festis cicer viride, qui nos provocare, advocare cum audeant, nos illo revocare timemus?*

Recentare honeste positum pro novare, quod est Graece ananeute. Maccius: *iam iam albicascit et recentatur Commune lumen hominibus.*

Rapinatores pro raptoribus. Varro Vimarco: *in invidiam veniant in hoc ipso rapinatores.* Lucilius lib. II: *homo inpudicus et inpune est rapinator.*

Reda. Varro Epistola ad Verronem: *quod si tuam heri redam non habuissem, varices haberem.*

Recentiorum. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. II: *horum recentiorum; numquam dictum ab illo, quod sciam.*

Rumam veteres mammam dixerunt. Varro Cato, vel de liberis educandis: *hisce manibus lacte fit, non vino: Cunina propter cunas, Ruminae propter rumam, id est prisco vocabulo, mammam, a quo subrumi etiam nunc dicuntur agni.* (p. 168.)

Reiculas oves aut aetate aut morbo graves. Varro Cato, vel de liberis educandis: *et ut in grege opilio oves minus idoneas removere solet, quas reiculas appellat: saepe enim unus puer petulans atque inpurus inquit gregem puerorum.*

INCIPIT PER S. LITTERAM.

Saltuatim. Sisenna Historiae lib. I: *nos una aetate in Asia et Graecia gesta litteris idcirco contiventia mandavimus, ne bellicatim ac saltuatim scribendo lectorum animos inpediremus.*

Scapum. Varro Vimarco: *mihique divi dum stilo nostro papiri nolevii scapos, capitio novo partu poeticon.*

Subtrinas, a suendo. Varro Hercule Socratico: *qui, subtrinas facere inscius, nihil homo agis.*

Scabre. Varro Manio: *derelinquere quam perire sicuale, scabre atque inluvie et vastitudine.*

(pag. 167.) *cuius Th.* W, ante A. *cives* AJ. *Returare* cjJ, M. *Varro* p. 357, 2. *aures redurant* ante M. *aures returant* M. *pudentes* mgJ, Popma. *putantes* cjLips. *Vixere in patria* cjGul. *cum patria nunc* cjLips. Popma. *advocare* om. ante A, probBent. Turneb. *ac vocare* cjJ, Gulielm. *nos illos* ante M. *Recentari* AJM. cf. Gell. 15, 25, 1. *novari* 1526. JM. ἀνανεοῦσθαι edd. ἀνανεοῦται cjRoth. *Accius* W, ante 1526; etiam in L *m* compunctum. *Matius* 1526. JM. *et recentur* L. *Lucilius* p. 129, 29. *h. impuratus et impuno et* cjBentin. M. *Varro* p. 26, 15. *ad Varronem* L, edd., etiam in W *a* superscr. *ad Neronem* cjRiccob. Popma. *ab ullo* ante M. *his* vel *dis Semonibus* cjLips. Popma. *Maniabus* cjScal. probVoss. *Cuninae* JM, Turneb. Scal. Lips. *Ruminae* om. L in lacuna. *inquinat gregem* AJ, Popma, Mai. (pag. 168.) *Sisenna* p. 187, 32. Gell. 12, 15, 2. *una aestate . . vellicatim* AJM. *mihique divitum* ante M. *inlevi* cjRoth. *poetico* 1526. J. *Sutrinas* (bis) edd. *quid subtr.* W, M. *nihilo magis* cjRoth. *Varro Manio* p. 125, 33. 185, 16. 226, 5. *derelinqueretur ac periret squale scabreque illuvie* 1526. JM. *atque alluvie*

Strigosus aput veteres morbus dicitur iumentorum, qui corpora stringat aut fame aut alia vitii causa, quasi stringosus. Masurius Scabrius lib. xvii: *censores*, inquit, *Publius Scipio Nasica et Marcus Popilius cum equitum censum agerent, ecum nimis stricosum equitum et male habitum, sed equitem eius uberrimum et habilissimum viderunt.*

Suspiciosum, qui in suspicione sit. Cato de re Floriana: *sed si qui palam torpore pecuniam quaereret aut se lenoni locavisset, et si famosus et suspiciosus esset: vim in corpus liberam non aecum censueri acferri.*

Subicis nove positum non a subiciendo, (p. 169.) sed altitudine. Ennius Achille: *per ego deum sublimas subicis humidas, Unde oritur imber.* Virg. in Bucolicis: *quantum vere novo viridis se subicit alnus.*

Scraptas, scrupedas, strictivellas, exprobatio lutio aut deformitatis meretricum. Plautus Aulularia: *escratae, crupedae, strictibilae, sordidae.*

Sabulum. Varro Tafe Menippu: *non vides in magnis perstilis, qui cryptas domi non habent, sabulum iacere a pariete, aut e gistis, ubi ambulare possint?*

Suctu. Varro Gnothi seauton: *ut crementa corpora Fierent maiora, parvo ut suctu candida Lactis.*

Super, valde, vehementer. Virg. Aen. lib. i: *his accensa super, iactatos aequore toto Troas.* Et lib. iii: *o mihi sola mei super Astyanactis imago. Sic oculos, sic manus, sic ora ferebat.*

Scapres pro scabres. Ennius Andromeda: *scrupeo investita saxo atque ostreis quam excrabrent.* Pacuvius Teucro: *quae desiderio alumnum poenitudine Squales, scabresqua inculta vastitudine.*

Secundare, prosperare. Virg. lib. vii: *di nostra incepta secundent!* Propertius Elegiarum lib. iii: *iam liquidum nautis aura secundat iter.*

Simat, deprimit. Lucilius lib. vii: *si movet aximad nares, delfinus ut olim.*

Scurrile, quasi vulgare, ab scurris. Cicero de Oratore lib. ii: *vi-* (p. 170) *tandum est oratori utrumque, ne aut scurrilis iocus sit, aut amicus.*

Sordet, sordidata est. Accius Aegistho: *cui manus materno sordet sparso sanguine.*

Sublabrare, cibum intra labra mit-

W, ante A. *quasi strengosus* L. *Masurius* Gell. 4, 20, 11. *Sabinus* 1526. JM. *lib. vii.* 1526. J. *strigosum et* (om. *equitum*) edd. *habitissimum* 1526. JM. *Cato* Gell. 9, 12, 7. *sed qui p.* L, A. *sed nisi qui* 1526. *corpore* edd. *liberum.. censuere adferri* 1526. JM. (pag. 169.) *Ennius* Gell. 4, 17, 14. *Virg. Georgicorum lib. iiii: quantum* L, A. cf. p. 387, 15. *exprobratio vitii.. Plautus Nervolaria* 1526. JM. cf. Gell. 3, 3, 6. Varro 7, 65. *escrapte* W. *scraptae* edd. *scrupedae* edd. *strictivellae* mgJ, M. *peristylis* edd. *peristyliis* Scal. Popma. *aut cryptis ubi* ante M. *aut e xystis* Scal. M. *ubi habitare p.* Scal. *eremento* mgJ, Herm. *parva* Popma. *candido* Herm. *Virg.* p. 328, 2. *sic ille manus* edd. *ora gerebat* AJM. *serepeo* L. *scapreo* cjCuiac. Delrius. *quam excrabrent* om. cjCuiac. *quam excaperent* AJ. *quam excaprerent* cjPopma. *squamae scaprent* M, prob Voss. Bothe. *Pacuvius* p. 152, 29. 185, 4. 243, 5. *scapresque* 1526. JM. *Sunat.. sunavit taxim ad* ante M. *simavit taxim ad* cjJ, Turneb. M. *si movet ac simat n.* cjRoth. *sit, aut mimicus* 1526. JM. *cum* (pag. 170.) *manus* L, AJ. *sparsa* 1526. JM. *caelo sub-*

tere. Novius Decuma: *iam ego illi subiens sublabrabo esui illud sinciput.*

Sublimare, extollere. Ennius Medea: *Sol, qui candentem in caelo sublimat facem.*

Superstitent, salvent. Ennius Melanippa: *regnumque nostrum ut sospitent Superstitentque.*

Septuose, obscure. Livius Antiopa: *ita septuose dictio abs te datur, Quod consectura sapiens aegre contulit.*

Sempiterne. Pacuvius Medo: *populoque ut faustum sempiterne sospitent.*

Septemfariam, ut multifariam. Sata de Verborum antiquitate in *quod volumen unum nos lectitavimus, et postea invenimus septemfariam divisum.*

Simulter pro similiter. Plautus Pseudulo: *exossabo ego illum simulter itidem, ut murenam cocus.*

Scripta tcuncta tesserarum. M. Tullius in Hortensio: *itaque tibi concedo, quod in xii. scriptis solimus, ut calculum redducas, si te alicuius dati poenitet.*

Succidiam, successionem necessariam. M. Tullius de Senectute: *iam ortum ipsi agricolae succidiam alteram vo-* (p. 171.) *cant.* Dicitur et suicidia, quod est laridum.

Signatam virginem vetustas voluit dicere. Lucilius lib. xxviiii: *primam Crisicum negat signatam redire.*

Superbos veteres mortuos dixerunt. Plautus Amfitryone: *faciam ego hodie te superbum, nisi hinc abis.* Et post: *auferere, non abiis.*

Suggillare, obcludere. Varro ge Minia: *contra lex Maenia est in pietate, ne filii patribus luci claro suggillent oculos.*

Satullem pro saturem. Varro περὶ αἱρέσεων: *neque in pulvere mitico coquam carnem, quibus satulem corpora ac famem ventris.*

Singulum pro singulare. Plautus Cistellaria: *et ad, singulum video vestigium.* Varro Periplu lib. i: *tum vero doces historiam necessariam: simul unum singulum esset.* Idem Octogesi, περὶ νμισμάτον: *hoc erat incommodi, quod nesciebamus: semel unum singulum esse.* Apud album auctoritatis incertae: *nisi dixerat, nummo singulo multabatur.*

Sperem veteres spem dixerunt, unde

limas alii ap. Columu. probOsann. *Ennius* p. 176, 4. *Menalippa* AM. *Menalippo* edd. reliq. *ab deo datur* cjPasserat. *abs deo* cjM. *abs tete* cjLips. probVoss. *consectura* L. *consecutura* mssM, W, M. *consecutam* ante M. *consecutum* cjM. *coniectura* cjRoth. *aegre consulit* cjVoss. probDüntzer. *Pacuvius* p. 176, 5. *populoque*, litteris *po* compunctis W. *puloque* A. *pauloque* ante A. *Septecfariam* L. *Septif.* ante M. *Santra de* 1526. JM. *idque vol.* cjBentin. *lib. ii.* vel *iii*: *quod* cjLersch. cf. Sueton. de gramm. 2. *Scriptas constat esse rarum* cjBentin. probJ. et M. *Scripta, puncta tesserarum* cj Roth. *scr. solemus, ut* AJ. *scr. olim ut* W, ante A, mgJ, M. *iam hortum* 1526. J. *ipsius agr.* L, A. *dic. et succidia* (pag. 171.) W, JM. *primum* Dusa. *Chrysicum* AJ. *Chrysi cum* Scal. Dusa, probM. *Chrysae cum* cjJ. *Chrysidem* cjDusa. *se gnātam* cjM. *redere* L; etiam in W *e* supra *i* scr. *reddere* edd. *si hinc abhis* W. *auferre* W, ante J. *non abibis* edd. *Sugillare* ante M. *Varro gemina* W, mssM, msJ, ante A. *gemini* A. *geminis* 1526. J. *lege Maevia* cjTurn. *lege Maenia* cjPopma, M. *contra l. Mania* A. *Maevia* cjTurn. *est in die lata, ne* cjPopma. *lex minus est impia ne* Stephan. *sigillent* Turn. Steph. Popma. *mythico* ante A. 1526. J. *in p. Libyco* cjMercurialis. *nec in polubro*

et prospere dicitur, hoc est, pro spe. Varro Aborigine, *περὶ ἀνθρώπων φύσεως: ita sublimis speribus iactato nominatiuo volitantis altos nitens trudito.* Idem Honos lyras: *quibus sua delectet ipse amusiam, Et habitatem speribus lactet suis.*

Scalpurrire. Plautus Aulularia: *ubi erat haec defossa, obcepit ibi scalpurrire ungulis.*

(p. 172.) Somnurnas dixit, quae in somnis videantur. Varro Prometheo lib. I: *levis mens umquam somnurnas imagines Adfatur, non umbratur somno pupulae.*

Satias pro satietas. Accius Astyanacte: *quorum crudelitatem numquam ulla explet satietas sanguinis.* Varro Prometheo lib. II: *cum summere cepisset, voluptas retineret, Cum sat haberet, satias manum de mensa tollere.* Sallustius Historiarum lib. II: *in saltibus occupatis Tmextrinorum agros invasere, frumentiquae ex inopia gravi satias facta.* Lucilius lib. XXVIIII: *quid mihi proderit, quam satias te iam omnium rerum tenet facta?* Terentius: *nam ubi me forte satias coepit, conmuto locum.* Lucretius lib. II: *quam tibi iam nemo, fessus satiate vivendi.*

Squalam pro squalidam. Ennius Talamone: *strata terrae lavere lacrimis vestem squalam et sordidam.*

Socienno, socio. Plautus Aulularia: *ibo intro, atque illi socienno tuo iam interstringam gulam.*

Scaturrex. Varro Est modus matulae, *περὶ μέθης: ICmenias hic Theobogenes fluit scaturrex.*

Somniculosus, quod ad somnos vacet. Laberius Sororibus: *ecastor multum somniculosum.*

Saevitudo pro saevitia. Plautus Baccidibus: *vincla, virgae, molae, saevitudo mala fit peior.*

Suavitudo pro suavitas. Plau- (p. 173.) tus Baccidibus: *cor meum, spes mea, mel meum, suavitudo, cibus, gaudium.*

mystico cjScal. *carnes* 1526. J. Scal. *satullem* edd. *Cist. atat* cjBentin. JM. *tu vero* cjRoth. *necessariam* om. L, A. *semel unum* cjV. D. probM. *esse* JM. *esset. aput* L. *apud alium* edd. is est Gell. 18, 13, 6. *vet. pro spem* W, M. *Aboriginibus* edd. *ita* om. msPalatin. msBasil., ante M. *sublimes* Popma, Reuvens, Grauert. *superibus* W. *nominativo* msVictor. W. msBasil. *nominatuo* L, mgJ. *nomine tuo* cjReuvens. *notio* msDorvill., ante M. *noto* msPalatin. *νώτῳ* cjGrauert. *iactator in otio* cjV. D. *natato maria* Popma. *volicantis* msPalatin. *volitantes* msBasil. Popma. Grauert. *altos montes* Popma. *alto nido extrudito* vel *excludito* cjReuvens. *Idem* p. 16, 23. *suam delectet* AJM. *amasiam* ante J, Voss. *et aviditatem* 1526. JM. *Somno-* (pag. 172.) *rinas* ante M. (bis). *levisomna mens* Scal. Popma. *numquam* cjSalmas. *sonorinas* Scal. Popma. *umbrantur* Scal. Popma, Salm. *explet satias* edd. *Prom. liberato: cum* cjM. *sumere coepisset* ante M. *summere cipisset* L. *recineret* cjJ. *satias* om. W, ante A, M. *tolleret* cjM. *hi saltibus* JM. *his saltibus* cjM. *occupatus* W, ante A. *Tmextrinorum* L. *tum externorum* ante M. *tamen externorum* W, mgJ, etiam in L suprascr. *Termestinorum* cjLips., M. *satias facia* L. *quem satias* cjGifan. *te* om. W, ante A, JM. *facta* om. cjBentin., JM. *ut me forte* L. *videndi* AJM. *Squalem*, *a* suprascr. W. *Ennius* p. 504, 4. *trae*, suprascr. *er* L. *squalem* W. *gylam* L. *Scaturix* AJ. *Thebogenes* cjJ, M. *somnos vocet* cjM. *Laberius* Gell. 9, 12, 11. *mustum somn.* cjM. probWeichert. *virge mole* W, mgJ. *virgae molle* ante M.

Turpilius Leucadia: *intercapedine interficior, desiderio differor, Tua mihi cupiditas, suavitudo, et mei animi expectatio.*

Severitudine pro severitate. Plautus Epidico: *quid illud est, quod illi caperat frons severitudine?*

Sorditudine pro sorde. Plautus Poenulo: *ut mihi absterserunt omnes sorditudinem!*

Sententia, sensibilitas. Lucretius lib. iiii: *internoscere, verborum sententia quae sit.* Lucilius Satyrarum lib. iii: *vertitur oenoforis fundus, sententia nobis.* Idem lib. v: *si tam corpus loco validum ac regione maneret, Scriptores quam vera manet sententia cordi.*

Speciem, specimen vel exemplar. Lucilius lib. xxx: *sicuti te, qui ea, quae speciem vitae putamus esse.*

Sodales. Cicero de Oratore lib. ii: *quod tamen eum defenderem, qui mihi sodalis esset.*

Solitate pro solitudine. Accius Eurysace: *tuam solitatem memorans, formidans tibi.*

Subiti dicti pro repentini. Accius Armorum iudicio: *bene facis. sed nunc quid subiti mihi febris escivit mali?*

Sanctitudo pro sanctitas. Accius Tereo: *alia hic sanctitudo est, aliud nomen et nomen Iovis.* Idem Foenissis: (p. 174.) *delubra caelitum aris sanctitudines.* Turpilius Leucadia: *miseram terrent me omnia, maris Scopuli, sonitus, solitudo, sanctitudo Apollinis.* M. Tullius de Re publica lib. iiii: *eosdem terminos hominum curae atque vitae; sic pontificio iure sanctitudo sepulturae.* Afranius Suspecta: *tuam maiestatem et nominis matronae sanctitudinem.*

Satu positum pro semine. Accius Pelopidis: *nam me ut heredam ex tuo esse conceptum satu, Ut argumenta redigunt animum et conmovent.* Idem Telefo: *profecto haudquaquam est ortus mediocri satu.*

Scriptione pro scriptura. Varro Ἀνθρωπόλι, περὶ γενεθλιακες: *vulgoque avarus fenerator spe lucri Rem scriptione duplicarat.* Cicero Tusculanarum lib. v: *inpulsi sumus ad philosophiae scriptiones.*

Segnitas pro segnitia. Accius Aeneidis aut Decio: *et nunc, quod eorum segnitas ardet focus.* Idem Andromeda: *namque ut dicam, te metu aut segnitate addubitare, haud meum est.* Cicero de Oratore lib. i: *et, quoniam de inprudentia diximus, castigemus etiam segnitatem.*

(pag. 173.) *Plautus Epid.* p. 8, 33. *caperrat* L, A. *omnem sord.* 1526. JM. *iii. hiternoscere* W. *Scriptoris* cjDusa. *secutique ea, quae* cjAcidal. *te, quem aequae* cjJDusa. *mihi sodales* L. *Accius Eur.* p. 445, 10. *solitatem,* suprascr. *da* W. *qui subiti* L. *febris aestuat* ante M. *f. excivit* cjJ, prob M. *febrem excivit* cjBothe. *escivit mihi* L. (pag. 174.) *et nomen* om. ante A. *n. et numen* AJM. *c. arae* cjLips. Bothe. *c. aras* cjBergk. c. *mari* cjScal. *vitae significat pont.* cjV. D. apud Mai. *ut heredem* ante M. *ut credam* M. e coni. *Sat argum.* cjBothe. *profecti quamquam* ante M. *profecto aium quamquam* L. *ortus meliori* AJ. ἀνθρωποπόλι π. γενεθλιακῆς JM. *Cicero* p. 134, 3. *Aeneadis* AJM. *eo nunc* J. *nunc quae e.* cjFruter. Lips. probBothe, Neuk. *segnitate* J. *a. locus* cjLips. Bothe. *tardet opus* cjBergk. *nam quid dicam* M. *nam quod d.* Bothe. *addubitare* L, AJ. Bothe. *aut dubitare* W, M. *aut meum* L, A. *Cicero* p. 251, 22. *non*

Scelerosi pro scelerati. Lucilius Satyrarum lib. i: *non tamen aetatem tempestatem hanc scelerosi Mirentur.* Afranius Divortio: *o diem scelerosum, indignum.*

Speratum, id est, sponsum. Afranius Fratris: *curre et nuntia Venire, et mecum speratum adduce: Vide, at puellam curent, conforment iube.* Idem in (p.175.) eadem: *speratam non odi tuam.*

Screare. Terentius Heautontimorumenon: *gemitus, screatus, tussis.*

Serescit positum pro siccatur, quod serenitas sicca sit. Lucretius lib. i: *denique fluctifrago suspensae in littore vestis Uvescunt; eaedem candenti sole serescunt.* Inde Virgilius docte Georgicorum lib. i: *unde serenas Ventus agat nubes*; hoc est siccas. Idem et alio loco: *atque arida differt Nubila.*

Sucerdae. Lucilius lib. xxx: *hic in stercore humi fabulisque, fimo atque sucerdis.*

Simitu, simul. Lucilius libro xxx: *gratia habetur utrisque, illisquae sibiquae simitu.* Plautus Amfitryone: *non ego cum vino simitu ebibi imperium tuum.* Idem Mercatore: *ita tres simitu res agendae sunt, quando una hocceperis.*

Subsicivum, secundum, sequens. Lucilius lib. xxviii: *praeterea haec subsiciva, si quando voles, operam.* Subsicivum positum succedens, succidaneum. Cicero de Oratore lib. ii: *an se haec nescire? quae ego sero succedens oneris, ut aiunt.*

Supplosionem, plausum vel percussum. Cicero de Oratore lib. iii: *et quo vereor, ne nihil sint tui, nisi supplosionem pedis, imitatus.*

Superbiloquentia. Cicero Tusculanarum lib. iiii: *animique inpotentiam et superbiloquentiam.*

Sarcinator. Lucilius lib. xxviii: *sarcinatorem esse summum, suere* (p.176.) *centonem optume.*

Sospitent, salvent. Ennius Melanippa: *regnumque nostrum sospitent Superstitentque.* Pacuvius Medo: *populo qui faustum sempiterne sospitent.*

Singulatim et singillatim, a singulis. Caecilius Hypoboli Rastraria: *hos singulatim sapere, nos minus arbitror.* Coelius Annali libro i: *primum malo publico gratias singulatim nomina.* Lucilius lib. xviiii: *sic singillatim nostrum unusquisque movetur.*

vim aet. ante J. *pestatem* L. *sceler. et indignum* edd. *Speratam .... sponsam* cjScal. *venire me et* cjLips. Neuk. *speratam* Scal. *et meam speratam* Bothe. *adducere* cjLips. Neuk. Bothe, probM. *vide ad* L. *videas* Scal. *vide ut* cjLips. M. Neuk. *confir-* (pag. 175.) *ment* cjScal. *fluctivago* W, edd. etiam in L *fr* compunct. et *v* superscr. *vestes* edd. *sabulisque* cjGulielm. *stabulisque* cjV. D. probM. *stabulique* cjJDusa. *fabuloque* cjScal. *sucerda* cjScal. et Gulielm. *illisque sibique* M. *illisque tibique* cjJ. *Mercatore* om. L. *unam occoeperis* 1526. JM. *praeter haec subsicivam* cjM. *opera* cjJDusa. *sero subsicivis operis* cjBentin. et Leopard. M. *ex quo vereor* cjLeopard. M. *nihil sim* M. *Menalippa* W, edd. (pag. 176.) p. 170, 14. *populoque* cjBentin. *populumque* cjJ. *populoque ut f.* M. *Hypobolimaea* cjScal. *soll. Livius Aegistho* 1526. JM. *adeon ditali* L. *ade clitali* ante M. *adeo laeta te laudem* cjScal. *a dea tali lauder* cjVoss.

Sollemnitus pro sollemniter. Lucilius Aegistho: *sollemnitusque adeo ditali laudet lubens.*

Scenatilis vel scenaticus pro scenico. Varro Modio: *sed, o Petrulle, ne meum taxis librum, Si te pepigat haec modo scenatilis.* Idem Onos lyras: *ut comici, nothidi, scenatici.*

Saperdae, quasi sapientes vel eligantes. Varro Modio: *omnes videmur nobis esse belli, festivi, saperdae cum simus σαπροί.*

Surditatem. Cicero Tusculanarum lib. v: *in surditate vero quidnam est mali? erat surdaster M. Crassus.*

Simplicitus, simpliciter. Plautus Mercatore: *sed eam simplicitus dicam, si opera est auribus.*

Suscitabulum honeste positum incitamentum. Varro Onos lyras: *Fonicia sum vocis suscitabulum Cantantiumque gallus gallinaceus.*

Similitas, similitudo. Caecilius Syra-(p. 177.) cusis: *vide, Demea, hominis quid feret morum similitas.*

Salebras. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum: *hic si definire, si dividere potuisset; si loquendi vim, si denique consuetudinem verborum teneret, numquam in tantas salebras incidisset.* Idem lib. v: *venit ad extremum; heret in salebra: cupit enim dicere.* Et de Oratore: *alter enim sine ullis salebris, quasi sedatus amnis, fluit.*

Sublestum est leve, fribolum. Plautus: *nam ubi ad paupertatem accessit infamiam, Paupertas gravior fit, fides sublestior.*

Superlectiles. Cicero in Oratore: *verecundus erit usus oratori et quasi superlectiles.* Supellex.

Scurrile, a scurris, ridiculum cum turpitudine. Cicero in Oratore: *ridiculo sic usurum oratorem, ut nec nimis frequenti, nec scurrilis sit; nec subobsceno, ne mimicum; nec petulanti, ne inprobum.*

Sportas. Sallustius Historiarum lib. II: *e muris canes sportis dimittebant.* Varro de vita P. R. lib. I: *neque enim obsonium in tota caena coemptum ex varis rebus cum coniectum in unam sportam perspicitur.*

Sodes, non ut apud comicos, sed si audes. Cicero in Oratore: *libenter etiam copulando verba iungebant, ut sodes, prout si audes.*

adeo illicita ille audet cjBothe. *adeo litato audit* cjDüntzer. *adeo ditem* mgJ. *Varro* p. 180, 7. *hic modo* JM. *pepigit huic modi* cjScal. *pigebit hic modi* Turn. *c. nitidi* ante M. *nothi dii* mgJ. *cinaedici* cjScal. Popma. *Phonascus adsum* cjJ. *Phoenicis* vel *fornicis adsum* Turneb. *Phoenicia* Popma. *Phoeniciae* cjScal. *sunt vocis* 1526. J. *quid* (pag. 177.) *fert* edd. *si devidere, i* suprascr. L. *devidere. bene videre* mgW. *et in Orat.* M. e coni. *amnis fuit* L, A. *frivolum* edd. *infamia* edd. *Supellectilis* AJM. *oratoriae quasi* cjLeopard. M. *quasi supellectilis* JM. *sup. supplex* W, ante A. *sup. et sic in seq. Suppellex* M. *ne scurrile sit* 1526. JM. *subobscenum ne minicum* W. Verba quae in editis post *Sportas* leguntur: *aut ab spartu quasi sparteas, aut ab asportando,* habet W in mg., et L supra versum; mirum, huic glossemati soli pepercisse M. *e muris cives sp.* cjLips. *toto cena coeptum* W. *coeptum* ante M. *variis* edd. *cum* om. ante J, Popma. *pro si audes* JM.

Scopas. Cicero in Oratore: *etsi hocillius dictum est, scopas, ut ita dicam, mihi videntur dissipare.*

Sciuntur pro cognita sunt. Cicero (p. 178.) de Oratore lib. II: *ars enim eorum est, quae sciuntur: oratoris autem omnis actio opinionibus, non scientia, continetur.*

INCIPIT PER T. LITTERAM.

Tetret, fedet, polluat. Pacuvius Periboea: *beluarum ac ferarum adventus ne taetret loca.*

Tetinerit pro tenuerit. Pacuvius Medo: *credo: quorsum itinere tetinisse aiunt?* Accius Clytemestra: *ut quae tum absentem rebus dubiis coniugem Tetinerit, nunc prodat ultorem.* Pacuvius Hermiona: *sub iudicio quae omnes grados tetinerim.*

Tetulit, tulit. Accius Andromeda: *donec tu auxilium, Perseu, tetulisti mihi.* Caecilius Hippobolimen: *erumnam pariter tetulisti meam.*

Taxim, sensim vel obculte. Pomponius Buccone adoptatu: *clandestino tacitus taxim perspectavi per cautum.*

Temerius. Accius Didascalico libro II: *sed Euripidis, qui choros temerius in fabulis.*

Testatim. Pomponius Verre aegroto: *iam istam colafis conminuissem testatim tibi.*

Tractim, ut sensim, id est diutine, longo tractu. Plautus Amfitryone: *quid, si ego illum tractim tangam, ut dormiat?*

Tudiculare, conmovere. Varro Marcipore: *haec in aeno bis terne tudiculasse.*

Traps. Varro Parmenione: *alia traps pronis in humum accedens proxume frangit ramos cadens.*

Tegillum, dimminutivum a (p. 179.) tecto. Varro Sesqueulixe: *uigere volitans mulsus, aquam e nubibus tortam indicat fore, ut texillum pastor sibi sumat.*

Terta pro tersa. Varro ἔχω σε, πεϱ τύχης: *aerea terta nitet galea.* Idem Cato, vel de liberis educandis: *alita sunt circumtonsi et terti atque hunctuli, ut magonis esse videantur servi.*

Temperatura pro temperie. Varro ἀλλονμελλειcρεριαο: *quaero te, utrum*

etsi humilius 1526. JM. *videntur dissol-* (pag. 178.) *vere* cjBentin. mgJ, M. *cedo: quorsum* cjV. D. probM. Bothe. *itiner* AJ, probM. Bothe. *nunc probat victorem* ms Fabri. *iud. quaeque* ante 1526. M. *iud. quoque* J, probM. *gradus* ante M. *Graios* M e coni. Bothe. *Hypobolimaeo* cjScal. M. *pater tetul.* cjMerula. *adoptato* 1526. JM. *persp. perculam* cjGulielm. *p. per cavum* M e coni. probMunk. *prospectavi periculum* mgJ. *Temerus* msFabri. *Ascius didascalo* W. *διδασκαλικῶν* 1526. J. probOsann, Madvig. *Euripides* Madvig. *qui thoros* ante J. *haec cin aeno* L. *hec in eno* W. *haeccine nobis* ante A, J. *hiccine nobis* A. *haec me nobis* M. *bis terve* msFabri probRoth. *tibive* J. *terve* M. *Trabs* W, edd. *Varro* p. 494, 33. *Parmenone* edd. *trabs* edd. *trabes* Pòpma. *propius in* ante J. *accidens* cjGifan. Scal. M. *proxumae* Scal. M. *in aere vol.* cjJ. *iugere vol.* cj (pag. 179.) Scal. Gulielm. Reuvens. *iugens et vol.* cj Salmas. *milvus aq.* cjJ, Salmas. *milvus* (s. *milvius*) *visus aq.* cjScal. Guliel. Reuvens. *foro ut* L. *tegillum* edd. *pastor subi* L. *area terta* L. *Atrei terta* J, Lips. *gelea* W. *alii sunt* 1526. J. *alii ita sunt* M. *unctuli* edd. *mangonis*

hoc adduxerit caeli temperatura, an terrae bonitas?

Torto pro tormento. Pacuvius Duloreste: *nam te in tenebricas saepe lacerabo fame Clausum, et fatigans artus torto distraham.*

Tonsus pro tonsura. Plautus Amfitryone: *sura, pes, statura, tonsus, oculi, nasum vel labra.* Accius Amfitryone: *sed quaenam haec est mulier funestat veste, tonsu lugubri?*

Tuburcinari significat raptim manducare. Titinius Praelia: *tuburcinari sine me vultis reliquias.* Plautus Persa: *tuburcinari de suo, si quid domi sit.* Turpilius Boethuntibus: *Melexia intus cessat, credo hercle helluo Tuburcinatur.*

Tabificabile vel tabificum. Accius Medea: *par neci orbificor liberorum leto et tabificabili.* Cicero Tusculanarum lib. IIII: *atque ut hae tabificae mentis perturbationis sunt.*

Tuatim, tuo more. Plautus Amfitryone: *eccere, iam tuatim Facit.*

Tetritudo. Accius Filoctita: *quod te obsecro, ne haec aspernabilem tetritudo meainocculta faxit.*

(p. 180.) Temnere, contemnere. Lucilius lib. XXX: *quodque adeo fuerint, qui temnere superbum.* Virg. lib. VI: *discite iustitiam moniti, et non temnere divos.*

Taxis pro tetigeris. Varro Modio: *sed, Petule, ne meum taxis liberum.*

Tippula, animal levissimum, quod aquas non nando, sed gradiendo transeat. Varro Vimarco: *ut levis Tippula limfon frigidos transit lacus.* Plautus: *levior es, quam tippula.*

Tonescit pro tonat. Varro Vimarco: *tunc repente caelitum altum tonitribus templum tonescit.*

Transenna non, ut quidam putant, transitus, sed est fenestra. Cicero de Oratore lib. I: *nunc pete a Crasso, ut illam copiam ornamentorum suorum, quam constructam uno in loco, quasi per transennam, praetereuntes strictim aspeximus.* Salustius Historiarum lib. II: *transenna dimissum Victoriae simulacrum cum machinato strepitu coronam capiti inponebat.*

Tironem positum pro ignaro. Cicero de Oratore lib. I: *frater enim, callidum quendam hunc et nulla in re tyronem ac rudem, nec peregrinum et hospitem concedo esse debere.*

Trutina. M. Tullius Cicero de Ora-

10 1526. JM. *ἄμμον μετρεῖς ἢ περὶ φιλαργυρίας* J. *quaero ex te* J. *in tenebris* J. *in tenebrica* cjScal., M. Bothe. *nasus vel* AJ. 20 *funesta veste* edd. *Boethontibus* W, J. etiam in L *o* supra *u* scr. *Melexea* L. *vel tabiscium* L. *pernici orb.* cjGuliel. Voss. Bergk. *lib. lecto* W, ante A. *perturbationes* edd. 30 praeter A. *ecce rem* ante M. *facis* AJM. *Philocteta* 1526. JM. *meam occulta* ante A. *mea in occulto* 1526. JM. *mea inculta* cjVoss. *me inculta* cjDelr. Scriv. *mea me inculta* cj Scal. Herm. Bothe. *te mea inculta* cjDüntzer. *faxsit* L. *quotque adeo* cjScal. (pag. 180.) *qui te t.* cjScal. *qui te tempsere* cjJDusa, probKoene. *superbi* cjJDusa. *et contempnere d.* W. *Varro* p. 176, 17. *sed o Petrulle* 1526. JM. *t. librum* JM. *Tipulla* (ubique) ante A. Scal. OMüller. *ut* om. L, AJ. 10 *lymfῶν* Scal. *lympharum* cjJ. *linifici* ante M. *frigidis* L. *Cicero* p. 512, 14. *non petes a* cjLeopard. *Salustius* p. 286, 16. *transennam d. victoriale simulacrum chinato str* L.

tore lib. II: *ad oblectandos animos, ad inpellendos, ad ea probanda, quae non artificis statera, sed populari quadam trutina examinantur.* Varro de vita P. R. lib. II: *aut aliqua ex argentaria trutina aut lingua pensum prae se omnes ferent.*

(p. 181.) TURPARI, a turpitudine. Cicero Tusculanarum lib. IIII: *Iovis aram sanguine turpari.*

TENERASCERE, tenerum esse. Lucilius lib. III: *scilicet in tenero tenerascere corpore mentes.*

TRICINUM, tardum et quasi inpeditum, vel siccum et sine suco, ut sunt capilli, qui Graece tricis dicuntur. Varro Eumenidibus: *quod tunc quaestus tricenus erat, nunc est uber,* ut quaestus sit magnus.

TETRICA est severa. Varro Tu patros to pedιον, περὶ παιδοποιΐας: *an, etiamsi audisset, reddere potuisset mulier tetricae horrentis? ducat ad Appiam moribus bonis.* Virg. Aen. lib. VII: *qui tetrice horrentis rupit montemque severum.*

TARDITUDINEM et TARDITIEM pro tarditate. Plautus Poenulo: *quodagrosi estis, cocleas tarditudine.* Accius Alcmene: *atque eccos segnis somno et tarditudine.* Idem Diomede: *multa mittuntur tarditia et socordia.*

TEMERITUDINEM pro temeritate. Pacuvius Duloreste: *euno tyrannum novi temeritudinem.*

TENTA dictum pro extensa. Lucretius lib. II: *tympana tenta tonant palmis et cymbala circum.* Idem lib. VI: *duraque; in ore iacens rictu; frons tenta manebat.* Lucilius Satyrarum lib. VI: *tres a Deucalione grabati restibus tenti.* Idem lib. XI: *hic ubi concessum, pellesque ut in ordines tentae.* Et in lib. XXX: *hic ut muscipula tentae aque scorpios cauda Sublata.*

TRISTITIAS pro tristitia. Pacuvius Atalanta: *quid istuc est? vul-* (p. 182.) *tum alligateque tristitias?* Turpilius Leucadia: *antefacta igne committo tristitia an te Dorcium.*

TORPORAVIT pro torpefecit. Turpilius Heter: *erus stupidus adstat; ita*

demissum AJ. *lib. ii.* AJ. *fateor enim* M. *hinc* L. *re* om. L. *ospitem* L. *ab obl.* L. *ad implendos* W, ante A. *trutinare exaniman-* (pag. 181.) *tur* L. *a turpidine* L. *Lucretius* 1526. JM. *sine sucu*, suprascr. *o* L. *Graece τρίχες* edd. *q. tricinus* edd. *an* om. ante M. *r. poputuisset* W. *mulieri* JM. *horrentis* om. J. *horrenti* Popma. *Virg.* p. 390, 15. *qui Tetricae* edd. *rupis* vel *rupes* edd. praeter A. *podagrosi* cjLeopard. M. *estis ac vicistis cochleas* cjLeopard. *Accius Alcmene* om. L. *A. Alcmaeone* JM. *e. signas* L. *amittuntur* 1526. JM. *eu, nunc t.* cjBothe 1. *heu, non t.* cjM, probScriv. Bothe 2. *egon' t.* 1526. J. *Dulor. ex te uno t.* cjRoth. *tymp. tanta* W. *duraque* om. L. *d. inhorrescens rictum* cjSusius ad Lucr. M. probRutgers. *t. minebat* cjSusius et Lambin. ad Lucr. probM. *grabbati* W, ante 1526, etiam in L alterum *b* suprascr. *hinc ubi* cjFrDusa. *consessum* Dusa, M. *in ordine* edd. *lib. xxx.* p. 266, 3. 385, 30. *tentae atque ut sc.* Turneb. *contenta ut scorpius* J, Dusa. *contenta atque scorpius* cjM. *Tristitas* cjScal. Lips. *istic* L, A. etiam in W dimidia (pag. 182.) pars litterae *u* erasa. *alligat trist.* ante A. *alligataque t.* A. *alligat quae t.* JM. *caligans quae tristitas* Scal. Lips. *quae tristities* cj

eius aspectus repens cor torporavit homini amore.

Titubare, trepidare. **M. Tullius Philippicarum lib. xiiii**: *titubare, haesitare, quo se vertere nescire.* **Virg. Aen. lib. v**: *vestigia presso Haut tenuit titubata solo.* **Terentius Heautontimorumenon**: *verum illa nequit titubet.*

Tortor pro torqueor. **Pomponius Fullonis ducum**: *et ubi insilui in cocleatum eculeum, ibi tolutim tortor.*

Tunicare pro vestire. **Varro Logomachia**: *haec lanigeras detonderi docuit tunicareque homullum.*

Titionem, fustem ardentem. **Varro de vita P. R. lib. ii**: *contra a novo marito cum item e foco in itione ex felaci arbore, et iam qualis qua adlata esset.*

INCIPIT PER V. LITTERAM.

Vulgavit honeste positum, vile habuit et quasi in vulgus dedit. **Plautus Amfitryone**: *cuiusque, me absente, corpus vulgavit suum.* Vulgare, in vulgus dare et quasi multis audientibus ac non tacituris dicere. **Virg. lib. xi**: *quid me alta silentia cogis Rumpere, et obductum verbis vulgare? coepit dicens: quae scis atque In vulgum vulgas, artemque expromis inertem.*

Veget pro vegetat vel erigit (p. 183.) vel vegetum est. **Pomponius Maiali**: *animos Venus veget voluptatibus.* **Ennius Ambrachia**: *et aequora salsa veges ingentibus ventis.* **Varro Manio**: *nec natus est, nec morietur: viget, veget, ut pote plurimum.* **Idem Onos lyras**: *quam mobile divum lyram sol aroge Quaedam gubernans motibus diis veget.*

Verecundum, audax et confidens. **Plautus Amfitryone**: *sic est, vera praedico, Nisi etiam hoc falso dici insimulaturus est. — Nimis verecunda es.*

Venor, circumvenior. **Ennius Nemea**: *teneor consepta, undique venor.*

Vicissatim, per vices. **Nevius belli Punici lib. iiii**: *vicissatim volvi victoriam.*

Visceratim. **Ennius Andromeda**: *alia fluctus differt, dissupat Visceratim membra, maria salsa spumant sanguine.*

Unose, simul. **Pacuvius Iliona**:

Bothe. *a. in ignem c.* AJ. *igni* cjBothe. *tristitias* edd. *ante dortium* L, edd. *anted ostium* cjLips. *antidotum* cjBothe 2. *ante divortium* 1526. J. *Hetaera* 1526. JM. *vertere* JM. *illa ne quid* edd. *Pomp. Decuma fullonis* 1526. JM. p. 4, 17. 105, 14 *coleatum*, c suprascr. L. *ubi tol.* L, AJ. *hiclec lanig.* sed corr. ut sit *hillaec* L. *illaec* A. *homulum* ante 1526, mgJ, Popma. *Varro de vita* p. 302, 5. *a* om. J. *in itione* L. *in tione* W. *in titione* edd. *ex felici* JM. *et in aquali aqua* cjJ. Scal. M. *cuique med abs.* cjGulielm. *absente ucorpus vulga* (superscr. *ta*) *sum* L. latere v. *uxor* cjRoth.

Virg. lib. x. AJM. p. 382, 27. *verbis vulgare dolorem? Ennius: quae scis in vulgum* AJ. *v. v. dolorem? Varro ὄνος λύρας: iurgare coepit dicens* M, qui supplevit e loco p. 230, 30. *quae facis atque* cjM. *Ambracia* 1526. JM. *ing. vestis* W. (p. 183.) *m. veget veget* L. *et pote* cjLips. *Idem* p. 100, 32. *movile* L. *mobilem* Scal. M. *nobilem* cjPopma. *arege, o* suprascr. W. *harmoge* cjBentin. Scal. M. *quadam* cjScal. M. *ins. es* 1526. JM. *Ennius menea*, sed corr. ut sit *nemea* W. *Medea* cjBentin. probJ. et M, imprVoss. *concepta* W, ante A. *consipta* Columna. *sparsa spumant* ante A.

occidisti, ut multa paucis verba unose obnuntiem.

Utrasque pro utrimque vel utrosque. Hemina Historiarum lib. iii: *in Hispania pugnatum vis: utrasque nostri loco moti.* Caeleus Tihe: *atque hercle Utrasque et cum ad nos venis, Subfraginatam vidi.*

Vivum pro vehementi vel novo. Virg. Aeneidos lib. i: *paulatim abolere Sycheum Incipit, et vivo temptat praevertere amore.*

Vegrande, valde grande. Lucilius lib. xxvi: *non idcirco extollitur, nec vitae vegrandi datur.*

Vanans dictum pro fallens. Accius (p. 184.) Alcmena: *tanta frustrando lactans, vanans protrahit.*

Vanitudo pro vanitate. Plautus: *pol, ego ut rem video, tu inventus, vero a vanitudine.* Pacuvius Duloreste: *primum hoc abs te oro, nimis inexorabilem Faxis, ni turpassis vanitudine aetatem tuam.*

Variantia pro varietas. Lucretius lib. i: *talibus in causis; nedum variantia rerum.* Idem lib. iii: *principiis, unde haec oritur variantia rerum.*

Viscus positum pro viscere. Lucretius lib. i: *visceribus viscus gigni, sanguenque creari.* Virg. Georgicorum lib. i: *tum laqueis captare feras, et fallere visco Inventum;* id est, tractu visceris. Lucilius Satyrarum lib. xiiii: *idne aegri est magis, an quod pane et viscere privo? — Quod viscus? dederas tu quidem, hoc est viscera, largi.*

Vagor dictum pro vagitus. Lucretius lib. ii: *et superantur item: iscetur funere vagor.*

Vetustas et antiquitas vel felix vel sapiens vel mansueta est habita. Terentius in Hecyra: *quis me est fortunatior vetustatisque adeo plenior?*

Vastities et vastitudo et vastitas, horror et desertio et contagium. Plautus Pseudulo: *distractio, discidium, vastities venit.* Accius Eurysace: *sed ut ratus taetra veste et vastitudine tra deformatuis.* Idem Meleagro: *quae vastitudo haec, aut unde invasit mihi?* M. Tullius de Officiis lib. ii: (p. 185.) *qui, collegitis ceteris causis, eluvionis, pestilentiae, vastitatis.* Pacuvius Teucro: *quae desiderio alumnum, poenitudine Squales, scabresquae inculta vastitudine.*

Vastescant significat inhorrescant vel deserantur. Accius Foenissis: *iussit proficisci exilium quovis gentium, Ne sce-*

20 *salso sp.* cjBergk. *verba* om. L, A. *Utraque* (ubique) AJ, probM. *p. bis* 1526. JM. *moti caesique. Naevius: atque* cjJ. *moti. Caecilius Titthe: atque* M. e coni. *u. te, cum* M. e coni. probSpengel. *suffarcinatam* M. 30 *Vegrandi valde grandi* mgW. *Lucilius* p. 297, 31. *Accius* p. 16, 21. *Alcmaeone* (pag. 184.) cjJ, M. *tanta ut frustr.* JM. *tanta vi fr.* cjSchoppe. *protrahis* Schoppe. *protrahas* Turn. *verum van.* cjM. *oro, ne mi* cjNFaber. *o. ne me* Herm. Bothe. *o. minus* Stieglitz. *ne turp.* cjNFaber. *nec t.* cjBothe. *si t.* cj Herm. *visceribus* p. 224, 9. *crearit* L. *Lu-* 10 *cilius* p. 470, 24. *dederas tumidum hoc in v.* Dusa. *vargitus. Lucretius lib. et superam-* 20 *tur* L. *miscetur* edd. *Eurisaces* L. *sed* 30 *utere tu ista veste* cjJ. *sed atra veste* cjScal. *sed atratus taetra veste* M. probRoth. *sed ut rate usta* cjSchoell. *tarde f.* edd. *trade formam* mgJ. *tetra formatus* cjScal. *tam deformatus* cjM probVoss. Bothe. *M. Tullius* p. 105, 2. *collectis* edd. *Pacuvius* (pag. 185.

lere tuo Thebani vastescant agri. M. Tullius de Oratore lib. II: *quid iam de hominum genere dicam? qui quasi cultores terrae constituti non patiuntur eam nec immanitate beluarum ecferari, nec stirpium asperitate vastare.* Sallustius in Iugurtha: *aberat mons fere milia passum xx. tractu pari, vastus et humano cultu.* Varro Manio: *as perum valde scabreque, inluvie et vastitudine.*

Vicissitatem pro vicissitudine. Accius Foenissis: *vicissitatemque inperitandi tradidit.*

Ullo pro ultus fuero. Accius Epigone: *qui, nisi genitorem ullo, nullum meis dat finem miseriis.*

Verruncent, id est, vertant. Accius Aeneidis aut Decio: *te sancte verans precibus, invicte, invoco, Portenta ut populo, patriae verruncant bene.* Pacuvius Periboea: *precor veniam, Petens ut, quae egi, ago, exim, verruncent bene.* Afranius Divortio: *et ponito, avorruncent cum syrma simul.*

Vilitant, vilem faciunt. Turpilius Lindia: *quin moneam, quin clamem et querar tua vitia, quae te vilitant.*

Vilicari est rusticari vel villae praeesse. Pomponius Ergastilo: (p. 186.) *longe ab urbe vilicari, quo eris rarenter venit, Non vilicari, sed dominari mea est sententia.* Afranius Suspecta: *in Horpinos iam, quantum potes, explodam hominem, ut vilicetur.* Turpilius Paraterusa: *ego nondum etiam hic vilicabar, Faedria.* Idem Hetera: *huic vilicor ante urbem, nunc rus eo.*

Vinnulum *sensi locum,* id est inlecebrum. Plautus Asinaria: *compellando blanditer, Osculando, oratione vinnula, venusta.*

Vitabundus pro vitans. Sallustius Historiae lib. III: *duos quam maximos utris levi tabulae subiecit, quam super omni corpore quietus invicem tracto pedes quasi gubernator exciteret; ea inter molem quae insulam mari, vitabundus classem hostium, ad oppidum pervenit.*

Volentia, id est, quae vellent. Sallustius Historiarum lib. IIII: *multisque suspicionibus volentia plebi facturus habebatur.*

Valentia, fortitudo. Nevius Dane: *omnes formidant hominis eius valentiam.*

p. 152, 29. 169, 24. 243, 5. *scabres qua inc.* AJ. *scapresque* M. *vel desiderantur* L, A. *M. Tullius de Deorum nat. lib. ii: quid* M. ex ipso Nonio p. 417, 17. *iam* om. W, ante A, M. *asp. vastari* ante A, M. *millia passuum* edd. *vastatus et* L, A. *Varro* p. 125, 33. 168, 19. 226, 5. *ac periret squale scapreque* M. *imperandi* AJ. *Epigonis* M e coni. *genitorem, s* suprascr. L. *genitores* A. *nullum eis* W, ante A. *Aeneadis* AJM. *sancte venerans* cjJ. Scal. M. *patriae verrunces* cjScal. *p. verruncent* cjGulielm. Steph. Neuk. *Pacuvius* p. 505, 22. *axim verr.* 1526. JM. *et ponto* ante A. *et puncto* AJ. *et ponti a. cursuram s.* cjLips. *cum syriam* ante A. *cur syriam* AJ. *clamen* W, M. *Ergastulo* edd. p. 164, 27. 515, 28. *quo* (pag. 186.) *herus s. erus* edd. *Arpinos* ante M. *Orpinos* M. *q. pote* cjJ, probHerm. *explotam h. ut vilice* L. *Paterusa* W. *Etera* W. *hic vilicor* W, edd. *sensiloquum* ante A, probJ. *vaniloquum* cjPius ad Plaut. Videntur nonnulla excidisse. *v. venustula* AJM. *duos* om. L. *qua super . . tractu pedis* ante A. *tr. pede* AJ. *quas gub.* L, A. *existeret* edd. *molem atque* JM. *cl. honestium* L. *Damne* L. *Danae* 1526. JM. *eius volentiam* L. *et* (suprascr. *ius*) *val.* W. *Setina* 1526. JM.

Titinius Sedin: *sapientia gubernator navem torquet, non valentia.*

Vomica, concava loca, vetustate exesa. Lucilius lib. xxviiii: *Tyroneo et non mortifero adfectus vomica et vulnera.*

Viriatum dictum est magnarum virium. Lucilius lib. xxvi: *contra flagitium, nescire bello vinci a barbaro Viriato Annibale.*

Vescum, minutum, obscurum. Lucilius lib. xxvi: *quam fastidiosum ac ve-* (p. 187.) *scum*, cum fastidio, *vivere.* Virg. Georgicorum lib. iii: *nec vescas salicum frondes.* Afranius in Sororibus: *at puer est vescis inbecillus viribus.*

Volup pro voluptate. Plautus Asinaria: *hic senex si quid clam uxorem suam animo fecit volup.*

Virgindemiam, ut vindemiam, hoc est, virgarum adparatum vel demptionem vel decreptionem ob verra. Varro Agathone: *quid tristiorem video te esse quam angit hac Lampadionemquid familiares filius Amat, haec spes est auxili argentaria, Ideoque scapulae metuunt virgarumdemiam?*

Vercium, magnarum virium. Varro Meleagro: *si non malit vir viratius uxorem habere Atalantam.*

Vulga, capacitas vel sinus cum laxitate. Lucilius lib. ii: *in vulgam penetrare pilosam.* Varro Sexagesi: *eo, ut viaticum ex arcula, addere in vulgam.*

Verrucam positum pro loco edito. Cato libris Originum: *censeo, inquit, si rem servare vis, faciundum, ut quadringentos aliquos milites ad verrucam illam ire iubeas, eamque uti occupent imperes.*

Vibices, plagarum vulnera. Cato de Falsis pugnis: *ubi societas? ubi fides maiorum? insignitas iniuriam, plagas, verbera, vibices, eis dolores atque carnificans per dedecus atque maximam contumeliam, inspectantibus.*

Vellicatim. Sisenna Historiarum: *nos una aestate in Graecia et Asia gesta litteris idcirco continentia man-* (p. 188.) *davimus, ne vellicatim ac saltuatim scribendo lectorum animos inpediremus.*

Victurus, victoriam potiturus, auctoritas prudentium putavit esse: *Pyrrusne rex, an Manius Curius proelio victurus esset.*

p. 19, 17. 503, 4. *vet. excaesa*, c compuncto L. *Chironio* cjJDusa. *et vulnere* ante M, Dusa. *Vescum nimis obsc.* ante M. *Lucilius* Gell. 16, 5, 7. *ac vescum fastidio* L. *lib. iiii: nec* (pag. 187.) L, ante M. *imbecillis* ante A. *fecit voluptare* L. *vel decerptionem ob verbera* 1526. JM. *te* om. msCarrionis. *angit haec* J. *quem angit haec* Scal. *num angit haec* Gifan. Popma. *quam antidhac* cjGabrRolandius, probGulielm. cjCarrio, M. *Lampadione? quid* ante J. *Lampadionem? quid* cjCarrio. *Lampadione? quid* Scal. *Lampadion, quid* J. *Lampadion quod* cjGulielm. *Lampadion? ecquid* Gifan. probPopma. *Lampadio? numquid* M. *familiaris* 1526. JM. Gifan. Scal. Carrio. *amat, nec spes* cjGifan. Popma, Carrio, M. *amatne? spes* Scal. *auxili* om. ante J. *argentarii* cjGifan. Popma, Carrio. *virgindemiam* edd. *virgidemiam* Scal. *virgdemiam* Popma. *Viracium* (vel *viratium*) *magnarum* edd. *vir viraccius*, *m* supra *s* scripto L. *viracium* AJ. *malit viraciam ux.* Scal. Popma. *adderem in* 1526. JM. *abderem* cjFrDusa. *Cato* Gell. 3, 7, 6. *Cato de falsis* Gell. 10, 3, 17. *falsis poenis* cjLips. *maiorem signitas* L. *iniurias* edd. *vis, dolores* 1526. J, probM. *eos dolores* mgJ. Lips. *carnificinas* 1526. JM. *Sisenna* p. 168.

Virescit, maiorum virium fit. Furius Poematis: *crescunt animi, virescit vulnere virtus.*

Viro, etiam pro virtute naturali. Lucretius lib. ii: *concoctasque suos servare et perdere viro.*

Venerata pro veneranda. Virg. lib. vi: *cursusque dabit venerata secundos.*

Uter pro utero. Caecilius Imbris: *nunc uter Crescit, non potest celari.*

Vicatim. Sisenna Historiarum lib. iii: *cum conplures menses barba inmissa et intonso capillo lugubri vestitu populum vicatim flens una cum liberis circumiret.*

Vultuosum, tristem. Cicero in Oratore: *in quo cum effeceris, ne quid ineptum sit aut vultuosum.*

Vermiculatim pro minuto. Cicero in Oratore lib. iii: *lexis conposui et ut tessurulae, omnes Arte pavimento atque emblemate vermiculato.*

Venalicii positum pro venditoribus. Cicero in Oratione Corneliana lib. ii: *neque me divitiae movent, quibus omnes Africanos et Laelios multi venalicii mercatoresque superarunt.*

Vocare positum trahere, ducere. Cicero in Oratore: *si de iure civili: te-*
(p. 189.) *cum seram vocavit, te hominem prudentissimum his ipsis rebus, quas abs te didicerit, dicundi arte superavit.*

Verecundari, verecundia teneri. Cicero de Oratore lib. iii: *alterum cunctantem et quasi verecundantem incitabat.*

Versutiloquax. Cicero de Oratore lib. iii: *annum novis huius me versutiloquax malitia? Videtis enim, et versutiloquax et expectorat, ex coniunctione facta esse verba.*

Uncinatum, ab unco. Cicero Academicorum lib. iiii: *nec, ut ille, qui asperis et levibus et amatis uncinatisque corpusculis concreta haec esse dicat.*

Venditationem veteres pro ostentationem posuerunt. Cicero Tusculanarum lib. ii: *quin etiam mihi quidem laudabiliora videntur omnia, quae sine venditatione et sine populo teste fiunt.*

Viere, vincere, inflectere. Varro de Re rustica lib. i: *ut habeam vtmina, inve niendo quod facias.*

Undulatum nove positum, purum. Varro de vita P. R. lib. i: *et a quibusdam dicitur esse Virginis Fortunae, ab eo, quod duobus undulatis togis est opertum, proinde ut non reges nostrie undulatis et praetextatas togas soliti sint habere.*

9. Gell. 12, 15, 2. *hist. lib. i: nos* edd. *aetate* (pag. 188.) L, mgJ. *ac saltuatim* om. L. *Pyrrhusne rex* Gell. 14, 1, 24. *Furius* Gell. 18, 11, 4. *increscunt animi* mgJ. *suo servare* 10 edd. *Virg. lib. iii.* M. *Imbriis* Spengel. *Umbris* 1526. J. *non pote* cjVoss. *et tonso* 20 AJ. *Vermiculatum pro* edd. *pro miniato* cjSalmas. *de Orat.* 1526. JM. *lib. iiii.* L. *lexis* (s. *lexeis*) *compostae ut t.* 1526. JM. 30 *tesserulae* edd. *de Orat. si* M. *de re iure* (pag. 189.) W, mgJ. *t. serram vocabit* cjM. *tecum communicabit teque* ap. Cic. *dicendi, u* suprascr. L. *superabit* M. *Versutiloquas* (ter) 1526. JM. *annum nos vis* M. *num non vis* 1526. J. *malitias* 1526. JM. *et coniunct.* 10 W. ante A. *unciatisque c.* W. *recte fiunt* 20 AJ. *vincire infl.* edd. *habeas vimina, unde viendo quid f.* AJM. *a quibus dic.* L. *adeo quod* L, A. *duabus* 1526. JM. *toxis est* L. *ut olim reges* cjPopma, probM. *nostri et und.* ante A. *nostri und.* AJ. *undulatas* edd. *praetextas* 1526. J. *thocas soleti* L. *sunt*

Verbecem. Varro de vita P. R. lib. i: *aut bovem aut ovem aut verbecem habet signum.*

Zonatim, per goerum. Lucilius lib. vi: *per zonatim circum inpluvium cineraris cludebat.*

30 cjPopma. *Vervecem* (bis) mgW, edd. *per gyrum* ante M. *vi: zonatim* edd. *cinerari' cluebat* Scal. *cumeram is cludebat* cjJ. *cinerarios eludebat* cjLips. probM.

Cap. III.

INCIPIT DE INDISCRETIS GENERIBUS PER LITTERAS.

ID EST PER A. LITTERAM.

(p. 190.) Angiportus generis masculini, ut apud multos. Neutri Plautus Cistellaria: *quae quasi carnificis angiporta purgitans.* M. Tullius de Divinatione *angiporta* dixit. Terentius Adelfis: *id quidem angiportum non est pervium.* Idem in Eunucho: *in angiportum quoddam desertum.*

Arbitrium generis neutri, sicut saepe. Masculini Plautus Asinaria: *in quadriduo Abalienarit, quod abs te argentum acceperit, Tum is arbitratus sit, conburat si velit: Nulli sit cera, ubi facere possit litteras.*

Armenta genere neutro plerumque. Feminino Ennius: *ipsius ad armentas eosdem ad armenta.* uiuius: *tu pascere Cornifrontes soles armentas.*

Absinthium generis est neutri. Lucretius lib. iiii: *absinthia tetra medentes Cum dare conantur.* Masculini Varro Quinquatribus: *quid medico mihi est opus? nempe tuo, absinthium ut bibam gravem et castoreum leveque robur?*

Aerarium neutri est generis, ut saepe. Masculini Varro Gerontodidascalo: *hoc est magnum censorem esse, ac non studere multos aerarios facere.*

Admonitio usu genere dicitur feminino. Masculino M. Tullius de Finibus

Desideratur hoc caput iii. in plerisque libris mss. et in excusis ante A. omnibus. 10 *purgitaris* L, A. *M. Tullius . . dixit* om. cjM. *Ad. idem ang. n. e. portum* L. *est parvium* W. *quodam des.* L. *ni quatriduo* 1526. JM. *tum his a.* W. *tuus a.* edd. *arbitrius* A. *comburas si velis* edd. *ne illi sit* mgJ, probM. *ne ulla sit* AJ. *easdem* AJ, probM. 20 *ad armenta* om. Scal. *ad armentas* AJ. *vivus* AJ. *Livius* cjJ, M. *Pacuvius* Scal. *Nevius* Gerlach. *cunifrontes* A. *curvifrontes* cjBentin. J. *Lucretius* p. 415, 15. *Varro* p. 314, 13. 337, 6. *opus, Menippe, tuo* cjM. *nempe duo* Popma. *bibam, gravem et* cjPalmer. *levemque* 1526.

bonorum et malorum lib. v: *ut acrius* (p. 191.) *aliquanto et adtentius de claris viris locorum admonitum cogitemus.*

Auditus est generis masculini. Feminini auditio M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. v: *lubenterque se cum his congregant, dantque se ad ludendum, fabellarumque auditione ducuntur.*

Artus masculino genere appellamus. Virg. Georgicorum lib. iii: *micat auribus et tremit artus.* artua neutro genere Plautus Menecmis: *ita mihi inperas, ut ego cuius membra atque ossa atque artua.*

Angues masculino genere dici, Virgilius testis est: *ecce autem gemini a Tenedo tranquilla per alta (Horresco referens) immensis orbibus angues.* Et in lib. v: *adytis cum lubricus anguis ab imis.* Naevius Lycurgo: *alte iugatos angues in sese gerunt.* Lucilius lib. xxvi: *nisi portenta, anguisque volucris ac pinnatos scribitis.* Angues feminino Plautus Amfitryone: *devolant angues iubatae in conpluvium duo.* Varro Acinnius: *cuius ut aspexit torta caput angue devinctum.*

Acherontem masculino genere dicunt veteres. Virgilius lib. vi: *et tenebrosa palus Acheronte refuso.* Feminino Plautus Captivis: *verum enim vero nulla adaeque est Acherons, Atque ubi ego fui.*

Amnem masculino genere appellamus. Virg. Georgicorum lib. i: *atque alius latum funda iam verberat amnem.* Feminino Plautus Mercatore: *neque ulla mihi obstavit amnis nec mons atque adeo mare.* Naevius Lycurgo: *sed quasi amnis cis rapit, sed tamen in flexu* (p. 192.) *flectitur.* Accius Epinausimache: *umandriam undam salso sanctam obtexus sanguine, Atque acerbos alta in omni corpore explevi hostico.* Idem Epigono: *apud abundantem antiquam amnem et rapidas undas Inachi.* Varro Periplu lib. i: *in hac civitate agros colunt harenosos; praeter hos fluit amnis, quam olim Albulam dicunt vocitatam.*

Araneae et feminini sunt generis. Titinius Gemina: *everrite aedis, abstergete araneas.* Virg. Georgicorum lib. iiii: *laxos in foribus suspendit aranea casses.* Ennius: *buxus araneae.* Masculini Plautus in Sticho: *ut operas araneorum tergam, et texturam inprobem, Deiciamque eorum omnis telas.* Idem Asinaria: *iussin' columen deici telas araneorum?*

Aetas feminini est generis. Plautus Menechmis: *ut aetas mala est, mers*

30 JM. *non striderem* L, A. *admonitu* edd. (pag. 191.) *lubenterque* p. 115, 19. 282, 32. *his* om. L. *Virg.* p. 347, 33. *ego huius* 10 M. *alte iubatos* mgJ. *angues in sinu gerunt* cjM1. *a. infestae* cjScriver. *a. inlaesae* cjBothe. *Lucilius* p. 436, 7. *angues et* 20 *volucres* 1526. *pennatos* M. *Varro Atacinus* cjBentin. probJ et M. *revinctum* 1526. 30 JM. *alius altum* WL, sed *latum* corr. in L. *obstabit* .... *neque mons neque a.* edd.

amnis rapida cjM. *a. cum rapida* (pag. 192.) *'st tamen* cjVoss. *in fluxu* cjM, Voss. *inflexa* AJ. *implexu* cjBothe. *cum Andriam* mgJ. *Scamandriam* cjFruter. et Lipsius, M. *et Scam.* cjBergk. *en Scam.* cjColumna. *obtexui* M. *obtexi* J, Frut. Lips. Herm. Bergk. *acervos* msFabri, cjFrut. Lips. M. *in amni* edd. *corpore* om. cjBergk. *Epigonis* cjM. *in ac* L. *propter hos* AJ. *Titinius* p. 420, 7. *abstergite* AJ. *operam* edd. *columem* L. *columnis* edd. 10

mala est ergo. Aetas masculini Plautus Trinummi: *propter eosdem, quorum causa fui hoc aetate exercitus.*

Accipiter generis est masculini. Virg. lib. xi: *quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto.* Feminino Lucretius lib. iiii: *accipitres somno in leni si praelia pugnas Sedere sunt persectantes visaeque volantes.*

Arva neutri sunt generis. Virgilius: *arva aliena iugo premere?* Feminino Nevius Lycurgo lib. ii: *quaque incedunt, omnis arvas opterunt.* Pacuvius: *postquam calamitas plures annos arvas calvitur.*

Anfractum masculino genere dici pu-(p. 193.) tant. Neutro Accius Eurysace: *super Oceani stagna alta patris Terrarum anfracta revisam.* Varro Parmenone: *cavo fonte ut cum inrigavit cavata aurium anfracta in silvam vocans.*

Aevum generis neutri. aevitas feminini Varro Tithono, περὶ γήρως: *qua voluntatem aevitatis extima attigit metam aevitas.*

Aera neutri. M. Tullius in Hortensio: *quid tu? inquam, soles, cum rationem ad dispensatorem accipis, si aera singula probasti, summam, quae ex his confecta sit, non probare?*

Acina genere neutro frequenter Varro posuit. acinus masculino M. Tullius de Senectute: *quae ex fici tantulo grano aut ex acini vinaceo.* Et alii obscurae auctoritatis: *pressusque labris unus acinus arebat.*

Autumnus generis masculini. Feminini Varro Serano, peri arceresion: *retinet viatorem meridie praetereuntem fontem, quod autumnitas in anni tetrachordo mensum praeterierat.*

Alvus generis feminini. Virg. Aen. lib. ii: *in latus inque feri curvam compagibus alvum Contorsit.* Masculino Accius Annalibus: *ut quam fragilissimus alvos.* Ed alius auctoritatis obscurae: *Maia nemus retinens gravido concepit in alvo.*

Accubitionem genere feminino M. Tullius de Senectute: *bene enim maiores accubitionem epularem amicorum, quia vitae coniunctionem haberet.*

INCIPIT PER B. LITTERAM.

Bubo generis feminini. Virg. (p. 194.) Aen. lib. iiii: *seraque culminibus ferali carmine bubo.* Genere masculino Agellius Historiarum lib. i: *et quod bubo in columna aedis Iovis sedens conspectus est.*

Balneae nominis feminini. M. Tullius pro Sexto Roscio: *occisus est ad balneas Pallacenas rediens a cena Sextus Roscius.* Plautus Asinaria: *unde in balneas cyrus; inde hic veni.* Caecilius

d. operas ar. AJ. *ut aetas* p. 1, 26. *alis ab* L, A. *pugnas sed re ..usaeque* L, A. *pugnasque Edere* cjBentin. JM. *Lycurgo: liberi, quaqua* cjM, Bothe, Düntz. *e cavo* (p. 193.) *fonte* Popma. *volupt.* Gerl. *a dispensaiore* cjJ, M. *qua ex is, h* superscr. W. *ex iis* in fragm. Cic. *pressisque* A. *ac. herebat* M. *Serrano* L. p. 71, 13. *in ani* W. *tetrachordio mensium* Popma. *Accius Annibalibus* L. *quam frigidissimus* AJ. *alvus. Sed alii* AJ. *alvus. Et* M. *alvos. Et* cjRoth. *aluus auct.*, sed corr. ut sit *aliis auct.* L. *mala nemus* L, AJ. *mala manu* Scal. *grado concoepit* L. *M. Tullius* p. 42, 11. *epularum* L. *quasi vitae* L, AJ. *habent* L, A. *Gellius* cjJ, probM. *Cn. Gellius* (pag. 194.) cjPopma. *Asellio* cjAugustin. *in culmine* cjN Faber, probM 1. *Palatinas* 1526. JM. *Roscius*

in Imbris: *quid mihi non sunt balneae?* Neutri M. Tullius in Hortensio: *primus balneola suspendit, inclusit pisces.*

Balteus masculini generis. Virg. lib. xii: *umero cum apparuit alto Balteus.* Neutro Varro Rerum divinarum lib. xi: *tragica vincula baltea sunt.* Accius Didascalicon lib. viii: *auctoribus manuleos, baltea, maceras.* Livius lib. viiii: *auratae vaginae, aurata baltea illis erant.*

Buxum generis neutri. Virg. Georgicorum lib. ii: *et torno rasile buxum.* Feminini Ennius: *buxus victa, taxis tonsa.*

Blandimentum generis neutri, ut saepe. Feminini Cicero de Re publica lib. iiii: *in cive excelso atque homine nobilis blanditiam, ostentationem, ambitionem meam esse levitatis.*

INCIPIT PER C. LITTERAM.

Clivus generis masculini, ut plerumque. Neutri apud Memmium invenimus, cuius auctoritas dubia est: *ne ar-* (p. 195.) *dua nitens Fortuna escendere cliva.* Cato de Tribunis militum: *loca ardua, et cliva depressa.*

Cima neutro, ut Lucilius: *asparagi molles et viride cima.* Feminino Cornelius Celsus, etsi minoris auctoritatis, posuit: *laetam formosamque cymam.*

Consitura generis feminini. M. Tullius de Re publica lib. i: *quae videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinae indiciis interpretabatur.*

Crux generis feminini saepe. Masculini Ennius Annali libro xi: *malo cruce fatur uti des, Iuppiter.*

Culter et cultellus generis sunt masculini. Varro Gerontodidascalo: *noctu cultro coquinari se traiecit: Nondum enim mihi inventi erant cultelli empestati e Bithynia.*

Cor generis est neutri, ut dubium non est. Masculini Ennius lib. xiii: *Hannibal laudaci um pectore de me hortatur, Ne bellum faciam: quem credidit esse meum cor?*

Cupressus generis feminini, ut dubium non est. Masculini Ennius: *capitibus nutantibus pinos rectosque cupressos.*

Carra neutri generis esse, consuetudine persuasum est. Masculini Sisenna Historiarum lib. iiii: *inpedimentum collocant omni, construunt carros et sarroca crebra disponunt.* Varro Caei lib. ii: *Gallica porta carros adcurat usque politos.*

Certamen generis est neutri. Feminini Sisenna Historiarum lib. iiii: *acco-*

10 om. L, A. *balleneas* L. *Asin. ille in b. iturus (est) inde huc veniet (postea)* edd. *balneolas susp.* fragm. Cic. *humero* edd. *didascalico,* superscr. *n* L. *actoribus* L, AJ. *ductoribus manuleas* cjV. D. probMadvig. *ma-* 20 *chaeras* 1526. JM. *buxus vincta* cjJ. *b. icta* cjM. *taxus* cjJ, probM. *h. nobili* edd. *amb. notam esse* cjJ, probMai. *meram esse* 30 cjJ. *nimiam esse* cjSigon. *ille ardua* JM. (p. 195.) *fortunae scandere* J. *fortunae esc.* M. *molles sed* AJ. *molle sed* W, M. *cruce fatum* J. *quoquinari* W. *coquinario* mgJ, 10 Lips. *enim inibi* cjLips. Palmer. *enim ibi* Popma. *empestatiae B.* L, A. *illi importati* cjLips. *ella tempestate* cjPalm. ἐν ἐσχατιᾷ βιόθυνοι cjPopma. *Ennius* Gell. 7, 2, 5. 20 *Annibal* L, edd. *audaci dum* 1526. JM. *Ennius* Gell. 13, 20, 13. *nutantis* 1526, JM. *impedimenta c. omnia* AJ. *c. omne* M. *sarraca* edd. *V. Cei* W, mssM. *V. Caeli* J. *V.* ἀεὶ *Λιβύη*

lis celeriter consumptis, ad gladios cer- (p. 196.) *tationem revocaverunt.*

CUERELLAE generis feminini, ut saepe. Masculini Virg. Aen. lib. IIII: *tantos illa suo rumpebat pectore questus.*

COMPITA generis neutri. Virg. Georgicorum lib. II: *praemiaque ingentis pagos et conpita circum.* Masculino Varro de Scenicis originibus lib. III: *ubi compitus erat aliquis.* Caecilius Titthe: *ubi adicientem compitum.*

CONSORTIUM neutri generis. CONSORTIONE feminini Lucilius lib. XXVIIII: *deierat Enim scribsisse, et post non scriburum; redi in Consortionem.* M. Tullius de Officiis lib. III: *dissolvatur necesse est omnis humana consortio.* Titus Livius: *quaenam ista suavitas? quaenam consortio est?*

CHARTAM generis feminini. Masculini Lucilius lib. XXVII: *nec sic ubi Graeci, ubi nunc Socratici charti, quidquid quaeritis, perimus.*

CLIPEUS generis masculini. Virgilius: *ardentis clipeos atque aera micantia cerno.* Neutro Virgilius: *et clipeum super intonat ingens.* Licinius in Marte: *pars magna levius clipea portant.* Laverius Sororibus: *hoc voluit clipeus contra pelvem proici.*

CAEMENTA neutri, ut est usus. Varro Vimarco: *non te pudet, Mani, cum domi tuae vides conmilitonum tuorum cohortes servis tuis ministrare caementa?* Feminini Ennius: *labat, lababuntur saxa, caementa cadunt.*

CLUNES feminino. Horatius: *quod pulchrae clunes, breve quod caput, ardua cervix.* Masculino Plautus Abroico: *quasi lupus, ab armis valeo, clunes desertos gero.* (p. 197.)

CAELUM neutro. Masculino Lucretius: *quis pariter caelos amnis converterit omnis Ignibus atheris terras sufferre feracis?* Varro Rerum divinarum: *ut deum significas, non partem mundi: sic pater magnus materna his est Caelus.* Ennius: *fortis Romani, quamquam caelus profundus.* Idem: *Saturno, quem Caelus genuit.*

CASTITAS et CASTIMONIA generis feminini. Masculini Varro Rerum divinarum lib. I: *nostro ritu sunt facienda quam his civilibus, Graeco castitu.* Idem:

Scal. *de scenicis orig.* cjJ. *G. petorita, c., adcerras, Tusca pilenta* cjScal. *iacolis cel.* cjLips. M. *ac telis* cjV. D. apud M 1. *a* (pag. 196.) *gladios* W. *Querelae* AJ. *abi ad adic.* cjBothe. *ubi adi ad adiacentem* cjSpengel. *Consortio fem.* JM. *lib. xviiii* L, edd., etiam in W alterum *x* compunctum. *xxviiii* Dusa de coni. *ista societas* cjM. *nescis ubi .... charti? Quid quaer.* cjLips. *Lessus ubi .... charti? Quid queruli petimus* cjMerula. *quaer. petimus* AJ. *ardentis* p. 348, 7. *Licinius Macer* cjJ, probM. *laevis cl.* cjM. *voluit clypeum* edd. *contra pulvem* AJ. *Varro* p. 92, 5. *labat, labuntur* edd. *caementae cadunt* JM. *cementa cadit* A. *Oratius* L. *Pl. Ambroico* A. *Agroico* cjJ. Osann. *quas lupus* L, A. *quamsi lepus* cj Osann. *cl. disertos* cjOsann. *defectos* (p. 197.) cjBothe. *infractos* cjTurn. *caelos omnis convertere et omnis* M. *aetheriis* 1526. JM. *suffeire* M. *divinarum lib. i. deum significans* cjM. *his é* (i. e. *his est*) L. *his est* AJ. *hist'.* W, M. *ut mater magna hic est* Popma. *Caelus. mater magna his est Tellus* cjJ. *magnus Saturni est Caelus* cjM. *quem C. genit* Columna. *quem C. genuvit* Merula. *quam scivilibus* L. *quam civilibus* A, Popma. *quam hos civil.* J. *quam his civil.* W, M.

et religiones et castus id possunt, ut ex periculo eripiant nostro. Nevius Carmine Punici belli: *res divas edicit, praedicit castus.*

Callis generis masculini. Virg. Aen. lib. iii: *praedamque per herbam Convectant calle angusto.* Feminino Livius lib. xii: *nisi pecorum modo, fert angusto saltu, et devias calles.* Idem sic frequenter.

Culleus masculino saepe. Neutro Varro de Re rustica lib. i: *in singula iugera dena cullea vini fiunt.*

Corbes, corbulas. Varro de Re rustica lib. i: *cogit aliquot corbulas uvarum, et frondem iucundissimam ministrat ovibus.* Caelius Filumena: *qui panis soli corbulam.*

Cuis et generi feminino adtribui posse, veterum auctoritas voluit. Livius: *mulier, quisquis es, te volumus.* Caecilius: *quaeso igitur, quisquis es, mea mulier.* Pacuvius: *quisquis tu es, mulier,* (p. 198.) *quae me insueto nuncupasti nomine.* Ennius: *et quis illaec est, quae lugubri succincta est stola?*

Canalis masculino. Gadullius Gallicanus: *ego vero confiteor, certo canali cuncta decurrere.* Feminino Lucilius hyporisticos *canaliculam* dicit.

Cinis masculino. Virg. in Bucolico: *cinis ipse. bonum sit!* Et Georgicorum lib. i: *neve Effetos cinerem inmundum iactare per agros.* Feminino apud Caesarem et Catulum et Calvum lectum est, quorum vacillat auctoritas: *cum iam fulva cinis fueris.*

Colus generis feminini. Cicero de Oratore lib. ii: *quid tu Decilla mea? quando ad me venis cum tua colu et lana?*

Capillus masculini est generis. Terentius in Formione: *capillus passus, nudus pes, ipsa horrida.* Neutri Plautus Mustellaria: *vide, capillum satin' conpositum sit conmode.*

Cursus omnium consensu masculino genere dicitur. Virgilius: *hic cursus fuit.* cursura feminino Plautus Asinaria: *non vides, Me ex cursura anhelitum etiam ducere?* Idem Cistellaria: *pol ac cubituram, mater, magis sum exercita Fere, quam a cursura; eo sum tardiuscula.*

Curriculum neutro genere. Cicero Timaeo: *rare igitur et mente divina ad originem temporis curris curriculum inventum est solis et lunae.*

Cule st pro qualis est, neutro positum pro masculino. Plautus Amfitryo-

faciunda civilius quam Gr. Scal. *Gr. castu* AJ, Scal. Popma. *erip. nos* Scal. Popma. 20 *Livius lib. xxii.* cjLips. M. *nos hic p. m. per angustos saltus* cjLips. *corb. viarum et* 30 AJ. *Caecilius Phil.* JM. *Quis et*, superscr. *quis* L. *Quisquis et* AJ. *masc. C.* (pag. 198.) *Aquilius* vel *Gargilius Martialis* cjJ. *Luc.* ὑποκοριστικῶς 1326. M. *ipse bonus* AJ, etiam L, sed *s* compuncto. *effectos* 10 W. *Catullum* cjV. D. *fuerit* W, M. *quit tu* L. *tud Egilia* cjLips. M. *colu ellana*, suprascr. *ab* L. *colu avellana* A. *Terentius* p. 370, 13. *Plautus Sisennaria* L, A. *ad cub.* 20 cjMuret. Scal. M. *a cubitura* cjJ, probRoth. *magi* (*s* suprascr.) *sum* W. *maye sum* cj Scal. *re quam* L, AJ. *a te quam* cjMuret. *reliquum* cjScal. *fere quam* W, mgJ, M. *ad cursuram* cjMuret. Scal. *accursura*, altero *c* compuncto L. *eo* om. L, AJ. *ego sum* cjScal. *Timaeo: ratione igitur .. temporis curriculum*

ne: *edepol condignum donum, cule'st, qui donum dedit.*

(p. 199.) Contagio feminino genere appellatur. Sallustius: *post, ubi contagio quasi pestilentia invasit.* contagia neutro Lucretius lib. iii: *quando quidem penetrant in eum contagia morbi.* Virgilius: *nec mala vicini pecoris contagia laedent.*

Catellae diminutivum est catenarum, et dicuntur genere feminino. Caecilius Plocio: *catellae.* Neutrum a catellis similiter diminutivum Plautus Curculione: *delicatum te hodie faciam, cum catello ut accubes; Ferro, ego dico.*

Corium neutri est generis. corium masculini Plautus Poenulo: *tris facile corios contrivisti bubulos.* Varro Eumenidibus: *nunc corius ulmum tuus depavit, pergis? heia!*

Calx est generis feminini. Virg. lib. xii: *ferrata calce fatigat.* Calx masculini Plautus Poenulo: *quin prius disperivit faxo, quam unum calcem civerit.* Varro Marcopoli περὶ ἀρχῆς: *nemini Fortuna currum a carcere intimo missum levi Inoffensum per aecor candidum ad calcem sibit.*

Cortex utriusque est generis. Masculini Varro Prometheo lib.: *tum ut si supernus cortex aut cacumina Morientum in querqueto et arborum amaritudine.* Idem Tithono, περὶ γήρως: *sic invitatam matura anima corporeum corticem facile reliquit.* Virg. lib. vii: *raptus de subere cortex.* Feminino Virg. in Bucolicis: *tum Fetontiadas musco circumdat amarae Corticis.* Lucretius lib. iiii: *quae quasi membrana* (p. 200.) *vel cortex nominitanda est.*

Calor generis masculini. Virg. Georg. lib. ii: *si non tanta quies iret frigusque caloremque Inter.* Neuiri Plautus Mercatore: *neque frigus neque calorem metuo.*

Caseus generis masculini. Virg. in Bucolicis: *pinguis et ingratae premeretur caseus urbi.* caseus neutri Novius Maccho: *pecunia Quid? bonum breve est, respondi, Sardis veniens*

cjSigon. Victor. Leopard. M. *t. currentis* 30 *curr.* cjJ. *adepol* W. *cont. orbi* L. *vini* (pag. 199.) *pecoris* L. *vici* (suprascr. *ni*) *pec.* 10 W. *ferreo* 1526. JM. *generis: corius* edd. *bubulo* L. *culmum tuus* cjPopma. *depuvit* 1526. J, Popma. *p. hera* AJ, Popma. 20 *lib. xi.* M. *disperibit* JM. *disperavit* L, A. *calcem cjuerit* L. *c. querit* A. *marcopoli*, superadd. *bi* L. *bimargo πόλι* A. *neminis* cj Fruter. *missum vehi* vel *labi* cjPopma. *m. laeve* cjFruter. *ultimo leve missum* cjScal. *carc. anima missum* cjLips. *cur. missum a carc. intimo labi* cjGulielm. Voss. *a carc. emissum intimo labi* M. *aequor* edd. *ad c. sivit* Popma. *sinit* Gulielm. M. *subit* Fruter. Scal. Lips. *tulit* cjV. D. *Prometheo libus* (*us* comp. et *ro* superscr.) *tum uisu sper subernus* (*sper* comp., pro *b* superscr. *p*). . *in querqu* (litura et *u* superscr.) *et arborum aritudinem* L. *arborum aritudine*, suprascr. *am*, ut sit *amaritudine* W. *tum visus supernus* AJ, Popma. *dum iis subernus* Scal. *in quercu* AJ, Scal. Popma. *arborum* om. Scal. *aritudinem* A. *aritudine* Scal. *altitudinem* 1526. *altitudine* J. *subernus c. ad c.* M. *in querqueto arborum aritudine* cjRoth. *Titone* L, A. *invitata m.* Turneb. J. Popma. *invitata a natura* cjM. *relinquit* L, AJ. *feminino vero in b.* L, 30 AJ. *Phaethontiadas* edd. *nominanda* (p. 200.) W. *Color* L. *Virg.* p. 310, 32. 326, 11. *non tantum* L. *neuiri* om. W, edd. *neutri* cjRoth. *neutro* desiderabant M. Rutgers. *neque calor*

caseum. Plautus Medico parasito: *cum virgis caseum radi potest.*

Collum neutri est generis. Virgilius: *et colla comantia pectunt.* collus masculino Accius Epigono: *quid cesso ire ad eam? em praesto est, camo collum gravem.* Lucilius Satyrarum lib. vii: *caldissime ac bene plena iias olorum atque anseris collus.* Idem lib. xxvii: *modo sursum, modo deorsum, tamquam collus cernis.* Caecilius Sarpazomane: *hunc collum ludo praecidi iube.* Idem Soenefebis: *ad restim res redit. — immo collus, non res; nam ille argentum habet.* Cato in Sercia: *accipite, si vultis, hoc onus in vestros collos.* Nevius Cor: *utrum scapulae plus, an collus calli habeat, nescio.* Plautus Amfitryone: *malae, mentum, barra, collus.* Varro Sexagesi: *ut nitens Pavonis collus, nihil extrinsecus umens.*

Castra generis sunt neutri. Feminini Accius Aeneadis aut Decio: *castra haec vestra est, optume essis meritus a nobis.*

Copulae generis feminini. Accius Finidis: *abtorque proram, ac suppa tortas copulas.*

Cepe generis neutri. Luci- (p. 201.) lius lib. v: *flebile cepe simul, lacrimosaeque ordine talpae.* Idem lib. xvi: *hoc aliud longe est, inquit, qui cepe serebat.* Varro Vimarco: *avi et avi nostri, cum alium ac cepe eorum verba olerent, tamen optume animati erant.* Idem Manio: *dulcem aquam bibat salubrem, et flebile sit cepe.* Cepe feminini Lucilius Satyrarum lib. v: *lippus edenda acri assiduo ceparius cepa lacrimosa.* Varro Eumenidibus: *in somnis venit, iubet me cepam esse et fessiminum.* Idem Cato, vel de liberis educandis: *ut cibo utatur modico et idoneo, ut vitet acria, ut est sinape, cepa, alium.*

Cubitus masculini generis. Neutri Lucilius Satyrarum lib. xvi: *Lysippi Iuppiter ista Transivit, quadraginta cubita altus, Tarento.*

Coluber generis masculini. Virg. Aen. lib. ii: *coluber, mala gramina pastus.* colubra feminini Lucilius Satyrarum lib. xx: *iam disrumpetur medius; iam, ut Marsus, colubras Disrumpit cantu, venas cum extenderit omnis.* Turpilius Leucadia: *arripuit colubram mordicus.* Varro Eumenidibus: *quid dubitatis,*

cjM. Rutg. *Caseum neutri* edd. *p. quid bonum quid bonum respondi* L, A. *e Sardis* cjMunk. *C. n. esse g. Virg. docet: et* L, AJ. *Epigonis* cjM. *est quam amo* cjM. *eccam, o* cjRoth. *calidissime* M, etiam W, sed *l* comp. et *d* superscr. *caldissima* AJ, Dusa. *pl. iam solorum* J. *lib. xxvii* p. 21, 4. *collus cernui* cj Bentin. JM. *Harpazomene* 1526. JM. *praecipi* L, A. *Synephebis* 1526. JM. *soeneiiebis* L. *Cad resum* L. *cad retim* A. *Cato in Ser. Galbam* cjWasse. *Naevius Colace* cjJ, probHermann. *plus angulus calli* L, AJ. *barba* edd. *humens* edd. *sumens* cjM. *opt. est is m.* cjVoss. probNeuk. *o. escis m. de n.* cjBothe. *o. estis meriti id a* cjHermann. *obtorque* cjPasserat. *prorim* W. *prorem*, suprascr. *a* L. *supra* L, AJ. *sipa* mgJ. *supa* cjGifan. (pag. 201.) *ordine tallae* cjScal. probColumna, Dusa, Popma. *ordine scillae* cjJ. *avi et atavi* edd. *sit* om. L, A. *fl. esit* M. *fl. esitet* J. *fl. excitet* Columna. *edendo* cjJ. *acria assidue* AJ. *assidue* cjLeop. *ceparius* om. cjM. *lacrimosa* om. cjJ. Leop. *et vesci cuminum* cjJ, Popma. *et sisymbrium* cjV. D. *agria* L. *sinapi* edd. *an belluae* AJ. *de albucib; lab;* L. *an attelabus* cjSteph. *an volvae an de*

utrum nunc sitis cercopitheci, An colubrae, an bolvae, an de albu cibus labus Athenis?

Contemptus generis masculini. contemptio feminini M. Tullius de Re publica lib. v: *quae virtus fortitudo vocatur, in qua est magnitudo animi, mortis dolorisque magna contemtio.* Idem de Officiis lib. iiii: *milia, quae est dolorum, laborum contemptio?* Et in Hortensio: *magnitudo animi, patientia la-* (p.202.) *borum, mortis dolorumque contemptio.* Ita et in Tusculanarum lib. i.

Conpendium, conpendiaria. Varro Sciamathia, περὶ τύφου: *hoc dico: conpendiaria, sine ulla sollicitudine ac molestia ducundi ad eandem voluptatem posse perveniri.*

Crocum generis neutri. Sallustius Hist. lib. ii: *inter vertit ad Coricum urbem, inclitam pastusque nemore, in quo crocum gignitur.* Masculini Virg. Georgicorum lib. iiii: *et glaucas salicis, casiamque, crocumque rubentem.*

Conatus masculino. Neutro Accius Atreo: *ego incipio, conata exequar.*

Candelabrum generis neutri, ut saepe. Masculi Caecilius Meletricem: *memini ibi candelabrum ligneum Ardentem.*

Cardo generis masculini. Virg. Aen. lib. ii: *et emoti procumbunt cardine postis.* Feminino Graius in Peliadibus: *sonat inpulsa regia cardo.*

Census generis masculini. Neutri Cicero in Consulatu suo: *quorum luxuries fortunata censa peperit.*

Crines genere masculino. Virg. Aen. lib. iiii: *et crines flavos.* Feminino Plautus Mustellaria: *gerundum morem censeo, et capiundas crines tibi.* Atta in Epigrammatibus: *praeterea tu sis desoluta crine capillus.*

Cummi generis neutri, ut est usu monoptoton. Tamen feminini Cinna: *Alpinaque cummi*; ut sit genitivus eius: huius cummis, ut puppis, febris, pelvis.

INCIPIT PER D. LITTERAM.

Dorsum neutri est generis. (p. 203.) Virg. Aen. lib. i: *dorsum inmane mari summo.* dorsus iterum masculini Plautus in Milite: *timeo, quid rerum gesserim, ita dorsus totus prurit.*

Decorem generis masculini: nam decentiam feminini M. Tullius de Deorum natura lib. ii: *colorum etiam et figurarum tum venustatem atque ordinem et, ut ita dicam, decentiam oculi indicant.*

Despectus generis masculini. despicientia feminini M. Tullius de Officiis lib. ii: *ergo et haec despicientia admirabilitatem magnam facit.* Et Tuscu-

30 *Albuci subus Ath.* cjRoth. *magna contentio* W. *öff. lib. iii.* 1526. JM. *fortitudo quae est* JM. *lab. contentio* L. σκιαμαχίᾳ (pag.202.) 1526. JM. *mol. dicundi* AJ. *Hist.* om. L, AJ. *iter vertit ad Corycum* 1526. JM. *incl. specu atque n.* cjHaverc. 10 *salices* AJ. *Meretrice* 1526. probM. *Moletrice* J. *procumbant* c. *in postis* L. *postes* 20 AJ. *Granius* cjJ, probM. Scriv. Bothe. *Gracchus* cjLange, probWeichert. *impulsu* cjDelrius, Bothe, Weich. *neutro Cic.* L, AJ. *fortunai* c. *peredit* cjLips. probM. Voss. *crines. Tibullus (s. Cinna) in ep.* cjM. *tesoluta*, superscr. *d* L. *desulata*, corr. ut sit *desoluta* W. *dissoluta* AJ. *resoluta* cjM. *reatus iste soluta* cjRoth. *alpinaque cummis* 30 cjLeop. *Virg.* p. 459, 22. *masc.* (p. 203.) *nam Plautus* L. *masc. Decentiam* edd.

lanarum lib. I: *in omnium rerum humanarum contentione ac despicientia, in omni virtute ponamus.*

Dominatio generis feminini, ut plerumque. Masculini M. Tullius de Re publica lib. I: *quid? tum, cum es iratus, permittis illi iracundiae dominatus animi tui?* Et de Officiis lib. I: *quorum est levis fructus, incertus dominatus.*

Debitum generis est, ut manifestum est, neutri. Feminini M. Tullius pro Plantio: *nam alia est debitio pecuniae, alia gratiae.*

Diluvium generis habetur, ut saepius, neutri. Virg. lib. VIII: *diluvio ex illo.* Feminini Lucretius lib. VI: *pars etiam glebarum ad diluvium revocatur Imbribus.* Oratius Carminum lib. III: *horrendamque cultus Diluviem minatur agris.*

INCIPIT PER E. LITTERAM.

Eventus generis est masculini. Neutri Lucretius lib. I: *nam quaecumque cluent, aut his coniuncta duabus Rebus* (p.204.) *ea invenies, aut horum eventa videbis.* Idem in lib. I: *eventum ici poterit, quocumque erit actum.* M. Tullius in Hortensio: *tu me et alias numquam et paulo ante adhortatus es, aliorum facta et eventa conquirerem.* Idem Consulatus sui lib. II: *atque animo pendens noctu eventa timebat.*

Error masculini est generis. Virg. Aen. lib. X: *gratusque parentibus error.* Feminini Accius Neoptelemo: *satis iam dictum est, neque ego errantiae animi prave morigerabor.* Neutri M. Tullius ad Hirtium lib. II: *qua in re si mediocriter lapsus sum, defendes meum tolerabile erratum.*

Epulum generis neutri est. Feminini Lucilius Satyrarum lib. XIII: *idem epulo cibus atque epulatio Iovis omnipotentis;* qui versus utrumque designat. Virg. lib. VI: *epulaeque ante ora paratae Regifico luxu.*

Erbum generis neutri est, ut plerumque. Feminini Varro Longe fugit, qui suos fugit: *sed uti serat haec legumina arte parva pauca: cicer, ervillam, ac paregia alia spiria ceteris.*

INCIPIT PER F. LITTERAM.

Frontem feminino genere Virgilius ait: *et frontem obscenam rugis arat.* Masculino Titinius Setina: *quasi Hermafroditus fimbriatum frontem gestas.*

venustamen L. *de Off.* p. 490, 10. *lib. ii in omn.* W. *lib. iiii omn.* L, AJ. *contemptione* JM. *cum in es ir.* comp. *in* L. *cum tu es* cj Roth. *dominatum* AJ. *lib. ii. quorum* L, edd. *Diluv. gen.* (superscr. *masculini*) *habetur ut* (corr. *et*) *sepius* W. *gen. est ut saepius habetur neutri* AJ. *viiii. diluv.* W. *vii. diluv.* M. *ad diluviem* edd. *orendamque* L. *cultis* 1526. JM. *minitatur* edd. *cluent* L. (pag. 204.) *dici p. quodcunque* edd. *nocturna eventa* cjJ. *noctis ev.* fragmCic. *ego errantia* AJ. *def. mecum* AJ. *intolerabile* A. *lib. xiiii.* AJ. *ide epulo*, priore e comp. L. *id epulo* A. *inde ep.* cjJDusa. *atque epulae I.* cjLips. probDusa et M. *epula I.* cjStewech. prVoss. *epulae cibus a. epulum* cjDusa. *Ervum* edd. *sed victus erat* Popma. *sed is viscerat* Palmer. *prava pauca* J. *rara* vel *rapa pauca* cjPalm. *parva parata* cjJ et Popma. *erviliam* cjJ. *ervilla* Popma. *erv. cepa regia* cjJ, Palm. Popm. *allia cypria* cjJ, Popma. *allia spircia* vel *ac pyra* cjPalm. *Feminino* om.

Feminino Pacuvius: *voce suppressa, innato fronte, vultu turpido.* **Cato de Re militari:** *una depugnatio est fronte longo, quadrato exercitu.* **Caecilius Subditivo:** (p. **205.**) *nam hi sunt inimici pessimi, fronte hilaro, corde tristi, Quos neque ut adprehendas, neque vitare scias.* **Plautus:** *nam coloratilem frontem habet petulis.*

Finem masculino genere dicimus. **Virg. Aen.** lib. x: *hic finis fandi. solio tum Iuppiter aureo Surgit.* **Feminino Lucretius primo:** *et merito: nam si ceratam finem esse vident.* **Accius Finidis:** *neque ulla interea finis curas datur.* **Virg. Aen.** lib. iii: *quam fessis finem rebus ferat.* **Caelius Annali** lib. v: *ad aliquam huic bello finem facere.* **Cassius Hemina Historiarum** lib. iiii: *qua fine omnis res atque omnes artes humanitasquae aguntur.* **Varro Meleagris:** *currere, vigilare, esurire, haec quando haec facere oportet? quam ad finem?* **Sisenna Historiarum** lib. iiii: *et prope mediam ad finem ripae pervenerant.* **Varro de vita P. R.** lib. iiii: *ita huius belli horribilis finis facta.*

Funis masculini est generis. **Feminino Lucretius** lib. ii: *aureas de caelo demisit funis.*

Fretum neutri tantum generis esse volumus. **Virg.** lib. iii: *et crebris legimus freta concita terris.* **Masculini Lucretius** lib. vi: *nam fretus ipse anni permiscet frigus ad aestum.* **Nevius:** *dubii faventem per fretum introcurrimus.* **Ennius:** *crassa pulvis oritur, omnem pervolat caeli fretum.* **Lucilius:** *serana caecili nomine et salis fretus.* **Varro Gallo aut Fundania:** *inter Italiam et Siciliam qui est fretus, inter Regium et Messanam.*

Favor est generis masculini. **Feminino Accius Oenomao:** *agustam adhibeant Faventiam, more obsce-* (p. **206.**) *na dictis segregens.*

Fetus masculini. **Virg. Georgicorum** lib. iii: *aut ovium fetus, aut urentes culta capellas.* **Virg. Bucolicon feminino:** *at tu Si fetura gregem subpleverit, aureus esto.* **Idem Georgicorum** lib. iii: *cetera nec feturae abilis, nec fortis aratris.*

Frenos masculini. **Virg.** lib. iii: *et stabulis frenos audire sonantis.* **Neutro**

M. *innata* **AJ.** *simulata fronte* cjGerl. *caverata fronte* Bothe2. *turbido* Bothe. *torpido* cjVoss. *turpitudo* **W**, mssM, **M.** *turpi, livido* cj**M.** *repugnatio* **AJ.** *Caecilius* Gell. **15,** (pag. **205.**) **9, 1.** *neque ut amitias scias* cj Bentin. mgJ. *n. ut mitius scias* cjM. *n. est ut* Gerl. *Plautus* p. **149, 9.** *coloratum* **1526.** **JM.** *petilis* edd. *certam finem* edd. *videret* **1526.** *viderent* **JM.** *id aliquam* **J.** *at al.* cjRoth. *Cassius* p. **314, 17.** *fini* Popma. *finem* **L.** *humanitus aguntur* Popma, probM. *esurire quando* **1526.** **J.** *quando facere* **M.** *ecquando haec f.* cjRoth. *aurea de* **1526** **JM.** *conci* **L.** *terris*, *u* superscr. **W.** *Novius.* *dubiis* **A.** *Enn. Cressis: pulvis* cj**J**, Columna. *pervolgat* cjScal. Columna, Delr. *serana* **L.** **AM.** *sarana*, primo *a* comp. et superscr. littera, quae videtur *e* esse **W.** *eran* mgJ. *serano* **1526.** *Serrano* **J.** *caecili* **W.** *cecili* mgJ, **M.** *caecaeli* **L.** *coeli* **A.** *caeli* **J.** *an Siculi nominet salis* cj**J.** *Sarrana Siculi numina* cjGerlach. *Accius* p. **557, 15.** *augustam* edd. *adh. parentum pa-* (pag. **206.**) *rentiam more* **A.** *ore obsc. dicto segregent* mgJ, **M.** *ii. aut* **M.** *fet. habilis* edd. *fet. abillis* **W.** *viii. frenaque* **M.** *binam ceus*

Virg. lib. VIIII: *frenaque bina, meus quae nunc habet, aurea, Pallas.* Accius: *pari frena tesauri equorum acconmodant.*

Forum generis neutri. Masculini Lucilius lib. III: *Romanis ludis forus olim ornatus lucernis.* Sallustius lib. I: *illum nautis forum.* Pomponius Petitore: *balnea, Forus, macellus, fana, portus, porticus.*

Frigus generis neutri, ut plerumque. Feminini Varro Cras credo, hodie nihil: *atque ut igni fervido medullitus Aquiloniam intus servat frigedinem.*

Fulmentum neutro, ut est in proverbio veteri, quo Varro utitur saepius: *fulmenta lectum scandunt.* Feminino Lucilius lib. XXVIII: *fulmentas aeneis atque aeneis subducere.* Et lib. IIII: *sucit huic fuldum, fulmentas quattuor addit.* Plautus Trinummo: *fulmentas iubeam subponi fico?*

Famulatio, ut dominatio, plerumque genere feminino. Masculino Cicero de Amicitia: *ut in fabulis, qui aliquandiu propter ignorationem stirpis et generis in famulatu fuerint, cogniti sunt* (p. 207.) *et aut deorum aut regum filii inventi.*

Fluvius masculini generis. Feminini, ut amnis plerumque. Sisenna Historiarum lib. IIII: *quod oppidum tumulo in excelso loco, propter mare, parvis moenibus, inter duas fluvias, intra Vessuvium conlocatum.* Idem eodem: *transgressus fluvium, quae secundum Herculaneum ad mare pertinebat.*

Flexus genere masculino. Virg. Georgicorum lib. I: *maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis.* Feminino Cicero in Oratore: *cum alter alteri obicit vocis inflexiones.* Idem in eodem: *ipse se moderans ex virili laterum flexione.*

INCIPIT PER G. LITTERAM.

Guttur neutri est generis. Virg. lib. VI: *ille fame rabida tria guttura pandens.* Masculino Plautus in Milite glorioso: *nam nimis calebat, adurebat gutturem.* Lucilius: *et ventrem et gutturem eundem.* Nevius: *ingurgitavit usque ad imum gutturem.* Varro lege Maenia: *exercebam ambulando, ut siti capacior ad cenam veniret guttur.* Plautus Aulularia: *etiamne obturas inferiorem gutturem?*

Genu neutri est generis. Virg. lib. V: *genua labant, vastos quatit aeger anhelitus artus.* Masculini Lucilius Satyra-

W. *bina eius* AJ. *palles* L. *pari fr.* L. *pary* W. *impari* A. *in Paride* J. *in Parergis* cjVoss. *pars frena* cjM, probBothe, Düntzer. *tesauri*, superscr. *h* L. *thesauri* AJ. *tensarii* cjScal. probVoss. *tersa ori* cjM. *texta auro ori* cjBothe. *balneae* cjM. *Varro* p. 139, 10. 20 *fulmentum lectum* L, AJ. *fulmentas eis atque* AJ. *fulm. clavis aeneis subcudere* cj Casaubon. *fulm. senis ac tinis subd.* cjSalmas. *sufficit huic dum f.* AJ. *sufficit huic: clavis f.* cjCasaub. *subicit huic fulcrum* cj Salmas. *supponi foco* AJ. *supponi soccos* M. *suppingi soccis* mgJ. *aut in fab.* L, AJ. 30 etiam in W *a* superscr. *generis famul.* L, A. *cum agniti sunt* cjM. *loco* om. (pag. 207.) cjM 1. *inter Vesuvium* M. *tr. fluviam* 10 edd. *mod. et virili* M. *exercebar* cjV. D. 20 *ut cibi cap.* Popma. *obteras* W. *obturat* M. *verticulum* L. *nam* om. AJ. *ut nobis* J. *Livius ipsi*, sed corr. ut sit *pisi* W. *adiace-* 30 *matio* A. *adiacemiatico* J. *anatemaico* msJ. *Pisis diadematico foro* cjTurneb. *Pisae Pa-*

rum lib. IIII: *haeret verticulis adfixum in posteriore Parte atque articulis; nam ut novis talus genusque est.*

Gelu neutri generis. Titus Livius: *pisi adtacematico foro praestatur virtuti laus, gelu set multo ocius venio tabescit.* Masculini Afranius Epistula: *quis tu es ventoso in loco, Soleatus, intempesta noctu, sub divo, Aperto capite,* (p. 208.) *silices cum findat gelus?* Accius Prometheo: *tum profusus flamine hiberno gelus.* Cato Originum lib. II: *Libyi, qui aquatum et lignatum videntur ire, securim atque solum ferunt, gelum crassum excidunt, eum loro conligatum auferunt.*

Grando generis feminini. Virg. Georgicorum lib. I: *quam multa in tectis crepitans salit horrida grando.* Masculini Varro Trihodite tripolio, περὶ ἀρετῆς καιήσεως: *nec coruscus imber, alto nubilo cadens, multus, grandine inplicatus albo.*

Gladius masculini. Neutri Lucilius: *herebat mucro gladium in pectore totum.*

Ganeum neutro. Varro Sesquiulixes: *qui se in ganeum ac censum coniecit amicae.*

Grues genere feminino. Virg. Georgicorum lib. I: *Strymoniaeque grues.* Lucilius lib. IIII: *longior hic quam grus grue tota cum volat olim.* Masculino Laberius in Fullonicis: *virum tu hunc gruem Balearicum, an hominem putas esse?*

Greges, ut saepe, generis masculini sunt. Feminini Lucretius lib. IIII: *lanigerae pecudes et equorum duellica proles Buceriaeque greges.*

INCIPIT PER H. LITTERAM.

Horrea genere neutro, ut saepe. Feminino Claudius oratione in Quintium Gallum: *quarum iaceni murena ulla horrea curiaque et tabulariae publicae.* Eiusdem generis tabularias, quo et horreas dixit.

INCIPIT PER I. LITTERAM.

Intiba generis neutri. Virg. Georgicorum lib. IIII: *quoque modo potis gauderent intiba rivis.* Masculini (p. 209.) Lucilius Satyrarum lib. V: *intibus praeterea pedibus praetensus equinis.* Idem XXX: *pulmentaria, ut intubus, aut aliqua et id genus herba.* Pomponius: *in placenta rustici Edunt libenter pedibus tristis atros intibos.*

Interitus generis dicitur masculini. M. Tullius Philippicarum lib. II: *Gneum*

nathenaico foro cjJ. *genu sed* W. *ocyus verno* cjJ, probM. *ocyus vento* cjBentin. *ocius senio* cjTurneb. *int. nocte* J. *sub dio* M. *Li-* (pag. 208.) *byi* om. edd. *Libri qui* W. *Libui* cjRoth. *Ligui* Gerlach. *quin a. ut* cjLips. *iubentur* cjLips. M. *atque solum folum ferunt* L. *atque lorum* cjLips. M. *exidunt* W. *exhidunt* L. *horroda* L. *tripolito* 10 L, A. *tripylio* M. ἀρ. κτήσεως M. ἀρ. καὶ φύσεως AJ. *implicatur* W, M. *her. muero* W, mssM, M. *misero* cjM. *gladiumque in* cjV. D. *qui sese in g. accensum* cjGulielm. *grus grege* cjJDusa. *in Fullonibus* Zell. *Filonico* cjJ. *utrum tu* cjGulielm. *Lucretius* p. 80, 20 27. *lib. ii.* M. *et quorum* W. *Calidius orat.* cjMeyer. *in Quintum* A. *in Q. Gallium* cjMeyer. *iacent* A. *quorum iacent* J, probM. *muri, villa* cjJ. *muri nec ulla* Popma. *muri. nulla* cjM. *ped. perserpsit* vel *pro-* (p. 209.) *serpsit eq.* Charisius. *Idem* p. 137, 28

Domitium non patris interitus, clarissimi viri. Feminini M. Tullius Verrinarum in frumentaria: *cum bis in eadem provincia magnae fugitivorum copiae versatae sunt: tum aratorum interitio facta nulla est.*

Insomnium generis neutri. Feminini Caecilius Plocio: *consequitur comes insomnia: Ea porro insaniam affert.*

Intestinum generis neutri. Lucretius lib. IIII: *horum intestinum quodvis quale eis putandum est?* Masculinum Varro Marcopoli, περὶ ἀρχῆς: *sensus portae, verre idragogiae, clavaca intestini.*

Ingressus generis masculini, ut saepe. Feminini M. Tullius in Oratore: *perfectum hanc video hanc primum ingressionem meam non ex oratoris disputationibus ductam, sed e media philosophia repetitam.*

Iocus genere masculino. Cicero pro Caelio: *ludus, iocus, sermone est familiarium deserendus.* Neutro Nevius Protesilaodam: *iniunt, inruunt, cacinnos, ioca, dicta, riisitantis.* Sallustius in Iugurthae bello: *ioca atque seria.*

incipit per L. litteram. (p. 210.)

Lentem consuetudo feminino genere dici vult. Virg. Georgicon lib. I: *nec Pelusiacae curam aspernabere lentis.* Masculino Titinius: *lenti calido, elvella et rapula, romicae.*

Lux feminini est generis. Virg. in Bucolicis: *si mihi non haec lux toto iam longior anno est.* Masculino Plautus Aulularia: *luci claro disripiamus aurum matronis palam.* Varro Vimarco: *nos ergo nihil egimus, quod legem Lucaniam, luci claro latam, scutulans?* Idem in Efoebo, περὶ ἐμμονῆς: *hodie, si possumus, quod debemus populo, in foro medio luci claro decoquere.* M. Tullius de Officiis lib. III: *et cum prior ire luce claro non queo.*

Lucrum secundum consuetudinem neutri est generis. Masculini Plautus Persa: *nunc ea narrabo, unde tu pergrandem lucrum facias.*

Lavium neutri est generis. Serenus in Opusculis: *laviumque insigne revellit.* Labeare rursum feminini Plau-

piacenta L. *lib. paedidos* cjGulielm. *lib. dapibus* cjM. *tr. adros* L. *tr. acres* AJ. *tritos acres* cjMunk. *Phil. lib. iii.* W. *Caec. Plochio* L. *ins. affret* W. *ins. aufert* L. *quale esse* JM. *Cicero marco* (suprascr. *vi* περὶ L. *poriae* L, AJ. *verro* L, AJ. *venae* cjJ, Popma, M. *hydragogiae* edd. *hydragogia* cjJ, Popma. *clavada* L. *clauca* A. *cloaca* 1526. JM. *perfectum video h.* W. *perfecta hac video* AJ. *perfecta ac* mgJ. *perfecto: ac video* cjNFaber, M. *primam* edd. *sed e*, superscr. *d* L. *sed de* AJ. *repetita* L. *sermo etiam fam.* J. *sermo paene est f.* M. *disserendus* W. *Laevius Prot.* cjOsann. *Protesilao: clam ineunt* AJ. *Protesilao: dum in eum* cjBothe. *Protesilaodamia: irruunt* cj Carrio. *ineunt* edd. *in eum* cjVoss. *cechinnos* edd. *riisitatis* A. *risitantis* M. *risitantes* Carrio. *missitantes* cjBothe. *risitant* J. *usitant* cjVoss. *perlusiacae* W. (pag. 210.) *elvelletrapula* W. *elvella trapula* L. *elvellae trapula* M. *duella trapula* AJ. *elvela rapula* Scal. Voss. *helvellae* cjJ, Popma. *crapula* cjBentin. *romice* L, AJ. *rumice* Turneb. *rumici* cjJ, probNeuk. *rumices* Scal. Voss. Bothe. *vomice* cjBentin. *Plato Aulul.* L. *luce* L, AJ. *marco*, suprascr. *vi* L. *Lucaniam* om. A. probRoth. *legem lucani claro* L. *scutulavimus* Popma. *odie* L. *die* A. *prior ..queo* haec verba non sunt Ciceronis, quare nonnulla

tus in Sticho: *age tibicen, quando bibisti, refer ad labeas tibias.* Novius Macho exule: *verberatio populus homini labeas pugnis caedere.* Idem Praecone posteriore: *ergo dedita opera te, pater, solum foras Seduxi, ut ne quis esset testis tertius Praeter nos, tibi cum tonderem labeas lubens.* Lucilius Satyrarum lib. xxii: *Zopyrion labeas caedit utrimque secus.*

Lacerti generis masculini. Neutri Accius Atreo: *concoquit partem vapore flammam tribuit veribus lacerta in focos.*

Loca generis sunt neutri. Virg. Aen. (p. 211.) lib. i: *loca feta furentibus austris.* Masculini Virg. Aen. lib. ii: *devenere locos, ubi nunc ingentia cernis Moenia.* Nevius belli Punici lib. vi: *convenit, Regnum simul atque locos ut haberent.* Cicero in Oratore: *ducantur, duplices loci: uni rebus ipsis, alteri adsumptis.*

Lapides et feminino genere dici possunt, ut apud Ennium: *tanto sublatae sunt Agmine tunc lapides;* ad Homeri similitudinem, qui genere feminino lapides posuit.

Luxuria generis feminini. Masculini Varro Manio: *nec sumptibus finem lepitus statues, finemque modumque.*

Lusus vel ludus genere dicuntur masculino. Feminino lusiones M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. v: *cum hi vero paulum processerunt, lusionibus vel laboriosius delectantur.* Idem in Oratore: *qui pila ludunt, non utuntur ipsa lusione artificio propriae palestrae.* Varro Cato, vel de liberis educandis: *ab huiusce modi lusionibus radices crudelitas agere solet.*

Labrusca genere feminino. Virg. in Bucolicis: *silvestris raris sparsit labrusca racemis.* Neutro Virgilius in Culice: *densaque virgultis avide labrusca petuntur.*

Liba generis neutri. Virg. in Bucolicis: *sinum lactis et haec te liba, Priape, quotannis.* Masculino Nigidius de Dis: *deinde surgat, faciat libos quattuor, et intra libos duos ad dextra, et duos devexos.*

Lupinum neutro. Varro de re P. R. lib. i: *lacum esse oportet, ubi* (p. 212.) *maceretur lupinum.*

Limfa, aqua, genere feminino, ut

excidisse cjM. *non que* L. *masc. Platus* L. 20 *ne ea* L, A. *Labium* edd. *Lautum* L. *vellit* L. *Labia rursum* 1526. J. *Labeae rursum* M. *ace tibjcem q. biristi reter ad l. tibeas* L. *verberato* cjBentin. mgJ, Munk. *ego dedita* cjJ. M, Munk. *cum tunderem* JM. *labias discidit utr. secutus* mgJ, Dusa. *utrinsecus* cjVar- 30 ges. *vapor flammae* cjVoss. Bergk. *stridunt* cjBergk. *verubus* 1526. JM. *in foco* (pag. 211.) cjVoss. Bergk. *Virg.* p. 512, 2. *lib. ii.* om. L. *lib. i.* edd. *vii. convenit* cjMerula. *locos non haberent* L. *assumti* M. *Lapides ex f.* W. *toto subl.*, sed super *o* scr. *an* W. *λᾶας posuit* mgJ. *Manio: luxuique nec s.* cj 10 Popma. *lepidus* AJ. *legibus .... modumque luxui.* — *Lusus genere* cjRoth. *Luxus vel* W. *paululum .. laboriosis* edd. *de Orat. lib. i.* M. *proprio* M. *Varro* p. 133, 19. *silvestris* 20 p. 449, 17. *sinum* p. 547, 20. *et infra: libos* cjRutgers. Voss. *a dextra* AJ, Rutg. 30 *de Re rustica* edd. *inp. limporem* (pag. 212.) cjJDusa. *Paupertatem: eo* J. *licentiatus* edd. *licentiatu:* Gesner. *lanque* A. *lanq:* suprascr. *ac* L. *lacuque* 1526. J. *languet* mgJ.

saepe. Masculino Lucilius: *inpermixtum limforem.*

Licentiam feminino. Masculino Laberius in Paupertate: *meo licentatus.*

Latrinas genere feminino; et est lavatrina, quod nunc balneum dicitur. Lucilius lib. xi: *qui in latrina languae.* Neutro Laberius Conpitalibus: *sequere in latrinum, ut aliquid gustus ex Cynica heresi.* Hic latrinum ventri finem locum dixit. Lucilius lib. vi: *hoc tuapte credit quemquam latrina petisse.*

Lutum genere neutro; et apud Ciceronem in Epistolis ad Hirtium lectum est plurali numero: *luta et limum adgerebant.* Masculino Claudius Annalium: *pluvia, imbri lutus erat multus.*

Lanicium genere neutro. Virg. Georgicon lib. iii: *si tibi lanitium curae.* Feminino Laverius Paupertate: *nihil refert, mollem e lanitia Attica, An pecore ex hircorum vestium geras.*

INCIPIT PER M. LITTERAM.

Mercatus generis habetur masculini. Serenus Ruralibus: *ad mercatum eo, vilice.* Varro Sexagesi: *sup tum comitia habebant, ibi nunc fit mercatus.* mercatura feminini Plautus Trinummo: *mercaturam eam venalis habuit, ubi rem perdidit?* Novius in Militibus Pometinensibus: *instant mercaturam; pero, rem faciet, frugi est homo.* Lucilius Satyrarum lib. viii: *verum et mercaturae omnes et quaesticuli instituti.* Turpilius Lindia: *consilium hoc coepi: litteras misi ad senem Nostrum,* (p. 213.) *prodesse nobis ex sententia Mercaturam.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *ad quos cum tamquam ad mercaturam bonarum artium sis profectus.* mercimonium neutri Plautus Amfitryone: *ut vos in vestris vultis mercimoniis.* Turpilius Thrasyleone: *videre cupio vestrum mercimonium.*

Melos genere neutro. Naevius Lycurgo: *suave summum melos.* Masculino Accius Vaccis: *acri crepantes melos.* Pacuvius Periboea: *thesiantem fremita concidi melum.* Varro Parmenone: *paci in huius nascuntur pueri rythmus et melos.* Idem Cato, vel de liberis educandis: *omnes enim, qui locuntur, habere debeant quosdam melos.*

Medimnum generis neutri. Masculini Lucilius Satyrarum lib. xv: *praeter-*

gustes 1526. JM. *latrinum neutri* AJ. *credis* cjJDusa. *quemque* A. *quamquam* J. *perisse* M. *annal. lib. iiii: pluvia* AJ. *pluviae* cjGifan. Ursin. *pluvio* cjV. D. *Arctica* cjBothe. *hirc. vestigium* W, JM. *vestitum* cjLips. Muret. *vestim* Zell. *Serenus* p. 431, 19. *Varro* p. 431, 17. *sumptum* W, AJ. *ubi tum* cjMuret. NFaber. M. *mercaturamne an ven.* M. *instat* Scal. NFaber. *spero rem* edd. *peiorem* W, etiam in L *i* super *r* scr. *lib. vi. verum* L, AJ. *quaesticuli isti Intuti* cjScal. (p. 213.) Dusa. *hoc cepi* edd. *occoepi* Gifan. *processe* cjGifan. Bothe. *nebis ex* L. *Tullius* p. 431, 22. *protectus* L. *cupio nostrum* L, edd. *suavissimum melos* cjScriver. *suavisonum m.* cjGulielm. *Vacci* A. *Bacchis* JM. *acris crepantes* mgJ. *acre* Bothe. *crepitantes* AJ. *tesiantem*, *h* superscr. W. *thyasiantem* cjJ. Voss. *thyasum quate* cjPalmer. *cuncta excitantem* cjBothe. *fremitu* JM. *concine melum* cjPalmer. *Palimbacchiis nasc.* cjJ, Palmer. *patri huius nasc.* cjPopma. *puris rh.* cjPalmer. *Cato valde* W. *enim quo* L. *loquuntur* W, edd. *seminis* W.

quam in pretio, primus seminisse, secundus Nummo, tertius iam plures, quam totus medimnus.

Margaritum generis neutri. Varro Ἑκατόμβη, περὶ θυσιῶν: *ubi illa falera gemmeaque efippia, Et arma margariti κανδικαντια?* Feminino Varro Παπιαπαπαῖ, περὶ ἐνκωμίων: *inperito nonnumquam conca videtur margarita, mutami simargdos.* M. Tullius in Verrinis, de Signis: *ullam gemmam aut margaritam.* Varro Marcipore: *altera exorat patrem libram ocellatorum, altera virum semodium margaritarum.*

Messem generis feminini. Masculino Lucilius lib. xxvii: *potius, quam non* (p. 214.) *magnu messe, non proba vindemedia.*

Mendum neutro. M. Tullius ad Atticum lib. ii: *Castricianum mendum non corrigeris.* Feminini M. Tullius in Verrinis: *quae mendosa denique litora.* Lucilius: *nam in quibus mendae Omnibus in rebus fiunt, fierique potissunt.*

Metus masculini. Nevius: *magni intus tumultus pectora possidet.* Ennius: *ni metus ulla tenet, rite virtute quiescunt.*

Murmur neutri est generis. Masculini Varro Sexagesi: *iacciti sumus, ut depontare, murmur fit verus.*

Mundus mulieris generis masculini. Neutri Lucilius lib. xvii: *legat uxori mundum omne penumque.*

Miseria, ut saepe, generis feminini. Neutri Laberius Carcere: *homo frugi, quod tibi relictum est, miserimunium retines.*

INCIPIT PER N. LITTERAM.

Nundinae generis sunt feminini. Varro Marcipore: *maiores sunt pueri, hi pusilli ni, qui spectant nundinas, ut magister dimitt ussum.* Masculini Lucilius lib. xxvi: *paucorum atque hoc pacto si nihil gustat inter nundino.* Varro Gerontodidascalo: *quotiens priscus homo ac rusticus Romanus inter nundinum barbam radebat.* Idem Tafe Minippu: *Romam ipsam marcosioe, non qui in orbe inter nundinum calumniarentur.* Idem Rerum humanarum lib. xx: *decemviri cum fuissent arbitrari, vinos* (p. 215.) *nundinum divisum habuisse.*

Nasus masculini. Neutri Lucilius

20 *semisse* edd. *pluris* **JM**. *margarito candicantia* **JM**. *marg. ut amethystus smaragdus* cjJ. *vitrum smaragdus* cjM. *m. putamen* 30 *sm.* cjGerlach. *non magnum messem esse, non* **AJ**. *non magno messe, non* **M**. *vindemia* (pag. 214.) **AM**. *probam vindemiam* **J**. *corrigeres* **AJ**. *nos corrigemus* **M**. *mundosa* **W**. *quam mendam ista denique litura* cjVictorius. *nam ut quibus* cjJDusa. *magni metus* 10 *t. p. p. Feminini Ennius* edd. *metus tilla t.* **W**. *tennet riae v.* **L**. *tenet teneri v.* **A**. *tenet rite in v.* **J**. *nec metus .... freti virt.* cjM. *acciti* msJ, probJ, M. *siaactiti*, sed ita corr. ut sit *iactati* **L**. *iactati* **AJ**. *depontaremur; murmur* cjJ, probM, Popma. *deportare* **AJ**. *deputare* **L**. *sit verus* **AJ**. *sit ieris* **L**. *Lucilius* Gell. 4, 1, 3. *xvi: legavit quidam uxori* cjBentin. Dusa. *miseriae mumium ret.* **W**; etiam in **L** *ae* superscr. *miserimonium* edd. *retine* Bothe. *Varro* p. 133, 17. *pusilli nigri qui* **AM**. *pusilluli nigri qui* **J**. *expectant* **A**. *dimittat suus* **AJ**. *dimittat lusum* mgJ, M. *inter nundinum* **AJ**. *internundinum* Turneb. item postea. *ipsam in arcosice* **AJ**. *Romani ipsam narcosin aenon* mgJ. *Romani psammacosioe non qui in urbe* cjM. *arbitrati* edd. *binos* **AJ**. *quis oculi* (pag. 215.) mgJ, Dusa. *aequalia sexto* cjScal. *et qualia*

lib. vii: *quos oculi non sunt neque nasum, et qualia sunt.* Idem lib. xxii: *nasum rectius nunc homini est, serene pedes.*

Nepos dici et femina potest Ennio auctore, quae nunc neptis dicitur: *Ilia da nepos, quas erumnas netulisti?*

Nuntius generis masculini. Neutri apud aliquos non receptae auctoritatis lectum est, sed doctos.

Nervi masculini sunt, sicuti plerumque. nervia feminini apud doctos lectum est saepe. Verum Varro Onos lyras: *scientia doceat, quem ad modum in psalterio esttendamus nervias.* Neutri Varro Onos lyras: *et id dicunt suam Breseidem producere, quae eius nervias traciare solebat.*

Novalia genere neutro. Virg. in Bucolicis: *inpius haec tam culta novalia miles habebit?* Feminino Virg. Georgicon lib. ii: *alternis idem tonsas cessare novalis.*

INCIPIT PER O. LITTERAM.

Obsequium neutro genere habetur. Terentius in Andria: *obsequium amicos, veritas odium parit.* obsequelam feminino Plautus in Asinaria: *qui mihi auscultabunt, faciunt obsequelam.* Turpilius Etglero: *set neque offerre hunc diutius errari et conqueri, nec esse suae parum obsequelae.* Idem Thrasileone: *cum interea nihil quicquam a me est praemii, neque erat tuae benignitatis atque obsequelae.* Sallustius Historiae lib. ii: *ibi Fimbriane seditione, qui regi per obsequelam orationis et ma-* (p. 216.) *xime odium Syllae Scarique erant.* Afranius Privigno: *quam mihi sit grata ipsius obsequela.*

Ostrea generis feminini. Lucilius Satyrarum lib. iii: *ostrea nulla fuit, non purpura nulla Peloris.* Turpilius Demetrio: *in acta cooperta age inoras ostreas.* Varro Ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον, περὶ εὐσηρίας: *nec multumnummus piscis ex salo captus Helaps, neque ostrea illa magna capta Quivit palatum suscitare.* Afranius Excepto: *concas, echinos, ostreas marinas.* M. Tullius in Hortensio: *sollertiamque eam posset vel in tegulis proseminare ostreas.* Varro Sexagesi: *tunc nuptiae videbant ostrinam Lucrinam.* Neutri Lucilius Satyrarum lib. viiii:

nobis cjJDusa. *et cilia fronte* cjJ. *serene pedes dicic*, sed *dicic* compuncto L. *serene ped'* W, M. *surae nec pedes dici* AJ. *suraeve pedesve* mgJ, probDusa. *Ilia dia* cjJ, M. *néptis* L. *retulisti* A. *tetulisti* JM. *neutro apud* L, edd. *doctos* Gell. 9, 7, 3. *sicut* L, AJ. *extendamus* cjGulielm. M. *Briseidem* edd. *tractare* 1526. JM. *i: alternis* M. *idem* om. L, A. *edium parit* W. Pro *obsequelam* et sim. ubique *obsequentiam* et sim. scribendum cj Bothe et Neuk. *facient* 1526. JM. *Turp. Epiclero* cjBentin. JM. *set* om. J. *et neque* A. *nequeo ferre* cjCanter. M. *neque ferre* cj Gulielm. *errare* cjCanter. M. *tricari* cjGulielm. *me esse* cjNeuk. *parum* om. 1526. JM. *Fimbriana* AJ. *Fimbriana et sed.* cjM. *S. Scaurique* M. *S. graves carique* (pag. 216.) AJ. *S. cari erant* mgJ. *grata illius* A, Bothe, Neuk. *Pelobis*, *p* supra *b* scripto L. *Pelori* A. *in area* cjJ. *coop. alga* cjPalmer. NFaber. *age minores* cjJ. *Varro ιοππη φακη* L. *ευσηριας* L. *εὐετηρίας* 1526. J. *εὐτελείας* Popma. *multis nummis* vel *multinummus* cjJ. *multinummus* Scal. M. *sala* W. *sola* L. *Helops* 1526. JM. *elops* Scal. Popma. *ulla* J, Popma. *captata* cjScal. M. *eam posse* Nobbe. *eam, qua posset* J. *eam, quae posset* fragmCic. *ostream L.* mgJ, M. *ostreas Lucrinas* AJ.

quid, ego si cerno, ostrea Cognorit fluvium limum ac cenum sapere ipsum? Idem lib. XIII: *hoc fit idem, in cena dabis ostrea milibus nummum Empta?* Varro Eos pote, *περὶ ὡρῶν: non posse ostrea se Romae praebere et ecinos.*

Oves generis feminini, ut plerumque. Masculini Varro Rerum humanarum lib. XXIII: *ut etiam nutantibus, qui oves duos, non duas, dicunt, Homerum secutos, qui ait: πομοι δ οες.* Idem: *Terentio, quando citatus neque respondit, neque excitatus est, eum ego unum ovem multam dico.*

Obsidio feminino. Virg. Aen. lib. III: *cingique urbem obsidione videret.* Neutro Ennius: *cum suo obsidio magnus Titanum premebat.*

INCIPIT PER P. LITTERAM.

Putei sunt genere masculino. Virg. Georgicorum lib. III: *ad puteos aut alta greges ad stagna iubeto Currentem ilignis potare canalibus undam.* Neutro (p. 217.) Varro Gallo vel Fundanio, de miris: *secundo de stativis aquis, ut sunt lacus et stagna et putei et maria.*

Piscatio generis, ut saepe, feminini. piscatus masculini Cicero de Finibus bonorum et malorum lib. II: *istius generis asotos iucunde putat vivere, mundos, eligantis, optumis cogis, pistoribus, piscatu, aucupio, venatione.*

Pulvis generis masculini, ut saepe. Feminini Ennius lib. VIII. Annalium: *iamque fere pulvis ad caelum vasta videtur.* Idem lib. VIIII: *iamque fere pulvis fulva volat.*

Posticam feminino genere consuetudine appellamus. Lucilius Satyrarum lib. III: *non peperit, virum postica parte profundit.* Varro Tafe Minippu: *perrexit interioris partis domus posticae, ut ait Plautus, penitissime.* Titinius neutro in Veliterna dici probat: *atque duo postica, quae loco Mercede.* Idem Fullonibus: *si quis hodie praeter has posticum nostrum pepulerit.* Lucilius lib. VIII: *pistrinum adpositum, posticum, sella, culina.* Varro Prometheo lib. II: *retrimenta cibi qua exierint, per posticum vallem feci.*

Partus masculini est generis. Virgilius: *quin idem Veneri partus suus, et Paris alter.* Paritudo et partio fe-

ego simul ostrea coeno cjFrDusa. *Cognorim* 1526. J. *Non norim* cjJDusa. *coenum* edd. *ho fit* L. *hoc itidem* A. *his itidem* 1526. J. Dusa. *echinos* edd. *xxvii: ut* L, A. *iii: ut* J. *est nutantibus* msJ. *ut aestimantibus* cjJ. *putantibus* AJ. *notantibus* cjM, probVoss. *ut et apud antiquos* cjCanter. *multantibus .. secutis* cjGFGrotefend. *HOMOI* L. *πολλοὶ* msJ. *πολλοὶ δ᾽ ὄϊες* cjJ. *μῆλ᾽ ὄϊές τε* edd. *Idem* Gell. 11, 1, 4. *excusatus est* cjBentin. mgJ, Popma. *ei ego* mgJ, M. *cum saevo .. Titana* cjJ, Columna. *a puteos* L. *iubet occurrentem* L. *iubeto currente in* W. *ilignis* edd. *portare* L, A. *vel* om. L, A. *de* (pag. 217.) *statuis* AJ. *putea* edd. *mari* L. *eleganus* L. *cocis* edd. *vecta vid.* cjGebhard. *Idem — fere pulvis* om. cjMerula. *peperit, verum* 1526. JM. *protundit* AJ, Dusa. *pro fudit* cjCBarth. *Varro* p. 491, 22. *inferiores* A. *interiores* J. *in interiores p. domuis* M. *Idem* p. 366, 16. *pristrinum* L. *pistrino* cjFrDusa. *oppositum postico* cjGulielm. *cella* cjGul. FrDusa. *recrementa* cjPopma. *trimenta* L. *quae exierunt* L, AJ. *quae exierant* Scal.

minino Plautus Aulularia: *probrum, propinqua partitudo cui adpetit.* Idem in eadem: *nunc probrum atque partitudo prope adest.* Afranius Vopisco: *non dolorum partionis veniet in mentem tibi, Quos misera pertulisti, ut partum proiceret pater?* Plautus Truculento: (p. 218.) *horresco misera, mentio quod fit partionis.*

Praesepia neutri sunt generis. Virg. lib. xi: *qualis, ubi abruptis fugit praesepia vinclis.* Feminino Plautus in Curculione: *quin reciperet se huc cessum ad praesepim suam.* Idem: *ad meum erum arbitrum vocat me, hic intra intra praesepias meas.* Varro de Re rustica lib. i: *contra. hic laudabatur ab illis, is habebat culinam rusticam uinam, praesepim latam, cellam vinariam.*

Panis consuetudine masculino genere appellatur. Neutro Plautus in Curculione: *haec sunt ventris stabilimenta, pane et assa bubula.*

Pingue est pro pinguis est, neutrum pro alio genere positum. Novius Triperdita: *si autem pingue est, male cubandum est, putent panticas.*

Perdix et masculino genere dici potest. Varro in Admirandis: *perdicas veotios.*

Palpebrum genere neutro consuetudo dici vult.

Pannus usu generis masculini. Neutro Novius Tabellaria: *qui habet uxorem sine dote, pannum positum in purpura est.*

Purpurissum genere neutro. Afranius Homine: *cedo purpurissum!* Feminino Nevius Sannionibus: *inlino cretam, cerussam, purpurissam.*

Palpebrae feminino Lucretius lib. iiii: *brachia palpebraequae cadunt poplitisque cavanti.* Varro Papiapapae, περὶ ἐνκωμίων: *quos calliblefaron naturali palpebrae Tinctae vallato mobilis septos tenent.* M. Tullius de Oratore lib. ii: *munitaeque sunt palpebrae quae tanquam vallo pilorum.*

Pernities generis feminini. Lucilius Satyrarum lib. ii: *pestem pernitiemque catax quam et Manlius novius.* Neutri Accius Menalippo: *paratus* (p. 219.) *sum, ubi vis, petere pestem, pernities.*

Palumbi feminino. Virg. in Bucolicis: *nec tamen interea raucae, tua cura, pa-*

qua exirent cjRoth. *p. vallum* cjPopma. *p. evallefecerunt* cjScal. *p. evallefeci* M. *idem venerit* L, A. *Partitudo* edd. *nam probrum* 1526. J. *pactitudo probe* W. *venit . . percu-listi* cjBothe. *proiecit* cjNeuk. *huc cessim* (p. 218.) M. *ad praesepiam* AJ. *intra* om. edd. *de Re publica* edd. *rusticam unam* edd. *Tripertita* M. *putrem p.* AJ. *putres p.* cjMunk. *ponticas* W, M. *pantices* mgJ, Bothe, Munk. *p. Boeotios* 1526. JM. *Naevius Tab.* AJ. *Novius Sann.* cjM, Munk. *in licio cretam* AJ. *creto* L. *cer. purpurissum* L, edd. etiam in W *u* super *a* scriptum. *Palpebrae feminino . . vallo pilorum:* hi versus ante lemmata *Pannus* et *Purpurissum* collocati sunt in edd. *iii: brachia* AJ. *poplitesque cubanti* AJ. *calliblepharo* JM. Scal. *Tinctae* vel *Cinctae* Scal. *vallatos* msFabri, Scal. M. *mobiles* cjJ. *mobili* cjScal. M. *septo* cjJ, Scal. M. *M. Tullius de Deorum nat.* M. *quae* om. JM. *Permities* L (ter), etiam in W *n* radendo ex *m* factum. *Lucilius* p. 25, 20. *Manlius nobis* cjBent. mgJ, M. *Melanippo* L. *pestem perniciem* AJ. (pag. 219.) *p. pernitium* cjM. *quia enim* M. *Pomp. Debita* J. *P. de vite* AM. *P. Divite* cjBothe, Munk. *langor* W, A. *l. et oppressit p.* J.

lumbes. Masculino Lucilius lib. xiiii: *macrosque palumbes.* Plautus Bacchidibus: *qui enim intellego; duae unum expetitis palumbem.* Pomponius Devitae: *quo palumbem unum ex ore tollit.*

Pigror generis masculini. Lucilius Satyrarum lib. x: *languor, obressitque pigror, torporque quietis.* pigret. Ennius lib. xvi: *post aetate pigret subferre laborem.* Accius tytesemestra: *omnes gaudent facere recte, mali pigrent.* Feminini pigritia.

Pali genere feminino. Neutro Varro Flaxtabulis, περὶ ἐπαρχιον: *quid? tu non vides in vineis, quod tria pala habeant, tripalles dici?*

Periculum generis neutri. Terentius in Andria: *at stuc periculum fieri in filia grave est.* periclitatio feminini M. Tullius de Deorum natura lib. ii: *sicut ex quibusdam stirpibus et herbis, quarum utilitatis longinqui temporis usu et periclitatione percepimus.*

Paratus generis masculini. paratio feminini Afranius Privigno: *silentio opus est; nulla inest paratio.*

l. ei obrepsitque cjJ, Dusa. *l. obrepsitque* M. *quietem* cjPMerula. *quietis* ex *quietus* radendo factum in W. *Pigne. Ennius* AJ. *xvi: potestate p.* L. *xvii: potestate pigne* AJ, Columna. *potes apte pigre* Merula. *pro aetate piget:* alii, improbColumna. *Clytemnestra* edd. *male* M. *pignem* AJ. *tripales* edd. *istuc* AJ. *Tullius* p. 364, 11. *sirpibus* W. *surpibus* L. *penus parvo spatio* edd. *Pomp. Dotata* cjPalm. probM. *Pomponius: do ego alii* cjNeuk. Munk. *Pomponius: do illi* cjJ. *vinum penumque omnem* cjJ, Palm. M. Neuk. Munk. *ceteram* cjMunk. *alium* cj Palm. Neuk. *praeberem*, sed corr. ut sit *praebere in* L. *omnem. Novius Dotata: c. a. pr.*

Penus generis feminini. Lucilius: *magna penus per vos spatio consumpta peribit.* Masculini Pomponius Dogali *unum penum quae omnem ceterum aliam praeberem penum.* Novius Dofacta *meatn penum conponam; satius est.* Neutri etiam lectum est apud plurimos, quorum auctoritas non probatur. (p. 220.)

Polypus generis feminini. Lucilius lib. xxviiii: *paulisper cui medemtia medem haec se, ut polypus ipsa.*

Paupertas generis feminini. Neutri Caecilius Plochio: *ibo ad forum et pauperi tutelam geram.*

Papaver neutri. Virgilius: *spargens umida mella soporiferumque papaver.* Masculini Varro Adnoprandis: *infriasse ne papaverem.* Plautus: *an si formicis obicias papaverem.*

Pilleus generis masculini. Plautus Captivis: *pilleum quem habuit, diripuit, eumque ad caelum tollit.* Neutri Plautus Cornicem: *te obsecro, Lyde, Pilleum meum, mi sodalis, mea salubritas.*

Prosecta, exta, quae aris dantur, ex fibris pecudum dissecta, sunt generis

p. Atta: meum in cjPalm. similiterque Neuk. *Naevius* AJ. *Novius Dotata* cjBentin. Steph. probJ et M et Bothe 2. *meam penum*, sed corr. ut sit *mea impenum* W. *meam penum*, sed corr. ut sit *mea in penum* L. *meum in p.* AJ, Neuk. *meam in p.* M. *me ut in p.* cj V. D. *quorum auctoritas* Gell. 4, (pag. 220.) 1. *cui medentia* AJ. *cui medemptia* W. *comedens edet* cjScal. *cui me dem edet* cjJ, Dusa. *et pauperio* cjSpengel. *pauperie* Bothe. *Virgilius* p. 404, 33. 405, 10. *Varro noprandis* L, A. *Varro Admirandis* J, Scal. Popma. *infria seni p.* J. *ne* om. cjScal. *Plautus: quam si* M. *Plautus Asinaria: formicis* AJ. *Cornicularia* 1526. JM. *obs. nide* W.

neutri. Licinius Macer in Hornithogonia: *Vulcani tosta vapore Cum virgis prosecta ferunt.* Feminino Lucilius lib. XIIII: *cenam, inquit, nullam neque divo prosectam ullam.* Varro ertipr divinarum lib. XI: *prosiciem extorum vel in mensam porrigere.*

Pedis, quem nos pediculum dicimus, generis masculini est. Novius: *est pedis unus ingens in naso.* Feminino Plautus Vidularia: *ubi quamque pedem videbat, suffurabatur omnis.*

Pluvia, ut saepe, generis feminini. Virg. Georgicorum lib. I: *tunc cornix plena pluvia vocat inproba voce.* Masculino Laberius Late loquente: *qui pedem ex taberna tulimus, tantus cum staret pluor.*

(p. 221.) **Pistillus** masculino. Novius Minia medica: *lacrimae cadent, Calet pistillus.* Idem Fullonibus: *testis, patinas, pistillos mihi cantant.* Neutro Horatius: *pistillum grande est.*

Propago, **propages**, ut saepe, generis est feminini. Pacuvius Antiopa: *salvete gemini, mea propages sanguinis.* Neutri Ennius: *bonis unde forent fructus utaeque propagmen.*

Patibulum genere neutro. Masculino Licinius Rerum Romanarum lib. XXI: *deligat ad patibulos; deligantur et circumferuntur, cruci defiguntur.* Plautus Carbonaria: *patibulum ferat per urbem, deinde adfigat cruci.*

INCIPIT PER R. LITTERAM.

Rictus generis est masculini. Titinius: *cave! Exporge frontem, habeat semper facto rictus.* **ricta** neutri Lucretius lib. V: *mollia ricta tremunt, duros nudantes dentes.* M. Tullius de Signis: *ut rictum mentumque eius paulo sit adtritius.*

Rogus masculini generis. Virg. Aen. lib. IIII: *hoc rogus iste mihi, hoc ignes araeque parabant?* Neutri Afranius Epistula: *pulchre hoc incendi rogum: Ardet, tenetur; hoc sepulcro sepeliet.*

Rudens generis est masculini. Virg. Aen. lib. III: *excussosque iubet laxare rudentis.* Feminino Plautus in Rudente: *dum hanc rudentem conplico.*

Reticulum genere masculino. M. Tullius in Verrinarum Siciriemsi: *reticulumque ad naris admovebat, tenuissimo lino, pleno rosae.* Fenestella Annalium:

obs. vide mgJ, M. *Aemilius Macer* cjVoss. *vulgari* AJ. *cum fibris* vel *vigris* cjPalmer. *inquin* L. *prosiciem ullam* Scal. *Varro Rerum d.* edd. *vel immensam* W, etiam L a 2. m. *prosicere, porricere* mgJ. *proiicere* Turneb. Dusa. *Pl. Aulularia* A. *suppurabatur* L, A. *pluviam vocat* edd. *Pestillus m. nouris* L. (pag. 221.) *Mania* cjJ, Gifan. M. *lacrima et addent, cadet pastillus* msCuiac. *cadunt*, e superscr. W. *cadet pist.* Bothe, Munk. *testas* cjBothe, Munk. *pestinas* L, AJ. *cantent* AJ. *Oratius* W, M. *Muntius* AJ. *Munatius* cjVoss. *Pacuvius* p. 64, 30. *Ennius* p. 64, 31. *boni secunde* L, AJ. *nobis unde .. vitaeque* cjJ, M. *propaginem* AJ. *propagen* cjColumna. *Lucilius R. humanarum* AJ. *Varro R. hum.* Popma. *deligata* L, AJ. *deligate* cjPopma. *affigar* J. *adfigatur* cjV. D. *patibulus ferar..suffigar* cjLips. *Titinius* p. 455, 33. *Tit. Caeco: exp. f.*, *lateat* cjNeuk. *ne habeat* cjHerm. *factos* AJ. *facito* mgJ, Neuk. Herm. *nudantia* edd. *sepulcro sepeliet* L. *s. sepelietur* A. *s. sepeli licet* J. *s. saepe licet* W, M. *hic se pulchre sepeliet* cjNeuk. *excissos* [illegible] *M. Tullius*

(p.222.) *fascem pectoralis reticulus.* Neutro Claudius primo: *prius hisce auctoribus inde reticula galearia.*

Ramenta generis neutri, ut saepe. Feminini Plautus: *ramenta fiam plumbea propensior.*

Rastros genere masculino dicimus, ut apud Virgilium et Terentium. Neutro apud Cornelium Celsum: *omnes rastra et adtollunt et adigunt.*

Raptus generis masculini. Feminini Terentius in Adelfis: *disperre, Ctesifontem audivi filumina adfuisse in raptione cum Aescino.*

Reditus generis masculini. Virg. Aen. lib. iii: *nostri reditus, expectatique triumphi?* Feminini M. Tullius Philippicarum lib i: *exponam vobis breviter consilium profectionis et regressionis meae.* Varro Rerum humanarum lib. xx: *omnis Tarquinios eicerent, ne quam reditionis per gentilitatem spem haberent.* Idem in eodem: *ad milites facit reversionem.*

INCIPIT PER S. LITTERAM.

Secus masculini generis esse manifestum est. Neutro Sallustius dixit Historiarum lib. ii: *at Metellus in ulteriorem Hispaniam post annum regressus, magna gloria concurrentium undique virile et muliebre secus per vias et tecta omnium visebatur.* Sisenna Hist. lib. iii: *tum in muro virile ac muliebre secus populi multitudine omni conlocata.*

Specus genere masculino. Varro Rerum divinarum lib. iiii: *ibi cum amissam capram desiderarent, animadvertissent quendam specum tenebricosum.* Ennius Lytris: *inferum vastos specus.* Feminino Ennius Annalium lib. xvii: *concava sub montis latet specus* (p.223.) *intus patebat.* Accius Niptris: *inde advenio montem Aetam, scruposam specum.*

Strigilim manifestum est esse generis feminini. Neutri Varro Vimarco: *κατάχρησις est enim vera, cum in candelabro pendet strigilis.*

Sortes genere feminino. Virg. lib. x: *nescia mens hominum fati sortisque futurae.* Masculino Virgilius lib. iii: *quae sortitus non pertulit ullos.*

Salis genere masculino. Terentius: *labore alieno magno partam gloriam Verbis saepe in se transmovet, qui habet salem, Quod in te est.* Plautus in Mer-

p. 141, 19. 350, 14. 411, 22. *Verr. actione septima* 1526. JM. *Siciliensi* cjRoth. *plenum* (pag.222.) 1526. J. *privisque ductoribus indit* cjLips. *Cessum* W. *disperii* edd. *filium una aff.* JM. *iiii: nostri* L, AJ. *xi: hi nostri* M. *expectati quae trium* L. *M. Tullius* p. 299, 8. *Tarquilinios* L. *nec quam redditionis* L. *Sexus* (ubique) edd. *Specus* (ubique) W; etiam in L *p* superscr. *v.ci muliebre* L. *visebantur* AJ. *ium in aiuro* L. *omui collecta* cjJ. *cum admissam* W. *cum amasam capriam* L. *animadvertissentque quendum* JM. *montis late* 1526. JM. (pag.223.) *m. latere* cjFruter. *intus petebat* L. *Pacuvius Niptris* cjScriver. Voss. Bothe. *Oetam* edd. *scripsam specum* L. *vera causa in* A. *iiii: quae* L, AJ. *Terentius* p. 318, 9. *magnam* AJ. *Plautus* p. 115, 31. *ind. alem* W. *legimus: exfit est sale* cjScal. *legi: muries fit ex sale* cjCuiac. M. *quod sal* cjCuiac. probM. *siistum* L. *ustum* AJ, Scal. *si pisum* cjUrsin. *tunsum* cjCuiac. probM. *et in ollam* Scal. Cuiac. M. *facide* L. *facile* AJ. *fritilem* cjScal. Popma. *fictilem* cjCuiac. M. probOMüller.

catore: *quasi in aqua indideris salem.* Neutro Varro: *commentario veteri Fabi Pictoris legi: mustes fit et sale, quo sale sordidum sustum est et ollam rudem facidem adiectum est, et postea id sal virgines Vestales serra ferrea secant.*

Socrus et masculino genere veteres dici posse voluerunt. Naevius Pellico: *desine socri tuo, fratri patrui meo.*

Salum neutri generis est vulgari consuetudine. Masculini Ennius Hecuba: *undantem salum.*

Sibilum neutro, ut apud Serenum: *suave sibilum.* Masculino Virg. in Bucolicis: *nam neque me tantum venientis sibilus austri.* Lucilius: *saxa et stridor ubi atqueerunt, dum sibilus institis.*

Sagum generis neutri, ut plerumque. Masculini Ennius: *tergus igitur sagus pinguis opertat.* Varro Virgula divina: *cum neque aptam molis umeris fibulam sagus ferret.*

Spari, quod est genus teli, masculino (p.224.) genere; ut est apud Virgilium: *agrestisque manus armat sparus.* Neutro Lucilius: *tum spara, tum rumicis.*

Sanguis masculino genere in consuetudine habetur. Virg. Aen. lib. II: *vos o, quibus integer aevi Sanguis, ait.* Neutro Ennius Hecuba: *heu me miseram, interii, pergunt labere sanguen sanguine.* Lucretius lib. I: *visceribus viscus gigni, sanguenque creari.* Accius Amfitryone: *cum patre parvos patrum hostifice Sanguine sanguen hiscere suo.* Idem in Aeneadis, aut Decio: *vim Gallicam obduc contra in acie exercitum. vae patrum hostili fuso sanguen sanguine!* Varro Cosmotoryne, περὶ φθορᾶς κόσμου: *Africa terribilis contra concurrere ibis; Atque Aenea misceri sanguine sanguen.* Cicero de Finibus bonorum et malorum lib. V: *quotusquisque est, cui, mors cum adpropinquet, non fugiat timido sanguen atque exalbescat metu?*

Subcuboneum positum pro succuba, Titinius testis est in Psaltria: *contemplari ancillas, quam arbitrer illarum subcuboneam esse.*

Simile est pro similis est, pro masculino positum neutrum. Titinius Fullonibus: *formicae pol persimile est rusticus homo.* Naevius Gemnastico: *pol aut parasitorum aliorum simile est.* No-

abiectum AJ. *obiectum* Scal. *coniectum* Cuiac. *ferreo* W. *Pellice: desim socro* cjBothe. *patrueli meo* cjM, Bothe. *ubi aqua erunt* mgJ. *ubi acquierunt* cjLips. M. probDusa. *tum sibilus instat* vel *infit* cjLips. *tergius* AJ. *tergum* cjJ, Merula, Columna. *Varro* p. 538, 28. *a. mollis* cjBentin. JM. *mollibus* A, Popma. (pag. 224.) *sagis* L, A. *Virgilium* p. 555, 19. *rumices* 1526. J. *Ennius* p. 466, 26. 504, 6. *eheu* L. *hei* Hermann. *miserum* Voss. Osann. *lavere* JM. *lambere* A. *Lucretius* p. 184, 13. *viscere suo* J. *miscere* cjPasserat. *exercitumve* W, M; etiam in L *a* compunctum. *acie exercituve* 1526. J. *aciem exercitum* cj Delrius, Bothe. *vae patrium* cjBothe. *Reparatum* cjNeuk. *Paternum* cjGrotius. *fusum* AJ, Grotius, Neuk. *infusum s. sanguini* cj Bothe. *aeneae* AJ. *concurrere, civis Civi, atque Aeneae* cjNFaber. *Didus Atque Aeneae* cjPopma. *concurret Iberis, Ac gens Aeneae miscebit* cjLips. *ibus; Atque* cjV. D. *cum mors cum* L. *non refugiat* M. *Subcubonem pos.* M. *illarum subcuboneum* AJ. *illarum subcubonem* M. *Gymnastico: pol haud* cjBent. JM. *pusilli* J. *simile es . . nactus es* 1526. JM. *natus est* W. *nanctus est* L, *n* posteriore compuncto.

vius in Militibus Pometinensibus: *tu pueri pausilli simile est, quia enim ad os fers, quicquid nactus est.*

Schema feminino genere dici veterum usurpat auctoritas. Plautus Amfitryone: *quod ego huc processi sic cum servili schema.* Pomponius Prostibulo: *si valebit plus in buccam vetet, si dicin* (p. **225.**) *schema.* Neutro Naevius Lygurgo: *pergite, tyrsigere Brehcae, modo Bacchico cum schemate!* Lucilius lib. xxviiii: *in gemnasio ut schema antiquo et spectatores retineres.*

Scrobes feminino genere. Masculino Plautus Amfitryone: *ibi scrobes fodito sexagenos in dies!* Idem Aulularia: *ego ecfodiebam in die denos scrobes.* Varro Rusticarum rerum lib. i. *scrobiculum* dicit. Idem Manio: *quod dum administrant, in scrobe fodiendo inveniunt arcam.*

Syngrafas feminino genere M. Tullio auctore dicimus: *pro negotiatoribus Achaeis syngrafas, qua nostra voluntate conscripsimus.* Masculino Plautus Asinaria: *agedum, istum ostende, quem conscripsisti, syngrafum.*

Silex omnium consensu feminino appellatur genere. Virg. in Bucolicis: *a! silice in nuda.* Masculino Lucretius lib. i: *unde queant validi silices ferrumque creari.* Idem lib. v: *non ruere avulsos silices a montibus altis.*

Spicae generis sunt feminini. Varro Sexagesi: *sic canis fit e catello, sic e tritico spica.* M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. iiii: *non enim, quod facit in frugibus, victum ad spicam perduxerit.* Masculini M. Tullius de Senectute: *culmoque erecta geniculato vaginis iam quasi pubescens includitur, e quibus cum fundit fruges spici ordine structas.* Varro Lege Moenia: *neque in bonam segetem nullum est spicum nequam, neque in mala non aliquod bonum.*

Squalor masculini est generis. Feminini Accius Eurisace: *pro di inmortales, speciem humanam inusi-* (p. **226.**) *tatam, egregiam, indignam ciade et squaliisdine!* Idem Telefo: *nam etsi opertus squalitate est luctuque horrificali.* Varro Manio: *ager derelinqueretur ac periret squale scabreque, inluvie et vastitudine. Squalitate summa, scabie summa in erumna obruta.*

Suasione generis feminini. Neutri Accius Clytemestra: *scibam, hanc mihi suppremam lucem et servitutis finem dari.*

Scutum generis neutri. Masculini Turpilius Demiurgo: *quia non minus res hominem quam scutus tegit.*

30 *huc praecessi* L. *v. puls, in b. betet* cj Palm. Munk. *si licium, in schemam* cjPalm. (p. **225.**) *sic dicunt schemá* cjMunk. *vertet; sic dicam schemá* cjBothe. *thyrsigerae Bacchae* **1526.** JM. *m. Bacchiaco* cjBergk. *cum schema* cjBothe. *in gymnasioque Ut* mgJ. *Schemate ut* cjJDusa. *antiquum* cjGerl. *est peccatores* L, AJ. *retinerem* AJ. *ego haec fodiebam* 10 L, A. *quoddam* L, A. *qui dum* cjBentin. *prae negot.* edd. *quas nostra* edd. *conscripsti* M. *a sicile* W. *unde quaeat* L. *si canis* 20 edd. *tr. spicam* L, A. *camoque* L. *calamoque* AJ. *calmoque, u* superscr. W. *et quibus* L. *bona segete* AJ. *aliquid* M. (pag. **226.**) *indignam clade* edd. *squalidine* A. *squalitudine* JM. *operta* AJ. *horrificabili* Voss. *Varro* p. **125, 53. 168, 19. 185, 16.** *vastitudine Lucilius: squalitate .... obrutam* **1526.** JM.

Seplasium generis neutri. Varro *Ἀνθρωποπόλι, περὶ γενεθλιακῆς: dotis dato insolam Chrisam, agrum Accubum, Seplasia Capuae, macellum Romuli.* **seplasia** feminini Varro Sinefoebo, *περὶ ἐμμονῆς: hic narium Seplasiae, hic hedycus meapolis.* Pomponius Quinquatribus: *venit, inquit, rogatum nos, quando nostrae essent Seplesiae.*

Stupor generis masculini. **stupiditatem** Accius Aepigona: *ita imperitus stupiditate erumpit se, inpos consilii.*

Statura generis feminini. Lucilius lib. xxviii: *quare pro facie, pro statura Accius status.* Masculini M. Tullius de Officiis lib. i: *in corporis denique motu et statu cernitur.*

Stirpem generis feminini Virg. Aen. lib. vii. dixit: *heu stirpem invisam et fatis contraria nostris Fata Frygum!* Masculino Ennius Annalium lib. v: *homines Pyrrhus, uti memorant, a styrpe supremo.* Pacuvius Athalanta: *dubito, quam insistam viam, Aut quod primordium* (p. 227.) *capissam a stirpem exquirentem.* Virg. Aen. lib. xii: *namque diu luctans, lentoque in stirpe moratus.*

Satio generis feminini. Virg. Georgicorum lib. i: *vere favis satio.* Masculini M. Tullius de Senectute: *quid ego vitium ortus, satus, incrementa conmemorem?*

incipit per T. litteram.

Tactus generis masculini, ut saepe. Feminini Cicero Tusculanarum lib. iii: *qualis haec aurium, tales sunt et oculorum etactionum et odorationum et saporum.*

Tale positum pro talis. Titinius Setina: *accede ad sponsum audaciter: virgo nulla est tali Setiae.*

Tonitrus positum pro tonitru. Plautus Amfitryone: *strepitus, screpitus, sonitus, tonitrus.*

Tergum neutro genere dici et consuetudo et veterum firmat auctoritas. Plautus Pseudulo: *numquam edepol vestrum durum tergum erit, quam hoc terginum meum.* Masculino Plautus in Asinaria: *habeo, opinor, familiarem tergum, ne queram foris.*

Textus masculini est generis. Neutri Lucretius lib. v: *tris species tam dissimilis, tria talia texta.* Idem lib. vi: *propter dissimilem naturam textaque*

cf. p. 126, 5. 401, 29. *Clytemnestra:* non pauca excidisse videntur. *et servitii* cjVoss. probBothe. *hominum* W, M. *περὶ* om. W. *doti* AJ. *insulam* edd. *chriam* L; etiam in W *s* inductum. *Chrysam* M. *Chium* AJ. *Caecubum* AJ. *Varro in Ephebo* cjM. *hedicus* W, M. *ἡδύβιος* cjGerlach. *Neapolis* edd. *inquid* L. *Seplasiae* edd. *Stupiditatem* (vel *Stupiditas*) *feminini*. *Accius* edd. *Epigonis* cjM, Bothe. *quaere* cjJDusa. *accius* om. 1526. J. *denique metu* L. *Virg.* p. 303, 32. 455, 26. *Aen. lib. viii.* W. *nomine Pyrrhus* Columna. *omnes* P. J. *Aemonis* P. cjScal. Merula.

dubito ad quam A. *dubitam quam* M. *ad stirpem* AJ. *exquirendum* cjBentin. (pag. 227.) 1526. J. *in tirpe* W. *bene favis* L. *vere fabis* edd. *ingremeta gonmemorem* L. *tactionum* W, M. *et tactionum* AJ. *Tali positum* J. *audacter* Bothe, Neuk. *est tale etiam est* AJ. *tali' Setiae* mgJ, Gulielm. Bothe, Neuk. *strepitus, crepitus* edd. *vestrum durius* cj Bentin. mgJ. *Nyctegresias* L, A. *ascendit* mgJ, Palmer. Bothe. *scandit* cjCanter. probM. *scindit* cjGif. *horum* cjBothe 2. *aura* cjPalm. probM. Voss. Bothe 1. *aurea* cjGifan. *ira* cj Canter. *Volcanus* cjGifan. Bothe. *vulgani* W.

rerum. Accius Nyctegresia: *scendit hora laterum texta Vulcani vorax.*

Terriculae generis feminini. Neutri Accius Epinausimace: *ubi nunc terricula ta sunt?* Idem Telefo: *proinde istahaec tua Aufer terricula, atque animum iratum conprime.*

Torquem generis masculini. Lucilius (p. 228.) Satyrarum lib. xi: *conventus pulcher, braces, saga, fulgere torquem Datis magni.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *atque hic Titus Manlius is est, qui ad Anienum Galli, quem ab eo provocatus occiderat, torque detracto cognomen invenit.* Feminini Varro Ἔχω σε, περὶ τύχης: *tela dextra vibrant, russatia emicant, atque insignibus Martis torques aureae, scuta caelata Hibero argento gravi crebra fulgent.* Claudius Quadrigarius describens Manli Torquati pugnam: *ubi eam evertit, caput praecidit, torquem detraxit, eamque sanguinulentam sibi in collum inponit.* Varro de vita P. R. lib. i: *auri pondo duo milia acceperint ex aedibus sacris et matronarum ornamentis, a quibus postea id aurum et torques aureae multae relatae Romam atque consecratae.*

Timor generis masculini. Feminini Pacuvius Periboea: *et fare, quae cor tuum timiditas territet.* M. Tullius de Re publica lib. ii: *esse autem angores, si miseria adfictas aut abiectas timiditate et ignavia.* Idem de Oratore lib. ii: *pudore a dicendo et timiditate ingenua quadam refugisti.* In eodem: *neque illa mihi cautio et timiditas in cauti propter praestantem prudentiam Crasti natelegenda est.*

Tractus generis masculini. Varro Motum muli scabunt, περὶ χωρισμοῦ: *ut venalem tuniculam poneret, cottidie ut videret, totum denique, etiam suis manibus lanea tracta, ministrasset inpectori.*

Tribulae feminino. Virg. Georgicon lib. i: *tribulaeque trahaeque et iniquo pondere rastri.* Neutro Varro Rerum rusticarum lib. i: *quod fit apud alios iumentis, hic tribulo fit.*

Torpor generis masculini. (p. 229.) Lucretius: *tantus conduxerat omnia torpor.* torpedo feminini Sallustius Hist. lib. i: *haec si placent, si tanta torpedo animos oppressit.*

Tapete generis neutri. Turpilius et

terricula tua sunt cjM, Bothe, Herm. *terricula cita sunt* AJ. *istaec tua* cjBothe. (pag. 228.) *Lucilius* p. 506, 20. *braches* W, A. *bracae* cjBentin. JM. *torques* cjBentin. *Datis* om. cjBentin. *ducis* cjGerlach. *russa tria em.* mgJ. *russantia* Gerlach *torqueas* L, A. *aureae scuta* ita correctum, ut sit *aureas et scuta* L. *aureas et sc.* A. *aureae et sc.* JM. *Ibero* Popma. *Claudius* Gell. 9, 13, 18. *ubi eum* 1526. JM. *praecidi* L. *acceperunt* 1526. J. *sacris matronarum* W, M. *ccfare* M. *terretet* A. *territat* JM. *mis.* *afflictas* edd. *atque abiectas* mssVatic. AJ. *tumiditate* W. *p. addicendo* L. *p. abdicendo* A. *p. dicendo* M. *In eodem* p. 491, 51. *in causis propter* mgJ, M. *Crassi neglegenda* JM. *masc. Neutri Varro Mutuum* M. *ut vieret tortam* cjPalmer. *lenea* L. *ministrasse* cjPalmer. *intectori* L. *infectori* AJ, Turn. Palm. *lib. i: sublimaequae trahequae* L. *traheaeque* edd. *pastri* L. *apud* om. L. *Lucilius: tantus* cjRoth. *animos* (pag. 229.) *obressit*, *p* super *s* scr. L. *obrepsit* AJ. *derigerentur* L. *dirigentur* W. *Tumbi masculini*

Caecilius: *glabrum tapete*. Masculini Virgilius: *pulchrosque tapetas*.

Tributum neutro. Masculino Cato Originum libris: *ne praedia in lubricum dirigerentur, cum tributus exigeretur*.

Testa genere feminino saepe invenitur. Neutro apud obscurae auctoritatis, sed summos scriptores legimus.

Turdi masculini sunt generis, ut plerumque lectum est. Feminini Varro Quinquatribus: *tu Phedi contra caudes audes dicere, cum i eborato lecto ac purpure operis toro cubare videas egrotum, et eius prius album quam typen subducere malis*.

Tarditas generis feminini. Masculino Varro Vimarco: *ne me pedatus versuum tardor neprenet tarte cum pritymon certum*.

Tibia generis feminini. Masculini Varro Medio: *quare meas lubidinis ac tibias bilinguos*.

Tartara neutro genere. Virg. lib. vi: *at leva malorum Exercet poenas, et ad impia Tartara mittit*. Masculino Virg. lib. vi: *tum Tartarus ipse Bis patet in praeceps tantum*.

INCIPIT PER U. LITTERAM.

Uterus masculino genere dicitur. Neutro Plautus Aulularia: *perii, mea nutrix, obsecro, uterum dolet*. Turpilius Filopatro: *diisperi misera, uterum cruciatur mihi*. Afranius in Vopisco: (p. 230.) *sedit uterum, non ut omnino tamen*.

Venatus masculini est generis. Virg. lib. viii: *venatu adsiduo et totum cognovimus amnem*. Et Georgicon: *sed rami atque asper victu venatus alebat*. **venatura** feminini Plautus in Milite glorioso: *viden' tu illam oculis venaturam facere atque aucupium auribus?*

Vultus masculino genere appellatur. Virg. lib. v: *mene salis placidi vultum fluctusque quietos?* Neutro Lucretius lib. iiii: *ut patribus patri: sed quos utriusque figurae Esse vides iuxtim, miscentes vulta parentum*. Ennius: *adversabantur semper vivos vostraque vulta*.

Vulgus neutro genere solum dici putant. Lucilius Satyrarum lib. xiiii: *dilectum video studiose vulgus habere*. Masculino Sisenna Historiarum lib. iii: *inperitum concitat vulgum*. Virg. Aen. lib. ii: *tunc spargere voces In vul-*

cjPopma. *quinquatrubus* L. *tu pledi* L, JM. *tu pleni* A. *tu Phaedi* Popma. *conta caudes* L. *contra audes* J. *contra quid audes* cjM. *contra ac vides audes* cjRoth. *dicere cum in eb.* AJ. *dicere in eb.* cjLips. *purpurei* AJ, Lips. *purpurae* M. *operis to cubare* L. *purpureo peristromate* cjRoth. *alphum quam* mgJ, Popma. *alvum quam turdum* cjScal. *turdum quam alvum* cjLips. *quam tympen* AJ. *quam tylen* vel *tymben* cjPopma. *alvum quam typhen* cjRoth. *nec me* Popma. *praedatus* AJ. *pedatas v. tardu*, sed corr. ut sit *pedatus v. tardor* W. *nepraenet* W. *refrenet arte* Popma. *prytimon* J. *prytinon* W. *ἐρίτιμον κέρκον* cjJ. *ἐρίτιμον* vel *rhythmion certum* cjPopma. *Varro Modio* 1526. JM. *quaero meas* cjJ, Popma. *lubidines ad tibias* cjJ. *bilingos* edd. *bilinguo* Popma. *ac leva* L. *tum tartaris* L. *disperii misera* edd. *viii: venatu* AJ. p. 275, 28. (pag. 230.) *asper vixtu* L. *a. iuxta* A. *salis plaucidi* L. *patrio: sed* mgJ. *sed quod* AJ. *aversabuntur* Scal. Merula, Columna. *semper vos vostraque* cjJ, Gifan. M. *semper nos nostraque* Scal. Columna. *putat* AJ. *delectum* cj FrDusa. *contat vulgum* L, A. *hinc spar-*

gum ambiguas. Accius in Eurisace: *diffidum antem ne cidere turbat vulgum ambigua accius evitat, moeros disicit.* Idem Epigono: *et nonne Argivos fremere bellum, et velle vi vulgum videt?* Varro in Cycno, *περὶ ταφῆς*: *quare Heraclides Pontificos plus sapit, qui praecepit, ut conbureret, quam Democritus, qui, ut in melle servarent: quem si vulgus secutus esset, peream, sic centum denariis calicem mulsi emere possimus.* Idem Onos lyras: *iurgare coepit dicens: quae facis atque In vulgum vulgas.*

Usus generis masculini. Cicero de Oratore lib. II: *adiungeretur usus frequens, qui omnium magistrorum prae-* (p. 231.) *cepta superaret.* Feminino Plautus in Amfitryone: *usuramque eius corporis coepit sibi.* Accius in Oenomao: *atque hanc postremo solis usuram cape.* Varro in Tafe Minippu: *Diogenem litteras scisse, dum usioni quod satis esset.*

Vectis generis masculini. Lucilius Satyrarum lib. IIII: *ne agitarem manu tu pessulus et hunc vectem possis cuneis ipso.* Virgilius: *centum aerei claudunt vectes.*

Vepres generis masculini. Virgilius: *sparsi rorabant sanguine vepres.* Feminino Pomponius Porto, per hypocorisma: *decedo cacatum, vepra est veprecula.* Lucretius lib. IIII: *nam saepe videmus Illorum spoliis vepres volitantibus auctas.*

Vadum generis neutri. Virg. Aen. lib. I: *in vada caeca tulit.* Masculini Sallustius Historiarum lib. I: *et mox Fufidius adveniens cum legionibus, postquam tantas spiras, haud facilem pugnantibus vadum, cuncta hosti quam suis oportuniora videt.*

Vespera feminino. Opta *tum germanus meas vespera oriente clanculum ferri ad speciem delino.* Masculini Plautus in Amfitryone: *haec illis est pugnata pugna usque a mani ad vesperum.* Virg. Georg. lib. III: *cum frigidus aethra vesper Temperat.* Terentius

gere AJ. *d. amantem cidere* AJ. *d. autem* mgJ, M. Scal. *diffugiam an mantem* cjLips. *diffingam* vel *diffindam amantem* cjCBarth. *Iphidamantem neci* cjRoth. *ne cidare turbet* mgJ. *ne quid ea re turbem* cjLips. *occidere tentat* cjGerl. *ambigua accius* om. cjRoth. *Accius: vulgum ev.* cjLips. *ac ius vitat* cjScal. *abigit, civis ev.* cjM. *facies evitet. m. disiiciat* cjCBarth. *Epigonis* cjM. *V. in cycno,* sed ita scriptum ut possit etiam *in crono* legi L. *in crono* AJ *Ponticus* 1526. J. *Ponticos* M. *praecipit* W, JM. *comburerent* 1526. JM. *comburerentur* Popma. *si centum* 1526. JM. *calicem masi* L. *Idem* p. 182, 31. *quare facis* Columna. *lib. i: adiungeretur* M. *postre-* (pag. 231.) *mam* cjBergk. *solic* L. *solit* A. *rape* cjBergk. *Varro* p. 248, 10. *tum usioni* M. *agitare .. pessulos .. ipse* cjGerlach. *nam tu p.* mgJ, probDusa. *pessulis* M. *cuneo* cjDusa. *parsi* L. *orabant* W. *Portitore* mgJ. *Porco* cjBothe. *per hipocons* L. *ipocons* AJ. *decedo cacatum* om. L, AJ. *dede, cedo* mgJ. *dide, cedo cacabum!* cjGulielm. *vipera est in vepr.* mgJ, Gulielm. Bothe. *prope est vepr.* cjScal. Munk. *ubi est vepr.* cjRoth. *Lucretius* p. 458, 14. *in vade* L. *et vox* L, A. *Stipidius* L, AJ. *Aufidius* cjLips. *tantas asperitates* cjJ, Carrio, Lips. *suadum .... oportunio pavidet* L. *Oppius: tum germanas* cjJ. *Atta* cjM. *Turpilius Dotata: manus* cjScal. *declino* cjScal. *specum destino* mgJ. *usque ad mane ad* AJ. *frigidus aera* 1526. JM. *heaut. libro vii. numquam* L. *tam vespert* L. *Neutri Livius Andronicus:*

Heautontimorumenon: *numquam tam mane domo egredior, neque tam vesperi Revortor.*

Utres usu generis masculini tantum modo deputantur. Neutri Lucilius: *Andronius Flacchi teget utria.*

Vigiliae generis feminini sunt, ut plerumque. Neutri Varro in Endymio- (p. 232.) nibus: *animum mitto speculatum tota urbe, ut, quid facerene, homines cum experrecti sint, me facere certiorem; si quis melius operam superet, ut eius consilio potius vigilius amminicularem nostrum, quid vidit aliud curvantem extrema noctis tempori.*

Victus pro vita positum genere masculino. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. v: *persecutus Aristoteles animantium omnium ortus, victus, figuras.*

Flacci cjJ, Düntzer. *Andronii Flacci* cjJ Dusa. *Androgynus Flacci* cjScriver. *tege* 1526. J. *leget utria* cjScriver. Düntzer. *flacciscent utria* cjBothe. *animum meum mitto* (pag. 232.) Scal. *tota orbe*, sed *u* superscr. L. *toto orbe* AJ, Scal. *quid facerent* edd. *quid facerem* cjRoth. *exporrecti sient* cj Popma. *me faceret* edd. *me melius o. sumeret* Scal. Popma. *consilio ocius* Scal. *vigilius*, sed corr. ut sit *vigilias* L. *vigilium* edd. *amminicutarem* L. *qui videt alium* edd. *evantem* mgJ. *turbantem* cjPopma. *aliud curantem* cjRoth. *extremo n. tempore* J, Popma. *tempora* A, Scal.

Cap. IIII.

INCIPIT DE VARIA SIGNIFICATIONE SERMONUM.

PER A. LITTERAM.

Advorsum contra significat. Terentius Adelfis: *neque servulorum quisquam, qui advorsum ierant.* Plautus in Asinaria: *quae illa praeda est? ibo advorsum, atque electabo, quicquid est.* Advorsum rursum apud significat. Titinius Gemina: *mulier, credo, advorsum illum res suas conqueritur.* Terentius in Andria: *et id gratum fuisse advorsum, habeo gratiam.* Ennius Telefo: *te ipsum hoc oportet profiteri, et proloqui Advorsum illam mihi.* Afranius Excepto: *de vita ac morte domini fabulavere Advorsum fratrem illius, ac dominum suum?* Plautus in Aulularia: *egone ut ea advorsum mentiar, mater mea?* M. Tullius de

in adelfis: *in* om. G. Bb. Ba. A. *iverant* Bb. *adversum* L. G. Bb. Editt. *abeo* L. B. *Ennius..mihi* om. Ba. B. l. 27 *illius..31 potest* om. Bb. Ba. *ne qua isti* G. L.

Finibus bonorum et malorum lib. III: *haec vero pietas advorsum deos, nec qua isti gratia debeatur, sine explatione naturae intellegi potest.*

Anima est secundum consuetudinem spiritus quo vivimus. Virg. Georgicorum lib. IIII: *animasque in vulnera ponunt.* (p. 233.) Anima rursum alitus oris et odor. Virg. Georg. lib. II: *animas et olentia Medi Ora fovent illo, et senibus medicantur anelis.* Titinius Fullonibus: *interea foetida anima nasum oppugnat.* Plautus in Asinaria: *an fetet anima tuae uxori?* Idem Mercatore: *ieiunitatis plenus, anima fetida.* Caecilius: *quae mihi, Ubi domum adveni, assedi, extemplo avium Dat ieiuna anima.* Anima aquae. Plautus Amfitryone: *ni ego illi puteo, si hoccepsio, animam omnem intertraxero.* Anima, sonus. Varro Eumenidibus: *Frygios per ossa cornus liquida canit.* Anima iterum significat iracundum vel furiosum; unde et animosi dicuntur iracundi. Plautus Amfitryone: *animam comprime.* Accius Menalippo: *egone, auxilio motus, temere ut hosti me animato offeram?* Idem Epinausimache: *ut nunc, cum animatus iero, satis armatus sum.* Novius Fullonibus fereatis: *nihil est pericli, dabo tibi verum validum, verum animosum.* M. Tullius de Re publica lib. I: *ergo non probares consilio pulso lubidines, quae sunt innumerabiles, iracundiae, quae tenerent omnia. Ego vero nihil isto animo, nihil ita animato homine miserius ducerem.* Idem de Re publica lib. V: *tum virtute, labore, industria quereretur summi viri indolem, nisi nimis animose ferox natura illum nescio quo.* Virg. Georgicorum lib. II: *quos animosi euri assidue franguntque feruntque.* Et Aeneidos lib. XI: *pone animos, et pulsus abi.* Lucilius libro XXX: *atque animosam Thessaliam et indomitam frenis subigantque domentque.* Anima, ventus. Virg. lib. VIII: *quantum ignes animaeque va-* (p. 234.) *lent.* Lucretius lib. V: *aurarumque leves animae calidique vapores.* Varro Marcopolis, περὶ ἀρχῆς: *noctilucam tollo, ad focum fero, inflo, anima reviviscit.* Idem Cosmotoryne, περὶ φθορᾶς κόσμοι: *detis habenas animae leni, Dum nos ventus flamine sudo, Sualem ad patriam perducit.* Accius Myrmidonibis: *lassis trahere in salum, et vela ventorum ani-*

(pag. 233.) *vulnere* G. Medic. Editt. *fovent ..titin.* om. Bb. Ba. Tur. *titinius* G. *obpugnat* G. *oppugnat..uxori* om. Bb. *adsedi* G. cfr. Gell. 11, 23. Turn. 29, 26. H. Jun. adag. cent. 10. cfr. p. 410, 15; 148, 9. *Plautus..intertraxero* om. Bb. *Phrygius* Herm. Elem. p. 506. *canit anima* Tur. Editt. *iracundiam l' furorem* Bb. *animatum significat* cjFrDusa ad Lucil. 30. W. probGerlach. vs. 19–28. om. Bb. *auxilio nudus* cjLips. epp. qu. 4. 8. *mortuus temore* MsBarth. *Ego sine auxilio mortuus tremore* cjBarth. p. 1850. *probares, si consilio* cjMerc. cod. palimps. *iracundiaeque* cjMerc. *iracundiaeve* cod. palimp. *industria tueretur* cjMerc. *quaeret* Lambin. *quaereretur...indoles* cjLeopardi, probMai. *quo impelleret* cjMerc. *Luc.* cfr. p. 401, 6. *feruntque..aptum* vs. 15. p. 234. om. B. *domemque? bellando* Editt. *bellando* om. G. W. L. A. in W. margini adscriptum sed ita ut ad alteram columnam p. 234. l. 25. pertineat. *ventus vos* Herm. Elem. p. 388. *v. nos* cj (pag. 234.) Guil. 1. 3. *classes tr.* [*navium videas*] *in sa-*

mae immittere. Plautus Aulularia: *ne quid animae emittat dormiens.*

Aptam, necessariam. M. Tullius de Re publica lib. IIII: *eademque obiectum vivo atque umbram noctemque efficiat, cum ad numerum dierum aptum, tum ad laborum quietem.* Aptum eliganter ac necessarie compositum. M. Tullius de Officiis libro I: *ut enim pulchritudo corporis apta compositione membrorum movet oculos et delectat.* Idemque: *sed facile iudicabimus, quid eorum aliter ab officio naturaque discrepet.* M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. III: *itaque natura sumus apti ad coetus, consilia, civitatis.* Aptus significat adeptus. Accius Menalippo: *obvia mens, idque advorsum aptus alter in promtu occupat.* Pacuvius Hermiona: *quod ego in acie celebro obiectans vitam, bellando aptus sum.* Lucilius lib. XXVIIII: *ut si id, quod concupisset, non aptus.* Aptum, compositum, paratum. Virg. Aeneidos lib. III: *interea classem velis aptare iubebat Anchises.* Idem libro X: *proiecto dum pede levo Aptat se pugnae.* Pomponius: *eius aptate pueri munde atque ampliter convivium.* Aptum rursum conexum et colligatum significat. Virg. Georgicorum lib. III: *ipsis e torquibus aptos Iunge pares.* Accius *De-* (p. 235.) *mer hinc colomenale geminis aptum cornibus.* Lucilius Satyrarum libro X: *consellas quoque validis in finibus aptas.* Idem libro XVI: *ibat forte aries, inquit; iam quod genus! quantis Testibus! vix uno filo hoc se herere putares, Pellicula extrema exaptum pendere onus ingens.* Varro Mutuum muli scabant, περὶ χωρισμοῦ: *ubi lucus opacus teneris fruticibus aptus.* M. Tullius de Deorum natura lib. II: *quis enim hunc hominem dixerit, qui tam certos caeli motus, tam status astrorum ordine tamque inter se omnia conexa et apta viderit, neget his ullam inesse rationem?* Sallustius Historiarum lib. III: *quod ubi frustra temptatum est, socerdius ire miles obcepere, non aptis armis, ut in principio, laxiore agmine.* Lucilius lib. XXX: *unus consternit novis vetus restibus aptus.* M. Tullius in Hortensio: *altera est nexa*

lum [*me*] *et* cjHerm. opusc. 5. p. 140. *ob-* 10 *iectu suo umbram . . . aptum, tum* cjPalm. p. 162. *aptam, tum* Turn. 29, 20. Mai. 20 Canter. 5, 22. *omnia mea si quae* (adversum *s.* labore sum) aptus cjMerc. vs. 18—27. om. Bb. item vs. 29, 30, 31. item 33 — vs. 9. p. 235. *obvia mens denique . . alteri . . occubat* MsBarth. *obviam iens* A. *obviam est a. itque aptus* Bothe 2. *aptus foret* cjJDusa. *heus apparate huic pueri* cjGuil. ad Bant. 5. (pag. 235.) *Demetrio* AJ. Turn. Barth. *colomen alageminis* G. cjTurn. 29, 20. *colis menemi lece* MssBarth. *colomena lece minis* MsJ. *colemena lege minus* AJ. *huic columen alae geminis* cjTurn. 29, 20. *colo Maenalium geminis* cjJ. *colo Maenalon geminis* cj Gerl. *tonsillas* cjJDusa. *praevalidis* cjTurn. 29, 20. *restibus* AJ. Palm. *haec se haerere* AJ. Dusa. *haecce h.* Palm. probGerl. *filo hocce* cjRoth. *fructibus aptus* A. Turn. *lib. iii.* L. A. *qui cum tam . . tam ratus* Orell. 10 *t. statutam a. ordinem* Bb. vs. 14—20. om. Tur. *omnia quaenexa* L. *occipere s. milites accoepere* cjMerc. *imus consternitur nobis lectas vestibus aptas* cjPalm. p. 162. *novis lectas* probMerc. *apte dependens* cjCanter. 5, 22. *equina* Editt. *equidem* Editt. cfr. 20 p. 357, 20. 476. 483. 511. *convivium* non

cum superiore et inde aptaeque pendens. Et Tusculan. lib. v: *fulgentem gladium e lacunari seta equi aptum dimitti iussit.*

Aequales sunt similes et ex aequo. Afranius Vopisco: *et quidem te numquam mihi Parasitum, verum amicum, aequalem atque hospitem Cotidianum et lautum convivium domi.* Aequales rursum aequaevi. Virgilius Aen. lib. x: *nec non Euantem Frygium, Paridisque Minanta Aequalem.* Lucilius Satyrarum lib. v: *veterum unum cecidisse tamen se senem Tiresiam aequalem constat.* Afranius Privigno: *novi amicum atque aequalem meum.* Virgilius libro v: *ast illum fide requales.* Terentius in Eunucho: *patris cognatum atque aequalem te Marcidemiden Nostin?* M. Tullius de Officiis lib. iii: *Pae Scipionem,* (p.236.) *M. filium, qui primus Africanus appellatus sit, dicere solitum scripsit Cato, qui fuit fere eius aequalis.* Et de Senectute: *ego vero propter sermonis delectationem tempestivis quoque conviviis delector, nec cum aequalibus solum, qui pauci admodum restant, sed cum vestra etiam aetate.*

Apertum, purum, serenum. Virg. Aeneidos lib. i: *scindit se nubes et in aethera purgat apertum.* Apertum dicitur patefactum. Virgilius lib. viiii: *iamque adeo exierat portis equitatus apertis.* Terentius Adelfis: *abi prae strenue ac fores aperi.* Aperit, mittigat, placat. Virgil. Aen. lib. i: *et vastas aperit syrtis, et temperat aequor.* Apertum, nudatum. Turpilius Demiurgo: *aperte surae, brachia autem procera horrorem mihi ex corde exsuscitabant.* Sallustius Historiae lib. v: *quibus de causis Syllam in victoria dictatorem uni sibi equo descendere, surgere de sella, caput aperire solitum.* M. Tullius de Officiis lib. i: *verentur enim, ne, nisi quod casu evenerit ut corporis partes quaedam aperiantur, aspiciantur non decoreae.* Virgil. lib. vi: *aperit ramum, qui veste latebat.* Varro Eumenidibus: *capite aperto esse iubet, ante lucem suscitat.* Sisenna Historiarum lib. iii: *adoriuntur adversos ut apertis lateribus.* Varro de vita P. R. lib. i: *minoris natu capite aperto erant, capillo pexo utique innexis crinibus.* Aperire, erigere, ostendere. Virg. Aeneidos lib. iii: *quarto die terra primum se adtollere tandem Visa, aperire procul mentis.* Idem Aeneidos lib. viii: *patriumque aperitur vertice sidus.* Varro Meleagris: *non modo suris apertis, sed pene* (p. 237.) *natibus apertis ambulans.*

Autumare est dicere. Pacuvius Periboea: *flexa, non falsa, autumare dictio Delfis solet.* Idem Hermiona: *quid bene faciam ei, patris cuius opera opera te esse ultum autumat?* Lucilius lib. xxviii:

improb. Merc. probReuvens p. 9. A. *convivam* Ed. 1526. Steph. J. Neuk. *verum unum* cjMerc. *se* om. AJ. 583. *seve Tire-* 30 *siai* cjMerc. *si senem* cjGerl. *marcomeni-* (pag. 236.) *dem nosti* B. *nosti* Tur. *vastes* 10 W. *syrteis* A. *brachia etiam procera* cjD. Voss. *historiae* cfr. p. 597, 13. *descendere* 20 *equo, adsurgere sella* Arus. Gerl. 2. *eudaemonibus* A. cfr. p. 452, 10. *Varro* cfr. Turn. 29, 20. *ambulas cum etiam* 536, (pag. 237.) 30. cjGuliel. I. 15. *Delfis* Turn. 29, 20. 30, 1. Festus s. v. *prudens benefacta mei* cjMerc.

Socratium quid ante tyranno misisse Aristippum autumant. Plautus Amfitryone: *nisi hoc ita factum est, proinde ut factum esse autumo, Non causam dico, verum quin simules probri.* Autumare est sperare. Pacuvius Duloreste: *aut hic est, aut hic adfore actutum autumo.*

Altum non solum aerium, vel profundum, sicuti plerumque. Altum ab alendo dictum. Varro Manio: *habens antepositam alimoniam, sedens altus alieno sumptu.* Altum, magnum, vel gloriosum. Virg. Georgic. lib. iii: *te sine nihil altum mens inchoat.* Altum, vetus, antiquum. Virg. Georgic. lib. iiii: *altius omnem Expediam prima repetentes ab origine famam.* Et lib. viii: *quid causas petis ex alto?* Accius Armorum iudicio: *cur vetera tam ex alto appetissis discidia, Agamemno?* Altum, pressum, obscurum. Virg. lib. xi: *quid me alta silentia cogis rumpere.* Idem in eodem: *sin altior istis Sub precibus venia ulla latet.*

Aditus, interpellatio. Terentius in Andria: *aliquot me adierunt, ex te auditum esse.* Virg. lib. x: *regem adit, et regi memorat nomenque genusque.* Lucilius lib. xxvii: *cum pacem peto, cum placo, cum adeo et cum appello meam.* Aditus est ingressus. Virg. lib. viii: *huc turbidus atque illuc Lustrat equo muros, aditumque per avia quaerit.* M. Tullius de Suppliciis: *in ipso aditu atque opere portus.* Aditus rursum adventus. Accius Meda: *tunc diomedes et cuius aditum ex-* (p. 238.) *spectant, pervixi usque adhuc?* M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. i: *et aut ad consules, aut ad te, aut ad Brutum adissent, his fraudi ne esset, quod cum Antonio fuissent.*

Attendere est intendere. M. Tullius de Officiis lib. iii: *et si, cum animum attenderis, turpitudinem videas adunatam.* Accius Diomede: *simul aurem attendo, ut quirem exaudire amplius.* Lucilius lib. xxviiii: *praeterea, ut nostros animos attendere de re dictis, Atque adhibere velis.* Idem lib. xxvii: *rem cognoscas simul, et dictis animum attendas, postula.* Pacuvius Antiopa: *sed cum animo attendi ad querendum, quid siet.* Pomponius Macco: *quid futurum est, si pol ego hanc discere artem attenderim?* Attendere, perseverare. Accius Diomede: *si umquam perpediar gnato, puer, ne attenderis Petere a me id, quod nefas sit concedit tibi.*

Appellare est familiariter respondere. Lucilius lib. xxvii: *cum mei me adeunt servuli, non dominam ego appellem meam?* Appellare est applicare. Afranius Excepto: *abi tu: appellant huc ad molem nostram naviculam!* Lucilius lib. xxvi: *agere in iaciundo si quo est in vineis*

Socratum quid danti G. *Socraticum* Dusa. 10 *ab alimenta dictum altum* Bb. *sed plerumque altum* b. *antepositum alimonium* B. 20 *factum* W. *fatum* G. L. *fictum* B. *vittis-* 30 *que inn.* Popma. *tunc dic media es..exspectant? – M. Pervixi u. a.* cjBarth. p. 1857. *tunc* cjMerc. *tunc dia Medea es* Herm. Elem. p. 159. *expectans* cjPasseratius. (pag. 238.) *attendi* Vater ap. Eurip. Rh. *sed ei* 10 *anim.* Orell. *adiunctum id. attendere rem* Dusa ex 275, 25. *de re* om. Edd. *postilla* vel *postulo* cjSchoppe de arte crit. p. 67.

actis opus, Primum id dant operam, ut quam primum appellant. Appellare, nominare. M. Tullius de Officiis lib. III: *Publium Scipionem, M. filium, qui primus Africanus appellatus sit.*

Aemulus est invidus. Virg. Aen. lib. V: *aemula necdum Temporibus geminis canebat sparsa senectus.* Et libro VI: *aemulus exceptum Triton.* Aemulus est (p. 239.) sectator vel imitator. M. Tullius pro Marco Marcello: *illo aemulo atque imitatore studiorum meorum ac laborum.* Sallustius Historiarum lib. III: *sed Pompeius a prima adulescentia sermone fautorum similem fore se credens Alexandro regi, facta consultaque eius quidem aemulatus erat.* Virg. Aen. lib. X: *spemque meam patriaeque nunc subit aemula laudi.* Aemulus, similitudinem vitae vel instituti sequens. M. Tullius de Re publica lib. I: *qui enim iudicatur iste optimus doctrina, artibus, studiis, audio quando.*

Argutum significat sonans. Virg. Bucolicorum: *forte sub arguta consederat ilice Dafnis;* et multa huiusmodi. Argutum, audax, malitiosum. Lucilius lib. XXVIII: *agite, agite fures, mendaci argutamini.* Plautus Mustellaria: *exi e culina sis foras, mastigia, Qui mihi inter patinas exhibes argutias.* Argutum parvum ac letum. Virg. Georgicorum lib. III: *argutumque caput, brevis alvus, obesaque terga.*

Accipere, tractare, increpare. M. Tullius in Verrinarum actione secunda: *male accipit verbis Abonium.* Et ad Caesarem iuniorem lib. I: *rogo ipsum, quem ad modum eum ego Arini acceperit.* Accipere est datum sumere. Virg. Aen. lib. III: *accipe et haec, manuumque tibi monimenta mearum Sint, puer.* Accipere, sentire. Terentius Heautontimorumenon: *Clinia, aliter cum amore, atque est, accipis.* Accipere, videre. Virg. lib. VIII: *ut te, fortissime Teucrum, Accipio agnoscoque libens.* [Varro de Re rustica lib. III: *cum diceret, se nullam accepisse villam, qua magis delectatus esset.*] Accipere, concipere. Virg. lib. VIII: *alii ventosis follibus auras Accipiunt redduntque.* Accipere, audire. M. Tullius: (p. 240.) *accipere nunc aliud eius facinus nobile.* Lucilius lib. XXX: *hoc etiam accipe, quod dico; nam pertinet ad rem.* Virg. Aen. lib. II: *accipe nunc Danaum insidias et crimine ab uno Disce omnis.* Accipere, pascere. Terentius in Eunucho: *accipit hominem nemo melius prorsus atque prolixius.* Accipere, decipere. Lucilius lib. XXVIIII: *sic inquam veteratorem illum, vetulum lupum, Annibalem acceptum.*

attendas postulo Dusa. vs. 25. cf. 327, 25. (pag. 239.) 243, 31. *imitatione studiorum* G. Bb. cfr. p. 437, 9. *Sall.* cfr. p. 502, 3. *aemulatus erat* W. G. L. B. A. 1583. J. *aemulus* Editt. *qui* Mai. *quid* Cod. Palimp. *qua* vulgo. *optimos doctrina, artibus, studiis, aemulando* cjMerc. *Plaut.* cfr. 55, 21. *exhiberes* Bb. *exiberes* G. *lectum* G. Bb. *Habonium* G. Bb. Klotz. *Rabonium* Orell. om. A. *roga* Editt. cfr. p. 383, 8. *Arimi* b. *Arimini* cjJ. *armis acceperit* A. *armis acceperim* J. *tuum amorem* Editt. *Varro . . delectatus esset* vs. 30–31. non est in Mss. Merc. W. L. G. Bb. Ba. Aldus primus addidit. Est R. R. III. 2. p. 207. Bip. *accipite* Editt. *homo nemo* W. (pag. 240.) L. G. Bb. *nemo* Editt. *vetulamque lupam illam* cjJ. Dusa. probBarth. 2737. cfr. Turn.

Accipere, admittere. Plautus in Aulularia: *optumus tu conditionem hanc accipe.*

ARDERE est igniscere, concremari. Virg. Aen. lib. V: *namque volans liquidis in nubibus arsit harundo.* Idem Virg. lib. II: *iam proximus ardet Ucalegon.* Ardere, festinare. Virg. Aen. lib. I: *instant ardentes Tyrii: pars ducere muros, Molirique arcem, et manibus subvolvere saxa.* Idem lib. XII: *ardet in arma magis.* Ardere, fulgorem et splendorem emittere. Virg. Aen. lib. IIII: *Tyrioque ardebat murice lena.* Idem lib. X: *ardet apex capiti, cristisque a vertice flamma Funditur.* Ardere, dolere vel irasci. Virg. Aen. lib. X: *proxima quaeque metit gladio, latumque per agmen Ardens limitem agit ferro, te, Turne, superbum Cede nova quaerens.*

ACRE significat celer, velox. Virg. Georgicorum lib. III: *calidumque animis et cursibus acrem.* Idem Aen. lib. IIII: *at puer Ascanius mediis in vallibus acri Gaudet equo.* Acrem, austerum, acerbum, asperum. M. Tullius in Hortensio: *quod alterius ingenium sicut acetum Aegyptium, alterius sic acre, ut mel Hymettium, dicimus.* Varro Parme- (p. 241.) none: *dimittis acris pectore curas cantum cantasque poesi.* Acre, severum. M. Tullius de Officiis lib. I: *suum quisque igitur noscat ingenium acremque se et bonorum et malorum suorum iudicem praebeat.* Idem in eodem: *utendum est fortasse vocis contentione maiore et verborum gravitate acriore.* Acrem, fortem. Virg. Aen. lib. VIII: *aut acrem dubites in proelia poscere Turnum.* Cicero Tusculanarum lib. V: *in rebus gerundis verum, acrem et industrium, eundem tamen maleficum natura.* Acre, vehemens, saevum. M. Tullius in Ortensio: *aut Philisto brevius, aut Theopompo acrius.* Virgilius Georgicon lib. III: *acremque Molossum Pasce sero pingui.* Idem Aeneidos lib. V: *acrior ad pugnam redit, ac tum suscitat ira.* M. Tullius Verrinarum actione de Signis. Acre, providum, diligens. Virgilius Georgicon lib. II: *iam tum acer curas venientem extendit in annum Rusticus.*

AER est medium spatium, quod inter caelum est et terram. Virg. Aeneidos lib. V: *aera dimovit tenebrosum, et dispulit umbras.* Aer, altitudo. Virgil. Georgicon lib. VII: *ubi aera vincere summum Arboris haud ullo iactu potuere sagittae.* Aer, sonus. Varro Andabatis:

29, 20. *Annib.* om. bB. *accipere admittere* om. W. L. G. Bb. 483. *optimum est* Miller 20 *inmittere* bB. *celerem velocem* bB. *a. as.* 30 *acervum* G. L. m 1. *severum* Bb. *acerbum* bis W. *acetum* W. mgJ. Turn. 29, 20. *actum* A. J. *acceptum* G. *Ymetium* G. W. (pag. 241.) *mel metrum* L. *demitis* Editt. cfr. p. 267, 13. *demittis* Popma. *cantu castaque* Editt. *tantum cantansque poesim* A. *et vitiorum* Orell. *et vocis* Orell. *aut acrem* cfr. p. 374, 15. *in rebusque gerendis* Klotz. 10 *ortensio* cfr. p. 343, 10. 315, 28. Turn. 29, 20. qui haec fragmenta coniunxit et cum 240, 32. composuit. *filisto* G et L. m. pr. *philippo* W. B. A. 583. *vim suscitat* Editt. *acre, providum, diligens* haec in Ciceronis Verrinis non inveniuntur; Nonii sunt et Ciceronis locus excidit. Excidisse locum Verr. 4, 31, 70. cjRoth. *Georg. lib. vii.* W. *aen. lib. v.* 20 *ubi* G. cfr. p. 418, 17. *aut ullae* A. *haud*

anima, ut conclusa in vesica, quando est arte ligata, si pertuderis, aera reddet.

Amarum dicitur asperum. Virg. Georg. lib. ii: *et amara pausia baca.* Lucretius lib. iiii: *interea perpotet amarum Absinthi laticem.* Amarum, acerbum. Virgilius Aeneid. lib. iiii: *eisque amens animi et rumore accensus amaro.* (p. 242.) Admonere est commonefacere. M. Tullius in Verrem de Signis: *recte admones, Polycletum esse dicebant.* Admonere, percutere. Virgilius lib. x: *Lucagus ut pronus pendens in verbera telo Admonuit biiugos.*

Ambire significat circuire et concludere. Virg. lib. iiii: *quae rapidus flammis ambit torrentibus amnis.* Idem lib. x: *atque horas ambit auro.* Ambire, ambitionibus appetere. Virg. lib. vii: *nec conubiis ambire Latinum Aeneadae possint.* Terentius in Andria: *nisi vides, nisi senis amicos oras, ambis.* Ambire, interpellare. Virg. Aen. lib. iiii: *quonam reginam ambire furentem Audeat affatu.*

Agere, gerere. Varro Vimarco: *non Ercules potest, qui Augebes sed conpron.*

Audacia consuetudine temeritas dicitur. Sallustius Catilinae bello: *audacia pro muro habetur.* Audacia, fiducia. Virgil. lib. v: *quique pedum cursu valet, et qui, viribus audax.*

Atrum dicitur nigrum. Virg. lib. vi: *quinquaginta atris immanis hiatibus hydra.* Et Georgicon lib. iii: *hic piscibus atram Improbus illuviem.* Varro Eumenidibus: *vix vulgus confluit non Furiarum, sed puerorum atque ancillarum, qui omnes me bilem atram agitare clamitantes.*

Alumnos consuetudo, quos alas vel educes, vel eos, qui alunt, dici vult. Virg. lib. vi: *nec Romula quondam Ullo se tantum tellus iactavit alumno.* M. Tullius in Verrem de Suppliciis: *Italia autem alumnum suum servitutis extremo summoque supplicio fixum videret.* Varro Sesq;ulixe: *ubi quod lupam alumni fellarunt olim.* Idem in Eumenidibus: *et ecce de inproviso ad nos* (p. 243.) *accedit cana Veritas, Attices philosophiae alumna.* Alumnum, filium. Virg. lib. vi: *nec non et Tytyon, Terrae omnipotentis alumnum.* Pacuvius in Teucro: *quae desiderio alumnum, poenitudine Squales scabresque inculta vastitudine.* Alumnum, dominum. Virgilius lib. xi: *caro datus ibat alumno.*

ullae J. Virg. *perfuderis* W. G. Mss Merc. Ba. mgJ. *pertuderis* L. bB. *percuderis* A. 30 *perculeris* J. Popma. *acervum* G. *isque* (pag. 242.) Editt. *Polyclitum* Klotz. *Virg. 10 lib. vi.* Editt. *adpetere* G. Ba. *ne conn.* A. *quo nunc* cf. p. 30, 23. *adfatu* G. *agere gerere . . . egerere* cjMerc. *qui Augiae egessit copron* cjMerc. *potest qui Augiae egit κόπρον* m. J. *quod Augebes sed ampison* bB. *qui Augiae agebat copron* cjTurn. 29, 20. *potes qui agebas sed conopron* AJ. 583. Popma. *potens, qui agebas ad conopiona* cjPopma. *potes qui agebat a se nocopron* Mss. Helv. Barth. *audacia* cfr. p. 431, 8. 442, 22. *Georg.* p. 327, 9. 298, 10. *illuviem* W. 20 *inluviem* G. *vix* (lacuna) *vulgus* Ms. Helv. Barthii. *Furiarum* 421, 7. 153, 3. 356, 16. *fefellerunt* AJ. 583. *fellarunt* Codd. 30 mgJ. Turn. 29, 10. probCol. ad Enn. Popma. *annos accedit* G. cf. p. 86, 27. *atices* (p. 243.) B. *atticis* mgJ. *atticae* Edd. *titiu* b. *tityon* G. *Teucro* cf. p. 152, 29. 169, 24. 185, 4.

Agere, leto dare. Virg. Aen. lib. i: *tunc vulgus; et omne Miscet agens telis.* Actum, 'rotatum. Virg. Aen. lib. viiii: *ipse ter adducta circum caput egit habenas.* Agere, loqui. Terentius in Adelfis: *sed estne ipse, de quo agebam?* Actum dicitur perfectum. Virg. lib. vi: *his actis propere exequitur praecepta Sybillae.* Agere, persequi. Virgil. Aen. lib. iiii: *quam pro incautam nemora inter Cresia fixit Pastor agens telis.* Et Aen. lib. viii: *quos illi bello profugus egere superbo.* Actum, appulsum. Virg. lib. vii: *sive errore viae, seu tempestatibus acti.* Varro in lege Maenia: *non hos Pactolus aureas undas agens Eripiet umquam e miseriis.* Actum, infixum. Virg. lib. viiii: *sed viribus ensis adactus Transadigit costas.* Varro Nothi seauton: *non videtis, unus ut Parvulus Amor ardifeta lampade arida Agat amantis aestuantis?* Actum, coactum, territum. Virg. lib. vi: *prodigiis acti celestibus, ossa piabunt.* Agere, fugare. Virg. Georgicon lib. ii: *et membris agit atra venena.* Actum, admotum. Virg. lib. viiii: *accelerant acta pariter testudine Vulsci.* Lucilius lib. xxvi: *agere in iaciendo si quos tu vinis actis opost.*

Asperum significat insuave. Terentius (p.244.) Heautontimorumenon: *asperum, Pater, hoc est; aliud sodes para.* Virg. Georg. lib. iiii: *asper in ore sapor.* Asperum, nocens. Virg. Georg. lib. iii: *sevit agris, asperque siti atque exterritus aestu.* Asperum, exasperatum, non leve. Virg. lib. viiii: *bina dabo argento perfecta atque aspera signis Pocula.*

Aequare est cum aequitate dividere. Virg. Aen. lib. i: *operumque laborem Partibus aequabat iustis.* Aequare, continuare. Virgilius lib. viiii: *felix, si protinus illum Aequasset noctis ludum.*

Accommodatum dicitur adiunctum. Virg. Aen. lib. ii: *laterique Argivum accommodat ensem.* M. Tullius in Verrem in Frumentaria: *flagitia lubidinisque accommodat.* Accius Bacchis: *tunc silvestres exuvias saevo pictas lateri accommodant.* M. Tullius de Officiis lib. i: *qui se ad rem publicam et ad magnas res gerendas accommodaverunt.* Et de Re publica lib. i: *expositamque ad exemplum nostrae rei publicae accommodabo eam, si potuero, omnem illam orationem, quae est mihi habenda de optimo civitatis statu.* Accommodatum, proclive, propensum. M. Tullius in Verrem actione tertia: *tunc praeterea maxime sedati et quieti, prope praeter ceteros, ad summum Grecorum otium potius quam ad ullam vim aut tumultum ac-*

alumnúm Schöll p. 624. *poenitudine squales scabresque et inculta* Turn. 29, 20. *habena* 10 Editt. *profugos* Editt. cfr. p. 391, 15. 20 *in Leminia* G. L. *transabiit* Rom. Heins. *noti seauton* G. L. cfr. 312, 5. *ardifera* Ms. Helv. Barth. Forcell. Schell. Freund. Popma. *arde foeta* Salm. ad Sol. p. 267. (1629.) 30 *volsci* W. *aggere in iaciendo si quo est vineis actis opus* Editt. cfr. p. 238, 27.

sevit p. 295, 28. *operumque* p. 412, (p.244.) 25. *felix* cf. 377, 9. *laterique* cf. p. 71, 10. *homine ad Verris flagitia libidinesque accom-* 10 *modato* Orell. *laevo* Herm. Elem. p. 159. *tum pecudum exuvias laevo* Scal. conj. p. 57. *expositaque* Palimps. *nostrā repub.* cjMai. 20 *acc. ad eam* Palimp. cj. V. D. ap. Mai. *potuero* Palimp. *potero* cett. *adea si potero omnium or.* Fronto ap. Mai p. 492. *causam*

commodati. Accommodare, adhibere. M. Tullius de Officiis lib. III: *tantum dabit amicitiae, ut veram amici causam esse malit, ut orande lites tempus, quoad per leges liceat, accommodet.* Et de Senectute: *ceterum et tempora metendis frugibus et percipiendis accommodata sunt.*

(p. 245.) ARIDUM dicitur siccum. Virg. Aen. lib. I: *atque arida circum Nutrimenta dedit.* Aridum, horrificum, acutum. Virg. Georgicon lib. I: *et aridus altis Montibus audiri fragor.* Lucretius: *aridus unde auris et sonus.* Aridum, purum, lucidum. Plautus in Rudente: *argento arido.*

ANCEPS est dubium. Virgilius Aeneidos lib. X: *anceps pugna diu.* Anceps, duplex. Lucilius lib. XXVIIII: *nemo hos ancipites ferro effringat cardines.* Virgilius Aen. lib. III: *agnovit prolem ambiguam geminosque parentis.* Varro de vita populi Rom. lib. IIII: *Caesar reversione fecit, ne post occipitium in Hispania exercitus qui erant, relinquerent; quo se coniceret Pompeius, ut ancipiti urgeretur bello.* Anceps, acutum ex utraque parte. Lucilius lib. XXVIIII: *vecte atque ancipiti ferro effringam cardines.*

AURA est ventorum. Virg. Georgicon lib. IIII: *at illi Dulcis compositis spirabit crinibus aura.* Idem Aeneidos lib. VI: *discolor unde auri per ramos aura refulsit.* Aura, adactus. Varro in Eumenidibus: *simul ac languido corpore solis calidior visa est aura.*

ARGUTARI dicitur loquacium proloqui. Ennius: *quoenice tum tu isti credere atque exerce lingua, ut argutarier possis.* Novius Exodio: *quando ad ludos venit, alii cum tacent, totum diem Argutatur quasi cicada.* Argutari, sussilire. Titinius Fullonia: *terra haec est, nova qua, ubi tu solitus argutari pedibus, cretam dum compescis, vestimentaque levas.*

ATTOLLERE significat erigere, (p. 246.) fundere. Virg. Aen. lib. III: *attollit se diva Lucinia contra.* Attollere, afferre. Pacuvius Medo: *custodite istum vos, ne eum qui attollat, neve qui attigat.* Idem Armorum iudicio: *pro imperio agendum est, quis vetat quisne attollat.* Virg. Aen. lib. VIII: *attulit et nobis aliquando obstantibus aetas.*

AUSCULTARE est obsequi. Pacuvius:

cf. p. 361, 2. *reliqua tempora demet. fructi-* (pag. 245.) *bus* Klotz. *auritopet sonus* G. *aures terget* J. *aure sedet* mgJ. *hos ancipiti* cjBentl. ad Hor. Carm. 3, 26, 7. *prolem ancipitem* cjMerc. *reversionem* Editt. *relinqueret* Ed. cf. p. 257, 23. *more loqui* cjMerc. *loquaciter* A. *Ennius quo enim coetum tu* Mss. Vossii, mgJ. *Ennius exerce linguam* B. *En. Choenice: tum tu isti crede .. linguam* cjTurn. 29, 20. probMerc. qui tamen mavult *Phoenice*, quod et ipsum cjColumna. probVoss et Gerl. *quem incertum tu* A. Col. Mediol. J. *exercere* Col. *exercere ut linguam* vulg. Mediol. *Nevius* B. *taceant* B. *exilire* A. *exissilire* L. *titinius* cf. Scalig. 97. *fullonibus* 26. J. Scal. Cuiac. *est nova quasi ubi* A. 476. 483. 511. 526. *haec nova quasi* Steph. *haec nova est, Quasi ubi* cjScal. *haec non aqua est* Bothe. *non aqua* Vulg. *pedibus* cfH. Jun. nomenclat. *solitu's argutarier* Munk p. 98. *dum compescis cr. et vest. eluis* Scal. conj. p. 53. *quâ lavas* Bothe. *quis attollat* (p. 246.) vel *attulat neve attigat* cjVoss. *attingat* b. *quin te* cjV. D. *quis se* AJ. *Chryse: magis*

qui se magis audiendum, quam auscultandum censeo. Ennius Menalippa: *mihi ausculta, nate, pueros cremari iube.* Caecilius Embono: *audire, ignoti quod imperant, soleo, non auscultare.* Auscultare, audire. Afranius Simulante: *ne ego illos veltantis ausculto lubens.* Pomponius Asina: *atque auscultare disce, si nescis loqui.* Auscultare, videre, spectare. Afranius Privigno: *videt ludos, hinc auscultavi procul.*

Agere, porrigere. M. Tullius de Officiis lib. ii: *vera gloria radices agit atque etiam propagatur.* Agere, intendere, inquirere. Virg. in Bucolicis: *id quidem ago, et tacitus, Licida, mecum ipse voluto.* Agere, urgere, implere. M. Tullius in Verrem actione secunda: *agunt eum praecipitem poenae civium Romanorum.*

Adducere, ducere. Terentius Heautontimorumenon: *adducimus ad te tuam Bacchidem.* Cogi. M. Tullius de Senectute: *nullo imbri, nullo frigore adduci, ut capite operto sit.* Adducere, intorquere, rotare. Virgilius lib. viiii: *ipse ter adducta circum caput egit abena.* Adducere, producere. Virgilius lib. viiii: *ocyus adducto torquens hastile lacerto.*

Aequor, campus. Virgilius lib. xii: *illi aequore aperto Ante notos zefyrumque volant.* Aequor, mare. Virg. Aen. lib. i: *et vastas aperit syrtis, et temperat aequor.* Aequor, fluvius. (p. 247.) Virg. lib. viii: *viridisque secant placido aequore silvas.*

Advenire, venire. Caecilius Plocio: *edepol senectus, utsi nihil aliud Apportes tecum, cum advenis, unum id sat est.* Advenire, incipere. Plautus Amfitryone: *quaeso advenienti moribo iure.*

Aestus, solis et aestivi temporis flagrantia. Virg. Georgicon lib. iii: *aestibus in mediis umbrosam exquirere vallem.* Aestus, marini impetus vel commotiones. Lucretius lib. iiii: *frigus ut a pluviis, calor ab sole, aestus ab undis Aequoris.* Plautus in Asinaria: *quo magis te in altum capessas, aestus te in portum refert.* Virgilius: *fundoque exaestuat imo.*

Acerbum, horrendum, infandum, immite. Virg. Aen. lib. iiii. et lib. vi: *et funere mersit acerbo.* Acerbum, incoctum, praecocum; ut de pomis frequentius dicitur. Varro in Agathone: *virgo de convivio abducatur ideo, quod maiores nostri virginis acerbae auris Veneris vocabulis imbui voluerunt.*

Album significatione manifesta est, ut Virg. Georgicon lib. iii: *color deterrimus albis Et gilbo.* Altum, mite vel placidum. Varro Sesqulixe: *adversi venti ceciderunt; quod si pergunt diu-*

mgJ. *mi ausc. nata* Bergk. *sembono* G. L. *Symbolo* cjMerc. *Emporo* cjLips. ep. Qu *Embolo* cjScal. cf. Turn. 29, 20. *Hypobolimaeo* cjJ. *nae* Steph. Bothe, Neuk. *velitantes* cjJ. Turn. *Pomponius asta atque* cjLips. Ep. Qu. I. 18. *impellere* G. vs. 26. cf. p. 395, 9. *rot.* p. 245, 11. *senectas si nihil* Ven. *si nil quicquam aliud* (pag. 247.) *viti* cf. Cic. Sen. 8. *moribo iube* G. b. *morbo* Editt. cf. p. 44, 30. *fluviis* Forb. cf. p. 510, 32. *quo magis* cf. p. 381, 32. 266, 20. *capessis tum aestus* Miller. *abdicatur* AJ. cf. p. 521, 25. *noluerunt* Editt. *praeter album canem* Popma. Turn. 29, 20. *cessim revenero*

tius mare volvere, vereor, ne me quoque quo domum ab dalio cossint venero, praeter canem cognoscat nemo.

Adolere est urere. Virg. in Bucolicis: *verbenasque adole pinguis et mascula tura.* Adolere, augere, honorare, propitiare; et est verbum sacratum, ut macte, magis aucte. Virg. Aen. lib. I: *quinquaginta intus famulae, quibus ordine longo Cura penum struere et flammis adolere penatis.* Et lib. VII: *praeterea, castis adolet cum altaria tedis.* (p. 248.) Adolescere, crescere; unde adulescentem dicit Lucretius lib. II: *denique adulescendi summum tetigere cacumen.* Laberius in Sororibus: *laus nomine gloria adolescit.*

INCIPIT PER B. LITTERAM.

Bellum est, ut plerumque, pugna. Bellum, eligans, melius prudens. Lucilius lib. XXVIIII: *aetatem istuc tibi laturam et bellum, si hoc bellum putas.* Varro Tafe Minippu: *Diogenem litteras scisse, dum usioni quod satis esset, tunc quod etiam acrosi bellorum hominum.* Idem eodem: *in carteo stadio epitafion agoa, quo quis certasset animo bellus homo magis delectatus Stoicorum pancratio quarum atletarum.* Idem Sesqulixe: *quid enim est, quod homo masculus lubentius videre debeat, illa uxorem?* Idem Vimarco: *socius es Hostibus, socius bellum ita geris, ut bella omnia domum auferas.*

INCIPIT PER C. LITTERAM.

Committere, effigiare. Pacuvius Niptra: *barbaricam pestem sabinus nostris optulit, Novam figuram factum, commissam infabre.* Committere, coniungere, sociare. Lucilius lib. XXVIII: *quid me fiet, siquidem non vis te inprobis committere?* Virg. Aen. lib. III: *delfinum caudas utero commissa luporum.* Committere, donare, relinquere. M. Tullius in Verrem actione secunda: *is calumniatores ex sinu suo opposuit, qui illam hereditatem Veneri Erycinae commissam esse dicerent.* Committere, facere. M. Tullius in Verrem actione tertia: *ego etiam, quae tu sine Verre commisisti, Verri crimini daturus sum.* Virg. Aen. lib. I: *quid meus Aeneas in te* (p. 249) *committere tantum?* Lucilius lib. XXVIII:

Ms. ant. Pii ap. Grut. I. p. 408. *caesus revertero* Gif. p. 382. *quum domum ab Ilio cessim revertero, praeter* Editt. *donec* (pag. 248.) *alescundi* Lucret. 2, 1130. Forb. *donicum* Cod. Lucr. cjGif. *dumque ad.* J. *laus nomine agendi nomine gloria adolescit* G. *l. cum adolescit nominatur gloria* Bothe 2. *nominis* Gerlach. *gloriae* J. *dum usioni* G. b. L. J. *d. visioni* W. A. *dum visioni quod satis, nosset. Nunc quoque αἰτιᾶν acta* cjBarth p. 1760. cfr. p. 231, 5. et Turn. 29, 20. *pusioni* emend. Gerl. *nunc quod* J. A. *tum q. e. acroasi* mgJ. *etiam acta* A. J. Popma. *epitafio nago aquo* G. *charteo epitaphion agona* Turn. *ἐπιταφίων lego. a quo qui* A. Popma. J. *ἐπιταφίων dego. Aequo qui certassit* cjBarth. *agone certasset animi bellissumo* cjGuliel. 3, 18. *certuset* B. *quam athl.* G. Edd. *debeat illa uxore* G. Mss. Merc. *debeat quam bellam uxorem* Popma. Lips. Ep. quaest. 3, 3. *socis es* G. *socius est* W. L. *sociis es hostis cum sociis bellum* cjLips. var. lect. I. 9. *socius es hostis c. s. b.* Popma. *sociis b.* cjMerc. *socius es hostibus c. sociis* vett. libri apud Popm. cj Voss. inst. orat. 5, 2, 2. *subinis* b. *navibus* Editt. *Tibynis* cjTurn. cfr. p. 40, 32. *novam figura fatam* G. b. *siquidem noli iusta improbo comm.* Dusa. *in Verr.* cfr. p. 279, 5.

commovet se nusquam, neque committet, ut pereat sibi. Idem lib. xxvi: *ad enim dicis clandestino tibi quod commissum foret, Ne muttires quicquam, nec mysteria ecferres foras.* Committere dicitur initiare. Virg. lib. v: *et tuba commissos medio canit aggere ludos.* Varro Eudymionibus: *discumbimus multi tu dominus matura cenam committit.* Committere, credere, permittere. Virg. lib. viii: *portam, que ducis imperio commissa, recludunt.* Terent. in Eunuco: *ovem commisisti lupo.* Lucilius lib. xxx: *quia sua committunt mortali claustraCamenae.* M. Tullius de Officiis lib. ii: *quamdiu res publica per eos gerebatur, quibus se ipsa commiserat.*

Confutare, commovere. Titinius Setina: *cocus magnum aenum, quando fervit, paula confutat trua.* Confutare, opprimere, convincere. Terentius in Formione: *confutavit verbis admodum iratum patrem.*

Capere, implicare, impedire. Virg. Georgicon lib. i: *aut oculos capti fodere cubilia talpae.* M. Tullius in Verrem de Suppliciis: *non ceperunt, sed abduxerunt, onere suo plane captam atque depressam.*

Condere significat abscondere. Virg. Aen. lib. ii: *scandunt rursus ecum, et nota conduntur in alvo.* Condere, constituere. Sallustius in Catilinae bello: *urbem Romam, sicuti ego accepi, condidere atque habuere initio Troiani.* Condere, consecrare. Virg. Aen. lib. iii: *animamque sepulcro Condimus.* (p. 250.) Condere, potiri. Virg. lib. vii: *optato conduntur Tibridis alveo.*

Colere est venerari. Virg. lib. xi: *summe deum, sancti custos Soractis Apollo, Quem primi colimus.* Colere, exercere, ut rustici. Virg. Georgicon lib. i: *fructusque feros mollite colendo.* Colere, inhabitare. Virg. Aen. lib. iii: *hic mater cultrix Cybeli.* Et rursum: *quas dira Celeno Harpyiaeque colunt aliae.* Plautus in Asinaria: *o catenarum colonae.* Et in Aulularia: *hanc domum Iam multos annos est ut possideo et colo.* Varro Endymionibus: *ut Mercurium Arcadon colonum.* Idem in Eumenidibus: *ut Naiades undicolae.* Colere, diligere. Virg. in Bucolicis: *ille colit terras, illi mea carmina curae.* Idem et lib. iiii: *solam nam perfidus ille Te colere.* Terentius Heautont.: *quippe forma impulsi nostri nos amatores colunt.* Lucilius lib. xxvi: *quare hoc colere est satius, quam illa studium omne hic consumere.*

Cedere significat secundum consuetudinem abire superatum, et locum victori dare. Virg. lib. xii: *convenit, Euan-*

(pag. 249.) *tibi quid* A. *tibi si quid* Bentin. cfr. p. 38, 19. *dixi* vel *dixti* cjJDusa. *neu mutires neve haec m. ferres f.* Bentin. *haec ferres* G. L. *Eudym.* cf. p. 349, 12. 282, 2. Raevard. ad reg. juris. *multi dominus matura coenam committis* L. *multi, tum dominus matura ova ad* cjCarrio 3, 15. *mussati, dominus matura ova ad coenam committit* cjJ. Steph. *committis* W. L. *multitudo minus mature c. committitis* AJ. *matura ova ac* vel *maturo ovo c.* Lips. ant. lect. p. 66. *maturo ovo* M. probGerl. *quid sua* mgJ. *seti* W. cfr. p. 19, 17. 87, 13. 186, 24. 503, 4. *ceperunt* cfr. p. 253, 28. *Cibele* (pag. 250.) A. *Cybelae* Virg. *quas* om. G. *colenae* W. *colone* Editt. *annos et possideo et colo* B. *et naides* W. *nostra* Editt. *illam studium* Merc. *discedere* L. G. A. Editt. *cui*

dri victos discere ad urbem. Et lib. v: *cede deo!* Lucilius lib. xxx: *quandoque pudore ex pectore cessit.* M. Tullius de Officiis lib. ii: *cui quidem exercitus nostri imperatoresque cesserunt.* Cedere, succedere. Virg. lib. xii: *cesserit Ausonio si fors victoria Turno.* Cedere, dare. Virg. lib. xi: *haec omnis regio et celsi plaga pinea montis Cedat amicitiae Teucrorum.* Et lib. xii: *aut habeat victos, cedat Lavinia coniunx.* Cedere, recedere. Lucilius lib. xxviii: *vel si alio opus sit* (p. 251.) *fore, si hinc aliquo cesseris.* Cedere, obsequi. Virg. Aen. lib. iii: *cedamus Foebo et moniti meliora sequamur.* Et lib. ii: *vestrum hoc augurium vestroque in numine Troia est. Cedo equidem nec, nate, tibi comes ire recuso.* Cedere, evitare. Virg. lib. v: *celerique elapsus corpore cessit.* Cedere, incedere. Plautus in Aulularia: *im hosce absolutos censeas; cedunt, petunt.* Varro Parmenone: *cedit velocibus iuvenis membris, levis, nitidus oleo.*

Cursus est pedum velocitas. Virg. lib. v: *hic, qui forte velint rapido contendere cursu.* Cursus, volatus. Virg. lib. vi: *este duces, o, si qua via est, cursumque per auras Dirigite in lucos.* Et Bucolicis: *quo cursu deserta petiverit.* Cursus, navigatio. Virg. Aen. lib. iii: *sed tibi qui cursum venti, quae fata dedere?* M. Tullius de Officiis lib. iii: *quae cursu frumento onustas petentibus Rhodum viderit.*

Castigare est increpare, vel reprehendere. Virg. lib. v: *his gravis Entellum dictis castigat Acestis.* Terentius Heautontimorumeno: *servas, castigas, mones?* Cicero de Oratore lib. i: *et quoniam de imprudentia diximus, castigemus etiam segnitatem.* Et Tusculanarum lib. v: *sed hoc in me ipse castigo, quod ex aliorum et ex nostra fortasse mollitia, non ex ipsa virtute, de virtutis robore existimo.* Castigare, vindicare, punire. Virg. lib. vi: *castigatque auditque dolos, subigitque fateri.* Castigare, expedire. Virg. lib. iiii: *castigantque moras; opera omnis semita fervet.*

Colere, ornare. Varro Tafe Minippu: *at in segetibus post messem colligebant stramenta, qui domicilia colerent.* Colere, pati. Terentius Heaut.: *dum ille vitam illam colet Inopem, carens patria.*

Carpere, attenuare, aperire. (p. 252.) Virg. Georg. lib. i: *nec nocturna quidem carpentes pensa puellae Nescivere hiemem.* Et lib. iiii: *eam circum Milesia vellera Nimphae Carpebant, hyali saturo fucata colore.* Carpere, auferre, decerpere. Virg. in Bucolicis: *insere, Dafni, piros, carpent tua poma nepotes.* Lucretius lib. iiii: *iuvantque novos decerpere flores.* Virgil. lib. iii: *carpit enim vires paulatim uritque videndo Femina.* Carpere, celeriter praeterire. Virg. Georgicon lib. iii: *et acri Carpere prata fuga.* Idem in eo lib.: *carpere mox virum incipiat.* Lucilius lib. xxviiii:

quidem cf. p. 271, 16. *aut abeat victus* 30 W. A. *cedere secedere* b. *fores hinc* G. B. (pag. 251.) *in hoste absolutus cedis* A. *iam* 10 *hosce* Editt. *navesque in cursu fr. o.* 20 *petentes* Orell. p. 314, 32. cfr. p. 174.

24. *sed in hoc* Klotz. *praeter messem* Mss. Fabri. *quis domic.* Ms. Fabri. Popma. *quo* 30 *dom.* b. *mippu* W. *iuvantque* (pag. 252.) G. W. L. mgJ. *iuvatque* Editt. *guirum* 10 L. b. *gyrum* Editt. *cum ratione differre*

hiemem unamquamque carpam. Carpere, pascere. Virg. Georgicon lib. III: *carpamus, dum mane novum, dum gramina canent.*

CUNCTARI est dubitare, dissipare. Virg. Aen. lib. VIII: *cunctantem amplexu molli fovet.* M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *sed cito penituit domumque rediit, ceteri cunctabantur.* Cunctari est manere. Virg. Georgicon lib. IIII: *non illis quisquam cunctantibus altum Ire iter, aut castris audebit vellere signa.* Et Aeneidos lib. IIII: *reginam talamo cunctantem.* Cunctari, curationem deferre. Virg. lib. VI: *qui nobis cunctando restituit rem.*

CAPI, propitiari. Lucretius lib. II: *nec bene promeritis capitur, neque tangitur ira.* Capere, facere. Terentius in Andria: *non, si capiundos mihi scio esse inimicos omnis hominis.* Capere, perpeti. Terentius Heautont.: *dum abs te absum, omnes mihi labores, quos cepi leves.* Capere est tollere, tenere. Virg. Georgicon lib. III: *cape saxa manu,* (p. 253.) *cape robora, pastor.* Et lib. IIII: *hic tibi, nate, prius vinclis capiundus.* Varro Meleagris: *quem idcirco terra non cepit, et caelum recepit.* Varro Eumenidibus: *stolam calceosque muliebris propter positas capio.* Capere, eligere. Terentius in Hecyra: *cum illum generum cepimus.* Virg. Georgicon lib. II: *ante locum capies oculis.* M. Tullius de Officiis lib. III: *quod insit aliquid probi, quod capiat ignaros.* Capere, delectare. Virg. Georgicon lib. IIII: *carmine quo captae.* Et lib. VIII: *Aeneas, capiturque locis.* M. Tullius in Filippicis lib. I: *non possum adduci et susciper e pecuniae captum.* Lucilius lib. XXVI: *nunc itidem populo istum scriptoribus voluimus capere animum illorum.* Capere, sustinere, habere. Virg. lib. VIII: *haec illum regia cepit.* Terentius in Heaut.: *di boni, quid turbae est? aedes nostrae vix capient, scio.* M. Tullius de Signis: *tot domus locupletissimas domus istius una capiet?* Capere, decipere, circumvenire. Virg. Aen. lib. II: *captique dolis lacrimisque coacti.* Lucilius lib. XXVII: *at metuis porro, ne aspectu et forma capiare altera.* M. Tullius in Hortensio: *captum me fortasse, inquit, putas, et id quod nollem, confiteri coactum.* Capere, occupare, detinere. Virg. Aen. lib. II: *certantque illudere capto.* M. Tullius in Verrem de Suppliciis: *navem quandam piratarum praeda refertam non ceperunt, sed abduxerunt.* Varro in Meleagris: *quid hic venator non cepit?* Capere, satiare. Virg. Georgicon lib. IIII: *tanta meae si te ceperunt tedia laudis.* Capere, accipere. Virg. Aen. lib. II: *tu, genitor, cape sacra manu* (p. 254.) *patriosque penates.* Et lib. III: *cape dona extrema tuorum.* Terentius in Formione: *nam ex his praedis latent argenti*

20 cjLips. Ep. quaest. V. 12. *differre* L. G. 383. AJ. *restitues* Rom. *restituis* Med. Edd. Virg. *iiii: cape* W. *Meleagro* A. cfr. (pag. 253.) p. 384, 4. *Eumenidus* W. *Eudaemonibus* A. cfr. p. 337, 30. *mulieribus* *pr.* A. *probri* G. A. *adduci et suspicer* 10 *e pecuniae* G. *ut suspicer te pecunia* cjMuret. 18, 14. *populum* A. Dusa. J. *coactis* Heins. 20 ap. Virg. ex opt. Codd. *aspectu formae capiare alterius* cjJDusa. *praedis latent* (pag. 254.)

moeniae nam statim capiebat. Lucilius lib. XXVI: *malis necesse lautum e mensa purae capturus cibum.* M. Tullius in Hortensio: *deinde boni mores et modestiores et ad capienda praecepta molliores.* Plautus in Aularia: *nam tua gnata peperit decimo mense post; numerum cape.* Varro Quinquatrubus: *cape hanc caducam Liberi mollem dapem.*

CORRIPERE, comprehendere. Virg. Georg. lib. IIII: *verum ubi correptum manibus vinclisque tenebis.* Corripere, contorquere. Virg. Aen. lib. I: *turbine corripuit.* Corripere, excutere. Virg. Aen. lib. III: *corripio e stratis corpus.*

QUASSUM est conlisum, et non integrum. Virg. Aen. lib. IIII: *quassataeque rates.*

CAPERE, complecti. Varro Marcipore: *Propintis unda, quam linquenti cerula Natantem perfundit, cape.*

QUASSARE est movere. Virg. lib. VI: *et lampada quassans, Per Graium populos.* Plautus Milite: *qui suam undantem clamidem quassando facit?*

CERTARE significat altercari, contendere. Virg. in Bucolicis: *certent et cygnis ululae.* Certare, praevenire. Virg. Aen. lib. I: *officio nec te certasse priorem Peniteat.*

CAPERE, invenire. Terentius Heaut.: *rationem cape, ut neque egeris neque ut haec possis perdere.* M. Tullius in Verrem actione secunda: *reiecti a Chelidone capiunt consilium necessarium.* Et de Officiis lib. III: *cum autem consilium hoc principis cepissent.* (p. 255.)

COMPONERE, finire. Virg. Aen. lib. I: *ante diem clauso componet vesper Olympo.* Et in Bucolicis: *non nostrum est inter vos tantas componere lites.*

CREPARE est sonare. Plautus in Menechmis: *dic mihi, enumquam intestina crepant, quod sentias? Ubi satur sum, nulla crepitant; quando esurio, tunc crepant.* Virgilius Georgicon lib. I: *atque levem stipulam crepitantibus urere flammis.* Terentius in Formione: *sed hostium concrepuit, nihil ad te.* M. Tullius in Verrem de Suppliciis: *locum illum litoris percrepare totum muliebribus vocibus cantuque symphoniae.* Lucilius lib. XXVI: *percrepa pugnam Pompili, facta Corneii cane.* Varro Eumenidibus: *propter percrepis vocibus volitans aureis vulgi.* Sisenna Historiarum lib. IIII:

argenti moeniae nam statim W. L. G. *nam ex his praediis talenta argenti bina* Edd. *necesse lutum e* W. L. *iautum* G. *luctu* AJ. *capturis* cjGerl. *Quinquatrubus* cfr. p. 71, 16. *libri* W. *dapem. Capere* 254, 20. *corripere* post 255, 1. A. *ubi ego corr.* G. L. p. 411, 33. *rates quassare* 254, 23. *capere* post 254, 12. A. *perfudit* b. *qua* Gerl. *liquante caerulo* (i. e. *oceano*) *aqua nat. nempe perfundat, cape* Scal. Cat. p. 502. *cepi ut neque tu egeres* Editt. *princeps cepisset. Corripere* 254, 13. A. *principes* Orell. *componere* post 254, 29. A. *liteis. Componere* 256, 34. (p. 255.) A. *crepare* post 264, 19. A. *concrepuit abs te* cjMerc. *mulierum* Klotz. *praeter* cjMerc. *perterricrepas* (o Fama) cjPalm. p. 167. *pr. crepas* 583. A. Popma. J. *percrepas* mgJ. *Lucilius: et crep.* Gif. p. 319. *aures in meas p. p. crepat* cjDelrius. impr. Voss. *meum* Edd. *auriculas* A. *aut me* G. L. *an potius* (p. 256.) *ita me* A. Elb. *an ita me compararem* G. B. *servet bona, N. f. est, invita ut . . Comp. colloqui* cjHerm. Op. V. p. 279. *servet* Neuk. A. *uti sua servat domina* Bothe. cfr. p. 510, 6.

conglobati et collecti concrepant armis. Crepare significat rursum quaeri vel dolere. Oratius Carminum lib. I: *quis post vina gravem molliciem, aut pauperiem crepat?* Lucretius lib. II: *et crepat, anticum genus ut pietate repletum.* Crepare iterum incantare. Turpilius Pedio: *age tu, hymeneum increpa!* Crepare, frangi. Virgilius lib. V: *et acuto in murice remi Obnixi crepuere.* Crepare, ferire. Ennius in Thyeste: *sed sonitus auris meas pedum pulsu increpat.* M. Tullius de Officiis lib. III: *itaque si vir bonus habeat hanc vim, ut si digitis concrepuerit, possit in locupletium testamenta nomen eius irrepere.*

Comparare est sociare, coniungere. Accius in Amfitryone: *quin meam senium cum dolore tuo coniungam et comparem.* Plautus in Asinaria: *prehende auriculis, compara labella cum labellis.* Comparare, adaequare. M. Tullius ad (p. 256.) Caesarem iuniorem lib. I: *neminem tibi profecto hominem ex omnibus aut anteposuissem umquam, aut etiam comparassem.* Terentius in Eunucho: *aut, Ne comparandus hic quidem ad illum est.* Comparare, componere, machinari. Sisenna Historiarum lib. IIII: *eos, qui hoc malum publicum clandestinis consiliis comparaverunt.* Comparare veteres confirmare et constituere dixerunt. Terentius in Eunucho: *an ita me comparem, Non perpeti meretricum contumelias?* Idem in Andria: *aut malis gaudeant atque ex incommodis Alterius sua ut comparent commoda?* Titinius Gemina: *ergo ut sua servat dona, nobis faciundum est ita, Ut cum ea primum blanditer comparemus colloquia?* Accius Eurysace: *nihil est, si autem ad te retardat, socium in portu est copia, que subsistat, modo tute ipse te effirma et compara.* Idem in Tereo: *atque id ego semper mecum sic agito et comparo, Quo pacto magnam olem nimiam.* Turpilius in Lemniis: *numquam unius me comparavi servire eligantiae.* M. Tullius de Re publica lib. VI: *quam ob rem se comparet hic civis ita nec est, ut sint contra haec, quae statum civitatis permovent, semper armatus.* Afranius Epistola: *nam proba et pudica quod sum, consulo et parco mihi, Quoniam comparatum est, uno ut simus contentae viro.* Cicero de Finibus bonorum et malorum lib. V: *omnis auctoritas philosophiae constitit in beata vita comparanda.* Comparare, emere. Terentius Heautontimorumenon: *dis cubia aurum et vestem atque alia, quae opus sunt, comparet.*

Componere, reficere, recreare. Virg. Georgicon lib. IIII: *vix de-* (p. 257.) *fessa senem passus componere membra.*

est ut ita ut 476. 483. *est ut ita* 511. *ut cum da* A. *iucunda* 526. Steph. J. *colloqui* 476. 483. 511. *ire tardat: si otium In partu* cjLips. ant. lect. 1, 2. *ad te res tardat, socium in promptu est copia, quae* cjBothe. 20 *offirma* cjLips. *molem minuam* Edd. *numquam me unius .. eligantiam* b. *necesse est* cjJ. *armatos* G. L. A. *commovent* Moser. *pervertunt:* alii sec. Mos. *prona* 1511. *publica quod sine* 476. 483. 511. *consistit* G. A. b. Or. *ut, cum desponderim des qui aurum ac vestem* Elb. 30 *dic ubi aurum et vestem* B. *opus comparet* B. *ter. aurum et v.* b. *comparet. Comparare* 257, 6. A. *Componere* post 255, 3. A. *lenire*

Idem Aen. lib. I: *nunc placida compostus pace quiescit.* Componere, lenire. Virg. Aen. lib. I: *sed motos praestat componere fluctus.*

Comparare iterum aestimare. Accius Epinausimache: *proin tu id cui fiat, non qui facias, compara.*

Componere, disponere, constituere. Virg. Aen. lib. III: *quam tuam possis urbem componere terra.* M. Tullius de Officiis lib. IIII: *atque, quod communiter compositum fuerat, solus dixit.* Sisenna Historiarum lib. IIII: *exercitum dispertiunt, ad confligendum sit comparant.* Componere rursus significat comparare. Accius in Armorum iudicio: *quid est, cur componere ausis mihi te, aut me tibi?* Lucilius Satyrarum lib. IIII: *Samnis, spurcus homo, vita ista dignus homo se Cum Pacideiane componitur, optimus multo Post homines natos gladiator qui fuit unus.* Sallustius in Iugurtha: *ubi Metelli dicta cum factis composuit.* Virg. Georgicon lib. IIII: *non aliter, si parva licet componere magnis.* Componere, ornare. Virg. Georgicon lib. IIII: *dulcis compositis spiravit crinibus aura.* Componere, colligere. M. Tullius in Verrinis in Divinatione: *si ab isto libro, quem tibi magister ludi nescio qui ex alienis orationibus compositum dedit.*

Calx est finis. Virg. lib. V: *calcemque terit iam calce Diores.*

Callet significat scit: hoc est calliditate, quae est urbana scientia. Accius Egisto: *melius quam viri callent mulieres.* Afranius Abducta: *nescis numeri mei omnem melius calli rem, quam volo.* Pacuvius Atalanta: *omnes qui tamquam nos serviunt sub regno callent* (p. 258.) *domitum imperio metuere.* Serenus in Opusculis: *callent senium arte vivendi.* Accius Aeneadis aut Decii: *quod periti sumus in vita atque usu callemus magis.* Idem in Neoptholemo: *satin' astu et fallendo callet?* Sisenna Historiarum lib. III: *Lucinium Memmium socerum Gai Scriboni tribunum plebis, quem Marcili vii consiliarium fuisse callebant, et tunc Curionis oratorem.* Callet etiam dictum a callositate. Caecilius in Asoto: *tum iam callebis, ille festus desidet.* Plautus in Persa: *plus calleo, quam aprunum callum callet.* Idem in Poenulo: *quid opus verbis? callum aprunum callere aeque non sinam.*

Comparare, apparare. M. Tullius in

(pag. 257.) *placare* W. mg. *fluctus. Comp.* 257, 9. A. *Comparare* post 256, 32. A. *compara. Comparare* 258, 14. A. *tutam possit* G. L. b. *idque quod* Or. *edixit* Cic. probMerc. Or. *duxit* J. *se comparant* 583. *se componunt* cjMerc. 1. *paci de ia ne* W. cfr. p. 393, 28. *secum placide inane comp.* A. *Placideiano hic comp. o. longe* Dusa. cfr. Cic. ad Q. Fr. 3, 4. Quint. 9, 4. *finis. Lucilius satyrarum libro vii. calcemque terit* L. B. *finis. Lucilius satyrarum lib. vii. hoc est cum ad aeneidos lib. v.* G. *nescis, Numeri: mei* cjMerc. Neuk. *num Heri* A. 526. Steph. *nam* J. *callere* 511. *callerem* 476. 483. *n. N: rem meam omnes m. c. q. v.* Bothe 2. *n. N: mei omnes m. c. hanc rem q. v.* Herm. Op. V. p. 277. *dominum imperia* (pag. 258.) cjMerc. *dominum imperium* cjFabri. *domi cum* J. *domitum imperium* B. *metueres* G. B. *callet senium* G. L. prMerc. Barth. *bibendi* cjMerc. mgJ. *iii : Lucilium* G. L. A. *Marci Livii* cjMerc. Popm. Pontan. prGerlach. *Marcellini*

Verrem actione secunda: *ut erat inter suos copiosus, convivium comparat.*

CONSTITUERE est disponere. Virg. Aen. lib. I: *hominesne feraene, Quaerere constituit.*

CONTENDERE, festinare. Virg. Aen. lib. I: *quae proxuma, littora cursu Contendunt petere.* CONTENTIO est perseverantia vel elatio. **M. Tullius de Officiis lib. I:** ***ex contentione vocis et summissione, et ceteris similibus facile iudicabimus.*** **Sallustius Historiarum lib. IIII:** ***rursus iumenta nacti ad oppidum ire contendunt.*** **Contendere, astringere, intorquere. Virg. Georgicon lib. IIII:** ***tanto, nate, magis contende tenacia vincla.*** **Sisenna Historiarum lib. IIII:** ***simul et tormenta contenduntur.*** **Contendere significat comparare. Plautus in Vidularia:** ***signum recte comparabat, huius contendi anulum.*** **Lucilius Satyrarum lib. I:** ***ut contendere possem Thestiados Lede, atque Ixiones Alcholocheo.*** **Idem lib. VII:** ***huncin ego umquam Hyacintho hominem, cortinipotentis Deliciis contendi?*** **Caecilius Titthae:** ***egon' vitam meam Atticam*** (p. 259.) ***contendam cum istac rusticana, Syra?*** **Licinius Macer in Epistula ad senatum:** ***illi suam vitam mecum contendunt, quorum in corpore ita crebra sunt vulnera vitae, novae cicatrici ut locus non sit.*** **Naevius in Lycurgo:** ***cavesis, tuam contendas iram contra cum ira Liberi.*** **Accius in Tereo:** ***video ego te mulier more multarum utier, Ut cum contendas tuam maiestatem viris.*** **Varro Gnoti seauton:** ***age nunc contende alterum genus filothoreon, ne quid ibi viderit melius.*** **Contendere, certare. M. Tullius de Officiis lib. I:** ***miserrima omnino ambitio est bonorumque contentio.*** **Virg. Aen. lib. IIII:** ***quis talia demens Abnuat, aut tecum malit contendere bello?*** **Sallustius in Iugurthino bello:** ***fretus multitudine militum sperabat armis contendere.*** **Cicero Tusculanarum lib. II:** ***ut onera contentis corporibus facilius feruntur, pessimis opprimuntur.*** **Contendere, continuare. Cicero de Oratore lib. II:** ***(id quod eius scripta declarant) et contentiones vocis et remissiones continuarentur.*** **Et de Oratore lib. III:** ***nihil perniciosius, quam et infusa sine intermissione contentio.*** **Con-**

10 **A. J.** *Caecicilius* **W.** *tunc* **B.** *fessus* **Bothe. Spengel.** *festum* **cjPalm. p. 159.** *aprugnum* **Miller.** *sinam.* *Constituere* **258, 16. A.** *comparare* post **257, 8. A.** *comparat.* *Comparare* **262, 1. A.** *ut erat inprimis inter suos* **Klotz.** *constituit.* *Constituere* **261, 31. A.** 20 *contendere* post **273, 18. A.** *iii: rursus* **G. B.** *signum recte comparebat* **L.** *Thestiadas* 30 **A.** prob**Dusa.** *Ixionas Archilochio* **Dusa. J.** *Thestiados Ledae esiones atque Algolochaeo* **i. e. partu torminoso Turn. 29, 20.** *Ἰξιονίης ἀλόχοιο* **cjMerc. ex Hom. Il.** ξ. *Ixionis ἀρχολοχείῳ* **mgJ.** *hunccine ego n. Hyacinthi hominem cortinipotentis* **cjScal. conj. ad p. 7.** *huncne inquam . . . . Deliacis contendi?* **cjGif. p. 437.** *Titthae* **Turn. 29, 20.** *isthac* **Spengel (meretrix ad anum Syram) (pag. 259.)** *rustica dura* vel *vana, Syra* **cjSpengel.** *c. r. i. c.* **Bothe 1.** *E. v. A. C. meam c. r. istac, Syra?* **Bothe 2.** *t. contenda syram* **G. L. cfr. 519, 6.** *more multarum* **L. A. M.** *more* om. **G. W. 483.** *ut contendas tuam mai. viris* **A. B.** *ut vim c.* **J.** *ad m. viri* **Merc.** *Age iam nunc* **Popma.** *φιλοθέωρον* **mgJ.** *parabat* 10 **Sal. 13.** *remissis opprimunt* **Edd.** *ecfusa* **M.** *hoc ait ita* **L. G. A.** *hoc agit ita* **mss.** 20 **Merc. W. 483.** *a te ita* **M.** *potero* **L. G. J. A.** *hinc comportet* **L.G.A.J.** *competeret,* **spl.** *portet*

tendere iterum significat extorquere. Cicero in Epistola Cassi: *hoc agit ita contendo, ut in eo fortunas meas positas putem.* Accius in Eurysace: *iam potere incipiam, etsi nequid vi contendam, ut hic comportet texum Salaminem habeam.* Turpilius Lemonis: *habet potestatem ubi, potestatem senis; Pretio contendas, ut redempto Fedria Liceat redire antiquam in consuetudinem.* Varro Serrano, *περὶ ἀρχαιρεσιῶν: et petere imperium populi et contendere honores.* M. Tullius de Officiis lib. II: *extremum* (p. 260.) *autem praeceptum in beneficiis operaque danda, ne quid contra aequitatem contendas.* Contendit proripuit vel direxit significat. Virg. lib. V: *qui tamen aerias telum contendit in auras.* Licinius Macer: *quo die magistratum obiit, repente celeri gradu per forum se in Capitolium contendit.* Turpilius Filopatro: *gemmeas fortunas mater, hem, Qua causa huc opere maxumo contenditur?* Pacuvius Duloreste: *nihil coniectura quivi interpretarier, Quorsum flexivice contenderet.* M. Tullius de Re publica: *sed audisset credo, Tuvero, Platonem Socrate mortuo primum in Aegyptum discendi causa, post in Italiam contendisse.* Afranius Epistola: *non licet me, qua contendis semita, pervenire.* Sallustius in Iugurthae bello: *ex praelio fugit in provinciam ac deinde Romam contendere.* Varro Quinquatrubus: *qui Tarentinum tuum ad Heraclidem Ponti contenderet.*

Componere, exsimulare vel fingere. Accius Agamemnonidis: *sic multi, animus quorum atroci vinctus malitia est, Composita dicta e pectore evolvunt suo, Quae cum componas dicta factis discrepant.* Sallustius in Iugurtha: *non sunt composita verba mea; parvi id facio; ipsa se virtus satis ostendit.* Componere, coniungere. Virg. lib. VIIII: *componens manibusque manus atque oribus ora.* Lucilius Satyrarum lib. VIII: *cum poclo eodem obvio, amplector, labra labellis Compono, hoc est, cum ipsolocopomas.* Idem in eodem: *tuum latum componit lateri, et cum pectore pectus.* Sallustius Historiarum lib. IIII: *suspe-*

W. *iam pater* cjScalig. *petere inc. et si ille nequit flecti precibus: vi cont. ut compote tecum S.* cjSchoell p. 629. *iam iam petere inc., et si nequivi, vi contendam, uti compote tecum S.* cjBergk. *iam potere, incipe iam et sino. quid vi contendam, uti compote tecum S.* Welcker. *Salamine habeam* cj. ap. Merc. 1. *Lenonibus* Ms. Fabri. *pot. viri* 583. (pag. 260.) J. *pot. nisi p.* A. *gere meas* A. *geme meas* vel *hem meas* cjMerc. *geminas f.* 10 *pater* Bothe. *flexuviae* cjMerc. *Nil.. quorsum cervice flexa tum cont.* Stieglitz. Eurip. Iph. T. 1260. *nil.. flexa cervice tum* mgJ. *nil.. quorsum flexivia dictio tum cont.* Grotius, Herman. Welcker. *quorsum perplexa voce se cont.* Bothe 2. *quo contendisset ita* A. J. *contendi semita* cjGuliel. 3, 8. probMerc. Bothe. Neuk. *contendissem* Ed. vet. Guil. *quo contendisset ita* 476, 483, 511. *quo contendissem ita* 526. Steph. *quo contendi, sed te ita* vel *sed te Tita* cjPalm. p. 164. *praevenire* 476, 483, 511. *perbitere* cjBothe. *profugit* Salust. *Romam contendit* Sal. probMerc. *Tarentum tum* cjMerc. *Ponticum* Editt. *contenderit* A. Popma. *contenderit. contendere* 264, 9. A. *sic animus quor. a. iunctus m. est* cjSchopp. 20 Veris. 4, 12. MsBarth. probBarth. 1851. *multis... vinctus* Ms. Fabri. *iunctus* 490. J. Scriv. Pareus Lex. Crit. p. 255. Garat. ad Cic. Phil. ed. Wernsd. II. p. 127. *cum plocio* A. J.

ctusque fuit, incertum vero ac per neglegentiam societatem praedarum cum latronibus composuisset.

(p. 261.) Cernere significat videre. Virg. Aen. lib. III: *cernimus astantes nequiquam lumine torvo.* Cernere rursum disponere. Lucilius Satyrarum lib. V: *postquam praesidium castris educere decrevit.* Idem lib. XIII: *acribus inter se cum armis confligere cernit.* Cernere, amittere. Varro Gerontodidascalo: *non vides apud esse scriptum: ter sub armis malim vitam cernere, quam semel modo parere.* Cernere, audire. Accius in Chrysippo: *quid agam? vox illius est certe; idem omnes cernimus.* Cernere, iudicare. Pacuvius Armorum iudicio: *et aecum et rectum est quod postulas, iurati cernant.* Ennius Thyeste: *impetrem facile ab animo, ut cernat vitalem babium.* Cernere rursum dimicare vel contendere. Accius Epinausimache: *primores procertum revocarit nomina, nisi Esset quis que armis secum vellet cernere.* Ennius in Medea exsule: *nam te sub armis malim vitam cernere.* Pacuvius Armorum iudicio: *qui sese ad finem esse ad causandum volunt, De virtute et ego potestatem cernundi do omnibus.* Cernere rursum cedere; unde et cernere hereditatem filii patribus, id est cedere, dicti sunt. Accius Myrmidonibus: *regnum tibi permitti malunt? cernam, tradam exercitus.*

Circumferre est proprie lustrare. Lucilius Satyrarum lib. II: *tum facto omnia sunt circumlatus.* Plautus in Amfitryone: *iube istam Pro cerritam circumferri.* Virg. lib. VI: *idem ter socios pura circumtulit unda.*

Constituere, retinere, firmare. M. Tullius de Officiis lib. I: *ineuntis enim aetatis inscitia senum constituenda exercenda est prudentia.*

Comparare, dare. M. Tullius (p. 262.) in Verrem de Suppliciis: *ex omni gemitu ac dolore certa merces comparabatur.*

Confidentia est fiducia. Virg. Aen. lib. I: *et afflictis melius confidere rebus.* Confidentia, duritia, patientia. Plautus in Asinaria: *scapularum confidentia, virtute ulmorum freti.* Confidentia rursum

ipso duco poenias A. J. *latus* A. J. *tum compone latus* cjJDusa. *tum compono* cjFrDusa. *an per* vulg. *praedare* A. L. *composuisset. Com-* (pag. 261.) *ponere* 264, 17. A. *Cernere* post 264, 16. A. *crevit* 483. Merc. *crevi* Dusa. *decrevi* G. Bb. *inter sese a.* Dusa e v. c. *nonne vides a. Ennium e. scr. ter malim s. a.* Scal. conj. p. 60. cf. infra vs. 18. Scal. 109. Muret. Var. Lect. 4, 7. ap. Gr. II. p. 950. Varro L. L. 6. 81. *Ennium* om. G. H. W. B. A. 483. sed A. habet in corrigendis. *semel quam modo parire* cjPorson. ad Eur. Med. 252. *parire* cjOsann. *q. s. m. parire* Planck. *impetrent* al. mgJ. *impetret facite . . v. Atreum* cjDelrius. *Vitalem Bachium* cjScriv. e prologo. *halitum* mgJ. probCol. *quisqui* probMerc. Schöll p. 352. *revocaret* M. *provocarent . . . quisqui* cjHerm. Op. V. p. 154. *ter sub* Merc. cfr. supra vs. 8. *mallem* cjDelrius. *sese adfines* cjJ. probMerc. cf. p. 89, 11. *virtuted* probMerc. *rursum succedere* cjMerc. *malim* mgJ. cjHerman. Op. V. p. 142. impr. Schöll. *cernant* cjMerc. *exercitum* AJ. Schöll. *facta* G. *facta omnia sum* B. prGerlach. *cum ferto* cjJDusa. *farto* J. *circumlata* J. Dusa. *circulata* A. *quin tu istanc iubes proceritam* A. *unda confidentia* 262, 5. A. *constituere* post 258, 17. A. *exgregenda* G. B. *et regenda prudentia est* Or *Comparare* post 258, 15. A. (p. 262.) *doloreque* Klotz. *comparabatur* Calx 257, 27. A.

temeritas, audacia. Pacuvius in Athalanta: *gradere, atque atrocem coercere confidentiam.* Idem lib. x: *improbus, confidens, nequam, malus videatur.* Turpilius Leucadia: *videntur frigus incessum; quam est confidens! di istunc perduint!* Idem Terentius: *qui illo homine vivit confidentius?* Accius in Myrmidonibus: *iram infrenis, obstes animis, reprimas confidentiam.* Afranius Vopisco: *excludat uxor tam confidenter virum? Non faciet.* Virg. Georg. lib. IIII: *nam quis te, iuvenum confidentissime, nostras Iussit adire domos?* Terentius in Andria: *nescio qui senex venit modo; ellum, confidens, catus.* Confidentia, constantia. M. Tullius de Re publica lib. III: *duas sibi res, quominus in vulgus et in foro dicere, confidentiam et vocem, defuisse.* Naevius in Danae: *excidit orationis omnis confidentia.* Plautus in Amfitryone: *quae non delinquit, decet Audacem esse, confidenter pro se et proterve loqui.*

Consternari significat deici. Consternari rursum erigi. Pacuvius in Periboea: *consternare animae, ex pectore hac et volvere Consilium subit omnes, quod de nata est modo; Qui pacto inimicis mortem, et huic vitam efferas.* Idem Duloreste: *unde exoritur? quo praesidio fretus? auxiliis quibus? Quo consilio consternatur? qua vi? cuius copiis?*

Curriculus, ut consuetudo (p. 263.) fert, a curru diminutio est; dicitur brevissimum vehiculi viroti genus. Curriculus, cursus. Varro in Epistola Iuli Caesaris: *quem simulac Romam venissem mihi attigit auris nuntius, Exemplo eas in curriculum contuli propere pedes.*

Calumnia est malitiosa et mendax infamatio.

Convenire, placere, constituere. Sisenna Historiarum lib. IIII: *signum nactus a Papo, qui inter eos tolli convenerat.*

Calumnia rursum calliditas. M. Tullius de Re publica lib. II: *ut Carneadi respondeatis, qui saepe optimas causas ingenii calumnia ludificari solet.*

Calidum est fervens. Virg. Aen. lib. VIIII: *volvitur ille vomens calidum de*

Confidentia post 261,30. *grandem atque coerce* A. J. *idem. Lucilius* excidisse cjMerc. *malus et nequam* cjJDusa. *viden' tu Frygis* cjLips. *idem heterentius* L. G. *heteranam q.* mgG. *Idem Hetaera: nam* cjRoth. *infrenes* mgJ. M. *irai infreni si obstes animi* cjLips. 4, 8. *iram includant, frenis obstent, a. reprimant* Ms. Fabri. *duas Isocrati res* cjVictor. 4,4. cfr. Isocr. Panath. Cic. Or. II. 3. *confidenter, consternari significat deici pro se* (*probrose* Ms.Fabri) *et protervae loqui consternari rursum* G. L. W. Ms. M. bB. 483. A. nisi quod *proterve* in W. A. 483. Ms. M. verborum transpositio errore librarii orta. *consternatae animo, expectoratae haec voluere* cjLips. ep. qu. 3, 21. *consternatae animum expectoratae* cjPalm. p. 167. *subiit o. quod natum est modo* cjLips. *est subit modo* cjJ. *omnes e re nata modo* cjPalmer. *auxilius* W. *Curriculis* W. *epiroti* AJ. *biroti* (pag. 263.) mgJ. *cum, simulac* Popma. *venisse* L. G. Guil. ad Cist. 4. M. cfr. Cic. ad Att. 13, 47. *extemplo* L.G. A. *ext. meos* cjGuil. *infamatio calumnia* 263, 13. A. *convenire* post 263, 16. A. *papippo* B. *Carneadis respondentis* 4 Codd. Vatt. *solet. Convenire* 263, 10. A. *calidum* post 271, 23. A. *flumen. Callidum* 263, 29. A. *calidum citatum* post 263, 31. A. *περὶ ἀρχαιρεσιῶν Cum* Popma. *tibi* om. J. 583. Popma. Barth. *dix. Bibulus* Palm.

pectore flumen. Caldum, citatum et velox. Varro περὶ κεραυνοῦ: *cum dixisset vitulus, ecce tibi caldis pedibus quidam navicularius semustilatus irrumpit se in curiam.*

Caelum est deorum domicilium. Virg. Aen. lib. IIII: *caelum qui vertice fulcit.* Caelum rursus aer. M. Tullius de Deorum natura lib. II: *altiora eorum, qui terras incolunt eas, in quibus aer sit rursus ac tenues, quam illorum, qui utantur crasso caelo atque concreto.*

Calidum, ferox et inconsultum. M. Tullius de Officiis lib. I: *sic repperias multos, quibus periculosa et calida consilia.*

Contentus dicitur, cui res etiam parva abunde est. Virg. lib. VII: *patriis sed non* (p.264.) *et filius arvis Contentus.* Terentius in Eunucho: *quia Neque tu uno eras contenta, neque solus dedit.* Lucilius lib. XXX: *et is te versibus interea contentus teneto.* M. Tullius ad Brutum: *sic igitur facies, et me ut amabis, aut, quid contendi sum, diliges.* Idem de Officiis lib. II: *in brevitatis causa familia contenti erimus una.*

Contendere, festinare. Virg. Aen. lib. I: *quae proxima, litora cursu Contendunt petere.* M. Tullius in Verrinis actione secunda: *haec ubi filio nuntiata sunt, statim exanimatus ad aedis contendit, ut et vitae patris et pudicitiae sororis succurreret.* Contendere, intendere. M. Tullius in Hortensio: *magna etiam animi contentio adhibenda est explicando Aristotele, si leges.*

Componere pro redimere. Sallustius lib. I: *quin lenones et vinarii laniique, quorum praeterea vulgus in dies usum habet, pretio compositi.*

Cogere, corradere. Varro in Eumenidibus: *furando tamen ac morbo stimulatus eodem, Ex sese ipse aliquid quaerat cogatque peculi.* Cogere est urgere. M. Tullius de Officiis lib. III: *Diogenes contra: num te emere coegit, qui ne hortatus quidem est?* Terentius in Eunucho: *iubesne? iubeo, cogo atque impero.* Cogere, mollire, subigere. Varro Virgula divina: *sed pancarpineo civo coacto Libamenta legens caduca vetus.* Cogere, in unum colligere. Sisenna Historiarum lib. IIII: *summoti et intra moe-*

p. 256. *ecce tibi calidis* Ms. Fabri. *dix. Duillius excaldis* (i. e. *frigidis*) *p.* Barth. p. 1844. e Ms. Helv. falso. *Vitulus* Popma. quod est agnomen Pomponiorum. *semiustulatus* 583. J. Palm. Popma. Goth. *irrupit in curiam* Ms. Fabri. *irrupit se* A. Popma. J. *ingenia et ad intelligendum aptiora* Cic. Or. *incolant* Or. *purus* Or. *concreto contentus* 263, 32. A. *callidum* post *flumen* 263, 19. A. (pag. 264.) *his te* Guil. ad Merc. 4. M. *aut am.* Editt. *quod contenti sumus* A. J. *quo* fr. Or. Gronov. ad Plaut. Capt. I. 1, 73. *diligens* W. L. *contendere* post 260, 19. A. 10 *litora* cfr. p. 258, 18. 367, 5. *ad hedis* L. *ad is* W. *Aristotelem* A. 1511. *Aristoteli* Or. *legas* B. *leges. Cernere* 261, 1. A. *componere* post 260, 34. A. *cum lenones* G. B. *leomes et humarii* B. cfr. Charis. p. 58. qui et om. *compositi crepare* 255, 6. A. *cogere* post 266, 9. A. cfr. Scal. Catal. 20 vet. po. p. 257. Conj. p. 158. Reuvens p. 127. *cogatque periculi* G. B. *pauca ocio c.* 583. A. J. *pancarpine ocivo* mgJ. *ocimo* cj Scal. conj. 82. Catal. p. 254. cfr. p. 332, 11. *Pan carpineo cibo coacto* Turn. 29, 20. prGerlch. *victus* Scal. Cat. p. 254. Popma. mgJ. *verus* A. J. *veris ad quos* Scal. p. 336, 9. *veras* (res dicere paras) cjBarth. p. 1844

nia rursum coacti. Cicero Tusculanarum lib. I: *caelum hoc, in quo nubes, imbres ventique coguntur.* Terentius in Heaut.: *quasi talenta ad quindecim Coegi.* M. Tullius ad M. Catonem: *coactoque in unum exercitu castra in Ly-* (p. 265.) *caonia apud Iconium faceret.* Virg. in Bucolicis: *cogere donec oves stabulis.* Lucilius lib. XXVI: *rauco contionem sonitu, et curvis cogant cornibus.* Cogere, mulgere. Virg. in Bucolicis: *cogite oves, pueri; si lac praeceperit aestus, Ut nuper, frustra pressabimus ubera palmis.* Cogere, stringere. Virg. Georgicon lib. IIII: *nam frigore mella Cogit hiems, eademque calor liquefacta remittit.* Cogere, imprimere, coartare. Virg. lib. VII: *quadrifidam quercum cuneis et forte coactis Scindebant.*

Claudere significat includere. Virg. Georgicon lib. III: *aut intus clausos satura ad praesepia servant.* Claudere rursus obsistere. Virg. Aen. lib. X: *ecce, maris magna claudit nos obice pontus.* Claudere, circumire. Virg. in Bucolicis: *claudite Nymfae, Dictaeae Nymfae, nemorum iam claudite saltus, Si qua forte ferant oculis sese obvia nostris Errabunda bovis vestigia.*

Citum, celer. Sallustius in Catilinae bello: *citus modo, modo tardus incessus.* Citum, divisum vel separatum; unde et oscitare dictum est. Virg. Aen. lib. VIII: *haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae Distulerant.*

Citare est vocare. M. Tullius in Verrem: *citat reum: non respondit. citat accusatorem.* Citare, incitare, provocare. M. Tullius de Divinatione: *quorum studium legendi, non scribendi studium vehementius in dies citant.* Citare, laudare. M. Tullius de Officiis lib. I: *citeturque Psalmis clarissimae victoriae, quae anteponatur consilio Solonis.*

Contentum dicitur extensum. Virg. lib. V: *hunc rapidus, iamdu-* (p. 266.) *dum arcu contenta parato Tela tenens.* Lucilius lib. XXX: *hic ut muscipula contenta, atque scorpios cauda Sublata.* Contentum, colligatum, coniunctum. Virg. Georgicon lib. III: *contenta cervice trahunt stridentia plaustra.* Contentum, continuum, perseverans. Cicero Tusculanarum lib. V: *Socraten ferunt, cum usque ad epirum contentius ambularet, quaesitumque esset ex eo, cur id facere.*

Cadere est ruere. Virg. Georgicon lib. I: *illa cadens raucum per levia murmur Saxa ciet.* Cadere, occidere. Virg. Aen. lib. II: *cadit et Rifeus, iustissimus unus Qui fuit in Teucris.* Cadere,

(pag. 265.) *oveis* A. cfr. p. 381, 17. *contentionem* G. A. *contionem* L. *ten* spl. *ut forte* Edd. 10 *magno* cjV. D. *siqua* cfr. p. 103, 13. 20 *haut procul* cfr. 284, 22. *metum* Codd. plurimi, Heyne; *metium* Vat. *mettium* Heins. Nieb. inscript. vett. *respondet* Klotz. *studio leg. meum scr... citatur* cjMerc. *incitatur* Cic. Or. *Salamis* Edd. *clarissime* W. *Solonis* 30 *Cadere* 266, 10. A. *contentum* post 264, 8. A. *tum r.* A. Virg. Lucil. cfr. 385, (pag. 266.) 30. 181, 31. *muscipulae tentae, atque ut scorpiu'* cjTurn. *Socratem* A. Klotz. *ad Piraeum* vulgo. *ad vesperum* Cic. Klotz. *cadere* 10 post 265, 32. A. *iidem* A. Or. cfr. 353, 3.

evenire. M. Tullius de Officiis lib. iii: *et, ut idem dicunt, ob numeros habet, nec praeter sapientem cadere in quemquam potest.*

Capessere, perferre. Virg. Aen. lib. i: *mihi iussa capessere fas est.* Plautus in Aulularia: *in erum matura, in se sera condecet capessere.* Capessere, immittere. Plautus in Asinaria: *quo magis te in altum capessis, aestus te in portum refert.* Capessere, recipere. Plautus in Amfitryone: *nunc pergam eri imperium persequar, et me domum capessere.*

Commodum, sicuti plerumque, utile. Commodum, aptum, conveniens. Virg. lib. xii: *accommoda fraudi.* Commodum, integrum, totum. Lucilius: *bis quin actogena videbis Commoda te Capua quinquaginta atque CC.* Plautus in Asinaria: *viginti argenti commoda minas, eius quas dem matri.*

Candet, ignitum est. M. Tullius de Officiis lib. ii: *candente carbone adurebat capillum.* Candet, candidum est. Virg. Aen. lib. iiii: *candentis vaccae media* (p. 267.) *inter cornua fundit.* Varro in Gnoti seauton: *candens corpore taurus, Trivio lumine lunae.*

Castum, sine libidinis et turpitudinis nota. Virg. Aen. lib. ii: *casta pudicitiam servat domus.* Castum, religiosum. Virg. lib. vi: *quique sacerdotes casti, dum vita maneret.* Varro Gerontodidascalo: *ergo tum sacra religiosae castaeque fuerunt res omnes.* Idem in Eumenidibus: *namque venustas hic adest gallantibus? Quae casta vestis?* Castum, a furtis et rapinis abstinens. Varro Andabatis: *nec manus visco tenaci tinxerat viri casta.* Castum, suave, iucundum. Varro Parmenone: *demittis acris pectore luctus Cantu castaque poesi.*

Censere significat existimare, arbitrari. Accius Eurysace: *nam ea oblectat spes erumnosum hospitem, Dum id, quod miser est, clam esse censet alteros.* Nevius Poenici belli lib. vi: *censent eo venturum obviam Poenum.* Cassius Emina Historiarum lib. ii: *censuit sese regem Porsennam occidere.* Quadrigarius Annali lib. vi: *ne nos ad certationem censeas haec incepisse.* Censere, suscensere. Varro Caprino praelio, *περὶ ἡδονῆς: ne vobis censeam, si ad me referretis.*

Coicere est iacere. Virg. Aen. lib. ii:

20 *omnes numeros* Edd. cfr. 247, 12. 381, 32. *Lucilius libro iii. milia porro bis quina octoginta..de C. Hinc q. a. bis octo* cjScal. Dusa. *bis quin octoginta* A. J. Mediol. Jun. Mai. *oct. cbm.* i. e. octoginta sestert. Voss. Aristarch. 204. *Lucilius: Vis qui in octogena videbis commodate capi quinquaginta.* 30 *Castum* B. *candenti* b. c. *sibi* (pag. 267.) *ad. Or. aen.* est e Georg. 2. 524. cfr. p. 440, 5. *manebat* Virg. cf. p. 440, 6. *sacrae* Edd. *regiose castemque* W. 10 *nam quac v. h. a. gallantihus?* Turn. 29, 20. Popma. *nam quae vetustas* Scal. Cat. p. 255. *quae casta aetas*, in mg. *castitas* Scal. *viri castas* in lib. var. lect. 583. *viris castas* seu *avaritia* cjCosta. *easta* (i. e. *iguara expers*) Popma. *dimittis* B. *caena mea obl.* B. quod verum puto Grlch. *Ea namque* Voss. cf. Schöll. p. 625. *censet eo* G. A. L. W. sed hic *n* spl. *censuit* b. *κάπνῳ* 20 *προηλίῳ* cjJ. *μέθης* 583. A. J. *ἡδονῆς* cjJ. Turn. 29, 20. 24, 46. *ἔριδος* cjPopma. *capino proelio* · *Vobis censeam* B. *simul aut* 511. A. impr. J. *intervenisse* 476. 483. 511. A.

telumque imbelle sine ictu Coniecit. Afranius Simulante: *vellem, intervenissem ante. nam ut signa indicant, Hi coniecere verba inter se acrius.* Coicere, colligere, certare. Afranius Simulante: *nolim mater me praesente cum patre coicere, non sine non vis, mel meum.* Coicere, agere. Afranius Materteris: *causam coicere hodie ad te volo. Ambon' adestis? profuturos arbitror.* (p. 268.) Coicere, furari, auferre. Afranius Incendio: *servus est mihi Nicasio, Sceleratus, curiosus; is cum filio ei coicere ad nescio quid de latratiuncula.* Lucilius lib. II: *quid dicis? cur est factum, quod coicis istuc?*

Contingere est tangere. Virg. Aen. lib. III: *funemque manu contingere gaudent.* Contingere, evenire. M. Tullius lib. V: *quod non modo singulis hominibus, sed potentissimis populis saepe contigit.* Ennius Tyeste: *quam mihi maxime hic hodie contigerit malum.*

Conferre significationem habet manifestam. M. Tullius de Officiis lib. II: *omnis meas curas cogitationesque in eam conferebam.* Conferre, conserere. Virg. lib. VIIII: *ergo, etsi conferre manum furor iraque monstrat.* Conferre, contollere. Virgilius: *et conferre gradum et procedere longius audet.* Conferre, comparare. M. Tullius de Officiis lib. II: *quae conferri cum eorum studiis potest?* Conferre, transferre. M. Tullius de Officiis lib. II: *ad hoc nos studium potissimum contulissemus.*

Confectum dicitur occisum, exanimatum. Virgilius lib. XI: *actenus, Acca soror, potui; nunc vulnus acerbum Conficit.* M. Tullius de Suppliciis: *plagis confectum dici a lictoribus tuis P. R. ante oculos tuos occidisse.* Confectum, defessum. Virg. lib. XI: *ducitur infelix aevo confectus Acoetis.* Lucilius lib. XXVI: *tum doloribus confectum corpus animo obsistere.* M. Tullius de Officiis lib. II: *nec me angoribus dedidi, quibus eram confectus.* Conficere, frangere. Lucilius lib. XXVIII: *malo hercle vestro confectores cardinum.* Conficere, colligere.

coniicere 476. 483. 511. *hi conicere* W. pro *colligere* cj. *confligere* Merc. Neuk. *noli* cj Merc. Brukh. ad Tib. 1. 9, 53. Neuk. *te nolim* Bothe. *matri* 511. A. 526. Steph. *non si me vivum vis* cjMerc. Brukh. *me* om. 476. 483. 511. *ne pr.* B. *sine* M. *sine novis mel* G. B. *si me* reliqui A. Neuk. *noli mea mater, me pr . . C., si mori me non vis* cjNeuk. *vel meum* A. 526. J. *causam coic. hodie apud te* Turn. 24, 46. *hic apud te* Turn. 29, 20. et 15. *ambos* 476. 483. 511. *ambo* A. 526. Steph. J. *ambon'* Turn. 29, 15. *ambone* Turn. (pag. 268.) 29, 20. *serus* 476, 483, 511. *in cassio* 476, 483, 511. *in casio* A. 526. J. *Nicasio* cjJ. *it coniicere* Guil. 1, 2. Neuk. *curiosis cum fil.* G. B. *ab ad nescio* 476. 483. *aut nescio* B. *haec nescio* Guil. prGerlch. *ad nescio quicquid de* A. J. *ii coniicere ad n. quid de ratiuncula* cjTurn. 29, 20. *ratiuncula. Atque eccum incedit: hoc* 270, 6. cjGuil. *quid de ratiuncula* cjGuil. J. probMerc. *latriuncula* Ms. J. *quo . . istud?* cjScal. *M. Tull de Rep.* Mai. Or. *modo* om. Klotz. *contingit* W. M. *quam maxime hic mihi* cjVoss. *quam maximum etsi hic mi hodie* Bothe 2. *procurrere l. audent* Virg. Aen. 9, 690. *conf. componere* b. *examinatum* W. *acervum* W. L. cf. p. 368, 32. *diço* Edd. *dicia* B. *tuis* τ. *pr.* B. *tuis pater* A. J. *civem Romanum . . concidisse* Orell. *dicitur* W. *Acestes* Virg. XI. 85. cf. p. 283, 10. *dedi* W. Cic. Off. II, 1, 2. *essem confectus* A. Orell. *carnium* cjFrDusa.

(p. 269.) Terentius in Formione: *aut conficerem. confici, atfero.* M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *in singulas tegulas impositis sescenti sescenties confici posse.* Et in Verrem actione secunda: *permagnam eum dicere ex illa re pecuniam confici posse.* Lucilius lib. XXVI: *non te multitudinem tuorum, quam in album indidit a dextera conficis ibi.* Conficere, facere. Terentius in Formione: *bonas me absente hic confecistis nuptias.* M. Tullius in Hortensio: *ea facultas maioribus nostris erat, qui confectis senatusconsultis.* Et Tusculanarum lib. VI: *nihil est enim apud istos, quos non eorum turba conficiat.* Conficere, explicare. M. Tullius de Officiis lib. II: *honestitatis pars confecta est, quam tibi cupio esse notissimam.* Conficere, consumere, finire. Terentius in Formione: *cum hic non videant me, conficere credant argentum suum.* M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *bellum, ut opinio mea ferret, consensu civitatis confectum iam haberemus.* Lucilius lib. XXX: *confecit ipse comestque.* M. Tullius in Hortensio: *quae est enim confessio valitudinis? quae deformatio corporis?*

CONCEDERE, dare vel permittere. M. Tullius in Verrem actione prima: *da mihi hoc: concede, quod facile est.* Virg. lib. VII: *concessit in iras Ipse deum antiquam genitor Calydona Dianae.* Terentius in Adelfis: *hui, Metuisti, nunc si de tuo iure concessisses paululum.* Lucilius lib. XXVIIII: *concedat homini id, quod velit, deleniat.* M. Tullius de Officiis lib. III: *si neglegent, omnia turpia per se ipsa fugienda esse concedant.* Concedere, credere vel consentire. Terentius in Formione: *numquam me hoc die concedes mihi, Neque* (p. 270.) *intelleges?* Lucilius lib. XXVII: *in concedere unum atque in eo dare quo superatur manus.* Concedere, recedere vel cedere. Terentius in Hecyra: *hic video me invisam esse merito; tempus est concedere.* Afranius in Incendio: *atque etiam incendit hoc; procul concessero.* Caecilius Tithe: *hic dum abit, huc concessero.* Cicero Tusculanarum lib. IIII: *ut cum magnitudine medicinae doloris magnitudo concederet.*

CONSEQUI significat sequi. Virg. lib. V: *quem deinde Cloantus Consequitur.* M. Tullius de Officiis lib. IIII: *ex quo intellegi debet, illum mentis agitationequae eurum rerum, quas cogitandum consequebatur, neque otiosum nec*

(pag. 269.) *id ut conf.* A. Ter. *confeci affero* A. Ter. *singulis tegulis* A. Patric. *singulas tegulas* Turn. 29, 20. *sexcentis* om. G. L. B. *nosti mult.* cjJDusa. *a dextera* G. *inclyta dextra* A. Dusa. *non atomorum* Orell. 10 *quod non* Cic. Edd. vett. *illum quod non atom.* cjLeop. *illos quod non a.* Or. *honestatis* G. Edd. *fert* Or. *fert et consensus* cj 20 Merc. *se conf. i.* cjJDusa. cf. p. 81, 27. *confectio* Edd. Augustin. c. Pelag. 4, 14. *conficere, explicare potissimum. Concedere* b. *metuisti ne si* A. *vult deliniat* Dusa. *si* 30 *negent* cjLeopard. 18, 20. *atque* (pag. 270.) *ellam, incedit huc* Lips. epp. 2, 22. *atque haec etiam inc. hoc* A. 526. Steph. *a. eccum i., h.* Guil. 1, 2. *naturaeque vim attulimus, ut magnitudini* cjLeopard. 18, 20. *ut magnitudini* Or. *a. investigationeq.* 483. Edd. 10 *cogitando* Edd. *sequebatur* W. *senatu* Edd. *conserere. Caedere* 271, 24. A. *Convenire* 20

solum umquam fuisse. Consequi, adipisci. M. Tullius Epistola ad Caesarem lib. I: *tunc cum ea, quae es ab senatus summo cum honore tuo consecutus.* Idem in Verrem actione I: *quod ego meo labore et vigiliis consecutus sum.* Consequi, exprimere, definire. M. Tullius ad Caesarem: *extrema vero nec quanta nec qualia sint, verbis consequi possum.*

Conserere dictum est miscere. Virg. Aen. lib. II: *multaque per caecam congressi proelia noctem Conserimus.* Conserere, inserere. Virg. Georgicon lib. II: *iuvat Ismara Baccho Conserere.*

Convenire, aptum esse. M. Tullius in Hortensio: *nam quod vereris, ne non conveniat nostris aetatibus ista oratio, quae spectet ad hortandum.* Convenire significat obvium fieri. Terentius in Eunucho: *conveni hodie adveniens mei loci quendam atque ordinis Hominem.* Convenire, videre. M. Tullius de Senectute: *neque vero eos solum convenire abeo, quos ipse cognovi, sed illos etiam, de* (p. 271.) *quibus audivi et legi et ipse conscripsi.* Plautus in Asinaria: *aetatem velim servere, Libanum ut conveniam modo.* Convenire, colligi, coire. Virg. Aen. lib. I: *conveniunt, quibus aut odium crudele tyranni.* M. Tullius in Filippicis lib. III: *cui quidem hodierno die, P. C. (nunc enim primum ita convenimus).* Convenire, constare. Terentius in Formione: *convenit numerus, quantum debuit.* Convenire, similem esse. Varro Longe fugit, qui suos fugit: *solus rex, solus rhetor, solus formosus, fortis, secus vel ad aedilicium modius, purus, putis: si ad huc charactera Cleopantus conveniet, cave attigeris hominem.* Convenire, placere, certum fieri. Virg. lib. XII: *cesserit Ausonio si fors victoria Turno, Convenit, Euandri victos discedere ad urbem.* M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. V: *vivendi cupiditate incensi omnes sumus; atque hoc mihi cum tuo fratre convenit.* Convenire, interpellare. M. Tullius in Verrem actione secunda: *non dubitat, quin ipse Verrem convenisset, aequitate causae, auctoritate sua commovere hominem possit.* Lucilius lib. XXVIIII: *haec tu conventus, tela insidiisque locavi.*

Cedere est verberibus dedere. Terentius in Andria: *verberibus caesum te in pistrinum, Dave, dedam.* M. Tullius

post 263, 12. A. *veteres ne* A. J. *spectat* 1511. A. *conveni* cf. p. 359, 9. 324, 17. *habeo* Edd. cf. p. 276, 1. *Asin.* cfr. p. 72, (pag. 271.) 15. *servare* G. L. *servire* Edd. *e p. c.* W. L. *debui* Edd. *secus* L. W. A. J. *ecus* G. *aequus* cjPopma. Turn. Faber. *formosus, securus vel ad aedilicium: mundus, purus* Scal. app. conj. p. 118. *aedilicium modius* L. G. W. A. Popma. J. Mss. Merc. *aeq. vel ad aedilicium modius* Gifan. ap. M. 1. Turn. 29, 20. *aequus vel ad aedilium modium* cjFaber. *securus vel ad aedil. munus* Lips. V. L. 1, 17. cf. Schoppe Veris. 4, 16. p. 235. *cleopantus* G. L. *deopantus* W. B. *cleopater convenit* Ms. Fabri. *Cleanthes* cjGifan. χαρακτῆρα Κλεάνθους cjVoss. Arist. p. 589. *purus putus* M. paucis mutatis, omnia bene se habent; stoicus describitur, qui omnibus numeris absolutus dicitur. *aequus ad aedilicium modium* i. e. cuius de aequitate nil detrahi potest. Grlch. *cesserit* cf. p. 250, 23 et 28. *dubitabat* Klotz. *si ipse* Edd. *hic tum* Dusa. *haec tum* alii ap. Dusa. *tui conv.* A. J. *insidiasque locasti*

de Suppliciis: *cedebatur virgis medio in foro Messanae C. R.* Cedere, excidere. Virg. Georgicon lib. I: *caeditur et tilia ante iugo levis.* Lucilius lib. XXVI: *lignum cedat, pensum faciat, aedis verrat, vapulet.* M. Tullius in Hortensio: *aut tibi id ipsum pervertendum fuit, quod tu ne attigisti quidem, aut eius partes quasi membra quaedam caedenda.* Cedere, occidere vel mactare. Virg. Georgicon: *non aliam ob culpam Baccho* (p. 272.) *caper omnibus aris Caeditur.* Et Aen. lib. II: *caeduntur vigiles.* Varro in Eumenidibus: *maximum credit ferro sed cedere Ulixem, cum baccha silvam cedit porcosque trucidat.* Caedere, immolare. Plautus in Aulularia: *caedendum conduxi ego illum.* Virg. Aen. lib. IIII: *caedit quinas de more bidentis.* Cedere, frangere. Virg. Georgicon lib. III: *caeduntque securibus umida vina.* M. Tullius in Verrem actione II: *caedere ianuam saxis, instare ferro.* Lucilius lib. XXVIIII: *caede hostium, grato urge reistam perimus.* Caedere, commiscere. Lucilius lib. XXX: *lana opus omne perit, fallor, tiniae omnia cedunt.*

Cuatere significat percutere. Virg. lib. VIII: *quadripedante putrem sonitu quatit ungula campum.* Cuatit, infestat. Virg. lib. VIIII: *aut rastris terram domat, aut cuatit oppida bello.* Cuatit, excludit. Terentius in Eunucho: *nimirum homo quatietur certe cum dono foras.* Cuatit, movet. Virg. lib. X: *at vero ingentem quatiens Medientius hastam.*

Constat, valet, consistit. Lucilius lib. XXVI: *trado ergo alias nummo, porro quod mihi constat carius.* Cicero Tusculanarum lib. I: *animus, qui si est quattuor horum generum, unde omnia constare dicuntur.* Constitit dicitur stetit. Virg. Aen. lib. IIII: *hic primum paribus nitens Cyllenius alis Constitit.* Constitit, erectus est. Plautus in Amfitryone: *fremitu virum, et spiritu atque anhelitu Nebula constat.* Virg. lib. V: *constitit in digitos.* Cicero Tusculanarum lib. I: *ubi rigida constat crassa caligo inferum.* Constat, compositum est. Lucilius lib. XXVI: *principio fisici omnes constare hominem ex anima et* (p. 273.) *corpore dicunt.* Sisenna Historiarum lib. IIII: *multitudinem procul hostium constare viderunt.* Constat, convenit, manifestum est. M. Tullius ad Caesarem

al. ap. Dusa. mgJ. *insidiacque locari* cjFr Dusa. *locavi. Calidum* 263, 17. A. *caedere* post 270, 25. A. *XXVII.* G. L. A. Dusa. est in Plauti Merc. II. 3, 63. cf. p. 420, (pag. 272.) 9. *varrat* W. *ceduntur viles* B. *mox unum credit .. Ulixem, cum b.* cjHerm. Elem. p. 347. *baccham* L. *baccas* Popma. *Aiax tum credit* cjMerc. *Aiax dum* cjGuil. 3, 15. Faber. *cum bacchans silvam* Edd. pr Gerlach. *Aulularia* cfr. p. 274, 15. *vina* cf. p. 380, 26. *caedem hostium* cjMerc. Palm. p. 162. *gnave urge* cjFrDusa. Palm. p. 162. *Gnatho urge, restant periimus* cjMerc. *lib. XXVIII ..gnate urge; restant, periimus* Jun. e Cod. ad p. 417, 32. Dusa. *caedere consumere* A. Vulg. *lanae* B. *lanac ..squallor, tineac* Scal. conj. p. 75. *pallor tineae* Scal. Cat. p. 476. probMerc. cfr. 462, 25. Guil. *hastam. Quassum est conlisum et non integrum Virg. L. VI. et lampada quassans per graium populos. Constat* B. *tr. ego* cj FrDusa. *alias minimo* A. Dusa. *constitit.. inferum* post 273, 9. A. *inferum. Colligere* 273, 19. A. *omnes homines ex ..*(pag. 273.)

iuniorem lib. II: *cum constat, Caesarem Lupercis id vectigal dedisse: qui autem poterat id constare?* Et Tusculanarum lib. I: *sive quod a gravioribus leviora natura repellantur. quae cum constet.*

Constituere est proponere, definire. Virg. Aen. lib. I: *hominesne, feraene, Quaerere constituit.* Constituere, instituere. M. Tullius de Senectute: *constitiones modo delectant, sed etiam institutiones.* Constituere, parare. M. Tullius in Verrem actione II: *quod ubi erat Filodamo nuntiatum, tametsi erat ignarus, quantum sibi ac liberis suis iam tum mali constitueretur.* Constituere, erigere. Virg. lib. VI: *et feralis ante cupressos Constituunt.*

Colligere, in unum redigere. Virg. Aen. lib. VI: *colligere arma iubet validisque incumbere remis.* M. Tullius in Filippicis lib. VI: *succurrendum est De Bruto, omnes undique coepere colligere.* Colligere, reficere. Cicero in Verrem actione III: *sed manifesto furto perturbatus, ubi se collegit.* Colligere, celare, supprimere. Virg. lib. XII: *substitit Aeneas et se collegit in arma, Poplite subsidens.* Colligere, auferre. Lucilius lib. XXX: *ruis hoc, et colligis omnia furtim.* Plautus in Aulularia: *quin ipse pridem tonsor unguis dempserat; Collegit, omnia abstulit praesegmina.*

Continens est abstinens, integer. M. Tullius ad M. Catonem: *ut, quae copiis et opibus ferre vix possumus, ea mansuetudine et continentia nostra, sociorum fidelitate teneamur.* Continens, (p. 274.) coniunctum, continuum. M. Tullius in Epistola ad Senatum: *itaque cum exercitu per Cappadociae partem eam, quae cum Cilicia continens est, iter faci.* Et in Hortensio: *ne in continentibus quidem terris vestrum nomen dilatari potest.*

Curatum est natum. Curatum, post laborem refectum. Virg.: *corpora curamus, fessos sopor irrigat artus.* Curatum, cum delectu apparatum. Lucilius lib. XXX: *et circumvolitant ficetulae, turdi, curatis soci.*

Conducere, emere. Plautus in Aularia: *cedendum conduxi ego illum.* Conducere est, sicuti usu. Lucilius lib. XXVIIII: *magno non magna mercede, magno quod conduxeris.* M. Tullius de Officiis lib. II: *ut saepe in nostra re publica videmus, mercede conducti.* Con-

constare dicunt A. Dusa. J. *Caes. iun.* cfr. Victor. Var. Lect. 14, 1. *cum consiet* G. L. B. A. *qui ante* A. Or. *cum constent* G. L. Klotz. *quae constent* A. cfr. p. 258, 16. *constituere* post 261, 33. A. *const. est ponere* B. *consitiones . . insitiones* Cic. Klotz. *quod ubi est Ph.* Kl. *a liberis* A. *constituunt. Contendere* 258, 18. A. *copiae colligendae* Edd. *D. Bruto* cjMerc. mgJ. Or. *clamore et furto manifesto grandis pecuniae perturbatus est. Ubi se coll.* Or. *ruis haec et* A. Dusa. cf. p. 380, 7. *Ruiss et hoc colligis* b. *plautur omnia in aulularia* W. cf. p. 151, 32. *catonem cationem ut quae* W. *tenere vix* mgJ. Or. *tuneamur* Mss. Merc. W. (pag. 274.) *teneamur* G. L. *teneamus* Cic. Or. mgJ. prob Merc. *exercitum* W. L. *faceret. Idem in* A. *ne* om. A. *est sanatum* cjMerc. *aestimatum* cjJ. *ficedulae* 483. A. Dusa. *tardi* A. *coci* L. G. A. J. 583. *curati se* (i. e. *sine*) *cocis* cjPalm. p. 164. *curatus coci* Dusa. *turdis curatis coci* b. *curatu coci* cjJDusa. *sociis* cjJ. *curati focis* cjGerlach. *caedendum* Edd. cf. 272, 6. *magno et non* Dusa. *magno quidem*

ducere, colligere, convocare. Varro Manio: *Manius mane suscitat, rostrum sum rostra adfert, populum in forum conducit.* Conducere, convertere. Lucilius lib. XXX: *et virtute tua, et claris conducere chartis.* Conducere, utile esse: *solus vero soli quid re et quaesti conducat suo.* M. Tullius de Officiis lib. III: *stulte, lib. i. R. P. conducebat? potest autem quod rei publicae inutile sit, id cuiquam ibi utile esse.* Idem de Repub. lib. I: *facillimam autem in ea re publica esse posse concordiam, in qua idem conducat omnibus.* Sisenna Historiarum lib. IIII: *quid rem publicam suam maxume conducere videretur.*

CONCELEBRARE dicitur commovere. Lucretius lib. I: *quae mare navigerum, quae terras frugiferentes Concelebras.* Concelebrare, diuamare, dictum a ce- (p. 275.) lebritate. Lucilius lib. XXX: *multis indu locis sermonibus concelebrarunt.*

CREDERE est fidem habere dictis vel factis. Lucilius lib. XXVII: *Hymnis, velim te id, quod verum est, credere.* Virg. Aen. lib. II: *hora, dei iussu non numquam credita Teucris.* Credere, fidei committere. Lucilius lib. XXVIII: *vitam ac fortunas cui concrediderim meas.* Credere est servandum commendare. Plautus in Aulularia: *ubi is obit mortem, quid mihi in aurum credidit.*

COMMODARE est mutuari. Lucilius lib. XXVII: *certa sunt sine detrimento, quae inter sese commodent.* M. Tullius de Officiis lib. II: *atque ut dando et accipiendo mutuandisque facultatibus et commodandis nulla re egeremus.* Commodare, cum commodo dare. M. Tullius ad filium lib. II: *cui ego, quibuscumque rebus potero, libentissime commodabo.*

CAPTARE, capere. Lucilius lib. XXVII: *quod si paulisper captare atque observare haec volueris.*

COGNOSCERE est audire, aestimare. Lucilius lib. XXVI: *rem cognoscat, simul et dictis animum adtendas postulo.* Pomponius Pansa pappi: *pol emagis curabo ubi cognorint, omnes una assentiant.* Terentius in Andria: *eo pacto et gnati vitam et consilium meum Cognoscis.* Virg. Georgicon lib. I: *ni refugis tenuisque piget cognoscere curas.* Cognoscere, nosse vel praespicere. Virg. lib. VIIII: *venatu assiduo et totum cogno-*

A. Dusa. J. *suscitat rostrum, sub rostra adfert* Turn. 29, 20. *rostrum rostra adfert* b. *rostrum suum* cjMerc. *suscitat nos tum in rostra* A. Popma. *conducere, convenire. Lucilius* G. *etiamne, si Reip.* Edd. *cuiquam ubi utile* G. *id cuique utile* A. *cuiquam civi* Edd. *posse* W. L. G. om. palimps. et Mai. *diffamare* vel *divulgare* cjLips. Ep. qu. I. 18. *diffamare* Gronov. Obs. p. 437. Schopp. (pag. 275.) de arte crit. p. 39. *inde loci* cj Gifan. p. 350. Schopp. *endo locis* cjLips. ep. q. 1. 18. probGronov. observ. p. 437. *indu locis* Cuiac. Obs. XI. 19. al. ap. Dusam. Turn. 29, 20. *inde locis* mgJ. *inductis sermonib.* 483. Dusa. A. J. *xxvi: hymnis* W. *hymnis* om. B. *cui cum cred.* A. *qui mihi id aurum* A. cf p. 359, 33. *mutuare* A. J. *caetera* alii apud Dusa. mgJ. *inter se* Dusa. *voles haec* cjJDusa. *attendat* A. *pansa pappipole* G. *Pansa papipole* A. *sponsa papipolae* cf. p. 469, 20. probMerc. *sponsa: papae pol eo magis* cjJ. *Sponsa Pappi: Pol mage curabo. Ubi* Bothe 2. *Pol mage curabo ut ubi* Dübner, Munk. *vel perspicere* b. *cognorit*

vimus amnem. Idem Georgicon lib. II: *nunc, quo quamque modo possis cognoscere, dicam.* M. Tullius in Hortensio: *unde autem facilius, quam ex annalium monumentis, aut bellicae res aut omnis reipub. disciplina cognoscitur?* (p. 276.) Idem et de Senectute: *neque vero eo ipse cognovi, sed illos etiam, de quibus et audivi et legi et ipse conscripsi.* Cognoscere, agnoscere. Virg. in Bucolicis: *incipe, parve puer, risu cognoscere matrem.* M. Tullius de Re publica lib. I: *cognoscere mehercule, inquit, consuetudinem istam et studium sermonemque.* Varro Sesqulixe: *vereor, ne me quoque, cum domum ab Ilio cossim revertero, praeter canem cognoscat nemo.*

Competere significat, quod est honorem vel coniugium vel quidvis aliquid adversus alium petere; unde competitores, ut saepe. Competere, par esse vel simile: inde et in aestimatione rerum, hoc illi competit, dicimus. Competere, rei cuiusque meminisse, aut constanter valere. Sallustius Historiarum lib. I: *sic vero quasi formidine attonitus, neque animo neque auribus aut lingua competere.*

INCIPIT PER D. LITTERAM.

Damnare est damno adficere, unde et condemnare dictum est. E contrario nullo damno adfectum, indemnem, probamus. Damnare est exheredare. Lucilius Satyrarum lib. XI: *Cassius Gaius hic operarius, quem Cefalonem Dicimus sectorem, Furiumque, hunc Tullius quem Index heredem facit, et damnati alii omnes.* Damnare, necessitate constringi. Terentius in Formione: *tuus est damnatus natus, non tu.* Damnare est et morti dare. Virg. Aen. lib. IIII: *nondum illi flavum Proserpina vertice crinem Abstulerat, Stigioque caput damnaverat Orco.* Accius Armorum iudicio: *maior erit luctus, cum me damnatum audiet.* M. Tullius in Verrem actione I: *reus in iudicium abductus est Ver-* (p. 277.) *res, homo vita atque factis omnium iam opinione damnatus.* Damnare et condemnare pro liberare positum est. Titinius Veliterna: *fortasse votum fuisse, quo die liber foret, Nunc eius voti condemnatus est, immolavit hostiam.* Virg. lib. XII: *quem damnet labor, aut quo vergat pondere letum.* Turpilius in Leu-

AJ. *non refugis* G. cf. p. 411, 20. *assiduo* (pag. 276.) cf. p. 230, 4. *disciplinae* W. L. *quos ipse* mgJ. *neque vero eos solum convenire aveo quos* Klotz. *quibus audivi* id. *co gnosce me* G. L. *hercle* 483. A. *me hercule* cod. Vat. *studium sermonis* codd. Vatt. omnes. 483. *caesus* A. *cessim* Edd. *praeter album canem* Popma. *cognoscet* W. *signif. honorem* B. *competitores Comp. par esse .. meminisse Sal.* B. *quidvis aliud* A. *illi competiti* W. *neque animo, neque lingua satis competere* Donat. ad Ter. Ad. 3, 2, 14. *auttonitus* W. *damnare malo addicere* W. *operariu' .. dicimu' .. furemque hunc Tulliu' quidam* cj Scalig. ad Manil. V. *Tullius quidam Iudex* Dusa. *Tullius quidni Iudex* mgJ. *sextorem* W. *facit: at damnati* cjScal. *exheredare Lucilius: hunc tullius quem index heredem facit, et damnati alii omnes* b. *add. est C. Verres* Klotz. *notum* ante Merc. (pag. 277.) cf. Palm. spic. Herm. Op. V. p. 275. *votum eum fecisse* Neuk. *votum fecisse* Palmer. Schoppe Veris. 1, 16. *sic v. fec.* Bothe. *id v. f.* Bothe 2. *condemnatu'st: imm.* Bothe.

cadia: *et amplius illam apparere condecet, quandoquidem voti condemnata est.* Virg. in Bucolicis: *damnabis tu quoque votis.* Sisenna Historiarum lib. IIII: *quod voto damnati fetum omnem dicuntur eius anni statim consecrasse.* Cicero Tusculanarum lib. V: *rerum naturam, quam errorem nostrum, damnare malumus.*

Delicere est illicere. Titinius lib. V: *quod ea parasitus habeat, qui illum sciat Delicere, et noctem facere possit de die.*

Defendere, vindicare, depellere. Virg. in Bucolicis: *solstitium pecori defendite.* Defendere, tueri, depellere. Ennius Achille: *serva cives, defende hostes, cum potes defendere.*

Delica est aperi et explana. Titinius in Quinto: *quid istuc est, aut quid istic sibi vult sermo? mater delica.* Idem Proelia: *tibine, comediam quam sciam, non delicem?* Caecilius Obolostate: *si linguas dete Habeam, vix habeam, satis te qui laudem, ache. Immo vero, haec ante solitus sum; delicat.* Accius in Achille: *qua re alia ex crimine inimicorum effugere possis, delica.* Lucilius lib. XXX: *nemo istum ventrem pertundet delicietque uti via atque videbis.*

Delenitus, ad nostram consuetudinem placatus. Turpilius in Deme- (p. 278.) trio: *vide mirum ingenium, ac delenifica mulierem; Commorat hominem lacrimis.* Delenitus, delectatus. M. Tullius ad Cassium lib. I: *iam biennium est, cum virtuti nuntium remisisti delenitus illecebris voluptatis.* Lucilius lib. XXX: *praeservit, labra delicit, delenit amore.* Delenitus est mente alienatus. Plautus in Amfitryone: *delenitus sum profecto ita, ut me qui sim nesciam.* Lucilius lib. XXVIII: *concedat homini id quod vult, deleniat, Corrumpat prorsus, ac nervos omnis eligat.* Titinius Proelia: *verum enim dotibus deleniti ultro etiam uxoribus ancillantur.*

Degere est agere. Lucretius lib. II:

Neuk. Herm. *est* om. Jun. Schopp. Veris. 1, 16. *et iam plus illam apparare* MsPalat. probGebh. p. 51. *Etiam thus illam apparare* cjGuil. 2, 23. *et amplius illam apparare* cjGerlach. *quo voto* cjCarrio 1, 6. Victor. V. L. 35, 22. *maluimus* A. *delicare est inlicere Titinnius Lib. V.* b. *Lib. V.* B. *inlicere turpilius lib. V.* L. *in Quinto* cjM. *habeat quibus* Voss. *quo ea p. abbitet .... ut noctem* Bothe 2. *habeat ut qui* Neuk. *satiat delicere* b. *quis illum .. facere* om. Palm. p. 51. *qui se illum sc.* cjHerm. Op. V. p. 273. *defendere, debellare ueri .. In Achille o qui te serva cives defendite hostes* b. *istud esse* b. *Titinius* p. 98, 8. *quid* om. p. 98, 9. Jun. Neuk. improb. Herm. *tibi nego mediam quem* G. *com. quam agam* cjBothe. *non* ante *delic.* om. Neuk. *tibin' c. Q.* Herm. Op. V. p. 272. *obolo. state* Ven. *decem habeam* M. *vix habeam, rem satis qui delicem. Idem Pausimacho. immo vero hic ante, soli dum sumus, delica* cjLips. ep. q. 1, 18. *ache* G. Mss. Merc. W. L. 483. 583. *Lache. Lach. immo* Spengel. *hic ante* Ven. A. 583. J. *haec ante* mgJ. *laudem, Lachis .. soli ius suum* cjScal. *alias* B. *alio ex crimine* b. *delicat* cfr. p. 98, 7. *istum in.* al. ap. Dusam. mgJ. *delicet uti atque* A. Dusa. J. *delice tute utilia atque* cjMerc. *nisi vi at-* (pag. 278.) *que* cjGerlach. *ut via* G. *deleneficam* Edd. *delingit* cjTurn. 28, 8. *delinit* A. Dusa. J. *praesternit l. deliciis* cjGuliel. 2, 1. *del. odore* Dusa. *delicat hinc delenit amore* cjJ Dusa in praecidaneis pro Tib. cp. 17. *velit* probMerc. 269, 29. *deligat* W. cfr. p. 301, 10. *elidat* cjGerlach. *omnes. delinit*

degimus hoc aevi, quodcumque est. Degere est etiam minuere. Plautus in Aularia: *nunc ego istum, soror, laborem degam et deminuam tibi.* Degere est detrahere. Plautus in Epidico: *degitur corium de tergo meo.*

Dare, exhibere. M. Tullius de Signis: *Gn. Pompeius est Filo, qui fuit in Tyndaritano, cenam isti dabat apud villam.* Terentius in Heautont.: *namque iei unam caenam atque eius comitibus Dedi.* Dare, facere. Virg. Aen. lib. i: *tu das epulis accumbere divum.* Et lib. iii: *immotamque coli dedit, et contemnere ventos.* Da significantiam habet manifestam, id est, dic. Virg. Aen. lib. iii: *da propriam, Tymbraee, domum.* Da, dic. Virg. in Bucolicis: *sed tamen, iste deus qui sit, da Tytyre nobis.* Etiam in lib. vi: *tuque, o sanctissima vates, Praescia venturi, da, non indebita posco.* Terentius in Heautont.: *num quam ob rem has partis didicerim, paucis dabo.* Lucilius lib. xxx: *si liceat facere, etiam* (p. 279.) *hoc versibus reddere, quod do.* Et lib. xxviii: *persuade et transi, vel da, quam ob rem transeas.* Dare, ascribere. M. Tullius in Verrem divinationem: *ego etiam, quae tu sine Verre commisisti, Verri crimini daturus sum.*

Deponere est ponere. Virg. in Bucolicis: *de grege non ausim quicquam deponere tecum.* M. Tullius: *existimavi honestissimas molestias posse deponi, nisi me ad philosophiam retulissent.* Deponere est commendare. Accius in Erigona: *hospitem deposita interimes?* Afranius Epistola: *amare, habere puerum depositum foris.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *ergo et promissa non facienda nonnumquam neque semper deposita reddenda.* Deponere est alienare. Plautus in Aulularia: *ut me deponat vino, eam adfectat viam.* Deponere est desperare; unde et depositi desperati dicuntur. Lucilius Satyrarum lib. iii: *Symmachus praeterea iam tum depositus bubulcus Exhalans animam pulmonibus aeger agebat.* Virg. lib. xii: *ille, ut depositi proferret fata parentis.* Accius in Tereo: *Tereus indomito more atque animo barbaro Conspexit in eam amore vecors flammeos Depositus, facinus pessimum ex dementia Confingit.* Idem in Alfesiboea: *etsi est in malis Depositus animus meus, quae scibo, exinde audiet.* M. Tullius in Verrem actione i: *itaque mihi videor, iudices, magnam et maxime aegram et prope depositam rei publicae partem suscepisse.* Caecilius in Oboloistate: *depositus modo sum anima, vita sepultus sum.*

deligat Tit. A. *delicet* al. apud Dusa. *Verum viri dotibus* cjCosta. cf. p. 72, 1. *degitur hoc* Forb. *lab. demam* Miller. *detegetur* Pl. Miller. *deligetur* cjAcid. ap. Grut. 6. p. 171. *detergetur* p. 362. *cn. pompeius cum filio* A. cf. p. 323, 3. *qui fuit Tyndaritanus, is cenam isti dabat apud villam in Tyndaritano* Klotz. (pag. 279.) *et iam hoc* v. l. Dusae. *atque hoc* Dusa. mgJ. *divinat.* cf. p. 248, 32. *deponere* post 281, 18. A. *sum. Dare* 281, 14. A. *deponi ubi me* A. J. *si me* mgJ. *hosp. depositam* G. L. prMerc. *hospitam depositam* cjCosta. *amare habere* Neuk. cf. Plaut. Asin. I. 1, 60. Curc. 5, 3, 20. *non fac. non nunq.* mgJ. *depostus* Ms. Fabri. *iam nunc depostus* Palm. p. 162. *flammeus et d.* A. J. *flammeo D.* mgJ. *quae scribi* A. J. *obolostate* Edd. *depositus anima modo vita*

DESTITUI est desolari. Destitui rursum statui. Nevius in Gymnastico: *in* (p. 280.) *alto navem iubet destitui anchoris.* Caecilius in Symbolo: *destituit omnes servos ad mensam ante se.*

DEDICARE est dicare. M. Tullius Accius in Alfesiboea: *ad vereor, cum te esse Almeonis fratrem factis dedicat.* Caecilius in Annalium lib. I: *legati quo missi sunt, veniunt, dedicant mandata.*

DICERE, constituere. Terentius in Andria: *placuit; despondit; hinc nuptiis dictus est dies.* Dicere, denuntiare. Lucilius lib. XXVIII: *minitari aperte capitis dicturum diem.* Terentius in Andria: *sed dico tibi, Ne temere facias.* Dicere est indicare. Virg. in Bucolicis: *dic mihi, Damoeta, cuium pecus?* Dicere, dicare. Virg. lib. VI: *Iunoni infernae dictus sacer.* Dicere, destinare. M. Tullius de Officiis lib. III: *et is, qui morti addictus esset, paucos sibi dies commendandorum suorum causa postulavisset.* Dicere etiam promittere. Pomponius in Pistoribus: *nummos certos dicas. dico quinquaginta milia.* Sallustius Historiarum lib. II: *eodem anno in Macedonia Gaius Curio principio veris cum omni exercitu profectus in Dardaniam, quibus potuit pecunias dictas coegit.* Afranius in Vopisco: *igitur quiescet quoniam inter nos nuptiae Sunt dictae, parcas istis verbis, si placet.* Idem Fratris: *da rustico nescio cui vicino suo Perpauperi, cui dicat dotis paululum.* Pacuvius in Hermiona: *prius data est, quam tibi dari dicta, aut quam reditum est Pergamo.* Varro Mysteriis: *in id virgo, dos a femina ut auferatur, quae mihi posteaquam ad concordiam dicta est.* Dicere, dare. M. Tullius de Officiis lib. II: *commode autem, quicumque dixit: pecuniam.*

DIGNATUS significat dignus ha-(p. 281.)bitus. Virg. lib. III: *coniugio, Anchisa, Veneris dignate superbo.* Accius in Neoptolemo: *sed quem mihi iungent tuique tu illo fuerint, dignabor dari.* Idem in Atreo: *egone Argivum imperium attingam, aut Pelopis digner domo? Quo me ostendam? quod templum adeam? quae more funesto colloquar?* Cicero in Oratore: *quamquam enim omnis locutio oratio est. Quae tamen consimili laude dignantur.*

DARE, ostendere. Lucilius lib. XXVI: *animoque aegrotat, vidimus corpore hunc signum dare.* Dare, petere. Lucilius lib. V: *sicuti cum primus ficos propola*

(pag. 280.) cjSpengel. *delicare* cjLindem. improb. Müller ad Fest. p. 70. *Alcmenonis* A. *Caelius* Vulg. *despondit, hunc* W. *minitare* 10 *a. captis* v. l. Dusae. *iudicare* A. *hist.* 20 *lib. iii.* G. W. m. 1. *potuit modis dictas pec. c.* Carrio e vet. cod. Gerl. *pecunias Appia dictas* G. L. *appia* om. W. 483. A. *Appio* cjRoth. *quiesce et* cjLips. ep. qu. 5, 25. M. Neuk. *quiescit* 511. Steph. *fratriis: det* Lips. Ep. q. 5, 25. *in id iurgo, dos* cjPopma. 30 *Concordiam* Popma. (cum prope aquam Appiam fuerit signum Conc. apud quod coniugia celebrabant) falso si quid video Gerlach. *qui condixit* mgJ. *pecuniam qui habeat non* 30 *redd.* Orell. *habitus Virg. coniugio* (pag. 281.) G. L. cf. p. 286, 29. *superbo. Deliberare* B. cfr. p. 282, 8. *cuique tu* A. *cuique tui voluerint* cjGerlch. *cui quae cum illo fuerim* cjMerc. *quoime ost.* cjLips. ep. qu. 4, 8. *Pelopia* Voss. Bothe 2. *quem ore* Ms. Fabri. cjLips. ep. qu. 4, 8. Mss. Merc. *alloquar* cjMerc. verba: *tamen unius oratoris locutio* 10

recentis Pirotulit, et pretio ingenti dat primitus paucos.

Dominus dicitur, cui servitur. Virg. Aen. lib. i: *Romanos, rerum dominos, gentemque togatam.* Dominus rursum appellatur convivii exhibitor; unde et dominia convivia. Lucilius Satyrarum lib. vi: *qui te bonus Iuppiter, inquit, Crasso Mucium cum cenabat, dominum fortem.* Idem lib. xiii: *primum dominia atque sodalicia omnia tollantur.* Turpilius Filopatro: *forte eo die Meretricis ad me delenitate Atticae ut Convenerat quo dixerant quae cenam apud Me, Tais atque Erotium, Antifila, Pythias; Ego extra cubui domina.* Varro Papiapapae, περὶ ἐγκωμίων: *dominum convivii, vinum aliudve quid mi laudato.* Sallustius Historiarum lib. iii· *alter scribam et cenas: In imo medius inter Tarquinium et dominum Perpenna.* M. Tullius in Verrem Frúmentaria: *adria argento* (p.282.) *dominos vestrae.* Varro in Endymionibus: *discumbimus mussati, dominus mandarenam committit.* Domini etiam mulierum amatores. Dominus, maritus. Virg. Aen. lib. iiii: *conubia nostra Reppulit, ac dominum Aeneam in regna recepit.*

Deliberare est dubitare. Terentius in Formione: *ego amplius deliberandum censeo.* Deliberatum, complacitum, vel definitum. Turpilius in Filopatro: *certum ac deliberatum est me illis obsequi.*

Discrimen, divisio, separatio. Cicero de Finibus bonorum et malorum: *homo et acutus et diligens Crysippus non contempnit, totumque discrimen summi boni in eam rem rerum comparatione positum putat.* Discrimen est periculum. Virg. Aen. lib. i: *per quot discrimina rerum Tendimus in Latium.* Discrimen rursum separatio, a discernendo; unde et discerniculum dicitur acus, quae capillos a medio fronte disseparat. Sallustius Historiarum lib. i: *Sertorius fortis*

hoc proprio dignata nomine est. Idem de oratore lib. iii: res complures dissimiles inter se ex Cicerone interposita om. G. Mss. Merc. W. L. B. A. *dignantur. dignari* 286, 25. A. *dare* post 279, 6. A. *qui aegrotat, videmus* cjGuil. 2, 10. *videmus* L. A. J. 583. Dusa. cjMerc. *ut cum primitiis f. propala* Turneb. cf. p. 154, 27. *primos f. propala recenteis* Dusa. Jun. *cum prim' ficos propola recenti spirotulit* b. *S.* c. *ficus primus propola* Scal. ad Virg. Culic. *protulit* Edd. *paucos deponere* 279, 7. A. *dominus* post *sternere* 286, 27. A. *inquit Crasi, sic apud Mutium* cjJ. cfr. Lips. Saturn. 1. extr. *te bone* (*u'* spl.) *I., i., Mutivit, q. coenabit, d. fore Crasso?* cjScal. *Crasso Mutiu' quum cenas dominus foris* cjJ. Dusa. *Mucius censebat dominum fore* cjMerc. *cenabat* active Gerlach. *tolluntur* A. Dusa. Turn. ad Cic. de legg. Lips. Saturn. 1. extr. *mer. ad me delenificae* cjLips. ep. qu. 5, 12. mgJ. *cum venerat quidam dixerat quae coenam* A.J. *Atticae convenerant condixerantque* mgJ. Lips. *quid ni* Popma. cjGif. p. 365, 30. *alteri scribam et cenas* L. G. A. J. correxit Leopard. 19, 4. e Servio ad Aen. 1. 698. 702. item Nic. Loensis 8, 2. *alter scriba Maecenas in imo: medius* Lips. ant. lect. 3. p. 70. *inter M. Antonium et* cjV. D. *Tarquitium* Gerl. 1. 2. *Perpennam* cjNic. Loensis 8, 2. *Perpernam* Gerl. 1. 2. *ornari argento dominia* (pag. 282.) *vestra* cjZumpt ad Verr. III. 4. *huius argento dominia vestra, huius siquis et tabulis forum comitiumque ornari* cjLips. Saturn. 1. extr. Cuiac. Observ. XI. 12. Cic. Klotz. *disc. multi, tum* cjCarrio. *dominus maturo*

turbam morantibus, et nullo, ut in terrore solet, generis aut imperii discrimine, per calonum corpora ad medium quasi: dein super adstantium manibus in murum attollitur. Virg. Aen. lib. I: *Tros Tyriusque mihi nullo discrimine habetur.* M. Tullius in Filippicis lib. XII: *Etruriam discriminat Cassius.* Lucilius lib. XXVIIII: *et amabat omnes, nam ut discrimen non facit, neque signat linea alba.* Discrimen, certamen. Virg. lib. V: *post hos equo discrimine pistrix Centaurusque locum tendunt superare priorem.*

Duci, delectari vel avocari. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. V: *dantque se ad ludendum fabellarumque* (p. 283.) *auditione ducuntur.* Ducere, pati. Virg. Aen. lib. IIII: *nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos?* Ducere, nudare, exerere. Virg. lib. XII: *ille tamen clipeo obiecto conversus in hostem Ibat, et auxilium ducto mucrone petebat.* Ducere, excitare. M. Tullius in Verrem actione secunda: *quod si quem statuae magno opere delectant, si quis earum honore aut gloria ducitur.* Ducere consuetudine quam significantiam habeat, claret; sicut Virg. Aen. lib. XII: *ducitur infelix aevo confectus Acetes:* et multa talia. Ducere, illicere, inducere. M. Tullius de Officiis lib. II: *postremo pretio aut mercede ducuntur.* Et de Senectute: *sic adulescentes senum praeceptis gaudent, quibus ad virtutum studia ducuntur.* Ducere, struere, erigere. Virg. Aen. lib. I: *pars ducere muros, Molirique arcem.* Ducere, existimare, iudicare. Varro Sexagesi: *avidus iudex reum ducebat esse coenon Hermen.* Virg. lib. X: *tanton' me crimine dignum Duxisti?* M. Tullius in Verrem, in divinatione: *clarissimi viri nostrae civitatis temporibus optimis hoc sibi amplissimum pulcherrimumque ducebant.* Lucilius lib. XXX: *non datur, admittit nemo, nec vivere ducunt. Orpo spondent septimum.* M. Tullius de Officiis lib. III: *a quattuor fontibus honestatis primo lib. officia duximus.* Ducere, volvere, pertractare. Virg. lib. VI: *sic equidem ducebam animo rebarque futurum.* Lucilius lib. XXVIIII: *age nunc summam sumptus*

ovo coenam c. Scal. ad Varronem R. R. p. 8. Popma. M. *dominus matura ova ad cenam com.* J. *maturat ova ac* vel *maturo ovo c.* Lips. ant. lect. p. 66. *domini* Edd. *conplacitum* b. G. B. *complecitum* Ms. Vict. W. cf. p. 429, 21. *in eam rerum comparationem* A. *in ea rerum comparatione* B. *rerum* om. Orell. *in eadem rerum* Edd. *per quot discr.* cfr. p. 410, 31. *Parthis turbae m.* J. *portis turbam..ad medium evasit* cjMerc. *dein superadstantium* cjMerc. Gerl. 1. *Cassia* mgJ. *omnes at discr.* G. cf. p. 405, 12. 16. Turn. 29, 27. *omnes natura ut* mgJ. *ut* om. A. J. Dusa. Turn. *pistris* A. J. cf. p. 411, 5. *advocari* A. J. *avocari* mgJ. cf. p. 113, 19. 191, (pag. 283.) 5. *ducitur* Edd. *Acestes* b. *pars* cf. p. 240, 16. 346, 16. *avidus* cf. Turn. 29, 27. *tanto me* B. post *ducunt* supplevit Merc. cj. e pag. 526, 12: *idem lib. XXVI. qui sex menses vitam ducunt.* Lips. ep. qu. 3, 14. *O. sp. sept.* ὀβελίζει sed alibi legisse putat. *sex dies sat sunt vitae* Caecilius ap. Cic. de Fin. II. 7. *Orco* Edd. *aeri simul atque alieni* A. J. *ducat sui aeris simul atque a.* cjJ. Gruter. in Suspicionibus. *simul atque al.* Dusa. *aeris s. adde a.* mgJ. *nihil* cf. p. 69, 29. *policis* i. e. πωλικοῖς cjJ. *pollicis nostrae* A. *Nil s. M. pollicis v. quas ac. d.* Herm. elem. p. 388. *M. politae* Perott. *musae*

duc, atque aeri simul adde alieni. Ducere, fabricare. Varro Gnoti seauton: *nihil sunt Musae policis vestrae, quas erifice duxti.* Ducere, trahere, differre. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: (p. 284.) *nec res duceretur, fecimus, ut Hercules Antianus in alium locum transferretur.* Idem de Officiis lib. III: *apud P. R. criminatus est: balbum illum ducere.* Ducere, proprium pro temporibus servare. Virg. in Bucolicis: *astrum, quo segetis gauderent frugibus, et quo Duceret apricis in collibus uva colorem.* Ducere, dimittere, descendere. Plautus in Aulularia: *ubi ille abit, ego me duco serium de arbore.* Ducere, gerere. Virg. lib. VIII: *hi bellum assidue ducunt cum gente Latina.*

DIFFERRE est spatium temporis dare. Virg. Aen. lib. VI: *distulit in seram commissa piacula mortem.* Diffamare, divulgare. Lucilius lib. XXX: *gaudes, cum de me ista foris sermonibus differs.* Varro de vita P. R. lib. IIII: *si modo civili concordia exsequi rationem paret, rumores famam differant licebit, nosquae carpant.* Differre, dividere vel scindere. Virg. Georgicon lib. IIII: *Schytiaeque hiemis atque arida differt Nubila.* Terentius in Adelfis: *miseram me, differor doloribus.* Virg. lib. VII: *aut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae Distulerant.* Lucilius lib. XXX: *et maledicendo in multis sermonibus differs.* Plautus in Aularia: *nisi redde Mihi vasa iuves, pipulo te differam ante aedis.* Differre, in ordinem ponere. Virg. Georgicorum lib. IIII: *ille etiam seras in versum distulit ulmos.* Differre, distare. M. Tullius in Verrem Divinatione: *ac vide, quid differat inter meam opinionem ac tuam.* Lucilius lib. XXVII: *tamen aliti verruca aut cicatrix medius papule differunt.* M. Tullius in Hortensio: *quantum inter se homines studentes moribus, omni vitae ratione differant.* (p. 285.)

DURUM, solidum. Virg. Aen. lib. IIII: *sed duris genuit te cautibus horrens Caucasus.* Durus, nocens. Virg. Georg. lib. IIII: *aut durum, tiniae, genus.* Lucilius lib. XXX: *et saevo ut duro in bello multo optimus hostis.* Durum, patiens et perseverans. Virg. Georgicon lib. II: *Scipiadas duros bello.* Et Aen. lib. I: *durate, et vosmet rebus servate secundis.* Terentius in Adelfis: *non hercle hic qui vult durare quisquam, si sic fit, potest.* Durum, immite. Virg. Georg. lib. III: *quid iuvenis, magnum cui versat in ossibus ignem Durus amor?*

pollicis, quas aerifice d. Popma. πολύηχος i. e. *canorus* cjPopma. *Polyclis vestri q. ae. duxit* cjLips. V. Lect. II. 24. *ne res* ante M. Or. (pag. 284.) Lips. *ne rex* b. *Antaeanus* cj Lips. ant. lect. 5, 12. *balbul illum* G. *bellum* correxit Merc. e Cic. *segetes* A. *abiit, ego me deorsum duco de a.* Miller. *ista feris* cjP. Merula. *nos quoque carpant* A. Popma. *haud* Edd. *Mettium* Edd. cf. 265, 24. *mal. multis sermonibus* Guil. 2, 1. *reddi* Edd. cf. 152, 4. *talicis . . medii papillae* cjScal. *t. aut verruca* cjMerc. *tamen alii verrucae a. c. naevusve vel papulae d.* cjPalm. p. 151. *papillae* Vulg. Dusa. *naevus* cjMerc. *saevo* cf. p. 388, 15. *et duro . . hastis* cj (pag. 285.) Guil. qui conj. cum 462, 28. *ac duro* Dusa. *aut d.* cjGrlach. *hic quidem d.* Edd. *magnum cui* cf. p. 418, 30. *expetenda quidem* Edd. *ratio* Edd. cf. p. 291, 20. *decernunt, ut e . . . in insanorum n. referat* Popma. *ut*

Terentius in Heautont.: *et quod illum insimulato durum, id non est.*

Decernere est constituere, definire. M. Tullius de Officiis lib. i: *quare explenda quidem magis est decernendi oratio, quam decertandi fortitudo.* Virg. lib. iiii: *decrevitque mori.* Terentius in Andria: *quicquid peperisset, decreverunt tollere.* Plautus in Asinaria: *eos me decretum est persequi mores patris.* Varro in Eumenidibus: *forenses decernunt, existimatio nomen eum in sanorum numerum refert.* Decernere, ut est dicere. Plautus in Amfitryone: *qui nequeas, nostrorum uter sit Amfitryo, decernere.* Decernere, certare. Virg. Aen. lib. xi: *ipsum armis ipsumque iubent decernere ferro.* Idem Georg. lib. iii: *cornibus inter se subigit decernere amantis.* M. Tullius Filippicarum lib. iii: *quam, ne serviam, animis armisque decernere.*

Dimissum, abiectum. M. Tullius de (p.286.) Officiis lib. iii: *perspicuum est enim ea, quae timido animo, humili, dimisso. unus accipit affert.* Dimissum, humile, miserandum, abiectum. Virg. Aen. lib. iii: *deiecit vultum, et demissa voce locuta est.* Lucilius lib. xxvii: *re in secunda tollere animos, et in mala dimittere.* Cicero Tusculanarum lib. v: *non est ausus elate et ample loqui; humiliter dimisseque sentire.* Dimittere, permittere, in potestatem dare. M. Tullius de Re publica lib. i: *tum annui consules, tum dimissi populo fasces.* Dimittere est derelinquere. M. Tullius ad Caesarem lib. iii: *quae sibi videres, non de exercitu retinendo tueri, sed eo tradito aut dimisso.* Dimittere, desuper mittere. Virg. Aen. lib. ii: *dimissum lapsi per funem.* Sallustius Historiarum lib. iii: *cum machinis strepitu dimissum Victoriae simulacrum coronam capiti imponebant.* Varro in Meleagris: *cum etiam Thais Menandri tunicam dimissam habeat ad talos.* Dimittere, dare. Virg. Georg. lib. iii: *dimissaque ab Iove gentis Nomina.* Dimittere, mittere. Virg. Aen. lib. i: *equidem per litora certos Dimittam.*

Dignatus dicitur dignum aliquem deputare. Virg. lib. x: *atque idem fugientem haud est dignatus Oroden Sternere.* Dignatus rursum, qui ab alio habetur dignus. Virg. Aen. lib. iii: *coniugio, Anchisa, Veneris dignate superbo.*

Discere est ignotam rem meditando assequi. Lucilius lib. viiii: *discere labora, ne res te ipsa ac ratio ipsa refellat.*

existimatio 583. J. *ut aestimator* i. e. *censor* cjPopma. cfr. 381, 20. *nequehas* W. *qui nequeo vostrorum* Guil. ad Amph. 7. qui inserit Amph. 4, 3, 4. *cornibus* cfr. p. 401, 14. *serviamus* Orell. *obiectum* W. (bis). *dimissum humile miserandum abiectum* B. (pag. 286.) al. *fractioque fiant* mgJ. *aufert* mgJ. *loqui cum h. d. sentiret* Klotz. *quae si vid.* 511. A. *quem si vid.* J. *retinendo timere* cjWalch. emend. Liv. p. 117. *machinae* mgJ. *machinato* p. 180, 22. mgJ. *demissum..str. tonitruum imponebat* Gerlch. cfr. Macrob. 2, 9. *Menandria* Popma. *demissam* cjV. D. Popma. *dignari* post 281, 13. A. *sternere. Dominus* 281, 19. *dignatus..superbo* om. A. cf. 281, 3. *labora. Discere, ne te res* cjJDusa. *labora, Discere ne res ipsa ac te ratio* cjJ.

Virg. lib. xii: *disce, puer, virtutem ex me.* (p. 287.) Discere, temptare. Virg. lib. v: *et fractis discentem currere remis.*

Defunctum dicimus consuetudine mortuum. Virg. lib. vi: *defunctaque corpora vita.* Defuncti, liberati. Virg. lib. vi: *o tandem magnis pelagi defuncte periclis!*

Distrahere est vendere. Lucilius lib. xxviiii: *dividant, differant, dissipent, distrahant.* Distrahere, separare. Terentius in Formione: *quod si eo meae fortunae redeunt, Fanium, abs te ut distrahar.* M. Tullius in Filippicis lib. ii: *quid primum haec natura coherentia opinione distraxissent.* Varro de vita P. R. lib. ii: *distractione civium elanguescit bonum proprium civitatis, atque egrotare incipit et consenescit.* Distrahere, dividere, diffundere. Virg. lib. vii: *turbatis distractus equis.* Varro de vita P. R. lib. i: *Mettum Fufetium propter perfidiam interemit poene imperiosius, quam humanius: nam equis ad curriculum ex utraque parte diligatum distraxit.*

Dicare dictum est constituere, consecrare. Virg. lib. v: *orbe velim positam templis sibi ferre dicatis.* Dicare, tradere. M. Tullius in epistola ad Caesarem lib. i: *Balbum quanti faciam quamque ei me totum dicaverim, ex ipso scies.* Lucilius lib. xxx: *iuratam se uni, cui sit data, adaequae dicata.* Dicare, indicare, nuntiare. Lucilius lib. xxx: *sicubi ad auri Fama tuam pugnam claram allatam dicasset.*

Detrahere dicitur derogare. M. Tullius de Signis: *et, si quaeritis, ut ipse de me detraham: illos ego accusatores puto.* Detrahere, tollere. Te- (p. 288.) rentius Heautontim.: *assido, accurrunt servi, soccos detrahunt.* Virg. Georg. lib. iiii: *observans nido inplumis detraxit.* M. Tullius in Frumentaria in Verrem: *postremo, si cui civitati sociae tantum detraxit, quantum commodum fuit.* Idem de Officiis lib. iii: *numquam committet, ut alienum appetat et id, quod alteri detraxerit, sibi assumat.* Et in Hortensio: *ut ea sibi ratio vera restituat, quae consuetudo vitiosa detraxerat.* Detrahere, extrahere. Lucilius lib. xxviiii: *cum ipsi in lutum descendant, cum alios detrahant.*

Despicere est pro nihilo habere. M. Tullius in Verrem actione ii: *quem ad*

(pag. 287.) 10 verba: *quid ego illum ab eo distrahere conarer. Idem de off. lib. iii.* quae vulgo interponuntur, om. Mss. Merc. W. G. L. B. A. cf. p. 356, 20. *P. R. lib. 1.* Popma. Gifan. *districtione* W. *consenescere* Ms. Fabri. A. Popma. Gif. p. 300. *Mettium* B. *Suffetium* Popma. *quam immanius* cjRobortell. de arte corrig. ant. lib. improb. Sigon. *pene* A. *urbe velit posita* Editt. *iuratum* A. J. 583. *iuratam . . atque dicata* Ms. Fabri. *iuratam . . deque dicata* cjCarrio 1, 4. Dusa. *adaeque* A. J. Vulg. *aureis* A. Dusa. *tuas p. c. illatamque d.* cjJ. Dusa. *claram allatam* A. Dusa. J. 583. *aurem . . . claram adlata* cjGifan. p. 437. *illustremque* cjJ. *clarans alata* cjLips. ep. qu. 3, 14. prob. Freund. *nido impl.* Edd. (pag. 288.) cf. 360, 8. *solvit* Edd. *detraxerit* A. ante M. J. Or. *cum ipsi in latum discendant, tum alios* B. *cum ipsi in locum* A. Dusa. J. *escendant* cjPalm. p. 97. al. apud Dusam. Merc. *actione II.* cf. 436, 24. *Alexin* W. *contemnunt* vulgo. *dispicere* Virg. Heyn. Heins. *despicere* Voss. Iahn. Forb. *ad'e adab.* G.

modum tenuissimum quemque contempserit, despexerit, liberum esse numquam duxerit? Virg. in Bucolicis: *despectus tibi sum, nec, qui sim, quaeris, Alexi.* M. Tullius de Officiis lib. II: *despiciunt autem eos et condemnant, in quibus nihil virtutis, nihil animi, nihil nervorum putant.* Despicere, desuper aspicere. Virg. Georgicorum lib. II: *qualem saepe cava montis convalle solemus Despicere.* M. Tullius in Hortensio: *consolabitur eam magnitudo animi et humanarum opinionum alta quaedam despectio.*

Deicere, elidere. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II: *ad est atba nescio cuius Clodi, quam tu restitui iussisset ancone, cum hero delectam esse ex senatuconsultu.* Deicere dicitur mittere. Virg. lib. VIII: *toto genitor quae plurima caelo Deicit in terras.* Lucilius lib. XXVII: *has et fenestras in caput Deiciunt, qui prope ad hostium aspiraverint.* Deicere, praecipitare. M. Tullius in Verrem actione II: *si me aedilitate deie-* (p. 289.) *cisset.* Lucilius lib. XXVIIII: *detrursus tota vi deiectaque Italia.* Deicere, avertere. M. Tullius in Filippicis: *nec vero usquam, nec a re publica deiciebam oculos.*

Deductum dicitur molle et suave. Virg. Bucolicis: *pascere oportet ovis, deductum dicere carmen.* Deducere, vocare. M. Tullius de Re publica lib. I: *quare si placet, deduc orationem tuam de caelo ad haec citeriora.* Deductum, delectatione ductum. Virg. in Bucolicis: *carmina vel caelo possunt deducere Lunam.* Lucilius lib. XXVI: *illoc oculi deducunt ipsi, atque animum spes illuc rapit.* Deducere, trahere, movere. Sisenna Historiarum lib. IIII: *ab armis recedere, praesidia de locis deducere.* Deductum, diminutum, suppressum. Lucilius lib. XXX: *deducta tunc voce leo: cur tu ipsa venire Non vis huc?* Deducere, depravare, transvertere a recto. M. Tullius in Hortensio: *habet enim ipsa incertam et definitam viam; et ex ea, multis vitiis et erroribus depravata, deducitur.* Virg. Georg. lib. I: *rivos deducere nulla Relligio vetuit.*

Deferre, abducere. Virg. Aen. lib. VI: *defert in Italiam.* Deferre est afferre. Virg. Aen. lib. IIII: *celeris mandata per auras Detulit.* Deferre, celatum prodere. Lucilius lib. XXVIII: *quapropter certum est facere contra, hac persequi, Et nomen deferre hominis.*

adba L. *adest alba* A. J. *iussisses* cjMerc. *iussisti sed* mgJ. *ancone cum herode lectam* G. L. *cum eo deiectum esset* A. J. *quum ea deiecta esset* cjMerc. *adest Albae n. quis Claudius quem .. Ancone cum eo deiectus est, ex senatus consulto* fragm. Or. *fenestris* G. 30 L. m. 2. *e fenestris* A. J. *deiciam* L. G. *adspiraverunt* Dusa. *adspiraverant* cjJ. (pag. 289.) Dusa. *det rursus* G. L. *detrusus* Merc. *deiectusque* Dusa. *usquam discedebam* Orell. *deduc orationem* G. b. B. probMerc. cf. p. 85, 19. *deduc, oro, rationem* cjPatric. impr. Mai. *Virg.* cf. p. 528, 5. *XXVII.* 10 G. L. *illuc* A. Dusa. J. *illo* mgJ. *ab armis te rec.* A. J. *det rec.* mgJ. *ab armis stet rec.* cjPalm. p. 161. *deducta tunc* Ms.Fabri, Dusa. L. m. 1. *deducta ad hunc* cjGuil. 2. 1. Palm. p. 151. cf. p. 303, 18. *voce leo* B. G. L. Vulg. *et infinitam* mgJ. *sed ex* fragm. Or. *VI.* *defer* A. *et persequi* Dusa. 20 *XXVIII.* G. L. *ab lenone* A. *ut tr.* vel 30 *qui tr.* cjFrut. *ad len. v. facio destinet* vel

Destinare dicitur parare. Destinare, emere. Lucilius lib. xxviii: *facio, ad lenonem venio, tribus in libertatem milibus Destiner.*

Docere significat disciplinam vel artem quampiam magisterio dare. Virg. Aen. lib. v: *docuit post exitus ingens.* (p. 290.) Docere, dicere. Lucilius lib. xxviiii: *at non sunt similes, neque dant; quid sint dare vellent, Acciperisne, doce.*

Diligere manifestam habet significationem, ut plerumque. Diligit, dividit. Plautus in Curculione: *clipeatus elegantum ubi macera diligit.* Titinius Proelia: *pernam totam diligit.*

Dextrum dicitur dextrae partis. Virg. lib. v: *quo tantum mihi dexter abis?* Dextrum dicitur felix, propitium. Virg. Aen. lib. viii: *et nos et tua dexter adi pede sacra secundo;* mollissimaquam multorum.

Deprecor, amolior, depello, propulso. M. Tullius de Re publica lib. vi: *non modo invidia pari non erant, sed etiam Claudi invidiam Gracci caritas deprecabatur.* Ennius eripiteo: *cui nunc erumna mea libertate para, Quibus servitutem meam miseria deprecor.*

Divortium est rerum omnium separatio. Cicero de Oratore lib. iii: *sic e communi sapientiae iugo sunt doctrinarum facta divortia.* Divortium, flexus de via, a divertendo. Virg. lib. viiii: *obiciunt equites sese ad divortia nota.*

INCIPIT PER E. LITTERAM.

Exigere, vi extorquere. M. Tullius in Divinatione: *et cum esset tritici modius sestertiis duobus, pro frumento in modios singulos duodenos sestertios exegisse.* Exigere, inquirere, verum perdiscere. Virg. Aen. lib. i: *quaerere constituit sociisque exacta referre.* Exigere est excludere. Plautus in Aulularia: *itaque omnis exigit foras.* Terentius (p. 291.) in Andria: *spectandae an exigendae sint vobis prius.* Afranius Fratris: *retinebitur vir ut voluntate una probabili, pregnatem quod non exigat.* Naevius Danae: *indigne exigor patria innocens.* M. Tullius in Filippicis lib. ii: *claves ademit, forasque exegit.* Lucilius lib. xxvi: *vestimentis frigus atque horrorem exacturum putet.* Exigere, debitum repetere. M. Tullius Epistola ad Cassium: *sed non urgeo; longiores enim spectabo vel potius exigam. Quando hercle ego temere exigam.* Exigere, facere, co-

destino Acid. ap. Grut. VI. p. 177. *destinet* A. Dusa. *destines* al. ap. Dusa. *aut nisi* (pag. 290.) mgJ. *quid si* Merc. *quod si* cj Gerlach. *acciperes ne* Ms. Fabri, *dirigere* et ubique *dirigit* cjSalmas. ad Solin. p. 1191. *dirigere, dissecare, diffindere* Rost. Opusc. Plaut. p. 122. *disiicere* et Cic. p. t. locum cjNeuk. ex 1511. *dissicit* Plaut. *eligantium ibi* B. *elephantum* Vulg. *moll. mult.* om. G. 483. A. *mollissima quam multorum* L. *multaque similia multorum* cjMerc. *Lib. VI.* cf. Gell. 6, 16, 11. *Claudii* A. Mai. *erepiteo* G. L. *Erechtheo: quibu' nunc* cjMuret. V. L. 13, 19. Columu. cf. Gell. 6, 19, 9. *Erechtheo: cui nunc* v. c. Ursini. *Eripite o cives quibus nunc* cjJ. *libertatem paro* cjJ. *mea miseria* cjMur. J. *libro* addunt G. L. cf. 458, 19. *duodenis* B. *retinebitur* cf. Turn. 29, 27. *viri haec* Bothe. *viri ex* (pag. 291.) Neuk. cfr. p. 402, 21. *unica prob.* Bothe. Neuk. *ret. uxor vol. viri prob.* cjGrlch. *praegnantem* Vulg. *forasque* om. Or. *putat* Dusa.

gere. Virg. Aen. lib. II: *quos improba ventris Exegit caecos rabies.* Exigere significat agere. Plautus Captivis: *salve Tymdare. Et tu, cuius causa hanc erumnam exigo.* Virg. Aen. lib. I: *omnis ut tecum meritis pro talibus annos Exigat.* Terentius in Hecyra: *illique exopto, ut reliquam vitam exigat.* Lucilius lib. XXVIIII: *cum cognoveris, vitam sine cura exigas.* Exigere, definire, constituere. Virg. Aen. lib. IIII: *decrevitque mori, tempus secum ipsa modumque Exigit.* Exactum, transcursum, praeteritum. Virg. Georgicorum lib. III: *at, tribus exactis, ubi quarta acceperit aestas.* Et in eodem: *exactis gravidae cum mensibus errant.*

Elidere est secundum consuetudinem deicere. Elidere etiam excludere significat. Virg. lib. VIII: *elisos oculos et siccum sanguine guttur.* Plautus in Rudente: *iube oculos elidere, idem ut sepius faciunt coqui.* Lucilius Satyrarum lib. II: *iniuriatum hunc in fauces invasse animamque Elisisse illi.* Elidere, suffocare vel occidere. Virg. lib. VIII: *geminasque premens eliserit angues.*

Exanclare significat ex- (p. 292.) haurire. Plautus in Sticho: *ne iste edepol vinum poculo plautus illulo: Saepe exanclavit merum scitissime.* Exanclari, perfici. Pacuvius Periboea: *non potest, Menalippe, hic sine tua opera exanclari clavos.* Exanclare etiam significat perpeti. Ennius Andromache: *malo torquentis cum erumnis illum exanclavi diem.* Accius Diomede: *fere exanclavimus Tyranni seum ingenium atque execrabilem.* Idem Amfitryone: *pertolerarem vitam cladesque Exanclarem inpetibilis.* Lucilius lib. XXX: *quantas, quoque modo erumnas, quantosque labores Exanclaris.* Exanclare, effundere. Ennius Eumenidibus: *nisi patrem Materno sanguine exanclando ulciscerem.*

Eliminare est exire. Ennius Medea exule: *antiqua edilis fida custos corporis, Quid sit extra aedis examinata eliminat?* Accius Foenissis: *egredere, exi, ecfer te, elimina urbe.* Idem Meleagro: *timide eliminor clamore, simul agnota vox ad auris accivit.* Varro Serrano, περὶ ἀρχαιρεσιῶν: *occipitium arivo deo*

10 *exspectabo* Orell. *XXVIII cum* A. Dusa. 20 *accesserit* vulg. *acceperit* Virgilii Cod. Rom. et Hey. Forb. *iube oculos iam ut saepius faciunt ut coqui* B. *itidem ut saepiis* cj V. D. lib. var. lect. 1583. *impuratum* cj 30 Merc. Muret. V. L. 18, 14. *In viriatum hunc* Scal. ad Fest. p. 199. *inviriatum* ms. Palat. probGebh. p. 62. *invasisse* cjJ. *involasse* A. J. *angues elidere* 282, 18. A. (pag. 292.) *poculo pauxillulo saepe exanclavit* Vulg. *summerum* B. *sub merum* Plaut. probMerc. *non potest melan ipse inc. sine* B. *clavus* Turn. 29, 17. *labos* cj Lips. V. L. 2, 28. prMerc. *torquantis* G. *andromache molotto: quantis cum* cjMerc. Voss. *Andromache aechmalotide: quantis* cjRoth. cfr. p. 515, 13. *aerumnas illum exanclari eum diem* B. *Feri* cjGuil. 1, 21. *tyranni saevum* Vulg. *Plautus Amph.* cjColumna p. 452. cf. Pl. Amph. 4, 3, 20. 21. *Enn. Amph.* cjJ. *impatibiles* A. Miller. *quantasque modo* A. Dusa. J. *Quantos quotque modo* cjJDusa. *quantus quoque modo* v. c. Dusae, mgJ. *ulciscerer* A. 583. Düntz. qui comp. Aesch. Eum. 467. cf. Scalig. p. 134. conj. p. 69. *exule* cf. 39, 3. *aedilis* 583. *herilis* Ms. Fabri. *quid sic te .... exanim.* M. *exanimata* om. B. *sic extra* B. A. Elmsl. *eliminas?* Ms. Fabri. *effer te ex urbe, elimina* Scal. conj. p. 75. cfr. Quintil. 8, 3. *ecfer* mgJ.

ostendo, ex oraclo elimino me. Eliminare rursum excludere. Pacuvius Duloreste: *ubi ille est? me miseram, quoniam clamor eliminat.* Pomponius Concla: *vos istic manet, eliminabo extra aedis coniugem.*

Elidere, collidere. Virg. Aen. lib. III: *ter spumam elisam et rorantia vidimus astra.* Cicero Tusculanarum lib. V: *qui rebus his fractus aegritudine eliditur, potest tandem esse non miser?* Elidere, deicere. M. Tullius de Re publica lib. II: *ut auriga indoctus e curru trahitur, operitur, laniatur, eliditur.*

(p. 293.) Evadere, exire, tendere. Terentius Formione: *sic inquam? quo evadat, vide.* Lucilius lib. XXVI: *evadat saltem aliquid aliqua, quod conatus sum.* Plautus in Asinaria: *demiror, quid sit, et quo evadat, sum in metu.* Evadere, fieri, praeduci. M. Tullius Filippicarum lib. II: *an verebare, ne non putaremus natura te potuisse non improbum evadere?*

Excipere est seiungere, separare. Virg. lib. VIIII: *ipsum illum, clipeum cristasque rubentis Excipiam sorti.* Excipere, excusare vel celare. Plautus in Aulularia: *nec partem tibi Adeo, cuivis, indipiscis, neque furem excipias?* Excipere est suscipere. Virg. Aen. lib. III: *heu, quis te casus, deiectam coniuge tanto, Excipit?* M. Tullius in Verrem de Suppliciis: *filiorum suorum postremum spiritum ore excipere liceret.* Excipit, opprimit vel circumvenit. Virg. Aen. lib. III: *et scelerum furiis agitatus, Orestes Excipit incautum.* M. Tullius ad Pompeium lib. IIII: *quod si est, non modo iter meum interclusum, sed ne ipsum plane exceptum putabat.* Et rursum: *admoniti sumus, ut caveremus, ne exciperemur a Caesare.* Excipere rursum extrahere. M. Tullius de Re publica lib. IIII: *quos insepultos reliquissent eos, quos e mari propter vim tempestatis excipere non potuissent, innocentes necaverint.* Virg. in Bucolicis: *non ego te vidi Damonis, pessime, caprum Excipere insidiis?* Excipere, manere, habere. Virg. Aen. lib. IIII: *ergo ipsas quamvis angusti terminus aevi Excipiat.* Excipere, captare. Cicero de Oratore lib. II: *quaedam dari exacuta ad pertractandos animos hominum et ad excipiendas eorum voluntates.*

Evadere est liberari. Sal- (p. 294.)

timidae G. *timido* B. cf. p. 39, 3. *clam hero, simul* cjPalm. *agnita* A. J. Palm. *ac nota accidit* B. cjPalm. p. 111. lib. Var. lect. 1583. *a Rivo deo* cjTurn. 29, 27. *armo deo* cjJ. *armodio* mgJ. *a rivo* (ablutum) Guil. ad Aul. 1, 6. *Arivo* i. e. *Triptolemo* Popma. *Pomponius: eliminabo* b. *exorando elimino* B. hoc unice verum Gerlach. *quam clamos* Stieglitz. Voss. *quonam clanculo se elim.* Herm. cf. p. 38, 32. *quam clamore* Bothe. *Concha vos* B. *cum clavus istic manet* Turn. *Coena: vos istic manete* cjJ. *coniugem. Evadere* 293, 1. A. *El. colligere* W. *non miserrumus?* Klotz. *inductus* W. *eliditur, laniatur. Exanclare* 292, 2. A. *tr. deripitur* cjLamb. *tr. opteritur* Bindandus, Heinrich, Mai. *quo eva-* (pag. 293.) *dit* W. L. B. *quid hic coeptat, aut quo evadet hodie?* A. J. *scin' quam? quo evadat, vide* mgJ. *tam improbum ev.* Or. *verebare non poteramus* B. *evadere. Evadere* 294, 1. A. *excipere* post 294, 8. A. *ab eo* vulg. cf. p. 128, 33. *cubi indipiscis* B. *sed me* edd. *quod insep.* vulg. *quaedam clara et acuta* b. *ex hac vita* W. *praecepta quaedam posse*

lustius in Iugurthae bello: *ac ni Marius signa inferre atque evadere oppido properavisset, profecto cuncti aut magna pars Sicensium fidem mutavissent*. Virg. lib. VIIII: *notrasne evadere, demens, Sperasti te posse manus?* Lucilius lib. XXVI: *idcirco omnes cursuros censent aegritudinem*. Sisenna Historiarum lib. IIII: *cohorima possim concitata quam unus erat interruptus, evadit*. Evadere, ascendere. Virg. Aen. lib. II: *evado ad summi fastigia culminis*. Evadere, apparere. Virg. Aen. lib. II: *ut tandem ante oculos evasit, et ora parentum*.

Explorare est intentius observare. Virg. Aen. lib. VIIII: *nec non trepidi formidine portas Explorant*. M. Tullius de Officiis lib. III: *hac vi non mutatur, ne si exploratum quidem habeat, id omnino neminem umquam suspicaturum*. Explorare, verum inquirere. Virg. Aen. lib. I: *exire locosque Explorare novos*. Explorare, probare. M. Tullius in Verrem actione II: *tum in reliquis explorata atque provisa*. Lucilius lib. XXVIIII: *certum scio Esse ita ut dicis; nam mihi erant de illo explorata omnia*. M. Tullius de Senectute: *quis est tam stultus, quamvis adulescens, cui sit exploratum, se ad vesperum esse victurum?* Explorare, siccare. Virg. Georgicorum lib. I: *et suspensa focis explorat robora fumus*.

Exercere, fatigare. Terentius in Adelfis: *hi sane; ego te exercebo hodie, ut dignus es, silicernium*. Exercere est exagitare vel commovere. M. Tullius de Officiis lib. I: *exercenda etiam est facilitas et altitudo animi*. Virg. Aen. lib. V: *nate, Iliacis exer-* (p. 295.) *cite fatis*. Exercere, insequi. Virg. Aen. lib. IIII: *tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum Exercete odiis*. Exercere, solidare. Sallustius in Iugurthae bello: *Nabdalsa, exercito corpore*. Cicero Tusculanarum: *equidem meos casus, in quibus me fortuna vehementer exercuit*. Exercere, imperare, imponere. Virg. Georgicorum lib. II: *tunc denique dura Exerce imperia, et ramos compesce fluentis*. Plautus in Amfitryone: *si in me exerciturus, quaeso, in parietem prius domes*. Exercere in meliorem usum et fructum formare. Virg. Georgicorum lib. I: *exercetque frequens tellurem atque imperat arvis*.

Equites cum consuetudine aut a magistro equorum aut a sessore appellemus, (ut Virg. lib. IIII: *interea praemissi equites ex urbe Latina*. Et lib. X: *effusumque equitem super ipse secutus*.) equites Virgilius Georgicorum lib. III equos dici voluit: *impositi dorso, atque equitem docuere sub armis Insultare solo, et gressus glomerare superbos*.

dari peracuta ad cjLeopard. 18, 20. *voluntates. Explorare* 294, 14. A. *evadere* post (pag. 294.) 293, 8. A. *XXV*. *iccirco* A. Dusa. *evasuros* vulg. *cohors una post* 483. A. J. *passiri* mgJ. *concitata qua rivus* 483. *concitata qua murus* Merc. *parentum*. *Excipere* 293, 9. A. *Explorare* post 294, 33. A. *hac vi non utatur* Orell. *nisi exploratum* W. A. *quamvis sit adol*. Klotz. *et lenitudo* Or. *Exercere, imponere, imperare* Virg. (pag. 295.) 483. A. cfr. p. 303, 28. *composce* W. *equos* cfr. p. 106, 28. 330, 18. 391, 8. *Eumenidibus* cfr. Scal. in Virg. Culic. 282. cfr. p. 434, 25. *Diversim . . formidine*.

Exterritum pavefactum significat. Virg. lib. v: *plausumque exterrita pennis Dat tecto ingentem.* Varro Eumenidibus: *videmus populum, furiis instinctum tribus, Diversum ferri, exterritum formidine.* Exterritum, accensum, inflammatum. Virg. Georg. lib. III: *saevit agris, asperque siti atque exterritus aestu.*

Experiri est pati, sentire. Virg. Aen. lib. I: *vos et Cyclopea saxa Experti.* Et Terentius in Hecyra: *nam fuisse erga me miro ingenio expertus sum.* (p. 296.) Experiri, temptare. Virg. Aen. lib. IIII: *ne quid inexpertum frustra moritura relinquat.* Terentius in Eunucho: *omnia prius experiri quam armis sapientem decet.* Lucilius lib. XXX: *summatim tamen experiar rescribere paucis.* Plautus in Asinaria: *dignos adire atque experiri, certum est mihi.* Experiri, scire. M. Tullius Epistola ad Brutum lib. VII: *his contraria atque parata, ut esse soleat, expertus sum.* Virg. lib. XI: *experto credite, quantus In clipeum insurgat.*

Exire manifestam habet significationem, ut Terentius in Eunucho: *exi foras, sceleste! at etiam restitas, Fugitive?* Exire, evadere, liberari. Lucilius lib. XXVIII: *ne hoc faciat, atque ex hac erumna exeatis.* Exire, vitare. Virg. lib. v: *corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit.* Exire, erumpere. Virg. Aen. lib. II: *non sic, aggeribus ruptis cum spumeus amnis Exit.* Exire, prohibere. Virg. lib. XI: *sustinet a iugulo dextram, et vim viribus exit.*

Expedire, utile esse. Terentius Heautont.: *expedit bonas esse vobis; nobis, quibuscum est res, non sinunt.* Lucilius lib. XXVII: *ego enim an per eiciam ut me amare expediam.* M. Tullius de Officiis lib. II: *saepe enim aut eos ledunt, quos non debeant, aut eos, quos non expedit.* Expedire est definire. Virg. Aen. lib. IIII: *et Ausonio possis considere portu, Expediam dictis.* Terentius in Formione: *atque ea, si potes, verbo expedi.* Expedire, liberari. Virg. Aen. lib II: *flammam inter et hostis Expedior.* Terentius Hecyra: *teque hoc crimine expedi! rese vult, induat.* Sisenna Historiarum lib. IIII: *funis expediunt, claustra fori-* (p. 297.) *bus imposita periclitantur.* Expedire, proferre. Virg. Aen. lib. I: *Cereremque canistris Expediunt.* M. Tullius de Suppliciis in Verrem: *hominem proripi atque in foro medio nudari ac deligari, et virgas expediri iubet.*

Enixa dicitur partu levata. Virg. Aen. lib. III: *triginta capitum fetus enixa, iacebit.* Enixa, subiugata. Virg. Aen. lib. III: *servitio enixae tulimus.*

Efferre, subdere. Lucilius lib. XXVI: *depugnabunt pro te ipsi, et morientur, ac se ultro efferent.* Efferre significat

Aurorae 549, 12. Scal. Cat. p. 255. 282. (pag. 296.) *saevit* cf. p. 244, 4. *experiri consilio quam* B. 483. A. cf. 349, 28. *dispa-* 10 *rata, ut c. soleant* cjOrell. *is exeat* mgJ. 20 *it exeat* al. ap. Dusam. *Ego enim an percinam ut* B. *ego enim a pueritia ut* A. Dusa. *enim aut pueritiam aut me a. expediat dictis* v. c. Dusae. *expedire vult* Mss. 30 Merc. *crimine expedi. Sisenna* A. J. *teque hoc crimine expedire si vult, inducat* cjGerlach. *si* tuetur b. B. *claustra foris* cj (pag. 297.) M. 1. cfr. 458, 30. 405, 23. 407, 13. 10

proferre. Virgilius: *tunc satus Anchisa cestus pater extulit aequos.* Et lib. II: *mene efferre pedem, genitor?* Lucilius lib. XXVI: *ego ubi quem ex praecordiis ecfero versum.* Ennius Medea: *utinam ne umquam Mede cordis cupido corde pedem extulisses.* Ecferre, ostendere. Virg. lib. VIII: *ut belli signum Laurenti Turnus ab arce Extulit.* Ecferre, erigere, levare. Virg. lib. V: *ostendit dextram insurgens Entellus et alte Extulit.* Lucilius lib. XXX: *continuo, simul ac paulo vehementius aura Inflarit, fluctus erexit extuleritque.* EXTOLLERE, differre. Caecilius Plocio: *abi intro, atque istahaec aufert, tamen hodie extollat nuptias.* ECFERRE, edere, provehere. Virg. Georg. lib. II: *extulit; haec Decios, Marios.* Lucilius lib. XXVI: *non idcirco extollitur, vel ite vegrandi datur.* M. Tullius in Hortensio: *praeter ceteros* (p. 298.) *nostra extulit civitas.* Efferre, extollere. M. Tullius de Signis: *nimium forsitan haec illi mirentur atque ecferant.* Lucilius lib. XXVIIII: *omnia alia, in quibus ecferimur rebus, ne ego multis loquar.* M. Tullius de Officiis lib. II: *itaque eos viros suscipiunt maximisque ecferunt laudibus.*

EXPLERE dicitur implere. Lucretius lib. III: *atque explere bonis rebus, satiareque numquam.* Virg. Georg. lib. III: *improbus inluviem ranisque loquacibus explet.* Explere, minuere. Virg. lib. VI: *discedam, explebo numerum, reddarque tenebris.*

EDUCERE, erigere. Virg. lib. VI: *aramque sepulchri Congerere arboribus caeloque educere certant.* Educere dicitur exuere. Virg. lib. X: *hoc dicens eduxit corpore telum.* Educere, educare. Terentius in Adelfis: *eduxi a parvulo, habui, amavi pro meo.*

EXPEDIRE, colligere. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *ex ceteris autem generibus tunc pecunia expedietur, cum legionibus victricibus erunt, quae spopondimus, persolvenda.*

EXCUTERE dicitur commovere. Virg. lib. XII: *gaudetque comantis Excutiens cervice toros.* M. Tullius de Officiis lib. II: *explica atque excute intellegentiam tuam.* Excutere, emittere. Virg. lib. XI: *excussus Aconteus Fulminis in morem.* Excutere, excludere, deicere. Virg. Aen. lib. III: *excutimur cursu, et caecis erramus in undis.* Et lib. VIIII: *excussi manibus radii revolutaque pensa.* Lucilius lib. XXX: *ipso cum domino calce omnis ex-*

proci ipsi v. c. Dusae. *nisi quem ex* mgJ. *Medea cordis . . extulisses* cjJ. *Medea Colchis* cjLips. ep. qu 4, 19. probDelr. *corde cupido Colchis pedem* Planck. *Medea de corde cupido Colchis pedem* cjVoss. *ut. ne u. Medea Colchis de corde cup. P. extulisset* cjVossii altera. *extulisset* cjOsann. An. p. 107. *extulisse* A. J. 583. *Medeae cordis cupido* cj Gerlach. *aula inflarit* B. *erexerit* 483. A. Guil. *extuleritque. Efferre* 30. A. *extollere* post 298, 5. *loquar* A. *Caec. Plocias* B. *istacc* Spengel. *auferto: tam* Bothe. *nuptias. Explere* 298, 8. A. *velite velgrandi* W. *vel aeve grandi* B. *vel irae vel gaudii dator* A. 583. *vel gaudii* πάθος aut *patho* cjMerc. 1. *nec vitae vegrandi datur* p. 183, 31. *vel vitae vel gaudi dator* cjGerlach. *efferant. Idem de Off. li. ii. . . efferunt* (p. 298.) *laudibus. Lucilius lib. XXX. Omnia . . loquar. Extollere* 297, 26. A. *eloquar* Guil. 2, 1.

cutiamus. Excutere, eligere. M. Tullius (p. 299.) Filippicarum lib. xii: *inventutem omnem ex tota Italia excussimus.*

Exponere, ostendere. M. Tullius de Signis: *vocat ad caenam deinde ipse praetorem: exponit suas copias omnis.* Exponere est deponere. Virg. lib. x: *socios de puppibus altis Pontibus exponit.* Exponere, disserere. M. Tullius Filippicis lib. i: *exponam vobis breviter consilium profectionis et regressionis meae.* Exponere, abicere. Terentius Heautont.: *erat hic Corinti anus haut impure; dedi Exponendam.* Expositum, subiectum. M. Tullius in Verrem actione ii: *cum tibi exposita esset ad praedandum omnis Pamfilia.*

Exornare, fedare. Terentius Heaut.: *egone? si vivo, adeo exornatum dabo, Adeo depexum, ut, dum vivat, meminerit semper mei.* Exornare, ornare. M. Tullius in Verrem de Signis: *ornat ample magnificeque triclinium.* Terentius in Eunucho: *ita visus est Dudum, quia varia veste exornatus fuit.* Cicero de Oratore lib. i: *qui omnes eloquentes fuerunt, orationem suam et rei publicae dignitatem exornabant.*

Explicare, ostendere, explanare. M. Tullius in Verrem actione: *vitam alterius totam explicare.* Idem de Officiis lib. iii: *ut quaedam sibi concedantur, quo facilius, quae volunt, explicent.* Explicare, emittere, extendere. Virg. Georg. lib. ii: *sed trudit gemmas, et frondis explicat omnis.* M. Tullius de Re publica lib. ii: *quae virtus praeter ceteras totam se ad alienas utilitatis porrigit atque explicat.* Varro Sesq:ulixe: *vias stelligeras aetheris explicans aere cavo sonitum hic in coturnis.* Explicare, exserere. M. Tullius de Officiis (p. 300.) lib. iii: *explica atque excute intellegentiam tuam, ut videas, quae sit in ea species, firma notio viri boni.*

Exui est exsolvi. Virg. Aen. lib. ii: *sustulit exutas vinclis ad sidera palmas.* Exui, nudari. Virg. lib. v: *magna ossa lacertosque Exuit.* Exuere, deponere. Virg. Aen. lib. iiii: *et, si quis precibus locus, exue mentem.* Exui, liberari. Lucilius lib. xxviiii: *unde domum vix redeat, vixque hoc exuat se.*

Excidere, cadere. M. Tullius Filippicis lib. ii: *excident clodi, fluenta arma de manibus.* Excidere, in oblivionem venire. Virg. Aen. lib. i: *necdum etiam causae irarum saevique dolores Exciderant animo.*

Eiectum dictum exclusum. Virg. lib. viii: *nec non Tarquinium eiectum Porsenna iubebat Accipere.* Lucilius lib. xxviiii: *ubi erat scopios Eicere istum abs te quam primum et perdere amorem.* Eiectum, extensum. Virg. lib. x: *eiectoque incumbit cernuus armo.*

suspiciunt mgJ. *explere* post 297, 29. A. 20 *satiareque* cfr. p. 242, 22. 327, 9. *pe-* (pag. 299.) *cunia aperietur* b. *explica* cf. 300, 10 2. *Filippicis* cfr. p. 222, 14. *Corinthia anus haud impura, ei* Vulg. *omnis ad prae-* 20 *dandum* Klotz. cf. p. 7, 24. *f. et rationem* W. *intelleg.* cf. p. 298, 26. *si-* (pag. 300.) *dera* cf. 404, 25. *et istam, Oro, si quis adhuc pr. l.* Virg. *exuat hoc* cjJDusa. *excidit* 10 *clodi* G. B. *gladii, fluent arma* Cic. *Excidere .. animo* iterum scripta p. 501, 15. G. W. L. ubi legitur: *Excidere est in .... Excidere*

Exultare, saevire. M. Tullius de Re publica lib. II: *quae sanguine alitur, quae in omni crudelitate sic exultat, ut vix hominum acerbis funeribus satietur.* Exultare est gestu vel dictu iniuriam facere. Lucilius lib. XXX: *quin totum purges, debellas me atque deuras, Exultes, sollicites.* Virg. lib. V: *exultantiaque haurit Corda pavor pulsans.* Exultare, gloriari cum iactantia. Virg. Aen. lib. X: *exultat Amazon.* M. Tullius in Hortensio: *imbecillis autem est pudoris magi-* (p.301.) *ster timor, qui, si quando paululum aberravit, statim spe impunitatis exultat.* Et de Senectute: *et Annibalem iuveniter exultantem patientia sua molliebat.* Exultare supra modum exilire et ecferri. M. Tullius de Re publica: *est igitur quiddam turbulentum in hominibus singulis, quod vel exultat voluptate, vel molestia frangitur.*

Eligere significationem habet apertam. Eligere, defatigare. Lucilius lib. XXVIIII: *corrumpat prorsus, ad nervos omnis eligat.*

Excludere dicitur eicere. Terentius in Eunucho: *exclusit, revocat. redeam?* Excludere, liberare. Lucilius lib. XXVII: *primum qua virtute servitute excluserit.*

Excidere, dissentire. Lucilius lib. XXVII: *metuo ut fieri possit ergo, quo ab Arciloco excido.*

Expectare dicitur manere, observare. Terentius in Andria: *expecto, quid velis.* Expectare, sperare. M. Tullius de Officiis lib. II: *est enim deterior, qui accipit, atque etiam ad id semper expectandum paratior.* Virg. Georg. lib. I: *sed illos Expectata seges vanis elusit aristis.* Expectare est adeo poscere. Expectare, accipere. Plautus Amfitryone: *ergo in servitute expetunt multa iniqua.* Expectare, transferre, evadere. *sua si quid culpa expetere mortalem, ut sinat.*

INCIPIT PER F. LITTERAM.

Felix dicitur fortunatus, beatus. Virg. Aen. lib. III: *o felix una ante alias Priameia virgo.* Felix, propitius. Virg. (p.302.) Aen. lib. I: *an Foebi soror? an Nymfarum sanguinis una? Sis felix.* Felix, fructuosus, ferax. Virg. Georg. lib. II: *exilit ad caelum*

est in oblivionem venire sevique dolores exciderant animo Excidere Dissent. Bb. *ibi* G. L. A. J. *ubi* mgJ. *scopiose* G. B. *scopus* Dusa. mgJ. *perurgeas* mgJ. *debelles* J. *delellas* L. G. (pag. 301.) *depellas* B. recte. *aberraverit* A. *iuv. ex.* cfr. p. 347, 16. *de rep. lib. iii.* cjMai. et Cod. praeclarus Urbinas Vat. CCCVII. *quoddam* Codd. Vatt. 483. A. *exsultet* Codd. Vatt. *Eligere* i. e. eradicare cf. Klotz. ad Cic. Tusc. p. 377. *debilitare* W. mg. cf. p. 269, 30. *eligat omnes* cjPalm. p. 137. *eligat. Excludere liberare . . excluserit. Excludere dicitur eiicere . . . . redeam? Excidere* A. *excluserit. Excidere est in oblivionem* cf. p. 300, 15—17. W. G. L. B. *virtutem servitute* B. *ego vivo ab arciloco excidere* G. B. *ad id quod semper expect.* G. L. m. 2. B. *Fit enim . . atque ad idem semper* Orell. *elusit aristis* cf. p. 416, 25. *avenis* Edd. nonnullae Virg. *est adposcere* B. *adeo* Vulg. *EXPETERE accipere* 483. *accidere* cjMerc. *expetivit* 483. *Plaut. Amph: sua si* A. J. *suamque ut culpam immortalem expetere ut sinat* A. J. *sua si quid culpa expetere mortalem ut sinat* mgJ. *suamque culpam exp. in mortalem ut s.* Miller. *expectare mort.* B.

ramis felicibus arbos. Varro de vita P. R. lib. II: *contra novo marito cum item e foco in itione ex felici arbore, et in aequali aqua allata esset.*

FASTIGIUM, ima altitudo. Virg. Georg. lib. II: *forsitan et, scrobibus quae sint fastigia, quaeras.* Varro de Re rustica lib. I: *aquam, quae e caelo venit, recipere potest, aut fastigium habet, ut exeat fundo. agger is.*

FERRE, ostentare. Virg. lib. XI: *captivo sive ut se ferret in auro, Venatrix.* Ferre, consuetudine portare dicimus. Virg. lib. V: *vix illam famuli Fegeus famulisque ferebant.* Ferre, habere. Virg. lib. V: *in magno munere Cisseus Ferre sui dederat monumentum et pignus amoris. Filium nomen suum ferre voluisset.* Ferre, pati. Virg. Aen. lib. II: *miserere animi non digna ferentis.* Lucilius lib. XXVII: *ceterum quicquid sit, quid non sit, fero aequo animo ac fortiter.* Animo Proelio caprino peri edones: *non posses eam amplius perferre, tamen suadet, ut notat.* Terentius Heaut.: *nam quem ferret, si parentem non ferret suum?* Ferre, conserere. Virg. lib. V: *quibus acer Eryx in praelia suetus Ferre manum.* Ferre, disturbare. Virg. Aen. lib. I: *quippe ferant rapidi secum verrantque per auras.* Et lib. II: *alii rapiunt incensa feruntque Pergama.* Ferre, dicere, nominare. Virg. Aen. (p. 303.) lib. II: *et scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt.* Et lib. III: *quae nunc Samothracia fertur.* Ferre, dare, exhibere. Virg. Aen. lib. III: *sacra Dioneae matri divisque ferebam.* Ferre, pati. Cicero in Verrem de Praetura Siciliensi: *prout Temitani homines facultates ferebant.* Et de Oratore lib. II: *est aut vetustum verbum sic, quod tamen consuetudo ferre possit.* Ferre, afferre. Virg. lib. XI: *legati responsa ferunt.* M. Tullius de Suppliciis: *prohibetur suis liberis cibum vestitumque ferre.* Lucilius lib. XXVIII: *colligere auxilium, tametsi est indigna ut feram.* Ferre, dirigere, ducere. Virg. lib. VI: *hinc via, Tartarei quae fert Acherontis ad undam.* Lucilius lib. XXX: *quid sibi vult, quare fit, ut introversus, ut ad te Spectant atque ferant vestigia omnia se prorsus?* Ferre, laudare. Lucilius lib. XXX: *et sola ex multis nunc nostra poemata ferri.*

FLUERE est decurrere. Virg. Georg.

(pag. 302.) *exsilit* mgJ. cf. p. 339, 21. *Varro* cf. p. 182, 20. *contra a. n.. foco in titione ex... aquali aqua allata esset* Turn. 29, 27. 10 Popma. cf. p. 463, 29. *Lib. 1. fossa ita idonea fiat, ut omnem aquam* A. e Varrone. *sabarisque* A. cf. p. 421, 2. interponunt 20 *M. Tull. de Off. Lib. III: sed cum Basilus M. Satrium,* pro *Animo* emendarunt *Varro* J. et Merc. *quasi non sit* b. cjJDusa. *et fortiter* B. *fortiter proelio captivos praedones non* A. J. *non posse se amplius* B. cjMerc. *posses se amplius* G. *posses iam amplius* A. J. *suadet notat* G. B. *ut noceat* cjJ. Popma. *ferret suum. Cicero in Verrem de praetura Siliciensi ..ferre possit. Ferre conserere* A. 30 cfr. p. 303, 7. *quippe* cf. 420, 2. *si aut vetustum verbum sit* Vulg. (pag. 303.) *prohibentur liberis suis c. v. intro ferre* 10 Klotz. *indignu'* cjPasserat. de Fabio Cunct. et Minucio, divine, inquit M. 1. *indignus* cj P. Merula. FrDusa. *tametsi indignus, feramus* cjPasserat. impr. Merc. *colligite, auxilium tam* cjBong. *indignu', feramus* cjJDusa. *fit, introv.* Gif. p. 440. cf. p. 402, 6. 289, 16.

lib. I: *haec eadem argenti rivos aerisque metalla Ostendit venis, atque auro plurima fluxit.* Fluere, minui, deficere. Virg. Aen. lib. II: *ex illo fluere ac retro sublapsa referri Spes Danaum.* Fluere, latius ac liberius excrescere. Virg. Georg. lib. II: *tum denique dura Exerce imperia, et ramos compesce fluentis.*

FATUM significat decretum et voluntatem. Virg. lib. VII: *heu stirpem invisam et fatis contraria nostris Fata Frigum!* Et in septimo Aeneidos: *filius* (p. 304.) *huic fato divum prolesque virilis Nulla.*

FATIGARE, percutere. Virg. lib. VIII: *versaque iuvencum Terga fatigamus hasta.* Fatigare, excitare vel increpare vel hortari. Virg. lib. IIII: *sociosque fatigat: Praecipitis vigilate, viri.* Fatigare, instigare, cogere. Virg. lib. VIII: *collecta fatigat edendi Ex longo rabies, et siccae sanguine fauces.* Fatigare, ad lassitudinem deducere. Virg. lib. V: *velocis iaculo cervos cursuque fatigat.* Et lib. XI: *quos nulla fatigant Praelia.*

FEDUM consuetudine est deforme. Terentius in Eunucho: *nunc tibi videtur fedus, quia illam non habet.* Fedum, execrandum. Virg. lib. VII: *aversusque refugit Feda ministeria.*

FACTIO dicitur malorum consensus et conspiratio. Sallustius in Catilinae bello: *inter bonos amicitia, inter malos factio.* Factio iterum significat opulentiam, abundantiam et nobilitatem. Titinius sediam: *metuo hercle, Ceso, ne nimis stulte fecerim, Qui ex tanta factione atque opibus eam sum ausus adgredi.* Plautus in Aulularia: *istas magnas factiones, dotes dapsilas.* Idem Trinummo: *vostras cum nosti factiones atque opes?* Turpilius Trasyleone: *novilitate, factione fretus interdicere.* Caecilius Filiumina: *lta eorum famam occultabat factio.*

FEROX est saevus et indomabilis, translatum a feritate. Virg. lib. IIII: *ac frena ferox spumantia mandit.* M. Tullius de Officiis lib. I: *ut equos propter crebras contentiones praeliorum ferocitate exultantes domitoribus tradere solent.* Terentius in Eunucho: *adeone est ferox, qui habes imperium in beluas?* (p. 305.) Ferox sum illa re, dicitur ut, illa re sum fretus vel arrogans. Titinius Fullonibus: *videram ego te virginem formosam esse, sponso esse superbam, forma ferocem.* Plautus Milite: *ut domatum maecum, qui forma est ferox.* Accius: *neque vi tanta quisquam est, neque tam,*

te expectant W. *spectant* L. G. B. *et ad te . . et omnia* cjJ. *spectent . . se omnia* cjGifan. *sed omnia* J. 583. cfr. Guil. Veris. 2, 1; qui 20 *vest. et omnia* habet: *e multis* Guil. II. 2. *tum denique* cf. p. 295, 8. *fata Frygum* 30 cfr. p. 226, 28. 455, 26. *et in eodem:* (pag. 304.) *filius* A. cf. p. 455, 29. *praecipites* 10 b. Virg. *Sallustius iugurthino bello* A. 20 (ex c. 31.) *Setina: metuo* cjMerc. Neuk. probBothe 2. *ea sum* ante M. A. J. *eam sum* mgJ. M. *illum sum* Neuk. Bothe 2. *cum nostis* A. J. *cum novi, al. nostris* mgJ. *non utilitate* A. J. *nobilitate* mgJ. *interducere* B. *intercedere* A. J. *Caecilius Philumena: eorum* cj Merc. *Philumena: lata* cjJ. *altam* Bothe. *Filumena* probBothe. Spengel. *Phil. ita* cjGrauert p. 110. Alii cogitant de loco e Plocio cf. Gell. 2, 23, 21: *nam opulento famam facile occultat factio. soleant* Orell. *virginem* 30 *formosam, sponso superbam, f. esse f.* (p. 305.)

abundans fortunis, ferox. M. Tullius Epistola ad Caesarem lib. I: *itaque vereor, ne ferociorem faciant tu tam praeclara iudicia telo.* Ferox significat cordatus vel facetus. Plautus in Milite glorioso: *nam tu quemvis potissis facere, ut fluat facetiis: Et quia tecum eram, propterea animo eram ferocior.*

Fama est opinio secundum consuetudinem. Virg. Aen. lib. III: *fama volat, pulsum regnis cessisse paternis Idomenea ducem.* Fama, spes profuturi numinis. Virg. Aen. lib. IIII: *nos munera templis Quippe tuis ferimus, famamque fovemus inanem.* Famosam, infamem. Cicero de Oratore lib. II: *non pol, inquit, audeo; nam me ad famosas vetuit mater accedere.* Fama est rursus infamia. Virg. Aen. lib. IIII: *neque enim specie famave movetur.* Unde et famosum dictum est infame. Terentius in Adelfis: *maledicta, famam, meum laborem in se transtulit.* Plautus in Asinaria: *qui etiam me miserum famosum facit flagitiis suis.* Lucilius Satyrarum lib. XI: *Quintus Opimus ille, Iugurthini pater huius, Et formosus homo fuit et famosus, utrumque Primo adulescens; posterius da rectius sese.* Turpilius Pedio: *quaeso omitte hac deserite hanc meretricem, quae te semel inacta est semper studuit* (p. 306.) *perdere, Detegere, despoliare oplereque adeo fama ac flagitiis.* M. Tullius de Re publica lib. IIII: *atque etiam si qua erat famosa, ei cognati osculum non ferebant.* Sallustius in Iugurtha: *is postquam largitionem famosam impudentemque.* Nevius: *desubito famam tollunt, si quam solam videmus in via.*

Fortis est celer. Lucretius lib. III: *aut quidnam tremulis facere artubus et Consimili in cursu possint, et fortis equi vis?* Virg. lib. XI: *quid tam egregium, si femina forti Fidis equo?* Fortis rursum formosa. Plautus Milite: *etquid fortis visa est?* Fortis etiam dives. Plautus Trinummo: *eum sororem dispondisse suam in tam fortem familiam,* id est divitem et copiosam. Afranius Fratris: *formosa virgo est; dotis dimidium vocant Isti, qui dotis neglegunt uxorias: Praeterea fortis.* Lucilius lib. XXX: *omnes formosi, fortes tibi, ergo improbus; esto.* Fortis, magnarum virium. Virg. Aen. lib. I: *fortemque Cloanthum.*

Facessere est facere. Ennius Anna-

cjHerm. Op. V. p. 267. *formosissimam* 483. A. J. Neuk. *esse formosissimam* Munk. p. 100. *forma esse ferocem* 476. 483. 511. A. *ut domatum mecum* B. G. *ut donatum equum* A. J. 583. *ut adoriatur moechum* cjLips. Ep. qu. 4, 19. *tam ferox, Ab fortunis, neque ullum* 473, 7. Scal. cj. p. 79. *ni* cjJun. probMerc. *ne* probGifan. p. 353. cf. Patric. ad fragm. Cic. *feroci oratione* J. 583. *feroci orationem* A. *ferociorem* cjJ. probGifan. *ferociorem eum f. tua tam . . iudicia de eo* fragm. Or. *potisses f. uti* Miller. *nimio eram* cjMerc. *infamia* G. L. *amorem et peccata in se tr.* A. *quin etiam me miseram famosam* cjGuil. improbOsann. inserit Guil. post Asin. 5, 2. 25. probOsann. p. 195. *Opimius* Turn. 29, 27. *optimus* A. *dare rectius sese* cjTurn. p. *directius sese* J. Dusa. Gif. 441. *dat rectius* B. mgJ. *et semel* B. *ac desere Illam quae semel te nacta semper* cjAcid. ap. Gr. VI. p. 562. *cognatio* A. J. cf. Turn. (p. 306.) 29, 27. *videre* J. *viderunt* mgJ. *Lucret.* cf. p. 420, 31. *artubus hoedi* Edd. *familiam tuam* B. *qui votis* 483. 511. *uxori* 476. 483.

libus lib. I: *haec et fatus, ibique latrones dicta facessunt.* Afranius in Imis: *multa atque molesta es; potin', ut dicta facesses?* Virg. Aen. lib. IIII: *imperio laeti parent ac iusta facessunt.* Facessere significat recedere. Ennius Eumenidibus: *dico vicisse Oresten, vos ab hoc facessit.* Titinius Gemine: *ad aliquis vestrorum nuntiet Gemine, ut reo suas procuret, aedibus facessat.* Pacuvius Teucro: *te repudio, nec recipio, naturam dico facessti.* Item: *facessite* (p. 307.) *hinc omnes, parumper tu mane.* Cicero de Legibus lib. I: *paulisper facessant, rogemus.* Afranius Liberto: *nolo hic te videat: dominus est; puer, facesse hinc.* Plautus Rudente: *siquidem Sis pudicus, hinc facessas.* M. Tullius in Hortensio: *facessant igitur omnes, qui docere nihil possunt, quo melius sapientiusque vivamus.*

Fatiscere est aperire, rursum deficere. Accius Epinausimace: *tamen aut fatiscar, qui tuam implorem fidem.* Pacuvius Duloreste: *ut, si ita sunt promerita vestra, aequiparare ut queam, Vereor, nisi numquam fatiscar facere quod quiboni.*

Ferus significat severus. Virg. Aen. lib. II: *ferus omnia Iuppiter Argos Transtulit.* Ferus iterum ecus. Virg. Aen. lib. II: *inque feri curvam compagibus alvum Contorsit.* Accius Medea: *perite in stabule frenos immittens feris.* Ferus item significat cervum. Virgilius lib. VII: *pectebatque ferum, puroque in fonte lavabat.*

Fuga significat citus cursus. Virg. Aen. lib. I: *vel qualis equos Threissa fatigat Harpalyce, volucremque fuga praevertitur Hebrum.* Item fuga volatum significat. Virgilius: *celerique fuga sub sidera lapsae Semesam praedam et vestigia feda relincunt.* Fuga item dicitur navigatio. Accius Telefo: *remisque nixi properiter navem in fugam Transeuntur.* Virg. Aen. lib. V: *ipsae iam matres, ipsae, quibus aspera quondam Visa maris facies et non tolerabile nomen, Ire volunt omnemque fugae perferre laborem.* Idem lib. IIII: *non fugis hinc praeceps,*

20 *uxoris* 511. in W. *as* del. *ergo is es tu* cjJDusa. *eff. ibus l.* cjLips. ant. lect. 2, 4. Merula. *ecfatus ubi latrones* Scal. conj. p. 75. Col. *haec et fata sibi* b. recte Gerlach. *ut dicta* vel *ut hinc f.* cjHerm. Op. V. p. 282. *Afran. in Inimicis* cjJ. Herm. Neuk. *Afran. mimis* B. recte Gerlach. *es* om. 511. A. J. *potiri* 476. 483. 511. A. J. *res potis* 526. Steph. *Potin'* mgJ. M. Bothe. Neuk. *dictis* 476. 483. *dictus* 511. *dicta* A. 526. J. *dico ego vicisse* cjScal. p. 134. cj. p. 69. *Orestem* 30 Düntz. *facessite* J. Scal. *res ut* Bothe. Neuk. cf. Turn. 29, 27. *pr. et facessat aedibus* cjHerm. Op. V. p. 269. *natum abdico facesse* cjMerc. probSchöll p. 601. *matura dictum* vel *dicta, facesse* vel *tace* cjPalm. *dico facesse* msFabri. *facessi* om. B. compunct. G. *te natum abdico* Bergk. *r. nam tibi dico, facesse* msPalat. probGebh. p. 84. *aperire vel def.* b. *aperire prorsum aut d.* (pag. 307.) cjJ. *haud* Vulg. cfr. 479, 10. *ante* A. J. *At si* Guil. *haud f. quia* mgJ. *si unquam* 10 *f. f. quidquam quod quibo boni* mgJ. *Nunc si . . . facere fatiscar, q. quibo boni* Schoppe Veris. 3. praef. (*Nunc*) *ut ista sunt . . Vereor, sed nunquam* Welck. *Ferus significat equum non solum fictum, sed etiam ferum. Idem eodem. Neque* A. J. *non solum verum, sed etiam fictum* cjM. 1. *perite bis tabule* B. *Hebrum* 20 libri omnes cf. p. 362, 16. *praev. eurum* cj Rutg. Heyne. *transdunt* cjCuiac. cf. p. 155, 7. 347, 14. ubi MssMerc. *transdunt. transeunt* A.

dum praecipitare potestas? Idem in tertio: (p. 308.) *tendunt vela noti; fugimus spumantibus undis.* Plautus in Asinaria: *remigio veloque, quantum potes, festina et fuge.* Fuga, vehemens efflatus. Virg. Georg. lib. III: *ille volat, simul arva fuga, simul aequora verrens.*

Frigit correpta prima syllaba significat erigit. Accius Meleagro: *frigit fricantem corpus acuum occulte abstruso in flumine.* Idem in eadem: *frigit aestas, rubore ex oculis fulgens flammeo.* Frigere est, et friguttire, cum sono sussilire. Plautus Casina: *nam quid friguttis? nam quid istud cupide petis?* Afranius Privigno: *occasionem cartha mulier involat In collum, plorat, orat; occurrit nepos Pausillus, neptis porro de lecto frigit.*

Fingere est lingere. Virg. lib. VIIII: *cum poclo bibo eodem, amplector, abra labellis Fictrices compono, hoc est, cum ωλοκοποῦμη.* Fingere, componere. Virg. Georg. lib. II: *persequitur vitem attondens, fingitque putando.* M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. V: *ut alia in primo hortu perficere, alia progrediente aetate fingere.* Lucilius lib. XXVII: *item populi salute et fictis versibus Lucilius, Quibus potest, impertit.* M. Tullius de Officiis lib. III: *fictam et commenticiam fabulam prolatam dicunt a Platone.* Fingere, parare. Lucilius lib. XXVIII: *sed fuga fingitur, timido vadit pede percitus.* Varro Cato, vel de liberis educandis: *magnum est enim, ut Ariston scribit, in primordio pueruli: quem ad modum incipiat fingi, ad id quasi evadat.* Fingere, effigiare vel formare et facere. M. Tullius de Re publica lib. IIII: *ego vero eodem, quo ille* (p. 309.) *Homerum redimitum coronis et delibutum unguentis emittit ex ea urbe, quam sibi ipse fingit.* Idem de Deorum natura lib. II: *deinde in ore sita linea lingua est, finita dentibus; ea vocem immoderate profusam fingit et terminat.* Virg. Aen. lib. II: *nec, si miserum fortuna Sinonem Finxit, vanum etiam mandacemque improba finget.* M. Tullius de Officiis lib. II: *virum bonum fingimus: de eius liberatione et consultatione quiprimus.*

30 *numen* Vulg. A. Codd. Virg. ante Heins. Wagner. Forb. cfr. p. 410, 29. pro *ERIGIT* (pag. 308.) in Codd. male exaratum fuisse *FRIGIT* cjSchoppe de arte crit. p. 40. 47. *aerium o.* A. J. *actutum o. obstruso* mgJ. 10 *aestus* cjCosta, Guil. Capt. (de titione) *friget extuans* ms. Palat. *frigit aestuans* cjGebhard. p. 106. *frigere et friguttire est cum sono subsilire* A. Neuk. *tam cupide* cf. Scal. p. 210. *cupis* Plaut. ut supra p. 7, 14. cf. p. 562, 23. *casta* B. *occasione casta m.* cjGerlach. *nacta* cjMerc. Oud. ad Appul. Met. 6. 116. p. 398, a. Neuk. Bothe. *occasione certa* ante M. A. J. Scal. *pusillus* mgJ. *est iungere* W. *Lucilius lib. ix.* vulg. cf. p. 260, 27. *eodem poculo bibo, eodem a.* A. J. *ab ira bellis fictrices compono hoc est cum via ΟΚΟΣΩΥΜΗ.* B. *labellas fictrices* cjJ. *fingens* Vulg. A. J. probMerc. ψωλοκοποῦμαι cjJ. *antondens* W. cf. p. 369, 20. 462, 7. 20 *perficeret . . . fingeret* Orell. *item populi* om. Dusa. *salutem fictis* Dusa. *populis* A. cf. p. 37, 28. 37, 22. *quibus potest imperat* B. *tumido vadit pede* b. *si fuga* Lindem. ad Plaut. Capt. 2, 1. 15. *st! fuga f. ac t. pede percitu' vadet* cjAcid. ap. Gr. VI. p. 93. *puerili* 30 W. M. *incipiant fingi ad id quo si evadant* mgJ. *eodem modo, quo* cjMoser. (pag. 309.) *sita lingua* Editt. *ea vocem* L. *bonum virum* 10 *deliberatione quaerimus* Or. *oboed.* cf. p. 493,

Sallustius in Catillinae bello: *quae natura prona atque ventri oboedientia finxit.* Plautus in Asinaria: *nam nec fictum usquam est, nec tictum, neque scriptum in poematis.* Varro Tafe Menippu: *ut hirundine singulinis obliti luto tegulas fingebant.* Fingere, simulare mendacium. Afranius Fratris: *nunc vide hoc, quo pacto eo aurum in medium proferam. Tu Castalia cogita, tu finge, fabricare, uti libet.* Virg. Georg. lib. II: *non hic te carmine ficto Atque per ambages.* Terentius in Andria: *effingunt quandam inter se nunc fallaciam.* Virgilius lib. XI: *vel cum se pavidum contra mea iurgia fingit Artificis scelus.* M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. V: *talibus exemplis non fictae solum fabulae, sed etiam historiae refertae.*

Facinus, factum. Sallustius in Catilinae bello: *qui aliquo negotio intenti praeclari facinoris aut artis bonae famam quaerit.* Terentius Heautont.: *non fit sine periculo facinus magnum nec memorabile.* M. Tullius de Officiis lib. III: *promissum potius non faciendum, quam taetrum facinus admittendum fuit.* Et de Senectute: *nullum denique sce-* (p. 310.) *lus, nullum malum esse facinus, ad quod suscipiendum non lubido voluptatis impelleret.* Plautus in Aularia: *hoc est servi.* Facinus rursum scelus. Sallustius in Catilinae bello: *sed in ea coniuratione fuit Quintus Curius, natus haud obscuro loco, flagitiis atque facinoribus coopertus.* M. Tullius de Officiis lib. III: *ad hoc nulla fraus aberit, nullum facinus.*

Furtum est occulta subreptio. Virg. Georg. lib. III: *Vulcani, Martisque dolos et dulcia furta.* Furtum, insidiae. Sallustius lib. I: *illo profectus, vicos castellaque incendere, et fuga cultorum deserta igni vastare, neque elate, aut fetustissimus metu gentis ad furta belli peridonea.* Virg. Aen. lib. XI: *furta paro belli convexo in tramite silvae, Ut bivias armato obsida milite fauces.* Fures etiam servi sunt dicti. Virg. in Bucolicis: *quid domini faciant, audent cum talia fures?*

Fiducia est audacia. Sallustius lib. II: *ita fiducia quam argumentis purgatiores dimittuntur.* Fiducia, confidentia. Virg. Aen. lib. VIIII: *cernis quae Rutulos habeat fiducia rerum.*

Fatigare, cohibere, comprimere. M. Tullius de Officiis lib. III: *qui non verbis sunt et disputatione philosophorum, sed vinclis et carcere fatigandi.* Fati-

10. *nam nec fictum usquam est nec dictum* b. *neque usquam fictum neque* Miller. *singulinis* G. L. B. *tigillis* cjPopma. *figuli* cjJ. *hirundines figulis oblitis* A. J. Popma. *singuli obliniti* mgJ. *hirundines in culinis* cjRoth. *non vide quo pacto eo* B. *eo* om. 511. *ego* Bothe. Neuk. *medio* 526. Steph. *ut lib.* 476. 483. 511. Neuk. *et fingunt* A. *verum etiam* Or. *ut artis* B. *quam tam tetrum* (pag. 310.) Or. cf. p. 413, 18. *sed* cf. 341, 13. 10. 111. cf. p. 453, 29. *ille prof.* B. *Sallust. insidiae prof.* W. m. 1. *lib. i. illo* W. in mg. *elata* A. J. *elatae* 483. *elato aut securo esse animo* cjDusa. *setustissimus* B. *foetustissimus* L. *aut fecutis metu* B. *vetustissimus* mgJ. *aut securissimus* 483. A. J. *securus a metu* Gerl. 2. *aut fretus, simul metu* cjRoth. *peridoneae* 483. J. vs. 21. 22. post 23 et 24 in A positi. *dimittunt* A. cf. Serv. Aen. 2, 61. Don. ad Phorm. 1, 4, 15.

gare, commovere, perturbare. Virg. Aen. lib. I: *quae mare nunc terrasque metu caelumque fatigat.*

Frigoris quae sit significatio manifestum est, ut Virg. Georg. lib. II: *frigusque caloremque Inter.* Et Lucretius: *frigus ut a fluviis, calor ab sole, aestus* (p.311.) *ab undis Aequoris.* Frigus, metus. Virg. Aen. lib. I: *extemplo Aeneae solvuntur frigore membra.* Frigus, aeris natura. Virg. Georg. lib. II: *at sceleratum exquirere frigus Difficile est.* Frigidum, venenatum. Virg. in Bucolicis: *frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.* Frigidus, mortuus. Virg. lib. VIIII: *volvitur ille vomens calidum de pectore flumen Frigidus.* Frigidum, segne, imbecille. Virg. lib. XI: *largus opum et lingua melior, sed frigida bello Dextera.*

Ferire usu significat percutere. Virg. in Bucolicis: *cornu ferit ille, caveto.* M. Tullius de Suppliciis: *feriuntur securi. laetaris tu in omnium gemitu et triumfas.* Ferire, sancire, firmare. Virg. Aen. lib. X: *haut fit mora; Tarchon Iungit opes, foedusque ferit.*

Fovere est nutrire, provehere. Virg. Georg. lib. IIII: *hinc nescio qua dulcedine laetae Progeniem nidosque fovent.* Et Aen. lib. I: *tan tum tenditque fovetque.* Lucilius lib. XXVIIII: *ventrem alienum Mesttum fovere ex molito hordeo, uti cataplasmo.* Fovere, aspergere. Virg. lib. XII: *fovit ea vulnus lymfa longaevus Iapix.* Fovere, constituere. Virg. Georgicorum lib. IIII: *sub terra fovere larem.* Et Aen. lib. I: *et interdum gremio fovet inscia Dido, Insidat quantus miserae deus.* Fovere, tueri. Virg. lib. VIIII: *non obvia ferre Arma viros, sed castra fovere.*

Foetum significat plenum. (p.312.) Virg. Aen. lib. I: *loca foeta furentibus austris.* Et lib. II: *scandit fatalis machina muros, Feta armis.* Varro Gnoti seauton: *non videtis unum et Parvulus Amor ardifeta lepades.* Foetum, onere levatum. Virg. lib. VIII: *fecerat et viridi foetam Mavortis in antro.* Et Georg. lib. III: *nec tibi foetae, More patrum, nivea implebunt mulgaria vaccae.* Varro de vita P. R. lib. II: *mensae anteponebantur eum cullia ac uno in quoque veniebant ad foetam amicae gratulatum, dis mactabant.*

Fasces quam habeant significationem, manifestum est. Virg. Georg. lib. II: *illum non populi fasces, non purpura regum Flexit.* Fascem consulem posuit Virg. Georg. lib. II: *iniusto sub fasce viam dum carpit.* Fascem, onus. Virg. in

30 Hecyr. 4, 1, 11. *coloremque* A. cf. p. 200, 3. 326, 11. *a fluviis* cf. p. 247, 11. *at scel.* (pag. 311.) 382, 24. *ferire* cfr. 263, 17. 10 *Tarcho. et iam tum* Virg. *alienum est* 20 *vum fov.* B. *ventrem a lienum aestu* cj Guil. ad Curc. 3. impr. Merc. cf. p. 350, 32. Turneb. 28, 8. *moestum fovere* J. *est confovere* mgJ. *ex ordeo uti cat.* Guil. *Iapis* 30 Virg. *insideat* J. *Virg.* cfr. 210, 33.

non videtis cf. p. 243, 25. *non* (pag. 312.) *videas num et parvulus amor ardifeda lepades* B. *ardc foeta* cjSalmas. ad Solin. p. 267. *ardifera* Popma. *mulgaria, al. mulctralia* 10 mgJ. *mulctaria* B. A. J. *mulctraria* Virg. *mensa anteponebatur* B. *culleo* vel *culigna* cjSteph. Pigh. apud J. *cum culina ac vino in quis q. v. ad f.* Popma. *cum culina ac uno* A. *cum culigna ac vino* cjJun. Lips. ep. q.

Bucolicis: *ego hoc te fasce levabo.* Idem Georgicon lib. IIII: *ultroque animas sub fasce dedere.*

Fundere est liquorem defundere. Virg. Georg. lib. V: *hic duo rite mero libans carchesia Baccho Fundit humi.* Fundere, prosternere, iacere. Virg. Aen. lib. I: *quam septem ingentia victor Corpora fundat humo.* Et Aen. lib. II: *fusissi sine mente, ac sine ullo subiacerent.* M. Tullius in Filippicarum lib. XIIII: *sceleratissimorum hostium exercitum fusum caesumque cognovi.* Fundere, dare. Virg. in Bucolicis: *ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.* Cicero Tusculanarum lib. V: *ut aut flores aut fruges fundant aut bacas.* Fundere, dicere. Virg. Aen. lib. III: *talia fundebat lacrimans.* (p. 313.) Plautus Asinaria: *ne ille castor funerato fundit.* Fundere, fugare. Virg. Aen. lib. II: *illi etiam, si quos obscura nocte per umbram Fudimus insidiis, totaque agitavimus urbe, Apparent.* Fundere, dimittere. Virg. Georg. lib. III: *ruuntque effusi carcere currus.* Et lib. X: *cristisque a vertice flamma Funditur.*

Filum dicitur deducta res quaeque ad tenuitatem. Virg. lib. X: *extremaque Lauso Parcae fila legunt.* Filum, ores liniamentum. Lucilius lib. XXVIIII: *surge mulier, ducite filum non malum.*

Flagitium veteres vitium, quod virgini infertur, dici voluerunt. Flagitium, periculum. Lucilius lib. XXVIIII: *qui ete poscente minus et praebunt rectius multo Et sine flagitio.*

Fides quid sit, manifestum est, ut Virg. Aen. lib. I: *cana Fides et Vesta;* ut plerumque. Fides, cordae quae appellantur. M. Tullius in Hortensio: *ponendae sunt fides et tibiae.* Et Virg. lib. VI: *Threicia fretus cithara fidibusque canoris.*

Facere apertam habet significantiam. Facere, rem divinam religionibus exhibere. Plautus in Aulularia: *nuisi congialem plenam faciam tibi fideliam.* Virg. in Bucolicis: *cum faciam vitulam pro frugibus, ipse venito.*

INCIPIT PER G. LITTERAM.

Grave, gravidum. Virg. Aen. lib. I: *donec regina sacerdos Marte gravis.* Grave, plenum. Virg. in Bucolicis: *non insueta gravis temptabunt pabula fetas.* Et Georg. lib. III: *et gravido* (p. 314.) *superant vix ubere limen.* Et lib. I. Aen.: *tunc, pietate gravem ac meritis.* Grave, fecundum, frugiferum. Virg. Georg. lib. III: *quid labor aut benefacta iuvent? quid vomere terras Invertisse gravis?* Grave secundum consuetudinem

1, 8. Merc. Turn. 29, 27. *ad fetam* cjJun. Merc. *sertam animicae* B. *ad foetam amicae* Turn. A. Lips. *mensa anteponebatur cum culeo atque unaquaeque, quae veniebat fetae amicae gratulatum, dis mactabant* cjGerlach. *dum carpit* Donat. ad Ter. And. 1, 1, 9. *cum* Virg. Codd. *animam* Virg. *effundere* W. mg. cf. p. 346, 20. *humo* Med. Vat. mgJ. *humi* Rom. Palat. Serv. Editt. A. J. *Et Ennius* cjJun. probMerc. *fusus sine m.* A. J. *ac* om. A. J. *fundat* Klotz. Orell. *Ennius ann. lib. i. fusis sine m. atque subiicerent* mgJ. *fusis sine m.* B. *ullo sed subiacerent* G. B. *ullo sensu iacerent* cjRoth. *effusi* (pag. 313.) cf. 240, 21. 10, 11. post 11, 12. collocat A. J. *dicitur ducta* A. J. *f. ducta* Vulg. *ducte fil.* B. *oris lin.* Vulg. 14. 15. post 17 collocat A. *quiete poscent te m. et praebebunt* cjJDusa.

ponderosum. Virg. Georg. lib. II: *vomis, et inflexi primum grave robur aratri.* Terentius Heautont.: *ul tam gravis hos quaeso?* M. Tullius de Officiis lib. I: *aut certe omni pondere gravior habenda est.* Grave, amarum. Varro Quinquatrubus: *absentium uti bibam gravem et castorem leveque robur.* Grave, multum, valde significare veteres probant. Titinius Psaltria: *gravique obsonio convivas.* Nam et graviter multum intellegitur. Caecilius Plocio: *placere occepit graviter, postquam est mortua.* Accius Deifobo: *aut infando homine gnato Laerata Ithacenase exsule, Qui neque amico amicus umquam gravis, neque hosti hostis fuit.* Sallustius Historiarum lib. III: *namque his, praeter solita vitiosis magistratibus, cum per omnem provinciam infoecunditate bienni proximi grave pretium fructibus esse.* M. Tullius de Officiis lib. I: *nec vero audiendi, graviter qui inimicis irascendum putant.* Lucretius lib. I: *humana ante oculos fede cum vita iaceret In terris, oppressa gravi sub relligione.* Varro Gerontodidascalo: *verbi graves pascuntur atque alantur pavonum greges.* Grave, grandaevum. Virg. lib. V: *hic gravis Entellum dictis castigat Acestes.* Grave, molestum. M. Tullius (p. 315.) de Senectute: *quod numquam tibi senectutem gravem esse senserim.* In eodem: *facilius in morbos incidunt, gravius aegrotant, tristius curantur.* Sallustius lib. II: *et continetur gravis.* Grave, nocens. Virg. Georg. lib. III: *galbaneoque agitare gravi.* M. Tullius de Officiis lib. III: *magnum illum bellum perfuga humum et grave adversarium imperii sustulisset.* Grave, triste. Accius Erigona: *sed ubi ad finem ventum est, in quo illum fors expectabat loco, Atque Orestes gravis sacerdos ferro prompto adstituere.* Virg. lib. VIII: *gravior ne nuntius auris Vulneret.* Grave, forte. Virg. lib. XII: *ferit ense gravem Tymbreus Osyrim.* Grave, utile. M. Tullius de Officiis lib. I: *ut iam sit alia graviora atque meliora, tamen nos studia nostra naturae regula metimur.* Grave, solidum et firmum. Accius Athamante: *veneficius gravem hostium peperisti, et grave.* Idem Nyctegresia:

qui et te poscent cjRoth. *praebent* Vulg. Dusa. 20 A. J. *fides* cf. p. 86, 26. *Aulularia: mulsi* 30 B. vulg. *vitula* J. 583. Virg. *graves* Virg. (pag. 314.) *Et grav.* cf. p. 389, 5. *iuvant* A. 10 *ultra gravis hos quaeso* B. *hui tam gr.* Vulg. *absynthium* vulg. cf. 337, 5. 190, 26. *amarum Virg. et grave olentia centaurea* W. mg. *valde multum* cjNeuk. *obsoni conuvias* B. *Caecilius Procilio* B. *emortuus* B. *convivas* (*convivaris*) Bothe. Neuk. *hoc coepit* L. 20 A. ante M. *occoepit* Vulg. *gnatu laerat ait hac enase exule quinque* W. *aut arena si ex sole qui neque* A. J. *lerata Ithacense se ex exule* B. *ait a cena se exsule Quinque annos amicus .. neque hostis fuit* mgJ. *homini gnato Laertae Ithacensi* Merc. *gnato Laerte* cjGerlach. *Laerta* cjRoth. *neque is* B. *vitiosis magis aestatibus* Haverc. lectio Codd. non mutanda Gerl. *fede* cf. p. 379, 12. 326, 33. *graves* cfr. p. 440, 14. *ubi gr.* vulg. 30 *pascuntur* A. *et alantur* Popma. *atque alantur* B. *grave* cf. p. 251, 20. *in eos facilius morbos* Bb. L. *in eosdem* W. *adu-* (pag. 315.) *lescentes* om. G. L. W. m. sec. *ea continentia* cjDusa. Gerl. *Ea continet* Carrio. *et continentur gravius* cjMerc. *perfuga unus et gravem* Vulg. *fors sectabatur* msPalat. probGebh. 10 p. 106. *ad quem Orestes* W. edd. *adsistit* G. B.

id quod facis, gratum et grave est. M. Tullius in Hortensio: *unde aut ad agendum aut ad dicendum copia depromi maior gravissimorum exemplorum, quasi incorruptorum testimoniorum, potest?* Grave, sapiens cum auctoritate. M. Tullius de Officiis lib. I: *quae gravis et fortis quis et in re publica dignus principatum fugiet atque oderit.* Et in Hortensio: *quid enim aut Herodoto dulcius, aut Thucydide gravius?* Grave, necessarium. Lucilius lib. XXVIII: *habeasque animo, mihi admodum causam gravem Fore, quae me ab ullo commodo abducat tuo.*

Grassari dicitur supra modum saevire. (p. 316.) Grassari etiam dicimus ambulare. Titinius Veliterna: *vende thensam atque mulos, sine eam pedibus grassari, confingere eius superbiam.* Novius Pedio: *cretanus sime deploidi, a recta grassatur via.* Idem Pedio: *nunc res me ipsam reprimit; saepe hac eadem sum grassatus via.* Sallustius in Iugurtha: *qui, ubi ad gloriam virtutis via grassatur.* Afranius Excepto: *consimili grassantur via, a quibus hic est omnis cultus.*

Garrulae dicuntur aves canorae et hilares. Virg. Georg. lib. IIII: *garrula quam tignis nidum suspendat hirundo.* Garrulus est rursum cordatus. Varro Periplus lib. I: *in hac civitate tum regnabat Dionysius, homo garrulus et acer.*

Gemini dicuntur ex uno utero uno die editi. Virg. lib. VIIII: *geminos huic ubere circum Ludere pendentis pueros.* Geminum rursum simile. Pacuvius Hermiona: *par fortitudo, gemina confidentia.* Geminae, duae. Virg. lib. VI: *sunt geminae somni portae: quarum altera fertur Cornea.*

Gerere est habere. Virg. Aen. lib. II: *et nos aliquod nomenque decusque Gessimus.* Gerere, ferre. Virg. lib. VII: *bella manu letumque gero.* Et idem eodem lib.: *levaque ancile gerebat.* Gerere, facere. Virg. lib. VIIII: *nec tecum talia gessi, Magnanimum Aenean et fata extrema secutus.*

Gradus consuetudine sunt, per quos ad altiora domorum et aedificiorum omnium scanditur. Virg. Aen. lib. I: *aerea cui gradibus surgebant limina.* Gradus, pedum gradientium (p. 317.) vicissitudo. Virg. Georg. lib. III: *gradi-*

ut iam sint a. A. *ut iam sata via gravior* B. *metitur* B. *ut etiamsi alia sint grav.* Vulg. *Beneficiis egregiis hostimentum peperisti grave* Grotius. (*Meis*) *beneficiis hostimentum peperisti gratum et grave* cjBergk. *beneficium grave in hostium peperisti gratiam* mgJ. *beneficiis hostem grave peperisti* msPalat. *beneficiis egregium hostem peperisti et gravem* cj Gebh. p. 106 sq. *veneficiis et egresia hostium deperisti et gr. Idem victa grasia* A. J. *yctegresia* B. *et utile est* B. *quid enim* cf. p. 241, 11. 343, 10. *gravem fore* Lips. Ep. qu. (pag. 316.) 8, 14. *gratam forte* B. *Titinius* cf. Turneb. 29, 27. *unde thens.* A. J. *tensam* cjNeuk. *ac mulos* Bothe. Neuk. *atque mullos* Turn. 29, 27. *sinito* Bothe. *sineque eam* Neuk. *sine me eam* cjHerm. Op. V. p. 275. *confingere* 476. 483. 511. mgJ. *confingere eius* B. *cum fingere* W. A. Steph. J. M. *confringe eius* cjMerc. Voss. Bothe. Neuk. *errat anus si me diploida recta* G. B. *cretanus sine diploide* mgJ. *dum certamus, sine diploide* Munk. *errat anus sine diploide* cjRoth. *ipsa* G. A. Munk. om. B. *a* om. B. cjMerc. Neuk. Gif. p. 317. *suspendit* W. *ubera* cfr. p. 423, 23. *ancile* cfr. p. 554, 8.

busque sonare Compositis. Gradus, firmitas standi. M. Tullius de Officiis lib. I: *nec tumultuantem de gradu deiciunt.*

Gestire est cupere. Lucilius lib. XXX: *quanto haurire animus Musarum e fontibus gestit.* Gestire, laetum esse. Virg. Georg. lib. I: *et studio incassum videas gestire lavandi.*

INCIPIT PER H. LITTERAM.

Herba est viride pecorum pabulum. Virg. Georg. lib. I: *et sulcis frumenti quaereret herbam.* Herbam veteres palmam vel victoriam dici volunt. Virg. Georg. lib. III: *atque inmemor herbae Victor ecus.* Accius Meleagro: *gaudent, currunt, celebrant, herbam conferunt, donant, tenent, Pro se quisque cum corona clarum constat caput.* Afranius Excepto: *fit opus luculentum, hoc dici herbam det.*

Habere, satis esse. Virg. lib. XII: *hoc habet; haec melior magnis data victima divis.* Habere planum est quid significet, ut Virg. Aen. lib. IIII: *habeat secum servetque sepulchro.* Terentius Andria: *quod habui summum, pretium persolvi tibi.* Habere, tenere, occupare. Virg. Aen. lib. II: *hostis habet muros.* Lucilius lib. XXVIIII: *hoc tum ille habebat, et fere omnem Apuliam.* Plautus Aulularia: *postremo hunc iam perscrutavi; nihil habet.* Terentius Andria: *certe captus est, Habet.* Habere rursus habitare. Sallustius in Catilinae bello: *credo falsa existimans ea, quae de inferis memorantur; diverso itinere malos a bonis loca taetra, inculta, feda* (p.318.) *atque formidolosa habere.* Virg. lib. VII: *quae loca, quae habeant homines.* Afranius Excepto: *ubi hic Moscis, quaeso, habet, meletrix Neapolitis?* Accius Filoctete: *ubi habet? turbe agrone?* Plautus Aularia: *patri, abo iam huius, qui nunc hic habet.* Habere, dicere. Terentius in Eunucho: *labore alieno magno partam gloriam Verbo in se transmovet, qui habet salem, Quod in te est.* Habere, facere. Varro Tafe Minippu: *saltem infernus tenebro κακὸς δαίμον, atque habeat homines sollicitos, quod cum peius formidant, quam fullo ulula.* M. Tullius de Re publica lib. III: *nam cum quaereretur ex eo, quo scelere impulsum mare haberet infestum uno myoparone? eodem, inquit, quo tu orbem*

(pag. 317.) *quanto* cf. p. 319, 16. *quantum* Dusa. *et fontibus* B. *herbam conterunt* L. *dona tenent* mgJ. *cumque corona* Bb. *conectat caput* G. Bb. *connectunt* vel *connectit* Bothe 2. *circumstat* cjMerc. MsPalat. probGebh. p. 43. *constitit* MsCuiac. Vict. a m. 1. *constat* B. L. 483. A. W. (sine correctura). *hoc dici* mgJ. *Dixi. Herbam det* Bothe. *hic tibi herbam dedet* Neuk. *hic tibi h. dabit* vel *det* cjHerm. V. p. 281. *Andria* cf. 366, 6. *postremo* cf. 469, 2. *memorentur* B. *quive* (pag. 318.) *hab.* Virg. *ubi, dic* Neuk. *ubi hic nam M.* Bothe. *mescis* 476. 483. 511. A. J. *nescis* Steph. *in Oscis* mgJ. *ubine hic sis quaeso* MsFabri. *moschis* Ms. Merc. Ms. Cuiac. *habet turbe agone* B. *urbe* MssMerc. cf. Scal. 122. *urbem* J. 583. *agrumve* mgJ. *agrove* cjBothe 2. cf. Mus. Rhen. V. p. 262. *habet? urbe agrone?* cjV. D. cjScal. p. 67. Herm. Opusc. III. p. 120. *avove huius* A. *avoque* Miller. *patria bolam h.* B. *verbis saepe* Vulg. *tenebrio κακὸς δαίμων* mgJ. *tenebrosus κακοδαίμονας tenet atque habet h.* A. Popma. *eum ... ululam ..* Popma. *tenebrio .. δαίμων teneat atque habeat ... quod eum ... ululam* Turn. 29, 27. *aulam ulula* cjPopma.

terrae. Habere, audire. Lucilius lib. xxviii: *habes omnem rem; timeo ne accuser.* Terentius Heautont.: *habes omnem rem; pergam quo coepi hoc iter.* Habere, dirigere. Lucilius lib. xxviii: *hunc, alio cum iter haberet, praeteriens venit.*

Habitare est inhabitare, habere, uti. Varro Sermone Latino lib. iii: *utrumque mulieres, et epicrocum viri quoque habitarunt.* Idem Rerum divinarum lib. xvi: *hoc nomine antiquos secundis rebus comas habitasse.*

Hiare est aperiri. Sallustius Historiarum lib. iiii: *atque hiavit humus multa, vasta et profunda.* Hiare, mirari, stupere. Virg. Georg. lib. ii: *hunc plausus hiantem Per cuneos geminatus enim plebisque patrumque.* Et Aen. lib. vi: *incertus clamor frustratur hiantis.* Varro (p. 319.) Marcipore: *quicquid evidenter circumstant non rident credo ridere hiantis videor hiantis non audeo.*

Horrendum significat vitabile et terribile. Virg. lib. vi: *horrendas canit ambages, antroque remugit.* Horrendum, novum et admirandum. Virg. Aen. lib. iii: *horrendum dictu video mirabile monstrum.* Idem lib. viii: *nascenti cui tris animas Feronia mater, Horrendum dictu! dederat.* Horrendum, ridiculum. Virg. Georg. lib. ii: *oraque corticibus sumunt horrenda cavatis.*

Haurire significat exhaurire vel implere. Lucretius lib. iiii: *iuvat integros etcedere fontis, Atque haurire.* Lucilius lib. xxx: *quantum haurire animas Musarum et fontia gestit.* Haurire, avare sumere. Cicero Tusculanarum lib. v: *cum inexplebili cupiditate, quo fluentius voluntates undique hauriet, eo gravius ardentiusque sitientem.* Virg. lib. i: *ille impiger hausit Spumantem pateram, et pleno se proluit auro.* Haurire, defatigare. Virg. Georg. lib. iii: *exultantiaque haurit Corda pavor pulsans.* Haurire, confodere. Virg. lib. x: *per tunicam squalentem auro, latus haurit apertum.* Haurire, accipere vel audire. Virg. lib. xii: *haut haec mollia fatu Sublatis aperire dolis; simul hoc animo hauri.* Et lib. iiii: *vocemque his auribus hausi.* Haurire, tenere. Virg. Georg. lib. iiii: *et medium Sol igneus orbem Hauserat.*

Honor est dignitas. M. Tullius Epistolarum ad Caesarem lib. i: (p. 320.) *tu cum ea, quae es ab senatu summo cum honore tuo consecutus.* Honor, gratia, pulchritudo. Virg. Georg. lib. ii:

ulillam B. *cum quaer.* cf. p. 125, 13. 354, 15. 20 *impulsus* mgJ. *hoc alio* Mss. Merc. *hic* vulg. *inh. habitare uti* vulg. Turn. 29, 27. *Cumas* 483. A. J. 583. *comas* codd. cjJ. 30 Turn. *geminatur* Vulg. *inceptus* B. *qui-* (pag 319.) *cunque* J. 583. *quiqui* cjRoth. *quicquid evident et circumstant* B. *videor hidentes* L. G. B. *circumstant nos .. hiantes video, ridentes non audio* cjFaber probMerc. apud M. 1. *non vident, Credo r. hiantes: video hiantes, non audio* Popma. *non videat* mgJ. *audio* L. J. totus locus ita scribendus esse videtur: *quiqui circumstant nos, evidenter rident .. credo ridere hiantes .. hiantes video, non audio*, a diversis personis haec dicta puta, cjGerlach. *levat integros.* mssM. 10 W. M. *accedere* edd. *ea fontia* G. B. b. *et fortia* A. J. cf. 317, 6. *e fontibus* cjJ. *hauriret* edd. *quoque adfluentius* Klotz. *Per tun.* 20 cf. p. 404, 14. 452, 27. *haut haec* cf. 385, 21.

frigidus et silvis aquilo decussit honorem. Et lib. I: *lumenque iuventae Purpureum et laetos oculis afflarat honores.* Honor, substantia, delectatio. Virg. Georg. lib. IIII: *en etiam hunc ipsum vitae mortalis honorem.* Honor, cultura, observantia. Virg. lib. VIII: *semper honore meo, semper celebrabere donis.* Honor, integritas, pudicitia. Virg. Aen. lib. I: *et rapti Ganymedis honores.* Honor, sacrificium, litatio. Virg. lib. VIII: *forte die sollemne illo rex Arcas honorem Amfitryoniadae magno divisque ferebat.* Plautus Aulularia: *et quide maiorem filium Mihi honorem habere, quam eius habuisset pater.* Honos, dilectus, amor. Virg. lib. XII: *per si quis Amatae Tangit honos animum.* Honor, hostia. Virg. Aen. lib. III: *meritos aris mactabat honores.* Honor, praemium. Virg. lib. V: *ipsis praecipue ductoribus addit honores.* Lucilius lib. XXX: *cuius vultu ac facie, ludo ac sermonibus nostris Virginis hoc pretium, atque hunc reddebamus honorem.* Honor, sepultura. Virg. lib. VI: *cernit ibi mestos et mortis honore carentis.* Lucilius lib. XXVII: *nullo honore displetu, nullo funere.*

INCIPIT PER I. LITTERAM.

INVITARE apertam habet significantiam. Virg. lib. V: *celeri certare sagitta Invitant, qui forte velint, et praemia ponit.* Terentius Heautont: *quam vellem Menedemum invitatum ut no-* (p. 321.) *biscum esset, amplius.* M. Tullius in Verrem actione II: *rogat Rubri, ut, quos ei commodum siet, invitet.* Lucilius lib. XXX: *contra haec invitasse aut instigasse videntur.* M. Tullius de Senectute: *ad quem fruendum non modo retardat, verum etiam invitat atque allectat senectus.* Invitari est delectari. Virg. Georg. lib. I: *invitat genialis hiems curasque resolvit.* Turpilius Trasyleonem: *horonam, mensam, talos, vinus in haec huius modi, Quibus rebus vitam amattum invitari solem.* Idem Filopatro: *lucus ipse invitat hercle hic Veneris.* M. Tullius in Hortensio: *voluntates autem nulla ad res necessarias invitamenta afferunt senibus.* Idem de Re publica: *idque ipsa natura non invitaret solum, sed etiam cogeret.* Invitare significat repleri. Plautus Amfitryone: *mirum, si invitavit sese in cena plusculum.* Lucilius: *pulchre invitati acceptique benigne.* Turpilius Epiclero: *non invitat plusculum sese, ut solet.* Idem Leucadia: *invitavit plusculum hic sese in prandio.* Sallustius Historiarum lib. IIII: *et versi postero die, multoque properantes deseruerant in castris, nacti, cum se ibi cibo vinoque laeti invitarent.* Lucilius lib. XXX: *cibo bene enim longin-*

(pag. 320.) *tunc* mgJ. cf. p. 270, 16. *lubente* 10 L. *ecquid maiorem filius mihi honorem* 20 *haberet* Vulg. *mactavit* Virg. *mactabat* Macrob. 4, 1. *Lucilius* cf. 366, 9. *reddamus* 483. A. Dusa. *displetu'* Dusa. *defletus* cjJ. *diffletus* cjFrut. *dispretus* vel *despretus* Paulus. (pag. 321.) *inv. a nobiscum* W. *haud inst.* 10 cjDusa. *rethraat* W. *onquenta, mensam* cjLips. ep. qu. 5, 12. *Venerem, mensem* cj Faber. *honera* A. *onera* J. *coronam* M. *vinum et haec eiusm.* cjFaber. *vinum, haec h. m. Q. r. vita amantum i. solet* cjLips. Merc. *vita amatur tum i. solemus* cjFaber. *locus* B. L. A. J. *lucus* mgJ. *voluptates* Vulg. *invitati sumus acceptique* cjJDusa. *invitavit viri plusc. hic* G. B. *heri pl.* cjRoth. *reversi* Vulg. 20

cum mortalibus morbum In vino esse, ubi qui invitavit dapsilius se. Varro Sesq:ulixe: *ipsum audi Vino invitàri poculis large atque benigne.*

Iuxta est proxume. Virg. Aen. lib. iiii: *humilis volat aequora iuxta.* Iuxta est coniunctim. Varro de vita P. R. lib. i: (p. 322.) *cum interea in lucubrando faceret iuxta ancillas lanam.* Iuxta rursum similiter. Sallustius in Iugurthae bello: *hiemem atque aestatem iuxta pati.* Plautus Trinummo: *iuxtaque eam curo cum mea.* Varro Papiapapae, περὶ ἐγκωμίων: *qui potest laus videri versa? cum motus saepe furaces essemus, ac nequissimus ibis iuxta ac Publius Africanus.* Plautus Aulularia: *dixi tibi, mater; iuxta mecum rem tenes.*

Insolens, impudens et audax dicitur consuetudine. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. ii: *insolens, arrogans, iactans.* Idem de Senectute: *ne certe verendum, ne vera praedicans de se nimis videtur aut insolens aut loquax.* Insolens rursum non solens. Terentius in Andria: *quid tu Athenas insolens?* Pacuvius Athalanta: *quae aegritudo insolens mentem adtemptat tuam?* Turpilius Demetrio: *timere occepit, interdum oscitarier: Ineptus, quid mihi vellem ex insolentia Nesciebam.* Idem Leucadia: *quem olim oderat, sectatur ultro ac detinet: Ille insolens autem ut fastidia carnifex!* Accius Diomede: *ita effletu et tenebris obstinatus Speciem amissi luminis conspicient insolentiam.* Sallustius in Catilina: *quae tametsi animus aspernabatur, insolens malarum artium.* Cicero in Oratore: *sed mehercule istius deputationis insolentia atque earum rerum, quae quasi in arte traduntur, inscitia.*

Ingenium est naturalis sapientia. Sallustius in Catillinae bello: *ingenium nemo sine corpore exercebat.* Ingenium veteres dixerunt et sua sponte vel natura. Nevius Lycurgo: *vos qui regali corporis custodias Agitis, ite* (p. 323.) *actutum in frundiferos lucos, Ingenio arbusto vineta sunt, non obstutas.* Sallustius Historiarum lib. iii: *castrisque collatis, pugna tamen ingenio loci prohibebatur.* Virg. Georg. lib. ii: *nunc locus arvorum ingeniis: quae robora cuique, Quis color.*

multa quae Valg. *cibo vinoque invitarent* B. *cito enim bene long.* A. 583. *cito bene enim* L. B. *scito etenim bene long.* cjMuret. Dusa. *scito enim bene* cjGifan. p. 441. *cibo* om. cjMerc. 30 *ipsum audivi non invitari* G. B. *avide vino invitavi* Lips. ep. qu. 4, 23. (de Polyphemo). *avidum invitari* cjMerc. *invitati* A. *proxime* (pag. 322.) A. cf. p. 414, 31. *cum Lucretia* cjPopma. *qui potes* B. *furacesemus ac n.* L. G. B. *vera in noxiis* MsDaniel. *vera? innoxius* (s. *innocuus*) *aeque furacei est servus ac n. civis* cjMerc. *vera cum motus s. furati e. ibus iuxta* Guil. ad Plaut. Capt. 1. de male indicante populo in theatro. *vera? cum motus s. Furaces ciemus atque n. i. iuxta* Popma. *videretur* Cic. *videatur* W. *et tremere* 10 *occoepi et* Lips. ep. qu. 5, 12. *nescibam* 20 cjLips. *ins. aut fastidiat* A. *ins. eam fast.* cj Faber. *ita fletu* cjGuil. 1, 21. Bothe 2. *ita e fletu* 483. A. 583. *ita et fletu et ten. obsitus* cjRoth. *amisi* cjGuil. ex Ed. Ven. 483. *constipatus sp. amisi l. conspiciendi insolentia* Bothe 2. *disputationis* b. *ingenio* B. *regari* B. *regalis* editt. Scal. Turn. 483. *agitatis* G. probRoth. *frondifluos* (p. 323.) msPalat. 483. *arbusta ubi nata sunt* Scal. Gebh. p. 46. probMerc. Bothe. Reuvens. *agitis, ite, ite a.* Düntz. *lucos, ubi in-*

IMMANE significat ingens. Virg. lib. VI: *posuitque immania templa.* Inmane, fedum. Accius Automedia: *immanitate habet templum, obvallatum ossibus.* Immane rursum minime bonum, et nocens. Accius Medea: *prima ex immani victum ad mansuetum applicans.* Virg. Georg. lib. III: *immanem ante pedes hydrum moritura puella.* Accius Filocteta: *Frygiam mitiore esse sam imani Greciam.* M. Tullius de Re publica lib. III: *quidpe si eta sensit, ut loquitur, est homo impurus; sin aliter, quod malo, oratio est tamen immanis.* Idem de Officiis lib. I: *quo detestabilior illorum immanitas, qui et laceraverunt omne scelere patriam.* Virg. Aen. lib. I: *Pygmalion, scelere ante alios immanior omnes.* Varro Meleagris: *adde hydram Lerneam et trahonem Hesperidum, quod bestiae fuerunt immanes.*

INTESTATUS est, qui sine testamento perit. Intestatus est rursum, cuius verbis fides non habetur. Pomponius Pictoribus: *ipsus cum uno servo senex intestato proficiscitur.*

INVADERE est appetenter incipere. Virg. lib. VIII: *aut pugnam, aut aliquid iam dudum invadere magnum.* Lucilius lib. XXX: *ut semel in Caeli pugnas te invadere vidi.* Invadere rursum quasi in vadum ruere. Accius Atamante: *ut profugiens hostem inimici in-* (p. 324.) *vadam in manus.*

IUBERE est cogere, aliquid ut fiat. Virg. lib. VIIII: *ac Nisum dicere iussit.* Iubere est velle. Lucilius Satyrarum lib. VI: *salvere iubere salutem est mittere amico.* Terentius in Andria: *iubeo Cremetem.* Virg. Aen. lib. III: *sed votis precibusque iubent exposcere pacem.*

IMPURUS est aliquo vitio maculatus. M. Tullius in Verrem actione II: *quam multis illum ingenuis, quam multis matribus familiis in illa tetra atque impura legatione vim adtulisse existimatis?* Lucilius lib. XXVI: *coniugem infidamque, flaticam familiam, impura domum.* Impurus, improbus. M. Tullius de Re publica lib. III: *sed ventuuti nostrae minime audiendus: quippe si ita sensit, ut loquitur, est homo impurus.* Terentius in Eunucho: *mei loci atque ordinis Hominem haud impurum.*

IMBUERE est initiare. Varro in Efoebo, πεϱὶ ἐμμονες: *quid te fa-*

genio arbusta innata sunt, non obsita cjScal. p. 82. *obsita. Ducite* 9, 24. Scal. *obsitu* G. probRoth. *non obstita* cjJ. *non obscuritas* 483. A. J. cf. Turn. 29, 28. *conlatis* cf.
10 Turn. 29, 22. *Andromeda immane te habet* A. J. *immani tabe templum obv.* cjMerc. omnia sana Gerlach. *ex immani victu ad m. app.* B. recte Gerlach. *ex immani victum ad m. ap.* L. G. Scal. conj. p. 67. *victum* om. W. 483. M. *miti more esse sam imani greciam* G. *fr. mitymorem ex se sam* B. *mitiore more esse quam immanem Graeciam* cjGerl. *minorem esse, immanem Graeciam* A. Voss. probDüntz. *Phr. esse mit. imm. Gr.* Herm. opusc. III. p. 123. *Phrygia* cjScriv. *Phrygiam minorem esse aio immani Graecia* cjV. D. *Rep. lib. iii: quippe si ita sensit* Vulg. cfr. p. 324, 15. *lib. IV.* J. Goth. impr. Mai. *Meleagro* A. *draconem* M. *quott bestiae* B. *quot* cjRoth. 20
al. pistoribus mgJ. *in Caelī pugnos* cjJDusa. 30
iubeat cfr. p. 370, 32. *infidam,* (pag. 324.) *conflaticam* mgJ. *flacitam* A. J. Dusa. *con-* 10
stantiam al. inquit Dusa. *flaccidam* cjGerl. *impurum modum* B. *menti utique* A. J. *iuventuti* cjJ. *Eunucho* cfr. p. 270, 30. 359, 9. *medici atque ordini* B. *est intimare.* sed 20

cere oportet, litteris imbutum solis Minervae? M. Tullius de Officiis lib. I: *plerumque dotem parentium praeceptis imbuti ad eorum consuetudinem moresque deducimur.* Virg. lib. VII: *promissi dea facta potens, ubi sanguine bellum Imbuit.* Imbuere est inficere. Accius Filocteta: *cum ex viperino morsu bene viscerum Veneno imbuta est etero cruciatus sciens.* Hoc in doctis intellectibus habemus. Cicero de Finibus bonorum et malorum: *accedit mors, quae, quasi saxum Tantalo, semper impendet: tum quia qui est imbutus, quietus esse numquam potest.*

Ilico significat statim, mox. Pacuvius (p.325.) Medo: *repudio auspicium, regrediundum est ilico.* Caecilius Notonincasione: *ilico ante hostium hic erimus.* Ilico, illo. Turpilius Leucadia: *sed quam longe est, cum isti.* Ilico, in eo loco. Naevius belli Poenici lib. VI: *septimum decimum annum ilico sedent.* Accius Eurysace: *ilico, inquam, habitat ovis quam propius.* Hist. Hemina lib. I: *et tum quo irent nesciebant, ilico manserunt. His persuadetur, ilico manerent; pars ilico manent.* Caecilius Nothonicasione: *manete ilico.*

Ignoscite est veniam date. Virg. Georg. lib. IIII: *ignoscenda quidem, scirent si ignoscere manes.* Ignoscite rursum noscite vel discite. Varro Gloriam περὶ φθόνου: *vosque in theatro, qui voluntatem auribus Huc aucupatum concurristis domo, Adeste est a me quae feram ignoscite, Domum ut feratis et theatro litteras.*

Iter est via. Virg. lib. VI: *hac iter Elysium nobis.* Iter, navigatio. Terentius in Hecyra: *ain' tu, tibi hoc incommodum evenisse iter? Non hercle verbis, Parmenon, dici potest Tantum, quantum re ipsa navigare incommodum est.*

Innocentia est bonum, et nulli nocens. Virg. Aen. lib. III: *litusque rogamus Innocuum.* Innocens rursum integer et incorruptus. Sallustius in Iugurtha: *ubique Metellus agebat, ex nuntiis acceptis, simul de innocentia eius certior Roma factus, diffidere suis rebus ac tum demum veram deditionem facere conatus est.*

initiare in marg. W. et msVictorin. *plerumque autem* Vulg. *parentium....moremque* Orell. *fata* W. *morsu inbuta taetros cruciatus ciens* b. *et ero* B. *venae...imbutae taetro.. cient* cf. Cic. Fin. 2, 29. Tusc. 2, 7. cf. p. 521, 5 sqq. *accedit etiam mors....tum* (pag. 325.) *superstitio qua qui est* Orell. *Notho Nicasione* Vulg. *ἀκοντιζομένῃ* J. *est!* b. *quin istim illico* Bothe 2. *isti ilico id est, in eo loco* A. *id est in eum locum Illico, illo loco* cjAcid. ap. Gr. VI. p. 463. *lib. iii. septimum annum* B. *Novius* A. cfr. Merula ad Enn. p. 436. *habito vis* B. *habitato vis quam propius* G. mgJ. *habitato, nusquam propius* cjRoth. *habitat nobis quam propius* cjMerc. *propitius*, sed corr. *propius* W, msVictor. *propitius* L. A. J. M. *abbitat quovis gentium* (B.) *quam propitius!* Bergk. *habito ubivis quam propius* cjGerl. *Varro κενοδοξία π. φ.* A. Popma. *voluptatem..conc. ab domo..et a me..cognoscite* cjJ. *concucurr. d. adeste, adeste, quae feramque ign.* Scal. app. conj. p. 61. *gnoscite* catal. p. 230. *et a me* Carrio, Popma. *concuc.* cjCarrio 3, 5. *adeste mi, istaque et quae dicam ign.* cjFruter. Veris. 3, 18. ap. Grut. V. p. 380. *gnoscite* cjVoss. Etym. *emptum tibi hoc inc.* B. *tantum om.* cjMerc. *accepit...Romae* Sal. Jug. 46.

Indulgere, augere. Lucilius lib. xxviiii: *tu qui iram indulges nimis, Manus* (p. 326.) *abstinere a muliere melius est.* Indulgere est veniam dare. Virg. lib. x: *tolle fuga Turnum, atque instantibus eripe fatis. Actenus indulsisse vacat.* Indulgere, dare, detinere. Virg. Aen. lib. iii: *indulge hospitio, causasque innecte morandi.* Et lib. iiii: *indulgent vino, et vertunt crateras aenos.* Indulgere, spatium maius dare. Virg. Georg. lib. ii: *sin tumulis acclive solum, collesque supini, Indulge ordinibus.* Indulgere, temperare, clementem esse. Virg. Georg. lib. ii: *si non tanta quies iret frigusque caloremque Inter, et exciperet caeli indulgentia terras.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *magnus vir in primis et qui perindulgens in patrem, idem acerbe severus in filium.*

Inane, vacuum, sine pondere. Virg. Georg. lib. iii: *atque illis iam saepe rotae ducantur inanes.* Inane, concavum. Virg. lib. v: *galeam ante pedes proiecit inanem.* Inane, leve. Virg. Georg. lib. iiii: *instabiles animos ludo prohibebis inani.* Et Aen. lib. iiii: *et inania murmura miscent?*

Iacet significantiam habet manifestam, ut est Virg. in Bucolicis: *Silenum pueri somno videre iacentem.* Et: *strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma.* M. Tullius de Suppliciis in Verrem: *patris hi, quos videtis, iacebant in limine.* Iacet, plenum est, oneratum. Virg. Georg. lib. iii: *sed iacet aggeribus niveis informis et alto Terra gelu late.* Iacet, per plurimum porrigitur. Virg. Georg. lib. iii: *tantum campi iacet.* Iacet, sordet, neclectus est. Lucilius lib. xxx: *et sua percipere retro relicta iacere.* Lucretius lib. i: *humana ante oculos fede cum vita iaceret* (p. 327.) *In terris.*

Improbum est, sicuti manifestum est, minime probum. Tusculanarum Epistola ad Caesarem lib. i: *debes odisse improbitatem eius, quia impudentissimum nomen delegerit.* Improbum, saevum. Virg. lib. x: *lavit improba taeter Ora cruor.* Et Georg. lib. iii: *tum piscibus atris Improbus ingluviem ranisque loquacibus explet.* Et Lucilius lib. xxx: *improbior multo, quam de quo diximus ante, Quanto blandior haec, tanto vehementius mordet.* Improbum, turpe. Lucilius lib. xxx: *omnes formosi, fortes tibi; ego improbus; esto.*

Iacere significat emittere, unde et iaculum. Virg. lib. v: *sublataque procul dextra conexa coruscat, Et iacit.* M. Tullius in Verrem de Signis: *in quem scyfum de manu iacere conatus est.* Iacit, habet, ponit. Virg. Georg. lib.

(pag. 326.) *quid irae* Dusa. *supinos* Virg. Codd. omnes et Schol. Cruq. ad Hor. cf. p. 200, 3. 310, 32. *magnus v.* cf. p. 390, 19. *inane vacuum sive leve* L. A. *strata* cf. p. 389, 11. *nec lactus* A. *neglectus est* b. B. *Lucilius* cf. p. 314, 28. 379, 12. *perciperet ..rellicta* Guil. 2, 1. Dusa. *r. reiecta* cjJDusa. *relecta* cjFrDusa. *terris. Iacere significat* 327, 16. A. *inprob.* post (pag. 327.) 327, 16. A. *probum. Cicero epistola* A. *qui imp.* 1496. 1511. *teter* Virg. cf. p. 466, 24. 503, 25. *hic pisc.* Virg. cf. p. 242, 24. 298, 10. *h. t. vehementius* A. Guil. 2, 1. Dusa. *tibi, ego imp.* mgJ. *fortes ergo* A. J. cf. p. 306, 20. *ergo impr. es tu* cjJDusa. *esto. Iactare* v. 27. A. J. *sublataque* post 327, 3. A. *connixa*

IIII: *omnis in hanc certam regio iacit arte salutem.* M. Tullius Filippicarum lib. I: *in quo templo, quantum in me fuit, ieci fundamenta pacis.* Iacit, facit. Lucilius lib. XXVI: *agere in iaciendo, si quo est vineis actis opus.*

IACTARE est dimittere, dependere. Virg. lib. Georg. III: *et dextro iactata recumbit in armo.* Iactare, volvere. Virg. Aen. lib. I: *atque illum talis iactantem pectore curas.* Iactare, plagis sternere. M. Tullius in Verrem actione II: *iactatur domi suae vir primarius et homo honestissimus; pro se quisque manus affert.* Iactare, fatigare. Virg. (p. 328.) Aen. lib. I: *iactatos aequore toto Troas.* Et: *iacteturque odiis Iunonis iniquae.* Iactare, ambitiosius gloriari. Virg. lib. VI: *quem iuxta sequitur iactantior Ancus, Nunc quoque iam nimium gaudens popularibus auris.* Item lib. IIII: *ecce Paro, voces dum iactat inertis.* Lucilius lib. XVIII: *in re agenda ipsa ridicula id atque adsederet.* Iactare, iacte mittere. Virg. Aen. lib. III: *et flammas ad culmina iactant.* Iactare, excutere, commovere. Varro Eumenidibus: *tibi nunc semiviri teretem comam volantem iactant tibi galli.*

INVOLVERE significat volutum super imponere. Virg. Georg. lib. I: *scilicet, atque Ossae frondosum involvere Olympum.* Involvere, tegere. Virg. Aen. lib. II: *vertitur interea caelum, et ruit oceano nox, Involvens umbra magna terramque polumque, Myrmidonumque dolos.* Involvere, implicare. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *sed quod viderem nomine pacis bellum involutum fore.* Involutum, occupatum, comprehensum. Varro Sexagesi: *adest fax involuta incendii.*

INTERPRES dicitur obscuri dissertor. Virg. Aen. lib. III: *Troiugena, interpres divum.* Interpres, auctor. Virg. Aen. lib. IIII: *tuque earum interpres curarum et conscia Iuno.*

IMPONERE significat supra ponere. Virg. Aen. lib. IIII: *vidit, turicremis cum dona imponeret aris.* Imponere, dare. Virg. Aen. lib. IIII: *finemque imponere curis.*

INTENTUM, sollicitum, suspensum. Virg. lib. V: *intenti expectant signum.* Intentum, extensum. Virg. (p. 329.) lib. V: *considunt transtris, intentaque brachia remis.* Intendere, innectere, illigare. Virg. Aen. lib. II: *et stuppea*

20 cf. p. 385, 27. *omnis in hac* B. *aggere* Vulg. cf. p. 238, 25. 243, 31. *si quost v. a. opust* L. G. cfr. Scalig. ad Varr. R. R. 30 p. 39. *manus affert* cfr. p. 169, 17. (pag. 328.) *lib. XXVII.* Dusa. *in re iactanda* A. J. *iure iact.* v. c. Dusae. *iactat quod adsederit* mgJ. *adseret* B. *in r. a. i. ridicula is quoque adferet* cjGerlach. *late mittere* cj Merc. *iacta* L. A. J. *iactim m.* cjRoth. *ac lu-* 10 *mina* L. A. *Eudaemonibus* A. cf. Turn. 29, 28. *tibi nos s. T. v. c. v. Galli tibi iacimus* Scal. Cat. p. 229. *tibi nunc s. T. v. c. iactamus tibi Galli* Popma. *tibi nunc s. T. v. c. iactant Galli: tibi Phrygius* p. 334, 14. Herm. Elem. p. 506. *iactabant t. G.* B. cfr. p. 49, 24. 20. *Galli* cfr. 267, 9. *videret* J. frgm. *quid videret* A. *viderem* 20 mgJ. *incendio* cjMerc. mgJ. cf. p. 112, 25. Victor. V. L. 29, 5. *sol. susp. solicite,* 30 *diligenter intuentem Virg.* A. *exp.* cfr. p. 329, 30. *quaero* cfr. p. (pag. 329.) 383, 21. *relax. Idem de suppliciis* v. 31. A.

vincula collo Intendunt. M. Tullius in Hortensio: *quaero enim, non quibus intendam rebus animum, sed quibus relaxem.*

Imago dicitur similitudo. Virg. Aen. lib. ii: *atque ipsius umbra Creusae Visa mihi ante oculos, et nota maior imago.* Imago, vagina. Virg. lib. vii: *curvam servans sub imagine falcem.*

Increpat et increpitat paria sunt et est aut incusare aut insultare. Virg. Georg. lib. iiii: *aestatem increpitans seram.* Et lib. x: *hostis amare, quid increpitas mortemque minaris?* Et lib. viiii: *quem Turnus, pariter cursu teloque secutus, Increpat his victor.* M. Tullius in Hortensio: *tum pseudomenus et soritam et totam dialecticam aut illudis aut increpas?* Increpare, sonare. Virgilius lib. viii: *iterum atque iterum fragor increpat ingens.* Et lib. viiii: *at tuba terribilem sonitum procul aere canoro Increpuit.*

Invehi dicitur vehi. Virgilius lib. v: *Centauro invehitur magno.* Invehi, aggredi, increpare. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. iii: *itaque in eam Pansam vehementer est invectus.*

Intendere est sollicite, diligenter intueri. Virg. lib. v: *intenti expectant signum.* Intendere, extendere. M. Tullius de Suppliciis: *tabernacula, carbaseis intenta velis, collocabat.* Et de Senectute: *intentum enim animum, tamquam arcum, habebat nec languens succumbebat senectuti.* (p. 330.)

Immittere, dimittere ad prolixitatem. Lucilius lib. xxx: *neque barbam immiseris istam.* Virg. Aen. lib. iii: *respicimus. Dira illuvies immissaque barba.*

Inducere, fingere, immittere. M. Tullius de Officiis lib. iii: *hinc ille Gyges inducitur a Platone.* Inducere, persuadere. Lucilius lib. xxviii: *Hymnis, ego animum sic induco, quod tua ab insano auferas.* Inducere, instituere, confirmare. Lucilius lib. xxvii: *aut quod animum induxit semel, et ut ille omnino putat.* Induci, delectari. Lucilius lib. xxvi: *veterem historiam inductus studio scribis ad amores tuos.* Induci est aliquibus fallaciis decipi. Lucilius lib. xxx: *quid quaerimus acre Inductum cantu, custoditum.*

Insultare dicitur insilire. Virgilius Georg. lib. iii: *insultare solo, et gressus glomerare superbos.* Insultare, iniuriosius aliquid dicere. Lucilius lib. xxviiii: *insulta miserum te quoque in me.*

Interficere, occidere. Lucilius lib. xxviiii: *prius non tollas, quam Tulli animum ex nomine atque hominem ipsum interfeceris.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *ab hisdemque, quae nocent, interfi-*

10 *Imago* post 330, 2. A. *curv.* cf. p. 388, 3. *Increpat et* om. W. L. *hostis* cf. p. 465, 22. *ψευδομένους* cjMerc. *pseudomenon* cjJ. Or. cf. Cuiac. ad African. tractat. V. extr. 20 *intonat ingens* Virg. *Pansa* B. *in eam pansa* b. *pausa* ms Bas. *causam* cjMerc. *eam palam* 1496. 1511. A. *eum palam* Jun. Goth. fragm. *eum Pansa* cjJ. marg. Goth. *invectus.* 30 *Immittere* p. 330, 3. A. *carbaseis* cf. p. 341, 19. *senectuti. Imago* 329, 8. A. (pag. 330.) *resp.* cf. 125, 30. 130, 9. 362, 30. 373, 13. *ighymnis* G. L. *tu ab* G. L. edd. *ad* 10 *quod* Dusa. *utile* Vulg. *hac re ind.* mgJ. *arte ind. cautum custodem* cjJDusa. *cantu stoditum* L. G. *stolidum* cjRoth. *Virg.* p. 106, 28. 295, 19. 391, 8. *insultas miseram tu* cjV. D. 20 *xxx: insulta* Guil. 2, 1. *insultat miserum te quoque Muti* MsFabri. *quam Tullium ex nomine*

ciuntur. Interficere, perdere, concremare. Virg. Georg. lib. IIII: *fer stabulis inimicum ignem atque interfice messes.* Interficere, consumere, finire. Lucilius lib. XXVIII: *piscium magnam atque altilium vim interfecisti, ut nego.*

Interfellare, adire, commonere. Interpellare, dicere, ducere. Lucilius (p. 331.) lib. XXVIII: *verum tu quid agis? interpella me, ut sciam.*

Ire est ambulare. Virg. Georg. lib. III: *it tristis arator.* Ire, accumbere. Lucilius lib. XXVIIII: *Chremes in medium, in summum ire ad Demenetus.*

Insigne dicitur magnum vel praestans. Virg. Aen. lib. I: *insignem pietate virum.* Insigne, utile, necessarium. Lucilius lib. XXVII: *cocus non curat, caudam insignem esse illam, dum pinguis siet: Sic amici animum quaerunt, rem parasiti ac divitias aut.*

Impedire est implicare, involvere. Virg. lib. V: *haud aliter Teucrum nati vestigia cursu Impediunt.* Impedire, sordidare, ad probrum ducere. Plautus Amfitryone: *immo ego hunc, Thebani cives, qui domi uxorem meam Impudicitia inpedivit.*

INCIPIT PER L. LITTERAM.

Laevum, adversum. Virgilius in Bucolicis: *saepe malum hoc nobis, si mens non leva fuisset.* Leva, prospera. Virg. Georg. lib. IIII: *si quem Numina leva sinunt, auditque vocatus Apollo.*

Lac, sucus maternus, quo animalia nutriuntur. Virg. in Bucolicis: *et lac subducitur agnis.* Lactes dicuntur intestina. Titinius Psaltria: *farticula, cerebellum, lactis agninas.* Plautus Curculione: *ita tibi vacuitate venio lassis lactibus.* Idem Pseudulo: *una opera allicem fugitivum canem agnis lactibus.*

Legere, sicut est in consuetudine, significat oculis scripta percurrere. Virg. in Bucolicis: *at simul heroum laudes et facta parentis Iam legere.* Legere, accedere. Virg. Georg. lib. II: (p. 332.) *ades, et primi lege litoris oras.* Et Aen. lib. XI: *implicuere inter se acies, legitque virum vir.* Legere rursum colligere. Titinius Veliterna: *hodie hostis fugavit, spolia placide posterius leget.* Virgilius lib. X: *extremaque Lauso Parcae fila legunt.* Et Georg. lib. I: *atque omnis navita ponto Humida vela legit.* Cae-

atque omine cjLips. Ep. quaest. 3, 14. *quam tuli* A. *quem tuli . . At hom.* v. c. Dusae. *ab eisdemque et ea quae* Or. *fer* cf. p. 449, 27. *piscium gnam atque* W. *piscium genera* mgJ. Merc. *interfeci, istud nego* vel *interfecisti: id nego* cjV. D. *interfecisti ut video* cjJDusa. *Int. ad. com.* post 331, 2. A. *du-* (pag. 331.) *cere* om. cjMerc. *tu quod agis* B. *int. ut sc.* b. *lib. XXVIII.* L. G. *ire Daemenetus* cjLips. ep. qu. probFrDusa. *ire addet Menedemus* cjJ. *ierat Demaenetus* cjRoth. *curat claudas* L. *claudus* G. B. *sic et amici* B. *rem parasti aut divitias aut* B. *illa dum p. s.: Amici q. an. sic, parasiti autem divitias Imp.* Dusa. *rem* et *avent* om. A. J. *rem parasiti ac d. avent* cjJ. *ins. squillae* vel *squilla* vel *hilla* cjJDusa. *alio* Heins. e Med. *h. alio ter* Rom. *h. aliter* cett. Codd. Edd. *alit* W. *nacti T. vestigio* b. *impetivit* ap. Pl. Miller. *impaedivit* cjJDusa. probBarth. p. 1211. *impediunt* B. b. *leva* cf. p. 51, 12. *et lac* cf. p. 399, 21. *Titinius in Ferentinati: Craticula, cerebellum, lactis agnina* Prisc. VI. 4, 21. impr. Neuk. *farticula* Turn. 29, 28. *ferticula* L. A. *lactes* A. Vulg. 583. Neuk. *agninis* Vulg. *rursum versum colligere* (p. 332.)

cilius Fallacia: *hossiculatim Parmenonem de via liceat legam.* Varro Virgula divina: *sed pancarpineo cibo coacto Libamenta legens caduca victus.* Legere, praeterire Virgilio auctore dicimus, Aen. lib. III. et lib. V: *litoraque Epiri legimus.* Et: *fractosque legunt in gurgite remos.* Legere est navigare, praestringere. Virg. Aen. lib. II: *pars cetera pontum Pone legit.* Legere etiam eligere dicitur. Virg. in Bucolicis: *ipse ego cana legam tenera lanugine mala.* Turpilius Epiclero: *quam legere te optimum esse, atque aequissimum, Quacum aetas vegendu et vibendum esse tibi.* M. Tullius de Officiis lib. III: *cetera autem, quae secundum naturam esse, inta legere, si ea virtuti non repugnare.* diligentius intendentes invenimus. Legere surripere significat, unde et sacrilegium dicitur, id est, de sacro furtum. Virg. in Bucolicis: *nam quae sublegi tacitus tibi carmina nuper.* Turpilius in Boetuntibus: *qui verba venatur mea, Pestis arscedat et sermonem hinc sublegam.* Lucilius lib. XXVIII: *omnia viscatis manibus leget.* Plautus Aulularia: *sed leno egreditur foras, Hinc ex occulto sermones atus sublegam.* Legere rursum videre; hoc et aquilegi. Virg. Aen. (p. 333.) lib. VI: *quin potius omnia Perlegerent oculis, ni iam praemissus Achates Afforet.* Et in eodem: *longo ordine possent Adversos legere.*

Lustra dicuntur ferarum habitacula. Virg. Georg. lib. II: *non absunt; illic saltus ac lustra ferarum.* Et Aen. lib. III: *cum vitam in silvis inter deserta ferarum Lustra domosque traho.* Lustra etiam lupanaria dicuntur. Plautus in Asinaria: *lustris studet.* Idem: *is apud scortum corruptelae et liberis lustris studet.* Idem in Casina: *ubi in lustra iacuisti? Egone in lustra?* Turpilius Lyndia: *quibus rem rebus despoliasti foedum, in lustris latet.* Afranius Privigno: *uxorem quaerit firmamentum familiae; Scias, abesse ab inlustris ingenium procul.* Cicero in Filippicis lib. II: *cum omnes impuritates impudica in domo cotidie susceperis, vino lustrisque confectus.*

Spengel. *hostes* Neuk. *legunt* cf. p. 313, 11. *Parmenonem . . legant* Spengel cfr. p. 147, 30. *sed panc.* cf. p. 264, 27. *quoniam l.* A. J. 583. *quam legem* mgJ. *quin l. o. esset ac ae.* MsFabri. *eam l.* cjMerc. *quom te esset optimum* cjGuil. 2, 21. *vegeta* A. J. vulg. *degenda et viv. esset* cjCanter. *aet. veg. et lub.* B. *est tibi* cjGuil. *repugnarent* Orell. *verba mea ven. pestis? Arcedat . . sublegat* cf. Scal. in Varr. p. 46. *qui me v. v. p., arcedat et s. h. sublegat* Lips. ant. lect. 5, 13. *ecce pestis accedat et* mgJ. *ars laedat* A. J. *postis arcedat* cjScal. p. 87. prob Guil. 2, 21. *verba venetur . . sublegat* idem. *postibus abscedat nec s. h. sublegat* Bothe 2. *s. hunc s.* B. *mea? postis accedam* cjRoth. *qui verba venatur mea, postis arcedat et sermonem hunc sublegat* cjGerl. cf. p. 596, 5. *sermonem eius* cjMerc. Est fort. e Vidularia. *sermones eius* cjV. D. *sermones otiosus* mgJ. *protenus* Virg. *posset* Med. (pag. 333.) Rom. Wagn. Forb. *possit* Vat. Vulg. Virg. *stridet. Idem* W. mgJ. *quibus senem rebus* A. vet. Edit. *em* cjMerc. *quib. reb. dispoliare dum* msPalat. *quib. reb. dispolias te, dum in l. lates* cjGebh. p. 32. *foede dum* cjMerc. *ab iis lustris* A. Vulg. *ab lustris* 476. M. Bothe. Neuk. *pudica in d.* cjGarat. ad Cic. Phil. ap. Wernsd. I. p. 160. Or. *susciperes* Or. *ille nobiles quosdam canis*

Linquere est dimittere. Virg. Aen. lib. iii: *linquimus Ortygiae portus, pelagoque volamus.* Et lib. viiii: *inque salutatam linquo.* Varro Tafe Minippu: *ille nobiles quondam canis, Hic linquit homines omnes in terra pila.* Linquere, defluere. Virg. Georg. lib. ii: *huc summis linquuntur rupibus amnes.* Idem Aen. lib. iii: *namque prima solo, ruptis radicibus, arbos Vellitur, huic atro linquuntur sanguine guttae.*

Limari, exquirere et delinire, secundum consuetudinem aliam dictum. Plautus Menechmis: *anum lima praeterunt.* Idem Bacchidibus: *limaces viri;* quod (p.334.) adterant et consumant. Limare etiam dicitur coniungere. Plautus Bacchidibus: *necum quoquam acceperis alio mercedem annuam Nisi ab sese, nec cum quiquam limares caput.* Idem Scematico: *nam pater tuus numquam cum illa etiam limabit caput.* Livius Tereo: *credito, Cum illos soli mea voluntate numquam limavit caput.* Caecilius Pausimato: *hoc a te postulo, Ne cum eo gnato posthac limasses caput.* Turpilius Leucadia: *veritus sum, ne amoris causa cum illa limassis caput.*

Liquidum, suave, dulce. Varro Eumenidibus: *Frigus per ossa cornus liquida canit anima.* Liquidum est purum. Virg. lib. vi: *liquidum per aera lapsae.* Varro Serrano, περὶ ἀρχερεσιῶν: *hunc vocasse et liquida vita in curiae vestrae fecem.* Liquidum est prosperum. Plautus Pseudulo: *ab sinistra, auspicio liquido, atque ex sententia; Confidentia est, inimicos mens mea posse perdere.* Liquidum rursum significat molle et fluxum. Plautus in Milite: *liquidiuscultusque ero, quam ventus est fabonius.* Idem in Casina: *quandam prognatis, in sortiendo sors deliquerit.* Varro Divinarum rerum lib. iii: *Lucili Scipio cum aurum factum haberet in hista ut vinea, fulmine ita est ictus, ut ista esset integra, aurum colliquisset.* Idem de Proprietate scriptorum: *quod est aut quid aliud eius generis fervet factum colliquissed, et in forma esse infusum.* Virg. Aen. lib. i: *aut cum liquentia mella Stipant.* Nevius Lycurgo: *iam solis aestu candor cui liquesceret.* Liquerit significat et reliquerit. Accius Stasiastis: *tum sibidae deloide lore hoc anima corpus* (p. 335.) *liquerit.* Nevius belli Poenici lib. ii:

hic linquat homines G. B. *intra pilam* B. *Menippos ille n. . . canes heic liquit omnes h. in terrae p.* Scal. Cat. p. 194. *hinc linq.* mgJ. cf. Turn. 29, 28. *pila, ramis cum montibus liquitur defluit Virg. Georg. lib. tertio. Idem* 27. A. *liquuntur* G. Virg. probBrod. ap. Grut. II. p. 478. *a lima d.* Vulg. *ianuam lima proterunt* Plaut. Miller. *lamnam* (pag. 334.) cjGuil. *quod a. et c.* glossa Nonii Guil. ad Bacch. 1. *ne a quoquam* cjMerc. *salio missi abesse* W. *schematicōs* cjLips. ep. q. 1, 18. *limavit* cjLips. *sol in ea* 471. 476. 498. 511. pr. *cum illos olim ex vol.* B. *cum illo soror olim ex* cjGerlach. *cum illo, soror mea* cjMerc. Delr. Voss. Düntz. *limavi* cj. iidem. *pausimacho* M. *limassis* L. *limasset* B. *Eudaemonibus* A. *Phrygius* cjJ. cf. 233, 12. *vocasset* B. mgJ. *vocasse de l.* Popma. *vocas sed et l.* L. A. J. *meos mea* Plaut. *liquidius cultiusque* A. J. *liquidiusculus* mgJ. *quondam* Plaut. Casina 2. 6. 46. *Lucius* vulg. cf. Scalig. p. 196. conj. p. 82. *cista viminea* Scal. *vicunea* G. B. *in c. ficulnea* Turn. 29, 28. *ictus vista* B. *quin aes, stannum aut quid* cjLips. ep. q. 4, 23. Popma. *quid est tanti aut quid* A. J. 583. *esset in-*

blande et docte percontat, Aenas quo pacto Troiam urbem liquerit.

LAUDARE est verbis ecferre. Virgilius: *laudato ingentia rura.* Laudare etiam significat nominare. Virg. Georg. lib. III: *aut inlaudati nescit Busiridis aras?* id est, nec nominandi. Plautus Captivis: *id, ut scias, Iovem supremum testem laudo, Egio.*

LUSTRARE, expiare. Virg. in Bucolicis: *et cum sollemnia vota Reddemus Nymphis, et cum lustrabimus agros.* Lucilius Satyrarum lib. II: *lustratus, piatus.* Lustrare, circumspicere. Virg. Aen. lib. III: *omnia collustrans, hanc primo ab litore classem Conspexi venientem.* Cicero Tusculanarum lib. V: *ego ducem, cum omnia collustrarem oculis; est enim ad portas Gaianas.* Lustrare est circumire. Virg. lib. VIII: *lustrat Aventini montem.* Livius Egisto: *tum lascivum Nereis simum pecus Ludens ad cantum classum lustratur.* Lustrare, sequi. Virg. in Bucolicis: *at mecum raucis, tua dum vestigia lustro.* Lustrare, patefacere. Cicero in Catilina lib. I: *si lustrantur, si erumpunt omnia? muta iam istam mentem.* Virg. Aen. lib. IIII: *postera Foebea lustrabat lampade terras.* Lustrare dicimus et scortari, a lustris. Plautus Pseudulo: *luxantur, lustrantur, comedunt, quod habent.* Lucilius lib. XXX: *quem sumptu facis in lustris, circum oppida lustrans.* Lustrare, praespicere, agnoscere. Virg. lib. VIII: *ille os culosque loquentis Iam dudum et totum lustrabat lumine corpus.* (p. 336.) M. Tullius de Officiis lib. I: *sed, cum omnia ratione animoque lustraveris.*

LIMEN, locus standi datus. Virgilius lib. VI: *corripiunt spatio audito, limenque relinquunt.* Limen, omnis ingressus. Virg. Aen. lib. II: *limen erat caecaeque fores, et pervius usus.* Varro Virgula divina: *ad quos cum volucris venti ut illos usque ad limina nitida bilis.* Limen non solum, quod sub pedibus est, dicitur, sed etiam quod superius est ingressus. Novius Macco exule: *limen superum, quod mei misero saepe*

forme cjLips. *infuturum* B. *calor cui liquescerit* B. *caro colliquesceret* cjGerl. cf. Appul. (pag. 335.) Apol. *subidae* L. G. *sub idoloc de lore hac anima* B. *t. libide deleide lore* Mss. Merc. Turn. 29, 28. *stasia, sticum subidae delio de lore hoc animo* A. J. *stasiastis: tum tibi de dolore hoc* Turn. l. l. *cum subito dolore hoc* mgJ. *cum subit Edylii, dolore hic animus* Lips. ep. qu. 4, 8. (Edyl. nomen mulieris in Pl. Pseudolo.) *tum subito hoc dolore haec anima* cjGerlach. *percontat enos* Ms. Merc. cf. Lips. 1, 2. *percontaris* J. 583. *tenesque pacto quo* mgJ. *Aeneam* cjCarrio 3, 10. e lib. Elnonensi. *percontat em quo . . liquerit* Lips. ant. lect. 1, 2. *Busiridis* cf. Gell. 2, 6. Macrob. 6, 7. *Lucilius Sat. lib. V.* *lustratus piatus* B. *gravinas* B. *ego autem* Vulg. *Achradinas* Klotz. *Aegisto* cf. p. 158, 29. Scal. p. 36. Turn. 29, 28. *Naevius* 471. 476. 511. A. J. 583. Scal. *ad cantum classium* l. p. 120, 17. Scal. conj. p. 21. *cantum clausum* 476. 511. A. J. 583. *classum* 536. mgJ. *classium* s. *classicum* cjJ. *classem* cjDüntzer. *ad cantem classem* G. B. Turn. 29, 28. *illustrantur* Orell. *luxuriantur lustr. com.* Plaut. *perspicere* B. G. A. *lustraris* Orell. *volucris venti ut eos u.* A. (p. 336.) *cum volucribus venti ut illos* L. *volucris venit ut illos usque ad limina niti dabilis* B. *nitida adierit* cjGerlach. *tum volucris venit pusillos, Usque . . nidica vilis* Popma. *t. v. v. p. usq. . . nidica esca vilis* Scal. Cat.

confregit caput: *Inferum autem, ubi ego omnis digitos defregi meos.*

Levare, solvere. Virg. Aen. lib. ii: *atque arta levari Vincla iubet Primus.* Levare significat sustinere vel erigere. Virg. Aen. lib. i: *levat ipse tridenti.* Levare rursum relevare. Cicero Tusculanarum lib. v: *alia nulla potuit inveniri levatio.* Virg. in Bucolicis: *ego hoc te fasce levabo.* M. Tullius Epistolarum ad Caesarem: *iam amplitudinem gloriamque tuam magno mihi ornamento esset fore existimo, quid me levas cura.* Pacuvius Periboea: *neque tunc te ingenium moderant, neque fraternum ira exilium levat.* Varro Virgula divina: *quos non iacta novo levata pascat.* Levare etiam minuere. Accius Meleagro: *cave lassitudo poplit cursum levet.* Idem Nyptegresia: *illo suapte induxit virtus: tu laudem illorum levas?* Varro περὶ ἐξαγωγῆς: *quemnam te esse dicam, feram qui manu corporis fervidos fontium aperis lacus sanguinis, teque vita* (p. 337.) *levas ferreo ensi?* Virg. Georg. lib. ii: *omne levandum Prodimus.* Turpilius Demetrio: *nunc me ex aliorum ingeniis iudicat, Intercapedo quorum amicitias levat.* Varro Quinquatribus: *absentium uti bibam gravem et castoreum levemque robur.*

Lautum significat lotum. Terentius in Formione: *tene asembolum venire, tunc unctum atque lautum e balneis?* Lautum, mundum. Lucilius lib. xxvi: *malis necesse est lautum e mensa pure capturus cibum.* Lautum, abundans, competens. Varro Gerontodidascalo: *vilico quod hanc satis si vix putant lautum.* Lautum etiam inquinatum vel maculatum. Virg. Georg. lib. iii: *lavit ater vulnera sanguis.* Accius Stasiasti vel Tropeo: *vulnere Tetro deformatum suo sibi lautum sanguine tepido.* Lautum, eligans, suave. Terentius in Eunucho: *facete, lepide, laute, nihil supra.* Afranius Vopisco: *equidem te numquam mihi Parasitum, verum amicum, aequalem atque hospitem Cotidianum, et lautum et convivium domi.* M. Tullius in Verrem actione ii: *Roma ut ex Sicilia redi, comites istius atque amici, homines lauti et urbani.* Et in Hortensio: *quae est igitur philosophia, Socrate? nec du-*

p. 82. Catal. p. 254. cf. p. 529, 10. Scalig. 195. *mihi misero* A. Munk. Bothe. *mei misae* B. *mi m.* cjRoth. *caput, limen inf.* cj Munk. *confregi* mgJ. *levare sign... tridenti* om. A. cf. 350, 26. *ego hoc* cf. p. 312, 19. *levas* ante M. A. Or. *quod me levat* M. *lacte novo levata* cjMerc. Popma. Scal. 195. conj. p. 82. Catal. p. 254. *pascat, sed* 264, 27. Scal. Popma. *poplitum* edd. *illos suapte* A. cf. Eurip. Rhes. v. 159. *quamnam* cjTurn. 29, 28. *fera qui manu corporis ... sanguinis* Herm. Elem. p. 303. prob Beier ad Cic. Off. p. 353. *dicam? f.* Popma. *fecundos aperis lacus* Ms. Fabri. *lev. fronde nemus* Vulg. *absinthium* A. cf. (pag. 337.) p. 314, 13. 190, 26. *tene ad symbolum* A. *tene asymbolum* Vulg. *venire tunc unctum* W. L. *lautum nudum* A. Vulg. Dusa. *malis nec.* cf. p. 254, 6. *capturis* cjGerlach. *ideo quod habeat satis, vix putant l.* Popma. *video quod habeat satis, si vix putant* A. *vilico quod habeant* cjGerl. *deformata suci sibi laut.* B. *def. lautum sang. tepò* b. *facere laute, lepide* A. *lautum etiam* cjJ. *convivam* 476. 511. A. 526. Steph. J. Neuk. Garat. ad Cic. Philipp. ap. Wernsd. I. p. 62. *Romam ut ex Sic. redii* Vulg. *com. ipsius* B. *quam comites* Klotz. *quidcunque sit lautim*

bito quid quaecumque sit lautimacuiictum eligantem magnifice, neque minus quam deceret, colere instituissent.

Lentum significat tardum. M. Tullius de Re publica lib. v: *Marcellus ut tacer et pugnax; Maximus ut consideratus, ut lentus.* In Hortensio: *hunc Crassum, qui lentius, ut scitis, dicere solebat,* (p. 338.) *ad imitationem quasi nostri generis contendisse.* Lentum, securum, otiosum. Virg. in Bucolicis: *nos patriam fugimus; tu, Tytyre, lentus in umbra.* Lentum, flexuosum. Virg. in Bucolicis: *lenta salix quantum pallenti cedit olivae.* Idem Georg. lib. i: *atque Amerina parant lentae retinacula viti.* Lentum, patiens, placidum. M. Tullius in Hortensio: *qui cum publicas iniurias lente tulisset, suam non tulit.* Lentum, facile. Lucilius Satyrarum lib. xi: *Cotta senex Crassi pater huius pacem Magnus trico fuit nummarius, solvere nulli Lentus.* Lentum, tenax. Plautus Menechmis: *lenta vincta sunt scaria.* Virg. Georg. lib. iiii: *et visco et Frigiae servant pice lentius Idae.* Lentum, frigidum. Virg. Georg. lib. i: *nocte leves melius stipulae, nocte arida prata Tondentur, noctis lentus non deficit humor.* Cicero de Oratore lib. ii: *neque enim est facile perficere, ut irascatur ei, cui tu velis, iudex, si tu ipse id lente ferre videare.*

Locum decus significare vult Accius Diomede: *non genus virum ornat, generi vir forti loco.*

Languor est torpor et inertia. M. Tullius de Officiis lib. i: *nihil autem magis cavendum est senectuti, quam ne languori se desidiaeque dedat.* Languor, defectio et dissolutio. Virg. lib. viiii: *purpureus veluti cum flos succisus aratro Languescit moriens.* Idem lib. xi: *qualem virgineo demessum pollice florem Seu molles violae, seu languentis yacinti.*

Longum est per planum porrectum. Virg. Georg. lib. iii: *tunc longo* (p. 339.) *nullus lateri modus.* Longum, altum, erectum. Virg. Aen. lib. viiii: *stant longis innixi hastis, et scuta tenentis.* Longum, diuturnum, perseverans. Virg. Aen. lib. iii: *et longum Andromachae testantur amorem.* Longum, saevum, perniciosum. Virg. Aen. lib. i: *infelix Dido, longumque bibebat amorem.* Longe etiam valde. Virg. Aen. lib. v: *ante omnis stupet ipse Dares, longeque recusat.* M. Tullius in Verrem de Praetura Siciliensi: *hic longe primus civitatis est Epicrates.* Et de Officiis lib. i: *in his et nobilissimi philoso-*

ac victime legante B. *dubito quin quicunque vestitum lautum ad victum elegantem* cjMerc. *quin ..lautum victum et elegantem ..instituisset* fragm. Or. *ut acer et pugnax* cjCanter. (pag. 338.) 5, 22. *et lentus* idem. 483. cfr. p. 22, 30. *Luciu' Cotta ..huiu' Panaeti* 1526. Bent. J. Dusa. cjV. D. ap. M. 1. *L. C...huiu' peracer Magnu' fuit trico* cjMuret. V. L. 3, 8. *troico* B. *escaria* Vulg. *visco* cf. p. 108, 27. *stupilae...parata* W. *facile est* Billerb. *velis si vel iudex vel ipse ferre id* A. J. *iudex sicubi ipse id lente f. v.* mgJ. *generis vir fortis* Vulg. *loco. Locus* p. 341, 9. A. *adnixi* Virg. *testatur* A. *long...*(pag. 339.) *am.* om. A. sed habet v. 19. post *sententia. huius longe* Klotz. *longeque pr.* Or. *cuiderim In vita meae epitagma apelli* B. *deciminutia* A. J. Dusa. *dedi minutiae meae ἐπίτευγμα, appendi* mgJ. al. ap. Dusam. *epitegina appedi* A. J. *epiteginae appepeli* Dusa.

phi longe principes. Lucilius lib. xxviiii: *cui ubi deriminutia meae epitegma apepelli longe opera ante alia omnia.* Sisenna Historiarum lib. iiii: *egregias et longe praestantis ac timendas adversariorum opes esse.* Terentius in Adelfis: *et erat longe, mea quidem sententia.* Longe etiam significat aut temporis prolixitatem, (ut Virg. Georg. lib. ii: *nec longum tempus, et ingens Exiit ad caelum ramis felicibus arbos.*) aut spatii aestimationem, ut M. Tullius in Clodium et Curionem: *credo, postquam tibi speculum allatum est, longe et a pulchris abesse sensisti.* Virg. lib. xii: *longe illi dea mater erit, quae nube fugacem Feminea tegat.*

Luxuria est contra pudorem et supra modum profusio. M. Tullius de Officiis lib. i: *intellegimus, quam se turpe diffluere luxuria, delicate ac molliter vivere.* Luxuria, intempestiva abundantia. Virg. Georg. lib. i: *luxuriem segetum tenera depascit in herba.* M. Tul- (p. 340.) lius de Oratore lib. i: *ei omnes luxuries, eium stilo depascenda.* Virg. Georg. lib. i: *at si luxuria foliorum exuberat umbra.* Cicero in Oratore: *gemmare vites, sitire agros, laetas segetis, luxuriosa frumenta.*

Laxum, liberum et remissum. Virg. Aen. lib. i: *et premere et laxas sciret dare iussus abenas.* Idem Georg. lib. ii: *et, cum se laetus ad auras Palmes agit, laxis per purum immissus abenis.* Laxum, non angustum, sed spatii maioris. Virg. Georg. lib. iii: *et primum laxos tenui de vimine circlos Cervici subnecte.* M. Tullius de Officiis lib. i: *et admittenda hominum cuiusque modi multitudo, adhibenda cura est laxitatis.*

Locandi significatio manifesta est, ut aut operis locandi aut fundi. M. Tullius Epistola ad Caesarem lib. ii: *vel quod locatio ipsa pretiosa.* Idem in Verrem in Frumentaria: *Xenonis Meneni, nobilissimi hominis, uxoris fundus erat colono locatus.* Locare, constituere. Virg. Aen. lib. i: *hinc alta theatri Fundamenta locant alii.* Lucilius lib. xxx: *virtutis haec tuae artis monumenta locantur.* Locare, marito dare. Plautus in Aulularia: *virginem habeo grandem, dote cassam atque illocabilem.* Locare, parare. Lucilius lib. xxviii: *haec tum conventus tela insidiaeque locavi.*

Laetum, hilarum, sicuti consuetudine. Virg. Georg. lib. i: *et laetae pecudes, et ovantes gutture corvi.* Laetum, ferax. Virg. Georg. lib. i: *laetus ager: nullo tantum se Mysia cultu Iactat.* Laetum, pingue. Virg. Georg. lib. ii: *glande sues laeti redeunt.* Laetum, gratia plenum. Virg. Aen. lib. i: *lumenque*

cum dederim vitae meae epitagma Apelli cj Gerlach. *ac mendas* W. *metuendas* M. *opus esse* G. B. *exiet ad coel.* A. cfr. p. 302, 4. *Curonem* W. cf. 434, 21. *longe ut a pulchris abesses sensisti* G. *intelligemus quam sit turpe . . lux. et del.* Orell. *ei omnis luxu- (pag. 340.) riae segetum stilo depascendam* B. duo loca in unum confusa. *et omnes luxuries stilo* A. *luxum* cf. p. 365, 10. *dum se* Virg. *ac pr.* Virg. *et admitt.* cf. 132, 25. *Xenonis* Klotz. Or. *collocatio ipsa* b. *hic alta* Virg. *virtutisque tuae atque* cjJ. *Plaut.* p. 45, 16. *haec tamen c.* A. J. *hic tum* mgJ. *tela insidiasque* Vulg. cf. p. 271, 23. *consuetudinem* W, L. m. 1. *moesia* B. *ubera* (pag. 341.) Virg. Cod. Rom. et alii. *flumina* Virg. vulg.

(p. 341.) *iuventae Purpureum, et laetos oculis afflarat honores.* Laetum, plenum, distentum. Virg. Georg. lib. III: *laeta magis pressis manabunt ubera mammis.*

Lassum dicitur fatigatum. Lucilius lib. XXX: *leonem Aegrotum ac lassum.* Lassum, marcens, gravatum. Virg. lib. VIIII: *lassave papavera collo Dimisere caput.*

Locus significationis manifestae est, ut Virg. Aen. lib. III: *haec loca, vi quondam.* Et: *hic locus urbis erit.* Locus, genus, nobilitas, dignitas. Accius Eurysace: *atque ut vide, non tenui de loco.* Sallustius in Catilina: *natus haud obscuro loco.*

INCIPIT PER M. LITTERAM.

Mactare, praecipitare. Accius Antenoridis: *qui aut illorum copias Fundam in campo aut navis uram aut castra mactabo in mare.* Mactare, honorare. Accius Didascalico lib. I: *sapientiaeque invictae gratia atque honoris paterho nesto rem mactavit aurea.* Mactare est immolare. Virg. Georg. lib. IIII: *et nigram mactabis ovem, lucumque revises.* Lucretius lib. V: *et nigra mactant pecudes, et magnibus divis.* Accius Erigona: *quod utinam me suis arquitenes telis mactasset dea!* Varro de vita populi Romani lib. I: *quod Kalendis Iuniis et publice et privatim favatam pultem dis mactat.* Mactare est magis augere. Virg. lib. VIIII: *macte nova virtute, puer.* Cicero Tusculanarum lib. I: *macte virtute!* Accius Optolempo: *ta ut dixi, macte his, armisque macte virtutem patris.* Lucilius Satyrarum lib. V: *macte, inquam, virtute simulque hic versibus esto.* Turpilius Boetontibus: *macte* (p. 342.) *virtute esto.* Pacuvius Duloreste: *macte esto virtute operaque, omenque asprobo.* M. Tullius de Re publica: *ferunt laudibus, mactant honoribus.* Mactare malo adficere significat. Plautus Amfitryone: *at ego certo cruce et cruciatum mactabo; exu, o mastigia.* Idem in Aulularia: *dotate mactant et malo et damno viros.* Novius Gallinaria: *macto te hisce virgulis verbenis macta tu illam infortunio.* Pomponius Praecone posteriore: *at te di omnes cum consilio, calve, mactassint malo.* Accius Epigono: *maneas adhisante exilio macte Pelopis externis.* Et Ennius Telefo: *qui illum dii deaeque*

lassove post 338, 24. A. *locus* cf. p. 377, 6. *Actius: non tenui de loco* b. *catil.* cfr. p. 310, 5. *loco langor* p. 338, 25. A. 10 *qui aut illorum* Mss. Merc. A. J. *quievit illor. copias* B. *quia aut,* cjMerc. mgJ. *aut transtra* cjV. D. *didascalicon* cjMadvig. Osann. An. p. 62. *διδασκαλικῶν* J. *pater honeste* 20 *rem* A. J. *paterna* B. *honoris patera Nestorem* cjTurn. 29, 28. *sap. inv. atque honoris gratia patera honeste em m. a.* cjLips. ant. lect. 3, 5. *atque honoris gratia* cjM. p. 692. *in agnibus divis* MsJ. *inanibus divis* cjJ. *et manibus d.* alii ap. J. *quot Kal.* Merc. cjPalm. p. 161. *fabatam* Popma. Turn. 29, 28. *fatuam* A. J. 583. *dis mactant* Merc. Popma. *optolemptata ut* B. *opeolem. Pota* 30 *ut* A. *Neoptolemo: ita* cjJ. *Philocteta: ut* J. 583. *armis macte . . . virtute* cjJun. prob. Merc. *macte his armis, macte virtuti patris* b. *approbo* Vulg. *laudibus et m.* (pag. 342.) palimps. *mactare malo malo affic.* cjNeuk. *ita ego* mgJ. *i. e. te certo* ap. Plaut. Miller. *exi foras mastigia* A. Plaut. *ni exis foras* cjV. D. *virgulis* om. G. B. *virg.* L. 10

magno mactassint malo. Afranius Privigno: *a fulica pene peristi, di te mactassint malo.*

Modicum in consuetudine pausillum volumus significare. Modicum veteres moderatum et commodo dici volunt. Plautus in Bacchidibus: *quibus ignes in animo utibile est, modicum, et sine vernilitate.* Idem Persa: *modice et modeste est melius vitam vivere.* Et in Milite: *modice sapis.* Ennius Hecuba: *quae tibi in concubio verecunde et modice Morem gerit.* Accius Bacchis: *agite modico gradu iacet et nisus levis.* Turpilius Demiurgo: *ergo edepol docta dico, quae mulier volet Sibi summam amicam esse indulgentem et diutinum, Modice atque parce eius servi ad cupidines.* M. Tullius de Re publica lib. ii: *statu esse optume constitutam rem publicam, quae ex tribus generibus illis, reguli et optumati et populari confusa modice, nec punienda irritet animum inmanem ac ferum.* Varro Ἔχω σὲ, περὶ τύχης: *sapiens* (p. 343.) *et bonum ferre potest modice, et malum fortiter aut leviter.* Idem Tithono, περὶ γέρως: *risi multum, lusi modice ambis.* Sallustius in Iugurthino bello: *animus belli ingens, domi modicus, lubidinis et divitiarum victor.*

Mitis est tranquillus et lenis. Virg. lib. viii: *mitis ut in morem stagni placidaeque paludis.* Lucilius lib. xxx: *et illud quoque mite malum, blandum atque dolosum.* M. Tullius in Hortensio: *aut Teopompo acrius, aut Eoforo mitius inveniri potest?* Mitis est maturus. Plautus in Milite: *mitis sim equidem fustibus.* Virg. in Bucolicis: *sunt nobis mitia poma.* Turpilius India: *misero mihi mitigabat sandalio caput.* Pacuvius Duloreste: *nec grandiri frugum foetum posse nec mitiscere.* M. Tullius de Re publica lib. quarto: *cumque autumno terras ad concipiendas fruges patefecerit, hieme ad concipiendas relaxarit, afistula maturitate aliam mitigaverit, alia torruerit.* Afranius Divortio: *immo li mitem faxo faciant fustibus.* Item M. Tullius de Senectute: *facitque persaepe ipsa*

mactat villam B. *macto te misce virgil. verbenis* Ms J. *mactato te misce. Virg. verbenis* J. 583. *macto te his verbenis* Munk. *infortuito* L. Ms. J. A. J. 583. *infortunio* cjJ. Palm. p. 164. *Epigonis* cjM. *Men cas Adnisum ante exilium mactare pelopiis Exterris?* Voss. *Maneas: alios autem exilio macto ex terris Pelopiis* Bothe. *Moneas ad Glisantem* Bergk. ap. quod oppidum Epigoni Thebanos vicerunt. *ut illum* cjV. D. *peristi paene. Di* Bothe. Neuk. *pauxillum* b. A. *commodum* G. B. *quibus ingenium animi* cjGuil. Bacch. 1. probMerc. Edd. fragm. Fl. *quibus ingens* A. *in cubio* B. cf. Turn. 29, 28. Eurip. vs. 826. *iaceat visus levis* J. *nisus iacite leves* Scal. cj. p. 57. *iacite thyasos leves* cjPalm. p. 159. *ego epol..sibi suum..serviat cupidines* cjAcid. ap. Grut. VI. p. 113. *serviat cupidini* cjJ. *statuo esse optime* mgJ. *puniendo* Vulg. *immanemque ac ferum reddat* Moser. *ac leviter* A. J. *leniter* Popma. (p 343.) *aut* mgJ. *Tithono* Turn. 29, 28. γήρως: *si multum* A. J. *Sal. ambastin* fug. B. *ambos* mgJ. Popma. *est illud* cjMerc. JDusa. *atque illud..iocosum* cjGuil. 2, 1. cf. p. 241, 12. 315, 28. *teoforo* W. *milite: mitis sum eq.* Vulg. *poma* cf. p. 346, 30. *Lindia* Nic. Loensis 1, 9. Turn. 29, 28. *mitigavit* ms Palat. *mitigabit* cjGebh. p. 35. *foetum* cfr. p. 115, 10. *suscipiendas* s. *recipiendas* cj Merc. *conficiendas rel.* cjPatric. Mai. *aestiva mat.* cjPatric. *ac aestiva* cjJ. *molitem puxo* B. *imo illi mitem* Vulg. *illum* Steph. *facient* Bothe, non impr. Neuk. *disertis serm. coacta*

sibi audientia dissertis sermonibus et mitis oratio.

Mater est, quae quodvis animal partu edit. Virg. Georg. lib. IIII: *mater Cyrene, mater.* Matrem veteres etiam nutricem dici volunt. Plautus Menechmis: *ita forma simili pueri, ut mater sua Non internosse posset, quae mammam dabat, Neque adeo mater ipsa, quae illos pepererat.* Virg. Aen. lib. VIII: *et lambere matrem Inpavidos,* id est, nutricem. (p. 344.) **Merum** est solum. Terentius in Formione: *nihil habet nisi spem meram.* Varro *Τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον, περὶ παιδοποίας: ac liberos parare, cui necesse sit, Non est merum nec tu edepol quid simulas tuis.* Plautus in Asinaria: *aurum atque argentum merum est; Fixus hic apud nos animus tuus clavo Cupidinis.* Varro Sesqulixe: *Diogenem postea pallium solum habuisse, et habere Ulixem meram tunicam, pilleum ideo non habere.* Idem Eumenidibus: *tu non insanis, quo tibi vino corpus corrumpis mero?* Merum, sincerum. Pomponius Piscatoribus: *nescio quid, non est hoc merum, quod hic plorat.* Varro Marcipore: *eodem coniecisse mera miracula nescio qua.* Cicero de Oratore lib. II: *ecce tibi exortus est Isocrates, magister istorum omnium, cuius e ludo, tamquam ex equo Troiano, meri principes exierant.*

Meret, meretur. Virg. lib. X: *qualem meruit, Pallanta remitto.* Et lib. IIII: *si quid de te merui.* M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II: *quem perisse ita de re publica merentem consulem doleo.* Lucilius lib. XXX: *publica lege ut mereas, praesto est tibi quaestor.* Varro Eumenidibus: *quia plus, inquit, merere debet, in quo est virtus.* Meret rursus dolet. Virg. Aen. lib. IIII: *sola domo meret vacua.* Meret, militat. Lucilius Satyrarum lib. XV: *dum miles Hibera Terras ac meret ter saex, aetate quasi, annos.* Idem lib. XI: *annos hic errat am plures miles hibernas Nobiscum meret.* Virg. lib. V: *meruit quoque, et saepe furores Compressi.* Varro de vita P. R. lib. III: *quin exercitu donati essent, et equo publico me-* (p. 345.) *rerent.* Meret, humillimum et sordidissimum quaestum capit. Varro Rerum humanarum lib. XX: *qui in ordinerat, is es militare merebat, et ob mercedem laborem vel infamiam corporis locat.* Luci-

ac B. *audientiam deserti senis comta* Cic. 30 *mater* cf. p. 423, 19. *ita f.* cf. p. 423, 24. (pag. 344.) *inpavidos* cf. p. 423, 23. *qui simulas* B. *nos est animus* A. Miller. *quod* 10 *tibi* Popma. *quod vino corpus tibi Mero corr.* cjDesbillons. *quid est hoc, non merum* 20 Bothe 2. *consulem, vehementer doleo* fragm. *P. uti lege mer.* cjJDusa. *Publicia lege ut* 30 cjFrut. *hybernas ac meret tersa ex* A. J. *haberet terras. . . tersa ex aetati quasi agnos* B. *annos. Incerratum plures miles hiberna nobiscum meret* B. *in terra tum* etc. cetera recte Gerlach. superiora ita emendo. *dum miles hiberna terra meret tersa* vel *tenera ex aetate quasi annos* Gerlach. *hyb. eras. . ter sex* Dusa. *Hibera Hac m. in terra ter sex. . annos hic terra iam. . Hibera* cjPalm. p. 167. *iam plures* cjMerc. Dusa. *erat* A. *errabat* L. *et ara* cjDusa. *hybernat* cjV. D. *ex aequo* B. *ut equo* Popma. *et aere* J. (pag. 345. *equo* mgJ. *in ordine erat, is aes* etc. Vulg. *et ob. . corporis locat* et *unde. . dicuntur* post *capit* lin. 2da inserenda putat Merc. om. Popma. *merent legiones* cjJDusa. *Agathone Δοῦλος ἔρως ἐστὶ qui meritat h.* cjPopma. *Varro Agathone** Pacuvius Duloreste* Catal.

lius lib. I: *et mercede meret religiones.* Varro Agathone Duloreste: *qui merita hominem et servum facit;* unde et mercenarii et meretrices dicuntur. Idem Eumenidibus: *primum iste, qui meret sestertios vicenos.*

Medicamentum est, quo homines vel animalia cetera curantur. M. Tullius de Officiis lib. III: *si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem.* Medicamentum rursum venenum, ut Graece farmacon: vel producta eius verbi prima syllaba, quod apud Medos beneficii sint plurimi, secundum Virg. Georg. lib. II: *Media fert tristis sucos tardumque saporem Felicis mali.* Et in sequentibus: *pocula si quando saevae infecere novercae Miscueruntque herbas.* Varro, περὶ ἐξαγωι et: *quaerit ibidem ab Hannibale, cur biberit medicamentum? quia Romanis, inquit, me Prusiades tradere volebat.*

Minutum est, ut saepius, breve. Minutum est obscurum et scrupulosum, ut a Graecis dicitur λεπτομέριμοι. Cicero de Finibus bonorum et malorum lib. I: *ecce autem mali minuti et angusti, et omnia semper desperantes, aut malivoli, invidi, difficile est, lucifugi, maledici, monstruosi.*

Malignum significat consuetudine malivolum. Malignum, obscurum. Virg. Aen. lib. VI: *quale per incertam lunam sub luce maligna Est iter silvis.* (p. 345.) Malignum, gracile, minus ferax. Virg. Georg. lib. II: *difficiles primum terrae collesque maligni.*

Moliri est facere. Virg. Aen. lib. I: *molirive moram et veniendi poscere causas.* Idemquae: *res dura et regni novitas me talia cogunt Moliri.* M. Tullius Filippicarum: *quem nihil aliud agere, nihil moliri, nisi deecem civium atque interitum civitates, videre.* Idem et de Senectute: *iners non sit, verum etiam sit operosa et semper agens aliquid et moliens.* Moliri, retinere, morari ac repigrare. Caecilius Progamo: *ita quod Letiale me mobilitat, meror molitur metu.* Lucilius lib. VII: *mutilamur, molimur, subducimur.* Moliri, extruere; dictum a molibus. Virg. Aen. lib. I: *molirique arcem et manibus subvolvere saxa.* Accius Filoctete: *ubi horrifer aequisoni stridor gelidas molitur nives:* unde demoliri dictum est destruere. M. Tullius de Officiis lib. I: *hanc serus demolitus accessionem adiunxit aedibus.* Caesius Hemina de Censoribus lib. II: *et in area in Capitolio signa quae erant,*

Bonn. 1822. *quia meret hominem* cjV. D. *qui meret homo, se servum facit* cjV. D. ap. Merc. 1. *qui meritat homo se* cjFaber. *qui meritat, hominem se servum* Catal. Bonn. Verba Dulorestis Cat. Bonn. *Varro Eumenid.* 10 idem. *cur.* cf. p. 37, 4. *venefici* Editt. 20 Virg. cf. p. 410, 21. ἐξαγωγῆς: *quaerit* J. *Prusias* mgJ. *Prusiades me* Popma. λεπτομέριμνον mgJ. *alii min.... aut omnia* Or. 30 *monstrosi* Or. *malevolum* A. *iter in s.* Vulg. *Idem: res* A. *idemque: res* (pag. 346.) Vulgo. *necem civ.* A. *caedem* Vulg. *civitatis videret* Cic. προγάμος Spengel. *progamo* def. 10 Grauert p. 113. probJ. *ita Quod letale me m. moeror* cjGrauert p. 114. *laetitia* Palm. Bothe 2. *muginamur* mgJ. cf. p. 139, 5. *subducimus* cjJDusa. *seducimur* Dusa. *molirique* cf. p. 420, 16. 283, 16. *filocteta: ubi horris terras qui soni stridor* B. *horrifer equisoni* mgJ. *aquiloni* cjJ. e Cic. *horriferae*

demolivit. M. Tullius de Officiis lib. III: *demoliri ea, quorum altitudo officeret auspiciis.*

Molle est non durum. Virg. lib. VIII: *mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit.* Idem Georg. lib. II: *quid nemora Aethiopum, molli canentia lana?* Molle, recens, novum. Virg. in Bucolicis: *sunt nobis mitia poma, Castaneae molles.* Molle, opportunum. Virg. Aen. lib. IIII: *sola viri molles aditus et tempora noras.* Idem: *et quae mollissima fandi Tempora.* (p. 347.) Molle, leve, contempnendum. Virg. Georg. lib. III: *tua, Maecenas, aut mollia iussa.* M. Tullius de Senectute: *quod ferundum est molliter sapienti.* Molle, non arduum nec erectum. Virg. in Bucolicis: *qua se subducere colles Incipiunt mollique iugum dimittere clivo.* Molle, dulce, iucundum. Virg. Georg. lib. II: *mollesque sub arbore somni.* M. Tullius de Legibus lib. II: *in animos teneros atque mollis influere, quam varios canendi somnos.* Et idem de Senectute: *omnis absterseris senectutis molestias, sed etiam effecerit mollem ac iucundam senectutem.* Molle, placidum. Accius Telefo: *nixi periter navem in fugam Tradunt subter saxa ad leva, quam mons mollibat mare.* M. Tullius de Senectute: *et Annibalem iuveniliter exultantem patientia sua molliebat.*

Mirari significat novo aliquo obstupefieri. Virg. Aen. lib. I: *artificumque manus inter se operumque laborem Miratur.* Mirari, delectari, accendi. Virg. Georg. lib. III: *seu quis Olympiacae miratus praemia pugnae Pascit equos.* Mirari. Virg. Georg. lib. III: *ille operum custos; illum admiratur et omnes Circumstant.*

Micare est sortiri digitis. M. Tullius de Officiis lib. III: *dignum esse ducunt, quicum in tenebris mices.* Et eo: *quas ipso quasi forte aut micando victus alteri cedet.* Varro Parmenone: *micandum erit cum Graeco, utrum ego illius numerum, an ille meum sequatur.* Micare, per vices sine ordine movere. Virg. Georg. lib. III: *micat auribus, et tremit artus.* Idem lib. X: *se-* (p. 348.) *mianimisque micant digi ferrumque retractant.* Et Georg. lib. III: *et linguis micat ore trisulcis.* Lucilius lib. XXX: *omnia tum endo muco videas fervente micare.* Micare, fulgere. Virg. Aen. lib. I: *micat ignibus aether.* Et lib. II: *ardentis clipeos atque aera micantia cerno.*

Mittere manifestam habet significa-

et soni A. J. cf. Virg. Interp. vett. Ed. Ang. Mai. Mediol. 1818. p. 57. ad Aen. 8, 28. Censorin. p. 2726. Putsch. Cic. Tusc. I. 28, 68. *sub axe posita ad stellas s. ubi horrifer Aquilonis stridor* Herm. Op. III. p. 128. *servus* b. B. *scaurus* Ed. *de tonsoribus lib. i.* B. *et in aera* B. *et iam aurea* A. 583. non impr. Popma. cf. p. 147, 32. cf. p. 343, (pag. 347.) 14. *buc.* cf. p. 400, 3. *In canendi* B. G. *pariter* B. *nisi pariter* A. *properiter* Edd. *trandunt* L. cf. p. 155, 7. 307, 27. *traducunt* B. *levam* A. *exult.* p. 301, 3. *si quis* B. *mirari manere Virg. Georg. lib. vii. custos* B. *mirari mentiri* Virg. L. A. *et eos quos ipse quasi sorte aut* A. J. *eos* om. B. *Accius Chrysippo: quasi* mgJ. *certamen, sed quasi sorte* Orell. *cedit* A. *micat* cf. p. 191, 10. *semianimique* A. (p. 348.) *semianimesque* Virg. *digiti* Edd. *tumendo mucro* A. Dusa. *tumendo muco* B. *omnia endo*

tionem. Virg. lib. VIII: *mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem.* Et Georg. lib. III: *in saltus utrumque gregem atque in pascua mittis.* Et: *mitte in Venerem pecuaria primus.* Mittere est excludere. Virg. Aen. lib. I: *mestumque timorem Mittite.* Sisenna Historiarum lib. III: *mulierem missa fide ac pietate propter amoris nefarii lubidinem extitisse.* Mittere. Virg. in Bucolicis: *hos illi (quod nec bene vertat) mittimus aedos.* Mittere, omittere. Terentius in Adelfis: *era, lachrimas mitte.* Virg. lib. XI: *mitto ea, quae muris bellando exhausta sub altis.* Lucilius lib. XXX: *hoc missum facies, illo me utere libenter.* M. Tullius de Officiis lib. III: *Manilium misum faci. tantum temporibus illis iuransdum valebat.* Plautus Aulularia: *iam scrutari mitto; redde huc.*

Mandare significationem habet notam, ut Virg. lib. VIII: *multa patri mandata dabat portanda.* Mandare, commendare. Virg. Aen. lib. III: *furtim mandarat alendum Threicio regi.* M. Tullius de Officiis lib. II: *deinde tertius ipsis scriptis non ea quae nunc, sed actiones nostras mandaremus, ut saepe fecimus.*

Maturum dicitur celer. Virg. Aen. lib. I: *maturate fugam regique* (p. 349.) *haec dicite vestro.* Accius Menalippo: *est res aliqua praesente his prius mature institit.* M. Tullius de Officiis lib. III: *venit ipse mature, scalmum natum videt.* Varro Endimionibus: *qui, si ut vigilarem matura coepisti, in eo retinueris.* Maturum, grave, sapiens. Virg. lib. V: *hoc Helimus facit, hoc aevi maturus Acestes.* M. Tullius de Senectute: *iam constantis aetis et senectutis maturitas.* Maturum, mitte, coctum. Virg. in Bucolicis: *triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres.* Varro Endimionibus: *discumbimus mussati, dominus maturo ovo ad caenam commit.*

Metus dicitur, sicuti plerumque, timor. Virg. lib. VI: *et metus, et malesuada fames.* Metus, religio. Virg. lib. VII: *sacra coma multosque metu servata per annos.*

Manere est loco insistere. Virg. lib. X: *manet imperterritus ipse, Hostem magnanimum operiens.* M. Tullius in Verrem actione: *qui iudicia manere apud ordinem senatorium volunt.* Idem de Officiis: *Cirsilum quendam suadentem, ut in urbe manerent.* Manere, imminere, deberi. Virg. lib. VII: *te Turne, te nefas, triste manebit Supplicium.* M. Tullius

mari videas cjGif. p. 330. *O tum endo mucho* (μυχῷ) cjTurn. 29, 28. e libr. vett. *tum endo mari* cjBong. *Aen. lib. I.* cf. p. 196, 20. 10 *mittitur* cf. p. 366, 19. *mittis* Virg. *mittet* Cod. Mediol. m. 1. Ursin. Heyne, Voss. Forb. 20 *mitte* cf. p. 390, 28. *bellando exusta* B. *facias* al. ap. Dusam. *face* A. J. *facies . . lubente* mgJ. *illomet u. l.* A. J. *illo me tutere l.* L. *illum metuere libenter* B. *illo me utere libente* Guil. 2, 1. Dusa. *facit* L. G. *portanda dabat mand.* Heyne. *mand. dab. port.* Med. Wagner. Forb. *dein scriptis* A. *menalippo* 30 sed *l* et *n* correct. transpositis W. (pag. 349.) *quae praesente* Vulg. *maturare* B. recte Gerl. *instituit* sed *n* punctato W. *nullum videt* Edd. *qui ut vigilarem* A. J. *ut si* mgJ. *qui vigilare mature coepisti, in eo te r.* Popma. *aetatis* Edd. *muscati* B. G. *mitte* cf. 409, 10 15. *Eumenidibus* Vulg. p. 249, 9. 282, 2. *matura ova ac* vel *maturo ovo c.* cjLips. ant.

Philippicarum lib. xiii: *sin autem me aliud factum manet*. Manere, expectare. Terentius in Eunucho: *quam mox irruimus? mane: Omnia prius experiri quam armis sapientem condecet*. Manet, inheret, infixum est. Virg. Aen. lib. i: *manet alta mente repostum*. Plautus in Asinaria: *vale. Aliquanto amplius valerem, si hic maneres*.

(p. 350.) Monstrum dicitur horrenda magnitudo. Virg. Aen. lib. ii: *monstrum horrendum, informe, ingens*. Monstrum, monstrationem. Virg. Aen. lib. iii: *monstra deum refero*.

Maculosum, sordidum, inmundum. Lucilius lib. xxx: *haec vestimentis maculosis tum aspice iste*. Maculosum est varium. Virg. Aen. lib. i: *succinctam faretram et maculosae tegmine lyncis*. Macula, turpitudo. M. Tullius in Verrem actione i: *cuius ut adulescentiae maculas ignominiasque praeteream*. Lucilius lib. xxx: *quem scis scire tuas omnes maculasque notasque*. Macula, in retibus plaga. M. Tullius de Suppliciis in Verrem actione: *reticulumque ad nares sibi admovebat, tenuissimo lino, minutis maculis, plenum rosae*.

Metire est transmeare. Lucilius lib. xxx: *vir mare metitur magnum est fluctibus tradidit*. Virg. Georg lib. iiii: *et iuncto bipedum curru metitur equorum*.

Manicae dicuntur vestium. Virg. lib. viiii: *et tunicae manicas, et habent redimicula mitrae*. Manicae, quibus manus vinciuntur. Lucilius lib. xxx: *sic laqueis, manicis, pedicis mens irretita est*. Virg. Aen. lib. ii: *manicas atque arta levari Vincla iubet Primus*. Plautus in Asinaria: *ubi manus manicae complexe sunt*.

Mestum, triste, miserandum. Virg. Aen. lib. ii: *et maestas et promere voces*. Lucilius lib. xxviiii: *cohihet et domina maestus se Albinus*. Maestum, enectum fame. Lucilius lib. xxviiii: *ventrem alienum Maestum fovere ex molito hordeo, uti cataplasma*.

Mutare, derelinquere. Virg. (p. 351.) lib. xxvi: *mihi quidem non persuadetur, publices mutem meos*. Mutare, transferre. Lucilius lib. xxvi: *doctior quam ceteris is asa mittis mutes aliquo tecum sacra facta vitia*. Mutare, aliud pro alio accipere. Lucilius lib. xxvi: *publicanus vero ut Asiae fiam scripturarius, Pro Lucilio, id ego nolo, et uno hoc non muto omnia*.

Movere manifestum est quam habet significationem. Movere, excludere. M. Tullius de Officiis lib. iii: *at, qui quo-*

lect. p. 66. Popma. *committet* Vulg. *et metus* cf. p. 411, 8. *comam* Virg. *gursilum* G. 20 cf. p. 383, 33. *Eunucho* cf. p. 296, 4. 30 *Plaut.* cf. p. 368, 10. *Aen. lib. iii.* cf. (pag. 350.) p. 435, 33. *aspice ipse* B. *haec maculosis cum vestibus aspicit ipse* v. l. Dusae. 10 *transmetare* mgJ. *quum scis* Guil. 2, 1. cfr. p. 354, 20. cfr. p. 141, 19. 221, 30. 411, 22. *se fluctibus* mgJ. *et se* Vulg. *tradit* 20 cf. Guil. veris 2. *et iuncto* Virg. cf. p. 536. 22. *si l.* cjGuil. 2, 1. Dusa. cf. p. 336, 16. *mens* om. B. ef. p. 383, 19. *cohibet et* 30 *omnia aestus* G. *fame* cf. p. 311, 24. *Lucilius lib xxvi.* Editt. Cod. Bas. (pag. 351.) *persuadent p. mutare* Edd. vett. *pulices* B. G. cjJDusa. *publice ut mutem* cjJDusa. *doctior quam çaeteris is matis mutes aliquo tecum sacrafa acutia* B. *doctior ceteris sasa mitis mutes* Dusa. J. *caeteris symmistis* cj Scal. *quam caeteri sisasumittio* mgJ. *quam*

dam quasi veneno perficiat, ut veros heredes moveat, in eorum locum ipse succedat?

Meditari est discere, perdoceri. Plautus Amfitryone: *prius ipse mecum etiam volo hic meditari; si hoc pro hoc proloquar.* Meditari, excogitare. Terentius in Andria: *venit meditatus alicunde ex solo loco.*

INCIPIT PER N. LITTERAM.

Nobile ad dignitatem generis refertur. Sallustius: *Lucilius Catilina nobili genere natus fuit.* Nobilis dicitur et notus. M. Tullius de Officiis lib. II: *testis est Falaris, cuius est praeter ceteros nobilitas ac crudelitas.* Lucilius Satyrarum lib. VII: *Fryne nobilis illa, ubi amatorem improbius quem.* Varro περὶ ἱρέσων: *tum contremula aquilenta apud alta litora oriris, ac mobilis omnibus relucens.* Accius Diomede: *me agros referam (nam hic suam nobilis) ne cui cognoscar noto.* Terentius Heautont. *mea est potens, magnifica, sumptuosa, nobilis.* Virg. lib. VII: *est locus Italiae medio sub montibus altis Nobilis.* M. Tul-
(p. 352.) lius in Verrem actione II: *oppidum est in Hellesponto Lamsacum. Id primis Asiae provinciae clarum et nobile.* Lucilius lib. XXVIIII: *tum illud epifoni, quod etiam tum nobile est.* Unde et nobilitarent, notificarent dictum est. Titinius Prilia: *magisquae fame obiectarent, ne eam malefactis nobilitarent.* Accius Telepho· *na his demum miserer, cuius nobilitas miserias Nobilitat.* Pacuvius Duloreste: *he hecine is est, quem fame gratia ante omnis nobilitat viros?*

Numerum, ordinem. M. Tullius de Deorum natura lib. II: *(nihil est enim, ut orationem numero moveri possit sine consilio) in quo nihil est temerarium.* Virg. Aen. lib. III: *digerit in numerum.* Numero significatio. Accius Oenomao: *numero te expurgasti.* Idem Antigona: *ne istum enumerum amittas subitum oblatum.* Turpilius Demetrio: *numquam nimis numero quemquam vidi facere, quam fato est opus.* Idem Lyndia: *ego interim in turba foras Subduxi cum hac me, neques ad numero mihi videbar currere.* Varro περὶ ἐξαγωγῆς: *quid puer rogasset, et petassatus capite annuisset ac discedens numero venire ait adulescentem.* Afranius Privigno: *numero inepti pertimuistis cassam terriculam adversari.* Plautus Amfitryone: *numero mihi in mentem fuit.* Varro Cato vel de

caeteri sisamittis v. c. Dusae. *satra* L. W. ex corr. *vitio* cjScal. *doctior quam ceteri fis, amittas, mutes aliquo tecum satra facta vitia* cj Gerlach. *publ.* cf. p. 58, 4. *ego volo* cjFr Dusa. *et in hoc* Bentin. *at qui* cf. p. 403, 16. *amatore improbi usquam* B. *περὶ πεσσῶν* cjTurn. ap. M. 1. *cum tremula aquulenta* cjGuil. 3, 18. *litora oriris ... reluces* Turn. 29, 28. Davis. ad Cic. de D. N. 2, 19. Popma. *Argo ref.* B. *Ego me Argos ... hic cluo iam gnobilis* cjGuil. 1, 21. *sum* cjMerc. e Festo. *fuam* Steph. *Lampsacum* (pag. 352.) *iudices inprim.* Klotz. *illud est epif.* B. *ἐπιφώνει* cjFrDusa. *etiamnum* cjFrDusa. *praelia* G. *proelia* B. *magisque* B. *telepho: nam is demum miser est* Editt. *hicine* G. *hic tu eis est* B. *quod oratione et numero* Cic. *nummo cito Acc.* MsFabri. *n. significatione cito expungat timor* cjJ. e Festo. *istunc* cjRoth. *numero amitt.* Editt. *facto* Vulg. *nequis ad* J. *neque sat* cjJ. *ait venire* Popma. *ineptis* Ms Fabri. *pertimuisti* 476. 483. 511. MsFabri.

liberis educandis: *ut qui contra celeriter erant nati, fere Numerias praemuniebant; quod qui cito facturum quis sine ostendere volebat, dicebat, numero id fore; quod etiam in partu precabantur Numeriet, quam deam solent indigetare etiam pontifices.* Numeros, mo- (p. 353.) dos. Virg. in Bucolicis: *numeros memini, si verba tenerem.* M. Tullius de Officiis lib. III: *perfectum atque absolutum est et, ut idem dicunt, omnes numeros habet.*

Niti est conari sub onere. Virgilius Georg. lib. III: *post valido nitens sub pondere faginus axis Increpat.* Cicero Tusculanarum lib. II: *tum illud, quod Sisyfus versat Saxum sudans nitendo, neque proficit ilum?* Niti, fultum esse. Lucilius lib. XXVI: *summi nitire opibus, at ego contra, ut dissimilis siem.* Niti etiam incumbere. Virg. lib. VI: *ille, vides, pura iuvenis qui nititur hasta.* Niti rursum ambulare. Pacuvius Periboea: *ardua per loca agrestia ac trepidante gradu nititur.* Virg. Aen.: *pressit humi nitens.* Varro Pranso parato: *contra coactus servus latratu canum Fertur, bisulcis ungulis nitens humo.* Niti, volare. Virg. Aen. lib. IIII: *hic primum paribus nitens Cyllenius alis Constitit.*

Nare est natare. Virg. lib. VIII: *et fluvium vinclis innaret Cloelia ruptis.* Nare rursum volare. Virg. Georg. lib. IIII: *hinc ubi iam emissum caveis ad sidera caeli Nare per aestatem liquidam suspexeris agmen.* Natare iterum trepidare. Virg. Georg. lib. III: *conditque natantia lumina somnus.*

Necessitudo est affinitas. Sallustius in Iugurthae bello: *etiam antea Iugurthae filia Boccho nupserat; verum ea necessitudo, quae etiam timidos fortis facit.* Idem in Iugurtha: *coactus rerum necessitudine statuit armis* (p. 354.) *certare.* Varro Modio: *asse vinum, asse pulmentarium, secundas quo natura aurigatur, non necessitudo.* Sisenna Historiarum lib. IIII: *id me neque metu, neque calamitatis necessitudine inductum facere.*

Necessitas, vis quaedam, quae alterum cogere invitum potest, ut plerumque. Necessitas, affinitas, unde et hoc iure coniuncti necessarii appellantur. C. Caesar, cum Plautiam suasit rogationem: *etquidem mihi videtur pro necessitate, non labore, non opera, non industria defuisse.*

Nomen est proprium vocabulum singulorum. Virg. lib. VII: *cui nomina mille,*

Numerii praenomine erant .. Numeriam .. pont. Turn. 29, 28. *quid se ost.* Editt. *Numerios praenominabant* cjM. 1. Popma. *Numeriae quam* cjM. 1. *Numeriam quam* Popma. *Nu-* (pag. 353.) *meriamque* cjJ. *Tullius* cf. p. 524, 14. *iidem* Orell. cf. p. 266, 14. *ponere* W. *instrepat* Virg. *Tusc.* cf. p. 121, 5. *proficit illum* L. B. *hilum* Vulg. *nitinere op.* W. *nitier* cjGerlach. *summis niti naturae opibus* Vulg. *summis nitere n. o.* Guil. 2, 9. *summis nitere op.* Merc. cf. p. 446, 24. *agresti nititur* b. Scal. conj. p. 66. *Pr. parato* cf. Lips. V. L. 2, 9. cf. p. 488, 7. *cervus* Editt. *latratu* G. B. L. *latro* W. *nitens* om. W. *ungulis, necem videns* Turn. 15, 1. *humu, ne se videant* Popma. cf. p. 272, 27. *apud Numidas Maurosque levis ducitur. Necessitudo, necessitas. Idem in Catilinae bello: praeterea necessitudo* correxit N. Faber apud M. 1. *coact.* (p. 354.) p. 70, 16. *at se unum esse p. seculnam, quo*

Mille nocendi artes. Et ut: *nomen avi referens Priamus*. Nomen, decus, dignitas. Virg. Aen. lib. II: *avulsumque humeris caput, et sine nomine corpus*.

Nota dicitur probrum. Lucilius lib. XXX: *quem scis scire tuas omnes maculasque notasque*. Nota, signum. Virg. Georg. lib. III: *continuo notas, et nomina gentis inurunt*. Nota, distinctio. Virg. lib. V: *ceruleae cui terga notae*.

Nudum consuetudine sine tegmine dicitur. Virg. lib. V: *nudatosque humeros oleo perfusa nitescit*. Nudum, insepultum. Virg. lib. V: *nudus in ignota, Palinure, iacebis harena*.

INCIPIT PER O. LITTERAM.

Occupatus, impeditus; ut Graece dicitur ascoli, id est, vacuus non est. Plautus in Amfitryone: *erus Amfitryo* (p. 355.) *occupatus*. Cicero Tusculanarum lib. I: *ut si occupati profuimus aliquid civibus nostris, prosimus etiam, si possumus, otiosi*. Occupare est proprie praevenire. Cicero Tusculanarum lib. V: *quod idem melioribus etiam verbis Metrodorus: occupavit*. Titinius Veliterna: *ergo occupa foras exire, foras ut praesit linteum*. Virg. lib XII: *et veniente Ebyso plagamque ferenti Occupat os flammis*. Accius Eurysace: *quem ad modum impetum occupemus facere ultro in regem?* Idem Pereo: *set nisi clamoris regem auferre ab regina occupo puerum*. Turpilius Trasyleone: *cesso occupare, et me in colloquium conferre horum?* Ennius Haectoris listris: *Haector ei summa armatos educit in foras, Castrisque castra ultro iam fere occupat*. Pacuvius Duloreste: *is quis est? qui tunc si illum tu occupas, leto dabis*. Varro in Foebo, περὶ ἐμμονῆς: *crede mihi, plures dominos servi comederunt, quam canes; quod si Acteon occupasset, et ipse prius suos canes comedisset, et non nugasset saltatoribus in theatro fieret*. Idem Eumenidibus: *priusquam responderem, foris nescio quis occupat res indicare*. Occupare est rursus detinere. Plautus Epidico: *atque id non decet occupatum tibi erit argentum dies*. Pacuvius Athalanta: *super satis agere, ut ne in mare animum occupes?* M. Tullius de Officiis lib. I: *et in ea funditus delenda occupati sunt*

cjBarth. p. 1270. *sedeas quo* J. *sed edas, quo* cjJ. Popma. *sed eas, quo naturae aur. nec.* 10 cjMuret. V. L. 7, 5. *equidem mihi videor* 20 *pro nostra nec.* Merc. e Gell. 13, 3. cf. 350, 30 13. *Quum scis* Guil. 2, 1. *ἀσχολεῖ* Editt. (pag. 355.) *occupavi te* Klotz. *exire ut praesit* Neuk. *foras exire foris* G.B. recte Gerlach. *ut pressit* G. *venienti Ebuso* B. cf. p. 369, 2. 10 *fidem per eos et* J. *Idem Tereo: sed ubi cl. is r.* cjJ. *nisi clam regem* G. B. *hectore summa* B. *vi summa* cjMerc. Voss. Delr. *re summa* Columu. i. e. copiis omn. *inducit in foras* B. *educit vi foras* Mediol. Ald. *iam ferre* B. L. G. Med. Ald. probMerc. *inferre* cjMerc. *conferre* cjVoss. Delr. (*Thoas*) *is quis est?* (*Pyl.*) *qui te, nisi illum tu o., leto dabit* Stieglitz, sed verba *qui te* etc. Oresti tribuit Welck. *Quem, si illum tu occupas, leto dabis* Herm. *Ulysses est, quem* mgJ. *Ephebo* Edd. *cervi com.* cjPalm. p. 108. *cervi* i. e. *servi*, 20 *canes* i. e. *parasiti* Palm. *comedere* J. Popma. *plures canes dominos comedere q. servi* cj Carrio. *primum suos* mgJ. *negasset* J. *non nugax* mgJ. Rutg. *non nugas esset salt. in th. fabula* MsFabri. *comedisset non nugas salt.* G. B. b. liber Elnonensis prCarrio 3, 10. Palm. Popma. *foris* cf. Turn. 29, 28. *foras* Popma. *nescio quid* G. B. *semper sat agere, in*

et ferunt. Virg. Georg. lib. III: *manicisque iacentem Occupat.* Varro Eumenidibus: *cum in eo esset occupatus, atque in scola curarer, ut scribit Scantius horno per Dionysia.* Occupare est etiam (p. 356.) invenire, tenere vel possidere. Plautus Trinummo: *familiam optimas occupavit.* Virg. Aen. lib. VI: *occupat Aeneas aditum custode sepulto.* M. Tullius Filippicarum lib. XIII: *agri Lucani possessionem occupavit.* M. Tullius in Hortensio: *et paulum macelli occupavisse.* Occupare, collocare. Pomponius Pictoribus: *quae tuleram mecum milia decem victoriata in Greca mercede ilico curavi ut occuparem.* M. Tullius in Verrem actione II: *praeterea pecunias occuparat apud populos et syngrafas fecerat.*

Opinio est fama. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *erat opinio bona de Plancio, bona de Lepido.* Opinio, suspicio. Varro Eumenidibus: *qui omnes me bim atram agitare clamitantis, opinionem mihi insaniae meae confirmant.* Accius Eurysace: *opinione factum est, quanto minus Stirpem educabant, tanto ut eremur magis Eos esse.* M. Tullius de Officiis lib. III: *qui primum hic natura cohaerentia opinione distraxissent.* Opinio, spes, opinatio. M. Tullius ad Caesarem iuniorem: *posthac quod voles a me fieri, scripto: vincam opinionem tuam.* Idem de Officiis lib. II: *opinionem afferunt populo, eorum sit similes fore, quos sibi delegerint ad imitandum.* Varro Endymionibus: *sic ad vos citius opinione vertilabundus miser decidi.* Sisenna Historiarum lib. IIII: *Popedius opinione frustrata.*

Obscenum est immundum. Virg. Aen. lib. III: *obscenas pelagi ferro fedare volucres.* M. Tullius de Officiis lib. I. *alter nae libero quidem, si rerum turpitudo adhibetur aut verborum obscenitas.* Varro Agathone: (p. 357.) *pueri obscenis verbis novae nuptulae aures restaurant.* Obscenum, vitabile. Virg. Aen. lib. III: *obscenamque famem; quae prima pericula vito?* Idem lib. XII: *ne me terrete timentem, Obscenae volucres.* Accius Astyanacte: *hunc aicaispinem regionum fac ac desisset exercitum morari, nec me ab domuitione marceretu obsceno homine.* Cicero Tusculanarum lib. II: *una et obscenas voluntates, de quibus multa ab illis habet oratio.* Obscenum significat et maledicum. Accius Oenomao: *vos ite actutum atque opere magno edicite Per urbem, ut omnes,*

30 *amore ut ne tu an. o.* Bothe 2. *cum* cf. Turn. 29, 28. *essem* J. 583. cf. p. 121, 9. *sola* W. *schola* Editt. *curares* B. *curarem inscribit* mgJ. Popma. *curarem inscribi* cjPopma. (pag. 356.) *et tholum macelli* cjMerc. *Marcelli* J. ante M. Orelli. *paullum macelli* mgJ. *paulum angelli* G. B. *paulum agelli* cjRoth. *grata merc.* Edd. vett. *victoriatum gr.* mgJ. cj Guil. Veris. 2, 16. *mecum nulla deinde victoria tam gr.* J. *mercede ego illico* Munk. 10 *Planco* Editt. *qui omnes me in m. atram agitare* B. *me bilem atram* mgJ. M. cf. p. 242, 23. 133, 3. 421, 17. *confirmam* W. L. *edicebant* cjMerc. *edictabant* cjLips. ep. q. 4, 8. *vereremur* J. *ut reremur* mgJ. Lips. *haec n. coh.* Vulg. *scribito* vulg. *e. fore se similes* 20 *..sibi ipsi del.* Or. *vertilabundus* W. L. G. Popma. Turn. 29, 28. *decidit* b. *opinio fr.* B. G. *alter ne lib.* Vulg. *aures reiurant* 30 b. G. *nuptae ... obturant* Popma. (pag. 357.) *nuptae .. returant* mgJ. cf. 167, 5. *Virg.* cf. p. 364. 2. *aciaspinem* B. *H. altispicem* R.

qui arcana asteumque accolunt Cives, omnibus faustis augustam adhibent Faventiam, ore obscena dicta segregent. Lucilius lib. XXVIIII: *deum rixa vertat vertat verba obscena.*

OBITUS significat mors vel occasus. Virg. Georg. lib. I: *nec frustra signorum obitus speculamur et ortus.* Obitus rursus adventus. Accius Antigona: *attat, nisi me fallit in obitum sonitus.* Turpilius Epiclero: *etquis est, qui interrumpit sermonem meum obitu suo?*

OMEN dicitur auspicium prosperum. Virg. Georg. lib. IIII: *omine quo formans animum, sic incipit ipsa.* Omen, adversa significatio. Virg. lib. XII: *neve omine tanto Prosequere.*

OLIM trinam habet significationem temporum: praeteriti: *meos olim si fistula dicat amores.* Olim temporis futuri. Virg. Aen. lib. I: *hunc tu olim caelo,* (p. 358.) *spoliis Orientis onustum Accipies secura.* Lucilius Satyrarum lib. XVIIII: *sic tu illos fructus quaeras, adversa hieme olim Quis uti possis, haec delectare domi ne.* Turpilius Filopatro: *deinde cum ad te redierit res olim post mortem patris.* Afranius Suspecta: *non amatorem olim defensore ut per eum volet.*

OPTARE est precibus a dis aliquid postulare. Virg. Aen. lib. VII: *et reor, et, si quid veri mens augurat, opto.* Optare, eligere. Lucilius Satyrarum lib. XVIIII: *aurum vis, hominem habeas. hominem: quid ad aurum? Quare, ut dicimus, non video, hic quid magno opere optem.* Sallustius Historiarum lib. III: *atque cum Cupio laudatum accensumque praemiorum spes, quibuscum optavisset, ire iuvet.* Virg. Aen. lib. III: *optavitque locum regno.* M. Tullius de Officiis lib. I: *quaeque maiori parti pulcherrima videantur, ea maxime optant.* Terentius in Eunucho: *hoc si feceris, Quodvis praemium donum a me optato.* Varro Marcipore: *et Diogenes quiamicos, qui ab Alexandro rege iussus optare quid vellet, se facturum.*

OFFENDERE est percutere. Turpilius Paraterusa: *caput ut offendi adimere pol.* Lucilius lib. XXVIIII: *crus lapide, nihil est, credam si te offenderit.* Varro

fac desistat e. M. ne me ab d. arceat. O obscaenom hominem! cjM. 1. *Nunc aio auspicem reditum facere desisse ex. Mor.. arcere obsc. om.* cjDüntzer. *nunc Astyanactem regium fac ut exerc. mor. desistat* cjVoss. probGrotius. *marceretur* J. *arceretur* mgJ. *arceret obscaeno omine* cjMerc. *hunc altispicem regiorum fac ut desistat ex. mor. neque ab d. me arcere tam ob. omine* cjGerl. *nam et. habetur* Cicero. *actutum* cfr. Scal. conj. p. 61. Turn. 29, 28. *arcem astuque.. ominibus.. adhibeant* Turn. Mur. V. L. 13, 19. Gifan. p. 458. *accolant* B. *et omnes* W. *ominibus* cjJ. Scal. *faventius* B. G. *adhibeant* G. cjJ. cf. p. 206, 2. *dicti* G. L. m. 1. *segreget* W. *dein in rixam* cjJDusa. *vertat, vertant* b. recte Gerlach. *deum rex avertat* cjMerc. Turn. 29, 28. *obitu i. e. occurrendo* Palm. p. 157. *firmans* Edd. Virg. *persequere* J. *prosequ.* mgJ. *si tu* G. *del. domi te* L. m. 1. cjDelrio ad (pag. 358.) Sen. *ac del.* cjJDusa. *defensorem per* 511. A. 526. J. Steph. *nunc amatorem, olim defensorem et patronum volet* cjMerc. Bothe. Neuk. *aurum vis? hominem en h. Hominem? quid ad a.?* cjDusa. *atque eum cupio accensumque* cjCarrio. *Curio* vel *Caepio* cjLips. ant. lect. 2, 4. *Curio* Gerl. 1. 2. *spe quibus opt.* G. B. *spe* Editt. *exoptant* Orell. *effeceris* Vulg. *cynicos* cjCanter. 6, 6. Guil. 3, 15. *quidquid vellet* cjGuil. *offendit ad limen*

Marcipore: *deim mittit virile veretrum ut flumen, offendit buccam Bolumnio.* Offendere, laedere. M. Tullius de Suppliciis lib. VII: *cum iste cum palleo purpureo parique tunica versaretur in conviviis cum mulieribus, non offenderentur homines in eo, neque moleste ferebant.* Lucilius lib. XXVII: *nam hic quidem reditum talem portendebant, neque alia in* (p.359.) *mare ulla offendere.* Offendere, invenire. Pacuvius Iliona: *quos ego ita, ut volui, offendo incolumis.* Afranius Homine: *ea memoriter, cum venero, confecta ut offendam.* Quadrigarius Annali lib. II: *inde postquam aliquantum recessit, offendit montem, loca munita, res omnes habere, quae militibus opus sunt, ligna, aquam, pabulum.* Et Terentius in Eunucho: *offendi adveniens quendam mei loci atque ordinis Hominem.* M. Tullius de Signis: *quod nondum perfectum templum offenderent, neque ponere potuerunt.* Lucilius lib. XXVI: *si quod verum inusitatum aut zetematium offenderam.* M. Tullius de Re publica lib. II: *sed imitor Arcytam illum Tarentinum, qui, cum ad villam venisset et omnia aliter offendisset ac iusserat.* Plautus Amfitryone: *eo more experte factam adveniens tenebrosum offendi domi.* Varro Sexagesi: *Romam regressus ibi nihil offendi, quod ante annos quinquaginta, cum primum dormire cepi, reliqui.*

Obscurum est sine lumine. Virg. Georg. lib. I: *si nigrum obscuro comprenderit aera cornu.* Obscurum, ignobile. M. Tullius de Officiis lib. II: *qui magna sibi proponunt obscuris orti maioribus.* Obscurum, absconditum, latens. Virg. lib. VIIII: *vidimus obscuris primum sub vallibus urbem.*

Observare, suspicere, magnificare. M. Tullius de Officiis lib. I: *sic, ut aliquo honore aut imperio affectos, observare et colere debemus.* Observare, celare et intus retegere. Plautus Aulularia: *ubi is obit mortem, qui mihi id aurum credidit, Coepi observare.* Ob- (p. 360.) servare, cognoscere. Virg. Aen. lib. II: *et vestigia retro Observata sequor per noctem.* Observare, curiose et suspiciter circum aspicere. Plautus Aulularia: *oculos ego tibi istos, improbe, ecfodiam tibi, Ne me observare possis, quid rerum geram.* Observare, captare. Virg. Georg. lib. IIII: *quos durus arator Observans nido inplumis detraxit.* Lucilius lib. XXVII: *quod si observas hominem, qui pro commodo et regno gaudeat.* Terentius

pol Vulg. *dein mittit* B. G. L. cjGuil. J. Popma. *deinde mittit . . in frumen . . Volumnio* Scal. Cat. p. 472. *Volumni* mgJ. *evirile* Popma. *in frumen* cjGuil. 3, 15. *cum iste pallio p.* B. *conviviis muliebribus, non* Klotz. *in eo* om. Kl. *offendebantur* Vulg. *reditum suum talem:* Dusa. *in re ulla:* Dusa. *incolu-* (p.359.) *mes* b. Düntzer. *Omine* G. *tum conf.* Neuk. *conveni adveniens* Ter. et p. 270, 29. 324, 17. *offenderant . . . . voluerunt* Vulg. *verbum inusitatum aut ζητημάτιον* cjGuil. 2, 9. Dusa. *expergefactum a. t.* J. *expertem te factam adv. off. domum* cjMuret. V. L. 18, 14. ex Plauto. *tenebrosum* om. cjMerc. Lips. ep. q. 4, 19. ex Plauto. *dominum* J. *domum* Lips. ep. q. 5, 12. *domi* cjLips. *Obsc. e. tenebrosum sine l.* b. *s. lumine, tenebrosum.* *Virg.* cjMerc. *primam* Virg. cf. p. 519, 32. *Aul.* cf. p. 275, 10. *credidi* G. (pag. 360.) B. *iii: quos* L.G. cf. p. 288, 3. *audeat* cjJun.

in Andria: *perterrefacias Davum, observes filium, Quid agat.*

Oratorum significantia manifesta est. Oratores, legatos. Virg. Aen. lib. xi: *centum oratores prima de gente Latino Ire placet.*

Occurrere dicitur obvium fieri. Virg. Aen. lib. vi: *hic illi occurrit Tydeus.* Occurrere, subvenire, commonere. M. Tullius de Suppliciis: *occurrebat illa ratio.*

Offerre, invenire. Lucilius lib. xxvi: *homines ipsi hanc sibi molestiam ultro atque erumnam offerunt, Ducunt uxores.* Offerre, efferre. Lucilius lib. xxviii: *ut nunc hac re mihi opem atque auxilium offeras.* Offerre, ostendere. Virg. Aen. lib. vi: *strictamque aciem venientibus offert.*

Obducere, aperire. Lucilius lib. xxviiii: *vos interea lumen afferte atque aulea obducite.* Obducere, tegere. Virg. in Bucolicis: *obducat pascua iunco.*

Orare est precibus poscere. M. Tullius Verrinarum in Divinatione: *rogare* (p. 361.) *et orare, ne eos supplices aspernarer.* Orare, agere. M. Tullius de Officiis lib. iii: *ut veram amici causam esse malit, ut orandae litis tempus, quoad per leges liceat, accommodet.*

Oppido, valde. Plautus Amfitryone: *oppido interio: obsecro hercle, quantus, quam validus est!*

Oppetere, occumbere, mori. Virg. Aen. lib. i: *quis ante ora patrum Troiae sub moenibus altis Contigit oppetere.* Oppetere, incidere. Plautus in Asinaria: *atque illa viva vivus et pestem oppetat.*

Obesum pro uberi et crasso saepius ponitur. Virg. Georg. lib. iii: *argutumque caput, brevis alvus obesaque terga.* Obesum, gracile et exile. Nevius in Carmine: *corpore pectoreque undique obeso ac merito exeso, tardi ingenulo senis.*

INCIPIT PER P. LITTERAM.

Proprium, diuturnum. Sisenna Historiarum lib. iii: *tum subito tacuit; atquem metu et suspicione propriam capere non potuerat quietem.* Proprium est suum uniuscuiusque. Virg. lib. vii: *hunc mihi da proprium, virgo sata nocte, laborem.* Varro in Caprino proelio: *nam virtutem propriam mortalibus fecit; Cetere promisque voluit communia habere.* Proprium rursum significat perpetuum. Sisenna Historiarum lib. iiii: *victoribus proprie spem, victis adversae fortunae maiorem formidinem obiecit.* Plautus Cistellaria: *atque illum amatorem tibi*

20 probMerc. *commovere* Vulg. *duc. uxor.* cf. p. 373, 2. *offerre, adferre* G. B. b. *lumen auferte* L. G. b. *adferte* W. edd. *auferte lumen* 30 cjJDusa. *Verrin.* p 383, 4. *ne illos* Klotz. (p. 361.) cf. p. 244, 28. *interi* G. *argut.* p. 10 239, 18. *Naevius Alcestide: corpore* J. *Laevius* cjMerc. e Gellio 19, 7. cf. Scalig. 199. probVoss. Hermann. Weichert, Osann. Anal. p. 8. defendit *Naevium* Düntzer p. 68. Scal. (qui cf. Eur. Alc.) et Bothe et Scriver. *exesa tardi ingenio senis* mgJ. *obeso, mente exsensa* Scal. *ingenio* W. G. *tardigemulo senio oppressum* J. 583. Scal. Scriv. Gell. Lion. *tardigenulo* Steph. Ger. Voss. Bothe. Gell. *tardingemulo* Herm. deAlcest. p. XVIII. Codd. lectionem non sollicitandam iud. Gerl. *atque in metu ex susp.* Vulg. *promiscue . . habere* 20 cjGerlach. *unam . . mortalibu' . . promiscam . . haberi* Scal. Cat. p. 240. Popma. *vict. propriae* Ursin. *propriam* Popma. *Thymbraee* 30

proprium futurum in vita. Virg. lib. VI: *propria haec si dona fuissent.* Idem lib. III: *da propriam, Thymbraee, domum.* Terentius in Andria: *ego deorum vitam* (p. 362.) *propterea sempiternam arbitror, Quod voluntates eorum propriae sunt.* Accius Armorum iudicio: *nam non facile sine deum opera humana propria sunt bona.* Idem Medea: *fors dominatur, neque vita ulli propria In vita est.* Lucilius Satyrarum lib. XVII: *cetera contemnit et in usura omnia ponit Non magna: proprium vero nihil neminem habere.* M. Tullius de Re publica lib. IIII: *et noster Plato magis etiam quam Lycurgus, omnia qui prorsus iubet esse communia, ne quis civis propriam aut suam rem ulla quead dicere.* Afranius Vopisco: *dii tibi dent propria, quaecumque exoptes bona.* Lucilius lib. XXVII: *cum sciam Nihil esse in vita proprium mortali datum est.*

PRAEVERTERE, praeterire. Virg. Aen. lib. I: *volucremque fuga praevertitur Hebrum.* Praevertere iterum significat anteponere. Plautus Amfitryone: *illuc redeundum est mihi, Ne me uxorem praevertisse dicant prae re publica.* Praevertit, revocat. Plautus Amfitryone: *ibi me inclamar argumen: tam ea res me horrore affit, Erilis praevertit metus; accurro, ut sciam, quid velit.*

PROMITTERE est polliceri. Virg. Aen. lib. II: *promisi ultorem, et verbis odia aspera movi.* M. Tullius ad Caesarem iuniorem: *promissa tua memoria teneas.* Promittere etiam significat ad magnitudinem nutrire. Plautus Rudente: *capillum promittam, optimum est, incipiantque ariolari.* Virg. Aen. lib. III: *promissaque barba.* Varro Modio: *quod tum erant in Grecia coma promissa, rasa barba, pallia trahentes.*

PROTELARE est percutere, perturbare. Terentius in Formione: *ne te* (p. 363.) *iratus suis saevidicis dictis protelet.* Sisenna Historiarum lib. III: *Romanos impetu suo protelant, prolectus persecuntur.* Protelare rursus adiuvare. Lucilius Satyrarum lib. VI: *quem neque Lucanis oriundi montibus tauri Ducere protelo validis cervicibus possent.* Idem lib. XII: *hunc iuga mulorum protelo ducere centum Non possunt.* Cato Originum lib. V: *sed protelo trini boves unum aratrum ducent.* Varro Cato, vel de liberis educandis: *remotissimum ad discendum formido ac nimis timor et omnis pertur-*

(pag. 362.) cf. p. 278, 28. *voluptates* Editt. *fors* cf. Scal. p. 121. *ulli vita* Scal. p. 67. *vita ulli* Gif. *illi* W. *vita est ulli pr. in v.* Lips. ep. q. 4, 24. *nil* Dusa. Turn. 30, 9. *ea* vulg. *et nunc populo* lib. Vat. *ullam addiceret* ante M. *ullam queat dicere* cod. Urbinas. *Di tibi* Neuk. *quaecunque* om. 476. 483. 511. *cum sciam* cf. Turn. 29, 9. Guil. 2, 10. *datum esse* (priore *esse* om.) J. Guil. *datum. Praev. est praet.* cjRoth. *eurum* Rutgers. Ed. Heyne. *inclamat Alcumena iam .. afficit ..* Plaut. *inflamar .. affil ebelis praevertitur* W, L. m. 2. *metus, ocius occurro, ut sciscam .. occipiamque* Miller. *immissaque barba* Virg. Eclog. 8, 34. aut Aen. 3, 593. cf. p. 330, 5. *qui tum .. pallia* Turn. 28, 13. Popma. *qui tum .. barba rasa, pallam tr.* Turn. 30, 29. *protelatos* cjMerc. Ursin. *prolectos* (pag. 363.) J. *proiectos* cjJ. Popma. *adiuvare* probSalm. p. 1319. *adiugare* cjCuiac. Nic. Faber ap. M. 1. *montibu' .. cervicibu'* Scal. app. conj. p. 72. Cat. p. 505. *docendum .. ac nimius*

batio animi; contra delectatio protelo ad discendunt. Protelare etiam excludere. Turpilius Lemnis: *propter peccatum pausillulum indignissime Patria protelatum esse sevitia patris.* Sisenna Hist. lib. IIII: *duae cohortes de subsidio procedunt atque equites protelant.*

Prodere significat deferre. Virg. Aen. lib. II: *prodere voce sua quemquam, aut opponere morti.* Prodere rursus differre vel excludere. Virg. Aen. lib. I: *nos tua progenies, caeli quibus annuis arcem, Navibus infandum! amissis, unius ob iram Prodimur atque Italis longe disiungimur oris.* Lucilius Satyrarum lib. V: *possisne elabi, an prodenda dies sit.* Terentius in Andria: *aut aliquod saltem nuptis prodeat dies.* Prodere etiam protendere vel edere. Virg. Aen. lib. IIII: *Italiam regeret, genus alto a sanguine Teucri Proderet.* M. Tullius de Suppliciis in Verrem: *ius imaginis ad memoriam posteritatemque prodendam.* Et de Senectute: *non accipere modo haec a maioribus voluerunt, sed etiam posteris prodere.*

(p. 364.) Periculum est salutis discrimen. Virg. Aen. lib. III: *obscenamque famem; quae prima pericula vito?* Lucilius lib. XXVIIII: *adde alios omnes meo periculo ex ordine.* Periculum, experimentum. Sisenna Historiarum lib. IIII: *periclitantur tormenta ac tela multaque genera machinamentorum.* M. Tullius de Re publica lib. III: *sed ut ipsi seu animum periclitentur sum vident, quid se putent esse facturos.* Terentius in Eunucho: *fac periculum in litteris.* M. Tullius de Deorum natura lib. II: *sicut ex quibusdam stirpibus et herbis, quorum utilitatis longinqui temporis usu et periclitatione percepimus.* Lucilius lib. XXVIIII: *cuius si in periculo feceris periculum.* Plautus in Amfitryone: *verum periclitatus sum animum tuum.* Sallustius in Catilinae bello: *tunc vero periculo atque negotiis compertum est.* Periculosum, maius et vehemens. M. Tullius de Officiis lib. I: *gravioribus autem morbis periculo curationes et ancipitis adigere coguntur.*

Pressum, subtile. M. Tullius in Hortensio: *quis te autem est aut fuit umquam in partiundis rebus, in definiendis, in explicandis pressior?* Pressum, onustum, gravatum. Virg. Georg. lib. I: *ceu pressae cum iam portum tetigere carinae, Puppibus.* Premere, defodere. Virg. lib. X: *sulcumquae sivi premat ipsa carina.* Premere, claudere. Virg. lib. VIIII: *pressive oculos, aut vulnera lavi, Veste tegens.* Premere, insequi, fugare. Virg.

Popma. *formido, nimius* Scal. *protelo* i. e. adiumento Gif. p. 388. *pro telo* cjSalm. ad Solin. p. 1319. *protelum* Scal. app. conj. p. 122. *pauxillum* cjMunck. ad Fulg. p. 159. J. Gothofr. *paratum pauxilium* ms. Pal. *pr. patratum pauxillulum* cjGebh. p. 52. *possitne . .* 20 *an porro prodenda d. s.* Dusa e Donato 30 ad Andr. 2, 2. *ius imag.* cf. p. 541, 24. *quae prima* cfr. p. 357, 4. *pe-* (pag. 364.) *riclo* Dusa. *ipsi suum* cjMerc. *periclitantur seu vident* Mai. Or. *tum videant* cjMerc. *litteris* 10 cf. p. 219, 21. *utilitates* Orell. *tum demum per.* Sal. *adire* B. G. *periculosas . . adhibere* Cic. 20 Off. 1, 24. *te aut est* cjKlotz. ad Cic. Oratt. II. p. 656. *aut est* fragm. Or. *explanandis* A. Goth. J. fragm. *que sibi* Vulg. cfr. p. 435, 5.

Aen. lib. I: *hac fugerent Grai, premeret Troiana iuventus.* Premere, urgere. Virg. Georg. lib. III: *ingentem clamore* (p. 365.) *premes ad retia cervum.* Et lib. VI: *Faunique premunt te iussa parentis.* Premere significat inniti cum pondere. Virg. Georg. lib. IIII: *et spumantia cogere pressis Mella favis.* Idem lib. X: *et levo pressit pede, talia fatus Exanimum, rapiens immania pondera baltei.* Premere rursum refrenare vel cohibere. Virg. Aen. lib. I: *imperio premit, et vinclis et carcere frenat.* Idem: *et premere et laxas sciret dare iussus habenas.* Idem lib. VIII: *sic memorat vocemque premit.* Premere, tegere. Virg. lib. VIIII: *canitiem galea premimus.* Et lib. XI: *quos Simois premat ille viros.* Varro Modio: *capitis corona vaccitis livei face ut labore flatili viridis premit.* Premere etiam removere vel excindere. Virg. Georg. lib. I: *et ruris opaci Falce premes umbram.* Premere, occidere. Virg. lib. VIIII: *armigerumque Remi premit.* Premere, adversari. Virg. lib. X: *numina nulla premunt, mortali urguemur ab hoste Mortales.* Premere, calcare. Virg. Aen. lib. II: *veluti qui sentibus anguem Pressit humi nitens.* Premere, deponere. Virg. Georg. lib. II: *quod superest, quaecumque premes virgulta per agros.*

Pretium, poenae exitum. Livius Achille: *si malas imitabo, tum pretium pro noxa dabit.* Pretium dicitur, quod re empta datur. Virg. Aen. lib. IIII: *urbem Exiguam pretio posuit.* Terentius in Eunucho: *pretium sperans ilico Producit, vendit.* M. Tullius Verrinarum actione II: *et parentis pretium pro sepultura liberum posceret.* Lucilius lib. XXVIII: *nec par vocat ullo pretio.* Pretium pro praemio. Sallu- (p. 366.) stius in Iugurthae bello: *vicit tamen in senatu pars illa, quae vero pretium aut gratiam anteferebat.* Nevius Danae: *quin ut quisque est meritus, praesens pretium pro factis ferat.* Terentius in Andria: *quod habui summum, pretium persolvi tibi.* Virg. lib. V: *et palmae, pretium victoribus.* Lucilius lib. XXX: *cuius vultu ac facie, ludis ac sermonibus nostris Virginis hoc pretium, atque hunc reddimus honorem.*

Patibulum est crux. Sallustius Historiarum lib. IIII: *in quis notissimus quisque et malo deperdens verberabatur, aut inmutilato corpore improbi patibulo eminens affigebatur.* Patibulum sera, qua ostia obcluduntur, quod hac remota

(pag. 365.) *ac vinclis* Virg. *prem. regere* Vulg. 583. *coronae v. liveis face ut languore fl. v. premat* Popma. *corona e Bacchicis liveis Faciem labore fl. v. premat* cjPopma. *fasciis tiligneis Faciem labore* cjScal. Cat. p. 255. 272. 366. *sentibus* cf. p. 333, 16. *quod super.* cf. p. 148, 22. *malos* pr. 471. 476. 511. J. *imitabor* pr. 471. 476. 511. *tu pret... dabis* J. 583. cf. 473, 21. *parvo catullio* vel *catillo pretio* cjM. 1. *parvo catullo pretio* G. B. recte Gerlach. *n. provocat ullo Me pr.* cjJDusa. al. *vacat* mgJ. *prae se sibi* mgJ. *quod hab.* cf. p. 517, (p. 366.) 25. *Virg.* cf. p. 520, 23. *reddamus* Dusa. *iniquus notissimus* cjV. D. *aut malo dependens* Editt. *in proris p.* cjLips. ant. lect. 2, 4. probGerlach. *eminus affig.* b. *quispiam* Steph. cf. p. 217, 20. *q. et hodie* G. B. *si q. hic hodie pr.* cjHerm. *hanc p. n. p. patib. h. ei c. d.* Herm. op. V. p. 268. *Virg.* cf. p. 348, 10.

valvae pateant. Titinius Fullonibus: *si quisquam hodie praeter hanc posticum nostrum pepulerit, Patibulo hoc ei caput defringam.*

Petere significat poscere. Virg. Aen. lib. viii: *mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem, Qui petat auxilium.* Lucilius lib. xxvi: *ferri tantum si roget me, non dem, quantum auri petit.* Petere. Virg. lib. viii: *quid causas petis ex alto?* Petere, percutere, ferire. Virg. in Bucolicis: *iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam.* Petere, appetere. Virg. lib. viii: *notumque petivit Coniugis infusus gremio per membra soporem.* Petere, sequi. Virg. lib. v: *quem petit, et summis annixus viribus urget.* Lucilius lib. xxvii: *rerum expliratorum mittam, miserum mendicum petam.* Petere, abducere. Virg. lib. vi: *Tartareum ille manu custodem in vincla petivit.* (p.367.) Petere, inquirere. Virg. lib. viii: *Euandrum petimus.* Petere, eligere. Virg. Georg. lib. iiii: *principio sedes apibus statioque petenda.* Petere, obtinere. Virg. Aen. lib. i: *quae proxima, litora cursu Contendunt petere.* Petere, manere, expectare. Virg. lib. viiii: *Troianos haec monstra petunt.* Petere, cupere, appetere. Virg. Georg. lib. iiii: *pulchramque petunt per vulnera mortem.* Lucilius lib. xxvi: *sin autem hoc vident, bona semper petere sapientem et putant.* Petere, tenere. Virg. Aen. lib. iii: *summissi petimus terram, et vox fertur ad aures.*

Propter significat eius causa. Virg. Aen. lib. iiii: *te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni Odere.* Propter, alicuius rei causa. Varro Sesqulixe: *quod Minerva propter stetit, significare eum propter doctrinam.* Propter, iuxta. Virg. Georg. lib. iii: *et viridi in campo templum de marmore ponam Propter aquam. attestatas est fortuna, propter cuius aram mea hostia erat caesa.* Varro Cato, vel de liberis educandis: *id quod postea virum esse.* Terentius in Adelfis: *nimium stuc abisti; hic propter hunc assiste.* M. Tullius de Senectute: *sic adulescentia voluptates propter intuens magis fortasse laetatur; sed delectatur senectus procul aspiciens.* Idem de Re publica lib. i: *eum quoque ut salutavit, propter Tuberonem iussit assidere.* Varro Sesqulixe: *quod Minerva propter est et id significare eum propter doctrinam.* Idem Eumenidibus: *propter eam porticum situm erat dolium.* Sisenna Historiarum lib. iii: *partem cohortium propter mare collocat in litore.*

Ponere est deponere. Virg. (p. 368.) Aen. lib. i: *ponuntque ferocia Poeni*

Lucil. cf. p. 382, 32. *alto?* cf. p. 257, 20. *rem cum expilatore mittam* B. *rerum expilatorem* G, prob. Gerlach. *explicatorem* L. Dusa. *expiscatorem* cj Scal. *contend.* (pag. 367.) cf. p. 258, 18. 264, 9. *sapientem putant* Dusa. *auris* Virg. cf. p. 390, 2. *Et virid.* cf. p. 368, 6. *attestatus est fortunam .. ea hostia* Gif. p. 388. *adtestatas est forma* B. *ea host.* id. G. *idque p. verum esse* id. *Antestatus est fortunam, pr. c. a. ea h. e. caesa, id quod p. v. esse* Popma. *istuc* Editt. *eventus* B. *enetum magis* W. *cum quoque* Cic. *adsidere* G. Palimps. *cons. committere* B. G. *in eam etiam tum* W. (pag. 368.)

Corda, volente deo. Ponere, consumere, conterere. M. Tullius: *mirentur in ea me tantum operae et temporis ponere.* Ponere, constituere. Virg. in Georg. lib. III: *templum de marmore ponam.* Ponere, servare. Virg. in Georg. lib. III: *aut parco sale contingunt hiemique reponunt.* Idem et in Aen. lib. I: *manet alta mente repostum Iudicium Paridis.* Ponere, desinere. Virg. lib. VII: *cum venti posuere omnisque repente resedit Flatus.*

Pernix significat celer. Virg. Georg. lib. III: *talis et ipse iubam cervice effundit equina Coniugis adventu pernix Saturnus.* Lucilius lib. XXVII: *fuimus pernices, aeternum id vobis sperantes fore.* Pernix, perseverans. Virg. Georg. lib. III: *et inter Dura iacet pernix strato saxa cubili.*

Pullum est aetatis novellae. Virg. Georg. lib. III: *continuo pecoris generosi pullus in arvis.* Pullum, non album. Virg. Georg. lib. III: *ne maculis infuscet vellera pullis Nascentum.* Titus Livius: *vestis pulla, purpurea, ampla.* M. Tullius de Signis: *in hac officina partem diei cum tunica pulla et pallio solebat sedere.* Varro Sesqulixe: *ubi nitidi Efoebi, veste pulla candidi, Modeste amictus pascunt pectore.*

Plagae sunt verbera. Virg. Georg. lib. III: *plagisque perempto Tunsa per integram solvuntur viscera pellem.* M. Tullius de Suppliciis: *plagis confectum dico a lictoribus tuis P. R. ante oculos tuos concidisse.* Plagae, vul- (p. 369.) nera. Virg. lib. XII: *et venienti Ebyso plagamque ferenti Occupat os flammis.* Idem Georg. lib. III: *multa gemens ignominiam plagasque superbi Victoris.* M. Tullius de Suppliciis: *atque etiam ipsi adulescentes cum Sextio de plaga et de uno illo ictu loquebantur.* Plaga, spatium immensum. Virg. Aen. lib. I: *aetheria quos lapsa plaga Iovis ales aperto Turbabat caelo.* Varro Lege Maeniados adminianos admirantes *nos admirantes, quod sereno utinde Tenuisset, oculis caeci rimari plagas.* Plagae sunt et in retibus, quibus capta impli cantur. Virg. Aen. lib. IIII: *retia rara, plagae.* M. Tullius de Officiis lib. III: *suntne igitur insidiae, tendere plagas, etiam si excitaturus non sis?*

Putare, colligere, conferre. Plautus

mirenturque in ea t. me o. Orell. *ponam* cf. p. 367, 19. cfr. p. 349, 31. *effudit* Virg. *nobis* Vulg. cfr. Guil. 2, 10. *instrato* Editt. cfr. p. 444, 18. *pernix* libri Virg. Grammatici, Heyne, Voss, Jahn. *pernox* alii ap. Serv. probAld. Scal. Heins. Burm. Wagn. Forb. *officia* W. *s. s. et pallio* Klotz. *nitidae Phoebes* cjJ. *ubi nitidi Ephebi ..pascunt* (i. e. *gestant*) *pectore* Turn. 29, 28. *Ephebi* Popma. *ubi nunc ephebi* cjCanter. 3, 22. *ubi nitidei ephebi* cjPalm. p. 160. *v. puella* B. G. *veste pura* sive *paula ..modico et modesto amictu pascunt pectora* cjAcid. ap. Grut. VI. p. 20. *pascunt* i. e. *compescunt* Acid. Popma. *amicti pascunt pecora* cjPalm. probMerc. *pellem* cf. p. 268, 25. *tunsam per integra* B. *Civem Romanum* Orell. *Ebuso* (pag. 369.) p. 355, 8. *ipsi etiam a. e. S. suo* Klotz. *ad maeniandos* L. *deos ad Minianos ad.* cf. Turn. 29, 28. *sereno lumine ton.* cf. p. 382, 10. *ton.* Bentl. ad Hor. Od. 1. 34, 6. *lege Maenia: adm. quod intonuisset*: Jan. Anim. p. 270. *caeli* Editt. *ceti* G. *rimare* Popma. *virputatur* W. *carputatur* B. *itur* cor. J.

in Aulularia: *tur, putatur ratio cum argentario.* Putare dicitur purgare, rarefacere. Virg. Georg. lib. II: *finxitque putando.* Putare, aptare. Titinius Fullonibus: *da pensam lanam; qui non reddet tempori Putatam recte, facite ut multetur malo.* Putare, animo disputare. Virg. Aen. lib. VI: *multa putans, sortemque animo miseratus iniquam.* Ennius Thyeste: *ibi quid agat, secum cogitat, parat, putat.* Caecilius Exule: *non haec putas, non haec in corde versantur ti?* Plautus in Amfitryone: *quo id, malum, pacto potest? (nam meum argumentis putet.)* Putare, aestimare. Terentius in Andria: *recte putas.* M. Tullius in Epistolis ad Caesarem lib. I: *quod sapientis homines ac boni putant.* Lucilius lib. XXVIII: *perge amabo ac, si potes, face dignam me ut vobis putem.*

(p. 370.) Piare dicitur impiare, contaminare. Virg. lib. VI: *distulit in seram commissa piacula mortem.* Piare, expiare, purefacere. Virg. lib. VI: *duc nigras pecudes; ea prima piacula sunto.* Piare, condere, consecrare. Virg. lib. VI: *prodigiis acti caelestibus, ossa piabunt.*

Passum, perpessum. Virg. Aen. lib. I: *o passi graviora.* Passum dicitur genus liquoris, quod ex uva passa cogitur. Virg. in Georg. lib. II: *et passo psithia utilior.* Passum, dispersum, solutum. Virg. Aen. lib. I: *crinibus Iliades passis.* Terentius in Formione: *capillus passus, nudus pes, ipsa horrida.* Caecilius inaristosis: *heri vero prospexisse eum expassum domi.*

Parcere est veniam dare. Virg. lib. VI: *parcere subiectis, et debellare superbos.* Lucilius lib. XXX: *quanti vos faciant socii, comparcere possint.*

Passum, extensum, patens; unde et passus dicimus, quod gressibus mutuis pedes patescunt. Ennius Annalium lib. X: *aegro corde, comis, passis late palmis pater;* passis ait palmis, patentibus et extensis. Nevius Efigenia: *passo vel hoc vicinum aquilone hortum fer foras.*

Parcere, servare. Virg. lib. X: *argenti atque auri memoras quae multa talenta, Natis parce tuis.* Lucilius lib. XXVII: *parcat illi maius cui possint, cui fidem esse eximent.*

Pax significantiam habet notam. Virg. lib. VII: *pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni.* Pax, venia. Virg. in Aen. lib. III: *sed votis precibusque iubent exposcere pacem.* Pax, propitiatio. Virg. Aen. lib. III: *exorat pa-* (p. 371.) *cem divum.*

Praestare, facere. M. Tullius de

20 *fingitque* Virg. cfr. p. 308, 20. 462, 7. *depensam .. putam r... multetur malo* Turn. 29, 28. 30, 9. *date pensam* Lips. ant. lect. 5, 15. *facito* Bothe. *faciem* cjLips. prob. Neuk. *cogitet* W. L. *mecum .. puta* Vulg. *putat* 30 G. B. *H... sapientes* Goth. Or. *Virg.* cf. (pag. 370.) p. 284, 15. *duc* cf. p. 245, 26. 10 436, 5. *Caecil.* cf. p. 198, 17. *Synaristosis* cjJ. in el. e Gellio. *aristoteris* B. *sociis ... possunt* cjJDusa. *comas passis palmis lacerantes* 20 cjMerula. *passo velo vicinum Aquilo in portum fert orias* cjMerc. *passo velo vicinam aquilone horiam fer foras* cjJ. *possit* L. G. *magis c. possint .. existiment* Dusa. *qui possint* cjFrut. *sed* cfr. 324, 7. *Exor.* 30 cf. p. 460, 15. *emptori damnum* (pag. 371.)

Officiis lib. III: *emptorem indemnem damno praestari oportere.* Praestare dicitur consuetudine beneficium dare. M. Tullius. Praestare, exhibere. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *tu si meam fidem praestiteris, quod confido te esse facturum.* Et de Officiis lib. III: *nam, cum ex duode lingua nuncupata.* Praestare, antecellere. Virg. lib. XII: *o praestans animi iuvenis.* Sallustius in Catilinae bello: *omnis homines, qui sese student praestare.* Terentius Formione: *vir viro quid praestat?* M. Tullius in Verrem Siciliensi: *nimirum illi non ingenio solum his patronis, sed fortuna etiam praestiterunt.* Lucilius lib. XXVII: *si facies praestat, si corpore corpus.* M. Tullius de Officiis lib. II: *quid enim est, per deos immortalis! optabilius sapientia? quid praestabilius?* Et in Hortensio: *itaque nec in philosophia cuiquam cessit et vitae gravitate praestitit.* Varro Quinquatrubus: *an hoc praestat Herofilius Diogene?* Praestat, utile est. Virg. Aen. lib. III: *praestat Trinacri metas lustrare Pachyni.* Lucilius lib. XXX: *uti pecudem tu, asinumque ut denique nasci Praestiterit.* M. Tullius de Senectute: *ne vos quidem Titi Ponti centurini viris habetis: num idcirco est ille praestantior?*

PIUM dicitur religiosum. Virg. in Georg. lib. III: *di meliora piis.* Pium, castum. Virg. lib. VI: *quique pii vatis.*

PRAECIPERE est iubere vel monere. Virg. lib. XI: *ipsi numerumque* (p. 372.) *modumque carinis Praecipiant.* Et lib. VIIII: *namque ita discedens praeceperat optimus armis Aeneas.* Terentius in Adelfis: *nam quid tu hic agas, Ubi, si quid bene praecipias, nemo obtemperet?* Lucilius lib. XXVI: *porro amici est bene praecipere, tueri, bene praedicare.* M. Tullius de Officiis lib. III: *nec omnino quicquam de eo genere praecipiendum fuisset.* In Hortensio: *praecipiunt haec isti, set facit nemo.* Praecipere, praevenire. Virg. lib. XI: *exultatque animis, et spe iam praecipit hostem.* Et lib. VI: *omnia praecepi atque animo mecum ante peregi.*

PULSATUM significat percussum. Virg. lib. VI: *pulsatusve parens, aut fraus innexa clienti.* M. Tullius de Suppliciis: *lictores circumsistunt valentissimi, et ad pulsandos verberandosque homines exercitatissimi.* Pulsatum, violatum. Virg. lib. XII: *pulsatos referens infecto federe divos.*

PRODUCERE dicitur longius ducere. Virg. Aen. lib. II: *abnegat excisa vitam producere Troia.* Lucilius lib. XXVIII: *et si retinere hunc voles, si longius te producturum et diutius.* M. Tullius de Senectute: *conviviumque vicinorum cotidie conpleto, quod ad multam noctem, quam maxume possumus, vario sermone producimus.* Varro Onos lyras: *valete,*

praestari op. Cic. Or. *ex duodecim tabulis* 10 *satis esset ea praestari quae essent lingua nuncupata* Orell. *itaque* om. W. *est enim, p.* 20 *d., opt...praestantius* Or. *Diogenes* J. *Herophilus* διογενὴς mgJ. *te, ut d. nasci Pr. asinum* Guil. 2, 1. *titi pontificem turini viri* G. B. *Ponti centurionis viris* Klotz. *Tusci est* cjMerc. *praedicere* cj. idem. *isti* (pag. 372.) *sed facit* cjMerc. *isti?* Or. *hoc isti:* fragm. 10 Cic. *quotidie compleo* Klotz. *Valete meque* 20

et me palmulis producite. Producere, prosequi. Virg. lib. VIIII: *nec te tua funera mater Produxi.* Producere, instituere. Terentius in Adelfis: *seni animam primum extinguerem ipsi, qui illud produxit scelus.* Lucilius lib. XXVI: *du-* (p. 373.) *cunt uxores, producunt quibus haec faciant liberos.* Producere, deducere. Terentius in Adelfis: *o, quin egomet produxi.* Producere, foras ducere. Terentius Heautontimorumenon: *produxi ac vendidi.* M. Tullius in Verrem in Frumentaria: *quid opus est Lollio? nemo tuorum amicorum, nemo abs te productus, nemo interrogatus.* Lucilius lib. XXX: *producunt me ad te, tibi me haec ostendere cogunt.*

PROLUVIES et illuvies significantiam habent parem: est inmunditia. Virg. Aen. lib. III: *fedissima ventris Proluvies.* Et: *respicimus. Dira illuvies.* Terentius in Heautont.: *pannis obsita, Neglecta, immunda illuvie.* Proluvium, profusio. Terentius in Adelfis: *quod proluvium? haec subito largitas?*

PROIECTUM dicitur dimissum, derelictum. Virg. lib. VI: *proice tela manu.* Virg. in Bucolicis: *non ego vos posthac, viridi proiectus in antro.* Proiectum, longe iactum, extensum. M. Tullius de Signis: *sed quod erat eius modi loco atque ita proiecta in altum.* Virg. Aen. lib. III: *proiectaque saxa Pachyni Radimus.* M. Tullius de Re publica lib. II: *iustitia foras expectat, et proiecta tota est atque eminet.* Et de Oratore lib. III: *brachium procerius proiectum, quasi quoddam telum orationis.* Proiectum, subtractum. M. Tullius in Filippicis lib. III: *quid? hoc S. C. facit clam te ex urbe proieceris?*

PRAESTRINGERE, obtenebrare. Plautus in Milite glorioso: *praestringat oculorum aciem in acie hostibus.* Praestringere, attingere. M. Tullius de Signis: *ignoscite! rei magnitudo ne* (p. 374.) *breviter praestringere atrocitatem criminis non sinit.* Praestringere, radere. M. Tullius in Filippicis lib. II: *cuius quidem vomere portam Capuae pene praestrinxisti.*

POSCERE, accipere. Varro Parmenone: *in quibus partibus; in argumentis Caecilius poscit palmam, in ethesin Terentius, in sermonibus Plautus.* Poscere significat petere. Virg. lib. XII: *poscit equos gaudetque tuens ante ora frementis.* Plautus in Aulularia: *ubi, si quid poscas, usque ad rabim poscam prius.* Varro Gnoti seauton: *non subsiliis ac*

30 Scal. Cat. p. 233. Popma. *nec tua fun.* (p. 373.) G. B. b. *duc.* cf. p. 560, 23. *faciunt* B. *nemo hoc nescit, nemo t. a.* Klotz. *tibi-* 10 *que haec* cjJDusa. *illuvies* cf. p. 125, 30. 130, 9. 330, 5. *proluvies profusio* G. L. B. b. cf. p. 493, 16. *quae haec* 483. Vulg. 20 *de rep. lib. iii.* cjMerc. locum omittunt Vat. omnes. *foras spectat* G. B. recte Gerlach. Locus e Philippicis laudatus hodie apud Ciceronem nusquam reperitur. *quod hoc sunt.* *facit* B. *si cum fascibus clam* cjMerc. *quid? hoc S. C. fecit, ut clam te ex urbe* 30 *proiceres?* cjRoth. *perstrinxisti* Orell. (p. 374.) *in quib.* cfr. Iac. Nicol. misc. epiph. 8, 9. Turn. 29, 28. *in pathesi Caecilius* cjNic. Loensis, falso Gerl. *ethesi* Popma. *poscans* 10 *prius* L. cf. p. 164, 16. *non subsiliis applaudes et ab aratro p. aratricam* Turn. 29, 28. *subsilies* mgJ. cjM. 1. cf. p. 135, 28. *non subsilis ac plaudis . . poscis* Popma. *astrictam*

plaudes, et ab Arato posces astricam coronam? Poscere, provocare. Virg. lib. VIII: *aut acrem dubites in praelia poscere Turnum.* M. Tullius prima secundae actionis in Verrem: *poscunt maioribus poculis.* Poscere, adversari. Virg. lib. V: *equidem sic poscere ventos Iamdudum et frustra cerno te tendere contra.*

Proferre, palam facere. Lucilius lib. XXVII: *proferat ergo Iam vester ordo scelera, quae in se admiserit.* Proferre, protendere. M. Tullius de Re publica lib. III: *sapientia iubet proferre opes, amplificare divitias.*

Penetrare, cum vi ingredi, sicuti plerumque. Penetrare, exire, proripere. Plautus Trinummo: *quo illic homo foras se penetravit aedibus?*

Pariter, ex aequo. Novius Decuma: *quod profanari modo, si tris menses im in ede, ut pariter dispertiam.* Afranius (p. 375.) Abducta: *dispartiantur patris bona.* Pariter, convenienter. Titinius Praelia: *ne tu istum edepol media extulisti, pariter ut dignus fuit.* Pariter, similiter. Afranius Homine: *tibi In utraque parte pollet et pariter potest.* Pacuvius Nitra: *pariter te esse erga illum video, ut illum te erga scio.* Plautus Aulularia: *his ex se hunc reliquit, qui hic habitat, filium, Pariter moratum, ut pater atque avus eius fuit.*

Posterius dicitur tardius vel secundo. Posterius, minus. Plautus in Asinaria: *posterius istuc dicis, quam credo tibi.*

Postulare intellegitur apertissime quam habeat significantiam, ut est poscere. Terentius in Andria: *alios mores postulat. Dehinc postulo, ut nihil sit morae.* Postulare, velle. Plautus in Asinaria: *ubi opem Pietatem, si istuc more moratam tibi Postulem placere martem tibi quo pacto praecipis?* Idem Aulularia: *nam qui eri ex sententia servire servus postulat.*

Paret, obsequitur. Virg. lib. I: *paret Amor dictis carae genetricis.* Paret, videtur, ostenditur. Virg. lib. X: *cui pecudum fibrae, caeli cui sidera parent.*

Portenta dicuntur, quae aliquid portendunt, ut saepe. Portenta, inania quaedam et irridenda. Cicero Tusculanarum lib. I: *aut quid negoti est haec poetarum et pictorum portenta convincere?*

Protinus ubicumque lectum est, contra usum intellectus communis, quo statim significare creditur, positum invenitur, ut sit p r o t i n u s porro ac sine intermissione, continuo, quod iunctum t e n u s eius significantiam confirmat adverbii. Virgilius namque in quo- (p.376.) cumque loco protenus posuit, sub hoc sensu intellegendum reliquit. Et quoniam nonnulli veterum pro eo, quod pro-

J. 383. *asticam* cjM. 1. *a theatro p.* cjM. 1. *proelia* L. cf. p. 241, 8. *ordo quae in se adm.* B. *scel. in sese vest. qui adm. ordo* cj JDusa. *iubet augere o., a. d., proferre finis* Palimps. Mai. *foras se* Editt. *Naevius* Vulg. J. *profanarim oro ... menses uni cedo* mgJ. *prophana in domo* cjMerc. *mense simine de* G. *sim* om. J. 383. *pariter. Par.* (pag. 375.) Editt. *Nae* Neuk. Herm. *inedia exercuisti* cjHerm. Op. 5. p. 272. *Afran. omnem tibi* B. *Nyptra* Editt. *is qui hic nunc* Miller. *ubi piem* Plaut. cf. p. 151, 13. *martem tibi quoque* B. *istuc memoratam* W. L. *placere mater tibi* J. vulg. *sine int. continua coniunctum* B.

tinus est, protinam vel protenis converterunt, exempla de his necessaria decerpenda sunt. Afranius Epistola: *comissatum protenis recta domum digredimur.* Plautus in Astrava: *dare pedibus protinam sese ab his regionibus.* Idem Curculione, praepositione addita: *ostium ubi prospexi, exinde me ilico protenam dedi;* quasi in longam fugam. Nevius in Colace: *ubi vidi, exanimabiliter timedus pedibus protinam Me dedi;* id est, pedibus longius fugi. Varro etiam de lingua Latina lib. vii: *vel protinam vel protinus continuatione vel praeteritae vel futurae longitudinis* dicit: et tamen quoniam, ut mihi videtur, potest eius adverbii enuntiatio varia, significantia eius mutata pro locis exemplis testibus designanda est. Protinus insequenter, deinceps. Virg. in Georg. lib. iii: *protinus aerii mellis caelestia dona Exsequar.* Et: *protinus Antaeum et Lucam, prima agmina Turni, Persequitur.* Et: *protinus Orsilochum et Buten, duo maxuma Teucrum Corpora.* Et: *protinus aerias Faeacum abscondimus arces.* Protinus, iugiter et continue. Sisenna Historiarum lib. i: *nocte consumpta postero die per incertas vias Eserniam, inde Romam protinus profugerant.* Idem lib. iiii: *castra de panie convertit in montes, ut crebro ferculis protinus procedundo posset intra fines Aesculapiorum pervenire.* Tubero Historiarum lib. i: *si quod a parentibus acceptum protinus antiquae memoriae tradiderunt.* Virg. lib. xii: *huic frater subit Alcanor, fratremque ruentem Sustentat* (p. 377.) *dextra; traiecto missa lacerto Protinus hasta fugit, servatque cruenta tenorem.* Idem: *mos erat Hesperio in Latio, quem protinus urbes Albanae coluere sacrum.* Et lib. iii. Aen.: *haec loca, vi quondam et vasta convulsa ruina (Tantum aevi longinqua valet mutare vetustas) Dissiluisse ferunt, cum protinus utraque tellus Una foret.* Et lib. viiii: *felix, si protinus illum Aequasset nocti ludum in lucemque tulisset.* Protinus, statim. Virg. Aen. lib. iii: *protinus ad regem cursum detorquet Iarbam.* Protinus, longe, porro. Virg. lib. vii: *cornuque recurvo Tartaream intendit vocem, qua protinus omne Intremuit nemus, et silvae insonuere profundae.* Idem Virg. lib. viii: *nam memini Hesione visentem regna sororis Laomedantiadem Priamum, Salamina petentem, Protinus Arcadiae gelidos invisere finis.* Protenus, valde. Virg. in Bucolicis: *en ipse capellas Protenus aeger ago;* ut sit animo et corpore valde aeger: aut, si aliud enuntiat, refertur ad illud, ut sit longe, porro ago. At ipsum Hactenus, licet, ut praepositionem acceperit, ita

(p. 376.) *protinus p.* G. B. *necessario* Carrio 3, 13. *commissa: tum* J. *commissatum* Carrio e Cod. Elnonensi. *protinis* Steph. *Nevius* W. L. G. B. prob Od. Müller. Osann. Hermann. *tamedus ped.* G. B. *protinam Me dedi* Herm. Op. II. p. 279. *continuitatem* mgJ. e Varr. *pr. de cont.* cj Müller ad Varr. 7, 107. *videtur, est eius* cj Merc. *patet eius* cj J. *de planitie* cj J. prob Merc. Havercamp. *Asculanorum* cj J. Merc. *Salapiorum* cj Popma. *antiqui* cj Merc. *antiquum* cj Barth. Adv. 28, 13. p. 1338. *quondam* (p. 377.) cfr. p. 341, 10. *protenus* Virg. semper cfr. p. 244, 11. *Iarban* Heins. e Med. *Hiarbam* G. L. *ipsum tenus* mgJ. cj Merc. *Virg. lib. xi. hactenus acca soror potu. Idem Virg. lib. XI.*

significatione varietur, tamen maxime finem terminumque designat. Virg. in Georg. lib. ii: *hactenus arvorum cultus et sidera caeli.* Idem Virg. lib. xi: *laterum tenus hispida nanti Frons hominem praefert.* Idem lib. ii: *capulo tenus abdidit ensem.* Idem Virg. in Georg. lib. iii: *et crurum tenus a mento palearia pendent.* Idem Virg. in Aen. lib. iii: *et pulchro pectore virgo Pube tenus.*

Plaga spatium amplissimum vel caeli (p. 378.) vel agri. Virg. lib. vii: *in medio dirimit plaga Solis iniqui.* Plagae rursum maculae retiales. Virg. in Aen. lib. iiii: *retia rara, plagae, lato venabula ferro, Massylique ruunt equites.* Plaga aliquando pars lecti, aliquando omnis. Pacuvius Atalanta: *etsi metuo picta de plaga pallam;* ut sit plaga, quae nunc dicimus clavum. Varro Prometheo: *eburneis lectis et plagis sigillatis.* Afranius: *palam facto demea et plagulam de lecto pellis dimitte in ordine.*

Parumper, ut saepe, interim et parvo tempore. Parumper, cito et velociter. Virg. lib. vi: *pulsusque parumper Corde dolor tristi; gaudet cognomine terrae.* Ennius Annali lib. i: *te saneneta precor Venus et genetrix patris nostri, Ut me de caelo visas cognata parumper.* Idem in eodem: *indotuetur ibi lupus femina, conspicit omnis: In campo celeri passu praemens parumper Conicit in silvam sese.*

INCIPIT PER R. LITTERAM.

Restare dicitur superesse. Terentius in Andria: *restat Chremes, Qui mihi exorandus est.* M. Tullius de Senectute: *nec cum aequalibus solum, qui pauci admodum restant, sed cum vestra etiam aetate.* Virg. lib. ii: *aut quid iam misero mihi denique restat?* Restare, resistere. Virg. Aen. lib. iii: *hospes? Hoc solum nomen quoniam de coniuge restat.* M. Tullius de Finibus bonorum et malorum: *nullam quaerentes voluptatem. Stoici restant.*

Religio est deorum cultura. Virg. Aen. lib. vii: *religione patrum multos servata per annos.* Religiosos quo- (p. 379.) que dies infames vel infaustos lib. xi. Commentariorum Grammaticorum Nigidius appellavit. M. Tullius ad Atticum non: *maiores nostri funestiorem diem esse voluerunt Aliensis pugnae, quod orbis captae; quod hoc malum ex illo: itaque aliter religiosus etiam nunc dies,*

laterum B.G. cf. p. 535, 28. *plagae, lato*)pag. 378.) cf. p. 369, 14. *et simitu* cjMerc. Vulg. defendit Palm. p. 163. *picta plaga p.* Turn. 29, 23. *pietate plaga palam* J. *picta de pallam* mgJ. *sigillatis* cf. Turn. 29, 28. *demet et plagilam facito* mgJ. M. *demito* mgJ. *palam facto demetet plagi iam* B. *pallam, fac, cito! deme meam et ....pellis dim. ordine* Neuk. de divortio. *Pallam' Farcto deme, et..pallis demitte ordine* Palm. p. 163. *Pallam facito, Demea . . d. l. p. dem. in ord.* Bothe. *te nunc sancta precor* Col. et Merula. *endotuetur* cjGifan. p. 330. *endotuetur ubi l. . . amneis. Hinc campum premens parumper* Col. *conspicit ambos* cjCol. *Hinc campum . . permensa* cjCol. probGronov. ad Liv. 38, 17. *endotuetur ibus l. f. c. omneis In campo c. p. praesto esse p.* Merula. *p. iam adm.* Klotz. cfr. Leopard. 18, 20. *reliosos* W. cf. Gell. 4, 9. *nono* vulg. Le- (p. 379.) opard. 18, 20. Turn. 30, 9. *Alienis* W. L. *quam urbis captae . . alter religios.* cjLeopard.

aliter in vulgus. **Religio**, metus vel sollicitudo. Varro Ἀνθροποιτόλι, περὶ γενεθλιακῆς: *non fit thesauris, non auro pectus solutum, Non auris demunt animis curas ac religiones Persarum montes, non atria divites Crassi.* Lucretius lib. I: *humana ante oculos fede cum vita iaceret In terris, oppressa gravi sub religione.* Virg. lib. VIII: *iam tum religio pavidos terrebat agrestis Dira loci.* Terentius in Andria: *dignus es Cum tua religione, odium. nodum in scirpo quaeris.* Lucilius lib. XXVIIII: *anno vertente dies tetri, miseri ac religiosi.* M. Tullius de Officiis lib. II: *item est habendum religioni nocentem aliquando, modo nefarium impiumque, defendere.*

Rarum consuetudine infrequens significat. Virg. Aen. lib. VIII: *qua rara est acies interlucetque corona.* M. Tullius de Officiis lib. I: *sit ad hoc genus castigandi raro invitique veniamus.* Rarum, electum. Virg. in Georg. lib. IIII: *hic rarum tamen in dulis holus.*

Ruere, decipi. M. Tullius de Officiis lib. III: *si hoc non est, emptore pati ruere et per venditorem in maximam fraudem incurrere?* Ruere rursum significat cadere. Virg. Aen. lib. II: *ruit alto a culmine Troia.* M. Tullius de Suppliciis: *quae cum accidunt, nemo est, quin intellegat, ruere illam rem* (p. 380.) *publicam.* Ruere, effundi. Virg. lib. VI: *unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllae.* Idem Virg. in Georg. lib. III: *ruit arduus aether.* Ruere, irruere sine cautela. Virg. lib. X: *quo moriture ruis, maioraque viribus audes?* Lucilius lib. XXX: *ruis hoc, et colligis omnia furtim.* Ruere, eruere, levare. Virg. lib. XI: *et confusa ruebant Ossa focis.* Idem Aen. lib. II: *totumque a sedibus imis Una eurusque notusque ruunt.* Ruere, diruere, complanare. Virg. Georg. lib. I: *quid dicam, iacto qui semine comminus arva Insequitur, cumulosque ruit male pinguis arenae?* Terentius in Adelfis: *ciceros ruerem, agerem, raperem, tunderem et prosternerem.* Ruere, erigere, extollere. Virgilius lib. II: *et ruit atram Ad caelum picea crassus caligine nubem.* Et Aen. lib. II: *vertitur interea caelum, et ruit oceano nox.* Ruere, dividere. Virg. Aen. lib. I: *spumas salis aere ruebant.*

Rigidum significat frigidum. Virg. in Georg. lib. II: *tellurem borea rigidam spirante moveri.* Rigidum, erectum. Virg. in Bucolicis: *tunc rigidas motare cacumina quercus.* Et Georg. lib. I: *et curvae rigidum falces formantur in ensem.* Rigidum, durum. Virg. Georg. lib. III:

ex Epp. ad Att. IX. *alter in v.* Turn. 30,29. *in v. ignotus* cjLeop. Orell. *ΑΝΘΡΟΠΟΓΓΟΛΙ* 10 G. cfr. Turn. 29, 2. *pectu' solutum* N. *animis demunt .. relligiones .. diviti'* Scal. Cat. p. 233. *non avaris de demunt animis* A. *avaris* om. cjJ. 383. Popma. Turn. 29, 2. *diviti'* cjV. D. *Croesi* cjCamerarius, non improbLips. Ep. quaest. 1, 4. *divitis atria* 20 Popma. cf. p. 314, 28. 326, 33. *aliquando et nefarium* Cic. olim. *modo ne nefar.* G. vulg. *veniemus* Or. *in dumis olus* Vulg. *per errorem* Cic. Or. probMerc. *si hoc mores pati tempore ruere et perditorem* B. *vend. max.* 30 msPalat. prGebh. *ruis haec* Dusa. (p. 380.) cfr. p. 273, 27. *adelfis: ceteros* Editt. 10 *vertitur* cfr. p. 328, 17. *movere* Virg. 20 probMerc. *nutare* J. *formantur* etiam Serv. ad Aen. 12, 504. *conflantur* Virg. *caeduntque*

vestesque rigescunt Indutae, ceduntque securibus humida vina.

Relatum dicitur perlatum, dictum a M. Tullio ad Caesarem iuniorem lib. I: *sed haec videbimus, cum legati responsa retulerint.* Relatum, conversum. Virg. lib. XI: *multa dies variusque labor mutabilis aevi Rettulit in melius.* (p. 381.) Reddere, reponere. Plautus Mustellaria: *tempestas venit, Confringit tegulas imbricesque: ibi Dominus indiligens reddere alias nevult.* Reddere dicitur acceptum restituere. Terentius in Formione: *si quis quid reddit, magna habenda est gratia.* Reddere, facere. Lucilius lib. XXVIIII: *pluteos excutit, tectaque et testudines reddet.* Reddere, advehi. Virg. lib. VI: *redditus his primum terris.* Reddere, exponere et dare. Plautus in Aulularia: *tibi ego rationem reddam, stimulorum seges?*

Remi sunt navales pedes, sicuti plerumque. Remus remigis Virgilii auctoritate possumus dicere; ut in lib. V: *quam deinde Cloanthus Consequitur, melior remis; sed pondere pinus Tarda tenet.*

Referre, recensere. Virg. in Bucolicis: *cogere donec oves stabulis numerumque referre iussit.* Referre, ascribere. Varro Eumenidibus: *forenses decernunt, ut existimatio nomen meum in sanorum numerum referat.* Referre significat perferre, indicare. Virg. Aen. lib. II: *referes ergo haec, et nuntius ibis Pelidae genitori.* Lucilius lib. XXVI: *quod is intellegebar, posse haud paucos retuli.* Referre, ostendere. Lucretius lib. I: *unde refert novus dictor, quis possit oriri, Quid nequeat.* Referre, revocare. Virg. lib. XI: *ille pedem referens et inutilis, inque ligatus Cedebat.* M. Tullius de Signis: *cum iam satis perspexisse videretur, tollere incipiunt, ut referrent.* Idem de Officiis lib. II: *ut eo, unde digressa est, referat.* Plautus in Asinaria: *quo magis te capessis, aestus te in portum refert.* Referre, reddere. Virg. lib. VIII: *o mihi prae-* (p. 382.) *teritos referat si Iuppiter annos! Qualis eram.* Lucilius lib. XXVIII: *quod te intromisi, gratiam referat mihi.*

Rimari dicitur scrutari, quaerere. Virg. lib. XI: *et partis rimatur apertas.* Idem lib. VII: *quod cuique repertum Rimanti, telum ira facit.* Pacuvius Athalanta: *cum incultos pervestigans inrimare sinus.* Accius Ilione: *aut stagnorum humorem rimarem loca.* Varro Lege Menia: *admirantes, quod sereno lumine Comuisset, oculis caeli rimari plagas.* Rimari, expleri. Virg. lib. VI: *rimaturque oculis habitatque sub*

30 Virg. cf. p. 272, 9. *viderimus* fragm. *variique* Virg. Med. a m. 1. Heins. Wagner. Forb. *variusque* multi Codd. Macrob. 6, 2. (p. 381.) Brunck. cf. p. 395, 20. *remi* cf. p. 10 461, 30. *remus regis* B. G. *quem* vulg. cf. p. 270, 10. *censere* L. G. B. cf. p. 265, 2. cf. 20 p. 285, 24. *intellegebat* vulg. *posse haud* 30 cjFrDusa. *novus victor* Vulg. *egressa* mgJ. Orelli. *quo magis capessis* B. cf. p. 247, 11. 266, 10. *quam m. te in altum c. tam ae.* Miller. *referas* cjJDusa. *cum inculta* mgJ. (p. 382.) *rimaris s.* B. *rimare* G. *inrimaret* cjGerlach. *accuius ilione* L. *Pacuvius* cjRoth. *humidorum* cjVoss. *avium stagn.* cjBothe 2. *dumosa rimari* cjDüntz. *rimarem loco* G. B. *minia* G. 10 L. cf. p. 369, 10. *rimare* Popma. *conuisset* B. *tonuisset* vulg. *Nos adm. . . ton.* Bentl. ad Hor. Od. 1. 34, 6. *invictae* mgJ. cf. p. 505

alto Pectore. Rimari, inhabitare. Virg. Georg. lib. I: *dulcibus in stagnis rimantur prata Cahystri*.

Rumpere significantiam habet manifestam. Virg. lib. x: *rumpimus invitae tua vincula;* ut plerumque. Rumpere, defetigare. Terentius in Hecyra: *ut me ambulando rumperet?* Afranius in Epistola: *ego misera risu clandestino rumpier*. Lucilius lib. xxx: *quae quondam populi oris aures pectora rumpit*. Idem lib. xxvii: *contentum, cum me ruperint, summa omnia fecerim*. Rumpere, dissicere. Virg. in Bucolicis: *frigidus in pratis cantando rumpitur anguis*. Rumpere, retentum proferre, diu tacita dicere. Virg. lib. x: *quid me alta silentia cogis Rumpere?* Terentius in Eunucho: *iamne rumpere hoc mihi lacet gaudium?* Rumpere, introire. Terentius in Eunucho: *cesso huc introrumpere?*

Rogare, poscere. Lucilius lib. xxvi: *ferri tantum si roget me, non dem, quantum auri petit; Si secubitet, si quoque* (p. 383.) *a me, quae roget, non impetret*. Plautus in Asinaria: *spectandum ne cui aullum det, neque roget*. Rogare dicitur deprecari, poscere. M. Tullius in Verrinis in Divinatione: *rogare et orare, ne eos supplices aspernaret*. Virg. Aen. lib. vii: *litusque rogamus Innocuum*. Rogare, quaerere, scitari. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *roga ipsum, quem ad modum ego eum Arimini acceperim*. Terentius in Andria: *accedo ad pedissequas, Quae sit, rogo*. Rogare, instituere. M. Tullius in Filippicis lib. II: *ego ad eam belli civilis causam attuli; ego leges perniciosas rogavi*. Lucilius lib. xxvii: *consilium patriae, legumque oriundus rogator*.

Remissum, laetum. M. Tullius de Oratore: *quis umquam res praeter huc tragicas paene comice, tristis remisse*. Remissum significat concessum. Virg. lib. x: *manibus et cineri, si qua est ea cura, remitto*. Remissum, missum. Lucilius lib. xxviiii: *cohibet domi Maestus se, Albinus repudium quod filiae Remisit*. Remittere, delectare. M. Tullius in Hortensio: *quaero enim, non quibus intendam rebus animum, sed quibus relaxem ac remittam*. Idem de Senectute: *sed tamen est senis sermo quietus ac remissus*.

Recedere, promittere, polliceri. Varro Vimarce: *ebrius es, Marce; Odyssian enim Homeri ruminari incipis, cum peri tropon scripturum te Seio re-*

15. *miseri sub cland*. B. *visu et* Schegkius. *rumperer* J. 383. *rumpier* MsFabri. *foris aures* mgJ. *populi oreas* cjGuil. 2, 2. *popularibus auris, p. rupit* cjJDusa. *contentu cum eruperint* G. cf. p. 82, 10. *ruperint* B. *contemptum cum me ruperim* J. *tu Lucillum credis contentum* mgJ. *anguis* cfr. p. 311, 6. *cogis r.* cf. p. 182, 29. *iacet hoc gaud.* B. *licet gaud.* vulg. *introrumpere* Ter. opt. Mss. *concesso huc* B. *ferri etc.* cf. p. 366, 21. *si se cupiet sic..rogat* cjGuil. 2, 9. *si se cupit et si quoque* Dusa. *si se rupit sic quoq..*, *quod rogat* cjFrut. ap. Grut. II. p. 818. *annulum* vulgo cf. p. 402, 18. *Di-* (p. 383.) *vinatione* cf. p. 360, 33. *ne illos..aspernarer* Klotz. *Caes.* cf. p. 323, 26 et 239, 22. *ad illum* Orell. *progator* L.W. *rogator* G. vulg. *quis* cf. p. 313, 31. *leges praeter* J. al. *res* mgJ. *Lucil.* cf. p. 330, 30. *coh. et d.* Dusa. *filiae* cf. p. 329, 3. *sed qui* G. B. *RECIPERE*

ceperis. Recipere, extinguere, prosternere. Virg. lib. VIIII: *totum cui comminus ensem Condidit assurgenti, et multa morte recepit.* Recipere dictum est datum accipere. Recipere, accipere. M. Tullius de Officiis lib. III: *Cyrsilum* (p. 384.) *quendam suadentem, ut in urbe maneret Xersemque reciperent, lapidibus obruerunt.* Varro Meleagris: *quem idcirco terra non cepit, et caelum recipit.* Recipere, revocare. Lucilius lib. XXVIIII: *primum ex adverso si quod est caenaculum, Quo recipiat te.* Virg. Aen. lib. II: *sic effata, recepit Ad sese.* M. Tullius de Officiis lib. III: *qui cum ad diem se recepisset, admiratum eorum fidem tyrannus.* Recipere, exceptum facere. Plautus Trinummo: *ubi nunc adulescens habet? Posticulum hoc recepit, cum aedis venderet.* Cicero de Oratore lib. II: *et dicis te, cum aedes vendere, ne in putes quidem et caesis olum tibi paternum recepisse.*

Redundare, redire. Redundare, abundare, superesse. Lucilius lib. XXVIII: *primo redundant aurum ac thesauri patent.* M. Tullius de Officiis lib. III: *nunc fugientes conspectum sceleratorum, quibus omnia redundant.* Et in Hortensio: *tum intellegas, quam illud non sit necessarium, quod redundat.*

Redire manifestam habet significantiam, ut Terentius in Andria: *redeo inde iratus atque aegre ferens.* Redire, referri, revocari. Lucilius lib. XXVII: *si non tamen ad te hoc redivit, tu hoc carebis commodo.* Virg. Georg. lib. II: *redit agricolis labor actus in orbem.*

Rursus significat iterum. Virg. Aen. lib. II: *rursus in arma feror.* Rursus, retro. Virg. in Georg. lib. III: *rursus cura patrum cadere.* Varro Andabatis: *mortales multi rursus ac prorsus meant.* Ennius Andromeda: *rursus prorsus reciprocat fluctus feram.* (p. 385.)

Rumor, ut plerumque, opinio est. Sallustius Historiarum lib. II: *ad hoc rumoribus adversa in pravitatem, secunda in casum, fortunam in temeritatem declinando corrumpebant.* Rumor, favor, auxiliatio. Virg. lib. VIII: *ergo iter inceptum peragunt rumore secundo;* hoc est, prospero favore et auxilio fluminis. Fenestella Annali lib. XXII: *itaque ut magistratum tribuni inierunt, C. Cato, turbulentus adulescens et audax, nec imparatus ad deiciendum, initionibus assiduis invideat et Ptolemeo, qui iam*

vulgo. *Varro VI. marce* B. *Varro in Marco* Lips. V. L. 1, 9. et sic ubique. *Bimarco* cjV. D. *Odysseam* Popma. περὶ τρόπων cf. p. 480, 24. *comminus* Virg. *Cyrsilum* cf. p. 349, (pag. 384.) 23. *quondam* W. *manerent* vulg. *cooperuerunt* Orell. *caepit* G. L. cf. p. 253, 4. *si quo* L. m. 2. *quod rec. te* B. *adiratum* G. L. B. cf. p. 54, 15. *in rutis ... solium* Cic. *caesi solum* B. *redundat aurum* b. Dusa. *huc redibit* cjMerc. *si nondum tamen* mgJ. al. ap. Dusam. *si tamen non* J. *si tamen hoc ad te non r. hoc c.* Dusa. *Multi mortales* Turn. 29, 2. *porsus* W. bis. cf. p. 165, 11. *fera* cjBergk. (pag. 385.) *fortia in* cjV. D. ap. Merc. *inceptum celerant imparatus ad dicendum* Vulg. *initio concionibus a. invidebat* cjJ. *contionibus* cjMerc. *Ptol. simul qui* G. *invidiam paranti concitare* cjMerc. *legio reddit virumore ruinas ferre domos* B. *reditus* alii ap. Col. cjJ. *ruinas Mox auferre domos ....* Col. *reditus r. r. M. a. domos* (reliq. om.) Merula.

profectus ex urbe erat, et Publio Lentulo consuli, paranti iam iter, cogitare secundo quidem populi rumore coepit. Ennius Annali lib. VII: *legio redditu rumore ruinas Mox auferre domos populi rumore secundo.*

INCIPIT PER S. LITTERAM.

SUBLATUM, susceptum. Virg. lib. VIIII: *Troiaeque labores Sublatum erudiit.* Sublatum dicimus remotum. Virg. lib. XII: *sine me haec haud mollia fatu Sublatis aperire dolis.* M. Tullius in Filippicis lib. I: *non modo regno, sed etiam regni timore sublato.* Lucilius lib. XXX: *sublatus pudor omnis, licentia, fenus refertur.* M. Tullius de Officiis lib. III: *sustulit, quos obtare intellegebat.* Sublatum, erectum. Virg. lib. V: *sublataque procul dextra conexa coruscat.* Terentius Hecyra: *quia paulum vobis accessit pecuniae, Sublati animi sunt.* Lucilius lib. XXX: *hic ut muscipulae tantae atque ut scorpius cauda Sublata.* M. Tullius in Hortensio: *eloquentia tueri, quam tu in caelum, Hortensi, credo, ut ipse cum* (p.386.) *ea simul ascenderis, sustulisse.*

SUFFICIT significat consuetudine sat est. Virg. Aen. lib. XII: *idque dudum terga dabant palantia Teucri, Sufficit.* Sufficit, subministrat. Virg. in Aen. lib. II: *ipse pater Danais animos viresque secundas Sufficit.* Sufficit, durat. Virg. lib. V: *nec nos obniti contra, nec tendere tantum Sufficimus.* Et lib. VIIII: *nec sufficit umbo Ictibus.* Sufficere, ab inficiendo. M. Tullius in Hortensio: *ut hi, qui convivi purpuram vo, sufficiunt prius sanae medicamentis quibusdam.*

SUSPENSUM, placidum, silens. Terentius in Formione: *hoc ubi ego audivi, ad fores Suspenso gradu placide ire perrexi.* Suspensum dicitur alte ligatum. M. Tullius in Verrem: *caput obnubito, arbor infelici suspenditur.* Virg. lib. V: *quo tendant ferrum, malo suspendit ab alto.* Suspensum, sollicitum. Virg. Aen. lib. II: *suspensi Erypilum scitatum oracula Foebi Mittimus.* M. Tullius in Filippicis lib. VII: *aberat a sententia, suspensus a curis maioribus.*

SPECIES dicitur effigies, facies. Livius Egisthi: *iamne oculos specie laetaviri optabili?* Species, factum, spectaculum. Virg. in Aen. lib. II: *non tulit hanc speciem furiata mente Coroebus.* Species, imago. M. Tullius de Officiis lib. III: *tum sit is, quia his bonum iudicet, quod honestum; quae autem huic repugnent specie quadam utilitatis.* Species, pulchritudo. Varro Eumenidibus: *quae*

Mox auferre d...secundo: Hunc v. Fenestellae esse vidit Merula p. 447. prob Wagner et Forbiger ad Aen. 8, 90. cf. p. 319, 27. *regno quod pertuleramus, sed* Orell. *obst. arbitrabatur* Or. cf. p. 327, 17. *muscipula tenta* vulg. cf. p. 266, 3. 181, 31. *musc. tentae atque ut scorpiu'* Turn. *eloquentiam* Vulg. *caelum* ante M. fragm. Or. *caelo* M. *ascen* (p 386.) *deres, sustulisses* Vulg. al. *iamque diu* mgJ. *suffecit* Virg. *iniiciendo* J. *inficiendo* mgJ. *qui concubili purpuram vos sufficiunt* B. *conbibi* G. *uti qui combibi p. volunt, sufficiunt pr. lanam medicamentis quibusdam* cjJ. ex 321, 18. *Verrem* cf. Cic. p. Rabir. Perd. 4, 13. *aberrat* Vulg. *laeta viro optabile* 471. 383. *oculis* J. *laetavisti* Merc. *id solum bonum...h. sit, quae* Orell. *aetas quae vestis* Turn. 30, 9. Popma. cf. Scal.

casta vestis, aetas quae adulescentium, Quae teneris species?

Segne dicitur tardum. Virg. in Georg. lib. iii: *en age, segnes Rumpe moras.* (p.387.) Segne, dissimile. Virg. Aen. lib. iiii: *haud illo segnior ibat Aeneas.*

Saltus consuetudine a saliendo dicitur. Virg. lib. viii: *tum demum praeceps saltu sese omnibus armis In fluvium dedit.* Saltus, campi spatium. Virg. in Georg. lib. iii: *saltibus in vacuis pascunt, et plena secundum Flumina.*

Subicere est subtus iacere, supponere. Virg. Georg. lib. iiii: *et ramea costis Subiciunt fragmenta.* Et lib. xi: *caudamque remulcens Subiecit pavitantem utero.* M. Tullius in Filippicis lib. ii: *cervicisque suas ei subiecit securi, qua multi minoribus in peccatis occiderunt.* Subicere, susum iacere, excrescere. Virg. in Bucolicis: *quantum vere novo viridis se subicit alnus.* Et in Georgicon lib. iiii: *ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit.* Et lib. xii: *aut corpora saltu Subiciunt in equos.*

Servare, liberare. Virg. Aen. lib. iii: *servatum ex undis Strofadum me littora primum Accipiunt.* Servare dicitur custodire, tueri. Virg. in Aen. lib. ii: *servate domum, servate nepotem.* Et lib. vii: *sola domum et tantas servabat filia sedes.* Servare, sollicite et suspiciose observare. Lucilius lib. xxx: *quid servas, quo eam, quid agam? quid id attinet ad te?* Plautus in Asinaria: *tuus servus servet, Venerine eas det, an vero.* Virg. in Georg. lib. i: *quod superest, caeli menses et sidera serva;* quod est Menandri: *τηρῶ τὸν Δία νοντατιοχω.* Servare, inhabitare, possidere. Virg. in Georg. lib. iiii: *centum quae silvas, centum quae flumina servant.* Et: *immanem ante pedes hydrum moritura puella Servantem ri-* (p. 388.) *pas.* Servare, tenere. Virg. lib. vii: *curvam servans sub imagine falcem.*

Supremum significat extremum. Virg. lib. xi: *qui supremum comitentur honorem.* Supremum, susum altum. Virg. in Georg. lib. iiii: *clamore supremos Implerunt montis.* Terentius in Adelfis: *pro supreme Iuppiter.* Plautus Amfitryone: *ut Iovis supremi multis hostis pacem petam.*

Saevum, iratum. Virg. Aen. lib. i: *et saevum ambobus Achillen.* Saevum dicitur immite. Virg. Aen. lib. i: *saevae memorem Iunonis ob iram.* Lucilius lib. xxx: *et saevo ac duro in bello multo optimus hostis.* Idem lib. xxvi: *quodque te in te in tranquillum ex saevis transfer tempestatibus.* Saevum, forte. Virg. Aen. lib. i: *saevus ubi Eacidae telo iacet Haector.* Saevum, potens. Virg. Aen.

Cat. p. 233. cf. p. 119, 16. 267, 9. *quae tenebris spec.* B. *mores* W. cfr. p. 55, 29. (pag. 387.) *pascant* Vulgo cf. p. 389, 21. 10 *cervicesque* J. Orell. *qui multi* J. *occide-* 20 *rant* mgJ. *Virg.* cfr. p. 169, 4. *quid adtinet* G. B. b. *tuus sermo* J. *tuus servus servae tuae nerinae* B. *an viro* M. *τηρω* 30 *τον ηλιον ταποχω* MsVict. *τηρῶ τὸν δία τὸν αἰγίοχον* ms. Turn. 29, 2. *Δία ὄντα* Roth. *Δί᾽ ὄντ᾽ Αἰγίοχον* cjGerl.; de ι producto cf. Spohn de extr. parte Odyss. p. 175. *servare* cf. p. 329, 11. cf. p. 460, 15. (p. 388.) *saevae* cf. p. 285, 6. *optimus hastis* cjGuil. 10 2, 2. coll. p. 462, 28. *quod quae te* J. *ex eius transfer t.* B. *quodque te vitae in tr.* al. (inq. Dusa) mgJ. probGerlach. *transfers*

lib. I: *non illi imperium pelagi saevumque tridentem, Sed mihi sorte datum.* Saevum, durum. Virg. lib. V: *cum saevo e scopulo multa vix arte revulsus.* Lucilius lib. XXX: *idque tuis factis saevis et tristibus dictis.*

Superare est vincere. Terentius in Eunucho: *superat ipsam Thaidem.* Virg. in Bucolicis: *quid, si idem certet Foebum superare canendo?* Superare, abundare. Virg. in Georg. lib. I: *si superant foetus, pariter frumenta sequentur.* Superare, vivere, superesse. Virg. in Aen. lib. III: *quid puer Ascanius? superatne et vescitur aura?* Et Aen. lib. II: *satis una superque Vidimus excidia, et* (p.389.) *captae superavimus urbi.* Superare, superesse. Virg. Georg. lib. III: *praeterea, superat gregibus cum laeta iuventus.* Superare, ascendere. Virg. in Georg. lib. III: *superant montis, et flumina tranant.* Et: *gravido superant vix ubere limen.* Superare, occidere. Virg. Aen. lib. I: *clam ferro incautum superat.*

Stratum significat iacens. Virg. Georg. lib. IIII: *sternunt se somno diversae in litore focae.* Stratum, deiectum. Virg. lib. X: *sternitur infelix Acron.* Et in Bucolicis: *strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma.* Stratum, placatum, lenitum. Virg. in Bucolicis: *et omne tibi stratum silet aequor.* Stratum, tectum. Virg. in Georg. lib. III: *et multarum stipula filicumque maniplis Sternere subter.* Et Aen. lib. VIII: *sternitur omne solum telis.* Stratum, compositum, exstructum. Virg. in Aen. lib. I: *miratur portas strepitumque et strata viarum.*

Secundum est numero aut ordine secundum. Secundum, iuxta. Virg. in Georg. lib. III: *saltibus in vacuis pascunt, et plena secundum Flumina.* Secundum, prosperum. Virg. lib. X: *et servare modum, rebus sublata secundis.* M. Tullius de Officiis lib. I: *sic homines secundis rebus effrenatos sibique supra.* Terentius Heautont.: *si mihi secundae res de amore meo essent.* M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II: *scriptum erat equestre praelium valde secundum; in his autem potius adversum.* Secundum, lene vel placidum. Virg. Georg. lib. III: *mersusque secundo defluit amni.*

Summissum significat humile. M. Tullius de Officiis lib. I: *neque summissum aetale et neque se ecferentem.* (p. 390.) Virg. Aen. lib. III: *summissi petimus terram, et vox fertur.* Summittere, subdere, supponere. Lucilius lib. XXVIII: *summittas alios, si quos possis, censeas.* Summittere, dimittere. Virg. in Bucolicis: *pascite, ut ante, bovis pueri, et submittite tauros.* Idem in Georg. lib. III: *tu modo, quos in spem statuis summittere gentis.*

20 cjFrDusa. *saevis factis* Dusa. *tuis saevis dictis ac trist. factu* vel *factis* cjGuil. im- (pag. 389.) probFrDusa. *Interea* Virg. cfr. p. 433, 22. *iuventas* Virg. *tranant* cf. 514, 10 2. *strata* cf. p. 526, 23. *et nunc omne* B. Virg. *multa duram* Virg. *sternitur* cfr. 20 p. 420, 10. cf. p. 331, 22. *pascunt* cfr. p. 387, 7. *sibique praefidentes* Cic. *autem* om. cjOrell. *quin p. adv.* fragm. *missusque* 30 Virg. *submissum etalemet n.* B. *subm. et abiectum n.* Cic. *submissi* cf. p. 367, (p. 390.) 12. *posse* v. c. Dusae. *censeo* cjJDusa. *boves pueri subm... statues subm.* Virg. *Varro* cf. Scal. Catal. p. 282. ubi haec v. collocat post

Severum, triste. Varro Eumenidibus: *tertia poenarum infamia, stans nexa in vulgi pectore, fluctuanti intonsa coma, sordida vestitu, ore severo.* Severum significat grave, censorium. Virg. lib. vii: *Romulidis Tatioque seni Curibusque severis.* Severum, asperum, trucem. M. Tullius in Hortensio: *aliud ex silvis severum et triste.* Virg. lib. vii: *qui tetricae orentis rupes, montemque severum.* Severum, saevum, implacidum, vitabile. Virg. in Georg. lib. iii: *invidia infelix furias amnemque severum Cocyti metuet.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *et qui perindulgens in patrem, idem acerbe severus inquit filium.*

Solvere usu significat enodare. Virg. lib. vii: *solvite crinalis vittas, capite orgia mecum!* Solvere, debitum reddere. Sallustius in Catilinae bello: *argentum aere solutum est.* M. Tullius in Verrem Divinatione: *pro quo frumento pecunia omnis soluta non est.* Solvere, dimittere. Virg. Georg. lib. iii: *solve mares; mitte in Venerem pecuaria primus.* Solvere, a curis liberum esse. Virg. Georg. lib. ii: *risuque soluto.* Idem Aen. lib. i: *solvite corde metum, Teucri.* Solvere, contempnere, despicere. Virg. Aen. lib. iiii: *solvitque pudorem.* Solvere, excipere. Virg. lib. x: *nec populos solvo.*

Superbum, arrogans, truculentum, asperum. (p. 391.) Virg. Aen. lib. iii: *stirpis Achilleae fastus iuvenemque superbum.* Idem lib. x: *te, Turne, superbum Caede nova quaerens.* Superbum, vitabile. Virg. lib. viii: *foribusque affixa superbis Ora virum tristi pendebant pallida tabo.* Superbum, elatum, altum. Virg. Georg. lib. iii: *et gressus glomerare superbos.* Idem lib. vii: *vina potens Tiburque superbum.* Superbum, ornatum. Virg. Aen. lib. ii: *barbarico postes auro spoliisque superbi, Procubuere.* Superbum, opulentum. Virg. lib. viiii: *simul ense superbum Rhamnetem aggreditur, qui forte tapetibus altis Exstructus.* Superbo, iniquo. Virg. lib. viii: *quos illi bello profugos egere superbo.*

Stare consistere omnium consensu dicitur. Virg. in Georg. lib. iii: *stare loco nescit.* Plautus Amfitryone: *ita statim ad signa omnia.* Stare iterum horrere significat. Titinius Veliterna: *atque illud ante partum comedet, fundi stabunt sentibus.* Caecilius Syracusi: *hic amet, familiae fame pereant, ager autem stet sentibus.* Virg. Aen. lib. xii: *iam pulvere caelum Stare videt.* Stare, erigi, prominere. Lucilius lib. xxviii: *hic corpus solidum invenies, hic stare papyllas Pectore marmoreo.* Stare, fidem habere. M. Tullius de Offi-

295, 26. item Popma. *in fama stans* B. *infamia stans* Scal. Popma. *fluctuatim* Editt. vett. cfr. Herm. Elem. p. 389. *fluitanti* cj Herm. altera. cf. Cuiac. ad Dig. III. tit. 1. cp. 2. *vulgi in ore* cj Gerl. *Hortens.* p. 409, 17. *orantis* W. L. *horrentis* Vulg. cfr. p. 181, 15. *invidia* cf. p. 326, 14. *in filium* Cic. *in quo fil.* B. G. *solve* cf. p. 348, 13. *stirpis* cf. p. 458, 30. *te T.* cf. p. 240, (p. 391.) 23. *Virg. Georg.* cf. p. 106, 28. 295, 19. 330, 18. *Atina potens* Virg. *simul* cf. p. 342, 16. *sup. in.* cf. p. 243, 17. *statim stant signa* Vulg. cf. p. 393, 12. *Syracusis* cj Turn. *Syracusiis* Spengel, J. in el. *fame* om.

ciis lib. III: *facere promissa, astare conventis, reddere deposita.* Stare, valere et constare et fixum esse. Varro Flaxtabulis, *περὶ ἐπαρχιῶν: atque si addam, quanta misericordia mea heredibus meis stet, quod miseros sublevaverim.* Virg. lib. X: *stat sua cuique dies.* Et lib. II: *stat casus renovare omnes.* (p. 392.) Stat etiam plenum est. Lucilius Satyrarum lib. V: *interea stat sentibus pectus.* Virg. in Bucolicis: *stant et iuniperi, et castaneae hirsutae.* Varro Eumenidibus: *denique quis sanus est avarus? cui si stet terra id traditus orbis, Furando tamen ac morbo stimulatus eodem, Ex sese ipse aliquid quaerat cogatque peculi.* Sisenna lib. VIII: *caelum caligine stat.*

Spissum densum dicimus. Virg. in Georg. lib. II: *sin in sua posse negabunt Ire loca, et scrobibus superavit terra repletis: Spissus ager.* Cicero de Oratore lib. II: *et principia tarda sunt, et exitus tamen spissi et producti esse debent.* Spissum significat tarde. Caecilius Dardano: *nihil ego spei credo, omnis res spissas facit.* Titinius Gemina: *longus sermo habetur; revortetur spissa.* Afranius Incendio: *itaque spissum videtur fieri; non possum domi Meum virum expectare, quem mihi studeo iamdudum dari.* Idem Matertera: *quod defessa expectando domi Sedi, quod spisso venire visum est mani mihi.* Plautus Poenulo: *eheu! quam ego habui ariolos aruspices: quia quid bene promittunt, perspisso evenit; Id quod mali promittunt, praesentari est.* Nevius Gymnastico: *at enim tu nimis spisse atque tarde incedis.* Turpilius Caneforo: *ita est; verum aut facile est venire illi, ubi spissa est sapientia: Spissum est iter; adipisci aut posse, nisi cum magna miseria.* Mysteriis: *nascimur enim spissius, quam emorimur: vix duo homines decem mensibus edolatum unum reddunt puerum: contra una pestilentia, austica acies puncta temporis inmanis acervos facit.* Et Peritplus lib. II: *περὶ φιλοσοφίας: et ne erraremus; ec-* (p. 393.) *tropas esse multas, omnino totum esse, sed spissum iter.* Pacuvius Hermiona: *habet hoc senectus in se, cum pigra est ipsa, ut spisse omnia videantur confieri.*

Statim mox dicitur. Cicero in Verrinis: *statim Messanam litteras dedit, ut Alesinus ad se Dio continuo veniret.* Statim producta prima syllaba a stando,

Speng. *familia ei fame perbitat* Bothe 2. *depereant* cjBeier ad Cic. Off. 2. p. 281. 30 *quanti..quot miseros* cjGuil. 3, 18. *stat* (p. 392.) *causas* W. *sentibus fundus* mg J. ex Donat. in Ter. Andr. sed distinguit Dusa. *pectus* habet Gell. 8, 5. *Eum.* cf. p. 264, 20. *sanus? cui...traditur* Popma. *cui stet* G. *cui est et ter.* B. *frudando* cjPopma. 10 *nihil rei ego cr.* G. B. *nil* Speng. *spissa facit* B. *inçenidio* W. *possunt* G. L. A. 526. 20 Steph. cf. Turn. 29, 2. *spectando* G. B. *qui b. pr.* B. *perspisso evitant* B. *qui m.* B. *exspectans* Steph. *visus* Bothe, Neuk. *quos ego* J. *quam ego* mgJ. *illo, ubi ipsa* cjLips. Ep. q. 5, 2. *ubi si ita est* G. B. *ubi sita est* cjRoth. *invenire ille cui...haud potest* cjFaber. *haut possis* cjLips. *περιπλοῦ* 30 *lib. 3.* Turn. 29, 2. *περιπλῷ περὶ φιλοσοφίας* Ms. J. anim. p. 270. *exstrophas* W. (p. 393.) cf. Turn. 29, 2. *tutum* Turn. Popma. *ipsa sit, sp. ut videantur om. ei confieri* Bothe 2. cf. p. 254, 4. *Amf.* cf. p. 391, 19. *qui* 10

perseveranter et aequaliter significat. Terentius: *bina talenta Capiebam statim.* Plautus Amfitryone: *nec recedit loco, quin statim rem gerat.* Idem in eadem: *ita statim stant signa omnia.* Ennius Aiace: *qui rem cum Achivis gesserunt statim.* Afranius Augure: *quamquam non istis exercetur in locis Hic noster delaborat cum puer statim.*

Superstites dicimus, qui supersint mortuis. Superstites veteres ponebant incolumes. Terentius Andria: *deos quaeso, ut sit superstes.* Plautus Asinaria: *sicuti tum vis unicum natum tuae Superesse vitae, sospitem et superstitem.* Virg. lib. x: *liceat superesse nepotem.* Accius Alcemeone: *suos deseruit liberos, superstites sunt.*

Spurcum, saevum vel sanguinarium. Afranius Divortio: *mulier; novercae nomen huc adde impium. Spurca gingivestigia aut dici potest.* Lucilius Satyrarum lib. IIII: *Aserninus fuit Flaccorum unae quidam Samnis, spurcus homo, vita illa dignus locoque; Cum Pacedeiano componitur, optimus multo Post homines natus gladiator qui fuit unus.* Afranius Fratris: *commemorabo, ostendam illius facta et spurcitia improbi.* (p. 394.) Idem Divortio: *o dignum facinus: adulescentis optumas, Bene convenientes, concordes cum vires, Repente viduas facias spurcitia patris!* Varro lib. xx. Rerum humanarum: *ne quis lectorem spurcum hominem liberum prehendere iussisse velit.* Spurcum, vehemens, asperum. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *cum iter facerem ad hiquiiam Claternam tempestate spurcissima.* Varro Eumenidibus: *nunc de te, inquit, meliusculam spem habeo, qui rem spurcissimam gustare noluerim.* Spurcum significat obscenum et impurum et lutulentum. Plautus Asinaria: *tot noctes reddat spurcas, quot puras habuerit.* Pomponius Prostibulo: *quae pedibus nubere poterant, equites sperant spurcae.* Spurcum etiam fetidum. Plautus Menechmis: *nec isto loco spurcatur nasum odore inlutibili.* Lucretius lib. VI: *deinde videre licet, quam multae homini res Acriter infestu sensu, spurcae gravisque.* Idem

res cjLips. ep. q. 4, 19. *Phryges tum A. cesserunt st.* cjDelr. *gesserat* (i. e. Aiax) cj Col. *sed labore iam statim puer* Bothe 2. *spurca ignea e vestigio* Herm. Op. V. p. 279. *spurca ingeni e vest.* Bothe 2. *spurcae gingivae* mgJ. *Flaccoram* W. cf. Turn. 29, 2. *una equidem* G. B. *flacco quidam fuit Samn.* b. *Flacco ore, una equidem* J. 583. *f. o. Amunius quidam* cjJ. *ac una equidem aure* cjJDusa. *Flacco ore aequeque Samnis* alii ante Parrhas. *Flaccorum munere quidam* cjTurn. 29, 2. Lips. Saturn. 2, 11. Parrhas. ap. Grut. I. p. 814. cfr. p. 257, 17. *Pacidiano* 583. *Placideiano hic comp. o. longe* Dusa. *spurcitiam* mgJ. Bothe, Neuk. *spurca* A. 526. Steph. J. *o indig.* Delr. ad (p. 394.) Sen. Hippol. 620. *indign. o fac.* Taubm. ad Pl. Stich. 1. 2. 73. perperam utrumque Gerl. *ad. qui opt.* Mur. V. L. 18, 10. *concordesque cum* J. Mur. Taub. Neuk. *cum viris* Cuiac. *facias* codd. mgJ. M. *faciat* Mur. J. Neuk. Cuiac. *factas* cjGerl. *spurcities* Taubm. Bothe, Neuk. *spurcitia et probris* Mur. Cuiac. Paratitl. ad Dig. l. XLIII. tit. I. cp. 30. *ne quis lict.* Vulgo. *Claternam* L. G. B. J. Goth. impr. Or. *athi qui iam aternam* W. *Attaliam Atarna* cjJun. impr. Merc. *Appia via matutina* cjMerc. *ad Hirtium Claternam* cjRoth. *Aquileia Clat.* cjGerlach. *nolueris* cjMerc. Popma. *peditibus* Ms. Casaub. Bothe, Munk.

lib. vi: *ad contra nobis caenum taeterrima cum sit Spurcitiis, idem subrutunda videtur.* **Lucilius** lib. xi: *praetor noster adhuc, quam spurcus ore, quod omnis Extra castra, ut stercus, foras eiecit ad unum.* **Idem** lib. xxviii: *quaeque aspectu sunt spurca et odore.*

Siccum dicitur aridum et sine humore. **Virg.** lib. v: *summa petit scopuli, siccaque in rupe sedit.* **Siccum, exercitum. Lucilius** lib. xxvi: *cum stadio in gymnasio in duplici corpus siccassem pilas.* **Siccum dicitur et sobrium, madidum. Plautus Asinaria:** *siccum, frugi, continentem, amantem uxoris maxime.* **Idem Pseudulo:** *vino modo cupidae estis; Eo vos vestrosque adeo panticis madefacta-* **(p. 395.)** *tis, cum ego sim hic siccus.* **Cicero Academicorum** lib. ii: *alios adultis, alius lentibus, alius eugris, alius siccis, alius vinulentis.* **Varro Cato vel de liberis educandis:** *Persae propter exercitationes puerilis modicas eo se consueti corpore siccitatem, ut neque spuerentur neque emungerentur, suflatove corpore essent.* **Siccum, firmum. M. Tullius de Senectute:** *nullo imbri, nullo frigore adduci, ut capite operto sit; summam esse in eo corporis siccitatem.*

Seges est frumenti fructus. **Virg. Aen.** lib. ii: *in segetem veluti cum flamma, furentibus austris.* **Segetem, terram. M. Tullius in Hortensio:** *ut enim segetis agricolae subigunt aratris multo antequam serant.* **Segetem etiam ipsam terram dicimus. Virg. Georg.** lib. iiii: *nec pecori oportuna seges, nec commoda Baccho.* **Et in Aen.** lib. iii: *arebant herbae, et victum seges aegra negabat.* **Plautus Aulularia:** *tibi ego rationem reddam, stimulorum seges?* **id est, in qua stimuli eripi possunt. Accius Oenomao:** *fer te ante auroram, radiorum ardentem indicem, Cum somno in segetem agrestis cornutos cient, Ut rorulentas terras ferro fidas Proscindant glebasquae arvo ex molli excitent.* **Idem Andromeda:** *quod beneficium aut sterili in segete, rex, te obesse intellegis.* **Lucilius Satyrarum** lib. vii: *solam auram adversam segetem*

20 *eadem suibus haec munda* **Forb.** *spurco est ore* **cjJDusa.** *qui est spurcus ore* **cjGerl.** *cum studio in g. duplici* **Dusa.** *cum in st. in g. et d.* (i. e. crassiore) **Palm.** p. **251.** *c. st. in gym. dupl.* (i. e. *δίαυλος*) *c. siccassem* 30 *et pila* **cjGerl.** *sobrium immadidum* **Ms. Cuiac. NFabri. SVictoris.** *non madidum* **cjMerc.** *inauditum* **Vulg.** *inavidum* **cjMerc.** (p. 395.) **prior.** *madefacitis* **Miller.** *sentibus* **1496.** *alius senibus, a. ae. a. sanis, a. siccis* **1511. A. Goth.** fragm. *senibus* **J. Cic.** prob **Merc.** *exerc.* cf. **481, 16.** *eam sunt consecuti corporis* **Vulg.** *inflatove* **cjCosta.** cf. p. **246,** 10 **26.** *agricolae* cf. **401, 9.** cf. p. **381, 10.** 20 *st. erigi* in **mgJ.** *Oenomao* cf. **Scal. 113. Turn. 29, 2.** *ardentum i. e. s. in s. agrestes* **Scal.** conj. p. **61.** *aurorae r. ardentem ind. E somno..cornu concitent..ferro putridas* (vel *prositas*)..*glebasque ex arvo m. e.* **cjJ.** *forte ante a. r. ardentem..cum sono in..ror. ferro terras uvidas..glebasque arvo ex* **cjTurn. 29, 2.** *cum e somno..cornutos cient..ferre perfidas P. glebasque...exsuscitent* **cjFrut.** ap. **Grut. V.** p. **385.** *forte..ardentum..cum somno..ciet Ut..ferre perfidas Pr. glebasque* **Gif.** p. **402.** *forte..ardentum..cum e somno ..agrestes c. cient..f. rosidas* **cj. Lips.** a. l. **5, 22.** *f. rosidas Pr. gl. arvoque ex.* **Scal.** *obsesse* (i. e. *obsevisse*) **cjGuil. 1, 6. Frut.** ap. **Gr. II.** p. **843. V.** p. **385.** *haut in sterili seg. te obs.* **Schopp.** ad **Priap.** p. **7.** *solem* **G.** *satumque* **cjFrDusa.** *ἄμμον μετρεῖς*

immutasse statumque. Varro *ἀμοιμεμεις, περὶ φιλαργυρία: etenim quibus seges praebeat domum, escam, potionem, quid desideremus?*

Sumere est accipere, tollere. Virg. lib. x: *sume pater.* Sallustius in Iugur- (p. 396.) thae bello: *epistolam, super caput in pulvino temere positam, sumit.* M. Tullius de Signis: *iste unum quodque vas sumere in manus, laudare, mirari.* Lucilius lib. xxviii: *omnia viscatis manibus leget, omnia, Crede mihi, presse auferet omnis.* Et Plautus Aulularia: *non equidem ego qua voluptate sumsi neque tetigi.* Sumere, suscipere. Lucilius lib. xxvi: *hunc laborem sumas, laudem qui tibi ac fructum ferat.* Cicero de Finibus bonorum et malorum lib. ii: *verum hoc loco sumo, de verbis his eandem vim voluptatis.* Sumere etiam significat eligere. Lucilius Satyrarum lib. iii: *et spatium curando corpore honestum Sumemus.* Plautus Aulularia: *Silvani lucus extra murum est avius, Creber salictu opletus; ibi summam locum.* Lucilius Satyrarum lib. x: *honorum est iudicium crassis, ut discribimus ante, Hoc est, quid sumam, quid non, in quoque locemus.* Et lib. xviiii: *sume diem, qui est visus tibi pulcherrimus unus.* Sallustius in Iugurthae bello: *scilicet, ut in tanta re, ignarus omnium trepide festinet, sumat aliquem ex populo monitorem officii sui.* M. Tullius in Hortensio: *quare velim dari mihi, Luculle, iubeas indicem tragicorum, ut sumam, qui forte mihi desunt.* Sumere, conducere. M. Tullius de Officiis lib. iii: *quoad enim perventum est eo, quo sumpta vis est, non domini est navis, sed navigantium.*

Sufferre est sustinere. Virg. Aen. lib. ii: *nec claustra nec ipsi Custodes sufferre valent.* Accius Myrmidonibus: *ego, me non peccasse, plane ostendam aut poenas sufferam.* Sufferre significat dedere vel supponere. Plautus Casina: *intro ad uxorem meam, suffe-* (p. 397.) *ramquae et meum tergum ob iniuriam.* Idem Poenulo: *ut enim, ubi mihi vapulandum sit, tu sorium sufferas.* Accius Nyptegressia: *aut ego illum eripiam, aut illi poena sufferam.* Afranius Prodigo: *nam me pudet it ubi mecum loquitur Numerius: Aliquid suffero Grece, irridet me ilico.*

Surgere, crescere, augere. Virg. in Georg. lib. i: *quis sine nec potuere seri nec surgere messes.* Idem Aen. lib. iiii: *Ascanium surgentem et spes heredis Iuli Respice.* Surgere, erigi. Sallustius

30 cjJ. e vestig. Ms. Popma. prob. Merc. *ἄλλοις μέλεις* cjTurn. 29, 2. e vestig. veteris (p.396.) Cod. *ἀμοῦ μενεῖς* cjRoth. *supra* mgJ. *in manus sumere* Klotz. *omnia sumet, crede* Vulg. cfr. p. 332, 31. *prae se aget ac feret omnia* cjJDusa. *presse res auferet omnes* cj Popma ad Varr. p. 322. probGerl. cf. 121, 10 25. *eandem certe vim v.* Or. *corpori* Dusa. *bonorum* cjJDusa. *Crassis* Dusa. prGerlach. *horum e. i. Cr. uti scr.* cjRoth. *descriusimus* cjJDusa. *trepidet* Sal. *si qui forte* 20 fragm. Or. *perv. sit* Cic. Or. *sumpta navis* Cic. *neque ipsi* Virg. *ut poenas* cjV. D. 30 *ad uxorem eam* cjGerl. *sufferamque* (p. 397.) *ei* Plaut. *vapul. est* Miller. *corium* Plaut. *Nyctegersia* J. *Nyctegresia* Merc. *Clytemnestra* A. cf. Vater. ad Eur. Rhes. p. XV. sq. *aut illum ego rapiam aut* Bothe 2. *at ego* J. *ut illi* mgJ. *poenam* J. *poenas* Merc. *it* om. G. L. J. Herm. *aliquid si suffero* Neuk.

Historiarum lib. v: *sella surgere, caput aperire solitum.* Terentius in Adelfis: *ut triduo hoc perpetuo prorsum e lecto nequeat surgere.* Virg. lib. viii: *surgit et, aetherii spectans orientia solis Lumina.*

Sacrum est sacratum vel religiosum. Virg. lib. vi: *Cererique sacrum Poleboeten.* Et in lib. vii: *sceptrumque sacerque tiaras.* Sacrum etiam scelestum et detestabile; ita et consecratum. Afranius Fratribus: *o sacrum succurram et malum!* Plautus Poenulo: *vendit eas crinis, et nutricem et virginis Praesenti argento homini, si leno est homo, Quantum hominum terras sustinet, sacerrimo.* Virgilius: *auri sacra fames!* Lucilius Satyrarum lib. xv: *ac de istos sacer illoto colfos ax sirofenix Quid facere est solitus?* Turpilius Demetrio: *setiam me irridens, pessime ac sacerrime?* Idem India: *abhinc triennium sacerrimum domicilium hoc quidam contulit leno.* Varro Lege Minia: *signati sacra esse desierunt, posteaquam homines sunt facti.*

(p. 398.) Saucii dicuntur proprie vulnerati, non mesti, sicuti vult consuetudo. Accius Foenissis: *ubi nunc vestra moenia omnis sauciosConvisit, ut curentur diligentius.* Turpilius Epiclero: *patrocinantem ubi factum audiverit saucius.* Sallustius Hist. lib. ii: *avidisque, ita promptis ducibus, ut Metellus ictu tragulae sauciaretur.* Virg. in Aen. lib. ii: *qualis mugitus, fugit cum saucius aram Taurus.* Et lib. vii: *saucius at quadrupes nota intra tecta refugit.* Varro de vita P. R. lib. iiii: *itaque multis civibus ex utraque parte sauciis, multis occisis fugatur.*

Supplicium dicebatur damnatio vel poena. Virg. in Aen. lib. iiii: *medii, si quid pia numina possunt, Supplicia hausurum scopulis.* Supplicium rursus supplicatio. Sallustius in Catilinae bello: *in suppliciis deorum magnifici.* Accius Epigona: *nunc pergamus suppliciis placans caelitum aras expleam.* Afranius Fratres: *nullam profecto accessi ad aram, quin deos Supliciis, sumptu, vatis, donis, precibus, plorans, obsecrans, Nequiquam defetigarem.*

Samium est testeum. Lucilius Satyrarum lib. xiii: *et non pauperitiae Samio curtoque catino.* M. Tullius de Re publica lib. iii: *et non pauper uti oratio*, et in lib. vi: *Laeli, quam omnes habemus in manibus, quam simpuia pontificum diis immortalibus grata sint Samiaequae, ut hi scribit, cappudines.* Samium rursum acutum; unde et samiare dicimus acuere, quod in Samo

10 *sufferre* cjHerm. op. V. p. 285. *Polyphoeten* 20 Virg. *scurram* vulg. *v. has omnes* Miller. *terra* vulg. *sacerrimũm* cjCosta. *saxyrophoenix* B. *audistis sacer ille τόχος Syphax Syr.* mgJ. *isto sacer illoto collo ac Syroph.* cjTurn. 29, 2. *isto sacer ille tocoglyfos ac S.* cjRoth 30 prGerlach. *huc q.* Turn. *signa tum sacra* cjLips. Ant. lect. 1, 18. *signata* 583. Frut. Popma. *h. facti s. sacri* cjFrut. ap. Gr. II. (p. 398.) p. 841. *obit nunc* cjMerc. *Patroclum autem ubi f. audierit saucium* cjLips. ep. q. 5, 2. *ita promptis* cf. p. 553, 27. *epigono* G. L. *erigono* B. *Erigona* cjM. *Epigonis* 10 Bothe, Bergk. *pergamus ut* mgJ. *pergam ut* cjFrut. ap. Gr. II. p. 844. *fratribus* A. 20 526. Steph. J. *fratriis* mgJ. *votis* cjBong. ad Just. 62, 37. *sympuviis* cjV. D. *extat oratio Laelii q. . . sympina pont. . . sint samiaeque, ut is scribit, capedines* cjJ. adiutus Ms. ita in Animadv. p. 92. a. 1556. *si imperia pont. . .*

hoc genus artis polleat. Lucilius Satyrarum lib. vii: *hanc ubi vult male habere, ulcisci pro cele eius, Testam sumit homo Samiam, ibi an uno telo inquit, Praecidit* (p. 399.) *caulem, testisque una amputat ambo.*

Spernere, fastidire. Virg. Aen. lib. iiii: *comitemne sororem Sprevisti moriens?* Terentius in Andria: *tot modis contemtus, spretus? facta, transacta omnia.* Spernere rursum segregare. Ennius Haectoris Lytris: *melius est virtute eius; nam saepe virtutem mali Nanciscuntur; ius atque ecum se a malis spernit procul.*

Subdere, supputare. Terentius in Adelfis: *numquam ita quisquam bene subducta ratione ad vitam fuit.* Lucilius Satyrarum lib. xxviiii: *eodem uno hi modo errationes subduceret suas.* M. Tullius in Hortensio: *non et sine ea cogitatione ineundis subducendisque rationibus.* Idem de Finibus bonorum et malorum: *qui autem esse potest, nisi te amor ipre ceperit? quod non subducta utilitatis ratione effici solet.* Subducere est surripere. Turpilius Lyndia: *ego interim in turba foras Subduxi cum hac me.* Virg. in Bucolicis: *et sucus pecori et lac subducitur agnis.* Terentius in Eunucho: *ubi primum potuerit, se illi subducet, scio.* Lucilius lib. xxx: *neu qui te ignoro famulis subducere.* M. Tullius in Hortensio: *an cum videat me et meos comites, fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam, constantiam, gravitatem, fidem, ipsa se subducat?* Subducere etiam susum ducere, levare. Turpilius Paraterusa: *cum antehac videbam stare tristis, turbido Vultu, subductis cum superciliis, senes.* Varro Heuren ae lopas to ponia περὶ καθηκόντων: *ego unus scilicet antiquorum hominum subductis superciliis dicam ταμησιονουν ἔχων.* Sallustius in Iugurthae bello: *dein cunctos* (p. 400.) *pleno gradu in collem subducit.* Virg. in Bucolicis: *qua se subducere colles Incipiunt.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *huic ille: classem Lacedaemoniorum, quae subducta esset ad Cytaeum, clam incendi posse.* Plautus in Aulularia: *ut in puteo cenam coquam: Inde coctam sursum subducemus corbulis.*

Stupidus est obstupefactus. Stupidus, stultus et iniquus. Varro περὶ ἐαγωγῆς: *Andromeda, vincta et proposita cito, non debuit pari suo, homini stupidissimo, in os spuere vitam?*

Suspicere est susum aspicere. Virg.

sine samio quae ut his 526. J. *simpula .... samiaeque cappedines* Turn. 29, 2. *procellae eius* J. *samia mibia nuno telo .. praecedit caulem testisque* B. *pro sceleribus* cjGerlach. *pro scelere eius .. sibique illico telo Praecidit .. testisque* cjJDusa. *humo samiam* Dusa. *mihi iam nunc telo inquit praecidi c.* cjGerlach. (pag. 399.) *inquit* om. cjJDusa. *praecessit* J. *listris* W. cf. Frut. et Guil. 3, 3. *virtutem .. spernit pr.* cjFrut. ap. Gr. II. p. 813. V. p. 385. *virtute ius* Guil. Scal. ad Varr. R. R. 2. p. 74. *virtute* (i. e. *robore.*) *nascuntur* W. *SUBDUCERE supp.* J. M. *rationes subd.* J. *qui a. e. poteris* Or. *amor ipse* Merc. cf. p. 331, 25. *quis te ignoret* J. *nequit te ignaro* cjGerlach. *εὗρεν ἡ λοπὰς τὸ πῶμα περὶ καθηκόντων ἢ γεγαμηκότων* Scal. cf. Turn. 29, 2. *π. τῶν μιμητων* cjPopma. *Θάλητος νσῦν ἔχων* Turn. 29, 2. *ταμιεῖον συνέχων* J. Popma. *τὰ μητίνου νοῦν ἔχων* mgJ. *Gytheum* mgJ. (p. 400.)

lib. I: *et fastigia suspicit urbis*. Varro Agathone: *et pueri in aedibus saepius pedibus offensant, dum recentes musteos in carnario fluitare suspiciunt*. Suspicere est suspectum habere. Sallustius in Iugurthae bello: *per idem tempus Bomilcar, cuius impulsu Iugurtha deditionem, quam metu deseruit, inceperat, suspectus regi et eum suspiciens, novas res cupere, ac perniciem eius dolum quaerere*. Virg. Aen. lib. II: *suspectaque dona Praecipitare iubet*. Et Cicero de Oratore: *quo prudentia hominibus grata est, lingua suspecta*.

Subigere, acuere. Virg. lib. VII: *subiguntque in cote secures*. Subigere, exercere, mollire. Cicero de Oratore lib. II: *subacto mihi ingenio opus est, ut agro non semel arato, sed novato et iterato*. Subigere est superare et sub dicione habere. Virg. Aen. lib. I: *ternaque transierint Rutulis hiberna subactis*. Sisenna Historiarum lib. IIII: *terrore perturbatam multitudinem subigunt*. Subigere, exarare. M. Tullius de Senectute: *cum autem admiraretur Lysander pro-* (p. 401) *ceritatem arborum et derectos ordines et humum subactam atque puram*. Subigere, mollire vel exercere. Virg. Georg. lib. II: *aut scrobibus mandet mutata subactis*. Lucilius lib. XXX: *an ego te acuam atque animosam Tessalam, ut indomitam frenis subigam ante domemque?* M. Tullius in Hortensio: *ut enim segetis agricolae subigunt aratris multo ante quam serant*. Et de Senectute: *sed etiam ipsius terrae vis ac natura delectat; quae cum gremio mollito et subacto sparsum semen excepit*. Varro Sesqulixe: *antequam mitia subactus aliquot annis erat*. Subigere, cogere. Virg. in Georg. lib. III: *et saepe superbos Cornibus inter se subigit decernere amantis*. Et lib. VI: *castigatque auditque dolos subigitque fateri*. Lucilius lib. XXX: *tune iugo iungas me ante, et succedere aratro Invitum, et glebas subigas proscindere ferro?* Plautus Mercatore: *mirum, quid me subigitaret*.

Summum significat, quod omnibus sit altius. Virg. in Aen. lib. III: *summoque ulularunt vertice Nymfae*. Idem lib. XII: *apicem tamen incita summum Hasta tulit, summasque exti vertice cristas*. Summum, proximum. Cicero Tusculanarum lib. I: *summam aquam attinget senectus siti Tantalus*. Summum, extremum. Virg. Aen. lib. II: *venit summa dies et ineluctabile tempus Dardaniae*. Lucilius lib. XXVI *isculitate summa, scabie summa,*

ceto, non d. patri cjJ. Popma. *expuere* G. L. *exspuere* J. 583. Popma. *ped. offensum* G. cf. Turn. 28, 12. qui intelligit de caseis recentibus. *dum nefrendes musteos* (i. e. *testiculos ovium*) Popma. *et ipse eum* Sal. *quod prud.* Cic. *et proceritates arb. et dir.* (pag. 401.) *in quincuncem o.* Klotz. *subicere* W. *te acrem atque* Dusa. *te equam* cjMerc. *an equam te acr m* cjTurn. 28, 8. probGerl. de amica acri et superba. *ante ergo Trinariam atque a. Thessaliam indomitam fr. subigantque domentque Bellando* cjJ. e Ms. ad p. 233. *et indomitam* probM. Gerlach. *segetes* fr. cf. 395, 15. *ac subacto* Kl. *a. militia* cjM. *subig.* cf. p. 285, 29. *castigat aud.* W. cf. p. 251, 27. *invitam* Guil. 2, 1. *quin me* M. *subagitaret* J. *hasta tulit summasque excussit vertice cristas* J. M. *attingens enectus* vulg. XXVII. *squalitate* M. cf. p. 126, 5. 226, 6. *valet. opt.* ante M. fr.

in erumna obrutam. M. Tullius in Hortensio: *vixit ad summam senectutem optuma valetudine.* Summum, gloriosum, laudabile. Virg. lib. VIII: *mene* (p.402.) *igitur socium summis adiunge rebus, Nise, fugis?* Ennius Andromaca haec malo: *annos multos longique ab domo, Bellum gerentes summum, summa industria.*

Spectare, dirigere. Lucilius lib. XXX: *quid sibi vult, quare fit, ut intravorsus aetate Spectent atque ferant vestigia sed omnia prorsus?* M. Tullius de Officiis lib. III: *ad extremum, si ad perniciem patris re spectabit, patriae salutem anteponam et saluti patris.* Spectare est videre. Virg. in Georg. lib. I: *heu magnum alterius frustra spectabis acervum.* Lucretius lib. II: *et terrae magnum alterius spectare laborem.* Virg. lib. XII: *sedeant spectentque Latini!* M. Tullius in Hortensio: *caeli signorum admirabilem ordinem insatiabilemque pulchritudinem magis spectat.* Spectare, inspicere, cavere. Plautus in Asinaria: *spectandum ne cui anulum det, neque roget.* Spectare, probare. Cicero Tusculanarum lib. V: *non igitur ex singulis vocibus philosophi spectandi sunt.* Terentius Prologo Andriae: *spectandae an exigendae sint vobis prius.* Virg. lib. VIII: *sunt nobis forti bello Pectora, sunt animi et rebus spectata iuventus.* M. Tullius de Officiis lib. II: *qui, simul ac iuvenis esse coeperunt, magna spectare atque ad ea rectis studiis debent contendere.* Varro Gnoti seauton: *qui sint secundum naturam perfecti homines, ut non modo eos spectemus, sed etiam imitemur.*

Stringere, percutere. Virg. in Aen. lib. X: *atque animum patriae strinxit pietatis imago.* Stringere, nudare vel exserere. Virg. in Aen. lib. XI: *strictum rotat acer Lucagus ensem.* Stringere, rarefacere, excidere. (p. 403.) Virg. in Bucolicis: *hic, ubi densas Agricolae stringunt frondes.* Et in Georg. lib. II: *tunc stringe comas, tunc brachia tonde.* Stringere, decerpere. Virg. in Georg. lib. I: *sed tamen et quernas glandes tunc stringere tempus, Et lauri bacas.* Varro de Re rustica lib. I: *quod non solum* celeriter praeterire *stringit vacam, sed etiam ram glubit.* Stringere, radere. Virg. lib. VIII: *ego sum, pleno quem flumine cernis Stringentem ripas.* Stringere, vulnerare. Virg. lib. VIII: *hunc primo levis hasta Themillae Strinxerat.*

Succedere dicitur in alterius locum venire. Virg. lib. X: *interea soror alma monet succedere Lauso Turnum.* M. Tullius de Officiis lib. III: *at, qui quodam veneno perficiat, ut veros heredes moveat, in eorum locum ipse succedat?* Succedere, ingredi. Virg. lib. VIII: *et nostris*

(pag. 402.) *haec malos annos multosque* Col. *male annos multos* mgJ. *Andromacha aechmalotide* cjRoth. αἰχμαλώτῳ cjGerlach. *fit, introvorsus ut ad te . . se omnia* Gif. p. 440. *intus versus et ad te* cjTurn. 30, 9. cf. 303, 17. *se omnia* cjTurn. Dusa. *v. et omnia* Guil. 2, 1. al. ap. Dusam. *patriae res . . anteponet* Cic. *e terra* Forb. *spectant* fragm. *Asin.* cf. p. 383, 2. *atque roget* mgJ. Terent. cf. p. 291, 2. *spectandi . . exigendi* W. *fortia* Virg. *Ii simul . . . iuvenes . . . et ad* Orell. *qui sunt* Popma. *tum . . tum* Virg. (pag. 403.) *strigit vacant* W. *bacam . . . . ramum* M. *noceat, qui quodam quasi veneno* Orell.

succede paenatibus hospes! Afranius Excepto: *audite, pueri, pauca; vos succedite.*

Subit, in memoriam reducitur. Virg. Aen. lib. ii: *subit deserta Creusa.* Subire significat ingredi. Virg. lib. viii: *haec, inquit, limina victor Alcides subiit.* Lucilius lib. xxviii: *pueri praeterea nostris qui subeant iubet.* Subire, succedere. Varro Sexagesi: *in quarum locum subierunt inquilinae impietas, perfidia, impudicitia.* Subire, subdere, supponere. Virg. lib. x: *Aeneae subiit mucronem, ipsumque morando Sustinuit.* Subire, nasci, succrescere. Virg. in Georg. lib. i: *ne subeant herbae, neu pulvere victa fatiscat.* Subire, aggredi, succedere. Virg. (p. 404.) lib. viii: *Cadumque Herbaesumque subit.* Subire, respondere, resistere. M. Tullius in Verrem Divinatione: *poterisne eius orationi subire?*

Secare dicitur excidere. Virg. lib. viii: *qualis Nereia Dato et Galatea secant spumantem pectore pontum.* Secare, sequi, unde et sectatores bonorum sectoris dicti sunt. Virgilius lib. x: *quae cuique est fortuna hodie, quam quisque secat spem.*

Squalidum, sicuti plerumque, dicitur sordidum. Virg. in Aen. lib. ii: *squalentem barbam, et concretos sanguine crinis.* Squalidum, fulgens. Virg. lib. x: *per tunicam squalentem auro, latus haurit apertum.*

Scitum, eligans. Terentius in Andria: *per ecastor scitus puer est natus Pamphilo.* M. Tullius in Verrem actione Siciliensium: *ut etiam nos, qui rudes harum rerum sumus, intellegere possumus, scite facta et venuste.*

Sedet significationem habet claram. Virg. lib. viiii: *Turnus sacrata valle sedebat.* Sedet, placet. Virg. lib. v: *idque pio sedet Aenae, probat auctor Acestes.*

Sustulit est susum tulit, erexit. Virg. Aen. lib. ii: *sustulit exutas vinclis ad sidera palmas.* Sustulit, abstulit. M. Tullius Filippicarum lib. x: *eos, qui regni nomen sustulerint, deserendos putatis.* Virg. in Georg. lib. i: *sustulerit fragilis calamos silvamque sonantem.*

Spargere significat destillare vel guttatim fundere. Virg. lib. xii: *spargit rapida ungula rores Sanguineos.* Idem lib. iiii: *spargens umida mella* (p. 405.) *soporiferumque papaver.* Spargere, madefacere. Lucilius lib. xviiii: *latere pendens, saxa spargens tabo, sanie et sanguine atro.* Virgilius: *spumant aspargine cautes.* Spargere, separare. Virg. in Georg. lib. iiii: *diversum latos iuvenem sparsere per auras.* Spargere, inplere. Virg. Aen. lib. viiii: *et iam prima novo spargebat lumine terras.* Spargere, gut-

20 *pueris* cjFrDusa. *orationem sub.* J. cfr. (pag. 404.) Arus. Mess. p. 259. Lind. *per* 10 *tun.* cfr. p. 319, 25. 452, 27. *possimus* 20 G. L. *sustulit* cfr. p. 300, 6. *humida* 30 cf. p. 405, 10. 220, 9. xxviii: *latere* G. (pag. 405.) cfr. Cic. Tusc. I. §. 107. qui ex Ennii Thyeste laudat. Columna putat Lucilium in Sat. haec Enniana verba inseruisse. *sanie* om. J. Dusa. *discerptum* … *agros* Virg. cfr. p. 404, 33. 220, 9. 10 *si Soc.* L. J. 583. Dusa. *si Socratis amores in* al. ap. Dusam. al. in mgJ. *Si Socr. est in amore adolesc. m. p. f.; s. ac si nihil a.* cjGebh. p. 65. *sic Socratis amores in ad.*

tatim fundere. Virg. Aen. lib. IIII: *spargens humida mella.*

SIGNARE est designare, ostendere. Lucilius lib. XXVIIII: *sic Socrates in amore et in adulescentulis meliore paulo facie signat nihilque amaret.* Signare, imprimere. Virg. Georg. lib. III: *et summo vestigia pulvere signent.* Signare, discernere, separare. Lucilius lib. XVIIII: *nam ut discrimen non facit neque signat linea alba.*

SOLIDI significatio manifesta est. Virg. lib. VI: *solidoque adamante columnae.* Solidum, continuum, iuge. Varro Sesqulixe: *navibus duodecim dum profectum decem annos solidos errasse.*

SUBNIXUM, subditum. Virg. Aen. lib. III: *iuvenemque superbum, Servitio enixae, tulimus.* Subnixum. Virg. Aen. lib. IIII: *Meonia mentum mitram crinemque madentem Subnixus, rapto potitur.* Subnixum, sublime; hoc est, susum nixum. Caelius Annali lib. I: *ea Latini subnixo animo ex victoria inerti consilium ineunt.*

INCIPIT PER T. LITTERAM.

TANDEM significat vix, ut apud Ciceronem: *tandem aliquando, Quirites.* Virg. in Aen. lib. III: *ergo insperata tandem tellure potiti.* Tandem significat et tamen. Titinius in Ge- (p. 406.) mina: *sin foma odio sum, tandem ut moribus placeam viro.*

TAMEN ipsum significat statim. Plautus Rudente: *utinam fortunam nunc anutinam terent, cum exissem ex aqua, rerem tamen.* Virg. in Bucolicis: *hic hedos depone, tamen veniemus in urbem.* Tamen significat tandem. Pacuvius Periboea: *tamen offirmato animo mitescit metus.* Sallustius Histor. lib. III: *nam qui enare conati fuerant, icti saepe frumentis navium aut afflicti asuis undarum vi, mulcato fede corpore, postremum interent tamen.*

TOGA dicta est a tegendo; et est toga, sicut in consuetudine habetur, vestimentum, quo in foro amicimur, cuius et Cicero meminit in Catilinam: *velis amictos, non togis.* Titinius Fullonibus: *quae inter decem Annos nequisti unam togam detexere.* Dicitur et tectum. Titinius Gemina: *si rus cum scorto constituit ire, clavis ilico Abstrudi iubeo, rusticae togae ne sit copia,* id est tecti.

TOLLERE, occidi. Lucilius lib. XXVI:

cjLips. ep. q. 4, 19. *nihil quod a.* cj. idem. *sic Socrates in am....nihil quod a.* cjMerc. ad Aristaenetum, ubi 282, 27. 465, 16. praeponi iubet. *nam disc.* Dusa. cfr. Victor. 20, 22. *domo prof.* Vulg. *enixae* cf. p. 407, 13. 458, 30. 297, 10. *mitra cr.* Virg. *Q. Claudius: ea dum fiunt* mgJ. e Gell. 17, 2. *e latinis* B. *et Latini* Vulg. *et victoriae certi* cjCanter. 5, 22. Ursin. *et vict.* J. *Sin forma* (pag. 406.) Lips. ant. lect. 1. 2. *Symphonia* Vulg. J. 583. *anatinam uterer ut* Plaut. *arerem* id. *saepe fragmentis* cjMerc. *adflicti alveis undarum* cjMerc. *postre et pluvio contristat* p. 409, 14. ita pergunt sine ullo lacunae signo MssMerc. W.L.G. Montp. Harlej. omissis sqq. quae transposita erant in lib. I. p. 3, 16. In B. ita verba iuncta: *mitescit metus. Triste amarum* 409, 22. in b.: *saepe signif. statim. Triste severum* 409, 18. *mum itercs tamen* ita pergit MsVict. *mum intereni* vel *interent tamen* L. *mum iterert* W. *postremo interiere tamen* cjMerc. *p. tamen periere* Gerl. *adflicti alveos undarum maleato corpore interibant* Arusian. cod. Ambros. *detexere unam nequiisti*

ad cui? quem febris una atque una ἀπειψία, Vini, inquam, hiatrus unus potuit tollere. Tollere, mittere. Virg. Aen. lib. II: *clamores simul horrendos ad sidera tollit.* Tollere, transferre. Virg. Aen. lib. II: *unius in miseri exitium conversa tulere.* Tollere, inferre. Virg. in Georg. lib. III: *tollentemque minas et sibila colla tumentem Deice.* Tollere est elevare. Virg. Aen. lib. I. et lib. XII: *et mulcere dedit fluctus et tollere vento. Tollit se adrectum quadrupes.* M. Tullius Filippicarum lib. XI: *vel in cae-* (p. 407.) *lum vos, si fieri potuerit, umeris nostris tollemus.* Lucilius lib. XXVIII: *tanti se temporis montes et faetera tollent.* M. Tullius in Hortensio: *nihil tamen esse, in quo se animus excellens tollere.* Tollere, ostendere, erigere, extollere. Virg. Aen. lib. I: *cui mater media sese tulit obvia silva.* Idem lib. VII: *laborum Prima tulit finem.* Tollere, occidere. Varro Sexagesi: *nunquis patrem decem annorum natus non modo fert, sed tollit, nisi veneno?* Tollere est et differre. Plautus Poenulo: *omnis extollo ex hoc die in alium diem.* Tollere, pati, sustinere. Virg. in Aen. lib. III: *iuvenemque superbum, Servitio enixae, tulimus.* Et lib. XII: *non tulit instantem Fegeus animisque frementem.* Terentius Formione: *ego te complures advorsum ingenium meum menses tuli.* M. Tullius in Verrem Divinationis: *tuli graviter et acerbe, iudices.* Idem de Officiis lib. II: *nisi enim multorum impunitates scelera tulissem.*

Tenacia est perseverantia et duritia. Ennius Haectoris Listris: *ducet quadrupedum iugo invitam, doma, infrena et iuge valida, quorum tenacia infrenari minis.* Tenacia, parsimonia. Afranius Privigno: *vixisti tristis, durus, difficilis, tenax.*

Tempestas est turbo ventorum. Virg. in Georg. lib. I: *quid tempestates autumni et sidera dicam?* Tempestas, tempus. Sallustius in Iugurtha: *ea tempestate in exercitu nostro fuere complures novi atque nobiles.* Lucilius lib. XXVII:

togam Bothe. *Syrus cum* 1476. 511. A. J. *constituerit ire . . rustici illi ne sit tecti copia* cjHerm. Op. V. p. 270. *iubeo, tecti ne sit copia* Neuk. reliq. omissis. Omnia sana Gerl. *tollere, occidere* cjMerc. *adivi quem* A. *audivi* J. Dusa. *cyathus* Ms. Casaub. cjJ. *hiatus* J. cf. Barth. p. 1182. cfr. p. 29, 17. et p. 415, (pag. 407.) 13. *tantis imperiis* vel *emporiis mentes ad soedera* (i. e. *sydera*) *tollent* cjPalmer. p. 163. quam unam conj. probat Gerl. V. D. h. l. variis coniecturis corruperunt. *Tanti temporis se montes et foedera* Dusa. cjScal. *tanti Se tempestatis montes ad sidera t.* cjJDusa. *tutius intentent mortes et foedera tollant* cjPaul. Merula ad Enn. Annal. *tollere non possit* cjMerc. *queat* supplet Or. *nam quis patrem nunc d. annos n. . . aufert seu tollit* cjScal. cj. p. 70. *aufert* 526. J. Popma. om. *tollo* W. m. 1. *iuv. sup.* cf. p. 297, 10. 391, 3. 405, 23. 458, 30. *impunita scelera* Cic. Or. probMerc. *scelerum* (*ra* spl.) MsVict. W. *quadrupedem* mgJ, alii ap. Bent. *invitam, indomitam, infrenam et iugo validam, cuius t. i. nequit* alii ap. Bent. *ducet quadrupedem iugo invitam, indomitam freno: valida quoius t. i. nimis* cod. Ursini. *duce quadrupedem i. invitum, doma infrenum et iunge valide: equorum t. i. m. nequit* cjLips. ant. lect. 5, 14. e cod. Vat. probGerlach. nisi quod *invitam* et *infrena* legendum puto. *duce q. i. invitam, im doma infrenem et iugo valido . . . . infrenabilis* cjScal. *duce q. iuga*

iam qua tempestate vivo certe sine ad me recipio. Pacuvius Teucro: *quam te post multis ebeor tempestatibus.* M. Tullius de Senectute: *cursus est certus* (p. 408.) *aetatis et una via naturae eaque simplex; suaque cuique parti aetatis tempestivitas est data.* Varro Endemionibus: *dum sermone cenulam variamus, Interea tonuit bene tempestate serena.*

Trepidare, metuere. Virg. lib. viiii: *dum trepidant, it hasta Tago per tempus utrumque.* Idem lib. viiii: *trepident immisso lumine manes.* Lucilius lib. xxx: *sed quid ego haec animo trepidante dicta profundo?* Trepidare, festinare. Virg. lib. viiii: *ne trepidate meas, Teucri, defendere navis.* Et Georg. lib. iiii: *tunc trepidae inter se coeunt pennisque coruscant.*

Tangere, ferire, commovere. Virg. lib. viiii: *nec solos tangit Atridas Iste dolor.* Idem lib. xii: *miseri te si qua parentis Tangere cura potest: oro.* M. Tullius in Frumentaria Verrinarum: *numquam tua me cura tuarum fortunarum, cogitatioque tangeret?* Lucretius: *nec bene promeritis capitur, neque tangitur ira.* Tangere est contingere. Lucretius lib. i: *tangere enim et tangi, nisi corpus, nulla potest res.* Terentius in Adelfis: *numquam, dum ego adero, hoc te tanget.* Tangere, inspicere. Lucilius lib. xxvi: *nequam prius quam venas hominis tetigit ac praecordia.* Tangere etiam circumvenire. Turpilius Demetrio: *at etiam ineptus meus mihi est iratus pater, Quia se talento argenti tetigi, veteri exemplo amanti.* Idem Leucadia: *hoc quaero, ignoscere Istic solentne as minoris noxias, Erum si forte, quasi alias res, vini cavo.* Lucilius lib. xxx: *et Musconis manu perscribere posse tagacem.* Pomponium Aleonibus: *at ego rusticatim tangam, urbanatim* (p. 409.) *nescio.* Tangere, contingere. M. Tullius in Verrem actione ii: *Verres simul ac tetigit provinciam.* Virgilius lib. viiii: *sat fatis Venerique datum, tetigere quod arva Fertilis Ausoniae Troes.*

Triste, crudele, immite. Virg. Aen. lib. ii: *illi mea tristia facta, Degeneremque Neoptolemum narrare memento.* Lucilius lib. xxx: *itaque tuis sevis factis et tristibus dictis.* Triste est maestum aut infestum. Virg. in Bucolicis: *tristis at ille: tamen cantabitis, Arcades,*

Invicta, indomita, infrenia, iniugalia, Q... 30 *nimis nequit* cjGrotius. *in qua* Dusa. *certo fine* idem. *certe finem* msPalat. *certe senem* cjGebh. p. 63. *multis habeo* A. *multis video* Bentin. *multas tueor tempestates* alii ap. Bent. (pag. 408.) cf. 414, 3. *cuique parcitatis t.* W. *Endym.* Turn. 17, 21. *iit h.* Virg. *tre-* 10 *pidentque* Virg. *edicta* cjMerc. *nunquam tuum animo* cjMerc. e Cic. *n. animum tuum* 20 *c.* Or. *nec tangi* Forb. cfr. p. 252, 27. *aut tangi* Forb. *neque pr.* Vulg. cf. Turn. 17, 21. Jac. Nicol. Misc. p. 22. *homini* cjJ Dusa. *at e. i. es meus ..pater Quia..amantium?* Guil. *ineptus es, meus mihine est i. p. quia se ..amantium* Carrio em. 2, 16. *amantium* cjMerc. Guil. ad Curc. 4. *has* cjMerc. 30 *solentne cis minoris noxias: Herum...vinis tago?* Guil. ad Cist. 4. *eis m. n., Erum si forte quas galiolas vini tago* cjCuiac. Obs. XI. 21. *solent, vel habere m. noxiae Servum, si f. quasillarias inibi t.* cjPalm. p. 155. *mutoni' manum* Guil. 1, 23. Dusa. *mutonis manu* Bentin. Turn. 17, 21. *posset aiacem* W. correx. Bentin. Turn. cfr. p. 166, 30. (pag. 409.)

inquit. Idem Georg. lib. III: *aut unde nigerrimus Auster Nascitur, et pluvio contristat frigore caelum.* Idem in Bucolicis: *triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres.* Terentius in Andria: *cave, ne te tristem sentiat.* M. Tullius in Hortensio: *aliud ex silvis severe tristes.* Triste, severum. C. Afranius Privigno. De Officiis lib. I: *ac dein eius familiaris Scipione ambitio.* Terentius: *veritas inest in vultu atque in verbis fides.* Triste, amarum. Virg. Georg. lib. I: *tristisque lupini Sustuleris fragilis calamos.* Triste, minax. Virg. Aen. lib. II: *isque aditis haec tristia dicta reportat.* Triste, grave. M. Tullius de Re publica lib. VI: *qui numero optumatum et principum optulit is vocibus et gravitatis suae linquit illum tristem et plenum dignitatis sonum.* Triste, difficile. M. Tullius de Senectute: *facilius in morbos incidunt adulescentes, gravius aegrotant, tristius curantur.* Triste, nigrum. Virg. Georg. lib. III: *aut tonsum tristi contingunt corpus amurca.* Tristis, iratus. Afranius Epistola: *iactavit sese: iactet, mihi erit tristior;* (p. 410.) id est iratior. Idem in eadem: *idem natura tristiori paululo.* Tristis, doctus. Varro Trifodite trifolio, *περὶ ἀρετήσεως: illud vero quondam meae, ut ego non metuam fulmen, non aruspicem tristem, simul ac dici non quaero.* Lucilius lib. XXVIII: *adde eodem, tristis ac severus philosophus.*

TRAHERE, per terram ducere. Virg. in Aen. lib. I: *lora tenens tamen; huic cervixque comaeque trahuntur Per terram.* Trahere est rursus levare. M. Tullius de Deorum natura lib. II: *et regemqui fossione terram fumare calentem, atque etiam ex puteis iugibus aquam calidam trahit.* Plautus Amfitryone: *ego illi puteo, si occepso, animam omnem intertraxero.*

TARDUM significat pigrum, lentum. Virg. lib. I: *saepe oleo tardi costas agitator aselli.* Terentius Eunucho: *fatuus est, insulsus, tardus.* Tardum, diuturnum, perseverantem. Virg. Georg. lib. II: *Media fert tristis sucos tardumque saporem.*

TENDERE, inhabitare, tabernacula et hospitia ponere. Virg. Aen. lib. II: *hic Dolopum manus, hic sevus tendebat Achilles.* Tendere, insidiari, decipere; dictum a tendicula. Terentius Formione: *quia non recte accipitri tenditur neque miluo.* Tendere est proprie laxitatem distendere et sine rugis facere. Virg.

cf. p. 388, 25. *idque t. s. dictis ac tristibu' f.* Guil. 2, 1. *et pluvio* hic incipit G. *nascitur leat hoc vergil.* L. W. Harlej. p. 3, 16. *cont. frigore coel.* p. 349, 11. *coelum. Phrygia vestis* etc. p. 3, 16. A. *sev. tristis* W. L. *severum et triste* Vulg. cfr. p. 390, 4. *Privigno*: excidit fortasse 407, 25. vel 33, 32. Neuk. *in eius .. . amb. maior, vita tristior* Cic. Editt. *tristis severitas* Terent. Editt. *triste am.* cf. p. 404, 29. *numeros* Mai. *numerum* B. *vocis* G *liquit* B. *iactabit* Taubm. ad Plaut. Casin. 2, 3, 14. cjM. 1. *περὶ ἀρετῆς κτήσεως* Editt. *quondam* (p. 410.) *egi ut* Popma. *fecit ut* mgJ. *quondam animo meo sedet ut* cjGod. Stew. *quodam* L. G. *per memnona arusp.* B. *simul addici* Stew. *s. addicit* cjJ. *ac simul dici quaero* G. B. *si μύλαξ δίκει* cjPopma. *tristes ac severos philosophos* v. c. Dusae. *Amph.* cf. p. 233, 10. 149, 9. *Med.* cf. p. 345, 18. *tendunt*

lib. III: *tendunt vela noti.* Idem lib. VI: *tendebantque manus ripae ulterioris amore.* Tendere est dirigere. Virg. in Aen. lib. I: *per tot discrimina rerum Tendimus in Latium.* Idem lib. II: *ad* (p. 411.) *caelum tendens ardentia lumina.* Lucretius lib. I: *primum Graius homo mortalis tendere contra Est oculos ausus.* Tendere, contendere. Virg. in Aen. lib. II: *ille simul manibus tendit divellere nodos.* Idem lib. V: *aeque discrimine Pistrix Centaurusque locum tendunt superare priorem.*

TURPE est indecorum, informe. Virg. lib. VI: *et metus, et malesuada fames, ac turpis egestas.* Idem Georg. lib. III: *scabiemque ferat turpisque podagras.* Turpe, grande. Virg. Georg. lib. III: *optuma torvae Forma bovis, cui turpe caput.* Idem Georg. lib. IIII: *et turpis pascit sub gurgite focas.*

TENERUM significat gracilentum. Virg. in Georg. lib. III: *et ros in tenera pecori gratissimus herba.*

TENUE, vehemens. Virg. Georg. lib. II: *tenuisque Lageos, Temptatura pedes olim, vincturaque linguam.* Tenue, infecundum. Virg. in Georg. lib. II: *tenuis ubi argilla, et dumosis calculus arvis.* Tenue, tenerum. M. Tullius de Suppliciis in Verrem: *reticulumque sibi ad naris admovebat, tenuissimo lino.* Tenue, frigidum. Virg. Georg. lib. I: *ne tenues pluviae, rapidive potentia solis Acrior.* Idem lib. III: *tum tenues dare rursus aquas.* Tenue, parvum, exiguum. M. Tullius in Hortensio: *eundem non mediocri pecunia, sed etiam tenui percipere possumus.* Virg. lib. V: *et tenuis Teucrum res eripe leto.* Idem Georg. lib. I: *ni refugis, tenuisque piget cognoscere curas.*

TENET, sicuti est usu, significat comprehendit, detinet. Virg. Georg. lib. IIII: *verum ubi correptum manibus* (p. 412.) *vinclisque tenebis.* M. Tullius in Verrem Divinatione: *non te, sed hunc librum esse responsurum, quem monitor tuus hic tenet.* Tenet, inhabitat, possidet. Virg. in Georg. lib. IIII: *quae gurgitis huius Ima tenes.* Tenet, prohibet. Virg. in Georg. lib. II: *texendae saepes etiam, pecus omne tenendum.* Tenet, compescit, supprimit. Virg. Georg. lib. IIII: *tenuitque inhians tria Cerberus ora.* Tenet, tegit. Virg. in Georg. lib. I: *omnis abundans Exit, et obducto late tenet omnia limo.* Tenet, dirigit. Virg. Aen. lib. I: *sed vos qui tandem, quibus aut venistis ab oris, Quove tenetis iter?* Tenet, intellegis, dicit Terentius in Andria: *id paves, ne ducas illam; tu autem, ut ducas. rem tenes.*

TREMERE dicitur commoveri, agitari. Virg. lib. XI: *cur ante tubam tremor occupat artus?* Tremere, timere. Virg. Aen. lib. II: *hic aliud maius miseri multoque tremendum.* Plautus in Asi-

cfr. pag. 307, 33. cfr. pag. 282, 16. (pag. 411.) *aequo* Virg. cfr. p. 282, 29. *opt.* cf. p. 349, 16. *victuraque* W. *reticul.* cf. p. 141, 19. 221, 30. 350, 14. *ad naris sibi* Klotz. *non modo med.* Or. *e. enim non modo ex ... etiam ex t....* fragm. *percipere possumus*: Hic desinit Cod. Bern. b. cf. p. 275, 26. *verum* cf. p. 254, 13. *amnis* Virg. *intelleges* L. *tenes* (p. 412.) mgJ. *tenes, intellegis* cjRoth. *quando qui*

naria: *non placet; pro monstro exemplo est, quando sudat, qui tremit.*

TRAHERE consuetudine manifestam habet significantiam. Virg. Aen. lib. II: *altaria ad ipsa trementem Traxit.* Trahere, dare. Virg. in Aen. lib. I: *partibus aequabat iustis, aut sorte trahebat.*

TEMPTARE est exerceri. Virg. in Georg. lib. III: *et temptat sese, atque irasci in cornua discit, Arboris obnixus trunco.* Temptare, experiri. Virg. lib. VIII: *his fretus non legatos neque prima per artem Temptamenta tui pepigi.* Temptare, aggredi. Virg. Aen. lib. II: *extemplo temptanda fuga canit aequora Calchas.* (p.413.) Temptare, petere, dare. Virg. Aen. lib. III: *unde laborum Temptare auxilium iubeat.*

TAETRUM, vitabile. M. Tullius de Officiis lib. III: *postremo etiam in liberis civitatibus regnandi existunt cupiditatis, quibus nihil nec taetrius nec fedius excogitari potest.* Taetrum dicitur illuviosum, faetidum. Virg. Aen. lib. III: *tunc vox taetrum dira inter odorem.* Idem lib. X: *lavit improba taeter Ora cruor.* M. Tullius in Verrem actione II: *quam multis istum ingenuis, quam multis matribus familiis in illa taetra atque impura legatione vim attulisse existimatis?* Lucilius lib. XXX: *quae non expectans spectandi studio; se ab hominibus taetri Impulsu ingressus.* Taetrum, amarum. Lucretius lib. IIII: *ac veluti pueris absynthia taetra medentes Cum dare conantur.* Taetrum, impium, crudele. M. Tullius de Officiis lib. III: *promissum potius non faciundum, quam taetrum facinus admittendum fuit.*

TORQUERE significat inflectere. Virg. in Georg. lib. II: *Ityreos taxi torquentur in arcus.* Terentius in Eunucho: *illud vide, os sibi contorsit carnufex.* Torquere, gyro celeri rotare. Virg. Aen. lib. I: *ast illam ter fluctus ibidem Torqueat gens circum.* Torquere, iacere, mittere. Virg. lib. V: *in medios telum torsisti primus Achivos.*

TUERI dicitur servare, custodire. M. Tullius Epistolarum ad Caesarem lib. I: *ut sciret, tuenda maiore cura esse, quam parta sunt.* Virg. lib. VIII: *succedunt, variantque duces, quod cuique tuendum est.* Tueri, videre. Virg. lib. VI: *excipiunt plausu pavidos, gaudent-* (p.414.) *que tuentes Dardanidae.* Pacuvius Teucro: *quam te post multis tueor tempestatibus.*

TERGORA dicuntur coria. Virg. Aen. lib. I: *tergora diripiunt costis.* Terga, dorsa. Virg. lib. VIIII: *hinc raptas fugientibus ingerit hastas In tergum.* Lu-

sudat Miller. *quid tremit* W. L. cf. p. 244, 8. (p. 413.) *etiam in* G. *eiam* L. *hae iam* W. 10 cf. p. 324, 10. *non spectans sv.* L. G. B. *Qui non spectandi st. sed omini' t. Imp.* cjGuil. 2, 1. de vulpe in fab. probJDusa. qui tamen *tetri sed hemonis* mavult. *se ab hominis* B. L. *ominis* G. *faciund.* cfr. 20 p. 309, 31. *Ituraeos* Virg. Tres Virg. v. v. Nonius consarcinavit in unum: *Excubat exercetque vices q. c. t. e. Discernunt variantque vices fusique per herbam. Succedunt servantque vices statione relicta.* — 30 *Teucro* cf. p. 407, 32. *derip.* cjHeins. (p. 414.) *dirip.* libri Virg. *potes* L. m. 2. Turn. Dusa. *postes* G. L. m. 1. *solvi dum* editt. *salvo tergo et tergino licet* cjTurn. 29, 2. *salvi*

cilius lib. XXVIII: *orationem facere compendi potest, Salvi dum salvo in tergo et in tergino licet.* Tergum, scutum. Virg. lib. VIIII: *et venit adversi in tergum Sulmonis.* Idem lib. X: *dentibus infrendens, et tergo decutit hastas.*

Transmittere, trahere, derelinquere. Lucilius lib. XXVIII: *Polemon et amavit mortem, huic transmisit suam scotlem, quam dicunt.*

Temerarium, sicut plerumque, a temeritate. Temerarium, metuendum et sollicitum. Plautus in Asinaria: *sed quid, quod picus ulmum tundit? haud temerarium est.* Et in sequentibus: *aut mihi in mundo sunt virgae, aut atriensi Saureae.*

Tegetes a tegendo. Varro de Re rustica lib. I: *si quae fiunt de cannabi, lino, iunco, palma, scirpo, ut funes, restes, tegetis; quaeque fundo sumi non poterunt.*

Taleas scissiones lignorum vel praesegmina Varro dicit, de Re rustica lib. I: (nam etiamnunc rustica voce intertaliare dicitur dividere vel excidere ramum) *ex utraque parte aequabiliter praecisum, quas alii clabulas, alii taleas appellant.*

INCIPIT PER V. LITTERAM.

Volare est avium. Virg. in Aen. lib. I: *humilis volat aequora iuxta.* Volare, celeriter currere. Terentius Hecyra: *ne frustra illic expectet. vola!* Virg. lib. V: *ecce volat calcem-* (p. 415.) *que terit iam calce Diores.*

Vastum est magnum. Virg. Aen.: *vastumque caba trabe curribus aequor.* Vastum, horrens et asperum. Cicero de Oratore: *ita vultu motuque corporis vasti et agrestes, ut, etiamsi ingeniis valeant atque arte, tamen in oratorum numerum venire non possint.* Vastum, ingens. Virg. Aen. lib. I: *hic vasto rex Aeolus antro.* Vastum, ferox. Cicero Tusculanarum: *quae barbaria India vastior aut agrestior?*

Ventus est flatus. Virg. lib. I: *et mulcere dedit fluctus et tollere vento.* Ventus etiam significat odorem. Plautus Cistellaria: *ita mustilentus ventus naris obtigit.*

Virtus est fortitudo. Virgilius lib. V: *tunc pudor incendit vires et conscia virtus.* Virtus etiam significat auxilium. Plautus in Milite: *deum virtute est eundem hospitio accipiam.* Virtus rursum meritum est et dignitas. Plautus in Milite: *quae inproba est mers, pretium eis statuis, pro virtute ut neviant.*

Vesci est edere. Virg. lib. VIII: *vescitur Aeneas, simul et Troiana iuventus.* Accius Atreo: *ne cum tyranno quisquam epulandi gratia Accumbat mensam, aut*

non licet B. *tergo et tergino* L. G. edd. 10 *tradere* mgJ. *Polemo* G. *Cratem et* cjVictor. 6, 2. *Polemonem amavit et post mortem huic* cjJ. de Xenocrate. *scolem* G. B. *stolam q. ducunt* J. Dusa. *scholam q. dicunt* cjJ. Victor. *Polemo Cratem deamavit et huic tr. s. scholam* Gebh. p. 63. *et sollitum* W. *solitum* M. *quid hoc quod* G. L. B. *quae e* 20 Vulg. *qui* B. *potuerunt* W. cfr. p. 321, 31. 30 *Diores* cfr. p. 29, 16. 257, 27. (pag. 415.) *cava..currimus* Virg. *ut a vultu* G. L. m. 1. *atque agr.* Bill. *atque arte valeant* idem. *odo-*

eandem vescatur dapem. Vesci etiam significat uti. Virg. Aen. lib. I: *quem si fata virum servant, si vescitur aura Aetheria.* Lucretius lib. V: *quoque modo genus humanum variante loquelam Coeperint inter se vesci per nomina rerum.* Pacuvius Crisse: *fugimus qui arte hac* (p. 416.) *vescimur.* Idem Armorum iudicio: *qui viget, vescatur armis, ut percipiat praemium.* Novius Macco exule: *curis istuc vadimonia suum vestimentum vesceris.* Accius Armorum iudicio: *sed it Achilli incletis armis vesci studet, Ut ea cuncta optima Achilli inclyto levia prae illis putet.* Idem Fenissis: *num pariter videor patris vesci praemis?* M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. V: *si gerundis negotiis possit orbatus paratissimis vesci voluptatibus.* Vesci iterum videre. Accius Athamante: *priusquam infans facinus oculi vescuntur tui.*

Velare est coperire; unde et revelare nudare dicitur. Velare rursum legare. Pomponius Pannuceatis: *nunc rogis, quid fiat; restis biles est, velet gulam.*

Vola est media manus. Varro Epitafion i bus *περὶ τάφων*: *pleni libri, inquam, ubi maneant tepiti eorum, quorum in sepulcris nec vola nec vestigium extat?* Idem Varro Tafe minippu: *haec Numa Pompilius fieri si viderit, sciet, suorum institutorum Nec volam nec vestigium apparere.* Volare rursum cavum sub planta.

Vanum, leve, inane. Virg. Georg. lib. I: *sed illos Expectata seges vanis elusit aristis.* Vanum est mendax. Virg. Aen. lib. I: *ni frustra augurium vani docuere parentes.* Sallustius in Iugurthae bello: *Mauri vanum genus.* M. Tullius de Officiis lib. I: *nihil enim proficiant, nisi admodum mentiantur: nec vero est quicquam turpius vanitate.* Cicero Tusculanarum lib. III: *tum ita variis imbuimur erroribus, ut vanitati veritas et opinioni confirmatae natura ipsa* (p. 417.) *cedat.* Vanum, insidiosum, subdolum. Virg. Aen. lib. II: *nec, si miserum fortuna Sinonem Finxit, vanum etiam mendacemque improba finget.* Vanum, obscurum. Virg. in Aen. lib. III: *et procul in tenuem ex oculis evanuit auram.* M. Tullius de Re publica lib. V: *ut nostra vero*

10 *rem* cf. 406, 32. *ita must.* cf. p. 64, 1. 20 *ut transeuntem* Miller. *sicut merci pretium statuit, pro virtute ut veneat; quae improba est, pro mercis vitio dominum pretio pauperat* A. J. Merc. *ut veniant* B. *dum pretio* mgJ. 30 *pauperet* Miller. *Quove* Forb. *loquela* (p. 416.) Editt. *arce* J. *it percipiat* G. *cur istuc* L. G. *cur istaec v.? suum v.* Munk. *cur is istuc vadimonia?* cjGerlach. *sed is* cjMerc. *sed ita* Bothe 2. *indutus ..induto* J. *inclytis ..optima is levia prae* mgJ. *opima* cjMerc. *Achilli inclyto* om. cjMerc. Bothe 2. improb 10 Gerl. *gerendis* G. L. *n. orbatus possit par.* Orell. *infans f.* cfr. p. 56, 12. Turn. 29, 2. Lips. Ep. quaest. 4, 19. *infans esses* 10 *fac.* J. Turn. 583. *esses* om. Lips. Turn. 15, 1. Barth. p. 1735. *cooperire* G. B. *ligare* E litt. *rogas* Vulg. *vilis est; velet* (i.e. *strangulet*) *g.* Turn. 30, 9. *ἐπιταφίῳ ἢ περὶ τάφων ..maneant τάφοι eorum* cjTurn. 29, 2. *ἐπιτάφιον ἢ βοῦς περὶ τάφον* cjJ. *tapeti* J. *tepeti* L. *epeti* G. *tapetia* cjGerlach. *ubi mane antepetitorum* B. *capeti* Popma. (*κάπετος fossa*). *quoniam in* J. Popma. *tafemippu* W. 20 *videret, sciret* B G. Turn. *vola rursum* Editt. *vanum* p. 301, 24. *Mauri* cf. Prisc. 14, 4. 605. ex Sal. hist. 1. petita. (p. 417.) *nec s'* cf. p. 309, 7. *ut nostra. ut* om. August.

aetas cum rem publicam, sicut pictura accepisset egregiam, sed iam evanescentem vetustate.

Vastitas significat vastationem. Accius Astyanacte: *propter tot tantasque habemus vastitatis funerum.* Vastitas, desertio. Varro Prometheo lib. i: *mortales nemo exaudit, sed late incolens Sattharum inhospitalis campis vastitas.* Virg. lib. viii: *haec ego vasta dabo, et lato te limite ducam.* Cicero de Deorum natura lib. ii: *quid quasi cultores terrae constituti non patitur eam nec immanitate beluarum efferari, nec stirpium asperitate saltari.*

Ultimum usu novissimum dicitur. Virg. Aen. lib. viii: *ultimus ille dies bello gentique fuisset.* Et M. Tullius de Senectute: *magis delectatur, qui in prima cavea spectat; delectatur tamen etiam, qui in ultima.* Ultimum, primum. Virg. Aen. lib. vii: *tu sanguinis ultimus auctor.* M. Tullius de Officiis lib. i: *efficiturque id, quod Pythagoras ultimum in amicitia putavit, ut unus fiat ex pluribus.* Idem de Finibus bonorum et malorum lib. iii: *eorum dico, qui summum bonum, quod ultimum appellant, in animo ponerent.*

Urgere, insistere. Lucilius lib. xxviii: *caede ostium, Gnatho, urge, restant,* (p. 418.) *perimus.* Quadrigarius Annali lib. iiii: *sed circiter horas duas gravi proelio urserunt; deinde in fugam sunt coniecti.* Urgere est premere, cogere. Virg. Georg. lib. iii: *ima Solvuntur latera, atque oculos stupor urget inertis.* Et: *versaque in obnixos urgentur cornua vasto Cum gemitu.* Lucilius lib xxviiii: *urget gravido saepius culpa tua.* Varro Antiquitate rerum humanarum: *qua murum fieri voluit, urgemur in unum.* M. Tullius in Hortensio: *itaque tunc Democriti manus urgebatur; est enim non magna.* Urgere est tegere. Virg. Georg. lib. ii: *qui saxo super atque ingenti pondere testae Urgerent.* Urgere, accelerare. Virg. lib. viii: *tibi quam noctes festina diesque Urgebam.*

Vincere significat superare. Virg. Georg. lib. ii: *ubi aera vincere summum Arboris haud ullae iactu potuere sagittae.* Vincere, exprimere. Virg. Georg. lib. iii: *nec sum animi dubius, verbis ea vincere magnum Quam sit.* Vincere, animi compotem fieri. Virg. Georg. lib. iii: *illi victor ego Tyrio conspectus in ostro.* Idem lib. vii: *Iunonem victrix affatur.*

Vertere dicitur convertere, contorquere. Virg. lib. viii: *Gorgona, desecto vertentem lumina collo.* Vertere, fallere, decipere. Virg. Aen. lib. ii: *seu versare dolo, seu certe occumbere morti.* Vertere,

de civ. D. 2, 21. probMai. *picturam* Editt. 10 *te propter . . vastitates* cjBothe. prDüntzer. *propter te tot*: alii, Hermann. elem. p. 159. *vastitates* Herm. *Mortalis . . Scytharum inh. campi* v. *Levisomna* 172, 3. Scal. Cat. p. 256. *insolens* cjGerl. *mortalis* probMerc. *Prometheo liberato* cjMerc. *libero* cjBurm. *Scytharum* cjJun. probMerc. *Sacarum* cjJun. *barathrum inh.* J. Popma. *qui quasi* Cic cf. p. 185, 10. *immanite* W. *balbarum* G. L. *asp. vastari* Cic. *Pyth. vult in am. ut unus* 20 Cic. de Off. 1, 17. *appello* Orell. *Lucil.* 30 cf. p. 272, 12. *ostium* L. mgJ. *gnate . . periimus* MsJ. *gravido* cf. p. 115, 16. (p. 418.) *urgentur* Planck. Popma qui putat esse Ennii 10 fragm. Ann. I. *ingentis* Virg. *arborius haud* W.

mutare. Virg. Aen. lib. I: *quae te, genitor, sententia vertit?* Versat, agitat, commovet, volvit. Virg. Georg. lib. III: *quid iuvenis, magnum cui versat in ossibus ignem?* Idem Aen. lib. VI: *nunc me fluctus habet, versantque in litore venti.*

(p. 419.) VINDICARE est malefactum defendere. M. Tullius de Officiis lib. III: *atque iste dolus malus et legibus erat vindicatus.* Vindicare, trahere, liberare. Virg. Aen. lib. IIII: *Graiumque ideo bis vindicat armis.* Cicero Academicorum lib. III: *aliqua potestas sit, vindicet se in libertatem.* M. Tullius de Senectute: *et senectus est natura loquacior, (ne ab omnibus eam vitiis videar vindicare.)* Varro Andabatis: *et me Iuppiter Olimpie, Minerva Athenis suis mystagotis vindicassent.* Idem Epistolis Latiniae: *si te in libertatem vindicare non potes, feres fortunam.* Vindicare, revocare. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *qui si nihil ad id beneficium adderes, quo per te me una cum re publica in libertatem vindicavissent.* Vindicat, asseiscit, ad se trahit. M. Tullius in Hortensio: *deinde imitator, ut sibi quidem videtur, naturae mos vindicat.*

USUS dicitur ab utendo. Virg. Georg. lib. III: *nam neque erat coriis usus.* Usus dicitur consuetudo. Terentius Heautont.: *mihi sic est usus; tibi ut opus facto est, face.* Usus, opus. Virg. lib. VIII: *arma acri faciunda viro. nunc viribus usus, Nunc manibus rapidis.*

VITAM manifestum est a vivendo dictam. Sallustius in Catilinae bello: *vitam sicuti peregrinantes transiere.* Vitas, umbras. Virg. lib. VI: *et, ni docta comes tenuis sine corpore vitas Admoneat volitare.*

VENIRE claram habet significationem. Virg. lib. VI: *venisti tandem.* Venire, imminere. Virg. lib. VII: *se satis ambobus Teucrisque venire Latinisque.*

VERRERE est trahere. Virg. (p. 420.) lib. I: *quippe ferant trepidi secum verrantque per auras.* Verrere, ferire, pervertere. Virg. Aen. lib. III: *annixi torquent spumas, et cerula verrunt.* Lucilius lib. XXVII: *quam non solum devorare se omnia ac deverrere.* Verrere, mundare. Titinius Gemine: *verrite aedis, abstergite araneas.* Lucilius lib. XXVIII: *lignum caedat, aedis verrat ac vapulet.*

VIA est iter. Virg. Aen. lib. I: *strepitumque et strata viarum.* Via, ratio, causa. Virg. lib. X: *haec via sola fuit, qua perdere possis.* Terentius Formione: *quia via istuc facies?* Via, consuetudo. Terentius Heautont.: *sed vi et via pervulgata patrum: Cotidie accusabam.*

VESTIGIUM dicitur pedum impressio.

20 *iacto* idem. *ego et Tyrio* Virg. *quid* 30 *iuv.* cfr. p. 285, 13. *mystagogis* Vulg. (pag. 419.) 10 *Epist. L. Atinii* cjPopma. *quasi si me ad id bellum accerseres* Goth. fragm. J. *qui si nihil ad b. adderem* mgJ. *qui si nihil ad id b. adderes* MsJ. Anim. p. 261. *et ni* cfr. p. 466, 16. *rapidi* 20 Virg. cf. p. 302, 31. *adnixi* G. L. B. cf. (p. 420.) p. 446, 27. *sed omnia etiam dever.* cjGerl. *geminae verrite* L. B. cf. p. 192, 11. *XXVII.* L. G. B. Dusa. *varrat* W. cf. p. 271, 29. cf. Plaut. Merc. 2. 3. 63. cfr. p. 389, 18. 10

Virg. in Georg. lib. III: *et gradiens ima verrit vestigia cauda.* Vestigium, extrema pars pedis. Virg. lib. V: *vestigia primi Alba pedis, frontemque ostentans arduus albam.*

Voluter dicitur volvi. Lucilius lib. XXX: *quid tu istuc curas, ubi ego oblinar atque voluter?* Volutare, cogitatione perquirere. Virg. in Bucolicis: *id quidem ago, et tacitus, Lycida, mecum ipse voluto.* Lucilius lib. XXX: *haec tu me insimilas? nonne ante in corde volutas?*

Vis est celer impetus. Lucilius lib. XXVI: *Romanus populus victus vel superatus praeliis.* Vis, fortitudo. Virg. Aen. lib. II: *instat vi patria Pyrrhus.* Et: *auxilioque levare viros, vimque addere victis.* Vis, celeritas. Lucretius lib. III: *aut quidnam tremulis facere artubus aevi Consimili in cursu possint, ac fortis equi vi?*

Vix, cum labore. Virg. lib. V: *vix* (p.421.) *illum famuli Fegeus Sagarusque ferebant.* Idem in Georg. lib. II: *vix humiles apibus casias roremque ministrat.* Vix, statim. Virg. lib. II: *vix ea fatus eram, gemitu cum talia reddit.* Varro Eumenidibus: *vix vulgus confluit non Furgarum, sed puerorum atque ancillarum.*

qua via Terent. *vestigia* cfr. p. 464, 18. 20 *Volutari* vulg. *isthic* Guil. 2, 1. *id quid.* cf. p. 246, 20. *vict. vel sup.* cfr. p. 437, 17. *ut populus Rom. v. v. et sup.* Dusa. *artubus hoedi* Lucr. cf. p. 306, 9. (pag. 421.) *illam* L. m. 1. *Sagarisque* Virg. *ministrant* B. Varro cf. p. 153, 3. 242, 25. *perfugarum* 526. J. *fugarum* W. L. *furiarum* mgJ.

Cap. V.

INCIPIT DE DIFFERENTIIS VERBORUM.

Cupido et amor idem significare videntur; et est diversitas. Cupido enim inconsideratae est necessitatis, amor iudicii. Plautus Bacchidibus: *Cupidon' tecum saevis, anne Amor?* Idem in Curculione discrevit et vim eiusdem diversitatis expressit, dicens: *quod Venus Cupidoque imperat, suadetque Amor.* Afranius in Omine: *ambit sapiens, cupient ceteri.* Cupidinem cum feminino genere dicimus, cupiditatem significamus. Virgilius: *quae lucis miseris tam*

10 *Incipit de differentia similium significationum per litteras. id est per C. litteram* L. *de differentia similium significationum in propriis* codSpanhemii. *Nonnullarum dictionum in significato differentiae* ante M. *cupido te consenis* msPalat. *te conficit, anne* AJ. Servius. *tecum saevit* mgJ, M. *amabit sapiens* 20 edd. *Cicero* p. 264, 5.

dira cupido? cum masculino, deum ipsum. Plautus Mercatore: *Cupido, quantus es!* Nevius Gymnastico: *edepol Cupido, cum tam pausillus sis, nimis multum vales.*

Inter AMARE et DILIGERE hoc interest, quod amare vim habet maiorem, diligere autem est levius amare. Cicero ad Brutum: *sic igitur facies, et me aut amabis aut, quod contentus sum, diliges.* Et lib. VIII: *Lucilius Clodius, tribunus plebis designatus, valde me diligit, vel, ut enfaticoteron dicam, valde me amat.* Idem ad Dolabellam: *quis* (p. 422.) *erat, qui putaret ad eum amorem, quem erga te habeam, posse aliquid accedere? tantum accessit, ut mihi nunc denique amare videar, ante dilexisse.*

PERIRE et INTERIRE plurimum differentiae habet, quod perire levior res est et habet inventionis spem et non omnium rerum finem. Plautus Captivis: *qui per virtutem perit, at non interit.*

ALERE et EDUCARE hoc distant: alere est victu temporali sustentare, educare autem ad satietatem perpetuam educere. Plautus in Menechmis: *nam illic homo hominis non aut, vert educat.* Accius Andromeda: *alui, educavi; id facite gratum ut sit seni.*

Inter TOLLERE et AUFERRE est diversitas: tollere est levare et erigere, auferre legatum transferre. Virg. lib. VIII: *tollite cuncta, inquit, coeptosque auferte labores.* Turpilius Filopatro: *simul circumspectat: ubi praeter se neminem Videt esse, tollit, aufert; ego clam consequor.* Varro Sexagesi: *nunc quis patrem decem annorum natus non modo aufert, sed tollet, nisi veneno?*

HORRENDUM et HORRIDUM habent plurimam diversitatem: est enim horrendum taetrum et vitabile. Virg. Aen. lib. III: *concilium horrendum.* Horridum plerumque exstans et prominens et terenstum. Virg. Aen. lib. IIII: *et glacie riget horrida barba.* Plautus in Pseudulo: *papillarum horridularum oppressiunculae.* Accius Medea: *ut tristis turbinum Toleraret hiemes, mare cum horret fluctibus.* Lucilius Satyrarum lib. XVI: *eti quos divitiae produ-* (p. 423.) *cunt, et caput ungunt Horridulum.* M. Tullius de Re publica lib. I: *sed ut ille, qui navigat, cum subito mare coepit horrescere.* Idem de Re publica lib. III: *horum in severitatem dicitur inaruisse primum civitas.* Varro Epistula ad Caesarem: *interea prope ad occidentem solem horrescit mare.* Sisenna Hist. lib. III: *subito mare subhorrere caecosque fluctus in se provolvere.*

Inter MENETRICEM et PROSTIBULUM

30 *aut quo contentus* ante M. *aut contentus* L. *aut quod contus* W. *et lib. viii:* edprinc. *et lib. i:* edd. reliq. *Lucilius* om. edd. *Lucius* cjRoth. *Clodus* L. ἐμφατικώτερον edd. (p. 422.) *te habebam* edd. *perit, aut non* W; etiam in L *u* super *at* scriptum. *peritat, non* alii. *perbitat, non* cjScal. *pereat, non* edprinc. 10 *victu temp. vitam sust.* ante M. *aut, vert* om. ante A. *homines non aves educat* AJ. *homines non alit, verum educat* M. / *levatum transferre* M. *tulit, aufert* L,AJ. *Varro* 20 p. 407, 9. *numquis patrem* mgJ. *sed tollit* M. *et terentum, s* superscr. W, mssM. *et erectum* cjM. *et tremens. Idem V.* cjGerlach. 30 *horreret* Bothe. *Sat. lib. vi:* ante A. (p. 423.) *etit quos* L. *et hi quos* ante J. nisi quod *hii quos* edprinc. *hi quos* JM. *dividiae* M. *horum enim sev.* Mai. *h. in severitate* cjJ. *inhorruisse*

hoc interest: menetrix honestioris loci est et quaestus. Nam menetrices a manendo dictae sunt, quod copiam sui tantummodo noctu facerent, prostibula, quod ante stabulum stent quaestus diurni et nocturni causa. Plautus in Cistellaria manifestissime discrevit: *intro abonam meretricem adstare in via solam, prostibula sane est.*

Genetrix a matre hanc habet distantiam, quod genetrix semper quae genuerit nuncupatur, mater aliquando pro nutrice ponitur. Virg. lib. viii: *geminos huic ubera circum Ludere pendentis pueros, et lambere matrem Inpavidos.* Plautus Menechmis: *ita forma simili pueri, ut mater sua Non internosse posset, quae mammam dabat, Neque adeo mater ipsa, quae illos pepererat.*

Pudet et piget hoc distat: pudet enim verecundiae est, pigere poenitentiae. Plautus in Pseudulo: *nimio id, quod piget, facilius fertur, quam illud, quod piget: Non dedisse, istum pudet; me, quia non accepi, piget.* Idem Trinummo: *pol pudere, quam pigere, praestat totidem litteris.* Accius Neopto- (p. 424.) lemo: *doet pudetquae gravium me et vero piget.* Idem Anpromeda: *ne quiete adiutem, invenio. hortari pudet; Non prodesse, id pudet.* Turpilius Demetrio: *pudet pigetque mei me.* Pacuvius Duloreste: *quid? quondam et mihi piget paternum nomen, maternum pudet Profari.* Sallustius in Iugurthae bello: *nam postea quae te fecerit incertum habeo pudeat an pigeat magis disserere.* Varro Parmenone: *pudet me tui et Musarum agnoscere, piget currere et una sequi.*

Osculum et savium his intellectibus discernuntur, quod ab ore osculum, savium a suavitate dicitur. Varro de vita P. R. l': *ideoque hoc ab ore dicitur osculum, non a suavitate, unde savium, quod simile sit saviunt.*

Inter sacrificare et litare hoc interest: sacrificare est veniam petere, litare est propitiare et votum inpetrare. Virg. Aen. lib. iiii: *tu modo posce deos veniam, sacrisque litatis;* id est, impetratis. Plautus in Penulo: *si hercle istuc umquam factum est, tum me Iuppiter Faciam, ut semper sacrificem neque umquam litem.*

Expleri et satiari hanc habent dif-

AJM. *ad occidendum,* superscr. *e* W. *pro e iam occidente sole inhorr.* cjM. *Sisenna hist. lib. iiii.* M. p. 449, 10. *subhorrescere* 1526. 10 JM. *Inter meretricem* edd. et sic in sqq. *et prostibulam* L, edd. praeter princ. et M. *mer. a merendo* edd. *quia copia* L. *stabulo* L. *stet* edd. praeter princ. et M. *intro obonam* mssM. *intro abonam* W. *intro ad bonam* ante M. *intro bonam* L. *intro ibo, nam* M de coni. *adstat ea in via sola* mgJ. *prostibulum* 20 mgJ. *prostibuli* cjM. *Virg.* p. 316, 17. 343, 32. *Plautus* p. 343, 29. *similis* ante J. 30 *similes* J. *nimirum id* AJ. *id quod pudet fac.* edd. *dolet pudetque* cjFruter. (p. 424.) Passerat. M. *qui genuerim* mgJ. *gravius me* cjGerlach. *Graium me* cjFruter. M. *Andromeda...nec qui te adi.* cjLips. Cuiac. Passerat. M. *quietem adcutem* msJ. *qui te* cjJ. *adiuter* cjBergk. *hort. piget* Scriv. Voss. *pr. id piget* edd. *quid? quoniam* cjJ. *qui? quoniam me piget* cjBothe. *quid? quod et* cjBergk. *quam te* W. *te* om. edd. praeter princ. *fecerat incretum..deserere* L. *lib. i: ideoque* cjRoth. 10 *tum a suavitate suavium* Popma. *unde, quod suave sit, suavium* cjM. *sim. sit suaviter* princ. *sim. sit suavitati* rel. edd. ante M.

ferentiam: **expleri** est tantummodo plenum esse, **satiari** supra modum et abundantiam. Lucretius lib. vi: *deinde animi ingratam naturam pascere semper, Atque expleri bonis rebus, satiarique numquam.* M. Tullius de Re publica lib. vi: *graves enim dominae cogitationum lubidines infinita quaedam cogunt atque imperant: quae quia nec expleri nec satiari ullo modo possunt, ad omne facinus inpellunt eos, quos inlecebris suis incenderunt.*

Arcus et arquus hoc distant: **arcus** (p. 425.) enim omnis suspensus fornix appellatur, **arquus** non nisi qui in caelo apparet, quam Irim poetae dixerunt; unde et arquati dicuntur, quibus color et oculi virent quasi in arqui similitudinem. Lucretius lib. vi: *tum color in nigris exsistit nubibus arqui.*

Fors et fortuna hoc distant: **fors** est casus temporalis, **fortuna** dea est ipsa. Accius Atyanacte: *itera, in Quibus partibus, (namque audire volo) Si est quem exopto, et quo captus modo, Fortunane an forte repertur.* Idem Andromeda: *multi in quo, mulier, animo sibi mala ausere in malis, Quibus natura prava magis quam fors aut fortuna obfuit.* Lucilius Satyrarum lib. xiii: *cui parilem fortuna locum fatumque tulit fors.* Idem in eodem: *aut forte omnino ac fortuna vincere bello. Si forte ac temere omnino, quid cursum ad honorem?* Varro Epistula ad Fufium: *diquaes: o fors fortuna, quantis conmoditatibus hunc diem.*

Ferus et ferox hanc habet distantiam: **ferus** est saevum, **ferox** fortis. Accius Tereo: *novus novo dabunt Advena animo audaci in medium proripit sese ferox.* Sallustius in Iugurthae bello: *ille animo feroci negat se totiens fusam Numidiam pertimescere.* Virg. Aen. lib. ii: *ferus omnia Iuppiter Argos Transtulit.* Idem lib. iiii: *et frena ferox spumantia mandet.*

Anticus et antiquior ut gradu, ita et intellectu distant: nam **anticum** significat vetus. Virg. in Georgicon lib. ii: *antiquasque domos avium.* **Antiquior**, melior. Varro Rerum humanarum lib. xx: *neque idonei cives aliquid habent antiquius salute con-* (p. 426.) *muni.* Accius Fenissarum: *ab dracontis stirpe amata exoratus, genere antiquior.* Lucilius lib. xiiii: *quin potius vita degat sedatus quietam, Quantu antiquius quam facere hoc fecisse videaris.* M. Tullius de Amicitia: *hoc quidem pro-*

20 *inpetrare*, compuncto *in* L. *Faciat ut* edd. *Lucretius* p. 298, 8. *lib. iii: deinde* AJM. *ingratiam* W, ante A. *explere. . . satiareque* 30 AJM. *quia expleri* (om. *nec*) L, A. *nullo* ante J. *omnes* W, princ. *qui ill. s. incenduntur* AJ. *et arcus hoc* W. *et arcuus hoc* L. (p. 425.) *et arquus* mgW, edd. *omnis* om. edd. *arcuus* L. *quem irim* ante M. *nigris extit* W. 10 *extat* ante A. *extabat* AJ. *is est quem* M coni. *is quem* cjDüntzer. *quam exopto* W, ante A. *reperitur* edd. *repertus* cjM. probScriv. Voss. Herm. Bothe. *multi iniquo* cjJ. Gulielm. M. *auxere* cjGulielm. Scriver. *auferre* AJ. *Quis natura* cjGul. *Varro* p. 117, 7. *Fusium* ante M. *dices: o fortuna, o fors fortuna* cj Carrio, M. *novo habitu* cjM. Scriv. Voss. 20 *novo dabit* al. ap. Voss. *nova dabit* cjBothe. *fusum Numidam* AJM. *Virg.* p. 307, 14. *Idem* p. 304, 30. *draconis* cjJ. (pag. 426.) *surpe* L, AJ. *armata* cjGulielm. M. *exaratus*

prium est amicitiae, sed antiquior et pulchrior et magis a natura ipsa profecta. Idem de Re publica lib. I: *sic quoniam plura beneficia continet patria et est antiquior parens, quam si qui creavit, maior ei profecto, quam parenti, debetur gratia.* M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. III: *ego autem antiquissimum, oriundum Scitis, quibus antiquior laetitiae est, quam lucrum.*

Faustum et festum his intellectibus discernuntur: etenim faustum quasi a favendo dictum, ac per hoc prosperum et propitium, unde contra infaustum, minax et inprosperum, festum vero sollemniter laetum et feriatum. Virg. Aen. lib. VI: *festosque dies de nomine Phoebi.* Et Terentius: *o faustum et felicem diem!*

Cuius et cuiatis haec est differentia: cuius ad personam refertur hominis, cuiatis unde significat. Accius Telefo: *qui neque, cuiatis esset, umquam potuimus Multa ergitantes isciscere.*

Animus et anima hoc distant: animus est, quo sapimus, anima, qua vivimus. Accius Epigone: *sapimus animo, fruimur anima; sine animo anima est debilis.* Varro Andabatis: *in reliquo corpore ab hoc fonte diffusus anima: hinc animus ad intellegentiam tributus.*

Vultus et facies hoc distant: vultus est voluntas, quae pro (p. 427.) motu animi in facie ostenditur, facies ipsa oris species. Sallustius in Catilina: *prorsus in facie vultuque vecordia inerat.* Lucilius Satyrarum lib. I: *vultus item, ut facies, mors, citer, morbus, venenum.* M. Tullius de Officiis lib. I: *praeclaraque est aequabilitas in omni vita et idem saepe vultus eademque frons.*

Sebum et unguentum hanc habent diversitatem: sebum fit ex adipe ruminantium. Lucilius Satyrarum lib. IIII: *Tisifone titene pulmonibus atque adirem unguem Excoctum attuli, Eumenidibus sanctissima Erynis?*

Mussare et murmurare ita discernuntur, quod mussare hominum sit occulte quid et pressa voce loquentium, quod celatum velint. Virgilius lib. X: *quid fortuna ferat populi, set dicere mussant.* Et alibi: *flent mesti mussantque patres.* Murmur autem maioris soni est,

cjGulielm. *exortus* cjM 1, M. *ita degat* princ. *vitam deg.* rel. edd. *degas* J. *quam tu ant.* edd. praeter princ. et M. *qua nihil ant.* mgJ. *quanto ant.* cjFrDusa. *quin tu ant.* cjM. *quam ut hoc fec.* J. *videris* Dusa, probM. *sed quoniam* edd. *plurima ben.* ante M. *patria et est* et seqq. usque ad *quam lucrum* om. L. *quam is qui creavit* msJ. (animadv. p. 261.) prob Orell. *si quis curaverit* msBasil. edprinc. *si quis, ut aiunt, curaverit* rel. edd. anteM. *M. Tullius .. lucrum* om. ante M, sed habebat etiam msJ. *or. Scythis ... laetitia* msJ, M. *et proprium, unde* L. *Et Terentius .. diem* om. L. *quin neque* cjBothe. *pot. multi* edd. praeter princ. et M. *rogitantes scire* ante M. *rogitantes resciscere* mgJ. *erogitantes sciscere* M. *Erigona* cjM. *Epigonis* Bothe. *in teliquo* L. *diffusa an.* ante A. *diffusa est an.* AJM. *aut facies* princ. *mors atra* (p. 427.) princ. *mors citra* rel. edd. ante A. *mors, icterus morbus* cjScal. probFrDusa. *idem semper vultus* M. *titene* L. *tinetc,* superscriptis signis transpositionis, ut leg. sit vel *teneti* vel *titene* W. *tinnete* msVictor. M. *tecine* msCasaub. *retine* msJ. *teneti* msBasil. *teneo in* princ. *tene* 1480. *te* AJ. *retinet* cjJ. *residet* cjJ, Dusa. *Tisifonene tithene* cjRoth. *atque* om. ante M. *tinctis pulm. atque adipe*

proximi ad tumultum. Virg. in Georg. lib. I: *et resonantia longe Litora misceri, et nemorum increbrescere murmur.*

Priores et **primores** hanc habent diversitatem: priores enim comparativi sunt gradus, primores summae quaeque res. Lucilius Satyrarum lib. VIII: *gallinaceus cum victor se gallus oneste mtelit us digitos primoresquae erigunt unguis.* Turpilius Demetrio: *sandalio innixa dicigitis primoribus.* Varro Armorum iudicio: *ut in litore cancri digitibus primoribus stare.* Lucilius Satyrarum lib. XX: *Calpurni saeva lege in Pisonis reprehendi, Eduxique animam in primoribus naris.* Afranius Vopisco: *upage sis clivum tum: animum in naribus* (p. 428.) *primoribus vix pertuli etepol.* M. Tullius in Hortensio: *qui illum nescio quid, quod in primoribus habent, ut aiunt, labris.* Idem in Oratore: *quae sti rhetores ne primoribus quidem labris attigissent.*

Poesis et **poema** hanc habent distantiam: poesis est textus scriptorum, poema inventio parva, quae paucis verbis expeditur. Lucilius Satyrarum lib. VIIII: *non haec quid valeat quidve hoc intersiet illud, Cognoscis? primum hoc, quod dicimus esse poema, Pars est parva poema, idem epistula item quevis non magna poema est illa; poesis opus totum totaque illa summa est una θέσις ut Annales Enni atque stoc unum Est maius multo est, quam, quod dixi ante, poema. Quapropter dico: nemo, qui culpat Homerum, Perpetuo culpat neque, quod dixi ante, poesin in Versum unum culpat, verbum, entymema, tema, locum.* Varro Parmenone: *poema est lexis enrythmos, id est, verba plura modice in quandam coniecta formam: itaque etiam dysticon epigrammation vocant poema; poesis est perpetuum argumentum ex rythmis.*

Fora et **fori** ut genere, ita et sensibus distant: nam neutro iudiciorum et litium sedes est, masculino spatia in

cjM. *atque ad id unguen* cjJ. *ex adipe unguem* princ. *atque adeo unguen* cjJDusa. *unquen* msJ. *unguentum* AJ, Cuiac. *Et sebum retuli* princ. *atuli* L. *attulit Eumenidum* cjJ. occ. *qui depressa* L, A. *xi: quid* M. *murmurare autem* ante M. *honeste caelitus et digitos primores erigit* ante A. *honeste Sustulit in digitos primoresque erigit* AJM. *innixa digitis* edd. *digitis primoribus* AJ, probM. *saevam legem Pisonis* mgJ, M. *reprendi* mgJ. *rependi* Dusa. *naribus* AJ, Dusa. *clivumtum*, superscr. *u* W, msVictor. *clientum* J. *clivum tuum* cjStephan. Bothe, Neuk. *qui illud* (pag. 428.) Orelli. *Idem lib. i. de Oratore* M. *quae isti* edd. *verbis exprimitur* ante A. *lib. xi.* ante A. *lib. viii.* A. *non hoc quod* ante A. *nunc haec .... quidve huic* cjJDusa. *quidve intersit hoc et illud* ante A. *Cognosces* cjJDusa. *esse poema: Cuiusvis operis pars est non magna poema, Pars est parva p., proinde ut epistola quaevis: Illa poesis opus totum, ut tota Ilias, una Est θέσις annalesque Enni, atque istoc opus unum, Est m. multo, quam* cjJDusa. *parva poema. Idem in Epistola: item* ante M. *idem quaevis* A. *idemque non ius magna* princ. *non magna pars poema est illa* 1526. J. *atque istoc* mgJ. *at quaestus unum* AJ. *multo quam* J. *Perpetuum* cjJDusa. *poesin, Versum unum* J, Dusa. *culpat, verum enthymema malignum* mgJ, Dusa. *timalocum* W, M. *etiam distichon* edd. *et rythmis* L, AJ. *e rhythmis* Popma. *Fora et Fori . . gl. ludis*: hoc lemma cum incommode in media Varronis verba interpositum vide-

navibus apertiora, vel in gladiatoriis ludis. *min ut Ilias Homeri et Annalis Enni; poetice est ars earum rerum.*

Doctum et peritum cum simile videatur, a Marco Tullio discretum est, ut sit peritum plus, quam quod doctum, de Officiis lib. III: *itaque cum sint docti a peritis, desistunt facile* (p. 429.) *sententia.*

Inter urbem et civitatem hoc interest: urbs est aedificia, civitas incolae. Virg. Aen. lib. I: *urbs antiqua fuit.* Ennius Telefo: *et civitatem video Argivum incendere.* Pacuvius Athalanta: *hil sollicita, studio obstupida, suspenso animo, civitas.* M. Tullius de Re publica lib. I: *quam cum locis manuque sepsissent, eius modi coniunctionem tectorum oppidum vel urbem appellaverunt, delubris distinctam spatiisque communibus: omnis ergo populus, qui est talis coetus multitudinis, qualem exposui; omnis civitas, qua est constitutio populi.* Et secundo: *quo auctore et principe concitata civitas.* Sisenna Hist. lib. III: *denique cum variis voluntatibus incerta civitas trepidare,* Pomponius *cum vertice superiorem locum inscende.*

Inter cogitare et deliberare hoc interest: cogitare est confirmare, deliberare confirmare. Turpilius Boetantibus: *quaeso cogita ac delibera.* Idem Filopatro: *certum ac deliberatum est, me illis obsequi.*

Scius et conscius hoc differunt, quod scius secum, conscius cum alio scius est, licet conscium indifferenter positum legerimus.

Auspicium et augurium his intellectibus discernuntur, quod sit auspicium avium inspectio, et quae ex volatu earum significentur et vocibus, augurium autem rerum omnium coniecturas prudenter ac diligenter amplectitur.

Monstra et ostenta similiter intelleguntur, quod inminentia monstrent et ostendant. omen vero votum (p. 430.) est mentis et vocis; unde sacrificantibus dicitur: bona omina habete, id est, ut circumstantes et mente recta velint et bona oribus proferant. portentum non solum quod portendat, sed quod etiam adportet et faciat ex his significationibus, quae in auspiciis, auguriis, extispiciis ostenduntur. prodigium autem semper pessimum est, dictum quasi porro adigendum. Virgilius lib. III: *sola novum dictuque nefas Harpyia Caeleno Prodigium canit, et tristes denuntiat iras.*

retur et iterum exstet p. 447, 22. omiserunt AJ; post verba *earum rerum* collocavit M. *ludiis min* L. *min* om. AJM. *Annalis en p.* L. *Annales Ennii* AJ. *video* om. ante A. (pag. 429.) *incendier* AJ. *hil* om. ante M. *nil* mgJ, M. *nunc soll.* cjBothe. *obstupido* M. *manuque texissent* mgJ. *exposui, civitas est, omn.* AJM. *omnisque civ. est* JM. *quae est* cjRoth. *princ. vocitatur civ.* AJ. *trepidaret, Pomponius....inscendit* M. *Pomponius: cum in urbe sup.* ante A. *Pomponius: cum urbis* cjJ. *intendere* princ. *incendere* edd. rel. ante A. *incende* A. *inscendo* J. *inscenderet* Munk. *cog. est dubitare, del. conf.* AJM. *Idem Filopatro* p. 282, 11. *quod iam apportet* ante M. *auguriis*, (pag. 430.) *extispiciis* om. L. *Virg.* p. 436, 3. *vacua cont.* princ. Bothe. *ferre possunt* L, ante J. *nisi contra* edd. praeter A. *contra constat* princ. Spengel. *contra cum stat* cjPasserat.

Iniuria a contumelia hoc distat: iniuria enim levior res est. Pacuvius Periboea: *patior facile iniuriam, si est vacua a contumelia.* Caecilius Fallacia: *facile erumnam ferre possum, si inde abest iniuria; Etiam iniuriam, misi contra constant contumeliam.*

Fulmen et fulguritum his intellectibus secernuntur: est enim fulmen telum ipsum, quod iacitur, ut Virg. Georg. lib. i: *ipse pater, media nymborum in nocte, corusca Fulmina molitur dextra.* Fulgur ignis, qui coruscat fulmine, unde et fulgere dicuntur et fulgor, ut Virgilius lib. v: *maculosus et auro Squamam incendebat fulgor.* Fulguritum fulgure tactum vel exustum.

Iurgium et lis hanc habent distantiam: iurgium levior res est, siquidem inter benivolos aut propinquos dissensio vel concertatio iurgium dicitur; inter inimicos dissensio lis appellatur. M. Tullius de Re publica lib. iiii: *admiror, nec rerum solum sed verborum* (p. 431.) *etiam eligantiam: Si iurgant, inquit: Benevolorum concertatio, non lis inimicorum, iurgium dicitur.* Et in sequenti: *iurgare igitur lex putat inter se vicinos, non litigare.*

Audacia et audentia hoc diversa sunt, quod audacia temeritatis est, audentia fortitudinis. Sallustius Catilinae bello: *audacia pro muro habetur.* Virg. Aen.: *audentis fortuna iuvat.* Et saepe sic.

Merx et mercatura hoc distant: merx est species ipsa, mercatura actus ipse vel lucum de merce, mercatus locus, in quo agitur mercatura. M. Tullius de Re publica lib. iii: *pione primi mercaturis, sed mercibus suis avaritiam et magnificentiam et inexplebiles cupiditates omnium rerum ioportaverunt in Greciam.* Varro Sexagesi: *ubi tum comitia habebant, ibi nunc fit mercatus.* Serenus Opusculis: *ad mercatum eo, vilice: quid vis inde vehi aut agi?* Cicero Tusculanarum lib. iiii: *iter nos quasi in mercatus quandam celebritatem ex urbe aliqua.* Et de Officiis: *quo tamquam ad mercaturam bonarum artium sis profectus, inanem redire turpissimum est.*

Superstitionis et religionis distantiam manifestissime discrevit M. Tullius de Deorum natura lib. ii: *non enim philosophi solum, verum etiam maiores nostri superstitionem religione separaverunt; nam qui tota die precatus et in-*

contra concitant cjJ. *contumelia* cjPasserat. Spengel. *iniur., nisi eam circumstat contumelia* msPalat. *Fulmen et Fulgur* mgW, msBasil. ante A. *Fulmen, fulgur et fulguritum* AJM. *unde et fulgetra* ante M. *unde et fulgetrae* mgJ, probM. *et fulgur, ut* L. (pag. 431.) *squama* L. *inquid benevolurum* L. *Audacia* sqq. p. 442, 20. *Sallustius* p. 242, 18. 442, 22. *Virg.* p. 442, 23. *vel locum* L. *vel lucrum* AJ. *Piones ne primius* princ. *Paeones* rel. ante A. *Phoenices* AJ. *Pione* vel *Perne* mssVatic. *pione* om. msFabri, msVatic. unus. *Poeni* vel *Iones* cjM. *primi non merc.* ms Fabri. *et mercibus* AJM. *iopotaverunt* W. *importaverunt* M, probOrelli. *exportaverunt* ante M, probMai. *Varro* p. 212, 26. *Serenus* p. 212, 25. *ecquid vis* AJ. *lib. v: ita* 1526. JM. *inter nos* mgJ. *item nos* cjRoth. *Et de Officiis* p. 213, 4. *Superstitutionis et* W. *superstitutionem r. superaverunt* W. *a religione*

molabat, ut sibi sui liberi superstites essent, superstitiosi sunt appellati, quod nomen patuit postea latius: qui autem omnia, quae ad cultum deorum pertinerent, diligenter retractarent et ali- (p. 432.) *quam rem eligerent, hi sunt religiosi, ex eligendo.* Sed vere s u p e r s t i t i o s i proprietatem ex hoc habent, quod prae cultura deorum supersedeant cetera, id est neglegant: itidem et r e l i g i o s i, quasi relinquosi omnium ceterorum sacrificiis deserviant.

Peius et deterius his sensibus discernuntur, quod sit p e i u s a malo, quod in usu est et creberrime frequentatur, d e t e r i u s vero a bono, ut minoris sit meriti, quam id, quod placet. Virg. Georg. lib. IIII: *deterior qui visus, eum, ne prodigus obsit, Dede neci.* Idem lib. VIII: *deterior donec paulatim ac decolor aetas.* Haec enim melioribus conparata sunt.

Inter circum et globum hoc interest: c i r c u s est planities rutunda, ut circuitus, g l o b u s soliditas undiqueversum rutunda, ut est sphera et staminum glomera. M. Tullius de Deorum natura lib. II: *cumque duae formae praestantissimae sint, ex solidis globus, (sic enim spheram interpretari placet) ex planis autem circus aut orbis.* Virgilius lib. V: *mediaque in valle tyeatri Circus erat.* Et: *lucentemque globum Lunae Titaniaque astra.*

Manubias a praeda hoc distare veteres aestimaverunt, ut sit p r a e d a corpora ipsa rerum, quae capiuntur, m a n u b i a e pecuniae ex praeda vendita redactae; et sic apud plurimos: nam et Marcum Tullium ita sensisse voluerunt, de lege Agraria: *praedam, manubias, sectiles, castra denique Gnei Pompei sedente imperatore censores.*

Pervicacia et pertinacia hoc distant: p e r v i c a c i a est interdum bonarum rerum perseverantia, p e r t i n a- (p. 433.) c i a semper malarum. Accius Myrmidonibus: *tu pertinaciam esse, Anthilochae, hanc praedicas? Ego pervicaciam ai et a me uti volo: Nam pervicacem dicis me esse et vincere Perfacile patior, pertinacem nil moror. Haec fortis sequitur, illam indocti possident; Tu addis, quod vitio est, demis, quod laudi datur.*

Sensus et sensa hoc separantur: s e n s u s enim sunt, qui sentiunt, s e n s a, quae sentiuntur. Cicero de Oratore: *et quod exprimere dicendo sensa possumus. Nam primum manifestum est et sapere nos, cum incitatio sit, vel sensus.*

sep. ante M. *et tamquam relegerent* 1526. JM. (pag. 432.) *ex relegendo* mgJ. *prae culturam* 10 L. *obst dede* W. *obstet de* princ. *Inter circulum* L. *circulus est* L. *solidatas* W. 20 *autem circulus* L. *theatri* edd. *Titiniaque* W. *Manuvias*, superscr. *b* L. (ubique sic). *praeda corpora* Gell. 13, 24, 26. *de lege Agr.* Gell. 13, 24, 6. *praedas* ante J. *sectionem* cjBentin. mgJ, M. *imper. decemviri vendent* (pag. 433.) cjBent. mgJ. *Antiloce* princ. *Antiloche* Scal. M. Herm. *Archiloche* rel. edd. *ai et* om. ante A. *aio et* AJM. *et ea me* cj Fruter. Herm. Bothe. *et hac me* cjScal. *dici me* Scal. Herm. *dicimus* 1526. *dicas me* cj Bothe. *dico me* cjLambin. *id vincere* cjBothe 2. *nihil* L, ante J. *an addis* princ. *quod laudatur* ante J. *quod probro datur* cjScal. *quod probro haut datur* cjVoss. *Nam..vel sensus* 10 incerti sunt scriptoris, fortasse Ciceronis. *quod ormenu* L. ὅρμενον A. ὁρμὴν vel πάθος

Iuventus et iuventa et iuvenilitas differunt hoc: iuventus iuvenes, iuventa aetas ipsa, iuvenilitas, quod ormen vel phathos vocant Greci. Virg. Georg. lib. iii: *et patiens operis, parvoque adsueta iuventus.* Sallustius in Catilinae bello: *ibique iuventutem suam exercuit.* Idem in Catilina: *scio fuisse nonnullos, qui ita existumarent, iuventutem, quae domum Catilinae frequentabant.* Virg. Georg. lib. iii: *interea, superat gregibus cum laeta iuventas, Solve mares.* Varro Titone, *περὶ γήρως*: *quam dereliquit multicupida iuvenilitas.*

Morata, quod est morigera, et morosa hanc habent distantiam, quod morosa est contrariis et perversis moribus. Afranius Vopisco: *dum morigeran dum morosam praebeo, Deinde aliquid dedita opera controversiae Concinno, ledo interdum contumeliis.* M. Tullius de Senectute: *at sunt morosi et anxii et iracundi et difficiles senes.* Plautus Au-
(p. 434.) lularia: *dummodo morata recte veniat, dotata est satis.*

Inter vegetum et vigens hoc interest, quod vegetum sit incolume, vigens forte: nam vegetum corporis, vigens etiam animi possumus dicere; ut in multis.

Profesti et festi dies discernuntur sic: profesti sunt a festivitate vacui. Afranius Privigno: *quae festi facere nos solemus die, Cotidiano opere promiscit omnia, Aeque profesto concelebras focum.*

Quaerere et requirere hoc differt, quoniam requirere est diu quaerere. Afranius Fratris: *proin tu tum quaeram, ne requiram te, vide.*

Specula et speculum sicuti genere, ita significantia differunt. Nam specula dispicientiam significat. Virgilius lib. x: *utquae leo, specula cum vidit ab alta Stare procul campis meditantem in proelia taurum.* Speculum, quo imago redditur. M. Tullius in Clodium et Curionem: *sed credo, postquam tibi speculum adlatum est, longe te a pulchris abesse sensisti.* Varro Eumenidibus: *sed nos simis atque in summam speculam pervenimus, Videmus populum furiis incinctum tribus.*

Confiteri et profiteri hoc distat, quod profiteri voluntatis est, confiteri necessitatis et coactus: quod ita positum saepius legimus. Cicero pro

JM. *ii: et* M. *patruoque ads.* L. *frequentabat* JM. *Virg.* p. 389, 2. *dum laeta* edd. praeter princ. *laeta iuventus* W, edd. *solve morales* L. *Varro* p. 123, 8. *quem derel.* Popma. *quod est* om. ante M. *dum morigeram, dum* 1526. JM. *dum non morigeram* cjM. *dum me morigeram* Neuk. *tum morigeram* Bothe. *Deinde* p. 529, 7. *ac sunt* (pag. 434.) L, J. *que festi* W. *quem festi* princ. *quaequae* cjNeuk. *festo* cjM. Gebh. Neuk. Herm. *festivo* J, Scal. *festiva* Bothe 2. *nos* om. ante A. praeter princ. *non solemus nos die* cjHerm. *cottidiano* L. *quatriduo opere* msPalat. *promiscue* ante M. *promiscue et* cj Herm. *promisces* mgJ, Scal. Gebh. Neuk. *permisces* Bothe. *omnia* om. ante J, Herm. *Atque* AJ. *At quae* Scal. Bothe 2. *profesta* Bothe 2. *profesto ac festo conc.* cjHerm. *p. contra: cum cel.* Scal. *p. contra ea concel.* Bothe 2. *concelebrans* cjGebh. *conc. focum tuum* cjNeuk. *proin tu, cum quaeram* msFabri, cjCanter. M. Neuk. *despicientiam* W, ante M. *vidit balta* L. *meditantem praelia* W, edd. *Tullius* p. 339, 23. *simis at in* W. *simul*

Manilio: *hic ego non solum confiteor, verum etiam profiteor.* Honestius vel profiteri, quam confiteri.

Ulcus et vulnus hoc distant, quod (p.435.) ulcus tecta et clausa est malignitas. Virg. Georg. lib. iii: *quam si quis ferro potuit rescindere summum Ulceris os. alitur vitium vivitque tegendo.* Vulnus, hians et patens. Virg. lib. viiii: *produxi, pressive oculos, aut vulnera lavi, Veste tegens.*

Quartum et quarto prudentes differre dixerunt. Varro Disciplinarum quinto: *aliud est quarto praetorem fieri, aliud quartum: et quartum locum significat et tres ante factos, quarto tempus significat et ter ante factum. Ennius recte: Quintus pater quartum fit consul.*

Turpe et foedum quam habeant distantiam, manifestum est: nam turpe levior res est, foedum vim habet maiorem. M. Tullius de Officiis: *luxuria vero cum omni aetati turpis, tunc senectuti foedissima est.*

Formae et figurae quae sit differitas, M. Tullius manifestator est: nam formam integritatem speciei voluit esse, figuram formam nostram, de Officiis lib. i: *principio corporis nostri magnam natura ipsa videtur habuisse rationem, quae formam nostram reliquamque figuram, in qua esset species honesta, eam posuit in promptu.*

Dignitatem et venustatem discerni voluit M. Tullius, ut dignitas viris, venustas feminis sit adtribuenda, de Officiis lib. i: *venustatem muliebrem ducere debemus, dignitatem virilem.*

Monstra et prodigia et portenta hoc distant, quod sunt monstra ostenta et monita deorum. Virgilius lib. iii: *primumque parentem Monstra* (p.436.) *deum refero.* Prodigia deorum minae vel irae. Virg. Aen. lib. iii: *sola novum dictuque nefas Harpyia Celeno Prodigium canit.* Et lib. vi: *prodigiis acti caelestibus, ossa piabunt.* Portenta ostenta, quae aliquid inminere significant. Lucilius lib. xxvi: *nisi portenta anguisque volucres ac pinnatos scribitis.*

Celare et caelare hanc habent diversitatem, quod est celari tegere, abscondere. Terentius in Andria: *bene dissimulatum amorem et celatum indicans.* Virgilius lib. vi: *secreti celant calles.* Caelare insculpere. Virg. Aen. lib. i: *caelataque in auro Fortia facta patrum.* Varro Agatone: *numnam caelatus in manu dextra scyfus, Caelo dolitus artem ostentat Mentoris?*

Ignoscere et concedere quem ad mo-

atque 1526. JM. *Videmus* p. 295, 25. *Futuriis* L. *futuris* AJ. *instinctum* Scal. *quod confiteri vol. est, confiteri* (superscr. *pro*) *nec.* 30 L. *pro Malio* princ. *pro Manlio* J. *pro M. Tullio* cjCuiac. *pro Marcello* cjV. D. *vel* om. (p. 435.) L, AJ. *Georg.* p 459, 12. *pressive* p. 364, 29. *Varro* Gell. 10, 1, 6. *aliud quar-* 10 *tum* om. L. *quarto locum* L, et sic Gell. *significat tres . . significat ter* L. *quintum pater* L. *distantiam . . vim habet* om. L. *luxoria* L. *nostra reliquam quae figura* L. *ut in-* 20 ductum in W, om. ante A. *dicere debemus* ante M. *Virgilius* p. 350, 5. *monstrat deum* L. *Virg.* p. 430, 11. *et lib. vi.* (pag. 436.) p. 243, 26. 370, 6. *Lucilius* p. 191, 19. *celare tegere* edd. *Varro* p. 99, 17. *Cae-* 10 *loque dolitus* cjCarrio. *distant, aperit* W, princ. AJM. *quod mihi* edd. *da bis* W.

dum inter se distent, aperit M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: *quo mihi et Philippo vacationem das, bis gaudeo: nam et praeteritis ignoscis et concedis futura.*

Contemnere et despicere eo distant, quod est despicere gravius, quam contemnere. M. Tullius in Verrem actione III: *quemque contempserit, despexerit, liberum esse nunquam duxerit?* Idem ad Caesarem lib. III: *amici nonnulli te contemni ac despici et pro nihilo haberi senatum volunt.* Et de Senectute: *contemni se putant, despici, inludi.*

Cupiditas et cupido diversa sunt: nam cupiditas levior est. Lucilius lib. XVIIII: *cupiditas ex homine, cupido ex stulto numquam tollitur;* quod cupiditas pars quaedam sit temperatio defluens ex cupidine.

(p. 437.) Aemulatio ab imitatione hoc distat, quod imitatio simplex est, et livorem atque invidiam non admittit, aemulatio autem habet quidem imitandi studium, sed cum malitiae operatione. Virgilius lib. VI: *aemulus exceptum Triton, si credere dignum est, Inter saxa virum spumosa inmerserat unda.* M. Tullius in Caesarianis: *quasi quodam aemulo atque imitatori studiorum et laborum meorum et comite abstracto.*

Probatum et spectatum vis maioris est. Lucilius lib. XXVI: *tuam probatam mihi et spectatam maxume adulescentiam.*

Bellum et proelium hoc differunt, quod proelia partes sunt belli, hoc est in bello congressiones. Lucilius lib. XXVI: *ut Romanus populus victus vi et superatus proeliis Saepe est multis, bello vero numquam, in quo sunt omnia.* Virgilius lib. XI: *infantem, fugiens media inter proelia belli.*

Inter cavere et vitare Lucilius esse distantiam voluit lib. XXVI. et esse plus vitare: *quid cavendum tibi censere, quid vitandum maxume.*

Vetustiscere et vetustascere quid intersit, Nigidius Commentator Grammaticus lib. X. deplanavit: *dicemus, quae vetustate deteriora fiunt, vetustiscere, inveterascere, quae meliora.* M. ad Hirtium lib. VII: *cum enim nobilitas nihil aliud sit quam cognita virtus, quis in eo, quem veterascentem videat ad gloriam, generis antiquitatem desideret?*

Nocens a nefario et inpio distare, uti nocens levius videri possit, M. Tullius voluit, de Officiis lib. (p. 438.) II: *nec tamen, ut hoc fugiendum est,*

20 ante A. *gaudio* W, princ. *M. Tullius* p. 288, 14. *actione ii.* M. *nonnulli a te* cjLips. M. *senatum velit* princ. *senatus voluit* rel. edd. ante M. *a senatu velint* cjPatric. 30 *lib. xxviii.* princ. *lib. xxx.* 1480. *lib xxiiii.* A. *lib. xxiii.* 1526. J. *temperator* princ. *temveratior* rel. edd. *Virgilius* p. 238, (pag. 437.) 33. *M. Tullius* p. 239, 2. *in* 10 *Caesariana I:* cjLips. *imitatoriae* L. *imitatore* AJM. *Prob. et Spectatum eo distant, quod spectatum vis m. est* cjM. *ut Rom.* p. 420, 27. *censeres* cjM. *quid evitandum* 20 ante J. *Vetustiscere et veterascere* edd. *Commentarior. grammatices* M. *dicens* cjRoth. *quam meliora* L. *M. Tullius ad Hirtium* edd. *lib. vii.* om. L, A. *lib. viii.* ante A. *antiquitate* ante J. *uthis nocens* L. *M.* 30 *Tullius* p. 379, 19. *est item esse* (p. 438.) L, A. *religioni* 1526. JM. *modo ne nefarium* M. *defendere* 1480. JM. *annuere quin pugnus*

item est habendum religione nocentem aliquando, modo nefarium impiumque, defenderes.

INNUERE et ADNUERE hoc distant, quod est innuere facie significare. Terentius Adelfis: *adnuere qui in pugnus continuo in mala hereat. — Non innueram: verum in istam partem potius peccato tamen.* FLAGRARE et IGNESCERE ita discernitur, quod ignescere incendi et ardere, flagrare vero olere: et in plurimis invenitur ista diseretio. Adnuere concedere. Virgilius lib. x: *adnuit his Iuno, et mentem laeta retorsit.* M. Tullius in Hortensio: *quod cum uterque nostrum adnuissent, omnesque ad id tempus, quod erat dictum, postero die venissemus.* Positum est adnuere pro innuere. Plautus Asinaria: *neque illa ulli homini nutet, nictes, annuat.*

NOXA et NOXIA hanc habent diversitatem, quod est noxa peccatum leve. Virg. Aen. lib. I: *unius ob noxam et furias Aiacis Oilei.* Noxia nocentia. Virgilius lib. VIII: *iraeque et crimina noxia cordi.* M. Tullius in Hortensio: *et ceteras quidem res, in quibus peccata non maxume adferunt noxias, tamen inscii nn atattingunt.*

PLUS a MULTO vetustas voluit discrepare, et potest videri hanc habere posse distantiam, ut sit multum a plurimo minus, ac non supra modum, ut est Virg. Georg. lib. I: *multum adeo, rastris glebas qui frangit inertis.* Plus, sicut in plerisque, quae maioris modi est, quam necessarium est; atque ideo M. Tullius maius discrevit Epistola ad Catonem: *nec idcirco mihi desiderandam esse dignitatem meam, quod* (p. 439.) *eam multi inpugnarint; sed eo magis recolendam, quod plures desiderarint.*

Inter SPERATAM et DICTAM et PACTAM et SPONSAM hoc interest, quod virgo, prius quam petatur, sperata dicitur. Plautus Amfitryone: *uxorem salutat lectus speratam suam.* Dehinc promissa dicta vel pacta vel sponsa dici potest. Virg. Aen. lib. II: *cui pater et coniunx quondam tua dicta relinquor?* Et idem in alio loco: *et gremiis abducere pactas.* Titinius Quinto: *qui exacta aetate sponsa sit desponsa.*

MUTUUM a FENORE hoc distat, quod

AJ. *si innuero quin* M. *non innuerem*, in mg. *ram* W. *verum* om. W, M. *Flagrare et ardere et ignescere* princ. *Flagrare et fragrare ita disc. quod flagrare est incendi* AJM. Post v. *discretio* legitur *fraglares et ignescere* in W. *Adnuere concedere . . . nictes, annuat* om. ante A, post v. *peccato tamen* collocarunt AJM. *lib. xii: annuit* M. *mente* L. *laetata* AJM. *Plautus* p. 439, 31. *nictet* AJM. *vii: iraeque* princ. M. *et certis q. rebus* ante A. *et ceteris q. rebus* A. *maximas ferunt* cjM. *insciant attingant* princ. *ni sciant att.* 1480. *ni sciunt att.* AJ. *inscii att.* mgJ. *inscii non att.* cjM. *pecc. non maxima insunt, noxias tamen inferunt* fragm Cic. *a multa* mgW. *rastri . . . inhertis* L. *plerisque quod* JM. *plerisque maioris* cjRoth. *quod plus des.* L, A. *Amphitryo* (p. 439.) *ux. sal. laetus* AJM. *promissam* W, ante A. *gremis* L. *Titinnius Divortio* AJ. *cui exacta* 1526. J. Neuk. *qui* Bothe. *desponsata* 1480. Bothe. *quasi* om. 1526. JM. *Plautus Asinaria* sqq. usque ad *decreverint* v. 30. omiserat L, sed signo † post voc. *adnuat* v. 32. posito, manu correctoris in mg. *Simulare* sqq. usque ad *decreverint* suppleta sunt. Itaque verba *Plautus Asinaria* usque ad *necessarii* neque in ordine neque in mg.

mutuum sine usuris, faenus cum usuris sumitur, et est quasi accepti fetus, unde et faenus dictum est, ut Grece tocos, quasi partus mutui sumpti. Plautus Asinaria: *nam si mutuas non potero, certum est, summam faenore.* Unde honestius mutuum, quod sub amico affectus fiat meum tum usu temporis necessarii.

SIMULARE et DISSIMULARE hanc habent distantiam: simulare est fingere scire, quae nescias, dissimulare fingere nescire, quae scias. Sallustius in Catilinae bello: *cuius rei libet simulator ac dissimulator.*

Inter NUTARE, ADNUERE, NICTARE veteres hoc interesse voluerunt, ut nutare capitis, adnuere vel innuere narium vel labrorum, nictare oculorum significantiam esse decreverint. Plautus Asinaria: *neque ulla ulli homini nutet, nictet, adnuat.*

CASTITAS et PUDICITIA paria deputan- (p. 440.) tur, cum sit pudicitia ab iniuria turpium libidinum libera, castitas et ab his continens ac remota, praeterea et religiosa munditia et puritas. Virg. Georg. lib. II: *casta pudicitiam servat domus.* Et in Aen. lib. VI: *quique sacerdotes casti, dum vita maneret.* Et lib. VII: *praeterea, castis adolet cum altaria tedis.* Atque ideo plus est castitas a pudicitia, quod par sit pudicitia cum aliis ceteris castitas.

PASCERE et ALERE hoc distant auctoritate Varro Gerontodidascalo, ut sit alere sufficiendi generis curam habere. pascere natos cibo saginare: *ubi graves pascantur pavonum greges.*

ORA vel ORAE licet paria esse videantur, tamen ut genere, ita intellectibus distant: nam quotiens in his neutrum genus tangitur, vultus vel facies rostra significatur. Virgilius: *os umerosque deo similis.* Et lib. XII: *ora citatorum dextra detorsit equorum.* Quotiens femininum, cuius rei libet fines. Et lib. I. idem: *exire, locosque Explorare novos, quas vento accesserit oras.*

Inter EXTINGUERE et inter OBPRIMERE interesse Cicero voluit de Amicitia, ut sit maius obprimere, quam extinguere: *quam ob rem primum danda opera est, ne qua amicorum discidia fiant; sin tale aliquid evenerit, ut extinctae potius amicitiae quam obpressae videantur;* quasi, quod extinguitur, possit reflammari, quod obprimitur, non queat.

MORBUM a VITIO prudentia veterum sic voluit separari, ut sit morbus cum

habet L. *sumam* edd. *affectu* edd. praeter 20 princ. *fiat meum tuum* cjJ, M. *fiat tamen usu* ante M. *hanc* om. W, M. *annuere vel nuere* W, ante A, M. *laborum*, *i* superscr. 30 L. *labiorum* edd. *Plautus* p. 438, 17. (pag. 440.) *illa ulli* edd. *ad remota* L. *Virg.* p. 267, 5. *Aen. lib. vi.* p. 267, 6. *et lib. vii.* p. 58, 28. 247, 33. *a* compunctum in W, om. M. *pars sit* cjM. *sit cum aliis* (om. *pu-* 10 *dicitia*) L, A. probGerlach. *Varronis* A. In rel. edd. et W verba *Varro Gerontodidascalo* h. l. omissa et ante *ubi graves* inserta sunt. *Varro Geront.* p. 314, 30. *pascantur atque alantur pavonum* cjBentin. M. *Ora et orae* AJ. *facies nostra* AJM. *Virgilius* p. 459, 7. *duo* W. *Et lib. xii.* p. 459, 9. *possit* 20 *reclamari* ante A. *possit renovari* AJ. *posset* 30 *refl.* L. *prudentia veterum* Gell. 4, 2, 13. *Aristoteles* Gell. 8, 7. ἀναμεμνίσκε– (p. 441.) σθαι mgJ. ἀναμεμνῆσθαι M. μεμνῆσθαι AJ.

(p. 441.) accessu utique aut temporis aut contagii, vitium perpetua et insanabilis atque inrevocabilis causa.

Meminisse et in memoriam redire hoc differre Aristoteles putat: διαφέρει μνημονεύειν τοῦ ἀναμιμνῆσθε; et vult meminisse omnium esse animantium, ut cibi, potionis, somni, voluptatis, in memoriam revocare, quod exciderit, non nisi homines posse.

Die quarta et die quarto hoc differre prudentis volunt, quorum tamen auctoritas in obscuro est, ut sit die quarto temporis praeteriti, die quarta futuri.

Mentiri et mendacium dicere quem ad modum distent, Publius Nigidius studiis bonarum artium praecellentissimus manifestissime separavit: *qui mentitur, ipse non falsus, alterum fallere conatur; qui mendacium dicit, ipse fallitur: quantum in se est. Vir bonus praestare debetet, ne mentiatur; prudens, ne mendacium dicat: alterum iudicet in homine, alterum non.*

Festinare et properare veteres voluerunt habere distantiam. Cato oratione, quam de suis virtutibus scribsit: *aliud est properare, aliud festinare: qui unum quid mutare transigit, is properat, qui multa simul incipit neque perficit, festinat.* Verum utrorumque verborum ratio sub hac significantia proxuma est veritati, ut sit saepe animi properare studiose ad res aliquas contendentis, festinare corpore necessitatibus obsequendi. Virg. lib. IIII: *et mediis properas aquilonibus ire per altum.* Idem Aen. lib. II: *festinate viri. nam quae tam sera moratur Segnities?*

Matronae et matrisfamilias (p. 442.) dissimilitudinem hoc modo veteres docti separant quidam, ut sit matrona, quae peperit semel, materfamilias, quae saepius. Sed haec definitio videtur absurda. Ad haec fidelis. Locupletiores, matronam, quae in matrimonio sit mariti, etiam ante susceptos liberos, dictam, meliore tamen matris futurae spe m' t' nomine nuncupatam: matrem vero familias, quae in familia mancipioque sit patria, etsi in mariti matrimonio esset.

Avarum et avidum ita discernuntur: avarum enim semper in reprehensione est, avidum autem ab avendo, quod est etiam honeste cupiendo, et a delectione intellegi potest, ac per hoc aliquando malis, aliquando bonis adiungitur causis; ut Virg. in Georg. lib. II: *pascuntur oves avidaeque iuvencae.* Sallustius in bello Catilinae: *laudis avidi, pecuniae liberales erant.*

10 *Die quarte et* cjM. cf. Gell. 10, 24, 10. *Nigidius* Gell. 11, 11, 1—3. *debet, ut non* 20 *m.* ante M. *debet, ne m.* M. *incidit in hominem* cjBongars. probM. *Cato* Gell. 16, 14, 2. *qui unum quidquid m.* L, A. *maturare* 1480. *mature* AJM. *transit* W, princ. mgJ. *ut sit properare animi studiose* cjM. *corpo-* 30 *ris* princ. probM. *obsequentis* cjM. *festinare v. namque tam* L. *et matresfamilias* L, ante M. cfr. Gell. 18, 6, 4. 8. (pag. 442.) *fidelius* AJ, Cuiac. probM. *At hanc Aelius* cjDurantius. *futura* L, A. Cuiac. *m' t'* L. *mtull'* W. *M. Tullius* AJ. *mai'* M. *a matris* cjCuiac. *matronae* cjBrisson. probM. *sit* 10 *patris familiae* cjJ. *sit patris* M. *sit mariti aut eius, in cuius manu maritus esset* cjCuiac. *a delectatione* L, AJ. *ab electione* mgJ. *ac malis per hoc al. al. b.* W, M. *Audacia et* 20

Audacia et audentia hoc differunt, quod audentia fortitudinis sit, audacia temeritatis, ut Sallustius: *audacia pro muro habetur;* et apud veteres saepe sic. Audentia. Virgilius: *audentis fortuna iuvat.* Et: *audentior ibo In casus omnis.* Quamquam et audaciam pro fortitudine positum legerimus; ut Virg. lib. viii: *Irim de caelo misit Saturnia Iuno Audacem ad Turnum.* Et: *aude, hospes, contemnere opes,* humanitatis sit potius, quam temeritatis.

Prospicere et respicere distant, ut advorsum videre prospicere recte dicatur, respicere quasi retro aspicere. Varro Manio: *sedens altus alieno sumptu, neque post respiciens neque* (p. 443.) *ante prospiciens.*

Furor ab insania hoc distat. Cicero Tusculanarum lib. iii. ostendit: *itaque non est scribtum, si insanus et furiosus esset: insaniam enim censuerunt constantiam id est sanitatem, tamen posse tueri mediocritatem officiorum et vitae conmunem cultum atque usitatum: furorem esse rati sunt mentis ad omnia caecitatem. quod cum malus esse videatur, quam insania, tamen eius modi est, ut furor in sapientem cadere possit, insania non.*

Confidentiae et fidentiae discretionem M. Tullius pandit Tusculanarum lib. iii: *qui fortis est, idem fidens (quoniam confidens mala consuetudine loquentium in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis est:) qui autem est confidens, is profecto non extimescit: discrepat enim a timendo fidens.*

Invidia et invidentia. Cicero Tusculanarum lib. iii: *posset etiam in misericordiam, posse in invidiam. non dixi in invidentia, quae tum est, cum invidetur: ab invidendo autem invidia recte dici potest, ut etfugiamus ambiguum nomen invidiae.* Et lib. iiii: *ut aegritudini invidentia — utendum est enim docendi causa verbo minus usitato; quoniam invidia non in eo, qui invidet, solum dicitur, sed etiam in eo, cui invidetur.*

Aegrotatio et aegritudo. Cicero Tusculanarum lib. iii: *sed proprie, ut aegrotatio in corpore, sic aegritudo in animo nomin avet.*

Iracundus et iratus, ebrius et ebriosus, amator et amans et alia quid inter se distent, Cicero discrevit (p. 444.) Tusculanarum lib. iiii: *aliud iracundum esse, aliud iratum; ut differt anxietas ab angore: neque enim omnes anxii, qui anguntur aliquando: inter ebrieta-*

p. 431, 6. *Sallustius* p. 242, 18. 431, 8. *Virgilius* p. 431, 9. *viii: irim* W. *opes, quod humanitatis* J. *Varro* p. 133, 30. (pag. 443.) 237, 15. *ab insania distare Cicero* AJM. *non esse scr.* L. *insanus, sed si furiosus* 1526. JM. *censuerunt inconstantiam id est sanitate vacantem, tamen* edd. praeter princ. *quod cum maius* edd. *esset* W. *cons. loquendum*, superscr. *ti* L. *loquendi* mgJ. *fidens, is prof.* princ. *posset in invidentiam* mgJ, M. *dixi in invidiam* 1526. JM. *invidentia recte* edd. praeter A. *potest et ut fug.* W, princ. etiam in L *ut et* signis transponi iubentur. *ut fug.* AJM. *ut ecfug.* cjRoth. *quoniam invidentia non* ante M. *animo nomin avit* W, princ. etiam in L *i* super *e* scr. *animo nomen habet* edd. praeter princ. Post *timere non decet* additum *sic gaudere* (p. 444.) *licet: laetari non licet* in 1480. Additum: *sic quidem gaudere decet, laetari non decet.*

tem et ebriositatem interest; aliud est amatorem esse, aliud amantem.

Laetari et gaudere distat, ut Cicero Tusculanarum lib. iii: *atque ut confidere decet, timere non decet.*

Pernicitatem, velocitatem Cicero discrevit Tusculanarum lib. v: *praestans valetudine, viribus, forma, acerrimis integrisque sensibus; adde etiam, si lubet, pernicitatem.* Et Virg. Georg. lib. iii. hoc sensit: *dura iacet pernix instrato saxa cubili;* ut illud sit celeritatis, hoc patientissimae fortitudinis.

Metum, timorem, formidinem, pavorem Cicero discrevit Tusculanarum lib. v: *in quem autem metus, in eum formido, timiditas, pavor, ignavia.*

Innocens et innocuum hoc distat, quod sit innocens non nocens, innocuum inlaesum. Virgilius lib. x: *et sedere carinae Omnes innocuae.*

Legere et eligere non sub ea significatione intellegi vult Varro de Rusticatione lib. i: *africa, prius debet descendere vitae vindemia diligentis uva non solum legitur, sed etiam eligitur ad vivendum, eligitur ad edendum;* ut sit legitur colligitur, ut plerumque, (p.445.) eligitur melior quaeque de plurimis.

Miserari et misereri ceteri his sensibus esse voluerunt, ut sit miserari flere et lamentari, misereri miserationem alienis casibus exhibere; et activo ad primum affectum, passivo ad secundum. Accius Eurysacae: *ei mihi, ut etiam haec erumna haec mihi luctum addit luctibus!* Alia persona: *quid miserari id me Erysacem tuam solitatem memoras, formidas tibi? Te conmiserabam magis, quam miserabar mei.* Et multis talia, et aliquando vexata generibus.

Acerosum et aceratum, utrumque nove positum, sed distanti proprietate signatum: acerosum namque panem, ferre minus purgatio nec sordibus a candido separato, dicendum veteres putaverunt. Lucilius lib. xv: *quae gallam vivere ac rugas conducere ventris Farre aceroso, olei decumano, pane Cumano coegit;* tunc Greci αὐτόπυρον vocant. Aceratum vero est lutum pa-

quoniam docendi causa a gaudio laetitiam distinguimus. Ut autem innuit idem Cicero, gaudium in sapiente et in rebus bonis semper est, laetitia etiam in malis et turpibus rebus esse potest in AJM. *Pernicitatem et velocitatem* edd. *pernicitatem velocitatem* W et in ordine et in mg., posteriore voc. in ordine compuncto. *velocitatem* om. L. *integerrimisque* 1526. J. *pern. et velocitatem* cjRoth. *Virg.* p. 368, 19 *duro* W, princ. *Virg. pernicibus insignem plantis* mgW. *Varro de re rustica lib. i: aprica prius debet descendere de vite; in vindemiam diligentius, uva non solum legitur ad bibendum, sed etiam eligitur* (pag. 445.) *ad edendum. Ut sit* M. *miserari miserationem* L. *heu mihi* ante M. Bothe. *haec* prius om. cjSchoell, posterius om. ante M. Bothe. *Eurysacem* edd. *quid commiseraris me neque Eurysacae* cjSchoell. *tuam solitatem* p. 173, 28. *tuam soliditatem tibi mem.* ante A. *tuam sodalitatem mem.* AJ. *memoras neque formidas* cjSchoell. *commiserabar* edd. praeter princ., Bothe, Schoell. *commiserebar* Scriv. *mage* Bothe, Schoell. *miserebar* JM, Schoell. *mei et multis mei et aliq.* L, AJ. *talia et aliter* princ. *mei multis mali aliq.* Delrius, Schoell. *miserabar meae vitae multis malûm aliq. devexatae gen.* Bothe. *panem farre m. purgato* AJM. *cand. a sord.* cjGerl. xv. AJ. *gallam bibere* 1526. JM. *rugis*

leis mixtum, ut lateraris usus est. Lucilius lib. viiii: *latere qui ducit, habet nihil amplius nam quam conmune lutum a paleis cenumque aceroso.*

Multum et satis eo distant, quod multum infinitum est, satis finitum; avaris illud, hoc parcis, se continentibus applicandum est. Lucilius lib. v: *nam si, quod satis est homini, id satis esse potis esse potisset, Hoc sat erat: nunc cum hoc non est, qui credimus porro, Divitias ullas animum mihi explere potisse?* Et lib. xviiii: *denique ut stulto nihil sit satis, omnia cum sint.*

Omne atque totum volunt quidam (p. 446.) esse seiunctum, ut ab omni plus esse totum putent, cum indiscretis inter frequenter positum legerimus, et utrumque cum significantia universitatis. Lucretius lib. i: *totum video per inane geri res.* Virg. in Bucolicis: *omnia vincit amor.* Et idem Georg. lib. iii: *omne adeo genus in terris hominumque ferarumque, Et genus aequoreum, pecudes pictaeque volucres In furias ignemque ruunt, amor omnibus idem.* Idem Aen. lib. vi: *totamque infusa per artus Mens agitat molem, et magno se corpore miscet.* Quid quod totum, quod plus putatur, non pro cuncto alicubi accipi potest? Virg. Georg. lib. iii: *totasque Advolvere focis ulmos, ignique dedere;* ut sit totas integras, non omnes, quae in mundo sunt, ulmos.

Niti et obniti cum ex uno sit intellectu, acceptis tamen praepositionibus fit diversum: niti enim potest videri aut aliquam gratiam aut honorem aut utilitatem aerumnoso tendere sine labore: quamquam in aliquibus gravius audiatur, ut sint enixae pariendi labore defuncti. Inniti autem incumbere manifestum est. Virgilius lib. vi: *ille, vides, pura iuvenis qui nititur hasta.* Obniti vero est contra adversa obluctari. Virgilius saepe: *usque adeo obnixi non cedere.* Et alibi: *obnixi torquent spumas, et cerula verrunt.* Terentius Andria: *pedibus manibusque obnixe omnia Facturum.*

Inlix et inlex hoc discernuntur: ab iniciendo inlix, inlex, a quo lex non servetur. Plautus Penulo: *quid illi tantae rei fumus inlix.* Idem (p. 447.) Persa: *iniure, inlex,* hoc est vivens sine lege, sine iure, *labes populi.*

Ergastilum et ergastilus ut genere, ita intellectibus differunt: nam neutro

mssM (?) AJ. *ventri* Scal. Dusa, M. *oleo* JM. *oleo et Cumano pane coegit* cjJDusa. *oleo de-* 20 *cumano paene coegit* cjTurneb. *coegit Cumano* mgJ, Scal. *hunc Graeci* mgJ, probM. *ὑπόπυρον* AJ. *laterariis* mgJ, M. *laterem qui . . amplius umquam, Quam . . e pale's coenumque acerosum* mgJ, Dusa. *coenumque aceratum* cjFrDusa. *parce se* J. *quid satis* J. *hom. et* Gifan. *potis esse* om. edd. *potuis-* 30 *set* ante J, Gifan. *mi expl.* JM. *potuisse* ante A. *posse* L, AJ. *potesse* Gifan. *xviii*: edd. *uti stulto* J. *esset totum* W. *in-* (p. 446.) *discrete* AJ. *indiscretim fr.* cjM. *lib. iii.* M. *Virg.* p. 326, 33. *ignem quaerunt amor* L. *Idem* om. L. *integras sint non* L. 10 *onorem* L. *erumnose intendere* princ. *de-* 20 *functae* edd. *Virgilius* p. 353, 12. *iuvenes* L. *Et alibi* p. 420, 4. *Poenulo: qui* AJM. 30 *fuimus* edd. *f. illices* AJM. *Idem* (p. 447.) *Persa* p. 10, 13. *Ergastulum* ante M. (ubique sic). *et alter indicem* A, probJDusa. *unus. Et alius* vel *Et alibi : Iudicem* cjLips. *opposuit*

carceris locus est, masculino custos poenalis loci. Lucilius lib. xv: *non ergastilus unus et alius iudicem adposuit, ut nemo sententiam libere, quasi ergastilus, possit dicere.*

Fremere et frendere hoc disparantur, quod est fremere magnum sonare. Virg. Georg. lib. ii: *fluctibus et fremitu adsurgens, Benace, marino?* Frendere alicubi cum gemitu vel iracundia miserum aut minax sonare. Virg. Aen. lib. iii: *luminis ecfossi fluidum lavit inde cruorem, Dentibus infrendens gemitu.* Pacuvius Antiopa: *frendere noctes, misera quas perpessa rum.* Plautus: *nec macheram audes dentes frendere.* Pacuvius Anthiopa: *fruge frendo sola sacsic probore.* Accius Troadibus: *saxo fruges frendas.*

Fora et fori ut genere, ita et intellectibus discernuntur: neutro enim loca sunt, quibus ius dicitur, masculino spatia in navibus (ut Virgilius lib. vi: *inde alias animas, quae per iuga longa sedebant, Deturbat laxatque foros: simul accipit alveo Ingentem Aeneam.*) vel locus apertus ac patens; unde et gladiatores foros facere dicuntur, cum longo circuitu sectantur.

Educere et educare hanc habent distantiam: educere est extrahere, educare enutrire et provehere. Varro Cato, vel de liberis educandis: *educit enim obstetrix, educat nutrix, instituit pedagogus, hocet magister.* (p. 448.)

Aborsus et abortus significationes varias habent: aborsus enim ille dicendus est, qui est in primis mensibus, cum conceptui exordium factus est, abortus prope tempus pariendi: tunc enim moritur, quid nascitur. In plurimis haec reconditis invenimus.

cjLips. *opposivit* cjScal. *Ut nemo* ad aliud testimonium pertinere arbitr. Dusa. *quam erg. dicere possit* ante A. *magis quam erg. dicere non possit* v. c. Dusac. *bienace* L. *fluvidum* L, ante M. *noctem* msFabri. *miseras* 1480. *miserias* msFabri. *quae* cjBothe. *perp. runt* msFabri. *perp. sum* AJM. *fruges* AJ, Scal. Guil. Bothe. *frendeo* Scal. *frende* cjHeinsius. *frendere solitus* Bothe. *probare*, *o* super *a* scripto W. *vrobo ore* cjGuilelm. *praebere* cjBothe. *sicco robore* Scal. *solas saxi robore* cjVoss. *sola saxi robore* cjWelcker. (sic p. 251, 26 pro *robore* scriptum *probare* in G.) *molae saxis probe* cjHeins. *fruges frendam* Scal. *frugem fr.* Bothe. *Fora et fori* p. 428, 26. *Virgilius* p. 101, 17. *docet* cjJ, M. *factum est . . quod* (pag. 448.) *nasc.* edd. *hoc reconditum* ante M.

Cap. VI.

INCIPIT DE INPROPRIIS.

Edolare fabrorum est verum verbum, cum materiarum conplanatur asperitas. Usi sunt eo laudandi scribtores vetustatis etiam ad alias fabricas rerum. Varro Vimarco: *cum Quintipor Clodius tot comoedias sine ulla feceri mus, ego unum libellum non edolem? ut ait Ennius.*

Sulcus omne, quidquid in longitudine aculeatum est, dici potest veterum auctoritate doctorum. Varro Vimarco: *et pater Divum trisulcum fulmen igni fruido Actum mittat in tholum macelli.* Virg. Aen. lib. ii: *et linguis micat ore trisulcis.*

Penulam abusive omne, quidquid tegit, nobilissimi veteres transtulerunt. Varro Manio: *et cum corrigia disruptas tonat haridum, relicum pede penula scortea pertegere.*

Vitreum, pertenue et perlucidum quidquid est, auctoritate veterum dici potest. Varro Modio: *quam storum bitaees tote osteneant unice clavos.*

Tela etiam lapides dici posse auctoritas docuit et omnia, quaeque iaciuntur. Sisenna Historiarum lib. iii: (p. 449.) *manualis lapides dispertit, propterea quod is ager omnis eius modi telis indigebat.*

Silentium fieri consuetudine sumptum est. Sisenna de contiario Hist. lib. iiii. oriri: *de contrario silentium oritur.*

Caecum non solum oculis captum, sed et insidiosum et occulte malum et tacitum vel latens quid dicendum veteres estimaverunt. Sisenna Hist. lib. iiii: *subito mare persubhorrescere caecosque fluctus in se provolvere leniter occepit.* Virg. Aen. lib. vi: *caeca regens filo vestigia.*

Labra non hominum solum, sed et margines vel fines dici posse auctoritas persuadet: nam et labruscam genus esse erraticae vitis volunt, quae in saepibus et in labris agrorum et in terminis nascitur; ut Virg. in Bucolicis:

Incipit de propriis verbis et nominibus msFabri, msBasil. *est* om. W, M. *quintipar* princ. *dolius* msElnonensis, princ. *Clodianus* cjCarrio, M. *sine cura* msFabri. *fecerit Musa, ego* cjJ, Popma, M. *longitudinem* princ. etiam L, sed *m* compuncto. *igni fervido* msBasil. edd. *acutum* msBasil. *actutum* edd. *Marcelli* msBasil. ante M. *corrigias* J, Popma. *diruptas* L, A. *dirupta* princ. *tonet* 1480. *tenet* AJ, Popma. *aridum* ante M, etiam in W *h* modo superscr. *haridvm* om. J. *pedem* JM, Turn. Popma. *protegere* Popma. *Varro Modio* p. 536, 33. *scorum* princ. *istorum* AJ. *istorum quorum* Turn. Popma. *vitreaes* princ. *vitrea aestate* 1480. AJ. *vitreae togae* mgJ, M. *osteneant*, *e* posteriore inducto W. *ostenant* L. *ostendant* ante A. *ostendat* AJ. *ostentant tunicae* mgJ, M. *clausos* 1480. *dispartit* edd. 1483 et sqq. *de contrario* (pag. 449.) edd. *Sisenna* p. 423, 8. *pervolvere* princ. *saeviter* cjM 1. *hoccevit* L. *Virg.* p. 211, 24. *innoxius* AJ. *repente, et* supersc. W. *repetente*

silvestris raris sparsit labrusca racemis. Sisenna Hist. lib. IIII: *innoxos trementibus artubus repente extrahis atque in labro summo fluminis, caelo alvente.* Virgilius lib. VII: *sicut aquae tremulum labris ubi lumen aenis.*

INTERFICI et OCCIDI et inanimalia veteres posse vehementi auctoritate posuerunt. Plautus in Menechmis: *occisa est haec res.* Lucilius: *durum, molle voras, fragmenta interficit panis.* Virg. Georg. lib. IIII: *fer stabulis inimicum ignem, atque interfice messes.* Sallustius Hist. lib. II: *multique conmeatus interierant insidiis latronum.* Plautus Mercatore: *mihi harum edium Interitus, interfectus est.* Lucilius: *intereunti, labuntur, euntur omnia vorsum.* M. Tullius Oeconomico: *nullo modo facilius* (p. 450.) *arbitror posse neque herbas arescere et interfici, neque terram ab sole perquoqui.* Idem ad Hirtium lib. VIIII: *dicis quasi istuc intereat? Nescio, nisi tamen erat mihi iucundum, severitus ne qui casum perimeret superioris.*

GARRIRE cum sit proprie canum, (Varro *asinos rudere, canes gannire, pullos pipare* dixit et Lucretius lib. V: *alio pacto gannitu voces adulent.*) etiam humanam vocem nonnulli gannitum vocaverunt. Afranius Prosa: *gannire ad aurem numquam didici.* Lucilius lib. VII: *eodem Pactolo gannis.*

DOTATAM non a dote dici, sed ab omni qualibet copia Cicero de Oratore lib. I. auctor est: *cuius artem cum indotatam esse et incomitatam et incomptam videris, verborum eam dote locupletasti et ornasti.*

PUTIDUM et sensibus et auribus probari Cicero de Oratore lib. III. scribit: *quoniam haec satis spero, vobis quidem certe maioribus natu, inhonesta et putida videri.*

CINNOS AC FUCUM, quod est aliud coloris, etiam non talium rerum Tullio auctore dicimus de Oratore lib. III: *atque eo citius in oratore aut poetae cinnis ac fuco offenditur.*

ABDICARE non solum de patris facto potest dici, quod est familia abicere, sed rem quamlibet negare. Pacuvius Athalanta: *mortem ostentant, regno expellunt, consanguineam esse abdicant.*

EQUISONES non equorum tantum moderatores aut magistros, sed omnis, quibus regimen conceditur cuius- (p. 451.) libet rei, dici posse veteres probaverunt.

M. *extrahit sistitque in* J. *in* om. W, M. *albente* AJM. *viii: sicut* M. *aquile trem.* W. *ad inanimata* A, probBongars. *interficis panis* 1526. JM. *Virg.* p. 330, 28. *commeatus interfecti erant* cjV. D. probGerlach. *aedium interemtus* M. *intereunt, lab.* edd. *eunt rursum omnia* cjDusa. *agunturque omnia* cjJ. οεκωνο- (p. 450.) μικο W. *percoqui* edd. *intererat* princ. *dices: quid, quaeso istuc intererat* fragm Cic. *non tamen* J. *mihi verendum saepius* fragm Cic. *ineundum* alii ap. Bentin. *severi tu* ante A. *severius* AJ. *sed veritus* mgJ. *neque qui* ante A *casus* J, fragCic. *superiora* fragCic. *Gannire cum* AJM. *Lucretius* p. 17, 10. *cannitu* L, princ. *vocis* AJM. *Afr. Persa* ante A, probNeuk. *Afr. Rosa* A. *pacto oggannis* cj Dusa. *et incommutatam* 1480. *et comptam vid.* L. *videres* M. *nec sensibus nec* cjV.D. *natu, molesta* M. *alius coloris* M. *auctore discimus* W, J. *in oratoris aut* M. *mortem intentant* mgScriv. *consc. palustrem* AJM. (p. 451.) *quam nautici* p. 103, 33. *viam conducerent*

Varro Marcipore: *hic in ambivio navem conscendimus plaustrem, quam nautici equisones per viam quam ducerent loco.*

Meridiem mediam diei partem omnes putant solum esse dicendam, cum et noctis et eam temporis partem doctorum auctoritas dixerit. Varro Marcipore: *repente noctis circiter meridie, Cum pictus aer fervidis late ignibus Caeli orean astrice ostenderent.* Nos in Epistulis, quae inscribuntur a doctrinis de peregrinando: *et vigilia igitur aliquando et moracium cogitationum, priusquam aetas in meridie et, torpitudinem pellere.*

Raedam pro curru Varro Marcipore: *dixe regi Medeam advectam per aera in redam anguibus.*

Fasceam pro cortice Varro Gerontodidascalo: *in quibus Lybissa craturi fasciis cingit forem.*

Librum pro cortice Virg. Georg. lib. II: *udoque docent inolescere libro.*

Viscum positum pro rete, a tenacitate. Varro Parmenone: *lepusculi timentis hoc quadrangulum Dedit Diana, rete nexile, ata, Viscum fuge lineamque conpedam.*

Calcar pro impetu Varro Sesquelixe: *ventus succasu vehementius sufflare, et calcar admovere.*

Ebrius et ticinius non vinulentos aut sino civo, sed expletos qualibet re possumus dicere. Varro Eumenidibus: *et ceteri scolasticis auris auribus scolica dape aqua ebriis festicae ape-* (p. 452.) *rantologia, consurgia consurgimus, ieiunis oculis.*

Gibberum pro extanti et eminenti. Varro Eumenidibus: *item tragici prodeunt cum capite libero, cum antiqua lege ad frontem superficias accedebat.*

Torrere non solum ignis, sed etiam frigus potest auctoritate. Varro Eumenidibus: *capite aperto esse iubet, ante lucem suscitat, Frigore torret, ve-*

edd. *viam ducerent* Popma. *loro* mgJ, M. *mediam dici diei* JM. *noctis esse eam* edd. praeter princ. *veterum auctoritas* 1480. *repetente* W. *meridiem* ante M, Scal. *cum in picturis aer fervidus* 1480. *astico ostendere* princ *oras astricas* cjJ. *choreas astricas* cjScal. Popma, M. *chorean astricen* cjRoth. *ostenderet* cjJ, M. Scal. *a doctis* cjJ. *evigila igitur* cjGifan. J in addendis, probM. *morantium* ante M. *cog. dum aetas* cjM. *in meridie est* J in addendis, probM. *torpidinem* L, princ. A. *torpedinem* 1480. 1526. J. *pelleret* W, AJM; etiam in L *t* superscr. *pellet mediam* ante A. *pelle* J in addendis, probM. *Rhedam* edd. *dixit* A. *in rheda* edd. praeter A. *Varro* p. 86, 10. *in queis* mgJ. *Libyca citrus* cjBentin. *Libyssa citrus* mgJ, M. *Virg.* p. 62, 31. *Varro* p. 28, 9. *timentes*, *i* superscr. L. *timentes* AJ. *nexsile* W. *aut viscum* A. ἄρκυας *viscum* JM. *fugai* cjM. *viscum sagenam lin.* J, Popma. *compedem* edd. praeter princ. et M. *ventus sub cau* princ. *ventus suo casu* rel. edd. ante M. *sub occasu* cjJ. *sub occasum* cjLips. *Ebrios et* mgW, edd. *ticinnius* W. *titindos* princ. *tricinios* 1480. *ticinios* AJ. *ex Titinnio* cjJ. *et Ieiunos* cjLips. M. *aut vinosos* cjJ. *aut sine cibo* cjLips. M. *scolastici saturis* cjRoth. *auris* om. AJ. *viris auribus* princ. *fartis auribus* cjJ. *solida dape aque* (p. 452.) princ. *atque ebr.* J, Popma. *festucae* cjGerlach. *festiva* cjJ. *consurgia* om. cjJ. *Libberum pro* W. *Liberum* ante A, mgJ. *iter tr.* princ. *iterum* 1480. *cum* om. AJ. *cap. gibbero* AJM. *accedebant* A. *auct.* *Varronis* AJ. p. 236, 25. *operto* L, AJ. *reicit reo ieiunio* princ. *villicum* J, Popma. *Cuius* edd. *ii: instar* AJM.

natum eicit ieiunio vellicem. Quius auctoritatis gravitatem secutus Maro a vero non aberravit, Virg. Georgic. lib. I: *aut boreae penetrabile frigus adurat.*

Aedificandi manifesta est significatio; ab eo tractum est, ut, quaeque fabricantur qualibet opera, aedificari dicantur. Virg. Aeneidos lib. III: *instar montis ecum divina Palladis arte Aedificant.*

Squalere non sordium plenum esse tantummodo, ut nunc consuetudine persuasum est, sed honesta re abundare et refertum esse veteres honesta auctoritate posuerunt, ducique hanc significantiam a squamis putant. Ut enim est in corporibus sordium alta congeries, quae squalere dicuntur, ita, quod fuerit qualibet re densatum oneratum inculcatumque, squalere voluerunt. Virgilius lib. XI: *per tunicam squalentem auro.* Accius Paelopidis: *eius serpentis squama squalido auro et purpura textae.*

Transgressus a pedum gradu proprie dicitur, sed auctoritas vetustatis liberiorem loquendi usum dedit, ut Sallustius Hist. lib. I. et de his, qui navigassent, et de ipsis navibus eo (p. 453.) verbo uti voluit, in quibus gradus non sit: de Sertio: *nactus obscuram noctem, aestu secundo.* Ac inde qui: *transgressos omnes recipit mons praeceptus a Lusitanis.* Alibi de scafis: *earum aliae paulum nimio progressae inter cum sicco onere, cum pavor corpora agitaverat, deprimebantur.* Lucretius: *praeterea pavit vox, facitque Aspera foras gradiens artheria clamor.*

Bibere recte dici ea omnia, quae haustus habent, ut animalia et terrae, ut Virg. in Bucolicis: *sat prata biberunt.* Verum auctoritate litterata etiam arida ac sicca et, quibus haustus non sit, bibere positum invenimus. Virg. lib. XI: *hasta sub exerta donec perlata papillam Haesit, virgineumque alte bibit acta cruorem.*

Libidinem et adpetitum vel aemulationem etiam honestae rei possumus dicere, ut sit libido omne, quod libuerit. Sallustius in Catilinae bello: *magisque in decoris armis et militaribus equis, quam in scortis atque conviviis lubidinem habebant.*

Usu, id est utendo (unde et usurpare dictum est optinere quidquam possit veteres usu) perire, hoc est non utendo aliquid posse. Plautus Amfitryone: *est profecto: cavesis, ne tu te usu perduis.*

20 *Squalere* Gell. 2, 6, 20–25. *sed* om. L, princ. *qua squalere* 1480. AJ. *Virgilius* p. 319, 25. 404, 14. *x: per* M. *xi: et tun.* L, princ. *Accius* Gell. 2, 6, 23. *squamae* JM. (p. 453.) *squalidae* cjVoss. Bothe. *de Sertorio* cjJ, probM. Gell. 10, 26, 2. post *aestu secundo* excidisse *furtim aut* (*furtivaque* Carrio, *furtim abiit* Lips.) *celeritate vitare proelium in transgressu conatus est* cjBentin. Carrio, Lips. *qui* om. J. *quin* L. A. *transgressos* Gell. 10, 26, 3. *rec. modos* 1483. AJ. *praeceptu-rus* W, anteM; etiam in L *ru* superscr. *earum aliae* Gell. 10, 26, 10. *paulum prog. nimio simul et incerto onere* mgJ. probM. *interim sicco* AJ. *Lucretius* Gell. 10, 26, 9. *praeter radit enim vox fauces saepe facitque Asperiora* cjBentin. M. *pavit vos* W. *sub* 10 *exertam* AJM. *lubidinem habent* W, edd. 20 praeter princ. *dictum, hoc est o. q. possessione veteri et usu* cjM. *posuit quoque vetustas* AJ.

FURTUM etiam non ablatas res, sed omne quidquid occulte geritur, auctoritate veterum dici potest. Virg. Georg. lib. IIII: *Vulcani, Martisque dolos et dulcia furta.* Plautus Amfitryone: *manifestum hunc optorto collo teneo furem flagitii.*

INGREDI non solum, ut est manifesta (p. 454.) eius verbi significatio, sed et venire ac se ostendere auctoritate Plauti possumus dicere in Amfitryone: *nihilne te pudet, sceleste, populi in conspectum ingredi?*

OBSEQUIA non solum minorem maioribus exhibere, sed et minoribus per vicem, veterum excellens auctoritas voluit. Plautus Asinaria: *ego sane cupio obsequi gnato meo.*

VERSUTOS non solum ad malitiam callidos, verum et recte peritos intellegi posse Plautus informat in Asinaria: *nec magis versutum, nec quo caveas aegrius: idem homini versuto, si quid recte curatum velis, Mandes.*

DEVORARI non solum cibus gutture, sed et vox auribus potest. Plautus in Asinaria: *auscultate, atque operam date, et mea dicta devorate.* Et in Aulularia: *nimium libenter edi sermonem tuum.*

BICIPITEM, quod incorporatum est, posse dici Varro de vita P. R. lib. IIII. aperuit: *in spe adducebat, non plus soluturos, quam vellent: iniquius equestri ordini iudicia tradidit ac bicipitem civitatem fecit, discordiarum civilium fontem.*

DEFECATA omnia pura et inturbata et sine sordibus possumus dicere, ut vinum sine fecibus. Plautus in Aulularia: *nunc defecato demum animo egredior domo.*

MALITIAM veteres, ut dolum, medium ponendam esse duxerunt, quasi sit et bona. Plautus in Aulularia: *acerto edepol equidem te civem sine mala omni malitia.* Adeo ut inprobum proposuerit malo, quod levius putatur, in eadem: *quid factis? — neque malis,* (p. 455.) *neque inprobis.*

BELUAM indifferenter posuit auctoritas veterum. Plautus Aulularia: *in quo quidem agno, scat scio, Magis curiosam numquam esse ullam beluam.*

Cum sit grocire corvorum, Plautus in Aulularia CANTARE eos dixit: *non temere est, quod corvus cantat mihi nunc ab leva manu.*

ROSTRUM hominis dici non debere, consuetudo praesumpsit. Apud Plautum in Menechmis positum sic: *aput mensam plenam hominis rostrum deligis.* Nonbis Pedio: *nec umquam vidit rostrum tragoedia tantum Titi.* Lucilius

es profecto M. *non ablata* AJM. *Virg.* p. 310, 11. (p. 454.) *scelesta* M. *mal. calidos* W, princ. *nec co caveas* W. *Eidem homini, siquid* (om. *versuto*) M. *in spem* edd. praeter princ. *quam vellem* W, 1480. *iniquus* L, edd. *vellent, et iniquus e. o., senatui iudicia* cj Lips. *vellent: Gracchus senatui iniquus* cj Stadius ad Florum, pr Popma. *vellent: Gracchus equestri* cj A Maius. *omnia puta* W, (qui tamen in mg. *pura* habet) M. *dixerunt, u* superscr. W. *certe edepol* AJ. *certo* M. *quod gravius putatur* AJ. *Aul. quo q. a. sat* cj (p. 455.) Leopard. M. *nusquam* AJM. *cantat nunc mihi* edd. praeter princ. In W signis superscr. *cantat mihi* iubentur transponi. *sic* om. cj Bentin. JM. *homini* JM. *diligis* ante A. *dili-*

Satyrarum lib. v: *ne designati rostrum praetoris pedesque Spectes.* Idem lib. viiii: *arripio, et rostrum labeatque hoc Zeferiatin Percutio, dentesque advorsos discutio omnis.* Varro Periplu lib. ii. περὶ φιλοσοφίας: *itaque videas barbato rostro illum conmentari et unumquodque verbum statera auraria pendere.* Idem Serrano, περὶ ἀρχαιρεσιῶν: *rostrum in protrudendum cesserent.*

Fatum, sicuti conmuniter intellegitur, significantiam decreti habet; a doctis tamen indagationes invenimus positum esse pro voluntate. Virg. lib. vii: *heu stirpem invisam et fatis contraria nostris Fata Frygum!* Nec enim Iuno aut quisquam deorum fatum habet, quod ipsi faciunt. Et in eodem: *filius huic fato divum prolesque virilis Nulla.* Et in alio: *et sic fata Iovis poscunt, hic terminus haeret.*

Rictum ferarum dici volunt, cum Titinius auctor sit etiam hominis dici debere: *cave! Excorde frontem,* (p. 456.) *labeat semper facto rictus.* Item Pomponius Prostibulo: *quis hic est? quam ob rem hic prostat? rictum et labeas cum considero.* Lucilius Satyrarum lib. iii: *malas tollimus nos atque utimur rictu.* Varro Papiapapae, περὶ ἐνκωμίων: *ante auris modo ex subolibus parvuli intorti dimittebantur sed cincinni, oculis supetulis nigellis populi quam hilaritatem significantes animi, rictus parvissimus ut refrenato risu roseo.*

Stuprum, quod cum viduis conmittitur, hoc solum dici putant: veteres pro adulterio et vitio ponunt. Plautus Amfitryone: *stupri, dedecoris a viro arguta meo!* Sallustius Hist. lib. iii: *ac statim fugitivi contra praeceptum ducis rapere ad stuprum virgines matronasque.*

Thesaurum etiam copiam pessimae

gas A. *deliges* JM. *Novius Pedio* M. *Turpilius Pedio* AJ. *nec nunquam* ante 1526. *rostrum haec tragoedia* ante J. *tantum uti* ante M. *tantum dici* ms. apud M1. *tantum Tite* Bothe. *praetores* L. *spectet* mgJ, Dusa. *labeasque* cjBentin. M. Varges. *labiasque* cjJ, Dusa, Schegk. *Zepheri atq. in* M; etiam W, sed *q* inducto. *hoc zeferiatim* AJ. *hocce feriatim* cjBentin. *hasce feriatim* vel *huiusce viri atque* cjSchegk. *huius Zephiri atque im* cj Dusa. *osque ferio atque im* cjM. *hic Zopyrioni* cjJ. *huic Zephyrioni impercutio* cjWesterhov. *zopyriatim* (om. *hoc*) cjVarges. *huic zopyriatim* cjRoth. *videas barba* J. *aur. ponderare* Popma. *in protrudendo incesserent* cj J. *intro trudendum cesserint* cjPopma. *indaganter* AJ. *indagatione* cjRoth. p. 526, 17. *Virg.* p. 226, 28. 303, 32. *in eodem* p. 303, 33. *cum Lucilius auctor* Dusa. p. 221. 16. *excordem* mgJ. *caute experge* (p. 456.) alii ap. M1. *exporge* M. *frontem hanc semper* ante A. praeter princ. *labia, supercilia, rictus* mgJ. *et labias semper facito r.* cjV. D. apud M1. *et abeat s. fac cito r.* cjBothe. *habeas s. facito r.* cjSalmas. *lateat s. facito* Neuk. *ne habeat s. facito r.* cjHerm. *tollimus animo atque* ante J. *ante inauris* cjGifan. *endo aures* cjLips. *nodo* cjScal. Gif. Palm. *modice* cj Lips. *crobyli* cjGif. *ex silonibus* cjMartinius. *parvulis intortae* cjLips. *dem. ut cincinni* cj Lips. *dem. cincinni sed et o.* cjPalm. *demittuntur sex cincinnoli* cjScal. *ex cincinnis* cj Gif. *suppaetulis* M. *oculi suppaetuli* J, Gif. Scal. Lips. Palm. *pupillis* AJ, Gif. *pupulis* Scal. Lips. Palm. M. *aliquam* cjGif. *nescio quam* cjLips. *quandam* cjScal. Palm. *animitus. at rictus* cjScal. *purissimus* cjLips. *p. ore frenato* cjLips. Palm. Popma. *refrenatus*

rei dici posse Plautus voluit in Amfitryone: *qui domi uxorem meam Inpudicitia inpedivit, teneo thesaurum stupri.*

Compotem in bonam partem solum accipi putatur, cum et in mala positum sit. Plautus Epidico: *caedo manum. — accipe. erumnarum et miseriarum compotem.* Naevius Dane: *eam nunc esse inventam propris conpotem Scis.*

Viva posse dici ea, quae neque anima nec spiritu moveantur, Virgilius auctor est Aen. lib. i: *intus aquae dulcis vivoque sedilia saxo, Nimfarum domus.*

Indolem adulescentium tantum consuetudo dicit, (quasi nove suboles: indoles autem est crementum:) veteres autem senum dixerunt. Plautus in Milite: *si albet capillus hic videtur, neu-* (p. 457.) *tiquam ab ingenio senes, Inest in hoc emeussiaetas sua sibi ingenua indoles.*

Alacritatem in malis habendam Cicero Tusculanorum ostendit: *vir igitur temperatus, constans, sine metu, sine aegritudine, sine alacritate ulla lubidine, nonve xatus?*

Catuli non solum canum dimminutive, verum omnium animalium appellantur. Virg. Georg. lib. iii: *tempore non alio catulorum oblita leaena.* Et alio loco, de serpentibus: *cum positis novus exuviis nitidusque iuventa Volvitur, aut catulos tectis aut ova relinquens.* Plautus Truculento: *iam hercle ego hic te, mulier, quasi sus catulos, pedibus proteram.* Lucretius lib. v: *at catuli panterarum ychimnique leonum.* Lucilius Satyrarum lib. iiii: *concursaret agros catulos fetumque ferat.* Idem lib. vii: *rate ad catulos accederet inultum.*

Conpressus cum virgine admissus dicitur. Plautus in Truculento etiam coitum cum meretrice conpressus dici vult: *nunc ad amicam, decimo mense, Athenas Attiseas Viso, quam gravidam hic reliqui meo conpressu, quod ea agat.*

Opificem non ex ope posse dici Cicero Tusculanarum lib. v. auctor est: *advena quidam et ignobilis verborum opifex, insinuasse in antiquam philosophiam videtur.*

Semina pro virgultis vel malleolis vel surculis dici posse auctoritatem Virgilius dedit in Georg. lib. ii: *seminibus positis, superest deducere terram*

10 cjGif. *argutam* AJM. *qui domi* p. 331, 16. *impetivit* apud Plautum. *in malo* W, M. *in* 20 *malam* ante A, 1526. J. *cedo manum* edd. praeter A. *Danae* 1526. JM. *propriis* W, mssM, princ. etiam in L alterum *i* superscr. *opprobriis* AJ. *probri* M. Bothe. *op-* 30 *probrii* cjVoss. *dulces* ante M. *nova soboles* ante M, praeter princ. *nove subsole* W, mssM, M. *nove sub.s.* superscr. *ole* L. *novae subolis ind. sit incrementum* cjM. *incrementum* ante M, praeter princ. *si albus* ante M. (p. 457.) praeter princ. *senex* 1480. M. *senis* AJ. *Inest in hoc* p. 9, 11. *emussitata* AJM. *ulla, sine libidine, nonne beatus* M. *cum positis* p. 458, 11. *ped. poteram* L. 10 *panth. scymnique* cjJ, M. *concursare* cjGifan. *concussaret* cjFruter. *aegros* A, Gif. *apros* cjScal. *agens* cjJDusa. *fetumque ferarum* AJ, Dusa. *rete ad* cjJDusa. *acceleret* A. *accedere* J, Dusa. *ammissus* W. *coetum cum me-* 20 *letricem* L. *compressum dici* edd. praeter princ. *mense post, Ath. Atticas* AJM. *relinqui* L, princ. *quid ea* edd. praeter princ. *insin. se in* 1526. J. *Sumen pro-* (p. 458.)

Saepius ad capita, et duros iactare (p. 458.) *bidentis.*

SUMEN proprie a sugendo dictum: nam et mulieris mammam sumen veteres dici volunt. Lucilius Satyrarum lib. IIII: *quod si nulla potest mulier tam corpore duro Esse, tamen tenero maneatque sucus lacerto, Et manus uberi lactanti in sumine sidat.*

EXUBIAS et SPOLIA non solum hominum tegmina aut vestes dici posse, Virgilius auctor est in Gn̄ lib. II. dicens de serpente: *cum positis novus exuviis nitidusque iuventa Volvitur.* Accius Bacchis: *tunc pecudum exuvias levo pictas lateri accomodant.* Lucretius: *nam saepe videmus Illorum spoliis vere volitantibus auctas.*

DIVORTIA non coniugii distractionem solum, sed etiam omnium inflexionum, quae a recto detorquentur, Virgilius auctor est lib. VIIII: *obiciunt equites sese ad divortia nota Huc illuc.*

VIRGINES non solum feminae dicuntur, verum etiam pueri investes: nam et quicumque ex yfoebis excesserat, devirginari dicebantur. Varro περὶ ξαγωγῆς: *quam symphatian lubi at oculos haberent, quid imaginum interesset, puer utrum esse devirginatum usurus, an monuceρωcαc purus, dum cogito.*

ENIXAS non in partu solum possumus dicere, sed etiam omni labore exercitos, auctore Virgilio Aeneidos lib. III: *stirpis Achilleae fastus iuvenemque superbum, Servitio enixae, tulimus.*

PRANSI non solum, qui pranderent, dicuntur, sed etiam, quibus nihil desit. Varro Flaxtabulis, περὶ (p. 459.) ἐπαρχιῶν: *quare, o Marce, pransum ac paratum esset, hoc minume oportet.*

Os rostrum vel faciem hominum tantum dici putant (ut de rostro Virg. lib. VIIII: *donec Rutuli clamantis in ore Contendit advorso;* de facie idem Aeneidos lib. I: *os umerosque deo similis.)* cum auctoritate veterum et pecudum et ferarum dici possit. Virgilius lib. XII: *ora citatorum dextra detorsit equorum.* Os etiam alicuius rei et omne patens accipi potest. Virg. Georg. lib. III: *quam si quis ferro potuit rescindere summum Ulceris os.* Et de leone lib. XII. idem: *inpavidus frangit telum, et fremit ore cruento.* Idem lib. II: *et ingentem lato dedit ore fenestram.* M. Tullius de Suppliciis in Verrem: *nam in ipso aditu atque ora portus.*

prietas urguendo, sed corr. L. *tenero moveat suc.* 1480. AJ. *succussa* msBasil., edd. praeter princ. *tenerom moveat succussa lacertom* cjLips. *uberior* J. *inter or* vel *ulterior* cjLips. *lib. iii.* M. p. 457, 11. *Lucretius* p. 231, 14. *spoliis vepres* 1526. JM. *coniugia* L. *lib. viiii.* p. 290, 24. *ephebis excesserant* edd. π. ἐξαγωγῆς cjJ, M. *sympathiam lubidinis oc.* cjJ. *sympathiam lumbi ad oc.* cjLips. Popma, M. *haberet* ante M. *quid magnum* cjJ. probM. *quid inguinum* cjLips. Popma. *puerum utrum esset* cjJ, Lips. probM. *puerum u. essem* Popma. *an* μόνον ἐρώσας cjJ, Lips. Popma, probM. *exercitas* edd. praeter princ. *auctorem* W. *Virgilio* p. 297, 10. 391, 3. 405, 23. 407, 13. *esse hominem oportet* (p. 459.) cjLips. *esse hoc munere op.* cjPopma. *esse, te hoc* cjRoth. *Contudit* AJ. *Condidit* M. *sed de facie* ante M, etiam in L *sed* superscr. *lib. i.* p. 440, 19. *lib. xii.* p. 440, 20. *rei omne* 1480. AJ. *lib. iii.* p. 435, 2. *M. Tull. de S. in V.* om. W. p. 237, 32. *adiditu* W.

Dorsa et tergora hominum vel aliorum animantium dici tantum consuetudo putat, cum et aquarum dici possit. Virg. in Georg. lib. iii: *undaque iam tergo ferratos sustinet orbes.* Et in Aeneidos lib. i: *dorsum inmane mari summo.*

Omne castum veteres incorruptum sub virginis vocabulo appellaverunt. Cicero in Oratore: *philosophia casta, verecunda, virgo incorrupta.*

Nidos non solum domicilia avium, sed et fetus earum Virg. auctore dicere possumus, in Georg. lib. iiii: *ipsaeque volantis Ore ferunt dulcem nidis inmitibus escam.*

Imbres consuetudo agmen caelestium aquarum et pluviarum induxit solum dici, cum auctoritas variet. Virgilius omnium aquarum dixit in Georgic. lib. iiii: *ipse feracis Figat humo plantas,* (p. 460.) *et amicos inriget imbres.*

Pecudes non solas quadrupedes, sed et alia animalia dicere Virg. auctore possumus, in Georg. lib. iiii: *quem mihi vix frugum et pecudum custodia sollers.* Et: *ignavum, fucos, pecus a praesepibus arcent.* Varro Sexagesi: *neque quas agi pennas anates, tremipedas, buxeis rostris pecudes, paludibus nocte nigra ad lumina lampadis sequens.*

Pacem peti et a diis posse Virg. significat in Georg. lib. iiii: *tum munere Tende petens pacem.* Et in Aeneidos lib. iii: *hic Helenus, cesis primum de more iuvencis, Exorat pacem divum.* Plautus Amfitryone: *ut Iovis supremi multis hostiis pacem expetam.*

Profundum non solum in imum altum, sed etiam summum dici posse auctoritas usurpavit. Virg. in Aen. lib. i: *ni faciat, maria ac terras caelumque profundum.*

Procacitatem non animantium solum, a precando et poscendo, dici posse Virg. auctoritatem dedit lib. i: *penitusque procacibus austris;* quod est, saevientibus, procellosis.

Putidum non solum ab odore fetido et gravi, quod naribus probetur, sed et quod auribus triste, insuave, austerum, rancidum se, putidum dici posse auctoritas vetustatis admisit. Cicero in Oratore: *quoniam igitur modo audiretur Mysus aut Fryx Athenis, cum etiam Demosthenes agitetur putidus?*

Devotum ad prosperum tantum usus trahit, sed auctoritas et adversus significari voluit. Virg. in Aen. (p. 461.) lib. i: *praecipue infelix, pesti devota futurae.*

Reos non solum crimini et culpae obnoxios, sed etiam honesti vel voti debitores promissi auctoritas voluit.

atque ore edd. *ferratus* L. *Et in Aen.* p. 203, 3. *ipsasque* 1480. M. *duci cum* L. (p. 460.) *lib. iiii.* p. 158, 30. *ignavum* p. 33, 19. *vennis* L, AJ; etiam in W *i* super *a* scr. *quas agilipennes* cjBentin. *quassagipennas* cjPalmer. Popma, M. *termipedas* Popma. *remipedes* cjRoth. *palustribus* mgJ. *palustres* cjPalm. *tu munere supplex Tende* AJM. *Exorat* p. 371, 2. *Plautus* p. 388, 10. *a procando* AJM. *ab ore foetido* W, JM. *praebetur* 1480.AJ. *rancidumve* cjGerlach. *id putidum* J. *est, put.* M. *quonam* AJM. *adversum significare* M. *Cyclopem* edd. (p. 461.) *Bucolicis* p. 527, 19. *Philomena* ante M.

Virg. in lib. v: *constituam ante aras, voti reus.*

Dapes non tantum opiparos adparatus aut religiosos, sicuti plerumque, significare, sed et vitabilis et infandos cibos auctore Virg. possumus dicere in Aen. lib. iii. Ceclopem describens hostes ad humana viscera: *nam simul expletus dapibus vinoque sepultus.* Et in Bucolicis: *quas illi Philomela dapes, quae dona pararit.*

Domum consuetudo hominum tantum habitacula dici putat, cum auctoritas et templum et nidos domos dixerit. Virg. lib. vi: *ostia iamque domus patuere ingentia centum Sponte sua.* Et in Georg. lib. ii: *antiquasque domos avium cum stirpibus imis Eruit.*

Incestum usu dicitur flagitium in affines admissum; sed et incestare funere, polluere, auctore Virg. possumus dicere lib. vi: *praeterea iacet exanimum tibi corpus amici (Heu nescis?) totamque incestat funere classem.*

Revocare pedem cum hominum et aliquarum animantium dici manifestum sit, Virg. lib. viiii. etiam fluviorum dici posse ostendit: *cunctatur et amnis Rauca sonans, revocatque pedem Tiberinus ab alto.* Et Plautus remos navium pedes dixit.

Murices vetustas etiam saxorum asperitates, tela omnia voluit posse dici. Virg. lib. vi: *et acuto in murice remi Obnixi crepuere.* (p. 462.)

Dentes non solum, quibus cibus adteritur, sed omne, quibus aliquid exsecari vel teneri potest, Virg. dici voluit; ut in Georg. lib. ii. de falce: *et curvo Saturni dente relictam Persequitur vitem adtondens, fingitque putando.* Et in Aen. lib. vi: *tum dente tenaci Anchora fundabat navis.*

Locupletis non magnarum opum tantummodo, sed et ad quamlibet rem firmos et certos M. Tullius dici voluit ad Caesarem iuniorem lib. ii: *nihil omnino certi, nec locupletem ad hoc auctorem habebamus.* Et de Officiis lib. iii: *accedit eo testis locuples Possidonius.*

Monumenta et templa dici posse, M. Tullius auctor est in Verrem actione ii: *ausum esse in aede Castoris, celeberrimo clarissimoque monumento positum est.*

Promeritum etiam in mala parte posuit Plautus in Amfitryone: *quid mali sum, ere, tanta ex re promeritus?*

Pallorem vetustatem et neglegentiam Lucilius lib. xxx. voluit dici posse: *lana opus omne perit, pallor, tiniae omnia caedunt.*

Bonus et fortis et pius dici potest. Lucilius lib. xxx: *Calvus Pallantino quidam vir nobilis bonus bello.* Virg. in Georg. lib. ii: *et bona bello Cornus.*

Multare cum sit condemnare, posi-

domum duxerit W, M. *iii: antiq.* W. *hom-*
20 *et aliorum animantium* ante M. *amnis,* su-
30 perscr. *nimis* L. *v: et acuto* edd. p. 255, (p. 462.) 25. *acute* W. *omne, quo al.* 1480. AJ. *exsiccari* L, A. *exicari* princ. *Persequi-*
10 *tur* p. 308, 20. 569, 20. *eodem testis* J.

post *monumento* excidisse *quod templum* 20
in oculis cotidianoque aspectu populi R. cjM. *Lucilius* p. 272, 13. *lanae* Scal. Guliel. Dusa. *Palantino* AJM. *Palatina* cjFruter. Guliel. Dusa. *voti* 1526. JM. *coupetem* L. 30
Novius M. *Colace* AJM. *et adseri* L, princ.

tum est augere, votis conpotem reddere. Nevius Colare: *et asseri laudes ago, cum votis me multatis meis, (p. 463.) Quod, praeter quam vellem, audiebam hoc mihi ennius.*

Disciplinosus etiam pessima arte potest dici. Cato de Re militari: *quam gladiator disciplinosus.*

Propitios et homines placatos dici vetustas voluit. xxvii: *in vonis porro est viris, si irati seu cui propitii Sunt' ui diutius eadem una maneant in sententia, Nam cum benignitate sollicito propositos.* Terentius in Adelphis: *quam ut ea, quae parentes propitii.*

Cachinnare non risu tantum, sed et de sono vehementiore vetustas dici voluit. Accius Finidis: *simul et circum magna sonantibus Excita saxis saeva sonando Crepitu clangentes cachinnant.*

Tacere etiam ea possumus dicere, quae sine voce vel sono sunt. Virg. Aen. lib. iiii: *totumque pererrat Luminibus tacitis.* Et: *cum tacet omnis ager.*

Adfari non solum respondere vel fabulari, sed etiam rogare positum. Accius Tereo: *deum Cadmo generatum Semel adfare et famularent perpetuere.* Virg Aen. lib. iiii: *i, soror, atque hostem supplex adfare superbum.*

Fastigia consuetudine summae altitudines dici putantur, cum sint et imae; significant et finis. Virg. Georg. lib. ii: *forsitan et, scrobibus quae sint fastigia, quaeras.* M. Tullius de Officiis lib. iii: *sed, quoniam opere inchoato, prope tamen absoluto tamquam fastigium inponimus.*

Numerum et de his, quae non numerantur, sed admetiuntur, dici (p. 464.) auctoritas voluit. M. Tullius de Officiis lib. iii: *si, exempli gratia, vir bonus Alexandria Rhodum magnum frumenti numerum adlexerit.*

Fervor cum ex igni sit et ex flammis, ex contrario et frigoribus positus invenitur, ut sit fervere non solum ex incendio calere, sed ex quibuscumque molestiis perturbari; unde et iactus marini et exaestuatio animi sub hac significantia recte positi sentiuntur. Virg. Georg. lib. i: *omnia tunc pariter vento nimbisque videbis Fervere.*

Templum et sepulchrum dici potest

est affatim Bothe. *grates et laudes* cjM. *me multat meis* cjHermann. Munk. *praeter spem* (p. 463.) *quem vellem* AJ. *velle audebam* cjM. Bothe. *hennius* L. *En.* princ. *emunus* 1480. *eminus* 1496. *cantus* mgJ. *hoc mi eminus* cjHerm. Munk. *hoc mihi evenit* cjM. Bothe. *pacatos* A. *Lucilius lib. xxvii.* edd. praeter princ. *in bonis* JM. *in venis* A. *iuvenis* ante A. *id bonis* cjGifan. Dusa. *proprium est* cjGif. *iuris . . seu tui* ante A. *sunt ui d.* L, A. *sunt ut d.* 1526. prob Roth. *sunt di d.* W, M. *sunt dii ut d.* J. *sunt ii ut d.* cjGif. Dusa. *sunt in divinis* ante A. *eadem* om. A. *m. et sent.* princ. *sententia* W. *non cum* cjGif. Dusa. *et cum* mgJ. *solicitos* mgJ. *sollicitarier* cjGif. Dusa. *propositus* ante M. *proposito* mgJ, Gif. Dusa. *Terentius* p. 59, 14. *megna* L. *magno* M. *magnisonantibus* cjScal. *sonando cum crepitu* AJ. *clangente* cjScal. M. *cachinnat* cjScal. Scriv. *Accius* p. 111, 27. *Cadmigenam, natum* cjDelrio. *Cadmigena natum* cjVoss. *Semela* M. *affare ef* W. *famulanter pete* cjBentin. mgJ, M. *Virg.* p. 302, 9. *operi* edd. praeter princ. *inquoato* L. *et prope iam abs. fast.* 1480. AJ. *frumentum* L. *advexerit* edd. *ex frigoribus* 1480. (p. 464.) *ictus marini* AJ. *Virgilius lib. v.* p. 420,

veterum auctoritate. Virg. Aen. *praeterea fuit in tectis de marmore templum Coniugis antiqui.*

Vestigia consuetudine signa inpressorum pedum dicimus. Lectum invenimus partes extremas pedum dicta vestigia. Virgilius lib. v: *vestigia primi Alba pedis, frontemque ostentans arduus albam.*

Parere etiam viros dici posse Caecilius auctor est Calchis: *sat hic vicinus se as perisse et vobis datum.* Id prudente mutuatum ab Homero: *αὐτὰρ Γλαῦκος ἔτικτεν ἀμύμονα ΒεΜερεφόντην.* Parere etiam dictum ea, quae non concipiant. Virg. lib. xi: *ite, ait, egregias animas, quae sanguine nobis Hanc patriam peperere suo.*

Viros etiam de animalibus posse dici Virgilii auctoritas iubet, in Bucolicis: *vir gregis ipse caper deerraverat;* cum posset maritum dicere; sicut in Georg. lib. iii: *quem legere ducem, et pecori dixere maritum.*

Grundire cum sit proprie suum, (ut (p. 465.) Laberius in Sedicit: *grundientem aspexi scrofam.* Et Claudius lib. xvi. agni: *grundibant grumiter pecus suillum.*) etiam hominum esse grunditum Caecilius in Imbris designavit: *cruento ita ore grundibat miser.*

Insaniam non hominibus solum aut animalibus, verum et his, qui sine anima sint. Virg. in Bucolicis: *huc ades; insani feriant sine litora fluctus.*

Eligantes non solum, ut consuetudine, ab eligantia ingenii aut cultus electione et dilectus plerumque dici potest; sed a veteribus etiam vitio datur. M. Tullius in Clodium et Curionem: *tu eligans, tu solus urbanus, quem decet mulieris ornatus, quem incessus psaltriae; qui levare vultum, mollire vocem potes.* Carmine de Moribus: *avaritiam omnia vitia habere putant, sumptuosus, cupidus, eligans, vitiosus.*

Amarum non solum ex sapore triste, sed ex quacumque causa terribile et inpensum Maronis auctoritate dicimus, idem lib. x: *hostis amare, quid increpitas mortemque minaris?*

Multitudo cum sit numeri populorum, ut quidam putant, Varro pro multo non absurde etiam adscripsit, de vita P. R. lib. ii: *nihilo magis propter argenti facti multitudinem is erat furandum, quod propter censorum severitatem nihil luxuriosum habere licebat.*

19. *ostentant sarduus* W; etiam in L *t* superscr. *Chaldis* 1480. *Chalciis: at hic* cj Spengel. *Chalciis: ait hic* cjGrauert. *est: calchissat hic* reliqui. *se asperasse* princ. *se autem peperisse* 1480. AJ. *se eas peperisse vobis* cjJ, probGrauert. *se ait eum peperisse* cjV.D. *se ait te peperisse* cjBothe 2. *sat peperit et* cjSpengel. *vobis. Datum* (vel *dictum*) *id* omnes praeter Spengel. *prudenter ut (et) natum ab* edd. *prudenter mutuatum ab* cj Roth. *ἔικτεν* W. *Βελλεροφόντην* AJM. *Virg.* p. 466, 31. *aite egr.* W. *pepere* L. *Laberius* p. 114, 29. *in Sue dicit* J, prob (p. 465.) Osann. *in Sedicito* M. *xvi Annali* cjM. *grundibat graviter* cjBentin. mgJ, probM. *Umbris* J. *Imbriis* cjJ, Spengel. *quae sine* edd. praeter princ. *Elegantes* L, edd. ante M. (ubique) *et delectus* AJ. *et dilectu* M *muliebris* JM. *Cato de moribus* AJ. *Cato carmine de* M. Gell. 11, 2, 2. *putabant* M. *eligant* W. *sed quac.* W, 1480. M. *infensum* cjM. *lib. x.* p. 329, 16. *abscripsit*, sed corr. L.

Sanguinulentum corporum potest esse. Lectum est et de incorporeis. Varro de vita P. R. lib. IIII: *itaque propter amorem imperii magistratus gradatim seditionibus sanguinulentis, aut* (p. 466.) *dominatus quo appellerent.*

Pondus pro numero. Varro de vita P. R. lib. IIII: *e Graecia asias in villas conportasse magnum pondus omnium artificum.*

Carere etiam re bona potest dici. Turpilius Demetrio, dolentis persona: *eos parentis careo.*

Audiendi sensum etiam his rebus Virgilius dedit, quae nec aures habent nec sensum, Georgicon lib I: *et frustra retinacula tendens Fertur equis auriga, neque audit currus abenas.*

Cavi proprietas est sinuosi et concavi ac per hoc sine dubitatione corporali. Virgilius vero etiam de incorporalibus, quae sunt inania tantum vel obscura, dici posse testatur lib. VI: *ac, ni docta comes tenues sine corpore vitas Admoneat volitare cava sub imagine formae.* Et lib. X: *tum dea nube cava tenuem sine viribus umbram.*

Lavare cum sit eluere et emaculare et aquis sordida quaeque purgare, vetustatis auctoritas posuit etiam polluere. Virg. Georg. lib. III: *lavit ater vulnera sanguis.* Et decimo: *lavit inproba teter Ora cruor.* Plautus Pseudulo: *eas lacrimis lavi.* Ennius Hecuba: *heu me miseram, interii; pergunt lavere sanguen sanguine.* Varro Hetatonbe: *pater ut cruore laberet errarum ageres.* Afranius Suspecta: *vident ut lavere lacrimis me tu collum, pater?*

Animas pro corporibus. Virgilius lib. XI: *ite, ait; egregias animas, quae sanguine nobis Hanc patriam peperere suo, decorate supremis Muneribus.* In quo etiam hoc novum est, (p. 467.) quod patriam posuit pro regione vel terra, cum patria sit civitas vel urbes parentum.

descripsit princ. *scripsit* 1480. *id erat* cjM 1. *hiis erat* cjM. *miscrat* W, mssM, ante M. *censorium* A. *censoriam* 1526. J. *gravatim* (p. 466.) 1526. J. *appellarent* ante M. *aucti d. q. appellarentur* cjPopma. *ut d. quos appeterent* cjM. *sias in* princ. *suas in* cjM. *Asiam in* mgJ. *Asiaticas in* AJ. *rem bonam* AJ. *Turpilius* p. 497, 18. *dol. persevero* ante A. *meos par.* M. *dub. corporalis* edd. praeter princ. *lib. vi.* p. 419, 27. *famae*, in mg. *formae* L. *Virg.* p. 337, 15. *et decimo* p. 327, 8. 505, 25. *imbroba* W. *Plautus* p. 503, 26. *seudulo* W. *lacr. lavis* M. *Ennius* p. 224, 7. 504, 6. *ecuba: eu* W. *miserum . . pergunt lavare* ante M. *Varro* p. 504, 12. *Hecatombe* edd. *laveret ararum aggerem* JM. *Afranius* p. 504, 13. *vident lavere* J. *viden lavere* msFabri. *viden' tu l.* cjM, Neuk. *me tuum c.* JM. *Virgilius* p. 464, 25. *vel urbs* edd. (p. 467.)

Cap. VII.

INCIPIT DE CONTRARIIS GENERIBUS VERBORUM.

Aucupavi, activum positum pro passivo. Titinius Veliterna: *id ego aucupavi, plenas auris adfero.* Plautus Truculento: *lepide ecastor aucupavi, atque e mea sententia.* Idem Menechmis: *ut concedamus: ex insidiis aucupa.* Ennius Medea: *fructus verborum aures aucupant.* Pacuvius Crysae: *incipio saxum temptans scandere verticem In summis, dein hominis partes prospectum aucupo.* Accius Astyanacte: *nunc in consilio id reges Argivum aucupant, Id quaerunt.* Idem Medea: *ego me extollo in abietem, alte ex tuto prospectans aucupo.*

Vagas pro vagaris. Plautus in Milite: *te adloquor, vitii probrique plenus, Qui circum vicinos vagas.* Serenus in Opusculis: *rure puella vagat virido.* Pacuvius Medo: *quid tandem? ubi ea est? quod receptat? exul, incerta vagat.* Accius Vaccheis: *deinde omnis stirpe cum inclyta Cadmide Vagant matronae percitatae tumultu. vecordi vagas insania.* Turpilius Leucadia: *vultu vecordi vagas insania.* Accius Tereo: *famam nam nobilitas lata ex stirpe praeclara evagat.* Item Medea: *vagant, pavore pecuda in tumulis deserunt.* Ennius Hectoris Lytris: *constitit, credo, Scamander, arboris vento vagant.* Pacuvius Periboea: *in triplici pertimefactus merore animi incerte er-* (p. 468.) *rans vagat.* Varro Pseudulo Apolline,

10 *id ago* msPalat. *aures aufero* msPalat. ante A. praeter princ. *lapide* W, ante J. *fluctus verb.* mgJ, Columna. *aures aucupavit* ante J. *auris aucupat* cjOsann. *Chryse* edd. *saxeum* cj Scriv. *saxi* cjBothe 2. *verticem* W, ante A, M. *summum* J, prM. *inde in* cjM. *in omnis partes* cjLips. Scal. M. Bothe. *hominis per te* cjJ. *concilio* Scriver. *auriguum, g* comp. W. *altam* 20 Bothe. *prospectum aucupo* cjGulielm. Bothe. *te te alloquor* W. *plena, quae* M. *vagat arido* A. *qui tandem* ante A. *receptata* vel *recepta st . . incerte* cjBergk. *quo receptad e.? incertan v ?* cjBothe. *quo ire coeptat?* cjM. *recepta* J. *A. Bacchis* edd. *omnes* 1526. J. *Cadmeide* M. Scriv. Bothe. *percitae* cjJ, Voss. Bothe. *vecordi vagas insania* et *vultu* om. J, probM. *vagas infamia* ante A. *vagas, insanis* cjBothe2. *fama nam* edd. *flamma ut* mgJ. *famae nam* Grotius. *fama non* Scriv. *late* Grotius. *laeta* 1480. *tirpe* W. *praeclare vagat* edd. nisi quod *praeclare viget va-* 30 *gat* J. *Item Medea* p. 159, 10. *lystris* W; etiam in L *s* superscr. *constrepit* cjSchoell. *confluit* msFabri. *arbores* 1526. JM. *vento vacant* cjColumna, Bothe, Schoell. *in om* cjGifan. Bergk *animus* Gifan. *in-* (p. 468.)

περὶ θεῶν αιαγνώσεως: cum sex pueri et puellae pariter item sex aut septem sin vero, quae cum coro pari vagarunt. Idem Hercules tuam fidem: *per maritimas horas vagat.* Suffragantur. Pomponius Mappo praeterito: *populis voluntas haec est, et vulgo datas Refragabunt pro, subfragabunt post, scio.* Sisenna Hist. lib. XXIII: *multi populi, plurimae contionis dictaturam omnibus animis et studiis suffragaverunt.*

Meret pro meretur. Plautus in Menechmis: *item hic ultro fit, ut Meret, potissimus nostrae domi ut sit.* Idem in eadem: *adibo atque hominem accipiam dictis, quibus meret.* Turpilius Filopatro: *utinam possint tibi referre gratias, ut de me meres.* Idem Hetera: *meret merito, ut diligare.*

Auspicavi pro auspicatus sum. Plautus in Persa: *lucro faciendo ego auspicavi.* Idem Isticho: *ea ego auspicavi in re capitali mea.* Acta Lucubratione: *cum primo luci hodie ut exornata sit, Atque ut auspicetis; cras est conmunis dies.* Caecilius Plocio: *insanum auspicium aliter istrionum est, Atque ut magistratus, publice cum auspicant.* Naevius belli Poenici lib. IIII: *virum praetor Adveniet, auspicat auspicium prosperum.* Caecilius Plocio: *ut magistratus, publice cum auspicant.*

Deluctavi pro deluctatus sum. Plautus in Trinummo: *cum hisce erumnis deluctavit.* Idem in Vidularia: *quid multa verba? plurimum luctavimus.* Terentius Hecyra: *dicitque illis anulum sese, dum luctat, detraxisse.*

Scruto. Plautus in Aulu- (p. 469.) laria: *postremo hunc iam perscrutavi.*

Auguro. Accius Oenomao: *atque ea coniectura auguro.* Idem Amfitryone: *si satis recte aut vera ratione augurer.* Ennius Melanippo: *certo hic est nullum, quin monstrum siet: Hoc ego tibi dico et coniectura auguro.* Pacuvius Chrysae: *propemodum animus con-*

certe om. M, probBothe. *ἀπαντήσεως* A. *ἀναγνωρίσεως* Turneb. *ματαιώσεως* J. *ἀναγνώσεως* M. *septem numero quae* cjBentin. J. *haud septem sinuero* cjPopma. *septem in utroque cum* cj M. *choro* edd. *hercles* W. *hercule* AJ. *oras* AM. *oras quae vagat* J. *vagat. Suffragantur*: excidisse apparet nonnulla, ac sequens totum lemma mancum videtur. In edd. post *vulgo datas* lemma incipit. *Pappo* 1526. JM. *Macco* cjRoth. *populi* ante M, Bothe, Munk. *voluptas* cjJ. Bothe. *vulgo vagas* edd. praeter AM. *ut v. vages* cjBothe et Munk. *Suffragant pro suffragantur* cjJ. *Refr. pro refragabuntur* cjV. D. *Refragant primo, subfr.* cjRoth. *lib. xxiiii* princ. *lib. xiiii* 1526. J. *lib. xii* 1480. *lib. iiii* cjM 1. *conciones* ante M. *studiis refragabunt* 1480. AJ. *item huic* M. *possim tibi* edd. praeter A. *ut demerueris* ante A. *Hetaera: meres* JM. *in Sticho* cj Roth. *eam ego* AJ. *Atta* AJM. *Lucubrationum primo: luci* cjJ. *hospitium* L, AJ. *au. haud aliter* cjSpengel. *histrionium* cjBothe, Spengel. *Neque ut* Bothe. *publice quoque* Spengel. *cum publice* J. *lib. iii.* AJ. *verum* mgJ, Herm. Düntz. *ubi cum* Merula, Bothe. *advenit* Merula, Bothe, Herm. *advenit et* Düntz. *adveni et auspica* mgJ. *prosperum* om. cjJ, Merula, Herm. Düntz. *Caecilius . . auspicant* om. edd. *Caelius* W. *deluctavi* M. *illi annulum* edd. *Plautus* p. (p. 469.) 317. 29. *rat. augurem* princ. M. *rat. augurent* 1480. AJ. Voss. *Menalippo* W. *nulla quin* L, ante M. *nulla, quae* cjV. D. *est nullum dubium, quin* cjBergk. Welcker. *errore*

iectura de errore etius augurat.* Cicero ad Calvum: *praesentit animus et augurat quodam modo, quae futura sit suavitas.* Virg. lib. vii: *hunc illum poscere fata Et reor, et, si quid veri mens augurat, opto.* M. Tullius de Re publica lib. iiii: *cui quidem utinam vere fideliter abundiente auguraverim!*

Adsensit est et passivum. Accius Neoptolemo: *ubi nihil contra rationem etquam habuit, adsensit silens.* Idem Erigona: *adsentio; age nunc tu tuam progeniem et ordine.* Pomponius Sponsa Pappi: *pol magis ubi cognorit, omnis una adsentiant.*

Cunctant pro cunctantur. Accius Alphesiboea: *ita territa membra animo aegroto Cunctant subferre laborem.* Ennius Anbrachia: *bene mones: tute ipse cunctato, vide fortem virum.* Idem Hectoris Lytris: *qui cupiant dare arma Achilli, ut ipse cunctent.*

Accinge pro accingere. Pomponius Macchis geminis: *iam ego mihi adero; dum ego revortor, age, anus, accinge ad molas.*

Contempla. Accius Filoctcta: *contempla hanc sedem, in qua ego novem hiemes taxo stratus pertuli.* Naevius Danae: *contemplo placide for-* (p. 470.) *mam et faciem virginis.* Titinius Fullonibus: *aspecta formam atque os contempla meum.* Ennius Medea: *asta atque Athenas, antieum opulentum oppidum, Contempla.* Plautus Asinaria: *meum caput contemples.*

Altercata est, passivum. Pacuvius Iliona: *cur inlaqueetur hic? meum altercas? tace.*

Arbitrabunt. Plautus in Sticho: *probiores vero arbitrabunt, si probis narraveris.*

Amplexa pro amplexare. Accius Alcmeone: *postremo amplexa, fructum, quem dii dant, cape.* Cicero de Oratore lib. iii: *nec voluptatem tuentur, quam amplexari possunt.*

Criminat. Ennius Satyrarum lib. iii: *nam iis non bene vult tibi, qui falso criminat Apud te.*

Dignavi pro dignatus sum vel dignum duxi. Accius Meleagro: *remanet gloria apud me; exuvias dignavi Athalantae dare.* Pacuvius Hermiona: *cum ne-*

eius edd. *Virg.* p. 538, 9. *lib. vi: cui* cj Beier. *quidam* J. *vere fideliter* super versum scr. in L. *abudiente, n* superscr. L. *abund'* princ. *abundante* AJ. *abunde ante* cjJ, prob Beier. *quidem certe* cjM. *rat. aequam* cj Fruter. Gulielm. Cuiac. Scriv. *tu* om. 1480. Bothe. *prog. ede ordine* cjM. Bothe. *prog. exordire* al. ap. Scriv. probVoss. *Pomponius* p. 275, 23. *Papi* W, M. *papae* AJ. *pol mage curabo* Bothe 2. Munk. *cognorint* Bothe. *omnes* AJ. *trita membra* princ. *ipse cuncto* W, M. *ipse cunctas* cjBothe 2. *ut ipsi* JM. *ego inibi* cjLips. Schoppe. *ego hic* cjDübner, Munk. *egomet hic* cjBothe. *age amus* 1498. *agamus* A. *age ante* J. *age iam te* cjLips. *a me, age* cjSchoppe. *accingere* L, 1480. *ego navem* W, princ. etiam in L *a* superscr. *saxo* edd. *fulloni* L. *fullonia* AJ. (p. 470.) *specta* A. *os contemplo* W. *os contemplato* cjBothe, Herm. *asty* vel *astu*, *atque* cjGifan. Columna, Osann. *hasta* princ. *antiquum* edd. *anticum* cjRoth. *opulenteum* L. *cum illaquetur* princ. *inlaquetur* L. *cur illa quae tu hic* cjDüntzer. *mecum* 1480. AJ. Bothe, Düntz. *altercata est? Arb.* 1480. AJ. *lib. iiii: nam* W, M. *nam is* edd. *vult ibi* princ.

que me aspiceret aequales dignarent meae.

MISERARENT pro miserarentur. Accius Athamante: *atque ita de illis merui, ut iure haec numquam miserarent mala.*

LARGI pro largire. Lucilius lib. XIIII: *quod viscus? dederas tu quidem, hoc est viscera, largi.* Accius Diomede: *benigne et pro beneficio largi aque ampliter.* Cato Lege Baebia: *pecuniam inlargivo tibi.*

INTUI et CONTUI pro intueri. Turpilius Pedio: *tamen oculis Longa intercapedine adpetunt cupide intui.* Pomponius Macchis geminis: *incoepi contui, conspicio coleatam cuspidem.*

PROFICISCERET pro proficisceretur. Turpilius Hethera: *hortatur hominem,* (p. 471.) *quam primum proficisceret.*

SORTIRENT pro sortirentur. Varro Rerum humanarum lib. XX: *cum venerint, censores inter se sortiant.*

MODERANT pro moderantur. Pacuvius Periboea: *neque tuum te ingenium moderat, neque fraternon ira exilium vetat.*

SORTIUNT. Ennius Cresfonte: *an inter se sortiunt urbem atque agros?*

POLLICERE pro polliceris. Varro Anορυτιοπόλι, πεκ λενεελιακῆς *(nam in omnibus legi* πολι πεκ λο ὑπέρβατον*): ne dares, ne polliceres quid: datum est.*

POPULAT est et passivum populatur. Virg. Georg. lib. I: *populatque ingentem farris acervum Curculio.* Caecilius Asoto: *iam dudum depopulat macellum.* Ennius Ambracia: *agros audaces depopulant servi dominorum dominis.* Quadrigarius: *agrum Nolanum populare coeperunt.* Accius Astyanacte: *qui nostra per vim patria populavit bona.* Sisenna Hist. lib. IIII: *protinus agros populabundos ad Numeriam convertit.*

PUNITUR aliquem pro punit. M. Tullius de Officiis lib. I: *neque ad eius, qui punitur aliquem verbis fatigat, sed ad rei publicae utilitatem referri.* Et Tusculanarum lib. I: *quo multi inimicos etiam mortuos puniuntur.*

RUMINAT. Virgilius in Bucolicis: *ilice sub nigra pallentis ruminat herbas.*

FABRICANTUR. M. Tullius de Officiis lib. I: *ut enim pictoris et hi, qui signa fabricantur.* Plautus Asinaria: *fabricare, quidvis conminiscere.* Cicero de Oratore lib. III: (p. 472.) *Capitoli fastigium illud et ceterarum aedium non venustas, sed necessitas ipsa fabricata est.*

te apud 1480. *ad te* cjJ. *ad me* cjBothe. *aspicere* edd. *pro miserentur* W. *numq. miserarem* Bothe. *Lucilius* p. 184, 18. *dederas tumidum* mgJ, Dusa. *Accius* p. 511, 21. *largito* J. *atque ampliter* 1526. JM. *inlargibo* edd. *oculi* cjGulielm. Bothe. *convenerunt cens.* ante A. (p. 471.) *sortiunt* cjOd Müller. *Pacuvius* p. 336, 25. 472, 22. *fraternum i. e. levat* edd. *fr. ex ira* msJ. *Polliceres pro pollicereris* 1480. AJ. *pro polliceri* cjM. *Varro* Ἀνθρωποπόλι περὶ γενεθλιακῆς cjJ. M. *in omnibus legibus* καθ' ὑπέρβατον: *ne* cjM. *nam . . ὑπέρβατον* om. cj Roth, ut glossam librarii ad versum superiorem pertinentem; ac sane superius in L a prima manu est ποαι πεκ αε, littera λ super duobus α scripta. *nec dares* A. *ne polluceres* cjPalmer. Popma. *p. quod datum est* cj J, M. probVoss. *poll. quid daturum* msFabri, probM. *dom. domini* 1526. J. Columna, Bothe. *coperunt* W. *nostram* W. *populabundus* AJM. *Nuceriam* cjGifan. M. *lib. ii: neque* W. *aliquem aut verbis* JM. *verbis castigat* 1480. mgJ. *Et Tuscul.* p. 479, 31. *quam multi* M. *pictores* ante M. *f. quidvis, quidvis com.* M. *viri validis* princ. JM (p. 472.)

Palpatur. Lucilius lib. xxviii: *hic me ubi videt, subblanditur, palpatur, caput scabit.*

Luctant pro luctantur. Ennius lib. viii: *viri a validis viribus luctant.*

Bellantur pro bellant. Virgilius lib. x: *et pictis bellantur Amazones armis.*

Partiret pro partiretur. Lucilius lib. xxviii: *quid? quas partiret ipse pro doctrina boni?* Plautus in Asinaria: *hanc quidem, quam nactus, praedam cum illis partiam.*

Inpertit. Lucilius lib. xxvii: *sospitat, inpertit salutem plurima et plenissima.*

Cohortarent. Quadrigarius Annalium lib. v: *et dicerent castra facta esse, atque hos cohortarent, uti maturarent.*

Moderant pro moderantur. Accius Ephigonis: *viden' ut te inpietas stimulat, nec moderat metus?* Pacuvius Periboea: *neque tuum te ingenium moderat, neque fraternum ira exilium levat.*

Conmiserescimus. Virg. Aen. lib. ii: *his lacrimis vitam damus, et miserescimus ultro.* Ennius Hectoris Lystris: *ser vos et vostrum imperium et fidem Myrmidonum, vigiles, conmiserescite!*

Proeliant. Ennius Achille: *inta mortales inter sese pugnant, proeliant.*

Conplectite. Pomponius Fullonibus: *quin ergo, quando convenit, conplectite! — Mihi frater salve! — O soro salve mea!* (p. 473.)

Expergisceret pro expergisceretur. Pomponius Agamemnone subposito: *ne quis miraretur, cum tam clare tonuerit, Ut, si quis dormitaret, expergisceret.*

Labascor pro lavo. Accius: *non nullum est ingenium tantum, neque cor tam ferum, Quod non labascatur lingua, mitiscat malo.* Varro Rerum divinarum lib. vii: *postquam vidit misericordia labasci mentem infirmam populi.*

Congredias. Plautus in Epidico: *quid, si adeam? aut sicia, an congredias, si hoc est.*

Certatur pro certat. Pacuvius Armorum iudicio: *an quis est, qui te esse dignum, quicum certetur, putet?*

Frustro pro frustror. Pomponius Maiali: *miseret me eorum, qui sine frustis ventrem frustrarunt suum.*

Imitat. Varro Epistula Latina lib. ii: *tuum opus nemo imitare potest.* Livius Achille: *si males imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis.*

Execrarent. Afranius Incendio: *expeiurabant, execrabant se ac suos.*

Progredi. Novius Vindemiatoribus: *quidi scas ege, move te manem! i prius, progredi!*

10 *xi: et* cjRoth. *nanctus* L. *plurimam et plenissimam* ante M, Dusa. *castra capta* M. 20 *atque os* W. *vide ut* princ. *Pacuvius* p. 556, 23. 471, 6. *per vos* cjPalmer. M. *et* 30 *nostrum* J. *Achille Aristarchi: ita mort.* AJM. *mi frater* edd. praeter princ. *o soror* (p. 473.) edd. *pro spergisceretur* W. *miretur* 1480. probVoss. Munk. *pro labo* M. *pro labor* ante M. *non* om. L, AJM. *nam nullum* 1480. *non ullum* princ. probRoth. *neque ullum* Scal. *labascat lingua* cjScriv. Voss. Bothe. *ac m. mala* Döderl. *miti seu mala* cjSchoell. *quod si* ante A. *haud scio an c. si haec (ea)* 10 *est* AJM. *frustris*, posteriore *r* comp. WL. *frustrarent* AJ. *Livius* p. 565, 26. *malos* 20 AJM. *imitabis* msFabri. *tu* om. ante A, prob Düntzer. *experiurabant* edd. *quid stas? age, move te* cjJ, JM. *manen'?* cjVoss *inanem* JM.

Consolare. Varro Oedipothyeste: *per idem tempus Oedipus Athenas exul venire dicebatur, qui consolaret.*

Minitas pro minaris. Livius Danea: *etiam minitas? mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea.* Plautus in Amfitryone: *quid minitabas te facturum, si* (p. 474.) *istas pepulissem fores?*

Mutumet, mutuum sumat. Caecilius Asoto: *ad amicos curret mutuatum: — mutuet mea causa.*

Perconta. Novius Malevolis: *si percontassem, malum hoc me praeterisset.* Nevius Belli Punici lib. ii: *blande et docte percontat, Aen' quo pacto Troiam urbem reliquisset.*

Ominas. Pomponius Cretula vel Petiture: *bene eveniat! Ita sit, et tibi bene sit, qui recte ominas.*

Savies. Pomponius Munda: *ego illam non amplectar? ego non sabiem?* Novius Quaestione: *mammas teneas, pedes extollas, savies, congemit.*

Paciscunt. Naevius Belli Poenici lib. vii: *id quoque paciscunt urmoenia sint, quae Lutatium reconciliant: captivos plurimos idem Sicilienses paciscit obsides ut reddant.*

Convivant pro convivantur. Pomponius Munda: *si calendis convivantur, idibus cenant foris.* Ennius Satyrarum lib. i: *malo hercle suo magno convivat sine modo.*

Mirabis. Pomponius Patruo: *mirum facies, fatue si studium mirabis diu.*

Urinantur. Cicero in Academicis lib. ii: *si quando enim nos demersimus, ut qui urinantur, aut nihil superum aut obscure admodum cernimus.*

Miserete. Ennius Ecuba: *miserete manus, Date ferrum, qui me anima privem.*

Opino pro opinor. Plautus Bacchidibus: *Praenestinum opino esse, ita errat gloriosus.* Pacuvius Chryse: *inveni opino esse optumum, Orestes ut* (p. 475.) *heres sed tamen.* Ennius Eumenidibus: *tacere opino esse optumum, et pro viri-*

Munk. *ignave* cjBothe. *in navem* cjV. D. *primus* L, Munk; etiam in W *m* superscr. *tu ipsus progr.* cjBothe 2. *Consolaret* mgW. *Naevius Danae* AJM. *Mutuet, m. s.* JM. (p. 474.) *ad amicum* J. *Naevius Mal.* ante M. *Nevius Belli* p. 335, 3. *Aeneas quo* cjCarrio, M. *en. quo* princ. *em, quo* cjLips. *Ennius quo* W, 1480. AJ. *Troiani* princ. *liquisset* Merula. *liquerit* cjLips. M. Herm. *vel Petitore* cjBentin. Gulielm. M. *nil petiturae* J. *bene* priore loco om. cjVoss. *belle ev.* cjBothe. *hominas* W. *ego* posterius om. J. *non suaviem* JM. *non saviam* Scal. *congemines* Bothe. *congenues* cjScal. *cum gemit* J, Munk. *paciscunt moenia* 1480. AJ. Herm. *paciscunt ut moenia* M. *m. assint, quae* cjHerm. *paciscunt Poeni atque Lut.* cjDüntzer. *menias sitque luctantium* princ. *reconcilient* cjHerm. *idem* compunctum in W. *idem* om. M. *id Sic.* ante A. praeter princ. *eidem Sic.* cjHerm. *cal. convivant* edd. *cal. domi convivant* cjDübner, Munk, Bothe 2. *Pomp. Pappo* cjJ. *fatuae* AJM. *si istud studium* cjVoss. Bothe 2. *si tu studium* cjDübner, Munk. *mis. anuis* cjScal. Columna. Herm. Osann. *mis. mei anus* cj Palmer. *mis. mei anuis* cjVoss. *Plautus* cf. Priscian. ed. Krehl. Vol. 1. praef. p. xxi. sq. *ita erat* edd. *gulosus* 1480. *iuveni* (p. 475.) *opino* ante J. praeter princ. *id vero op.* cj Grotius, Voss. *opinio* WL, sed in L *i* posterius compunct. *iuvenem . . ores, res ut haeret, sic tamen* cjBothe 2. *heres sit, sed tamen* 1526. J. *Or. uter esset* (e Duloreste) cj Roth. *heres sit t.* Welcker. *Varro Eumen.* cj

bus Sapere atque fabulari tute noveris. Caecilius Asoto: *nihil fore opino inter mea atque illum.*

Promeres, promereris. Plautus in Trinummo: *nam retinere nequeo, quin dicam ea, quae promeres.*

Opitula. Livius Equo Troiano: *da mihi Hasce opes, quas peto, quas precor, corrige, Opitula.*

Fite, imperativo modo. Cato de Praeda militum dividenda: *tu dives fite.* Crassus lib. xvi. Iliados: *socii, nunc fite viri.* Livius Odyssia: *fit quoque fitum est.*

Paenitebant. Pacuvius Armorum iudicio, prologo: *nunc paenitebunt, libunt liberi grato ex loco.*

Partire pro partiretur. Afranius Divortio: *cum testamento patria partisset bona.* Lucilius lib. iii: *tu partem laudis caperes, tu gaudia mecum Partisses.* Accius Chrysippo: *aeternabilem divitiam partissent.* Ennius Telamone: *eandem me in suspicionem sceleris partivit pater.*

Recordavit. Quadrigarius Annali libro v: *is ubi Dacium cognovit, et patria eum recordavit.*

Poti pro potiri. Pacuvius Iliona: *usi honere credo adhuic sceptrum patientur poti.*

Prestolat pro prestolatur. Turpilius Pedio: *ego praestolabo illi, eo citante opitium.* Livius Tereo: *nimis pol inprudenter servus prestolaras.*

Revortit. Pomponius Ma- (p. 476.) iali: *cenam quaeritat; Si eum nemo vocat, revortit mestus ad menam miser.* Novius Asinio: *age nunc, quando rhetoricasti, responde, quod te rogo.*

Tutant. Plautus in Mercatore: *invoco Vos, Lares diales, ut me tutetis.* Naevius Lycurgo: *tuos qui celsos terminos tutant.* Pomponius Partis: *non*

J. *optutum* W. *ut pro v.* cjScal. Columna, Scriv. *noverint* Scal. Col. *me atque* edd. *corrigo* princ. *porrige* msFabri, msVatic. cjGebh. Scriv. probHerm. Osann. *militibus* cjMeyer. *dives fito* cjLauremb. probMeyer. *Cn. Mattius lib. xvi.* cjScal. probM. improbVoss. *dives fito Crassus. Cn. Mattius* cjStruve. *o socii, nunc* J. *nunc socii nunc* Scal. *fit, quod nec fitum est* cjHerm. 1. *sic quoque fitum est* cjHerm. 2. probDüntzer. *bibunt biberi*, sed utrobique *l* superscr. W. *libant liberi* AJ. *si ivit liber* cjGrotius. *si ibit ingrato* cjBothe 2. *ignaro loco* cjGrotius. *Partiret pro* princ. JM. *lib. iiii: tu* 1480. A. *eand. in me* Bothe. *lib. iii: is* W, ante A, M. *Decium* cjAugustin. *Dasium* cjRoth. *patriae* cjJ. *usi onere* L. *usi honere* mssM, M. *usi honore* princ. *usi honore*, *e* super *o* poster. scripto W. *ut si onere* 1480. AJ. *usum honore* cjPalmer. *tu si conere* cjM. *summo onere* cjAcidal. *usi honora* cjBothe 1. *una opera* cjBothe 2. *Ilione* cjGrotius, probVoss. Düntz. *adhuc* princ. AJ, Palm. *avitum* cjM. *istuc* cjGrotius. *ted huius* cjBothe. *abhinc* cjDüntzer. *patienter* princ. J. *potenter* cjAcidal. *illi ut citante* A. *illi ut citanti opi sim* msFabri. *illoc citante ut opitulem* cjBothe 2. *illico hic ante hospitium* cjGulielm. *imprudente* princ. *suis praest.* ante M. praeter princ. *servis* mgJ. *servos* cjScriv. *prestolares* princ. *miser. Novius:* (p. 476.) Lemma interposuit *Rhetoricasti pro rhetoricatus es* JM. *Novius . . quando* om. msHarlei. *Asino* cjJ, probMunk. *Lares viales* M. *tuosque celsos* mgScriv. *Pomp. Parcis* cjBothe. *Pomp. Patruo* 1526. J. *erat quod* AJ M. *erat quae* cjBothe. *tum mulier* ante A.

erat, quid corpus tremulum famula tutaret toga. **Pacuvius Periboea:** *tu, mulier, tege te et tuta templa Liberi.*

Patitor pro patere. **Plautus in Asinaria:** *patitor tui item, cum ego te referiam.*

Copulantur pro copulant, passivum pro activo. **Plautus in Aulularia:** *adeunt, consistunt, copulantur dexteras.*

Praesagitur pro praesagit. **Plautus Bacchidibus:** *occidi! — Animis iam stoc dicto plus praesagitur mali.*

Expalpabitur pro expalpabit, quod est extorquebit. **Plautus in Vidularia:** *servus a patre argentum expalpabitur.*

Reddibo pro reddam. **Plautus in Casina:** *ruri reddibo.* **Idem in Menechmis:** *salvum tibi ita, ut mihi dedisti, reddibo.*

Ludificata ero hominem, pro *ludificata lepido Ero, culpam omnem in me inponit.*

Osculavi. **Titinius Ilarubra:** *laudor, quod osculavi privigne caput.*

Expedibo pro expediam. **Plautus in** (p. 477.) **Truculento:** *ego expedibo: Rem perdidi apud vos.* **Pacuvius Periboea:** *mane Expedibo; fac tum mihi contra, quod rogo, respondeas.*

Manducatur pro manducat. **Pomponius Pappo agricola:** *nescio quis ellam urget, quasi asinus, uxorem tuam; Ita opertis oculis simul manducatur ac molet.* **Lucilius Satyrarum lib. IIII:** *adsequitur neque opinantem, in caput insilit, ipsum Conmanducatum totum.* **Idem lib. XIIII:** *cum illud quid faciat, quod manducamur in ore.* **Afranius Fratris:** *facile manducari qui potest.*

Miseretur pro miseret. **Turpilius Epiclero:** *quam maris tunc patris me miseretur magis.* **Pacuvius:** *at ac cepisti me isto cum herbo: miseretur tui.*

Munerat pro muneratur. **Turpilius Trasyleone:** *dat ultro ac munerat, quod ab illo abstulit.*

Rixat pro rixatur. **Varro Armorum iudicio:** *illic viros hortari, ut rixarent, praeclari philosophi.* **Idem Serrano,** *περὶ ἀρχηρεσιον: dormit alius, nimirum vigilant, clamant, calent, rixant.* **Idem de Rerum natura lib. I:** *ne familiae rixentur cum vicinis.*

Adiutatur pro adiutat. **Pacuvius Duloreste:** *illum quaero, qui adiutatur.* **Afranius Inimicis:** *hoc, obsecro, igitur agite et me adiutamini.* **Lucilius lib.**

tegete tuta cjBothe. *Patitur pro* L, mgW. *pat. tu item* AJM. *adeunt, cons.* p. 479, 25. *pro praesagat* L, princ. *animus iam isto* AJM. *Pl. in Vid.* p. 104, 13. *Reddebo* (ter) cjSchoppe. *hominem per* msHarlei. *hominem pro ludificavero. Plautus Milite: ni ludificata* cj Lips. M. *lepide* edd. *in* om. msHarlei. *imponito* M. *Illarubra* 1476. *Hibrubra* princ. *Veliterna* cjJ. *Illecebra* cjBothe. *Privigna* cj Neuk. *laudo* ante A. *ludor* cjBothe. *privignae* (p. 477.) edd. *Expedivo pro* W. *fac tu mihi* princ. *actutum · ibi* cjGulielm *quod contra*

1480. AJ. *ita apertis* princ. J. *ac molit* JM. *Lucilius* p. 81, 25. 478, 33. *Commanducatur* 1526. JM. *faciat, commanducamur* cjJ Dusa. *q. matris nunc* AJ. *q. matris tunc* M. *cum matris, tum p.* cjBothe 2. *at cepisti,* superscr. *ac* W. *at* om. princ. *atat, cepisti* cj Gulielm. *Pac. Atalanta: cepisti* cjM, Bothe. *isto cum erbo* W. *isto cum verbo* ante M. *istoc verbo* M, Bothe. *quod al illo* W. *ille viros* ante M. praeter princ. *hortatur* 1480. *dormit almis* princ. *d. altius* cjJ. *de natura deorum* princ. *de Re rustica* cjLips. M. *rixent cum*

XXVII: *nec si paulo minus usuras et magna adiutatus diu.*

Pigneraretur pro pigneraret. M. Tullius de Re publica lib. I: *sed ut plurimas et maximas nostri animi, ingenii, consili partis ipsa sibi id utilita-* (p. 478.) *tem suam pigneraretur.*

Murmurari pro murmurare. Varro in Heuren u lopas to poma, *περὶ γεγαμηκότων*: *ita uti soliti eramus Romae in balneis, plodere cepimus et murmurari.* Quadrigarius Annali lib. VIII: *in eo loco populus murmurari coepit.* Varro Papiapapae, *περὶ ἐγκωμίων*: *hoc Grecis renuntiato, ut facile intellegeres, nos ab his amari, conmurmurantur autoi.* Idem Virgula divina: *praesertim cum ventrem meum coherceam, nec murmurari patiatur.*

Excalceatur pro excalceat. Varro Pseudulo Apolline, *περὶ θεῶν ἀναγνώσεως*: *quod in eius dei templa calceati introeunt: nam in oppido quae est aedes Apollinis, et quae ibi ad Herculis, ut introeat nemo se excalcietur.*

Nutritur et **nutricatur** pro nutrit et nutricat. Varro Testamento, *περὶ διαθήςης*: *εμεα φιλοφθονια natis quos Menippe heresis nutricata et tutores do, Qui rem Romanam Latiumque alciscere vultis.* M. Tullius de Deorum natura lib. II: *omnium autem rerum, quae natura administrantur, seminator et sator et parens, ut ita dicam, atque educator et altor est mundus, omniaque, sicut membra et partis suas, nutricatur et continet.* Afranius Vopisco: *nam nutricator oliva.* Lucilius lib. XXX: *sensu nitricatum sine caput opprimit ipse.*

Volam pro velim. Lucilius lib. XXVIII: *etdola atque atomus vincere Epicuri volam.* Plautus in Asinaria: *atque audin' etiam? volam, quoniam intus non licitum est mihi.*

Conmanducatur. Lucilius lib. IIII: *adsequitur necopinantem, in* (p. 479.) *caput insilit, ipsum Conmanducatur totum conplexum.* Idem lib. XV: *vilicum Aristocratem meiastrinum atque bubulcum Conmanducatus ut corrupit, ad incita adegit.*

Esuribo pro esuriam. Pomponius Augure: *immo mane; Non esuribis diu-*

edd. praeter AM. *haec obs.* ante M. praeter princ. *agite* om. ante J. praeter princ. *ut me adiutemini* 1476. *Turpilius de Rep.* princ. (p. 478.) *sibi ad* edd. *Εὗρεν ἡ λοπὰς τὸ πῶμα π. γεγαμηκότων* JM. *Anna lib.* W. *auto* W. *aucto* M. *Auctor idem* AJ. *patiamur* 1480. A. *patiar* J. *ἀναγνωρίσεως* Turn. *ἀπαντήσεως* A. *ματαιώσεως* J. *templo* Popma. *introierunt* princ. *qui in aedem* mgJ. *in quo est ae.* Scal. *set quae*, *s* comp. L. *et qui* J. *qui ibi* Scal. *hercule* princ. *ut* om. ante M. Scal. *introeunt, nemo* Scal. *excalciatus* princ. *excalceatur* Scal. *διαθήκης* AJM. *ἡ περὶ φιλοφθονίας* A. *μετὰ φιλοφθονίας* J. *e mea philophthonia natis* cjM. *Menippi* Popma. *Menippea* cjGifan. M. *inculpe* princ. *heres iis* cjV. D. *nutricata est* cjGifan. M. *nutricatur et* Popma. *nutricatur, tut.* mgJ. *ad sciscere* 1526. J. *herciscere* cjJ. *algiscere* vel *augescere* cjGifan. *lacessere* cjIsVoss. *augiscere* cjM. *Vobisco* W. *nutricatur ol.* edd. *s. nutricatum* AJM. *sane caput* L, AJ. Dusa. *obruit ipse* Dusa. *xxvii: idola* mgJ, Dusa. *eidola* M. *acomus* L. *atomos* mgJ, M. *haudin* W. *etiam? volam:* interposuit M. haec: *ecce, siquid te volam. Et in eadem: meo modo loquar, quae.* Quattuor postrema verba habent etiam AJ. *Lucilius* p. 81, 25. 477, 8. *complexa* 1526. JM. *Idem* p. 123, (p. 479.)

tius, quare roga. Novius Mortis et vitae iudicio: *ita vobis otiosus sum, mihi algebo et mihi seruibo.*

FATISCUNTUR pro fatiscunt. Accius Epinausimace: *tamen aut fatiscam, quin tuam inplorem fidem.* Varro Antiquitate humana lib. XIIII: *altera ita et altera vulneribus fatiscuntur.* Accius Duloreste: *vereor, si numquam fatiscar facere quodquod quibo boni.*

CONSCREABOR. Plautus in Persa: *sed quis hic conatus ambulat? — Magnifice conscreabor.*

FRUTICARI pro fruticare. Cicero ad Atticum lib. XV: *excisa enim est arbor, non evulsa; itaque, quam fruticetur, vides.*

EXUGEBO. Plautus in Epidico: *iam ego me vortam in erundinem, Atque eorum exugebo sanguinem.*

COPULANTUR pro coniungunt. Plautus in Aulularia: *adeunt, consistunt, copulantur corpora.*

INVENIBO pro inveniam. Pomponius Buccone adoptato: *saepe adnuit, invenit saepe.*

POENIUNTUR. M. Tullius Tusculanorum lib. I: *tenendum est igitur, nihil curandum esse post mortem, cum multi inimicos et mortuos puniuntur.*

SACRIFICANTUR pro sacrificant. Varro Antiquitatum rerum divina- (p. 480.) rum lib. XIIII: *viri nuptis sacrificabantur in cubiculo viduae.* Sacrificari. Varro Manio: *non maledicere, pedem in focum non inponere, sacrificari.* Idem Cato, vel de liberis educandis: *cum primo ribus de potione initiarent pueros, sacrificabantur ab idibus Aedusae, potione nutrici.*

DISCREPUIT pro discrepavit. Cicero de Oratore lib. III: *nihil sane ad rem pertinet, si qua in re discrepuit ab Antoni divisione.*

SPOLOR pro spolio. Afranius Crimine: *quos inpune depopulatur et dispolatur, dedecus.* Quadrigarius Annali: *ita per sexennium vagati Ampolam atque agrum Campanum, quod his per militem licebat, expolabatur.*

VERECUNDATUR. M. Tullius in Hortensio: *hi nostri amici verecundantur, capti splendore virtutis.*

CONVERTITUR pro convertit. Plau-

25. 143, 6. *mediastrinum* M. *mediastinum* AJ. Dusa. *Commanducatur* ante J. *ut* om. AJM. *sum: ut mihi a. ut m.* msPalat. *mihi esuribo* msPalat. edd. *Accius* p. 307, 9. *haud (haut) fatiscar* 1526. JM. *alt. ita alt.* L, princ. A. *alt. ira, alt.* 1526. J. *alt. aetate, alt.* cjM. *Accius* p. 307, 12. *Pacuvius Duloreste* J. *peream, si unq.* cjScriv. Voss. *unquam* AJ. *nisi n. f. f. quod* cjSchoppe, Bothe. *quod quibo* M. *Consecrabor* (bis) edd. *hic ansatus* AJM. *Plautus* p. 102, 29. *in hirudinem* AJM. *coniunguntur* L. *Plautus* p. 476, 17. *cop. dexteras* AJM. *bucone a. sae annuit* W. *se annuit* 1480. *saepe ambit* cjBothe. *invenibit* edd. *Tullius* p. 471, 27. *etiam mortuos* M. *viris* L, AJ. *biviris* Popma. *nuptiis* (p. 480.) cjMerkel. *nupti* princ. *nom maled.* W. *Idem* p. 108, 20. *primores cibis (cibo) et p.* AJ. *primo cibo et p.* mgJ, M. *ab edulibus* cjJ, M. *Edusae et Potinae* 1526. J. *Edusae, a potione Potinae* cjJ, M. *nutricis* M. *nutrices* cjLips. Popma. *Spolior . . dispoliatur* edd. praeter princ. *pro spolior* L, princ. *nagati* princ. *lugati* L, AJ. *Lucaniam* cjPalmer. *ampalam* princ. *Apuliam* cjJ, M. *quod eius per* cjPalmer. *exspoliabantur* AJM. *Verecundantur* mg W. *Ruminatur* edd. *inquid* L. *meree* W. *nos ruminaris* AJM. *Idem* p. 383, 27. *inci-*

tus in Amfitryone: *sed fugam in se tamen nemo convertitur.*

Ruminatum. Varro Sexagesi: *erras, inquit, Marce, accusare nos criminaris antiquitates.* Idem Vimarco: *Odyssiam enim Homeri ruminari incipes.*

Precantur. Varro Euminidibus: *ego medicina Serapi utor, cottidie precantur, intellego recte scribtum esse Delfis: Theo Hera.*

Miras pro miraris. Varro Eumenidibus: *hospes, quid miras animo curare Serapim? Quid? quasi non curat tantidem Aristoteles.* Idem eisdem: *aut ambos mira, aut noli mirare de me de eodem.*

Nolitote pro nolite. Sisenna Hi- (p. 481.) storiarum lib. iii: *nolitote mirari, quam desperata voluntate ad unam belli faciendi viam.*

Gliscitur pro gliscit. Sempronius Asellio Hist. lib. iiii: *ut maior invidia Lepido glisceretur.*

Ignescitur pro ignescit. Laberius Colace: *figura humana inimici ardore ignescitur.*

Luxuriabat pro luxuriabatur. Tubero lib. xiiii. Historiarum: *pars omnis luxuriabat.* Virg. lib. ii: *luxuriatque toris animosum pectus.*

Focilatur. Varro de vita P. R. lib. ii: *propter secundas sublato metu, non in communi spectant, sed suum quisque diversi conmodum focilatur.*

Emungerentur. Varro Cato, vel de liberis educandis: *eo consecuti corporis siccitatem, ut neque spuerent neque emungerentur.*

Libertatem uti pro uti libertate. Titinius lib. v: *item uti eum oportet libertatem, qui sapit.* Novius Zona: *atque facilitatem video uteris vulgariam.* Lucilius Satyrarum lib. xiiii: *quem metuas saepe, interdum quem utare libenter.*

Sic potior illam rem pro illa re potior. Terentius Adelfis: *mille potior gaudia.* Lucretius lib. iii: *adde Helicaoniadum comites, quorum unus Homerus Esceptra potitur.* Nevius Lycurgo: *dic, quo pacto eum potiti, pugna an dolis?* Accius Phenissis: *natus ut tute sceptrum potiretur patris.* Pacuvius Athalanta: *regi ut memorabis, nunc regnum potitur transmissu patris.*

Sic et opus est illam rem pro illa re. Plautus Cistellaria: *ma-* (p. 482.)

pies ante M. *incipis* M. *Precantor* mgW. *m. a Serapi* Turneb. Popma. *Serapidis* mgJ. *precoter* vel *praecanturio* cjPopma. θεῷ Ἥρᾳ Bentin. Turn. θεοῦ ἐρᾷ vel θεῷ ἀρῶ cjJ. θεω ερα Popma. *nummo curare .. non curet* cjTurneb. Scal. Popma. Voss. Meyer. *eiusdem* W, A. etiam in L *u* superscr. *de me* om. JM. *nimo* (p. 481.) *nelore* msPalat. *nimio ardore* cjBothe 2. *vino meliore* cjGebh. *Virg. Georg. l. iii.* M. *luxuriat* mgW. *propter res sec.* Popma. *propter secunda* cjFreinshem. *in commune* mg J, Popma. *focillantur* 1480. JM. *Varro Cato* p. 595, 5. *eam sunt cons.* 1526. JM. *ut* om. L, ante 1526. *Titin. in Quinto* M. *ita uti* cjBothe 2. *Novius* p. 488, 25. *Hic potior* W. *Ter. Ad. m. p.* om. W, ante A. *ille potitur g.* M. *q. munus* L. *Escreptra* W. *Sceptra* AJM. *pugnan' an* cjBothe 2. *natus virtute* J, Scriv. *screptrum* W. *memoravi, is n.* cjBothe. *id memora, qui* cjVoss. *pot. promissu* 1480. *Hic et* W. *omnes* edd. praeter A. *nihil* (p. 482.) (*nil*) *princ.* edd. *Lyndia* L, A. *ego potiar* edd. *Hic et* W. *Pistoribus* A, etiam W a 1. m. *canticulam* L, AJ. *istaec mal.* J, Neuk.

lum aufer, bonum mihi opus est. Et in Captivis: *iam maritimi omnis milites opus sunt tibi.* Lucretius lib. II: *scire licet, nihil in principiis opus esse colores.* Turpilius Lindia: *me vis potiri? fac ego potior, quod volo.*

Sic et CALLET illam rem pro illa re. Pomponius Pictoribus: *mirum, ni haec Marsa est, in colubras callet canticulum.* Afranius Epistula: *quamquam istahaec malitiosa non tam calleo, Tamen non fefelli?*

Cap. VIII.

INCIPIT DE MUTATA DECLINATIONE.

APRICATIO pro apricitas. M. Tullius de Senectute: *ubi enim potest illa aetas aut calescere apricatione melius vel igni?*

ITINER dictum pro iter. Varro Pranso parata: *Luna expectant Adria se itiner longum sermone levare.* Plautus in Mercatore: *quin tu ergo itiner exequi meum me sines?* Equidem mutata declinatio non est: ab eo, quod est itiner, itineris facit, ab eo, quod est itiner, itineris. Lucretius lib. VI: *obvia, discutiat gladis, itinerque sequatur.* Accius Oenomao: *coniugium Tisis pater eat te itiner tendere.* Idem Meleagro: *labore aut minuat itiner ingressum via.* Turpilius Trasyleone: *age, age, egredere; atque utinam istuc perpetuum itiner sit tibi.*

FESTINEM pro festinantem. Titinius lib. V: *nunc hoc uror; nunc haec res me facit Festinem.*

LACTE nominativo casu ab (p. 483.) eo, quod est lac. Ennius lib. XI: *es simulier erubuit, ceu lacte et purpura mixta.* Hemina Annalium lib. IIII: *ex Tiberi lacte haurire.* Caecilius Tite: *praesertim quae non peperit, lacte non habet.* Varro Andabatis: *candidum lacte papilla cum fluit.*

MANSUETE et MANSUES pro mansuetum, ut sit nominativus mansues. Plautus Asinaria: *reddam ego te ex fera*

Incipit de m. d. om. W in lacuna. *Pranso parato* 1526. JM. *expectante* J. *spectant* M. *expectans* L, princ. A. *Adriam* cjRoth. *sese itiner* mgJ, Popma. *me sinis* M. *quidem* princ. *ab eo q. est it. it. facit* om. ante A. *iter iteris facit* AJM. *gladiis* W, ante M. *plagis* M. *coniugem cisiis* mg J. *coniugulum Pisas* cjBothe 2. *patere ad te* mgJ, M. Bothe. *Pisis petere, eo te* cjDelrius. *laborem .. ingresso viae* cjVoss. *Titinnius in Quinto* M. *in iiii: nunc* 1476. *uror* ante A. *hoc res* W. *hac re* 1476. *Lacte hic pro nom.* L,A. *et similiter* princ. *etsi* (p. 483.) *mulier* 1480. AJ. *et simul* cjGulielm. M. *sic mulier* cjGifan. Columna. *Caecilius Tithe* JM.

fame mansuetem. Accius Meleagro: *nunc si me matrem mansues misericordia Capsit.* Varro Onos lyras: *non vidisti simulacrum leonis ad Idam e loco, ubi quondam, subito eum cum vidissent quadrupedem, galli timpanis adeo ferunt mansuem, ut tractarent manibus?*

Quaesti vel quaestuis dictum pro quaestus. Titinius Fullonibus: *ni nos texamus, nihil est, fullones, vobis quaesti.* Plautus Aulularia: *nam hic apud nos nihil est quaesti furius.* Novius: *per deam sancta Labernam, quae cultrix quaestuisit.* Terentius Hecyra: *numquam animum quaesti gratia ad malas inducam partis.* Pomponius Pistore: *nam plus quaesti facerem, quam quadrinas si haberem molas.* Turpilius Demiurgo: *mulier meretrix, quae me quaesti causa cognovit sui.* Idem Aethera: *simulari me a se amari quaesti gratia.* Caecilius Venatore: *satine huc ordini, Etsi nihil egi, quaesti, quia sunemuli?* Varro Cato, vel de liberis educandis: *non in sinuarum manu opificio quibus alm e lino quid faciunt aut palma nam lib. ii quaestuis causa deribant suas res pueris.*

Tumulti pro tumultus. Plautus Casina: *quid intus tumulti fuit?* (p. 484.) Terentius in Andria: *nihil ornati, nihil tumulti.* Pomponius Piscatoribus: *quod hoc est tumulti?* Accius Aeneadis vel Decio: *nihil neque pericli neque tumulti est, quod sciam.* Idem Nectegresia: *cuius vos tumulti causa accierim: et quid parum divorti?*

Victi pro victus. Plautus Captivis: *pro victi cotidiani ventrem ad me adferas.*

Aesti pro aestus. Pacuvius Chrysae: *aesti forte ex arido.*

Senati vel senatuis pro senatus. Plautus Epidico: *senati qui columen cluent.* Sallustius Catilinae bello: *igitur senati decreto Quintus Marcius Rex Fesulas, M'tullius Creticus in Apuliam circumque ea loca missi.* Sisenna Hist. lib. iii: *Lucius Calpurnius Piso ex senati consulto duas novas tribus.* Idem: *simul et senatis consultis clarissimis amplificati.* Varro de vita P. R. lib. i: *posteaquam Quinto Fabio Maximo dictatore.*

Vas pro vade. M. Tullius de Officiis lib. i: *vas factus est alter eius sistendi,*

Varro p. 486, 7. *papilla confluit* L, mgJ. *ex feram* L. *miseria capsit* mgJ. *eo loco ubi* Popma. *ilico, ubi* cjGulielm. Palm. *adeo fecerunt* cjGulielm. M. *fullones nobis* ante M. *furibus* AJM. *sanctam Lav.* edd. *quaestuis sit* AJM. *quam rinas,* superscr. *quadri* L. *hab. malos . . meletrix* W. *Hetaera* 1526. JM. *simulavit* J. *simulat* cjCarrio. *simulare me ac se amare* cjBothe 2. *satisne huic* AJ. *ordine,* superscr. *i* L. *ordine* A. *quia sunt aemuli* AJ. *in suarum* L, AJ. *in sinu matrum* cjCBarth. *manuum* 1526. J. *almo lino* 1526. J. *calamo, lino* cjPopma. *opif. quibunt ali: e lino quid faciant acu et palma* cjBarth. *nam liberi* cj Popma. *nam liberti* cjJ, M. *iam libertae* cj Barth. *deridebant* ante M. *deribebant* M. *diribiunt* cjJ. *deridebunt* cjBarth. *pueri* princ. *Piscatoris* W. *quid hoc* AJM. *acie-rimeo quid* W. *acie timeo q.* 1480. AJ. *ab itere meo q.* cjJ. *accierim et quid* L. *ecquid* cjRoth. *quod parum* 1480. Lips. M. *et quid parem* cj Stephan. Scriv. Voss. Bothe. *advorti* AJ. *advortis* cjLips. *advortite* Stephan. Scriv. Voss. Bothe. *Metellus Creticus* edd. *aesti fonte* cjOsann. *Ap. quicumque* L. *Licius Calpus* W. *simul et senatuis* M. *de vita* om. W. Post

ut, si ille non revertisset, moriendum esset ipsi.

Sumpti pro sumptus. Plautus Trinummo: *quod ebibit, quod comest, Quod facit sumpti.* Turpilius Filopatro: *ecce autem, tuu more uti soles, videre mihi Aegre id pati, quia hoc dies conpluscu-los Intercapedo sumpti faciundi fuit.* Lucilius lib. xxx: *quid dare, quid sumpti facere ac praebere potisset.* Caecilius Plocio: *quid hoc futurum obsonio et ubi tantum sumpti factum?* Varro (p. 485.) Vimarco: *cum novissume mutaret, quantum sumpti fecerit.*

Iteris positum pro itineris, et quidem recte ab eo, quod iter iteris facit, itiner itineris. Naevius Lycurgo: *ignoti iteris sumus; tute scis.* Accius Oenomao: *praesto etiam adsum. — exprome, quid fers? nam te longo itere cerno vadere.* Idem Telefo: *studiumque iteris reprime.* Varro Cycno, περὶ ταφῆς: *tua templa ad alta fani properans citus itere.*

Exerciti vel exercituis pro exercitus. Accius Armorum iudicio: *in quo salutis spesque supremas sibi habet summa exerciti.* Idem Epinausimace: *contra, quantum obfueris, si victus sies, Considera, et quo revoces summam exerciti.* Varro de vita P. R. lib. ii: *quibuscum turpe fecerant foedus sine publico consilio, dederunt hosti, quotquot Decius imperator pro exerciti salute se dis manibus devovit.*

Aspecti pro aspectus. Accius Astyanacte: *abducite intro: nam mihi miseritudine Conmovit animum excelsa aspecti dignitas.* Idem Alfesiboea: *o dirum hostificumque diem! o vim torvam aspecti atque horribilem!*

Scribtio pro scribtura. Cicero de Oratore lib. ii: *illud autem est huius institutae scriptionis ac temporis.*

Salti pro saltus. Accius Melanippo: *hic Melanippum intra traiectus nemorum, in salti faucibus.*

Lucti pro luctus. Accius Pelopidis: *cesso hinc ire et lapere lucti vestem in leto coniugis?* Idem Nycte- (p. 486.) gresia: *tunc, quod superest socium, mittis leto? an lucti paenitet?*

Parti et partuis pro partus. Pacuvius Athalanta: *ubi ego me gravidam*

dictatore addendum *ex senati consulto ver sacrum votum* cjPopma. *pro vades* 1480. AJ. *lib. ii:* ante A. *lib. iii:* M. *vas* om. W, princ. *Plautus* p. 81, 19. *Turpilius* p. 523, 31. *tuo* 1526. JM. *aegere* W. *hos dies* JM. *potissit* cjJDusa. *potuisset* cjGifan. *obs. est, ubi* cj Bothe 2. *sumpti captum* mgJ. *mitaret, u* su- (p. 485.) perscr. L. *mutitaret* cjLips. Palmer. *mitteret* AJ. *quod est iter* AJ. *Naevius* p. 124, 28. *telofo* W. *Phani, pr. citius* Popma. *salutes* msPalat. *spesque summas* L, princ. A. *spes quoque summas* cjVoss. *spes summas* J. *spes supr.* Scriv. cjBothe. *habet exerciti* J, Voss. *quantum tu obf.* cjDüntzer. *obfuris* W, 1480. *et quo rei loces* cjM 1. *a quibus ictum turpe foedus* cjPopma. *quodquod* L. *Quid, quod Decius* cjPalmer. probGerlach. *quod factum non minus profuit, quam quod Decius* cjPopma. *Alphesiboea: odiorum* W, edd. *o dirum, o* superscr. L. *o dirum* cjJ. *odiosum* cjDelr. Voss. Bothe. *o vim torvam* W. *ovium turbam* L, mgJ, M. *obvium turbam* ante M. *ob vim* Bothe. *hi Menalippum* AJ. *intera* W. *interea* edd. *inter* cjVoss. *saltis* W. *hinc hire* W. *et rapere* edd. *et lavere* cjRoth. *in lecto* W, ante M. *in leto, c* superscr. L. *in leto* cj Gulielm. M. *Nyptegressia* W. *tum* (p. 486.) *quid* 1480. *tu nunc* cjGifan. *tune* cjM 1, M.

sentio adgravascere Propinquitate parti. Varro Andabatis: *candidum lacte papilla cum fluit, signum putant Partuis, q:od hic sequatur mulierem e partu liquor.*

Frons pro fronde, ut Virg. Georg. lib. II: *praeterea cum frons tenera inprudensque laborum.* Varro Parmenone: *caeditur lutos, alta frons decidit Palladis, platanus ramis.*

Ibus pro his minus Latinum putat consuetudo, cum veterum auctoritate plurimum valeat. Titinius Gemina: *eu aecastor, si moratae sitis ambae ibus ut pro ego maoribus.* Plautus Milite: *latrones, ibu: denumerem stipendium.* Pomponius Papo agricola: *nunc quando voluisti facere, fac voluptati sies Ibus.*

Excelsitas. M. Tullius de Officiis lib. III: *etenim magis est secundum naturam excelsitas animi et magnitudo.*

Campans pro Campanum. Plautus in Trinummo: *credo ego istuc, Istasime; sed Campans genus Multo Surorum iam antidit patientia.*

Pernici pro perniciei. M. Tullius pro Sexto Roscio: *quorum nihil pernici causa divino consilio, et ut ipsa ac magnitudine rerum factum putem.* Sisenna Hist. lib. VI: *Romanos inrecerne pernici causa venisse.*

Herem pro heredem. Nevius Gymnastico: *atque meis bonis omnibus ego te heredem faciam.*

Gelu ars monoptoton esse (p. 487.) vult; contra sentit auctoritas. Lucretius lib. V: *adsiduusque geli casus, mortalibus aufert.* Idem lib. VI: *denique, saepe multus fragor atque ruina geli.*

Vapor et **vapos**, et **timor** et **timos**. et **labor** et **labos** ita sunt, ut color et colos. Lucretius lib. VI: *pervolitas, permanat ados, frigusque, vaposque.* Nevius Lycurgo: *iam ibi nos duplicat advenientis timos, pavos.* Accius Andromeda: *qui neque terrae est datus, nec cineris causa umqùam evasit vapos.* Varro Manio: *sternit iuvencus, quam labos mollem facit.*

Pervico pro pervicaci. Accius Armorum iudicio: *sed pervico Aiax animo atque vorabili.*

Ioni. Plautus Aulularia: *quem quondam Ioni custodem addidit.*

Antistitam. Accius Astyanacte: *uti-*

tun' . . mittes cjVoss. Bothe. *laeto* L. *poenitet* W. *partus. cuvius* W. *aggravescere* AJ. *propinquitatem* Gerlach. *patris* L. *Varro* p. 485, 6. *pap. confluit* 1480. mgJ. *putane* W, 1480. 10 *mul. a partu* cjCarrio. *Fros* (ubique) cj Lips. *Virg.* p. 114, 2. *creditur lucos* AJ. *lucus* cjBentin. mgJ, Scal. *lotos* M. *alia frons* cjScal. *platanos* M. *pro iis* edd. *sic mor.* cj Palmer. *ambo* 1476. *satis ambo* msPalat. *ut ego* msFabri, 1476. Gulielm. Neuk. *ut pote ego* cjPalmer. *prout ego* cjHermann. *ut praecipio* cjBothe 2. *ut probo maioribus* cjGebh. *maioribus* W, ante M; etiam in L *i* superscr. *moribus* msFabri, cjGulielm. Palm. M. Herm. *noluisti* L. *Stasime* AJM. *multo suorum* W. 20 *Tullius* Gell. 9, 14, 19. *et vi ipsa . . putemus* edd. *Sisenna* Gell. 9, 14, 12. *Romanos in-* 30 *ferendae* Gell. *te herem* edd. *mortalius* W. *v: pervol.* W, ante M. *pervolitant* (p. 487.) M. *permaneat* W, 1480. *odos* AJM. *iam ubi* ante M. *implicat* cjGifan. Carrio. *timos* 10 *Panos* mgJ. *timos vaposque* ante M, Gif. *timos pavosque* cjGulielm. Carrio. *adveniens ignis vapos* cjGrotius, Voss. *sternitur i. quem* J. *atque inorabili* cjLips. M. *immemorabili* Bothe. *inexorabili* Voss. *et malae* Plaut. *interdiu* 20

nam unicam mihi antistitam arquitenens suam Tutetur!

Gemiti. Plautus Aulularia: *tantum gemiti et mali maestitiae mihi hic dies optulit.*

Specis pro specubus. Accius Alcmeone: *quod di interdum inferam Penitus interpressum altis clausere specis.*

Gallum pro gallorum. Varro Eumenidibus: *pruditatem an pudorem gallum coepit mihi videri.*

Generibus pro generis. Accius Alcmeone: *qui ducat, cum te viderit Socerum, generibus tantam esse inpietatem?*

Argus pro Argivus. Plautus Amfitryone: *Amfitreo, natus Argis ex Argo patre.* Virg. Aen. lib. iii: *hauriat hunc* (p. 488.) *oculis ignem crudelis ab alto Dardanus.*

Augura pro auguria. Accius Telefo: *pro certo arbitrabor sortis oracla, adytus augura.*

Humu pro humo. Varro Pranso parato: *contra coactus servus latratu canum Fertur, bisulcis ungulis neces humum vident.* Varro Tafe Minippu: *in pavimento non aedes facere lacunam; at in humo calceos facis clixos?*

Flucti pro fluctus. Accius Telefo: *flucti cruoris volverunt mihi.* Idem Clytaemystra: *flucti inmisericordes iacere et aetra ad saxa adlidere.* Pacuvius Chryse: *inter ea loca Flucti flacciscunt, silescunt venti, mollitur mare.*

Piscati pro piscatus. Pomponius Piscatoribus: *quid habes in syrpiculis, calve? — omne piscati genus.* Turpilius Demetrio: *antehac si flabat aquilo aut auster, inopia Tum orat piscati.*

Poematis. M. Tullius lib. iii: *quod idem in poematis, in picturis usum venit.*

Cultio pro cultura. M. Tullius de Senectute: *num igitur horum senectus miserabilis, qui se agri cultione oblectabant?*

Vulgariam pro vulgarem. Novius Zona: *aque facilitatem video uteris vulgariam.* Turpilius Trasyleone: *non est mediocris res, neque vulgaria fallacia haec.* Afranius Privigno: *dehinc temeritatem repudio vulgariam.*

Pannibus pro pannis. Pomponius Macchis geminis: *bono animo es! video, eripisti primiter de pannibus.*

Indecoris pro indecora. Accius Atha-

inferûm cjGulielm. Bothe. *di ted infernis p.* cjVoss. *pen. depressum* L, AJ. *puditatem* AJM. 30 *Alomeone* W. *natum* L, 1480. *Argus ex* (p. 488.) edd. *auriat* L. *huc* W. *Telofo* W. *Varro* p. 333, 16. *cervus* M. *ne se humu videant* AJ. *necem videns* cjTurneb. *ung. nitens humu* cjBentin. mgJ, M. *Varro Tafe* p. 48, 26. *non audes* 1526. JM. *aut in* W. *humu* edd. 10 *elixos* edd. *volverentur m.* L, princ. *volverent* AJ. Scriv. *et aetra ad s. adl.* om. W, ms Basil. ante A. *et aethra* A: etiam in L *h* superscr. *et atra* Scriv. *et taetra* M. *iter ea* W. *intus ea* princ. *interea loci* cjGifan. Gulielm. Scriv. Bothe. *in scirpiculis* AJ. *in sportulis* 1480. *ant. sufflabat* ante M. *tum erat* AJM. *tum eoraut* W; etiam in L *e* superscr. *tumor aut* 1483. *picati* W. *Tullius de Off. lib.* 20 *iii* M. *usu venit* edd. *Novius* p. 481, 21. *Naevius* ante M. *Zeno* L, etiam W a 2. m. *Zenone* ante A. *aquile facil.* W, 1480. mgJ. *atque fac.* AJM. *vilgariam* W. *Pomponius* p. 154, 23. 306, 24. *eripuisti* ante M. *eripis* 30

(p. 489.) mante: *cuius sit vita indecoris, mortem fugere turpe aut convenit.* Virgilius lib. XII: *nec genus indecoris.*

Fetis pro fetibus. Accius Bacchis: *ubi sanctus Citheron Frondet viridantibus fetis.*

Sublima pro sublimis. Accius Finidis: *aut saepe ex humili sede sublima evolat.* Sallustius Historiarum lib. III: *nam tertia tunc erat, et sublima nebula caelum obscurabat.*

Ab eo, quod est labos, labosum facit, non laboriosum, Lucilius Satyrarum lib. III: *praeterea omne iter est hoc labosum atque lutosum.*

Nefantia pro nefanda. Lucilius Satyrarum lib. III: *Tantalus, qui poenas, ob facta nefantia poenas Pendit.* Idem lib. XXVIIII: *dissociat atque omnia ac nefantia.* Varro Sciamacchia, περὶ τύφου: *ego, inquit, eam suppetias? qui tunc mihi nec res nec ratio est: dissociat atque omnia ac nefantia.*

Gracila est pro gracilis est. Lucilius Satyrarum lib. VIII: *quod gracila est, pernix, quod pectore puro, Quod puero similis.*

Bacchanaliorum pro bacchanalium, ut vectigaliorum et conpitaliorum et novaliorum et Vulcanaliorum. Sallustius: *exaudirique sonus Bacchanaliorum.* Idem Hist. lib. IIII: *Curio Vulcanaliorum die ibidem moratus.*

Tumulti. Ennius Haectoris Lytris: *quid hoc hic clamoris, quid tumulti est? nomen qui usurpat meum?* Turpilius Paedio: *progredior foras, Visere, quid hinc tumulti ante fores.* Sallustius in Catilinae bello: *ille cohortis veteranas, quas tumulti causa conscripserat, in frontem, post eas ceterum* (p. 490.) *exercitum in subsidio locat.* Afranius Vopisco: *hem, quid hoc? perii, pertimui! quid tumulti exaudii?*

Progenii. Pacuvius Paulo: *pater supraeme nostrae progeni patris.*

Strepiti pro strepitus. Ennius Hectoris Lystris: *quid in castris strepiti est?*

Mirabilitas pro admiratio. M. Tullius de Officiis lib. II: *ergo et haec animi dispicientia admirabilitatem magnam facit.*

Itiner pro iter. Ennius Telepho: *deumque de consilio hoc itiner credo cona-*

te cjV. D. *erepisti* cjVoss. *eripis* M. *vita inde-* (p. 489.) *cora* L. *fugere haut* (*turpe* om.) ms Complut. *turpem* J, Bothe. *haud conv.* 1480. A. Scriv. Bothe. *sublimae evolant* Scal. Scriv. Bothe. *nam tetra* ante A. *nam terna* AJ. *nam thracia* msJ. *nam Thrascias* cjJ. *quod est labes* cjTurneb. *Lucilius . . . pro nefanda* om. W, msBasil. *iter hoc est* 1526. JM. *atque lutosum* om. AJM. *vi: Tantalus* ante A. *iiii: Tantalus* W, M. *nefantia luit. Idem* ante A. *nef. luvit* Turneb. Dusa. *nef. pendit* AJM. *lib. ii: dissociat* ante A. *diss. aeque o.* cjFruter. probM 1. *diss. aequa o.* cjScal. *omnia bona ac nef.* cjM 1. *omnia an nef.* W, M. *omnia nef.* ante A. *quae tunc* AJ. *atqui nunc* cjRoth. *diis socia* mgJ. *dissociaque omnia* Popma. *ac* om. AJ. *dissociat . . nefantia* delendum et ante Varronis locum lemma de v. *Suppetias* excidisse cj M 1. *gr. est, pede quod pernix* cjJ Dusa. *pernix, plano quod pectore* cjScal. *puro, Quod* om. W, 1480. M. *Idem . . Vulcanaliorum* om. W, msBasil. *di ibidem* W. *Lystris* W; etiam in L *s* superscr. *quid hic tum.* cjBothe 2. *an fores* W. *subsidiis* ante A. *Pacuvius* (p. 490.) Gell. 9, 14, 13. *progenii* edd. *castris strepitus est* W. *Tullius* p. 203, 13. *et hic* W, 1480. *It. pro itiner* W. *de* om. W, 1480. mgJ. *pecus secundae* L. AJ. *pecus ecunde* M *pecus egi-*

tum modo. **Pacuvius Athalanta:** *dolet pigetque magis magisque, me Conatum hoc nequiquam itiner.* **Idem Doloreste:** *Delfos venum pecu secunde ab stabula ac itiner contuli.*

Ferocia pro ferocitate. **Pacuvius Teucro:** *nisicitia fercitate atque ferocia.*

Deliritas, deliratio. **Laberius:** *quaenam mens, quae deliritas Vos subpolitoris facit cum cano eugio puellitari?*

Holerorum pro holerum. **Lucilius Satyrarum lib. xv:** *tintinnabulum abest hinc, surpiculique holerorum.*

Mixtura et moderatura. **Varro** de vita **P. R.** lib. i: *sed quod ea et propter talem mixtura in moderata exaquiscunt, itaque quod temperatura moderatur in Romuli vita triplicis civitatis.*

Guberna pro gubernacula. **Lucilius Satyrarum lib. xx:** *proras despoliate et detundite guberna.*

(p. 491.) **Singularia** pro singulari. **Turpilius Demetrio:** *homo unica est natura ac singularia.*

Lubidinitas pro lubidine. **Laberius in Scylace:** *lubidinitate labitur.*

Fructi vel fructuis pro fructus. **Turpilius Caneforo:** *satis fructi reddunt.* **Idem Hethera:** *haec si inpetro abs te ut faciat, satis fructi cepero ex te.* **Varro de Re rustica lib. i:** *eius enim salivam esse fructuis veneno.*

Mensionem pro mensura. **Cicero in Oratore:** *aures enim vel animus aurium nuntio naturalem quandam in se continet vocum omnium mensionem.*

Volutabundus pro volutans **M. Tullius de Re** publica lib. ii: *cupido autem et expetenti et lubidinoso et volutabundo in voluntatibus.*

Porti pro portus. **Turpilius Demiurgo:** *neque nautae cum essent circumventi ventis, incerto itinere, Porti indigentes.*

Domuis pro domus. **Varro Tafe Minippu:** *perrexit in interiores partes domuis.*

Soni et sonus pro sonitus et sona. **Pacuvius Duloreste:** *quidnam autem hoc soniti est, quod stridunt fori?* **Caecilius Calcis:** *nam quidnam fores fecere soniti?* **Sisenna Hist. lib. iii:** *postquam sonu signorum proelium magno cum clamore virorum commissum est.*

unde mgJ. Delr. Scriv. *pecus egi, inde* cjVoss. Bothe. *ad stabula* cjJ. *ad stabulad it.* cjBothe. *inscitia* cjJ, Scal. *nisi ocia* princ. *nisi cito is* cjBothe 1. *nisi citas* cjBothe 2. *insita* cjBentin. Fruter. *nisi coerceo* ex p. 121, 15 cjM. probVoss. *insiticia feritate* cjRoth. *fericitate* 20 L. *ferocitate* edd. *Deleritas deleratio .. deleritas* mgW, L, princ. *suppiiatores* AJ. *subolitores* Bothe. *vellitari* princ. *velitari* 1480. AJ. *puellitarier* Scal. *ex quo bella propter* cj Popma. *mixturam immoderatam* 1480. AJ, Popma. *mixturam moderata* cjRoth. *ex aquis cunctis (aque) quod* ante M. *ex aquis eunt* M. *ex aquis crescunt* cjJ. *exaequatis cunctis* cj Popma. *exaciscunt, ita quoque temperatur moderaiurá R.* cjRoth. *civitates* L, ante M. *et* 30 *detundete* Marius Victorin. probDusa. *et detondete* cjGulielm. *Lab. in Colace* cj (p. 491.) J. *faciet* W, 1480. M. *facias* cjRoth. *venenum* JM. *vocem omnium* L, princ. *expetendi* 10 W. *in voluptatibus* edd. praeter A. *Varro* 20 p. 217, 16. *interioris p. domus* W. *Soniti pro sonitus et sonu pro sono* ante A. *Soniti et sonu pro sonitus et sono* cjGifan. msComplut. M. *quid stridunt* Bothe. *fores* JM. *Chalciis* cjJ, Spengel. *nam quid iam* cjSpengel. *num quidnam* cjGrauert. *fores facere* ante A. *fortes facere* W. *p. in sonu* 1480. AJ. *clam. utrorum*

GLUTINO pro glutine. Lucilius lib. XXVI: *praeterito tepido glutinator glutinor.*

CAUTIO pro cautela. Cicero de Oratore lib. II: *neque illa mihi cautio et timiditas in causis propter praestantem prudentiam Crassi neglegenda est.*

(p. 492.) FEROCIA pro ferocitate. M. Tullius de Re publica lib. VI: *qui contuperit eius vim et ecfrenatam illam ferociam.*

GELO pro gelu. Varro Sesqueulixe: *Pueridum comes, que tenent cata gelo putri montium laxa.*

CESTIS pro cestibus. Varro Devictis, περὶ φιλονικίας: *dicat pugil is: spectatoris, qui miserum putatis vinci, quaero a vobis: si adversarius supercilia mi cestis discopinarit, num quis vestrum suam mihi est daturus?*

FRUCTUIS pro fructus. Varro Meleagris: *quaero, utrum fructuis an delectationis causas tructuis, ut vendatis.* Idem Varro Tafe Minippu: *aliquot Romae sunt, qui cellas vinarias fructuis causa fecerunt.*

QUAESTI pro quaestus. Varro Prometheo lib': *aemulum illius artis atque obtrigilatorem, quae propter aliquot annos quaesti nihil fecerit.*

SENECTAM pro senectute. Virg. lib. VI: *vires ultra sortemque senectae.* Lucilius lib. XXVIII: *prospiciendum ergo in senecta nunc adulescentia est.*

INERMIS pro inermibus. Sallustius in Iugurthae bello: *neque quemquam decere, qui manus armaverit, ab inermis pedibus auxilium petere.* Sisenna Hist. lib. III: *plerisque inermis in castra perfugiunt.*

GALLIAE pro Gallicae. Sallustius Hist. lib. IIII: *cum interim, lumine etiam tum incerto, duae Galliae mulieris conventum vitantis ad menstrua solvenda montem ascendunt.*

EFFIGIA pro effigies. Afra- (p. 493.) nius Vopisco: *cuius te suscitat Imago, cuius effigia, cognatus patre?*

INTEMPERIA pro intemperantia, apud veterem auctoritatis obscurae: *has eius intemperantias in maritum.*

POEMATORUM pro poematum. Afranius Privigno: *poematorum non bonorum.* Plautus Asinaria: *nam nec fictum umquam est, neque pictum, neque scribtum in poematis.*

CAUTIO pro cautela. Terentius in Andria: *puerum autem ne resciscat mihi esse ex illa, cautio.*

cjPopma. *praetento* alii ap. Dusam. *gl. glutino* edd. *Cicero* p. 228, 22. *lib. v: qui* AJ, (p. 492.) Mai. *comperit* W, edd. etiam L a 2 m. *compescit* cjSigon. *compressit* cjMoser. *contuderit* cjRoth. *Pieridum* cjScal. M. Gebh. *comites* J. *quae tenes* cjScal. M. *cavata* cjScal. probM. Gebh. *strata* mgJ. *montium saxa* cj Bentin. Scal. Gebh. *Varro vae victis* AJM. *ducat* L m. 2. *spectatores* mgJ, Popma. *supercilita* L. *discobinarit* AJM. *sua mihi* 1480. mgJ, M. *pro fructibus* W, ante J. *pro fructis*, superscr. *bu* L. *causa fructus* ante M. *causa' fructuis* M. Post *causa* addendum *tu venaris* cj NFaber, qui continuat p. 99, 26. *hortos habeatis* supplet Voss. *causa? si fructuis* cjRoth. *veneatis* ante A. *aliquod* W. *obstrigilatorem* AJM. *quae per* Popma. *qui per* JM. *aliquos* . . *fecit* ante A. *in senectam* cjFrDusa. *adolescentiae est* cjFrDusa, M. *quenquam dicere* W. *plerique* L, ante M. *inhermis* L. *inermi* 1526. J. *mulieres c. vitantes* ante M. *quo gnatus* p. princ. probM. Bothe. Neuk. *apud* (p. 493.) *veterem*: est Gellius 1, 17, 2. *eius intemperias* 1480. AJM. *Plautus* p. 309, 13. *cautio est.*

Acritas. Accius Neoptolemo: *vis veritatis atque acritas.*

Largitas pro largitio. Terentius in Adelfis: *quod proluvium? quae istahaec subita est largitas?*

Dextrabus pro dexteris. Laberius in Odissia: *deque manibus dextrabus.*

Curatura et **curatio** pro cura. Terentius in Eunucho: *tametsi bona est natura, reddunt curatura iunceas.* Cicero Tusculanorum lib. III: *nam ut medici causa verborum curationem esse inventam putant.*

Inverbi pro inverbis. Lucilius lib. XXX: *Maximus si argento. Inverbi androgyni, barbati moechocinedi.* Varro Epistula ad Fabium: *quod facis Saturnorum similes sunt, quod maximi sunt, idemque inverbi.*

Sescentum pro sescentorum. Lucilius lib. XXX: *Maximus si argentis sescentum ac mille reliquit.* Idem lib. XXX: *quid vero est, centum ac ducentum pos-* (p. 494.) *sideas si Milium?*

Pauperies pro paupertate. Ennius Hecuba: *senex sum; utinam moriar mortem oppetam prius, quam eveniat, Quod in pauperie mea senex graviter gemam.*

Aedis nominativo singulari. Varro de vita P. R. lib. I: *haec aedis, quo nunc est, multis annis post facta sit, inquae omnia regis temporibus delubra parva facta.*

Victuis pro victus. Varro de vita P. R. lib. I: *primum de re familiari ab partibus, secundo de victuis consuetudine primigenia, tertio de disciplinis priscis necessariis vitae.*

Graduis pro gradus. Varro de vita P. R. lib. II: *multo praediti pudore et pudicitia adulescentis dixerunt, cum maiore patre eius gradui etadte stipendia facerent.*

Puerilitas pro pueritia. Varro Cato, vel de liberis educandis: *velim meherculis, inquit, ipse usu magno puerilitatis formulam audire.*

Anuis pro anus. Varro Cato, vel de liberis educandis: *eam nutricem oportet esse adulescentem; anuis enim ut*

Acritas edd. *Accius* Gell. 13, 3, 2. *Neoptolomeo* W. *ius veritatis* princ. *Terentius* p. 373, 16. *Livius in Od.* cjBentin. JM. *denique manibus* W, 1480. mgJ, M. *causa morborum* AJM. *causa morbi inventa* Cic. *Imberbi pro* JM, Cuiac. *pro imberbis* JM. *pro imberbes* Cuiac. *Maximus si arg.* del. cjCuiac. et M, ut e seq. Lucilii loco illata; contra eum locum totum hic inserendum cjScal. et Dusa. *argento maximus etsi* cjJ. *imberbi* cjJ. Turn. Scal. Cuiac. M. *androgynus, barbatus, moechocinaedus* cjJ. *androgyno, barbato moechocinaedo* cjScal. Dusa. *quod facie* cjJ, Cuiac. Popma, M. *facie* vel *falcis* cjLips. *Saturorum* cjCuiac. Lips. prob Popma. *Satyrorum* M. *quid max.* ante A. *maximi sunt,* sed corr. *maxima fiunt* L. *maxima fiunt* ante M. *idque* mgJ. Lips. *inverbis* L. *imberbi* mgJ, Scal. Lips. Cuiac. M. *Sexcentum* (semper) ante M. *argenti* edd. *reliquid* L. *si* om. L, A. *Ennius* p. 507, 18. *moriar* (p. 494.) om. 1526. JM. *mortem* om. ante A. *evenat* 1526. JM. *quae nunc* ante M, Rutgers. *in qua* AJ. *fuit, quia omnia* cjScal. *sic inquam omnia* cjPopma. *fuit, in qua* Ryequius. *ora regis* ante A. *regiis* Scal. M. *del. facta sunt* Ryequius. *ab patribus* 1480. AJ. *a partibus* princ. *ac part.* M. *adolescentes* edd. *dicrunt,* *x* superscr. L. *duxerunt* Popma. *vixerunt* cjM. Voss. *maiore parte* Popma. Voss. *maiorem partem* cjM. *graduis* edd. *etate* princ. *et aetate ad te* 1480. AJ. *et aetatis* Popma, probM. Voss. *graduis aetate* cjRoth. *mehercules* AJM. *annuis*

sanguis deterior, sic lac. Lac enim, ut quidam dicunt fysici, sanguinis spuma.

PRAECANTRIX. Varro Cato, vel de liberis educandis: *ut faciant pleraeque, ut adhibeant praecantrices, nec medico ostendunt.*

RITUIS pro ritus. Varro Cato, vel de liberis educandis: *itaque domi rituis nostri, qui per deum Fidium iurare vult, prodire solet in conpluvium.*

PRONIS positum pro prona. Varro Parmenone: *alia trabs pronis in humum accidens proxime frangit ra-* (p. 495.) *mos cadens.*

TENERITAS. Cicero de Finibus bonorum et malorum lib. v: *in primo enim ortu inest teneritas ac mollitia quaedam.*

enim W. *ut quidem* cjGulielm. M. *spuma est* ante M. *faciunt* AJ. *ostendant* Grauert. *ritu nostro* Turneb. *dium* F. Turn. Scal. Popma. *solet in publicum* cjScal. Popma. *Parmenone* p. 178, 31. *accedens* AJ. *proximae* Scal. M.

CAP. VIIII.

INCIPIT DE GENERIBUS ET CASIBUS.

Accusativus numeri singularis positus pro genitivo plurali. Sisenna Hist. lib. IIII: *qui tamen quibus laetibus foedera maiorum suum dissoluta.* Titinius Veliterna: *omnium vitium expertem, consilii plenum prohibui.* Idem in Gemina: *non exsecrat is parasitum, nec virum aspellit domo?* Plautus Persa: *pol deum virtutem dicam, et maiorum meum.* Lucretius lib. VI: *flammea tempestas Siculum dominata per agros.* Terentius Hecyra: *prope iam remotum ab iniuria adversarium.* Accius Eurysace: *reprime parumper vim citatum quadrupedum.* Idem Epinausimace: *ab classe ad urbem tendunt, neque quisquam potest Fulgentium armorum armatus ardorem obtui.* Novius Eurysace: *milia Sex nummum in arcam dimisi nummariam.* Turpilius Epiclero:

(p. 495.) *Incipit de numeris et casibus* edd. *pro genetivo* L, mgW. (in utroque libro saepe sic) *quibus litibus* ante M. *foedere* W, M. *plenum probi* cjNFaber. *plenum praehibui* cjBothe 2. *Gemina: nomen exsecrat par.* cj Herm. *exsecratis . . aspellitis* cjBentin. mgJ, Palmer. *non insectabis . . aspellis* cjBothe 2. *virtute* M. *armum armatus* 1526. JM. *armum animatus* cjBothe. *Naevius* ante A. *Accius Eurysace* cjJ. *Eurysace* om. cjMunk. *Erisace* W, M. *in Callif.* L, AJ. *miserae* L, AJ. *miseret* cjJ, M. *regum* cjGulielm. NFaber. Voss. *aet. moerum* cjGul. *aet. deorum* cjNFaber. *aeterne humanum* cjBothe. *omni obstant*

ni Callifonis nunc te misere liberum. **Pacuvius Athalanta:** *parentum incertum investigandum gratia.* **Idem Periboea:** *regnum imperator, aeternum morum sator.* **Varro Papiapapae, περὶ ἐγκωμίων:** *o mi optanti ministerio inviduum tabes.* **Idem de vita P. R. lib. III:** *Hortensius supra decem milia cadum heredi re tollis medimnum, Vini mille cadum.* **Sallustius Hist. lib. XI:** *cuius duas insu-* **(p. 496.)** *las, propinquas inter se et decem stadium procul a Gadibus, satis constabat suopte ingenio alimenta mortalibus gignere.* **Afranius Vopisco:** *antiquitas petenda in principio est mihi: Maioris vestri incupidioris liberum Fuere.* **M. Tullius de Officiis lib. III:** *an emat denario, quod sit mille denarium?*

Accusativus positus pro **dativo:** ignoscamus illam rem, pro illi rei ignoscant. **Plautus Amfitryone:** *velatis manibus orant, ignoscamus peccatum suum.* **Terentius in Eunucho:** *aut, Ne conparandus hic quidem ad illum est.*

Genitivus casus positus pro **accusativo.** **Titinius Saltria:** *dicistu, quaeso; quoa te abortisti? mei fastidissi, meae delitiae?* **Plautus Aulularia:** *abiit, neque me certiorem fecit: fastidit mei;* pro me fastidit. **Lucilius Satyrarum lib. VII:** *tristis, difficiles sumus, fastidimus bonorum.* **Turpilius Leucadia:** *vide, nunc fastidit mei.* **Lucilius lib. XXVIII:** *cu saepe mille inposui plagarum in diem.* **Idem:** *si argenti indiges.* **Plautus Aularia:** *deinde egomet mecum cogitare inter dum Occepi.* **Cum sit: veretur illam rem, (sicuti et consuetudo et Terentius in Formione auctor est dicens:** *non simultatem meam Vereri saltem?)* **veteribus genitivos pro accusativo poni placet.** **Afranius Compitalibus:** *si non verear, nemo vereatur tui.* **Idem Simula:** *tui veretur; me ad te misit oratum peteret.* **Idem in Emancipato:** *optandum uxorem, quae non vereatur viri?* **Pacuvius Hermiona:** *Tindareo fieri contumeliam, Cuius a te veretur maxume.* **Acta Gratulatione:** *nihilne te populi veretur, qui vociferere in via?* **Varro Sardis venalibus:** *non te* **(p. 497.)** *tui saltem pudet, si nihil mei Reverea-*

in m. Popma. *ministero* L. *invidum* AJM. *heredi reliquit. Lucilius lib. xviii: milia ducentum frumenti tollis medimnum* supplendum cjM ex p. 544, 12. 16. *tolle* Dusa. *medinnum* W. *lib. vi: cuius* 1480. M. *lib. iiii* princ. *lib. viiii* AJ. *lib. i* cjGerlach. *quas duas* (p. 496.) cjRoth. *et* $\overline{x}$. *stadium* M. *stadium* om. W. *Gad. sitas* cjCarrio, M. *repetenda* cj Bothe 2. *maiores* AJM. *nostri* J. *incupidiores* AJM. *lib. iiii: an* W. *ignoscant* om. M. *ignoscamus* cjRoth. *Plautus* p. 502, 13. *Terentius* p 256, 4. *au, ne* JM. *altria* W. *altera* ante A. *Psaltria* AJM. *ducis* princ. *dic* mgJ. *dic sis* cjGulielm. Gebh. *dic istud q.* cjNeuk. *dic dum q.* cjBothe. *quo te* edd. praeter A. *avortisti* AJM. *obvertisti* msPalat. *fastidisi* W. *fastidis* edd. praeter A. *fastidisti* cjRoth. *meae laetitiae* 1476. *neque certiorem* W, J. *tristes* J. *viden' ut f.* cjFrDusa. *inter vias occ.* cjM. *hoccepi* L. *meam veriri* W. *revereri* cj Brodaeus. *genetivus* L, princ. *genitivum* 1480. AJ. *non vereor* ante A. *non vereare* cjM, Neuk. Bothe. *Simulante* JM. *or. betere* cjPalm. *or. pater* cjM, Bothe, Neuk. *Idem* om. L. *eamancipato* W: item in L prima m. *pater. Et in Em.* cjRoth. *opta dum* cjGebh. *a* om. cjVoss. *Atta* cjLips. M. *Attius* cjGifan. *Lucubratione* cjStruve. *vociferare* AJM. *hac* (p. 497.) *me* edd. *munus fungaris t.* JM. *servare potissent* JM. *Laevius* L, A. *Livius* 1480.

tur? Accius Alphesiboea: *si tui veretur te progenitoris, cedo.*

Accusativus positus pro ablativo. Titinius Gemina: *edepol hominis ignavi functus officium.* Plautus Menechmis: *nam parasitus octo hominum munus facile fungitur.* Idem Trinummo: *sequere ac me, gnata, ut munus fungas tuum.* Lucilius Satyrarum lib. I: *munus tamen fungi, et muros servare possint.* Idem lib. V: *Laelius pauperem ait se ingentia munera fungi.* Turpilius Epiclero: *sed vola, ut familia nostra officia fungatur sua.* Idem Pedio: *nuptias abieci, amicos utor primoris viros.* Pacuvius Duloreste: *nonne officium fungar vulgi, atque aegre male fatum feram?*

Accusativus vel nominativus pro ablativo. Turpilius Demetrio: *meos parentes careo.* M. Tullius de Re publica lib. V: *sed tamen ut bono patri familias colendi, aedificandi, ratiocinandi quidam usus opus est.* Varro Cygno, *περὶ ταφες: denique si vestimenta ei opus sunt, quae fers, cur conscindis? si non opus sunt, cur fers?* Idem Prometheo lib. I: *id ut scias, audi hoc, quod falsum dicis esse: nemini oculos opus esse, si habet.* Sallustius Hist. lib. II: *ruinaquae pars magna suismet aut proxumorum telis, ceteri vice pecorum obtruncabantur.* Afranius Vopisco: *tandem ut possimus nostra fungi munera.* Idem Fratris: *id aurum me condonat litteris.* Lucilius Satyrarum lib. XXVI: *haec tu si voles per auris pectus inrigarier.*

Genitivus positus pro ablativo vel adverbium loci. Plautus Trinummo: *non ego sum dignus salutis?* (p. 498.) Cicero Tusculanarum lib. IIII: *aliquod malum metuit, exanimatus pendet animi.* Plautus Amfitryone: *ut salvi potiremur domi.* Pomponius Pappo agricola: *domus haec fuerit placiti.* Accius Erigona: *Locronum late viridia et frugum ubera.* Lucilius Satyrarum lib VI: *hortare illorum si possim capis sortiri.* Idem lib. VI: *quarum et abundemus rerum, et quarum indigeamus.* Idem lib. VIII: *si nihil ad faciem, et si olim lupa prostibulumque, Numi opus atque obsit.* Pacuvius Periboea: *postquam est honoratus frugum et floris Liberi.*

Genitivus pro ablativo. M. Tullius de Re publica lib. III: *noster autem populus sociis defendendis terrarum iam*

J. *levius pauper ait* vel *pauperie hac* cjDusa. *lentus pauperiem ac se* cjGifan. *Epiclero: sedulo ut* cjGulielm. *primores* AJ. *Doloreste* W. *malefactum* edd. *Turpilius* p. 466, 7. *racionandi* W, 1480. mgJ. *vest. ea* cjRoth. *dicis nemini* W, M. *ruuntque* cjColer. *citeri vece* L. *vicem* M. *obtruncabuntur* W. *aures* W, M. *adverbio* AJM. *examinatus* W, princ. etiam (p. 498.) L a 2. m. *Pomponius* p. 503, 8. *haec fervit flagiti* cjM, Munk. *Epigonis* J. *Locrorum* edd. *locorum* cjBothe. *latae* L. *illorsum si* cjScal. *capi* AJ. *capiti* mgJ. *captus* cjScal. FrDusa. *ortiri* L. *oriri* ante A, Scal. *potiri* cjFrDusa. *lib. viii: quarum* L, AJ. *et solum lupa* cjLips. probDusa et M. *Numini* W, AJM. etiam in L *ni* superscr. *atque absit* AJ. *atque assis* cjLips. probDusa et M. *oneratus* ante A, probBentin. et J, Bothe. *Gen. pro abl.* om. edd. praeter princ. *cum privas* cjJ. *cum privasti* cjM, Neuk. *cum prives* cjV. D. *noster excitus* W. *fatigatus* ante A. *Romae nisi Capit.* Popma. *Capitolii* om.

omnium potitus est. Afranius Excepto: *quod vitae studium, aut quod praesidium in posterum Mihi subponebas, me cum privis tui?* Varro de vita P. R. lib. II: *ut noster exercitus ita sit fugatus, ut Galli Romae Capitolii sint potiti, neque inde ante sex menses gesserint.* Significata ad genitivum, in potestatem venit. Plautus Captivis: *ille alter potitus hostis est.* Sallustius in Iugurthae bello: *ut priusquam legatos conveniret, Adherbalis potiretur.* Idem in eodem: *ager autem aridus et frugum vacuus.* M. Tullius de Officiis lib. I: *haec sunt opera magni animi et excellentis et prudentiaequae consilioque fidentis.* Idem: *omnium autem rerum, ex quibus aliquid adquiritur, nihil est agri cultura melius.* Virg. Aen. lib. I: *inplentur veteris Bacchi pinguisque ferinae.* M. Tullius in Hortensio: *et qui expectat, pendet animi; quia semper, quid futurum sit, incertum est.* Varro Eumenidibus: *ego autem, qui essem plenus vini* (p. 499.) *et Veneris.* Sic desipiebam mentis pro mente desipiebam. Plautus Epidico: *desipiebam mentis, cum illa scribta mitterem.* Sic mille annorum vivunt, pro mille annis vivunt. Plautus Milite: *qui mille annorum perpetuo vivunt, ad saeculo pro ad saeculum.*

Dativus pro accusativo. Titinius Varrato: *ubi ambitione virtutis videas antecedere;* pro virtutem antecedere. Plautus Truculento: *quia tu vestimento et cibo alienis rebus curas.* Abius Meleagro: *cuius exuvias et coronam huic muneravit virgini.* M. Tullius de Re publica lib. IIII: *nec vero mulieribus praefectus reponatur, qui apud Grecos creari solet; sed sit censor, qui viros doceat moderari uxoribus.* Sallustius Catilinae bello: *brevi spatio legiones numero hominum expleverat, cum initio non amplius duobus milibus habuisset.* Lucilius lib. XXVI: *si miserantur se ipsi, vide Ne illorum causa superiore loco conlocavit.* Terentius: *facite ita, ut vobis placet.* Idem in Andria: *interea mulier quaedam abhinc triennium Ex Andro conmigravit huic viciniae.* Varro de vita P. R. lib. IIII: *tanto porro invasit cupiditas honorum plerisque, ut vel caelum ruere, modo magistratum adipiscantur, exoptent.*

Accusativus pro genitivo. M. Tullius de Officiis lib. II: *dum homines cruenti hastam illam cruentam meminerint et sperabunt.* Virgilius in Bucolicis: *alternos Musae meminisse volebant.* Plautus Cistellaria: *meminere officium suum.* Et Menechmis: *propter-*

cjM. Freinsh. *cesserint* cjLips. Popma, M. Freinsh. *Significat id g.* cjM. *potius hostis* (p. 499.) W. *prudentia aeque* AJ. *ab saeculo ad saeculum* M. *Titinni* W. *Varcato* msJ. *aratro* 1476. A. *Barathro* J. *Barbato* M. *ambitioni virtutem* 1476. *ambitioni virtuti* A. *ambitionem virtuti* JM. *quia tuo* M. *Accius Mel.* AJM. *virgi* W. *praeponatur* mgJ, M. *sed fit ante* J. *misereatur* cjNFaber. *misereantur* Dusa. *causa se priore loco* cjNFaber. *collocaverit* AJ. *Terent. Adelfis: ut vobis* cjM. *vobis decet. Idem* edd. praeter princ. *tanta porro* edd. praeter princ. et M. *ruere, dum modo mag.* L, princ. AJ. *Virgilius* p. 524, 15. *cum illos rem.* AJM. *libro decimo* A. (p. 500.) *misereor* 1526. J. Herm. *felices scilicet misereri s. studio nolo* cjJ. *eos m. reminiscor. Idem Aeneadis aut Decio: m. s. ast id eos r.*

ea illius nomen memini facilius. Accius Eurysace: *eu me miserum, cum haec recordor, cum illo reminiscor dies!* Idem Epinausimace: *eos mortalis* (p. 500.) *foenis lib. x. miseror saepe studitos volo.* Et Adamante: *veritus sum arbitror; Atque utinam memet possim obliviscier.* In Nectegresia: *an ego Ulixen obliviscar umquam, aut quemquam praeponi velim?* Turpilius Pedio: *iam desine Meminisse illius formam.* M. Tullius de Re publica lib. IIII: *atque ipsa mensa, quae futura videt, praeterita meminit.* Varro Devictis, *περὶ φιλονικίας: libet me epigrammatia facere; et quoniam nomina non memini, quod in solum mihi venerit, ponam.* Sic et invidit illam rem, pro illi rei. Accius Melanippo: *unde, aut quis mortalis florem liberum invidit meam?* Privatur illam rem, pro illa re privatur. Novius Pedio: *quod res vis hanc privari pulchras, quas uti solet.*

Ablativus pro genetivo. Plautus Pseudulo: *vino modo cupidet estis.* Lucilius Satyrarum lib. I: *porro quaecumque et cuicumque, ut diximus ante, Obstiterit, primo hoc minuendi refert res.* Idem lib. VI: *et Id solum adversae fortunae reique resistit.* Turpilius Paedio: *neque virum: educta, ut par est, experte malicuius.* Virg. Georg. lib. I: *illa ferax oleo est.*

Accusativus pro nominativo. Pomponius Praecone posteriore: *quod laetitias insperatas modo mihi inrepsere in sinum!*

Nominativus pro dativo. Novius Agricola: *lecnete duo verbis etiam primo et postremo.* Idem Plautus in Aulularia: *credo ego, illum iam inaudivisse, mihi esse thesaurum domi: Id inhiat.* Cicero Tusculanarum lib. I: *multaque saecula postea reviguit Phythagoreorum nomen.* Varro de Re rustica lib. I: *centum iugeribus vine-* (p. 501.) *arum opus esse quindecim mancipia.*

Genitivus pro dativo. Accius Neoptolemo: *quid? si ex Grecia omne ilium par nemo repperiri potest?* Turpilius Paedio: *neque mirum: educta, ut par est, expers malitiis, metuens sui.* Virg. Aen. lib. I: *dives opum, studiisque asperrima belli.* Plautus in

obliviscier vel *miseros s. istud eos v. reminiscier* cjVoss. *eos m. impunis reminiscor, s. oblitos v.* cjDüntzer. *es mortalis, felix, liber: diximus* (vel *Phoenix: libet, dixerimus:*) *miseros semper auditos volo* cjBothe 1. *eo hos mortales poenis libera decimo anno! — miseror sic pessumdatos: volo* cjBothe 2. Locum mutilatum censet Herm. *arbitros* cjBothe. *obliscier* L. *mensasque fut.* princ. *mens quae* edd. reliq. *epigrammata* edd. praeter princ. *Menalippo* W. *inv. meum* edd. *Naevius* ante M. *quot res* Stephan. *quo tu res* Bothe, Munk. *vis hunc* L, princ. A. *Plautus* p. 394, 32. *cupidae* 1526. M. *cupidi* J. *primo hic* princ. *promo hoc* W, mgJ, M. *minuendo* cjScal. *reque res.* cjGifan. M. *Turpilius* p. 501, 6. *neque mirum* mgJ, M. *exparte* W; etiam L a 1. m., ante A. *expers malitiis* AJM. *lib. illa ferat* W. *lib. ii: illa* M. *quot laet.* cjJ, Bothe, Munk. *lernete* ante M. *licetne* cjBothe. *cernite* cjJ. *leno: te* cjMunk. *Idem* om. ante M. *postremo idem. Plautus* M. *domi, ad iniat* W. *postula* W, mssM. *postilla* M. *post* 1480. AJ. *viguit* ante A. *ex agrecia* W. *omne nomen* (p. 501.) *ilium p.* 1480. AJ. *omni nomen illius p.* cj Palmer. *omni illius p.* M, Bothe. *omni illũm p.* cjVoss. *Turpilius* p. 500, 22. *expars* L. *metuens viri* cjM. *amori obsecutum* AJM. *Pseu-*

Asinaria: *volo amari obsecutam illius, volo amet me patrem.* Idem Pseudulo: *duorum labori ego hominem parsissem lubens, Me interrogandi et tui respondendi mihi.* Cicero de Oratore lib. II: *bonorum virorum plenum forum.* Varro de vita P. R. lib. IIII: *ipsa Italiae oppida sunt vastata, quae prius fuerunt hominum referta.*

Nominativus pro genetivo. Turpilius Epiclero: *at enim scies ea, quae fuisti inscius.* Terentius Formione: *ita plerique ingenio sumus omnes: nostri nosmet penitet.* Sic et potior illam rem. Pacuvius Periboea: *regnum potior, coniugem macto inferis.*

Ablativus pro dativo. Lucilius: *quod sumptum atque epulas dictu praepones honesto.* Virg. lib. VI: *teque aspectu ne subtrahe nostro.*

Genitivus pro nominativo. M. Tullius de Re publica lib. VI: *ut, quem ad modum scribit ille, cottidiano in forum mille hominum cum palleis concilio tinctis discenderent.*

Ablativus pro accusativo. Virg. lib. V: *gratior et pulchro veniens in corpore virtus Adiuvat.*

Accusativus pro genetivo. Accius Myrmidonibus: *mea fata in acie* (p. 502.) *obliti.* Sallustius Hist. lib. III: *sed Pompeius a prima adulescentia sermone fautorum similem fore se credens Alexandro regi.* Virg. Aen. lib. VIII: *et vocem Anchisae magni vultumque recordor!*

Accusativus pro dativo. Lucilius lib. XXVI: *suspendatne se, an in gladium incumbat, ne caelum vivat.* Afranius Vopisco: *male merentur de nobis eri, Qui non tanto opere indulgent in pueritia.* Caecilius Plocio: *dum ego eius mortem inibo.* Plautus Amfitryone: *velatis manibus orant, ut ignoscamus peccatum suum.* Virg. Aen. lib. III: *tris adeo incertos caeca caligine soles Erramus pelago, totidem sine sidere noctis.* Cicero de Oratore lib. III: *locutus esse dicitur homo copiosus aliquot horas.*

Dativus pro ablativo. Sisenna Historiarum lib. III: *ali saltu ac velocitate certare.* Varro de Re rustica lib. I: *a quo, quod indigent potui, poma dicta esse possunt.* Idem Cato, vel de liberis educandis: *non solum, qui primus in alterutra re praestet alios, sed etiam, qui sit secundus et tertius.*

Nominativus pro ablativo. Sisenna Historiarum lib. III: *omnia, quae diximus, loca statim potitus.* Idem: *hostis loca superiora potiti.* Virg. lib. X: *saxumque undis inmane minatur.*

10 *dulo* Gell. 20, 6, 9. *hominum* M. *mei te rogandi* M. 20 *quae primo* mgJ. *Lucilius* Gell. 4, 16, 6. *victu praeponis* cjBentin. mgJ, M. *chonesto* W. *palliis conchylio* edd. praeter princ. *discederent* 1480. AJ. *descederunt* princ. *descenderent* cjBentin. mgJ, M. *descenderet* cj (p. 502.) Garatoni. *mea facta* cjM, Bothe, Herm. *Sallustius* p. 239, 4. *Alex. regi*: addendum *facta consultaque eius quidem aemulus erat* cjCarrio, M. *multumque rec.* W. *an* om. ante A. *in* om. msFabri, probDusa et M. *caelum videat* AJ, probM. *marle mer.* W. 10 *qui nos* 1526. JM. *tantopere* edd. *Caecilius* Gell. 2, 23, 10. *mortem inhio* cjNFaber, M. *Plautus* p. 496, 9. *ut* om. AJM. *iiii: alii* 1526. JM. *aiiis* cjRoth. *saltui ac velocitati* 1480. AJ. 20 *Varro* p. 62, 2. *lib. a quo* W. *potui* om. ante A. *statim potius* W. *hostes* mgJ. *sup. potiri* M.

Cap. X.

INCIPIT DE MUTATIS CONIUGATIONIBUS.

Fervit pro fervet. Lucilius lib. (p. 503.) viiii: *fervit nunc, fervet ad annum.* Accius Nyctegresia: *classis aditocluditur, fervit.* Titinius Setina: *sapientia gubernator navem torquet, non valentia: Cocus magnum aenum, quando fervit, aula confutat avo cecum amentia rapior fervorque.* Accius Meleagro: *heu, cor ira fervit caecum, amentia rapior fervorque.* Pomponius Agricola: *domus haec fervit flagiti.* Afranius Privigno: *hoc potius, hoc nunc fervit animus, hoc volo.* Varro Sexagesi: *quod leges iubent, non faciunt, dos ce lave fervit omnino.* Ab eo, quod est fervit, breviato accentu fervere facit, ut spernit, spernere. Afranius Epistula: *ego miso clandestino rumpie torfere mater amens tra fervere.* Lucilius Satyrarum lib. viiii: *fervere ne longum! vero hoc lictoribus tradam.* Virg. Aen. lib. iiii: *iam litora fervere flammis.* Lucretius lib. ii: *fervere cum videas classem lateque vagari.* Naevius Lycurgo: *late longeque trans nostros fervere.* Accius Telefo: *rere atque ferro fervet igni insignibus Florere.* Varro Desultorio, *περὶ τοῦ γράφειν*: *fervere piratis, vastarique omnia circum.*

Lavit pro lavat. Virg. Georgicon lib. iii: *lavit improba teter Ora cruor.* Plautus Pseudulo: *eas lacrimas lavis.*

de mutatis coniugibus, sed corr. a 2. m. W. *fe-* (p. 503.) *runt nunc* W. *adit claditur* L. *addito clauditur* 1480. *adit clauditur* AJ. *aditus clauditur* cjVoss. *adeo occluditur* Bothe. *aggreditur* cjDüntzer. *Titinius* p. 19, 17. 87, 13. 186, 24. 249, 18. *paula confutat trua. Accius Meleagro* (mediis om.) AJM. *Accius . . fervorque* om. W, ante A. *r. ferorque* 1526. JM. *r. feror* Scriv. Voss. *Pomponius* p. 498, 4. *flagitiis* 1526. J. *hoc naturae fervit auris* ante A. *non faciunt faciant dos* L, AJ. *δὸς καὶ λαβέ* cjScal. Popma, M. *Afranius* p. 382, 20. *ego misera risu cland.* Stephan. Scal. M. *rumpier, fere* Steph. Scal. *rumpier, nostrae erae* cjM. *rumpier, torpere* Bothe, Neuk. *rumpi et torquere matura monstra* msBas. ante A. *matera menstrua* J. *amens ira f.* cjM. *amens, ora f.* cj Scal. *a. tum ira f.* Bothe, Neuk. *verbo hoc lectoribus* cjPalm. Dusa. *litora ferre* W. *abtius virg. fervere leucaten* mgW. *cum viduas* W. *l. Thraces nostros* cjBothe. *l. Thracia nostr.* cjGrotius. *aere atque* AJM, Scriv. *fervere igni* 1526. JM, Scriv. *inque ins.* cjBothe. *flore* W. *Varro* p. 534, 24. *π. στρέφειν* A. *π. τρυφῆς*

Lucretius lib. II: *litoris incurvi bibulam lavit aequor harenam.* Accius Finidis: *salsis cruorem guttis lacrimarum lavit.* Varro Cosmotorynae, *περὶ φθορᾶς κόσμου: atque Egeus fluctus quam lavit ante aquilo Sebus, ubi posuit Neptuni filius urbem.* Sallustius Hist. lib. II: *dubium, in ansula sit, quod euri atque astrici superiactis fluctibus circum-* (p. 504.) *labitur.* Naevius Dane: *animi iubeo fonte lavere memini manum.* LAVERE inde tractum est. Ennius Telamone: *strata terrae labere lacrumis vestem squalidam et sordidam.* Idem Hecuba: *heu me miserum, interii; pergunt lavere sanguen sanguine.* Lucretius lib. V: *lubrica, proluvie larga lavere umida saxa.* Accius Medea: *lavere salsis vultum lacrumis.* Varro Ἀνθρωποπόλι, *περὶ τενεολιακῆς: et hymeneus, qui primo lavere alvum marsuppio solet.* Idem Ἑκατόμβη, *περὶ θυσιῶν: pater ut cruore laveret ararum aggerem.* Afranius Suspecta: *vident lavere lacrimis me tum collum, pater?* LAVERE etiam inde manavit. Ennius Andromacha: *nam ubi introducta est puerumque, ut laverent, locant in cipeo.* Afranius Fratris: *aquam ex seno haurire, qui laverent manus.* Plautus Amfitryone: *postquam peperit, pueros lavere iussit ut hos, accedimus.* Inde imperativo modo LAVITE facit. Titinius Psaltria: *manus Lavite, mulieris, et capite velate.* LAVI etiam positum pro lavari. Pomponius Petitore Heredem: *ita velim facias: iam pridem vólo latrinam lavi.*

FERVAT pro ferveat. Pomponius Fullone: *facite, ut ignis fervat, ligna instipite, far concidite.* Accius Acille: *ne tum, cum fervat pectus iracundiae.*

SONIT pro sonat. Accius Aeneadis aut Decio: *clamore et gemitu templum resonit caelitum.* Idem Finidis: *ac ubi curbo litore latratu Unda sub undis labunda sonit.* Ennius Haectoris Lystris: *et sonit, franguntur hastae, terra sudat sanguine.* Pa- (p. 505.) cuvius Duloreste: *hymeneum fremunt Aequales, aura resonit crepitu musico.*

EXPEDIBO pro expediam. Pacuvius Athalanta: *nam quod conabar, cum interventum est, dicere, Nunc expedibo.* Accius Nyctegresia: *cuncto expedibo;*

1526. J. *π. τοῦ γράφειν* mgJ, M. *pirates* W. *Georg. lib. iii:* inserit *lavit ater vulnera sanguis. Et decimo* M. (ea verba in msHarlei. exstare videntur) cf. p. 466, 23. et 327, 8. 337, 15. *Plautus* p. 466, 25. *setipsudulo* W. *lacrimis* AJM. *falsis* mgJ. *guttit* W. *lavi* al. ap. Scriv. *ἰπερὶ* W. *fluctu* cjPopma, M. *Saevus* 1526. JM. *atque austri* AJ. *circumlabit* (p. 504.) W. *circumlavit* edd. *auri iubeo* cj Delrius. *auri fulvo* cjGrotius. *nemini* Scriv. Bothe. *Ennius* p. 172, 20. *terra* L, ante M. *lavere* edd. *squalam* 1526. J. *squalem* M. *Idem* p. 224, 8. 466, 26. *miseram* mgJ. *sanguen sanguinem* W. *sanguinem sanguine* L. *γενεθλιακῆς* JM. *Idem* p. 466, 28. *Afranius* p. 466, 29. *viden l.* msFabri. *viden ut l.* M. *tuum collum* AJM. *Laverent etiam* edd. *Andromeda* 1480. AJ. *puerorumque* W. *laverunt* princ. Colum. *cypeo* L. *clypeo* AJ. *ex sino* Bothe, Neuk. *ex coeno* 1511. AJ. *a. haur. iussit* msPalat. *qui laveret* M. *iussit nos, acc.* AJ M. *mulieres* Schegk. Herm. Bothe. *capita* 1526. JM. *caput ei* cjNeuk. *herede* 1526. JM. *insipite* Scal. Gulielm. *iracundia* 1526. JM. *nedum . . victus iracundia* cjFruter. *hac ubi* mgScriv. Bothe. *latrans* Scal. Scriv. *aes* vel *aer sonit* cjNFaber. *aes sonit* M. *aula res.* (p. 505.) cjScal. Scriv. Stieglitz. *creputu* W. *d. non exp.*

id modo iusiurandum date. **Pomponius Vernionibus**: *sed qui utroque error vos agitat, expedibo.* **Ennius Eumenidibus**: *id ego aecum accius fecisse expedibo atque eloquar.*

Sonere inde tractum est. **Lucretius lib.** I: *caligare oculos, sonere auris, succidere artus.* **Accius Neoptolemo**: *atque adeo valvas sonere sensi regias.* **Idem Atreo**: *sed quid tonitru turbida torbo Concussa repente aequora caeli Sensimus sonere?*

Nolito pro noli. **Lucilius lib.** XXX: *nolito, tibi me maledicere posse, putare.*

Axim, egerim. **Pacuvius Periboea**: *aut, quae egi, ago vel axim, everruncen.*

Fervitur aeque pro fervitur. **Afranius Vopisco**: *quanti vociferatione fervitur! ei miserae mihi!*

Mantat pro manet. **Caecilius Hypob Rastraria**: *in voltu eodem, in eadem mantat malitia.*

Sonunt etiam inde manavit. **Ennius Andromace ethemapotide**: *nam neque irati neque blandi quiquam sincere sonunt.* **Iliona**: *ibo ad eam, ut sciscam, quid velint: balve sonunt.*

Artivit pro artavit. **Novius Dotata**: *artivit linguam in palatum, coepit labia sugere.* **Idem Ethera**: *conatus artivit matri inter femina fortiter.*

Audibo pro audiam. **Ennius Telemone**: *more antiquo audibo* (p. 506.) *neque auris tibi contra utendas dabo.* **Idem Panchratiastis**: *quo nunc me ducis? — ubi molarum strepitum audibis maximum.* **Caecilius Nauclero**: *nunc abeo; audibis praeterea, si dicis filia redeat Progamo.*

Fulgit pro fulget. **Lucilius Satyrarum lib.** VII: *primum fulgit, uti caldum et furnacium ferrum.* **Pomponius Maccho sequestre**: *simile est, quas cum in caelo fulgit propter lunam lucifer.* **Lucretius lib.** VI: *fulgit item, nubis ignis cum semina multa. Fulgit item, cum rarescunt quoque nubila caeli.* **fulgere** correpte pro fulgere. **Lucretius lib.** V: *multa vidimus enim, caelestibus insita flammis, Fulgere, cum cae-*

princ. *cuncta* edd. *se qui* W, 1480. M. *utrosque* cjMunk. *aptius fec.* ante M. *ac ius fuisse* cjGulielm. Voss. Bothe. *ac ius fec.* M. *fec. me exp.* Scal. *eloquor* W. *alloquar* princ. *tronitu* W. *torvo* edd. *Pacuvius Per.* p. 185, 26. *aut qua* L, A. *ut quae . . verruncent bene* 1526. JM. *aeque* om. AJM. *pro fervit* W, edd. *pro fervetur* cjRoth. *quanta* 1526. JM. *vociferati omne f.* 1476. A. *Hypobolimaea R.* cj Scal. M. *militia* AJ. *Andromache et Hermaphrodito* ante M. Planck. *et haemopotide* mgJ. *Andromachemolotto* M. *Andromache aechmalotide* cjRoth. *quicquam* edd. *sonunt. Accius Iliona* AJM. *Pacuvius Iliona* mgJ, probScriv. Welck. (cum solius Pacuvii laudetur Iliona) *velit* ante A, Bothe. *valvae* edd. *Naevius* anteJ, prGrauert. *linguam . . conatus artivit* omissa in ordine, suppleta habet mgW. *Aethra* L. *Hetaera* 1526. JM. *Turpilius Hetaera* Carrio. *cognatus* Munk. *cum natus* cjPalmer. M. *cum nates* Bothe. *m. interfeminia* cjPalm. M. *more antiquo* Nonii esse exist. NFaber, (p. 506.) M 1. Columna, Voss. *atque auris* princ. NFaber, Voss. Bothe. *contrariorum ut.* 1480. A. *molarium* W; etiam in L *i* superscr. *num ab eo* ante M. *nun habeo* W. *num habeo* M. *non habeo* Bothe. *si ducis* cjGerl. *si id vis* vel *sed vin' f. r. Idem Progamo*: (testim. omisso) cj Grauert. *Pergamo* edd. *fornaceum* 1526. J. *ex fornacibus* Dusa, probM. *quasi cum* edd. *nubes* AJM. *videmus* edd. praeter princ. *incita* JM. *pl. vagari* princ. *vagare* 1480. A. *va-*

li donavit plaga vare. **Pacuvius Medo:** *linguae bisulcis actu crispo fulgere.* **Accius Bacchis:** *laetum in Parnaso inter pinos tripudiantem in circulis Ludo atque taedis fulgere.* **Lucilius Satyrarum lib. xi:** *conventus pulcher, bracae, saga, fulgere torques Magni.*

Es pro esto. Lucilius lib. xxviii: *coici te intro, ac bono animo es!* **Pomponius Magis geminis:** *bono animo es! video, derepis primiter de pannibus.*

Amplant pro amplificant. Pacuvius Teucro: *ubi poetae pro sua parte falsa conficta canant, Qui causam humilem dictis amplant.*

Aperibo pro aperiam. Pomponius Vernionibus: *aperibo, non possum pati: Orcus est, quem amare coepi, pinguis, non pulcher puer.*

Cupiret pro cuperet. Lucretius lib. i: *perfringe ut ar Naturae primus por-* (p. 507.) *tarum claustra cupiret.*

Dicebo pro dicam. Novius Depaticis: *primum, quod dicebo, recte; Secundum, quod dicebo, eo melius.*

Edi pro edam. Caecilius Asoto: *nihilne, nihil tibi esse, quod edi?* **Novius Bucculo:** *quod edisti, nihil est, si vultis, quod cacetis, copia est.* **Pomponius Conditionibus:** *vix nunc, quod edim, invenio; quidnam fiet, si quam duxero?* **Plautus Poenulo:** *est domi, quod edimus: ne nos tam conteras.*

Facitur pro fit. Nigidius Commentatione grammatices lib. xviiii: *id quod dico, huius modi est: tui facit ποιετα facitur tinaetaee.* **Titinius Quinto:** *stultitia cupidinis petunt consilium, bona gratia ut parvi faciatur.*

Evenat pro eveniat. Ennius Hecuba: *senex sum; utinam mortem obpetam prius, quam evenat, Quod in pauperie mea senex graviter gemam.*

Faxim, fecerim. Ennius Fenice: *plus miser sum, si scelestim faxim, quod dicam fore.*

Moneris pro monueris. Pacuvius Armorum iudicio: *dic, quid faciam, quod me moneris, effectum da.* **Idem Chryse:** *di monerint meliora.*

Nivit pro ninguit. Pacuvius Paulo: *sagittis, plumbo et saxis grandinat, nivit.*

Oboedibo. Afranius Maritis: *meo ut obsequerer amori, oboedibo tibi.*

pores **JM.** *bisulcae iactu* cj**V. D. Delrius, Bothe.** *Ludere* **Scal. Scriv. Voss. Bothe.** *Lucilius* p. **227, 33.** *torq. Manli* cjGulielm. *coniice te* **AJM.** *Pomponius Maccis* p. **154, 25. 488, 30.** *eripis* cjBentin. **M.** *sua arte* cjRoth. *facta conficta* princ. *quia causam* **W.** *amplent* **W** m. **1.** *possum civem pati* **1480. AJ, Munk.** *Ortus* ante **A.** *Hortus* cjMunk. *Horaeus* cj**J.** *Porcus* cjScal. **M.** *perfringere ut arcta* **AJM.** *Hepati-* (p. 507.) *cis* cjBothe. *Pathicis* **1526. J,** prob **Munk.** *et melius* **W.** *est melius* cjGerl. *Edim pro* edd. *nihilne hil t.* **L.** *nihilne tibi* ante **M.** *quod edim* edd. *Bacculo, u* super *a* scr. **W.** *quod editis* **1526. JM.** *tam contemptim conteras* **AJ.** *grammaticis* **W**; etiam in **L** *i* super *e* scr. *cui facit* princ. *ποιεῖ facit, ποιεῖται facitur* **AJM.** quibus *ποιεῖν facere* addit **M.** *uti facit ποιεῖ, ita facitur ποιεῖται est* cjRoth. *Titin.: quanta st.* princ. **J.** *Tit. in vi: quanta st.* **1476. 1511.** *Tit. Quinto: quanta st.* **A, Neuk. Herm.** *stulti* **Bothe 1.** *cupidius* **Bothe, Neuk.** *libidinis* mg**J.** *bonum* **Priscian.** *Ennius* p. **494, 4.** *priquam* **W.** *scelestum* ante **M, Bothe.** *effectum dabo* cj**J, Voss. Bothe.** *Idem* p. **74, 24. 27.** *de minerint* **W.** *grandinat. Oboedibo* **W, L.** *nivit* habet msHarlei. **AJM.** *Afr. Materteris* cj**J.** *obsequar* **1480. AJ, Neuk.** *obsequaris* **Bothe.** *adest* cjBentin. **Schegk. Bothe.** *at st!*

OPERIBO pro operiam. Pomponius Praefecto morum: *pater atest. negato esse hic me; ego operibo caput.*

(p. 508.) PARIBIT pro pariet. Pomponius Buccone auctorato: *si pregnans non es, paribis numquam.*

PERVENIBUNT. Pomponius Pintone Gorgonio: *hominem beatum, quo ille pervenibunt divitiae!*

REDDIBO. Plautus Vidularia: *ego servabo, quasi sequestri detis, neutri reddibo.*

REPPEREBITUR pro repperietur. Pomponius Anulo posteriore: *id, credo, metuis, ne invidia Desit, cum nemo, qui a te recipiat, repperibitur.* Plautus in Epidico: *quid illa fiet fidicina igitur? — aliqua res repperibitur.* Caecilius Obolo: *nunc enimvero est, cum meae morti remedium Repperibit nemo.*

POSSETUR pro posset. Quadrigarius Annalium lib. I: *cum non possetur decerni, utrius putaretur victoria esse.*

SAPIVI pro sapui. Novius Virgine praegnante: *quando ego Plus sapivi, quin fullonem conpressi quinquatrubus.*

VENIBO pro veniam. Pomponius Maccis geminis: *sero est; sexta, si tibi placet, venibo.*

POTERATUR pro poterat. Caelius Annali lib. I: *cum iure sine periculo bellum geri poteratur.* POTESTUR pro potest. Pacuvius Chryse: *si qua potestur investigari via.* Quadrigarius Annali lib. III: *adeo memorari vix potest, ut omnes simul sunt quisque negotium adorti essent.*

SOLUERIT pro solitus sit. Coelius Annali lib. VII: *duos et septuaginta lictoris domum deportavisse fa-* (p. 509.) *cis, qui ductoribus hostium ante soluerint ferri.*

VIDEBO. Novius Dapaticis: *tibi, cum videbo, fidelis ero.*

DEPLORABUNDUS pro deplorans. Plautus in Aulularia: *homo ad praetorem venit deplorabundus.*

COCTUM pro ad coquendum. Plautus in Aulularia: *solet ire coctum.*

MACET. Plautus in Aulularia: *qui ossa ac pellis tenos, ita macet.*

cjScal. Palmer. M. Munk. *negabo* 1480. *ego* (p. 508.) om. AJ. *Pithone* 1526. J. *Pythone* Scal. Steph. Munk. *beatum, quod* W, M. *illac* edd. *Aulularia* princ. *quasi* om. L. *reddebo* cj Schoppe. *Repperibitur* mgW. *invidiae id sit* cjM. *invidia inde sit* cjBothe. *desit tibi, cum* JM, Bothe, Munk. *Obolostate* M. *nec enim vero* W, ante A. *nec enim v. . . reperibitur* (om. *nemo*) cjOsann. *quanto ego* cjM, Voss. *qui full.* 1526. J, probM. *quae full.* cjBothe. *vix potestur ut . . suum quisque* edd. *lictores* 1480. AJ. *fasces* cjGulielm. *fascis* M. (p. 509.) *soluerin* L. *ferre* cjGulielm. *Vivebo* (bis) cj Lips. M. *Fidebo* (bis) cjBentin. J. *Depaticis* A, mgJ, M. *Depactis* cjBothe 2. *ad quoquendum* W. *Macet, pro macilento* W, ante A, M. *M. pro macilentus est* AJ. *pallis* princ. *totum ita* A. *totus est, ita cura macet* cjBentin. JM.

Cap. XI.

INCIPIT DE INDISCRETIS ADVERBIIS.

Humaniter. M. Tullius ad Pansam lib. i: *de Antio fecisti humaniter, quem quidem ego semper dilexi, meque ab eo diligi sensi.* Ad Axium lib. ii: *invitus litteras tuas scinderem; ita sunt humaniter scriptae.*

Diserte et consuetudine dicitur et Afranio auctore in Divortio: *quod vult diserte pactum aut dictum.* disertim dicere, plane, palam, Lucilio auctore possumus in Veliterna: *habui recte disertim.* Plautus in Stico: *fuit disertim, id usu perdidi.* Accius Eurysace: *disertim id unum incommodis defit meis.* Livius: *tu quae mihi narrato omnia disertim.*

Insaniter, Pomponio auctore: *metuo illum; iocari nescit, ludit nimium insaniter.*

Saeveriter pro severe dici auctoritas veterum iubet. Titinius Prilia: *severiter Hodie sermonem ami-* (p. 510.) *ca mecum contulit.*

Conmunitus pro communiter. Varro Rerum divinarum: *etenim ut deos coleret debet conmunitus civitas, sic singulae familiae debemus.*

Blanditer pro blande. Titinius Gemina: *ut cum da primum blanditer Conparamus conloqui.*

Celere pro celeriter. Novius Paulo: *nunc te obtestor, celere sancto subveni censorie.* Ennius Satyrarum lib. i: *dum quidquid des celere.*

Benigniter pro benigne. Titinius Gemina: *nimium te patrocinari censeo benigniter.*

de anno princ. *de animo* 1480. AJ. *de Annio* cjBentin. *de Matio* cjJ. *de Antiocho* Priscian. *de Atiocho* msPrisc. Halberstadt. *quem quidem* W. *ad Attium* W; etiam in L *tt* superscr. *ad Atticum* edd. *d. factum aut* cjGulielm. *pactum ac d.* 1480. *Cecilio auctore* princ. *Titinnio auct.* cjBentin. JM. *dis. verum id usu* JM. *commodis* Bothe 2. *tuque* 1476. Gulielm. M. *tumque* AJ. *Pomponius Auctorato* Priscian. 15, 3, 13. (ubi hoc tractatu Nonii omnino usus est) probMunk. *Tit. Praelio* ante A *Praelia* AJ. *Proelia* Priscianus Krehlii. *Prilia* msPrisc. Halberstadt. *amita* L (p. 510.) m. 1. *Conmonitus* L. *colere* JM. *debemus* om. cjM 1. *Titinius* p. 256, 15. *ut cum ea* princ. M. *iucunda* 1526. J. *verecunda* msBasil. ms Palat. *comparemus* M. *colloquia* msPal. 1526. JM. *Naevius* princ. AJ. *Pacuvius Paulo* mgJ, Scal. Herm. Neuk. *facto* J. *succurre* msPalat. *censoriae* L. *censore* 1476. *censori* AJM. *sancte s. censor* cjHerm. *da* vel *dane quidq.* cj Gulielm. *quidq. des. des c.* msPalat. *nimirum*

Festiviter pro festive. Novius Geminis: *o domus parata pulchrae familiae festiviter!*

Avariter pro avare. Plautus Curculione: *hoc vide, ut Ingurgitat impura in se merum avariter.* Quadrigarius Annali lib. xxi: *crudeliter ille, nos misericorditer; avariter ille, nos largimur.* Cato de Praeda militum dividenda: *fraudulenter atque avariter.*

Amiciter pro amice. Plautus in Persa: *quam meo amico amiciter hanc commoditatis copiam Danunt.* Pacuvius Duloreste: *nunc ne illum expectes, quando amico amiciter Fecisti.*

Probiter. Varro Octogesi: *postquam avida libido rapere ac concedere coepit, seque opifice non probiter fepere.*

Munditer pro munde. Plautus in Poenulo: *nam cum sedulo munditer nos habemus, Ut egre amatorculos invenimus.*

Saeviter pro saeve. Plautus in Poe-(p. 511.) nulo: *aha! tam saeviter.* Idem in Trinummo: *a, nimum, Stasime, saeviter!* Accius Astyanacte: *ferum feroci contundendum inperisit saevum saeviter.* Ennius Fonice: *saeviter suspicionem ferre falsam, futilum est.* Afranius Simulante: *saeviter ferre haec te simul et gnatam ab illo abducere.* Ennius Hectoris Lystris: *saeviter fortuna ferro cernunt de victoria.*

Maestiter pro meste. Plautus in Rudente: *sed unde vors Ire cum uvida veste dicam, obsecro, Tam maestiter veste vestitus?*

Propritim pro proprie. Lucretius lib. ii: *quid? genus humanum propritim de quibus actus.*

Ampliter. Lucilius lib. xiii: *nam sumptibus magnis Extructam ampliter atque cum accumbimus mensa.* Pomponius Herede petitore: *heus aptate pueri munde atque ampliter convivium.* Plautus in Sticho: *sat est servi homini modeste facere sumptum, quam ampliter.* Accius Diomede: *benigne et pro beneficio largi atque ampliter.*

Aliquantisper. Quadrigarius Annali lib. vi: *aliquantisper pugnato nihil promovet Poenus.* Caecilius Fallacia: *nam si illi, postquam rem paternam amiserant, Egestate aliquantisper iactati forent.* Caecilius Fallacia: *velim paulisper te operiri. — quantisper? — non plus triduum.* Pomponius Dotata: *possimula et*

1476. *sentio benign.* M. *pulchre* W, M. *largiter* cjBentin. mgJ, M. *militibus* cjHMeyer. *quum meo* M. *ne hilum exp.* cjScriver. Bothe. *Prohibiter* L. *Varro* p. 20, 19. *concidere* edd. praeter princ. *convolare* cjGebhard. *eaque op.* cjGerlach. *si quae opifica* cjGulielm. prob M. Gebh. *opificio* Popma. *sapere* princ. *strepere* **1480.** AJ. *clepere* M. *Vix aegreque* AJ. (p. 511.) *ah nimium* AJM. *contund. saeviter. Saevum pro saeviter* ante M. *cont. vi permisit* mgJ. *nuper iussit* cjScriv. *imperio* cjM. *imperio et saevum* cjNeuk. Bothe 2. *suspectionem* JM. *futtilum* L. *hoc te* **1476.** *simulet et* princ. *simula et* cjGulielm. M. *gratam . . producere* princ. *ferri* Columna, probM. *cernit* cjBothe. *vos ire* JM. *vero scire* princ. *veste* om. princ. JM. *vestitas* JM. *actum est* AJ. *auctum est* M. *Ampiliter* L. *et structam* AJ. *ampliciter* W. *Ampliter extructam simulatque acc.* cjM 1. J Dusa. *A. e. convivae acc.* cjFrDusa. *ad quam nunc* mgJ. *mensam* AJM. *Pomponius* p. 234, 30. *apparate huic pueri* cjGulielm. *servo* A JM. *Accius* p. 470, 26. *ei pro b. largito* cjGulielm. *igestate* W. *forent. Paulisper et Quantisper. Caecilius* M. *paulisper. quantisper* mg W. *Novius Dotata* cjJ. *duriter ha-* (p. 512.)

sum exorare te, ut recedas a me paulisper modo? Quantisper sat habes.

(p. 512.) Duriter pro dure. Terentius in Andria: *primo haec pudice vitam, parce ac duriter Agebat.* Novius Zona: *duriter me habere, vigilasse.* Afranius Privigno: *vivax vetus, quam duriter nunc consulto tergo meo!* Ennius Foenice: *quam tibi ex ore orationem duriter dictis dedit!* Caecilius Fallacia: *nam quam duriter Vos educavit atque aspere, non negat.*

Cautim pro caute. Accius Alfesiboea: *sed tibi cautim est adeundum ad virum.* Idem Filoctita: *contra est eundum cautim et captandum mihi.*

Strictim. Cicero de Oratore lib. i: *quasi per transennam, praetereuntes strictim aspeximus.* Sallustius: *strictim, ut quaeque memoria digna videbantur, perscriberem.*

Firmiter pro firme. Lucilius Satyrarum lib. x: *fluctibus a ventisque aversis firmiter essent.* Idem lib. xii: *firmiter hoc pariterque tuo sit pectore fixum.* Afranius Augure: *hoc heret, ut aut clamor oritur, sed spiritum firmiter instat.* M. Tullius de Re publica lib. vi: *firmiter enim maiores nostri stabilita matrimonia esse voluerunt.*

Fidele pro fideliter. Plautus Captivis: *fac fidele: cave fidem fluxam feras.*

Aequiter pro aeque. Pacuvius Athalanta: *concertare ac dissentire partem, da cursum aequiter.* Accius Antenoridis: *ad populum intellego Referundum, quoniam horum aequiter sententiae Fuere.* Livius Egisto: *nam ut Pergam Accensa et praedam per participes equiter Partita est.*

Publicitus pro publice. Lu- (p. 513.) cilius Satyrarum lib. xii: *huic homini questore aliquo esse opus atque corago, Publicitus qui mihi atque e pisco praebeat aurum.* Idem lib. xvi: *publicitus vendit tamen, atque extrema ligurris.* Plautus Amfitryone: *hospitio publicitus accipiat?* Caecilius Plocio: *ibo domum: ad plebem pergitur, publicitus defendundum est.* Pomponius Campanis: *datordosenno et fullonibus Publiciter cibaria.*

Proterviter. Ennius Pancratiaste: *quis est, qui nostris foribus tam proterviter?*

Ignaviter pro ignave. Lucilius Satyrarum lib. xvi: *cur tam ignaviter hoc praesertim tempore quaeris?*

Mutuiter pro mutuo. Varro Octogesi lib. i. περὶ νομισμάτων: *vive meque ama mutuiter.*

bebat M. *bibax* cjJ. *euax* cjRoth. *vietus quam* cjGebhard. *vetas quam* cjBothe 2. *consulito* AJ. *consulit o* cjNeuk. *consulis* cjJ. *ora* 1480. *t. exornationem* cjBothe 2. *nam quin . . educarit* cjV. D. prSpengel, Bothe. *nos ed.* ante A. *captando* W, mgJ, M. *Cicero* p. 180, 17. *perscribere* M. *venentisque* L; etiam in W *en* superscr. *adversis* 1480. AJ. *hoc probiterque* cjGulielm. probFrDusa. *hoc patris atque* cjJDusa. *hoc erit, ut cl. oriatur, si adspernanti f.* cjBothe 2. *hic haeret, utut clamor . . spiritu'* cjNeuk. Herm. *constare ac d.* princ. *consentire ac d.* Scriv. Voss. *partim da cursim* 1480. AJ. *cursu* mgJ. *rursum* cjBothe. *dare* vel *datur ius aeq.* cjVoss. *Pergama . . praedà* cjJ, M. *e fisco* cjGulielm. M. *Syrisco* vel *Vo-* (p. 513.) *pisco* cjJ. *vendis* 1526. J. *accipiar* AJM. *ibi demum* Bothe, Spengel. *pergitor* cjSpengel. *deferendum* cjColumna. *dat ordo senio* 1526. J *dato Dossenno* cjM, Bothe, Munk. *publicitus*

Perspicace pro perspicaciter. Afranius Divortio: *quam perspicace, quam benigne, quam cito!*

Asperiter. Veius Pulis: *ubi tu nequaquam cubares asperiter.*

Celeranter pro celeriter. Accius tenoridis: *sed quis hic est, qui matutinum cursum huc celeranter rapit?*

Dapsile. Pomponius Rustico: *quid nunc vis fieri? — verrem sume dapsile ac dilucide.*

Exquisitim. Varro Aiace stramenticio: *acre aeger medicos exquisitim convocabas, ut convalesceret.*

Hilare. M. Tullius de Oratore: *quis umquam res, praeter hunc, tragicas paene comice, tristis remisse, seberas hilare?* Afranius Privigno: *et propter* (p. 514.) *patruelem tuam Constituit hilare anhelans, delecta coma.*

Festinatim pro festinanter. Pomponius Asinaria: *exsilui de nocte ad molam fullone festinatim.* Sisenna Hist. lib. IIII: *praeter festinatim de castellis ad castra maxima peditis conducit.*

Pugnitus pro pugnis. Caecilius Fallacia: *nisi quidem qui se malit pugnitus pessum dari.*

Ignaviter. Quadrigarius Annali lib. II: *et qui ibi erant non ignaviter putando eum diem pro meliore habuerunt.*

Futtile, futtiliter. Ennius Foenice: *ut quod factum est futtile, amici, vos fueratis fortiter.*

Humaniter. Turpilius Pedio: *quare esse dicat quisquam illum hominem aut quidquam facere humaniter?* Cassius Hemina Hist. lib. IIII: *quare fini omnis artis atque humanitus aguntur.* Afranius Repudiato: *quanto facilius Ego, qui ex equo venio, adducor fere humana humanitus!*

Inimiciter. Accius Didascalicorum lib. I: *placare hostem ferocem inimiciterque accensum.*

Memore pro memoriter. Pomponius Philosophia: *ergo ni dossedne, cum istahec memore meministi, indica, Qui illud aurum abstulerit. — non didici hariolari gratis.*

Inmortalitus. Turpilius Hetera: *satine ut meum cor voluptatibus dat?*

edd. *pancratihaste qui* W. *pro perspiciter* W. 20 *Afranius* p. 515, 30. *perspice* W m. 1. *Aspiciter*, litteris *ci* inductis W. *Naevius Pullis* AJM. *Laevius P.* cjM. *Antenoridis* edd. *c. capit* msPalat. princ. *summe* ante A. *hac re ..* *convocabat* cjTurn. Gulielm. *ore aeger* mgJ. 30 *convalesceres* Popma. *M. Tullius* p. 383, 15. *seheras* L. *scrias* AJ. *severas* M. *tuam ut* (p. 514.) *constitit* cjPalmer. *deiecta* AJM. *ex. ad noctem ad* msPalat. 1480. *ad noctuam* cjGebhard. *fullonis* Laurenb. Gebh. *praetor fest.* 1526. JM. *praefestinatim* cjRoth. *pedites* edd. 10 praeter princ. *pugnando* cjLips. Ursin. Popma. *potando* cjGulielm. M. Pontan. *vos feratis* princ. mgJ, probM. *nos feramus* 1480. AJ. *non fueramus* msPalat. *Humanitus* ante M. *dicunt* ante A. *haud qu.* AJ. *humanitus* ante M, Neuk. *Cassius* p. 205, 13. *qu. sim o.* ante A. *qua fini o. res atque omnis artes hum.* cjM. *Repudio* cjGebhard. *ex quo* msPalat. prob 20 Gebh. *ex aequo* M. *ferre* edd. *placere* L. *Philosopha* cjBothe. *Philosopho* Gebh. *phophia* msJ. *ergo ni dos* om. 1480. AJ. *ergo mi Dossenne* cjM, Munk. *istaec* Priscian. *isthaec* mgJ. *iste* princ. *indicat* A, probM. *quid illud* W. *quis* cjGebh. *illud malum abst.* msPalat. ante A, probGebh. *arilari* W. *gratiis* cjM. *sat me* ante M. *vol. stat* cjLips. *vol. abundat* cjGu-

inmortalitus se optulit mihi haec facultas.

Largitus pro large. Afranius Materteris: *qui istuc est? quid fles? quid lacrimas largitus? Proloquere.*

Iracunditer. Caecilius Subditivo: (p. 515.) *quaeso, ne temere hanc rem agas et ne iracunditer.*

Minutim pro minute. Lucilius lib. v: *dic, quam cogat visire minutim Per commissuras rimarum noctis nigrore.*

Parciter pro parce. Pomponius Verres albeolo *parciter, Tamquam frater mihi sis, medium abdomen cum dividam.*

Superviter. Afranius Purgamento: *illa superviter imperat.* Nevius belli Poenici lib. vi: *superviter, contentim conterit legiones.*

Longinque et longiter pro longe. Accius Andromache eimalo: *annos multos longinque a domo, Bellum gerentes summum, summa industria.* Lucretius lib. iii: *non, ut opinor, id a leto iam longiter rati.*

Perplexim pro perplexe. Plautus in Sticho: *utrum ego perplexim lacessam orationem ad hunc modum?* Hemina Hist. lib. i: *prudens perplexim scottino scribit.*

Saniter. Afranius *Negalensibus adesto. ad sentio, te non amare me adorate ac saniter.*

Rarenter. Caecilius Pausimacho: *edepol voluntas homini rarenter venit.* Novius Exodio: *multum ames, paulum des crebro, venias rarenter.* Ennius Andromacha: *sed quasi aut ferrum aut lapis durat, rarenter gemitum conatur trabem.* Ergastelo: *longe ab urbe vilicariae, quo erus rarenter venit.* Livius Tereo: *rarenter venio.*

Perspicace. Afranius Divortio:

lielm. *sed obt.* princ. *quid ist.* edd. *Subditio* 1480. Spengel. *et* om. ante A, Spengel. *dic quando* msGuelf. chart. *quae* cj Gerl. *cogitat* msGuelf. chart. et Paris7657. Bentin. J. *vis ire* 1526. J. *quae te cogat vis ire* cjJDusa. *visme* princ. *ius ire* msBasil. 1480. *ire* msParis7657. *tus ire* msParis7666. et Vossian116; lacunam habet msGuelf. chart. *tussire* cjReuvens. *vidire* M. *ruinarum* ante A. *nigrere* msParis7666. et Vossian116. *vigore* ante A. *rigore* msBasil. *rogare* msGuelf. chart. *errore* M. *Pomp. varres* L m. 1. *salbeolo* AJM. *salveolo*, *b* super *v* scr. L. *stabeolo* princ. *sabeolo* 1480. *albeolo* W, mgJ. *sed alveolo* cjJ. *saveolom* cjLips. Munk. *Verre aegroto* cjRoth. *Afr. Pantaleonte* cjJ. *Afr. Privig. amanti illa* cjLips. probBothe. *Nevius* p. 515, 33. *contemptim* edd. *L. et longinquiter* mgW, princ. *Accius* p. 402, 3. unde *Ennius* corrig. cjM. Columna, Bothe. *Andr. haec malo* A. *Andr. haec malos* 1526. J. *Andr. molotto* cj M. *Andr. aechmalotide* cjRoth. *Andr. eu malo* Bothe 1. *Andr. etsi modo* Bothe 2. *Lucilius lib. iii.* AJ. *a lecto* W, ante M. *longiter errat* cjLips. Leopard. M. *scottino* i. e. *σκοτεινῶς* om. cj V. D. apud M 1. et Madvig. *scotion* ante A. *Suaviter* (bis) cjPalmer. Taubmann. Barth. *Megalensibus* edd. pro nomine fabulae. *at esto* Neuk. *at st! sentio* cjPalm. *assentio* W, edd. *non* om. edd. praeter princ. mgJ, M. *nunc amare* cjBothe. *adorare* W, edd. praeter princ. *atque orare* Neuk. *ac* om. edd. praeter princ. M. *at saniter* mgJ, Bothe. *voluptas* cjPalm. Spengel. *voluntas boni* msPalat. probOsann. *ames, es paulum* cjPalm. *quasi ferrum aut l.* W, edd. *duras* princ. *dura* cjJ, Columna, prob M. *conatus* princ. Bothe. *c. trahere* cjColumna, probFabric. *c. gravem* alii. *conatu trahens* cj Lips. Delrius, Voss. *conatur. Trabea Ergastulo* cjPalmer. M. *Pomponius Erg.* cjBentin. probJ. Voss. Bothe, Munk. cf. p. 164, 27. 186, 2. *villicarier* AJM. *vento*, *i* superscr. L. *Afranius*

quam perspicace, quam benigne, quam cito, Quam blande, quam materno vias pectore!

Contemptim, contempnenter. Nevius (p. 516.) belli Poenici lib. vi: *superviter, contemtim conterit legiones.*

Temeriter. Accius Amfitryone: *hoc in re est, quod tu tam temeriter, meam benivolentiam Interisse, es ratus?*

Restrictum pro restricte. Afranius Thaide: *eaquae firme sedere melius consultoribus, Quam restrictim cogitata utque omnibus rationibus.*

Praeclariter. Quadrigarius Annali lib. iii: *et ita rebus praeclariter gestis Romam reverterunt.*

Torbiter. Pomponius Auctorato: *occidit taurum torbiter, me amores amavit.* Ennius lupi *Ast ic, quem nunc tu tam torbiter increpuisti.*

Puriter. Pomponius Aruspice vel Pectore rustico: *bucco, puriter fac uti tractes. — lavi iam dudum manus.* Novius Virgine pregnante: *sequere me! Puriter volo facias; igni atque aqua volo hunc accipe.*

Reverecunditer. Pomponius Maccho virginem: *praeteriens vidit duossensum in ludo reverecunditer Non docentem condiscipulum, verum scalpentem natis.*

Certatim. Virg. Aen. lib. iii: *certatim socii feriunt mare, et equora verrunt.* Sisenna Hist. lib. iii: *atque armis de vita certatim dimicare nitebatur.*

Abunde. Sisenna Hist. lib. iiii: *perfuse atque abunde semper usi magnum pondus auri argentique.*

Miseriter pro misere. La- (p. 517.) berius *Mereo*: *mens incorrupta miseriter corrumpitur.*

Properiter. Catullus: *animula miserula properiter abit.*

30 p. 515, 18. *mat. vivis p.* cjJ, probM. Bothe, (p. 516.) Neuk. *Nevius* p. 515, 10. *hoc in te* msDorvill. *hoccine est* cjDelrius, probM. Bothe. *hoc interest* cjGerl. *hoc iure est* cjReuvens. *quo tu* L, mssParis7657. et 7666. msPalat. msVossian116. princ. *interiisse ratus es* msPal. Dorvill. *Restrictim* mgW, princ. AJM. *eaque* JM. *ferme* L m. 1. A, Gulielm. Bothe, Neuk. *consultatoribus, Quae* cjGulielm. *utquae* 10 L. *atque* edd. praeter princ. *Torviter* edd. *amore sauciavit* cjLips. M. Munk. *Ennius Pancratiaste* cjJ. *E. lib. i: ast hic* cjScal. Merula, M. *E. lib. i: hasta* cjColumna. *vel Praecone r.* cjBothe, Munk. *vel Petitore r.* cjRoth. *fas uti tractas* princ. *tractis* W, M. *atque* om. ante 20 A. *volo hanc* M, Munk. *accipere* edd. praeter princ. *Verecunditer* (bis) edd. *Virgine* cjBothe, Munk. *dissensum* princ. *duos senes* cjJ. *dominus senem* cjPalmer. *Dossennum* cjBothe, Munk. *inverecunditer* cjBothe. *verecunditer* edd. praeter 1480. *discipulum* AJ. *nitebantur* M. *profuse* cjLips. *ab. sparsi mag.* princ. 30 *ab. sparsi usi m.* 1480. AJ. *ab. sparsa vasa m.* cjLips. *Marco* L m. 1. 1480. *Marco* (p. 517.) princ. A. *Macco* 1526. J. *Prosperiter* legisse videtur Priscianus. *Catulus* W m. 1.

Cap. XII.

INCIPIT DE DOCTORUM INDAGINE.

Omnes artem secuti negant adverbiis praepositionem addi oportere, sed auctoritas veterum praeponi iubet.

Desubito. Titinius Prilia: *sede amabo; quid desubito tam repente ad me venisti?* Ennius Pancrasiaste: *cum desubito me orat mulier, lacrimansque ad genua accidit.* Afranius Emancipato: *quam beatae scenicae Videntur mihi mulieres, quae iurgio Et benivolentia terrent desubito viros.* Caecilius Asoto: *nam ego Duabus vigiliis transactis duco desubito domum.* Quadrigarius Annali lib. II: *his desubito utrisque nuntiatur ipsorum copias adesse.* Novius Tripertita: *postquam se vidit heredem, desubito divortium Fecerunt.* Lucretius lib. II: *vim cupidam tam desubito, quam mens abet ipsa?* Accius Eurysace: *tot tropea transdes, summam gloriam evortis sines Tam desubito?* Pomponius Pappo agricola: *volo scire ex te: cur urbanas res desubito deseris?* Idem Pistore: *fit desubito hilarus, tristis, saltat ridens, ringitur.* Lucilius Satyrarum lib. X: *quamvis desubito trinis deducere scalis.* M. Tullius de Re publica lib. VI: *in his, ut meministis, concursu levissimae multitudinis et aere congestu funus desubito* (p. 518.) *esset ornatum.* Nevius Danae: *desubito famam tollunt, si quam solam videre in via.*

Derepente. Turpilius Boetuntibus: *eum derepente uxorem audio ducere.* Ennius Foenicae: *ibi tum derepente ex alto in altum despexit mare.* Afranius Incendio: *non usquequaque idoneum invenias locum, Ubi derepente, cum velis, facias lutum.* Idem in Homine: *atque ille derepente in iumentum exilit. Contendit oculos, derepente abit colo.* Accius Astyanacte: *hic per matutinum lumen tardo properantem gradu*

10 *Tit. Praelio* ante 1526. Bothe. *Praelia* 1526. J. *sed amabo* ante M, Neuk. Bothe. *sed ambo* msPalat. *tam repente* om. msPalat. 1476. Neuk. *venistis* msPalat. *b. scentae* L. *quae iugo* 1476. *ben. fient* msPalat. *ben. vient* cjGebhard. 20 *ducor* cjV. D. *Triperdita* mgJ. *mens habet* W, edd. etiam in L *h* superscr. *gl. eurotis* AJ. *everti* cjBentin. *evorti* mgJ, M. *urb.* 30 *res tam des.* msBasil. edd. *ridet, ringitur* cjMunk. *ternis* ante A. *cum concursu* mgJ. *congesto* edd. praeter princ. *Nevius* p. (p. 518.) 306, 7. *iocum ubi* L, princ. *facias lucrum* cj Lips. Bothe 2. *exilit. Idem: contendit* cj 10 Lips. probM. Neuk. *habit* L. *abiit* 1480. Bentley. Bothe. *coelo* ante M. *celox* cjLips. M. Bentl. Bothe. *celo* Neuk. *colos* cjRoth. *tardo prorepens* cjBothe. *scalpes* Bothe, Munk. *in coenam* 1480. AJ. *in coena* Munk. *in scenam*

Derepente aspicio ex nemore pavidum et properantem egredi. Novius Maccho: *scalpis dentes derepente, in scena si peccaveris.* Terentius Hecyra: *ita corripuit derepente tacitus se ad filiam.* Pomponius Praecone posteriore: *vis facere, ut noverca vetulum derepente deserat?* Ennius Hectoris Lystris: *ecce autem caligo aborta est, omnem prospectum abstulit, Derepente contulit sese in pedes.* Varro Sesquculixe: *in Thespiadum oro derepente.*

Picumnus et avis est Marti dicata, quam picum vel picam vocant, et deus, qui sacris Romanis adhibetur. Aemilius Macer in Theogoniae lib. I: *et nunc agrestis inter Picumnus habetur.* Hyginus: *est parra Veste, picus Martis.* Favius Pictor Rerum gestarum lib. I: *et simul videbant picum Martium.* Idem lib. I. uris pontifex lib. III: *Pilumno et picum.* Varro de vita P. R. lib. III: *Pelius Petus cum esset PR. urbanus et sedens in sella curuli ius diceret populo, picus Martius advolavit atque in capite eius adsedit.*

(p. 519.) Veterum memorabilis scientia paucorum numerum pro bonis ponebat; multos contra malos appellabant. Terentius in Eunucho: *si quisquam est, qui placere se studeat bonis Quam plurimis.* Accius Tereo: *video ego te, mulier, more multarum utier, Ut vim contendas tuam ad maiestatem viri.* Idem Epinausimache: *probis probatum potius, quam multis forem.* Lucilius Satyrarum lib. XIIII: *non paucis malle ac sasipientibus esse probatum, ἢ πᾶσιν νεΗύεσσι ΗαταΗΟμένοισιν ἀνάσσειν?* Idem lib. XIII: *unus modo de multis, qui ingenio sit.* M. Tullius de Re publica lib. IIII: *nec in hac dissensione suscepi populi causam, sed bonorum.* Idem de Re publica lib. VI: *et vero in dissensione civili, cum boni plus, quam multi, valent, expendendos cibis, non numerandos puto.* Afranius Suspecta: *noli ex stultitia multarum credere esse animum meum.*

Censere et arbitrari veteres cognatione quadam socia ac similia verba esse voluerunt. Varro de Re rustica lib. XX: *quod verbum censeo et arbitror idem poterat ac valebat.* Plautus

mgJ. *in schemam* cjPalmer. *oborta* 1526. JM. *oborta ut o.* cjDelrius. *cont. se sese* W. *ore* 1526. J. *in Thespia dum oro* cjBentin. *ora* Popma. *agro* cjM. *Th. choro* cjRoth. *vocant deus* L, princ. *in Ornithogoniae* cjBentin. et J. Muncker. *Hycynus* L. *para veste* princ. *parva veste* 1480. AJ. *preneste* msFabri. *parca veste* mgJ. *varia veste* cjLips. *parra Vestae* cj Palmer. M. *rerum naturalium* J. *Idem iuris pontificii lib. iii . . et picumno* 1526. JM. *Pedius* 1480. AJ. *Aelius* M, Perizon. *P. Aelius* cjUrsin. probPopma. *Ceterum mem.* W, (p. 519.) msFabri. *prae bonis* W, ante A. *praeponis,* sed corr. *pro bonis* L. *appellabat* ante M. *se* om. W, mssM, M. *Accius* p. 259, 8. *mora* W, 1480. *paucis probatus* cjLips. *fore* 1480. A. Scriv. Bothe. *nam paucis* cjLeopard. NFaber, Dusa. *nunc paucis* cjM. *me paucis* cjLips. *male* W, edd. *malle* L, cjLips. Leop. Dusa. M. *ac sasip.* L m. 1. *ac sisap.* L m. 2. princ. *ac siasap.* W, 1480. A. *ac si ac sap.* M. *ac sap.* cjLeop. Dusa, probM. *abs sap.* cjLips. *male sed sap.* J. *male se et sap.* cjNFaber. *probatus* cjJDusa. *καὶ πᾶσιν* edd. *νεκύεσσι καταφθιμένοισιν* edd. *lib. vi: enimvero* J. *exp. abis* princ. *exp. ab his* 1480. AJ. *exp. civis* cj Cuiac. NFaber. M. Mai. *de rustica* mssM, W. *de re rusti. vel rep.* 1480. *de republica* AJ.

in Rudente: *non vidisse undas maiores censeo.* Idem in Menechmis: *demam hanc coronam atque abiciam ad levam manum, Ut, si sequentur me, hac abisse censeant.* Varro de vita P. R. lib. II: *itaque, quod hos arbitros instituerunt populi, censores appellarunt: id enim valet censere et arbitrari.*

AFFICI malis tantum consuetudo praesumpsit, cum sit positum et bonis. M. Tullius de Officiis lib. I: *si quos* (p. 520.) *aliquo honore aut imperio affectos, observare et colere debemus.* Varro Eumenidibus: *coronam ex auro et gemmis fulgentem gerit, Luce locum afficiens.*

DECURIONES et CENTURIONES a numero, cui in militia praeerant, dicebantur. ACCENSI, qui his accensibantur, id est, adtribuebantur. Varro de vita P. R. lib. III: *qui de ascribtivis, cum erant adtributi decurionibus et centurionibus, qui eorum habent numerum, accensi vocabantur. Eosdem etiam quidam vocabant ferentarios, qui depugnabant pugnis et lapidibus, his armis, quae ferrentur, non quae tenerentur.*

LATERES apud quosdam, ut scrobes, cuius generis habeantur, incertum est: sunt autem generis masculini. Varro de vita P. R. lib. III: *nam lateres argentei atque aurei primum conflati atque in aerarium conditi.* Et in alio idem: *later quem conquadravit regius.*

MODESTIA, MODERATIO, MODUS, MODICUM, MEDIOCRE hunc habent ordinem, quod modestia fundamentum, soliditas, vasis ipsa virtutis est; e qua gignitur moderatio, quae temperat aurigatque modos; qui ex supra memoratis disciplinis in factis et in dictis et ceteris talibus, quae agendi officia sunt, iunguntur; modicum vero moderatum est; mediocre, quod medium. Ita saepe positum in magnis auctoribus aucupavimus. Varro Cato, vel de liberis educandis: *omnia, inquam, in docendis pueris, quae demta non prohibent verum bonum fieri, mediocria, modica sunt.*

PROVENTUM etiam malarum rerum dici veteres voluerunt. Lucilius (p. 521.) lib. XXVI: *dein, quae adeo male me accipiunt, decimae, et proveniunt male.*

INBUERE consuetudo inducere vel inficere existimat, cum sit proprie maculare vel polluere vel inficere. Accius Armorum iudicio: *inter quos saepe et multo inbutos sanguine.* Idem Melanippo: *credite, me amici mortem inbuturum manus.* Pacuvius Periboea: *nam si te tegeret pudor, Sive adeo*

rerum humanarum cjPopma, probM. *h. habisse* W. *idem enim* edd. praeter princ. *M. Tullius* p. 359, 30. *si quo* L, princ. A. *Varro* p. (p. 520.) 540, 15. *fulgentibus* msFabri. *luce polum* cjHeinsius. *inficiens* cjWakefield. *accensebantur* edd. *quid de ascr.?* cjBentin. Stewech. *qui de ascr. sunt; qui cum erant* Popma. *haberent* Scal. Popma. *dep. fundis et* Popma. *ferentur* W. *Et in alio* p. 131, 15. *later quod* JM. *conq. religio* mgJ. *basis ipsa* edd. *factis sunt et* L, A. *quae damta* W. *quae damna* ante M. *quae damno nimia* cjPopma. *quae datu* mgJ. *quaedam tamen* M. *virum bonum* M. *modica sunto* cjPopma. *deni-* (p. 521.) *que adeo* princ. M. *intra quos* princ. *multo imbutus* cjBothe. *me* om. W, 1480. M. *credisne a.* cjWelcker. *morte imb.* J, Bothe. *morte me imb.* M. *te regeret* 1526. JM. *cum satis dix.*

cor sapientia inbutum foret. M. Tullius de Re publica lib. v: *quae cum Scipio dixisset, admodum probans nummius (erat enim odio quorum rhetorum inbutus.)* Varro Ἑκατόμπεβη, περὶ θυσιῶν: *at regis ensis sanguine inbutus nigro.* Sallustius Catilinae bello: *ea quasi venenis malis inbuta, corpus animumque virilem effeminat.* Virg. lib. vii: *quae fors prima dedit, sanguis novus inbuit arma.* M. Tullius in Hortensio: *uti, qui conbibit purpuram volunt, sufficiunt prius lanam medicamentis quibusdam: sic litteris talibusque doctrinis ante excoli animos et ad sapientiam concipiendam inbui et praeparari decet.* Varro Agatone: *ideo, quod maiores nostri virginis acerbae auris Veneris vocabulis inbui noluerunt.*

Compotem bonae rei solum dici existimatur, cum etiam mala re positum sit. Accius Clytemestra: *cur meae miseram inridet, magis compotem et multis malis?*

Mira, miracula veteres pro monstris vel horrendis ponebant. Lucilius Satyrarum lib. i: *miracla ciet et elefantas.* Plautus in Amfitryone: *nimia memoras mira; sed vidisti uxorem meam?* Virg. Georg. lib. iiii: *omnia conmutat sese in miracula rerum.* (p. 522.)

Diem volunt, cum feminino genere dicimus, tempus significare, masculino diem ipsum: nos contra invenimus. Turpilius Pedio: *quando equidem amorem intercapedine ipse lenivit dies;* id est, ipsum tempus. Pacuvius Duloreste: *gnatam despondit, nuptiis hanc dat diem.* Virg. Aeneidos lib. ii: *ergo dies infanda aderat; mihi sacra parari.*

Victorem altae rei superatorem dici voluit Virg. Georgicon lib. ii: *inde secutus Per ramos victor atque alta cacumina regnat.*

Ver sacrum quidam dictum putant, ut plerumque, vitabile et exsecrandum. Sed Sisenna religiosum dicit, Hist. lib. iiii: *quondam Sabini feruntur vovisse, si res conmunis melioribus locis constitisset, se ver sacrum facturos.*

Apud, ad. Lucilius lib. xxx: *aut cum iter est aliquo et causam conmenta viaut apud aurificem, ad matrem, cognatam, ad amicam.* Error consuetudinis aput pro in utitur. Itaque vitiose dicimus, cum nos in foro fuisse dicamus, apud aut ad forum fuissese,

1 msVatic. *probatis* 1 msVat. *probat* cjPigh. *nummus* 1480. *numius* 4mssVatt. *nimis* AJ. *nimium* 1 msVat. *Mummius* princ. mgJ. cjPigh. *Mummius, e. c. nimis odio* Mai. *quorum* om. A J. *quodam eteorum* 1 msVat. *quodam rh.* mgJ. cjPigh. Mai. *reorum recte* princ. *quorum reorum* 3mssVatt. 1480. *quarum rerum* 1 ms Vat. *M. Tullius* p. 386, 9. *ut hi qui* cjBentin. M. *combibi* M. *Varro* p. 247, 18. *existimat* L. *cur me mis.* edd. *magnis* cjLips. M. *e multis* mgJ. *Mira vel miracula*, superscr. et L. *cient elef.* cjJ, M. *ciet telef.* W. L m. 2. ante M. *vidistin'* AJM. *quando et quidem* L. (p. 522.) *quando quidem* cjGulielm. *lenibit* cjGebhard. *hanc dicit* ante A. *Ver sacrum ab antiquis dictum quotiens iuventus egressa a parentibus urbes condebat, ab apium examine tractum* mg W. *Sisenna* cf. p. 277, 11. *novisse* W, princ. *At cum* Gulielm. *Ut cum* cjLips. *al. causam et comm.* cjLips. *commenta viavit Aut* mgJ, Gulielm. Palm. *commenta viai Aut* cjLips. *Aut apud* princ. *apud aut forum* L. *fuisse cum*

cum apud iuxta significet. Accius Eurysace: *apud ipsum adistas.* Turpilius Leucadia: *utinam nunc apud ignem aliquem magnum adsidam.* M. Tullius de Re publica lib. III: *cuius etiam focum Cato ille noster, cum venerat ad se in Sabinos, ut ex ipso audiebamus, visere solebat; apud quem sedens ille Samnitium, quondam hostium, tum iam clientium suorum, dona relegaverat.* Accius Diomede: *adsum apud te, genitor.* Sallustius in Iugurthino bello: *ceterum* (p. 523.) *apud aquam Syllam cum equitibus noctem agitare iubet.* Apud etiam pro in dictum invenimus, ut Terentius in Andria: *apud forum modo id Dabo audibo.* M. Tullius de Signis: *cenam isti dabat apud villam in Tyndaritano.*

Pro et ante significat. Virg. lib. VIII: *stabat pro templo, et Capitolia celsa tenebat.*

Operari est deos religiose et cum summa veneratione sacrificiis litare, vel convivari. Pomponius Praecone posteriore: *ad Veneris profectu est mane vetulus, votum ut solveret: Ibi nunc operatus est.* Afranius Excepto: *proficiscor: res, tempus, locus, Simul otium hortabatur, ut operatum Illum Dianae digerem sanctum diem.* Idem in eadem: *iubeo hominem tolli et conlocari et confoveri; solvo operam Dianae.* Virg. Georg. lib. I: *letis operatus in herbis.* Lucilius lib. XXX: *aut operat aliquo in celebri cum aequalibus fano.*

Sexagenarios per pontem mittendos male diu popularitas intellexit, cum Varro de vita P. R. lib. II. honestam causam religiosamque patefecerit: *cum in quintum gradum pervenerant atque habebant sexaginta annos, tum denique erant a publicis negotiis liberi atque otiosi. Ideo in proverbio quidam putant venisse ut diceretur, sexagenarios de ponte deici oportere, id est, quod suffragium non ferant, quod per pontem ferebant.*

Stricturae dictae sunt, quae de ferro candenti micant, cum massa malleis cuditur, unde et incus est appellata; dictae autem, quod aut strictius emittantur, aut quod oculos ful- (p. 524.) gore perstringant. Virg. lib. VIII: *stricturae Calibum, et fornacibus ignis anhelat.*

Proximum dicebant veteres non solum adherens et adiunctum, verum etiam longe remotum, si tamen inter duo discreta nihil medium exstitisset. Virg. Aen. lib. V: *proxumus huic, longo sed proximus intervallo, Insequitur Salius.* Ita et Sallustius in situ Ponti de promunturiis Paphlagonum et quod triu metopon appellavit, posuit.

Memini illam rem, difficilius dictu

edd. praeter A. *adstas* M. *adsistas* cjGerlach. *Tullius* p. 68, 17. *sedens Samn.* edd. prae- (p. 523.) ter princ. *modo e Davo audivi* edd. *autibo* W. L m. 2. *Tullius* p. 278, 21. *sacr. laetare* msPalat. *profectu'st* Munk. *ut operarium* cjHerm. *dicrem* princ. *degerem* edd. reliq. *letus oper.* W, ante A. *aut operatu'* J. *aut operata* cjGulielm. M. *in* om. W, M. *onestam* L. *in proverbium* 1480. AJ. *Stricturae* p. 21, 11. *Virg. lib. viii.* p. 21, 14. (p. 524.) χριοῦ μέτωπον AJM. *numeros* p. 353, 2. *nisi verba* W. *alternos* p. 499, 28 *turbae turba-*

putant plurimi. Virg. in Bucolicis: *numeros memini, si verba tenerem.* Et: *alternos Musae meminisse volebant.* Cicero de Oratore lib. III: *quid fuit in Graccho? quem tu melius, Catule, meministi, quod me puero tanto opere ferretur.*

Turbam et turbas diversam volunt habere significationem, ut sit turba populi conventus, turbae turbationes. Nos contra lectum invenimus et indiscrete positum et pro turbis turbam. Accius Adamante: *an dubito? ha, quid agis? cave, ne in turbam te inplicis.* Idem Stasiastris vel Tropeo: *non vides, quam turbam, quantos vel fluctus concites?* Turpilius Trasyleone: *nemo umquam vidit ebrium ire interdiu, Neque turbam facere, neque fores exurere?* Terentius in Eunucho: *ne quam ille hodie insanus turbam faciat ausum Tahidi.* M. Tullius de Senectute: *cum in illum divinum animorum concilium coetumque proficiscar, cumque ex hac turba* (p. 525.) *et conluvione discedam!* Plautus in Aulularia: *redeo intro, ne quid hic turbae fiat.* Caecilius in Imbris: *mirum adeo, nisi frater domi ebrius turbam aliquam dedit.*

Demensum Terentius in Formione quasi deminutum posuit: *quod ille unciatim vix demenso suo, Suum defrudans genium, conpersit miser.* Cicero de Oratore aestimatum vel aequatum dicit: *quae non ex insidiis, sed aperte palam elaborat, ut verba verbis quasi demensa et paria respondeant.*

Supervacuum non putat oportere dici Varro de vita P. R. lib. IIII, sed supervacaneum: *in quo est supervacuum pro supervacaneo.*

Caecum veteres pro inprovido dixerunt. Varro de vita P. R. lib. III: *neque id caeci consules fecissent, quae mandata arcana T. Ampio sedissent, autdivi dicentum GN. Magnum.*

Quotiens per accusativum casum annos vel dies loquimur, iuges annos vel dies significamus: quotiens per dativum, per intervallum interiectis aliquibus annis vel diebus. Itaque qui optantes multis annis dicunt, multos annos melius dixerint. Virg. Georg. lib. II: *ergo non hiemes illam, non flabra, neque imbres Convellunt; inmota manet, multosque per annos Multa virum volvens durando saecula vincit.* Plautus Trinummo: *quia ruri dum sum ego unos sex dies, Me absente atque insciente, inconsulto me, Aedis venalis hasce inscribsit litteris.* Turpilius Filopatro: *ecce autem, tuo more ut soles, videre mihi Egre pati, quia hos dies conplusculos Intercapedo sumpti faciun-*

tionem W. *ah dubito* 1526. J. *haut* vel *at dubito* cjBothe. *ah quid* 1480. AJ, Bothe. *implices* edd. *quantam turbam quantosve* ante M, Voss. *quam t. quosve* M. *fecere* L. *uxurare* W. *faciat aut vim Thaidi* edd. praeter princ. (p. 525.) *cumque* p. 82, 10. *Imbriis* Bothe, Spengel. *Umbris* AJ. *Terentius* p. 51, 9. 117, 29. *vix de demenso* M. *in Oratore . . elaboratur* M. *pro invido* L, princ. *consulis* W. *neque mandata* cjLips. Popma. *qui mandata* cjMartyni-Laguna. *dedissent* cjLips. Popma, Martyni-Lag. *dedisset* cjRoth. *audivi dicentem* cjPopma. *ut discedentem . .* (sc. retineret) cjMartyni-Lag. *per ablativum per interv.* 1480. AJ. *dixerunt* L. *ghiemes* W. *saeculo* M. *inconsultu meo . . inscribit* AJM. *Turpilius* p.

(p. 526.) *di fuit*. Idem Hetera: *rus ad illas conmigrat; Habitamus hiemem totam cum mulierculis*. Virg. Georg. lib. IIII: *septem illos totos perhibent ex ordine menses Flevisse*. Cicero de Re publica lib. I: *nec tantum Carthago habuisset opum sescentos fere annos sine consiliis et disciplina*. Idem de Re publica lib. II: *itaque illa praeclara constitutio Romuli, cum ducentos annos et xx. fere firma mansisset*. Sallustius Hist. lib. I: *et Diponem, validam urbem, multos dies restantem, pugnando vicit*. Lucilius lib. XXVI: *qui sex menses vitam ducunt, Orco spondent septimum*.

Dubio potius quam difficili intellectu vates posuit Mantuanus: *sed misera ante diem subitoque accensa furore*; cum huic sententiae adversetur versus eius, cum opinione sentiens plurimorum: *fortuna omnipotens, et ineluctabile fatum*. Verum sensibilitatis eius non levis ratio est, quae prima sententia philosophica accipit intellectum, quae ait: *sui cuique mores fingunt*, omnipotens fortuna esse desivit; quod Sallustius mire: *fortuna simul cum moribus inmutatur*. Ac per hoc ex ea similitudine iam fatum ineluctabile esse non poterit, quod ex una causa fortuna ferri videatur et fatum. Potest etiam fatum morum mutabilitate converti, ut ex his aut celer, aut tardum, aut bonum fiat, aut pessimum. Accensa enim furore Dido, amoris iniqua violentia, (qui, ut ipse ait: *omnia vincit amor*) ante diem merito videtur occidere. Quod etiam Homeri eius (p. 527.) modi est, (quem Virgilius noster omni aemulatione sectatur): φεσιν ἀτασθαλίεσιν ὑπὲρ μόρον ἄλται ἔχουσιν, quod est ὑπὲρ μόρον ultra decretum: quod si admittitur ut ulterius protendatur, quoniam id ex moribus factum est, (quod significat σφεσιν ἀτασθαλίεσιν) admittere poteritis de moribus properatam etiam fati celeritatem, ut intra diem possit admitti, quoniam recepit, ut Homerus ait, magnitudinem ultra vim fati.

Inpotentiam etiam potentiam auctoritas dedit. Sisenna Hist. lib. III: *sublatus laetitia nimia, atque inpotentia conmotus animi*.

Invenimus et in Varrone multis annis continuis dici, περὶ τετανηκότων: *cuius ubi annis multis masculi vestigium inventum est*.

Dona consuetudine haec habentur, quae aut propitiandis diis dantur aut hominibus pro benefactis redduntur,

(p. 526.) 484, 28. *Aegre id pati* JM *septem illum* 1480. M. *sescentes* W. *et xxx.* 1480. AJ. *et xxxx.* cjMai. *et digonem* msJ. *et deponere* ante 1526. *et ponere* 1526. J. *et Hipponem* vel *Vizonem* cjPutsch. *et Olyssiponem* cjJ. *et Tigennam* cjColer. *Lucilius* p. 283, 25. *sed mira* W. *quem huic* L. *qui prima* princ. *quia si prima* cjRoth. *sui eam cuique* 1480. *mores fortunam fingunt* JM. *fingunt* sc. *fortunam hominibus* cjRoth e Corn. Nep. vita Att. 11, 6. *desinit* edd. *eam fatum* L, princ. *fieri videatur* ante M. *postest etiam* W. *celere* ante M. *quia ut ipse* 1480. AJ. *omnia* p. 446, 6. σφῆσιν ἀτασθαλίῃσιν (bis) (p. 527.) . . ἄλγε᾽ ἔχουσιν AJM. *Impot. enim pot.* L m. 2. AJ. *Invenimus . . inventum est*: haec verba supra p. 526, 14. post *Orco spondent septimum* collocaverunt JM. π. γεγαμηκότων

sed auctoritate pro ultione positum manifestum est. Virg. in Bucolicis: *aut cum mutatos Terei narraverit artus, Quas illi Filomela dapes, quae dona pararit.*

Quando pro quoniam dici potest. Virgilius lib. vi: *unum oro. quando hic inferni ianua regis Dicitur.* Et rursus idem: *hic tibi (fabor enim, quando haec te cura remordet.)*

Vel pro etiam est. M. Tullius Epistula ad Brutum lib. viii: *et quod te tantum amat, ut me audeat provocare.* Lucilius lib. xxviiii: *hoc invenisset unum ad morbum illum homini vel bellissimum.* M. Tullius de Officiis lib. ii: *contraquae benivolentia fidelis vel ad perpetuitatem.* Idem in Hortensio: *vidi in dolore podagrae nihilo illum vel omnium maximum Stoicorum, Possidonium, quam Nicomacum Tyrium hospitem me-* (p. 528.) *um, fortiorem.* Virg. Georg. lib. iii: *Belgica vel molli melius feret esseda collo.* Varro Euminidibus: *ex his atque eius modi institutis ac vita vel ad Herculis atla athlaetae facti erant.* Item Virgilius: *carmina vel caelo possunt deducere Lunam.* Et Terentius in Eunucho: *vel rex.*

De pro ab. Lucilius lib. xxvi: *solus iam vim de clarasse prohibuit Vulcaniam.*

Pilumnus et picuminus dii praesides auspiciis coniugalibus deputantur. Varro de vita P. R. lib. ii: *natus si erat vitalis ac sublatus ab obstetrice, statuebatur in terra, aut auspicaretur rectus esse; diis coniugalibus, Pilumno et Picumno, in aedibus lectus sternebatur.*

Caduceus, pacis signum. Varro pronuntiat de vita P. R. lib. ii: *verbrunatus ferebat verbenam, id erat caduceus, pacis signum: nam Mercuri virgam possumus aestimare.*

Qui liberi fiebant, ea causa calvi erant, quod tempestatem servitutis videbantur effugere, ut naufragio liberati solent. Plautus in Amfitryone: *ut ego hodie raso capite calvus capiam pilleum.*

Luces numero plurali, quod sunt dies. Varro Ebdomadum, sub imagine Demetri: *hic Demetrius est catus, Quod luces habet annus absolutus.*

Quotiens genere neutro plurali numero opera legerimus, significantur fabricae. Virg. Aen. lib. iiii: *pendent opera interrupta, minaeque Murorum ingentes.* Cum genere feminino numero singulari, intellegendum aut

JM. *masculini* W, JM. *masculinum* ante A. *Asculi* cjPalmer. *ianua Ditis dicitur* edd. praeter princ. *ti fabor* W. *vel quod te* princ. *ut vel me* edd. reliq. *hoc evenisset* cjJDusa. *morbum ilium* cjFrDusa. *nihilo ipsum* AJM. (p. 528.) *atla* om. ante M. *athla* M. *Virgilius* p. 289, 11. *vel rex:* addunt *semper maximas mihi gratias agebat* msBas. 1532. JM. *de classe* AJM. *et picunnus* mgW, ante A. *Picumnus* AJM. *praesidiis* W, ante A. *duputantur* W. *terra, ut* mgJ, M. *verbenatus f.* M. *verbenarius* ante M, probHartung. *nam .. aestimare* Nonii esse iudicat NicLoensis. *existimare* AJ. *et naufr.* W. *propter calvitium pilleati liberti* mgW. *Lucis* (bis) W, 1480. M. *est ratus* ante A. *est natus* AJ. *quot luces* 1480. A. mgJ, M. *Dem. aeneas tot aptu'st, Quot* cjScal. probM. item Schrader. et Meyer. qui tamen *aereas* reponunt. *Dem. aeneu'st Athenis* cjIsaacVoss. *Dem. aeneas tot nactus est, Quot* cjPopma. *aut*

(p. 529.) opus vel labore pro mercede sumpta. Plautus in Asinaria: *par pari hostimentum datum, opera pro pecunia.* Vel occasio et facultas aut opportunitas. Plautus in Aulularia: *da mihi operam parumper, si opera est, Euclio, id quod te volo.* Afranius Vopisco: *deinde id quod dedita opera controversiae Concinno.*

Vile positum legimus pro frequenti. Varro Virgula divina: *atabos cum volucres venit apud illos, usque ad limina nidica vilis.* Virg. Georg. lib. I: *vilemque faselum.*

Praeter pro ante vel per. Varro Eumenidibus: *en domum praeter matrem deum aedem exaudio cimbalorum sonitum.* Cicero in Verrinis lib. II: *praeter oculos Loli ferebant.*

Faetiales apud veteres Romanos erant, qui sancto legatorum officio ab his, qui adversum P. R. qui aut rapinis aut iniuriis hostili mente conmoverant, pignera facto foedere iure repetebant: nec bella indicebantur, quae tamen pia vocabant, priusquam quid fuisset faetialibus denuntiatum. Varro de vita P. R. lib. II: *itaque bella et tarde et magna licentia suscipiebant, quod bellum nullum, nisi pium, putabant geri oportere; priusquam indicerent bellum is, a quibus iniurias factas sciebant, fetiales legatos res repetitum mittebant quattuor, quos oratores vocabant.* Idem lib. III: *si cuius legati violati essent, quid fecissent, quamvis nobiles essent, uti dederentur civitati, statuerunt fetialesque viginti, qui de his rebus cognoscerent, iudicarent et statuerent et constituerent.*

Atque particula, si dili- (p. 530.) gentius intellegitur, multam habet significantiam, ut vel illud est Enni: *atque accendit muros Romana iuventus;* quod est, festine et intrepidanter accendit. Significat etiam celeriter et statim; ut Virg. in Georg. lib. I: *si brachia forte remisit, Atque illum in praeceps prono rapit alveus amni.* Habet etiam huius modi intellectum, ut dicas: aliter ego feci vel locutus sum atque tu, hoc est, aliter ego ac tu vel quam tu.

Intra non solum id significat, quod consuetudine persuasum est, ut intra modum, hoc est, a modo minus; sed etiam, in ipso modo, ut intra Calendas dies etiam ipsae Calendae accipi

(p. 329.) *lab.* ante A. *labores* princ. *labor est* 1480. *labor* AJM. *Plautus* p. 3, 29. *datum est, opera* edd. praeter princ. *Afranius* p. 433, 30. *deinde aliquid ded.* M. *Varro* p. 336, 9. *attabos* W, M. *athabes* princ. *acta vos* 1480. *attelabus cum volucris* cjJ. *psittacus* cjMarcilius. *ad quos tum v. v. pusillos . . nid. esca vilis* cjScal. *volucris* M. Marcil. *lim. ipsa vilis* cjPopma. *lim. indica* edd. *a limine indico* cj Marcil. *en demum* Popma. *matris* J, Popma. *oculos soli* L, ante M. *Lolli* mgJ. M. *pop. Rom. vi aut* M. *foedera* L. *priusquam id fuisset* cjM. *et magis lic.* princ. *nec magna* Perott. *et nulla lic.* AJ. *et magna diligentia* cjNiebuhr. *prius indicerent* W, 1480. M. *et priusquam ind.* 1526. J. *iis* vel *his, a quibus* edd. *cuius ligati* W. *si ius l. violatum esset* cjLips. *qui id fec.* edd. praeter princ. *et statuerent, constituerunt* Perott. M. *Atque par-* (p. 530.) *ticula* etc. cf. Gell. 10, 29. *Ennii: atque atque* cjBentin. 1526. JM. *ascendit* 1480. AJ. *accedit* cjM. *Intra non solum* cf. Gell.

debeant; ut, intra oppidum etiam, intra cubiculum cum dicitur, in oppido et in cubiculo dictum esse videatur. Idque ita positum in multis veteribus, et non ita claris scribtoribus invenitur.

Negativas duas negativam significantiam nobe habere, Varro Vimarco: *τρόπων τρόπους qui non modo ignorasse me clamat, sed omnino omnis heroas negat nescisse.*

Quod ludis pueri praesules essent glabri ac depiles propter aetatem, quos antiqui Romani lydios appellabant, (ut est in lib. i. Varronis de vita P. R.) ideo Plautus in Aulularia: *tu istum gallum, si satis, Glabriorem reddis mihi, quam vulsus lydius.*

Deinsuper. Sallustius Hist. lib. i: *Sertorius partis turbam orantibus, et nullo, ut in terrore semet, generis aut imperii discrimine, per calonum corpora ad mediam quasi: dein super stantium* (p. 331.) *manibus in murum adtollitur.*

Sifilare (quod nos vilitatem verbi vitantis sibilare dicimus, et est maledica vocis significatio vel contumeliosa popularium, cum sifilationibus quis exploditur) a Graeco ducere originem invenimus. Huius rei auctor est venerabilis Homerus, id est lib. xiii. Iliados: *ἀλλ᾽ ὁ μὲν ὡς ἀρόλοπο, θεὸς δὲ δὲ σειcλώνσειε!*

Nubentes veteri lege Romana asses iii. ad maritum venientes solere pervehere atque unum, quem in manu tenerent, tamquam emendi causa, marito dare; alium, quem in pede haberent, in foco Larum familiarium ponere; tertium, quem in sacciperione condidisset, conpito vicinali solere resenare. Inde Virg. Georg. lib. i: *teque sibi generum Tetys emat omnibus undis.* Quos ritus Varro lib. i. de vita P. R. diligentissime percucurrit.

Secundum non solum numeri est ordinis, vel prosperum, quod plerumque positum legimus, sed etiam iuxta. Varro de vita P. R. lib. i: *Tullum Hostilium in Velis, ubi nunc est aedis deum Paenatium; Ancum in Palatio ad portam Mugiones secundum via sub sinistra.* Virg. Georg. lib. iii: *pascuntur vero silvas, et plana secundum Flumina.*

Fornum et fornaces dicuntur a forno, quod est calido: inde forcipes, quod candens teneant ferrum; ut Virg.

12, 13. *intra opp. et intra* 1480. M. *veteribus, sed non* AJ. *nobae*, sed corr. ut sit *ob* L. *nove* AJM. *quo non*, *i* superscr. W. *quae non* J. *Vimarco περὶ τρόπων: quae non* M. *praesulis . . depilis* W, L m. 1. princ. *ludios* M. *si sapis* edd. praeter princ. *reddes* JM. *v. ludius est* M. *Sallustius* p. 282, 20. *parthis* 1526. J. *portis t. morantibus* M. *terrore solet . . medium* 1526. JM. *quasi in deinsuper* mssM, W. *evasit* M. *instantium, in* inducto W. *inde* (p. 331.) *superstantium* cjM. *evitantis* L. *ἀλλ᾽ . . ἀπόλοιτο θ. δέ ἑ σιφλώσειε* JM. *solebant ferre atque* edd. *marito daret*, ultimo *t* inducto L. *marito darent* W, princ. mgJ. *Larium* L m. 2. 1480. AJ. *familiaram* W. *tertium in secc.* L, ante M. *sacciperio* cjBeroald. et Popma. *condidissent* edd. praeter princ. *resonare* ante M. *donare* cjLips. *donare* vel *resignare* cjPopma. *rezonare* cjPalmer. M. *reserare* cj Roth. *percurrit* ante M. *et ordinis* AJM. *vita P. R.* W (semper), et L dehinc plerumque, cum in superioribus *populi romani* habere soleat. *in Veliis* princ. Popma. *penatum* ante A. *Mugionis s. viam* edd. *sinistram* princ. *Virg.* p. 387, 7. 389, 21. *et plena* 1480. AJM. *quae coquebat* ante M. *coquebant* cjV. D. *qui*

lib. VIII: *versantque tenaci forcipe massam.* Varro de vita P. R. lib. I: *cocula, qui coquebat panem, primum sub cinerem, postea in forno.* Cuius utri-(p. 532.) usque vocabulum a forno ductum, id est a caldore.

Aere diruti appellabantur milites, quibus propter ignominiam stipendium, id est, merces menstrualis aut annua, quae esset in nummis aereis, subtrahebatur. Varro de vita P. R. lib. II: *stipendium appellabatur, quod aes militi semenstre aut annum dabatur; cui datum non sit propter ignominiam, aere dirutus esset.*

Negativas duas pro negativa una accipiendas Varro monstravit de vita P. R. lib. II: *qua abstinentia viri mulieresque Romanae fuerint, quod a rege munera eorum noluerit nemo accipere.*

Tabernas non vinarias solum, ut nunc dicimus, sed omnes, quae sunt popularis usus, auctoritas Romana patefecit. Varro de vita P. R. lib. II: *hoc intervallo primum forensis dignitas credit, atque ex tabernis lanienis argentariae factae.*

Statilinum et statanum et fabolinum praesidis deos Varro Cato, vel de liberis educandis puerilitatis adfirmat: *ali Statano et Statilino, quorum nomina habent scribta pontifices. Sic, cum primo fari incipiebant, sacrificabant divo Fabulino.*

coquebant cjOdofMüller. *cinere* 1480. AJ. (p. 532.) *id est caldore* L, princ. *ignomiam* L. *aeris* M. *semestre aut annuum* edd. *quod agere m.* W m. 1. *populares* L, princ. *furensis* W. *crevit* AJM. *lanignis* W, ante A, M; etiam in L *g* superscr. *ligneis* AJ. *lineis* cjPopma. *Fabulinum praesides* mgW, edd. *puerilis aetatis* cjJ. *ab Statano* ante J. *pontificis* L.

Cap. XIII.

INCIPIT DE GENERE NAVIGIORUM.

Celox est navigium breve, dictum a celeritudine. Plautus in Asinaria: *unde sumam? quem intervortam?* (p. 533.) *quo hanc celocem conferam?* Idem in Captivis: *vidi in publica celocem ibidem ullum adulescentulum.* Idem in Poenulo: *obsecro hercle operam celocem hanc mihi, nec corbitam date.* Turpilius Lemnis: *remulis sensim caelox ab oppido processerat.* Varro Her-

(p. 533.) *quo intervortam?* cjHerm. *publica celoce* AJM. *ullum adul.* *Idem* om. W, ante A, M. *illum adol.* AJ. *Idem in Poen.* p. 533, 12. *ne corbitam* JM. *Hercles* W, mgJ. *arce*

cules tuam fidem: *procella frigida arte obruat celocem.* Idem Vimarco: *nautae remivagam movent celocem.*

Corbita est genus navigii tardum et grande. Plautus in Poenulo: *tardiores, quam corbitae sunt in tranquillo mari.* Idem in eadem: *obsecro hercle operam celocem hanc mihi, nec corbitam date.* Lucilius Satyrarum lib. xv: *multa homines portenta in Homeri versificata Monstra putant, quorum in primis Polyfemus ducentos Cyclops longus pedes: et porro huic maius bacchillum, Quam malus navis in corbita maximus ulla.*

Horia dicitur navicula piscatoria. Plautus in Rudente: *salute horia, mari fluctuoso.* Idem in eadem: *mea opera, laborare, et rete, et horia.*

Cercyrus navis est Asiana pergrandis. Plautus in Sticho: *cum percunctor portitores, etquae navis venerit Ex Asia, negant venisse: conspicatus sum interim Cyrcerum, quo ego me maiorem non vidisse censeo.* Lucilius Satyrarum lib. viii: *verum flumen uti atque ipso divortio igneis pedibus cyrcerum concurret equis.* Idem lib. xiiii: *ad regem legatus Rhodum, Etbatanam ac Babylonem Ibo; cyrcerum summam.* Plautus Mercatore: *aedificat navem cyrcerum, et merces emit.*

Lembus, navicula brevis (p. 534.) piscatoria. Accius Deifoebo: *eo ante nocte externa retia ut praeveherem et statuerem, Forte aliquanto solitus lembo sum progressus longius.* Turpilius Leucadia: *ortari nostros coepi ilico, Ut celerent lembum.* Idem Lemnis: *lembi redeuntes domum duae ad nos certam adcelerarunt ratem.* Virg. Georg. lib. i: *quam qui advorso vix flumine lembum Remigis subigit.* Sisenna Hist. lib. iii: *Otacilium legatum cum scafis ac lembis.* Plautus Mercatore: *dum haec aguntur, lembo advehitur tuus pater paxillulo.*

Myoparo est navicula piratarum. M. Tullius de Re publica lib. iii: *nam cum quaereretur ex eo, quo scelere inpulsus mare haberet infestum uno myoparone? eodem, inquit, quo tu orbem terrae.* Sallustius Hist. lib. iii: *et forte in navigando cohors una grandi faselo vecta a ceteris deerravit, marique placido a duobus praedonum myoparonibus circumventa.* Sisenna Hist. lib. iiii: *navisquae triginta biremis, totidem myoparonas.*

Faselus, navigium Campanum. Var-

10 *obr.* 1480. *ante obr.* Popma. *sunt et in tr.* L, princ. *Idem* p. 533, 4. *ne corb.* JM. *corbitan* W. *Homero* 1526. J. *versi ficta* L. *versibus fata* cjFruter. *versibus ficta* cjRoth. *Cyclopes* ante M. *togus pedes* 1480. *coclites et* AJ. *bacillum* edd. *navi* cjJDusa, Voss. *Oria* (semper) 20 mgJ, Palmer. *salute horiae* mgJ, M. *labore* M. *et recte* L. *Cyrcerus* mgW. *Cercurus* (ubique) . . *ecquae* AJM. *flumine* cjJDusa. *ligneis* . . *aequis* AJ. *divortio aquarum Ilignis p. c. concinit aequis* mgJ, Dusa. *Ecbatanam* AJM. 30 *summam*W. *noctem, hesterna* cjScriv. (p. 534.) *ego autem n. hesterna* cjBergk. *extrema* J, Voss. *noctem extremam* vel *noctem extenta* cjBothe. *provcherem* ante M, Scriv. Bothe, Bergk. *aliquanto, quam sol.* J, Scriv. Bergk. *solito* cjGerlach. *celerarent* AJ, Bothe. *duo* JM. *adverso* L, edd. *Remigiis* edd. *tuus pater* 10 om. L. *pauxillulo* AJM. *M. Tullius* p. 125, 15. 318, 14. *Sallustius* p. 534, 26. *tot.* 20

ro Desultorio, *περὶ τῦ ῥάφειν*: *alius domini delicias faselon actum tonsillitoremovilem flictam solvit.* Sallustius Hist. lib. III: *et forte in navigando cohors una grandi faselo vecta a ceteris deerravit.* Sisenna Hist. lib. IIII: *prores actuariae, tragi grandes ac faseli primo.* Lenunculus, navigium piscatorium. Sallustius Hist. lib. II: *primo indicit forte per noctem in lenunculo piscandis.*

Actuariae, naviculae celeres, di- (p. 535.) ctae, quod cito agi possent. Sallustius Hist. lib. II: *ad hoc pauca piraticae actuaria navigia.* Sisenna Hist. lib. III: *quibus occisis, actuarias ad viginti malis, idem conplures honerarias incendunt.*

Lintres, naves fluminales. Virg. Georg. lib. I: *cavat arbore lintres.*

Scafae sunt naviculae, quae maiores naves consecuntur. Sallustius Hist. lib. IIII: *eum atque Metrofanen senatus magna industria perquirebat cum per tot scafas, quas ad ostia cum paucis fides percunctatur miserant.*

Codicarias naves etiam nunc consuetudo appellat, eo quod in fluminibus sint usui. Sallustius Hist. lib. IIII: *quam maximis itineribus per regnum Ariobarzanis contendit ad flumen Eufraten, qua in parte Cappadocia ab Armenia diiungitur: et quamquam ad naves codicariae occulte per hiemem fabricatae aderant.* Varro de vita P. R. lib. III: *quod antiqui pluris tabulas coniunctas codices dicebant, a quo in Tiberi navis codicarias appellamus.*

Pristis, navigii genus, a forma pristium marinarum, quae longi corporis sunt, sed angusti. Claudius Rerum Romanarum lib. XII: *quinque pristis: navigium ea forma a marina belua dicta est.* Virgilius lib. V: *velocem Mnestheus agit acri remige pristim.* Et: *frons hominem praefert, in pristim desinit alvus.*

Cumba. Afranius Excepta: *tum conscendo cumbam interibi luci piscatoriam, Venio, iacitur anchora, inhibent leviter.* M. Tullius de Officiis lib. II: *cumbarum ante pedes multitudo; pro se quisque, quod coeperat,* (p. 536.) *adferebat.*

Onerarias, de oneribus tardas. Sisenna Hist. lib. III: *quibus occisis, actuarias ad viginti naves, item conplures onerarias incendunt.*

myoparones edd. *περὶ τοῦ γράφειν* mgJ, probM. *in aliis* ante M. *in alvis* msPalat. *in alveis* cjGebhard. *delitias* L. *divitias* msPal. *faselon aptus* cjGebb. *faselum actum* cjPopma. *tonsili remo vilem* ante M. *nactus tonsillas littore movit*, *conflictum* mgJ. *faselon aptum tonsilla* cjGerlach. *fluctum secat* msPal. prob Gebh. *Sallustius* p. 534, 18. *una gradi* W. *prorae a. trahi* ante M. *faselo* ante J. *Renunculus* mgJ. *inducit* 1480. *in diem* princ. *incidit* M. *super noctem* AJ. *piscantis* edd. praeter princ. *piratica* JM. *Sisenna* p. (p. 535.) 536, 3. *viginti naves item* 1526. JM. *Georg. liv. ii.* L. princ. AJ. *Metrofanens* L. *metusfanens* princ. *hostia* W. *fidis* J. *percunctatum* edd. *Ariobarzani* AJ. *disiungitur* ante M. *ad* om. princ. *ad id naves* AJM. *marinarium* L. *quin quod navigium* Jun. in Animadv. *quinque pristes* J. *dictum est* JM. *Et : frons* p. 377, 23. *fons* W. *in pristin* L m. 1. *int. lucis* ante M, Neuk. *int. leci* Gronov. *inibent* L. *leniter* Bothe. Neuk. *Sisenna* p. 535, 3. *Angi-* (p. 536.)

Anchorae, vincla, quibus antemnae tenentur. Lucilius: *armamenta tamen, malum, vel omnia servo: Funis enim praecisus cito atque anchora soluta.*

Prosumia, navigii genus. Caecilius Meretrice: *cui proglubernator propere vertit prosumiam.* Idem Aethrione: *de nocte ad portum sum profectus prosumia.*

nae vincla . . atque angina cjTurneb. *Anquinae . . anquina* cjJ, Dusa. *Anquira* vel *ancuira* cjGesner. *ancōra* probWeichert. *vela omnia* mgJM. *qui prog.* 1526. J. *prope* 1480. 1526. J. *qui pro gubernatore se gerens prope evertit pr.* cjBentin. *prosummiam. Idem Antrione* W. *Amphitryone* ante M, probOsann. *provectus* ante M. *profec* W.

Cap. XIIII.

INCIPIT DE GENERE VESTIMENTORUM.

Tunica est vestimentum sine manicis. Titinius Veliterna: *tunica et cogula obuntula adimetur, pannos possidebit fetidos.* Cicero in Catilinam: *manicatis ac talaribus tunicis.* Virgilius: *et tunicae manicas, et habent redimicula mitrae.* Titinius: *quin togis cum candidis, tunicis sordidis sintetdicis.* Plautus Pseudulo: *manuleatam tunicam habere hominem addecet.* Et idcirco manuleatam addit, ne inproprie uteretur. Lucilius Satyrarum lib. I: *praetextae ac tunicae, Lydorum opus sordidum omne.* Idem lib. XV: *scit poeticon esse, videt tunicam et toga quid sit.* Varro Meleagris: *cum etiam alis Menandri tunicam dimissam habet ad talos.* Ennius probro *Carthaginiensium tunicatam iuventutem* voluit dicere. Varro Modio: *quam storum, quorum vitreae togae ostentant* (p. 537.) *tunicae clavos.*

Calautica est tegmen muliebre, quod capiti innectitur. M. Tullius in Clodium: *tune, cum vincirentur pedes fasceis, cum calauticam capiti accommodares.*

Paenula est vestis, quam supra tu-

Tonica (semel) W. (saepius) L m. 2. *et cymbula* ante A. *et cingula* AJ, Neuk. *togula* mgJ, M. *obunctula* mgJ. *obuncula* edd. *adunetur* ante A. *Virgilius* p. 350, 22. *Tit. Quinto: togis* cjNeuk. *syntheticis* cjPalmer. Neuk. *man. adde* L. *man. addidit* 1480. AJ. *sordidum et omne* J. *sordidulum* cjJDusa. *videt, tunica* JM. *Varro* p. 286, 18. *etiam Thais* cjBentin. Gulielm. Popma, M. *demissam* AJ. *habeat* 1526. JM. *Ennius* cf. Gell. 7, 8, 7. *Varro* p. 448, 29. *istorum* edd. *Calantica* ante M. *vin-* (p. 537.) *cerentur* L. *metirentur* msPalat. *accepimus* L.

nicam accipimus. **Pomponius** Pannuceatis: *paenulam in caput Induce, ne te noscat.* Lucilius Satyrarum lib. xv: *paenulam, si quaeris, cantherius, servus, segestre Utilior mihi, quam sapiens.* Varro Virgula divina: *non quaerenda est homini, qui habet virtutem, paenula in imbri.*

Aulea, genus vestis peregrinum. Varro de vita P. R. lib. iii: *quod ex hereditate Attalica aulea, clamides, pallae aureae.* Virg. Georg. lib. iii: *purpurea intexti tollant aulea Brittanni.* Et est tamquam paludamentum barbarici habitus militaris.

Plagae, grande linteum tegmen, quod nunc torale vel lectuariam syndonem dicimus, quarum diminutivum est plagae. Varro de vita P. R. lib. iii: *clamydes, plage, vasa aurea.*

Stolam veteres non honestam vestem solum, sed etiam omnem, quae corpus tegeret. Ennius Telefo: *cedo et caveo cumvestitus, squalida saeptus stola.* Idem in eadem: *regnum reliqui, septus medici stola.* Varro Cosmorenae, περὶ φθορᾶς κόσμου: *mulieres, aliam cerneres cum stola olorfyro.* Idem in Eumenidibus: *partim venusta muliebri ornat stola.*

Palla est honestae mulieris vestimentum, hoc est tunicae pallium. Plautus in Menechmis: *pallam ad* (p. 538.) *frigionem fert, confecto prandio.* Lucilius Satyrarum lib. xv: *cum tecum est, quidvis satis est; visuri alieni Sint homines, spiram, pallas, redimicula promit.* Virg. Aeneidos lib. i: *pallam signis auroque rigentem.*

Strofium est fascea brevis, quae virginalem orrorem cohibet papillarum. Turpilius Filopatro: *me miseram, quid agam? inter vias epistula excidit mihi: Infelix inter tuniculam ac strofium conlocaveram.* M. Tullius in Clodium: *cum strofio adcurate praecingerere.* Plautus in Aulularia: *pro illis corcotis, strofis, sumptu uxorio.* Varro Sesqueulixe: *suspendit Laribus marinas mollis pisar, reticula ac strofia.*

Abolla, vestis militaris. Varro Cosmotorene, περὶ φθορᾶς κόσμου: *toga tracta est et abolla data est ad turbam, ubi sera militia in munera velli ut praestarem.*

Sagum, vestimentum militare. Sallustius Hist. lib. ii: *occurrere duci et proelium accendere, adeo uti Metello in sagum, Hyrtuleio in brachium taela venirent.* Virg. lib. viii: *virgatis lucent sagulis.* M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. i: *pridie Nonas Februarias,*

penula, si JM. *toralem* princ. *lecticariam* mgJ. *diminut. est plagulae* edd. *vela aurea* 1480. AJ. *ex cavea* cjGerlach. *caedem caveo vestitu* cjGeel. *convestitus* cjColumna, M. Scriv. *commenticius* cjBothe. *mendici* cjJ, Leopard. Columna, M. *olysira* 1480. *holoserica* AJ. *holoporphyro* mgJ, M. *partum* edd. praeter princ. ex *u* radendo *i* factum in W. *parum* cjV. D. *est onesti* L. *Plautus* p. 3, 22. *cum tectum* ante M. *Sunt hom.* 1480. Dusa. *spiras.* (p. 538.) *pallam* cjDusa uterque. *errorem* ante A. *horrorem* msPalat. M, Gebhard. *tumorem* AJ. *conlocaram* L, A. *str. quam coll.* J. *crocotis, strophiis* edd. praeter princ. *Varro* p. 542, 11. *marinis* Popma. *pilas, ret.* AJM. *t. detracta . . ad tubam mihi,* (vel *ibi*) *fera militiai mun.* cjPalmer. Voss. *in* om. Popma. *belli* cjJ, Palm. Popma. Voss. *occurre* W. *ad forum sagatus*

cum ad te litteras mane dedissem, descendi ad forum togatus, cum reliqui consularis togati vellent descendere. Varro Virgula divina: *cum neque aptam mollis humeris fibulam sagus ferret.* Sisenna Hist. lib. III: *senatus auctoritate sagaria nunc.*

Paludamentum est vestis, quae nunc clames dicitur. Sallustius Historiarum lib. III: *et eodem tempore Lentulus duplici acie longum editum multo sangui-* (p. 539.) *ne suorum defensus, postquam ex sarcinis paludamenta astari et delectae cohortes intellegi coepere.* M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II: *Antonius demens ante lucem paludatus.*

Chlames. q. s. Virg. Aen. lib. IIII: *Sydoniam picto clamydem circumdata limbo.* Varro Hercule Sacratico: *cubo in Sardiniais tapedibus: clamidas et purpurea amicula.*

Regilla vestis diminutive a regia dicta, ut et vasilica: *an regillam tuniculam indulam, an mendiculam?* Varro Papiapapae, *περὶ ἐνκωμίων: collum procerum, fictum levi marmore, Regillam tunicam diffingitur purpura.*

Ralla vestis dicta a raritate. Plautus in Epidico: *tunicam rallam, tunicam spissam.*

Rica est, quod nos sudarium dicimus. Plautus in Epidico: *rica, basilicum aut exoticum.* Serenus Opusculo lib. I: *aut zonula, aut acum, aut ricam.* Novius Pedio: *mollicinam, crocatam, ceridotam, ricam, ricinum.* Lucilius Satyrarum lib. II: *hrodyty aurati; ciceetoracia, mitrae.* Turpilius Veliterna: *ducit me secum. postquam ad aedem venimus, Veneratur deos. interea aspexit virginem Instantem in capite riculam indutam onstrinam.* Varro Prometheo lib. I: *aliae mitrant tricenam, aut mitram Mellitensem.*

Caesicium linteolum dicitur purum et candidum, a caedendo, quod ita ad candorem perveniat vel quod oras circumcisas habeat. Plautus in Epidico: *linteolum caesicium.*

Indusium est vestimentum, quod corpori intra plurimas vestes adheret,

cjAbeken, probRoth. *consulares sagati* AJM. *Varro* p. 223, 31. *mollibus* Popma. *saga induunt* cjSchott. Coler. Voss. *s. sumuntur* vel *sumpta* cjPopma. *s. reiecta sunt* cjV. D. *chlamys* edd. *locum editum* 1526. JM. *defendens* (p. 539.) fragmSall. *ostari* W. *hostari* M. *obstari* msPalat. ante A. *obstare* msBasil. prob Gebh. *hastati* fragmSall. *coh. deleri coeptae* msPalat. probGebh. *Clamys* mgW. *q. s.* om. edd. *quod supra* legendum cjRoth. *Varro* p. 542, 15. *Sardinianis* cjJ, M. *Sardianis* cj Ruhnken. *tapetibus* cjJ, M. *clamida sed* W, 1480. AJM. *basilica. Plautus Epidico: an reg.* 1526. JM. *indutam* AM. *induculam* cj Beut. mgJ. *diffungitur* princ. *discingitur* cjJ. *diffinitur* cjScal. *purpupura* W. *quod nunc* AJ. *Plautus* p. 540, 10. 18. *ricam* 1526. JM. *zonulam* edd. *Novius* p. 540, 23. 548, 25. *crocotam, chiridotam* AJM. *ricam, ricinium* (sublato lemmate quod est in Mss. et edd.) cjCarrio, M. *hrodyty* L. *hyodyty* W. *roditi* msBasil. *richuliti* 1480. *hypodyti* (ὑποδύται) cj LudovFerdSchmidt. *auraticae* mgW. *avaritiae* 1480. *ricae et oraria* cjCarrio, probFr Dusa, M. *boracia* msBasil. *boricia* 1480. *ricae, thoracia* cjRoth. *Turp. Hetaera: ducit* cjCarrio, probM. p. 549, 10. *aspexi* cjScal. *gestantem* AJ. *adstantem* Carrio. *iniectam* M. *ric. inclutam* cjGifan. *ostrinam* AJM. *iniecta in caput ricula i. ostrina* Bothe. *mitram* edd.

quasi intusium. Plautus in Epidico: (p. 540.) *indusiata, patagiata; catulam, aut proputulam.*

Patagium, aureus clavus, qui praetiosis vestibus inmitti solet. Plautus Epidico: *indusiata, patagiata.* Naevius Lycurgo: *pallis, patagis, crocotis, malacis, mortualibus.*

Supparum est linteum femorale usque ad talos pendens, dictum quod subtus appareat. Plautus in Epidico: *supparum aut subnimium est, ritam, vasilicam aut exoticum.* Naevius Pedio: *supparum purum, belliensem interim escam meram.* Afranius Epistula: *tace! Puella non sum, supparo si induta sum?* Varro Eumenididus: *hic indutus supparum, Coronam ex auro et gemmis fulgentem gerit.*

Exoticum dicitur peregrinum. Plautus in Epidico: *basilicum aut exoticum.*

Plumatile, aut clavatum aut ex plumis factum. Plautus in Epidico: *cumatile aut plumatile.*

Mollicina vestis a mollicie dicta. Novius Pedio: *mollicinam, crocotam, ceridotam, ricinium.*

Amfytapae vestes dicuntur utrimque habentes villos. Lucilius Satyrarum lib. I: *psilae atque amfytapae villis ingentibus molles.* Idem lib. VI: *pluma atque amfitapoe, et si aliud quid deliciarum.* Varro Manio: *alterum, bene acceptum, dormire super amfitabo bene molli.*

Toga non solum viri, sed etiam feminae utebantur. Afranius Fratris: *equidem prandere stantem nobiscum, incinctam togam.* Varro de vita P. R. lib. I: *praeterea quod intellecto* (p. 541.) *togas ante habebant; ante enim olim fuit conmune vestimentum, et diurnum et nocturnum, et muliebre et virile.*

Laena, vestimentum militare, quod supra omnia vestimenta sumitur. Virg. Aen. lib. IIII: *Tyrioque ardebat murice lena.*

Meretrices apud veteres subcintiore veste utebantur. Afranius Excepto: *meretrix cum veste longa?*

praeter princ. *ricinam* edd. praeter A. *Meli-* (p. 540.) *tensem* AJM. *Plautus* p. 540, 5. 548, 24. *indusiatam patagiatam* 1526. JM. *caltulam aut crocotulam* AJM. *aurea chlamys, quae* 1480. AJ. *vestibus iamdimitti* W m. 1. *Plautus* p. 539, 35. 548, 24. *indusiatam patagiatam* 1526. JM. *Naevius* p. 548, 27. *patagiis* edd. *crocatis* 1480. *malicis* W, 1480. M. *manicis* AJ. *malaciis* mgJ. *mortalibus* mgJ. *quod suptus* W. *Plautus* p. 539, 17. 540, 17. *autem subn.* 1480. AJ. *subminiam* cjBentin. mgJ. *est* om. cjBentin. M. *ricam* edd. praeter 1480. *basilicum* 1526. JM. *Novius Pedio* 1480. 1526. JM. *Veliensem* vel *Velenense* cjLips. probBothe, Munk. *linteum* cj Munk. *asceam* W. *Oscam* cjLips. *meam* cj Munk. *nisi ind.* mg. msVossiani no. 116. *Varro* p. 520, 2. 549, 12. *Plautus* p. 539, 17. 540, 10. *Plautus* p. 548, 11. 33. *Novius* p. 539, 20. 548, 25. *Epidico* W, ante 1526. *crocatam* princ. *chiridotam* AJM. *ricam* A. *ricam, ricinium* JM. *ricam, ricinum* Munk. *utrumque h. billos* L. *plumae atque* cjFrDusa. *divitiarum* mgJ. *super amphitapa* AJM. *viris* W. *quidem* 1476. *et quidem . . toga* Bothe, Neuk. *pr. quoque* Popma. *endo* (p. 541.) *lecto* cjLips. NFaber. *in lecto* Perott. cjJ, Popma, M. (eadem corruptio p. 68, 21.) *id enim* mgJ. *ea enim* Popma. *mil. quo* L. *Virg.* p. 240, 20. 549, 16. *Solet* 1480. 1526. J M. *fluii* L. *fluvii* AJM. *flumina* ante A. *fluxi* cjLindenbruch. *vel opulenti*. *ex ea causa* cj

peregrino in loco Solent tutandi causa sese sumere.

Carbasus, pallium, quo fluvi amiciuntur, vel opulentiae causa, ut sericum aut lino tenui. Virg. lib. viii: *cum tenuis glauco velabat amictu Carbasus.* Idem lib. xi: *tunc croceam clamydemque sinusque crepantis Carbaseos fulvo in nodum collegerat auro.* M. Tullius in Verrem de Suppliciis: *tabernacula, carbaseis intenta velis, conlocabat.* Varro de vita P. R. lib. iii: *eadem postea carbasineo, magis ut pellibus tegerentur togae.*

Praetexta, insigne Romanum, quod supra tunicas honorati quique sumunt. M. Tullius de Suppliciis: *sententiae dicendae locum, togam praetextam, sellam curulem, ius imaginis ad memoriam posteritatemque prodendam.*

Limbus, ut adnotatum invenimus, muliebre vestimentum, quod purpuram in imo habet. Plautus in Aulularia: *textores, limbolarii, alcularii.*

Flammeus, vestis vel tegmen, quo capita matronae tegunt. Plautus in Aulularia: *flammarii, volarii, cariari.* (p. 542.) Ricinum, quod nunc mafurtium dicitur, palleolum femineum breve. Varro Tafe Menippu: *nihilo magis dicere muliebre, quam de muliebri ricinio palleum simplex.* Idem de vita P. R. lib. i: *et quo mulieres in adversis rebus ac luctibus, cum omnem vestitum delicatiorem ac luxoriosum postea institutum ponunt, ricinia sumunt.*

Reticulum, tegmen capitis muliebre. Varro Sequeculixe: *suspendit Laribus marinas mollis pilas, reticula ac strofia.*

Tapete, tegmen unite pictum de coloribus variis. Varro Hercule Socratico: *in omnibus rebus bonis cottidianis: cubo in Sardinianibus tapetibus.* Virg. lib. viii: *qui forte tapetibus altis Exstructus toto proflabat pectore somnum.* Turpilius: *glabrum tapete.*

Culcita. Cicero Tusculanarum lib. iiii: *eripiamus huic aegritudinem. quo modo? conlocemus in culcita plumea; psaltriam adducamus.*

Subucula. Varro de vita P. R. lib. i: *posteaquam binas tunicas habere coeperunt, instituerunt vocare subuculam et indussam.*

Capitia, capitum tegmina. Varro de vita P. R. lib. ii: *tunicas, neque capitia, neque strofia, neque zonas.* Idem in eodem: *neque id ab orbita matrum familias instituti, quod eae pectore ac*

Unger. *aut sericum* cjCramer. Unger. *M. Tullius* p. 329, 31. *carbasinea* J. *tegerentur. Toga praetexta* cjPopma. *M. Tullius* p. 363, 30. *in himo* L. *limborarii* 1480. AJ. *arcularii* ante M. *Plautus* p. 349, 28. *flammearii* edd. *violarii* 1526. JM. *carinarii* AJ. *ce* (p. 542.) *rinarii* cjJ. *Ricinium* edd. *rictum* mg W. *palliolum* edd. *decere mul* cjBentin. prob J. *palliolum* AJ. *pallium* M. *ex quo* cjJ, Popma. *et cum* Turneb. *Varro* p. 358, 14. *marinis* cjTurneb. *anice* ante M. *Varro* p. 359, 8. *quotidianus* cjJ. *quotidiano* cjRuhnken. Osann. *Sardinianis* JM. *Sardianis* cjRuhnkenius, prob Osann. *Virg.* p. 391, 15. *Turpilius* p. 229. 6. *Culcitra* ante J. *indusiam* mgW, princ. *indusium* edd. reliq. *ic* om. J. princ. *iiii*

lacertis erant apertis, nec capitia habebant. Haec et capitula appellavit.

Encombomata et parnacidis, genera vestium puellarium. Varro Cato, vel de liberis educandis: *ut puellae habeant potius in vestitu clamy-* (p. 543.) *das, encombomata ac parnacidas, quam togas.*

ante M. *i*. cjPopma. *familia* W. *instituto* L m. 1. *institutio* L m. 2. *appellant* mgJ. *Combomata* mgW, L m. 1. *Arnacides* cjJ, Freund. *puellarum* ante M. *pernacidas* W. (p. 543.) *atque arnacides* Freund.

Cap. XV.

INCIPIT DE GENERE VASORUM VEL POCULORUM.

Aula vel olla, quam nos ollam dicimus, sed est capacissimum vas. Plautus in Amfitryone: *optumo iure infringatur aula cineris in caput.* Varro Gerontodidascalo: *sed simul manibus trahere lanam, nec non simul oculis observare ollam pultis, ne aduratur.* Idem Vimarco: *Vulcanum nec cum nove lagoene ollarum figura, ter precantur.*

Matella, aquarium vas. Plautus in Amfitryone: *ne tu postules matulam unam tibi aquam infundi in caput.* Varro Endemionibus: *divitum aphocas Chias ad communem revocat matellam.* Idem Manio: *lecto strato, matella, lucerna ceteras res huius vique prae se portant.*

Mortarium, in quo teruntur, quae solvenda sunt. Plautus in Aulularia: *cultrum, securim, pistillum, mortarium.*

Pelvis, sinus aquarius, in quo varia perluuntur, unde ei nomen est. Laverius Virgine: *amore cecidi tamquam blatta in pelvim.* Caecilius in Feneratore: *pelvim sibi poposcit.*

Fidelia, Samium vas ad usus plurimos. Plautus Aulularia: *mulsi congialem plenam faciam tibi fideliam.*

Patella. Varro Eumenidibus: *pa-*

de generibus 1480. AJM. *et pocul.* ante M. *vel ola* cjRoth. *et est* 1480. *necdum* Popma. *nec non cum* cjGebhard. *novem* princ. *novae* edd. reliq. *lagenae* edd. *figurantur, ter* msPalat. probGebh. *fringantur pr.* ante A. *frangantur, ter* AJ. *aquae* edd. praeter princ. *apothecas Chias* cjTurneb. Lips. Popma. *ἀφοδεύσεις* cjJ. *ἀποχάς* vel *amphoras Chias* al. ap. Popm. *amphoras Chias* probM. *matellam, lucernam* J. *huius ubique* AJM. *Plautus* p.

tella esurienti posita provocat Neapolitanas piscinas. Idem Manio: *quocirca* (p. 544.) *oportet bonum civem legibus Parere et eos colere, in patellam dare* *μικρὸν Ηρέας.*

Cupas et tinas. Varro de vita P. R. lib. i: *antiquissimi in conviviis utres vini primo, postea tinas ponebant (id est, mori longi cum operculo) ad cupas, tertio amforas.*

Urnula est vas aquarium. Varro de vita P. R. lib. i: *item ex aere, ut urnulae, aquales, matulae, sic ceteras.*

Cadi, vasa, quibus vina conduntur. Lucilius lib. xviii: *milia ducentum frumenti tolles medimnum, Vini mille cadum.* Virg. Aen. lib. i: *vina, bonus quae inde cadis onerarat Acestis.* Varro de vita P. R. lib. iii: *Hortensio supra decem milia cadum heredi reliquit.*

Urnarium. Varro Tafe Minippu: *sed quae necessitas te iuvet aquam effundere domi tuae? si vasa habes pertusa, plumbum non habet? ad quam rem nobis est confluvium? ad quam rem urnarium?*

Polybrum, quod Graeci *χέρνιβα*, nos trullum vocamus. Livius: *argenteo polybro, aureo et glutro.* Fabius Pictor lib. xvi: *aquam manibus pedibusque dato, polybrum sinistra manu teneto, dextera vasum cum aqua.*

Simpuium. Varro Est modus matulae, peri methes: *non vides ipsos deos, si quando volunt gustare vinum, deripere ad hominum fana, et tamen tum ipsi illi Libero simpuio vinitari?*

Lineas, vasi genus. Afranius Fratribus: *labella, lenis.* Laberius in Cofino: *cum provincias dispoliavit, columnas monolitas, labella, lenis.*

Obba, poculi genus vel (p. 545.) ligneum vel ex sparto. Varro Est modus matulae: *dolia atque apotecas tricliniares, melicas, calenas, obbas et Cumanos calicis.* Idem Epistula ad Marullium: *utrum meridie, an vesperi libentius ad obbam accedas, locus, actus, adventus declaravit.*

Cantarus. Virg. in Bucolicis: *et gravis attrita pendebat cantharus ansa.*

Dolia, vasa grandia, quibus vinum reconditur. Varro Est modus matulae: *dolia atque apothecas tricliniares, melicas, calenas.* Idem Manio: *haec adventoribus accedunt: cellae claves, claustra, carnaria, dolia.*

Alabaster. Cicero Academicorum

(p. 544.) 313, 25. *et deos* AJM. *collere* L. *μ. κρέας* AJM. *ponebant idem mori* L m. 2. edd. *fori longi* cjPopma. *iter ex* ante A. *idem ex* M. *mutulae* L, W m. 2. *ceterae* Popma. *e terra, ut situlae* cjJ. *Lucilius* p. 495, 32. *formenti* L. *tolle* J. *tollis* M. *deinde*. . *Acestes* edd. *Varro* p. 495, 30. *Hortensius* M. *reliquid* L. *te iubet* cjScal. Lips. M. *polubrum non* cjLips. *non habent* ante M. *non habes* cjScal. Lips. M. *Polibrum* mgW. *Polubrum* AJM. *grece cerniba aquamanale* mgW. *trulleum* J. *polubro et aureo et gl.* 1526. *pol. et aureo gl.* 1536. J. Herm. Bothe. *gutto* J, Herm. Bothe. *pol. aureo eglutro* cjOdMüller. *vas cum* msDorvill. *direpere* princ. *derepere* 1532. cjLipsius, Popma, M. *simpulo* cjLips. HermolausBarb. *invitari* 1480. probBentin. *vina dari* cjLips. *Lenas* A. *Lenis* JM. *vasis* msDorvill. 1526. J. *ex parto* W. *Varro* p. 146, 9. 545, (p. 545.) 11. 22. *o. decumanos calices* cjPalmer. *calicas* L m. 2. *ad M. Tullium* cjRiccob. *ad Marullum* cjRoth. *declarabit* J. *et gravi* L. *Varro* p. 146, 9. 545, 3. 22. *haec adeo emtoribus* cjJ. *aedium emtoribus* cjPopma. *sellae* cjGes-

lib. II: *quibus etiam alabaster plenus unguenti putre esse videtur.*

Scyfus. Virgilius: *et sacer inplevit dextram scyfus.*

Batiola. Plautus Colace: *batiolam auream octo pondo habebat, accipere noluit.*

Calices. Varro Est modus matulae: *apothecas tricliniares, melicas, calenas, obbas et Cumanos calices.* Cicero Tusculanarum lib. III: *quid? huic calix mulsi inpingendus est, ut plorare se desinat?*

Cymbia. Virg. lib. V: *cymbiaque argento atque aspera signis.* Varro de vita P. R. lib. I: *item erant vasa vinaria: sini, cymbia, aquiline, patere, guti, sextarii, simpuvium.*

Crateras, vasa vini. Virg. Aen. lib. I: *crateras laeti statuunt, et vina coronant.* crateres, vasa olearia. Virg. in Bucolicis: *craterasque duo stantum* (p. 546.) *tibi pinguis olivi.* Et Aen. lib. VI: *fuso crateres olivo.*

Orcas. Varro de Re rustica lib. I: *saepe, ubi conditum vinum novum, orcae in Hispania fervore musti ruptae.*

Nassiterna, vas aquale. Varro de Re rustica lib. I: *ut ex aere aenea, urceos, nassiternam, item alia.*

Catinus. Varro de Re rustica lib. I: *promendum in frumentum, quod curculiones exsesse incipiunt: id enim cum promptum est, in sole ponere oportet atque catinos, quod eo conveniunt, ut ipsi se necent.* Idem de vita P. R. lib. I: *dicuntur enim patellae, salini, acetabula, catini, patinae.*

Calamistrum, fistula brevis, qua tibi continetur. Cicero in Oratore: *removebitur omnis insignis ornatus quasi margaritarum; nec calamistri quidem adhibebuntur.*

Carchesia, genera poculorum. Virg. Aen. lib. I: *hic duo rite mero libans carchesia Baccho.* Et Georg. lib. IIII: *mater, cape Meoni carchesia Bacchi.* Alias summa pars mali, id est foramina, quae summo mali funes recipiunt. Lucilius: *tertius hic mali superat carchesia summa.* Catullus Veronensis: *lucida qua splendet carchesia mali.*

Cyrnea, vas vinarium. Plautus in Amfitryone: *cadus erat vini, inde inplevi cyrneam.*

Mixtarium, quo miscemus. Lucilius lib. V: *urceus aut longe gemino mixtarius paulo.*

Calpar nomine antiquo dolium.

ner. *carnalia* L. *putris* Gerlach. *putere videatur* 1511. AJ. *Varro* p. 146, 9. 545, 3. 11. *inpinguendus* W, ante A. *se* om. J. *argento perfecta atque* edd. *atque* om. W. *c. culignae, paterae* cjLips. Popma. *gutti* edd. *sympuvum, i* superscr. W. *Cr. maiuus vini* L. *stutuunt* (p. 546.) W. *duos statuam* edd. *horce, h* inducto W. *Nasiterna v. aquatile* edd. praeter princ. *in frutum* W, 1483. *enim frumentum* AJ. *id frumentum* M. *oportet aquae* AJM. *patenae* W, L m. 2. edd. *paterae* Popma. *qua cirri continentur* edd. *sicula br. q. cirri concinnantur* cjSteweeh. *Carchesiae* mgW. *Virg.* p. 312, 23. *lib. v: hic* 1480. M. *lib. iii: mater* W, 1480. *Maconii* AJM. *Bacchi. Lias* W, msBasil. 1480. *Lucilius tertio: hic* msBasil. 1480. *qua splendent summi carch. m.* edd. *lucida confulgent alti carch. m.* versus est Cinnae apud Isidor. *aut longo* msBasil. ante A. *longa geminus m. ansa* 1526. J. *longus gemina*

Varro de vita P. R. lib. I: *quod, antequam nomen dolii prolatum, cum et-* (p. 547.) *iam id genus vasorum calpar diceretur, id vinum calpar appellatum.*

Trulleum, quo manus perluuntur. Varro de vita P. R. lib. I: *itaque ea sibi modo ponere ac suspendere, quae utilitas postularet: trulleum, matelliorem, pelvim, nassiternam; non quae luxuriae causa esse parata. Eius urceolum aquae manalem vocamus, quod eo aqua in trulleum effundatur. Unde manalis lapis appellatur in pontificalibus sacris, qui tunc movetur, cum pluviae exoptantur; ita apud antiquissimos manalem sacrum vocari quis non noverit? unde nomen illius.*

Armillum, urceoli genus vinarii. Varro de vita P. R. lib. I: *etiam nunc pocula quae vocant capullas ac capides, quod est poculi genus; item armillum, quod est urceoli genus vinari.*

Sinum et galeolas, vasa sinuosa. Virg. in Bucolicis: *sinum lactis et haec te liba, Priape, quotannis Expectare sat est.* Varro de vita P. R. lib. I: *ubi erat vinum in mensam positum, aut galeola aut sinu.*

Lepistae. Varro de vita P. R. lib. I: *ut fere habent aeneum aliqui venditant oleum; lepistae etiam nunc Sabinorum fanis pauperioribus plerisque aut fictiles sunt aut aenae.*

Creterra est, quam nunc situlam vocant. Nevius Lycurgo: *nam ut ludere laetantis inter se vidimus Praeter amnem, creterris sumere aquam Ex ponte.* Varro de vita P. R. lib. III: *ad Scybaritanam praedam, in qua sunt tripodes, creterrae, anancea populo nobilium tareutarum.* Cicero (p. 548.) de Deorum natura lib. II: *in mediaque sinu fulgens cretera relucis.*

m. aure vel *ansa* cjFrDusa. *mixtariis* W. *ma-* (p. 547.) *tellionem* AJM. *mnassiternam* W, L m. 2. *luxoriae* L. *essent parata* cjScal. Popma. *p. Et lib. ii: urceolum* cjScal. *aquae manale* 10 Scal. *vinari* W, L m. 2. *vocant capulas* edd. praeter princ. *Senum* duo mssScalig. probSalmas. *galeola* AJM. *Virg.* p. 211, 28. *in mensa* 20 edd. *aut senu* duo mssScal. *aut seno* Salmas. *aut sinum* 1526. J. *aut sino* mgJ, probFreund. *id fere . . alii qui vend.* Popma. *vas fere h. æn. qui vend.* cjM 1. *aut files* L. *aut æneae* ante M. *propter amn.* J, Bothe. *ex sponte* L m. 1. *ex* 30 *fonte* cjJ. *ex ponto* cjDüntzer. *Sybarit.* edd. *anaucea* 1480. AJ. *anancaea* Turneb. Scal. *anancaea pocula* cjCanter. Salmas. *anancae a populo* mgJ, probPopma et M. *torcinarum* princ. *tarentarum* 1480. *Tarenti-* (p. 548.) *narum* AJM. *toreutarum* cjRoth. *medioque* AJM. *creterrae lucis* W, L m. 2. 1480. *creterra relucet* AJM.

Cap. XVI.

INCIPIT DE GENERE VEL COLORE VESTIMENTORUM.

Cumatilis, aut marinus aut caeruleus, a Graeco tractum, quasi fluctuum similis; fluctus enim Graece cymata dicuntur. Titinius Setina: *et quem colos cumatus deceat.* Plautus in Epidico: *cumatile aut plumatile.*

Molochinum, a Graeco, color flori similis malvae. Caecilius Pausimacho: *carbasina, molochina, amperina.* Plautus in Aulularia institores molochini coloris *molocinarios* appellavit.

Inpluviatus color, quasi fumato stillicidio implutus, qui est Mutinensis, quem nunc dicimus. Plautus in Epidico: *inpluviata? ut istae faciunt vestimentis nomina.*

Caltulam et crocotulam, utrumque a generibus florum translatum, a calta et a croco. Virg. in Bucolicis: *pinguia luteola pingit vacchinia calta.* Plautus in Epidico: *illusiatam, patagiatam; caltulam, aut crocotulam.* Novius Pedio: *molicinam, crocatam, uridotam, richam, ricinium.* Naevius Lycurgo: *pallis, patagiis, crocotis, malatiis, mortalibus.* Sed castulam Varro de vita P. R. lib. i. palliolum breve voluit haberi: *castula est palliolum praecinctui, quod nudae infra papillas praecinguntur, quo mulieres nunc et eo magis utuntur, postquam subuculis desierunt.*

Caerinum, a caerae colore. Plautus in Epidico: *plumatile aut cu-* (p. 549.) *matile; cerinum, aut gelinum.*

Ferrugineum colorem ferri similem esse volunt: vere autem ferrugineus color caeruleus est. Virg. Georg. lib. iii: *et ferrugineos hyacintos.* Plautus in Milite: *palliolum habeas ferrugineum; nam is colos thalassicus est.*

Ostrinam, ad ostri colorem, qui est subrubeus. Turpilius Hetera: *inter-*

Pumatilis W. *Plumatilis* mg W, ms Bas. ante A. *col. cumatius* ante 1526. *cumatilis* 1526. JM. *Plautus* p. 540, 20. 548, 33. *amperita* L m. 1. *ampelina* 1526. JM. *institutores* L. *colores* L, princ. *molicinarios* W. *impletus* 1480. AJ. *impluiata* W. *impluviatam* M. *utrumque gen.* W, M. *Plautus* p. 539, 33. 540, 5. *indusiatam pat.* AJM. *Novius* p. 539, 20. 540, 23. *nolicinam* L. *mollicinam, crocotam, chiridotam, ricam* AJM. *ricinum* Munk. *Naevius* p. 540, 6. *manicis mort.* cj Bentin. *mortualibus* AJM. *caltulam* 1480. AJ. *est palleorum* L m. 1. *quo nudae* 1480. A. *Plautus* p. 540, 20. 548, 11. *carinum* (p. 549.) Scal. *aut melinum* AJM. *colore f. simile* L. *ferug. caerul.* (om. *color*) W, M. *ferrugineus hiacinctus* W. *palleolum* W. *ab ostri colore* M. *Turpilius* p. 539, 24. *virg. gestantem* AJ. *Var-*

ea aspexit virginem Iniectam in capite riculam indutam ostrinam. Varro Eumenidibus: *aurorat ostrinam hic indutus supparum.*

Murex, color purpureus. Virg. in Bucolicis: *ipse sed in pratis aries iam suave rubenti Murice.* Et Aen. lib. iiii: *Tyrioque ardebat murice lena.*

Luteus color proprie crocinus est. Virg. in Bucolicis: *iam croceo mutavit vellera luto.* Et Aen. lib. vii: *aurora in roseis fulgebat lutea bigis.* Varro Eumenidius: *nam ut arquatis et lutea quae non sunt, aequae ut lutea videntur, sic insanis sani et furiosi esse videntur insani.* Idem Modio: *sed Cynicis involucrum et palleum luteum non est.*

Crocuta, crocei coloris vestis. Plautus in Aulularia: *cum incendunt infectores crocotarii.*

Violacia, a violae colore. Plautus in Aulularia: *flammari, violari, cariari.*

Pullus color est quem nunc Spanum vel nativum dicimus. Varro de vita P. R. lib. iii: *ut dum supra terram essent, ricinis lugerent, funere ipso ut pullis pallis amictae.*

Anthracinus, niger, a (p. 330.) Graeco: anthraces enim Graece, carbones Latine appellantur et est lugentium vestis. Varro de vita P. R. lib. iii: *propinquae adulescentulae etiam anthracinis proxumo amiculo nigello, capillo dimisso sequerentur luctum.*

ro p. 340, 14. *aurora tonstrinam* W, L m. 2. *aurorat ostrinum* msIacSusii. *aurorae ostrinum* Scal. Popma. *aurorai ostrinum hicce* cj Wakefield. *aurora ut, ostrinum* cjHeins. *et Aen.* p. 240, 20. 341, 7. *lene* L. *Varro* p. 35, 16. *non sunt, et quae sunt, lutea* Cuiac. M. *pallium* edd. *Crocota* edd. *incedunt* AJM. *Violatia* L m. 2. *Plautus* p. 341, 32. *violorii* L. *flammearii, violarii, coriarii* 1526. J. *cerinarii* cjJ. *Pullus fuscus, ut Virg. infuscet vellera pullis* mgW. *Hispanum* AJ. *esset* Scal. Pop. *riciniis* Turneb. Scal. *ipso pullis* 1480. Turn. Scal. Popma. *palliis* Scal. *proximae* cjJ, M. *demisso* AJ, Freund. (p. 330.)

CAP. XVII.

INCIPIT DE GENERE CIBORUM VEL POMORUM.

SPARAGOS. Varro Virgula divina: *oleum in lucubrationem servavimus, quam in sparagos totum legitum evertamus.*

BLITUM, olus leve. Varro Eumenidibus: *Empedocles natos homines ex terra ait, ut blitum.*

LAPADIUM. Varro Modio: *hanc eandem voluptatem tacitulus taxim consequi lapatio et tisana possum.*

MENAE. M. Tullius de Finibus bonorum et malorum lib. II: *qui enim voluntates ipsas contempnunt, eis licet dicere, se accipienserem menae non anteponere.*

ACCIPIENSER, piscis genus. Cicero Tusculanarum lib. III: *et si quem tuorum adfectum merore videris, huic accipienserem potius, quam aliquem Socraticum libellum dabis?*

NASTURCIUM. Cicero Tusculanarum lib. V: *quos negat ad panem adhibere quidquam praeter nasturcium.*

MARISCAE. Varro de Re rustica lib. I: *ut nuces Graece ac marisce fici.*

OCINUM, quod ocimum dicimus. Varro de Re rustica lib. I: *primum ocinum, farracinam, viciam, novissime frenum vocari. Ocinum dictum* (p. 551.) *a Graeco verbo ocaeos, quod vae citos, similiter quod ocimum in cortho.*

LOPADES, genus concae marinae. Plautus Paracito medico: *addite lopadas, ecinos, ostreas.*

MURRUNA, potio confecta. Varro Antropopuli: *non modo vinum dare, sed etiam, ut Plautus ait, murmurena, passum, defritum.* Varro de vita P. R. lib. I: *tu autem murmurina; loram dicebant in vindemia, cum expressis-*

10 *Incip. de g. ciborum pomorum et olerum vel herbarum* msBasil. *de g. cib. et potuum* edd. *Asparagos* (bis) cjJ et Freund. *serviamus* W, M. *servamus* 1480. *quem in* princ. *quod in* 1480. AJ. *legitum pro lecto* mgW. *legitime vertamus* edd. *lecythum evertamus* cjRoth. *olus lene* L, princ. AJ. *Lapidium* L. *Lapatium* mg W. *Lapathium* edd. *tacitus* msIacSusii, ante 20 A. *ptisana* edd. *voluptates* edd. *acipenserem* JM. (sic ubique) *lib. i. et* W, ante M; etiam L m. 2. *aliquam* W. *Nasturtium* W m. 2, ante M. *praeter nasciturcium* L. *graecae et* 30 *mariscae* edd. *primum ocium* W. *farracinam* om. W, 1480. M. *farraginem* 1526. J. *nov. foenum secari .. verbo* ὠκέως M. *quod* (p. 551.) *valet cito* cjBentin. M. *quod ocinum* W, edd. *in chorto* 1480. A. *in horto* 1526. JM. *in corcho* mgJ. *in corchoro* cjJ. *Parasito* edd. *lopades* W, edd. etiam L m. 2. *Murrhina* AJM. (ter). *Anthropopoli* JM. *murrhinam, passum* Popma. *tum autem* JM. *p. sitim tollit* cj 10 Lips. Popma. *Lora vinacia aqua diluta* mg

sent acinis mustum et folliculos in dolium coniecissent.

Portulaca. Varro Disciplinae lib. viii: *manducata portulaca cito tollit.*

Lora, confectae potionis genus, grandevis aptum. Varro de vita P. R. lib. i: *antiquae mulieres maiores natu bibebant loram aut samiam, aut defritum aut passum, quam murmurinam quidam Plautum appellare putat.*

Sapa, quod nunc mellacium dicimus, mustum ad mediam partem decoctum. Varro de vita P. R. lib. i: *sapam appellabant, quod de musto ad mediam partem decoxerant: defretum, si ex duabus partibus ad tertiam redegerant defervefaciendo.*

Passum. Varro de vita P. R. lib. i: *passum nominabant, si in vindemiam uvam diutius coctam legerent, eamque passi essent in sole aduri.*

Moriolam. Varro de vita P. R. lib. i: *vino addito lora passi vocare coeperunt: muriolam nominabant, quod ex uvis expressum erat passum, et ad folliculos reiquos et vinacia ea dicebant sapam.* (p. 552.)

Turundam, ut librum, sacrum quoddam et farre genus paneficii. Varro Cato, vel de liberis educandis: *ali adferunt librum ac turundam.*

W. *potiones* L. *antiquitus* cjStewech. *aut sapam* AJM. *defretum* L. *deritum* mgW. *defrutum* edd. *quidem* L, ante A; etiam W m. 2. 20 *Plautus* L, ante A. *putant* AJ. *defritum* ms Basil. *defrutum* edd. *Verro* W. *vindemia* edd. *adimi* msPal. probGebhard. *Murielam* princ. 30 *lora, passum v.* cjBentin. *loram* J. *loram, passum potare* Popma. *Loriolam nom. cum* Popma. *reliquos* cjBentin. et J, Popma. *vinacea* AJ. *v. adiiciebant* cjJ. *v. adiiciebant aquam* Popma. *eam dicebant* princ. *ut libum* edd. *qu. et ex farre* ante J. *qu. ex* (p. 552.) *farre* M. *alii aff. libum* edd.

Cap. XVIII.

INCIPIT DE GENERE ARMORUM.

Catapulta, iaculum celer vel sagitta. Plautus in Curculione: *atque ita te nervo torquebo, ut catapultae solent.* Titinnius in Setina: *quem procul aspexit inmitter voluit revortit, quoniam catapulta volat.* Plautus in Capti-

10 *celer ut sagitta* cjJDusa. *quom procul* cj Palmer. Schoppe, probM 1. Neuk. *quem cum pr.* Bothe. *immittere* J. *immittier* Bothe. *illum mittere* Neuk. *imbitere, volat* cjPalm. Schoppe, probM 1. *qui catap.* 1476. *quam cat.* cj Palm. Schoppe, probM 1. *celerius quam cat.*

vis: *nam meus est balista pugnus, cubitus catapulta est mihi.* Novius Paccuo: *ut soleorescit, cerea castra crebro catapulta inpulit.* Lucilius Satyrarum lib. v: *custodem classis catapulta stila sarisas.* Sisenna Hist. lib. III: *praeterea catapultas sedecim, quattuor ballistas, viginti plautra scoriis ac minoribus sagittis honusta.* Varro de vita P. R. lib. III: *nam postea G. Lutatio consuli ad Egatis insulas, cum ipsa catapulta ictus esset.*

Veles, levis armatura. Titinnius Barbato: *ita Spurius animatur: in proelium veles, eques recipit se, neque ferit quemquam hostem.* Sallustius in Iugurthae bello: *cumque his permixti velitis.* Varro Ἀμουμενεισε, περὶ μαστι-ρίας: *quem secuntur cum rutundis velitis leves parans.*

Rorari appellabantur milites, qui antequam congressi essent, acies primo non multis iaculis inibant proelium; tractum, quod ante maximas pluvias (p. 553.) caelum rorare incipiat. Lucilius Satyrarum lib. VII: *quinque hastae, aureolo cinctu rorarius velis.* Idem lib. X: *pone paludatus stabat rorarius velox.* Varro de vita P. R. lib. III: *rorari appellati, quod imbribus fere primum rorare incipit.*

Antesignanorum proprietas aperta est. Varro Ἀμουμεμεις, περὶ μαστι-ρίας: *quem secuntur cum rutundis velitis leves parmis, Antesignani quadratis multis insignibus tecti.*

Funditores sunt, qui fundis magnis dimicant. Sallustius in Iugurthae bello: *ipse cum expeditis cohortibus, dehinc funditorum et sagittariorum delecta manu apud primos erat.* Sisenna Hist. lib. III: *ac post armatos funditores et sagittarios ponit.*

Glandis est plumbum in modum informatum. Sallustius in Iugurthae bello: *pars eminus glande aut lapidibus pugnare.* Virg. lib. VII: *pars maxima glandes Liventis plumbi spargit.*

Scorpio est genus taeli. Sallustius Hist. lib. III: *quarum una epistula forte cum servo nancti praedatores Valeriani scorpionem in castra misere.* Sisenna

cjJ. *quom iam cat. avolat* Neuk. *quasi cum cat. evolat* Bothe. *Captivivis* W. *ballista* L m. 1. *Naevius* L, edd. *Paccetio* msBasil. 1480. *Pacio* mgJ. *Pacilio* vel *Bacilio* vel *Racemo* cjBothe. *sole horrescit* 1480. AJ. *sole liquescit* Bothe. *sol coruscat* cjJ, probGerlach. *sole crescit* M. *cera* 1480. AJ, Bothe. *sera* Stephan. *aerea* cjJ. *cebro* L. *catapultam pulit* W m. 1. *istila* W, princ. M. *instila* 1480. AJ. *hastile* cjJ. *catapultas, tela* cjRoth. *sarissas* edd. *vig. plauta* L m. 1. *plaustra* AJM. *scorris* L. *coriis* AJM. *corytis* cjLips. *coricis* cjScal. probHaverc. *scorpiis* cjRoth. *sag. hostiusta* W m. 1. *postea a C.* cjPopma. *apud Aegatis* M. *ipse* edd. *catapulsa* W. *ictus abesset* cjPopma. *ita Sp.* haec Attii vel Pacuvii esse cjHerm. *animat iram in* Herm. *animatus* Bothe 2. *equis recepit* AJ. *nec* 1480. AJ, Herm. *hostium* Herm. *Salustius* L. *Varro* p. 555, 9. ἄμμον μετρεῖς J. ἀλλ᾽ οὔ μοι ἔνευσε Turneb. ἀμοῦ μενεῖς ἢ π. cjRoth. *rotundis velites* edd. *parcans, e* super *e* scr. W. *parens, a* super *e* scr. L. *parcatis* princ. *parmis* edd. reliq. *eggressi* 1480. *eggressae* 1483. *congressae* JM. *pluvia* W. *veles* mgJ. *velox* ante M. *paludatum* cj (p. 353.) FrDusa. *Varro* p. 552, 29. αμου μενει ε περι L m. 2. *fundis magis* L. *Plumbum in formam glandis* mgW. *Scorpio arcobalista* mgW. *unam epistolam* cjJ. *scorpione* JM. *longius scorpius* W m. 1 *l. scorpio* 1480. *catapul-*

Hist. lib. III: *longius scorpios catapulta concitos.*

TRAGULA est hasta. Sallustius Hist. lib. III: *avidissimis atque promptis ducibus, ut Metellus ictu tragulae sauciaretur.* Varro Meleagris: *aut ille, cervum qui volabile currens Sparo secutus tragulave traicit.*

PUGIO est gladius brevis. Sallustius Hist. lib. III: *at Oppius postquam orans* (p. 554.) *nihil proficiebat, timide veste tectum pugionem expedire conatus a Cotta Vulscioque inpeditur.*

ACLYDES, iacula brevia. Virg. lib. VII: *teretes sunt aclydes illis Tela, set haec lento mos est aptare flagello.*

ANCILE, scutum grande; unde etiam nunc arma et ancile appellatur. Virg. lib. VII: *levaque ancile gerebat.* Sparos.

LANCEAE tela sunt non bellica. Sallustius in Catilinae bello: *sed ex omni copia circiter pars quarta erat militaribus armis instructa; ceteri, ut queque casus armaverat, sparos aut lanceas, alii praeacutas sudes portabant.*

FALERAE sunt bello ornamenta. Sallustius in Iugurthae bello: *ac, si res tuiet, hastas, vexillum, faleras, alia militaria dona.* Virg. lib. VIIII: *Euryalus faleras Ramnetis et aurea bullis Cingula.*

PARMA est scutum breve. Sallustius Hist. lib. IIII: *hi locorum perignari et soliti nectere ex viminibus vasa agrestia, ibi tum, quod inopia scutorum fueread ea arte se quisque in formam parme equestri armabat.* Virg. lib. VIIII: *ense levi nudo parmaque inglorius alba.*

FERENTARI, levis armatura, quicquid opus esset auxilio ferrent excursu levi, armis gravibus non inpediti. Kato ad rem militarem: *inde partem equitatus atque ferentarios praedatos misit.* Sallustius in Catilinae bello: *postquam eo ventum est, unde a ferentariis praelia conmitti possent.*

VERUTUM est telum breve et angustum. Sallustius Hist. lib. III: *saxaque ingentia turbaesaxae iuncti per pronum incitabantur, axibusque mi-* (p. 555.) *nebant in modum erici militaris verruta binum pedum.* Varro Onos lyras: *a cerbos, qui tibi mali nihil fecerunt, verrutus: ab artem praeclaram!*

tas edd. *concitat* ante M. *Tragula hasta de carrobalista iacta a tractu dicta* mgW. *Sallustius* p. 398, 7. *hictu* W. *Varro* p. 333, 20. *vo-* (p. 554.) *latilem* mgJ. *Vulcioque* L m. 1. *Aclides iaculum rotundum quod flagello amenta* mgW. *vii: levaque* p. 516, 26. *appellantur* ante J. *Sparos* delendum cjM. *ut quosque* ante M. *ut quemque* M. *belli* edd. *bellica* mgW. *at si* princ. M. *res postulant* princ. *res postulet* M. *pergnari* cjDusa. M. *ea arce* princ. *eam arcem* 1480. A. *eas artes* cjDusa. *fuerat, ad eam artem* fragmSall. *fuerat, ea arte* M. *ab ea arte* cj Ursin. *parmae equestris* edd. *lib. viii* L, AJ. *ense levis* M. *quod quicquid* AJ. *qui quod opus* cjM. *essent* M. *Cato de re militari* edd. *praedatum* 1480. AJ, probM. *praelio committim* W. *praelium c. posset* ante A, mgJ, M. *Verrutum est taelum* L. *Verrutum missile angulatum et in extimo tenuatum, a veru dictum* mgW. *et acutum* AJ. *ing. evicti trabe per* princ. *ing. evincti trabe* 1480. *revincta trabe* cjDionys Voss. *ing. et axe iunctae trabes* AJ. *et axe vinctae trabes* fragmSall. *et orbes axe vincti* cjTurneb. M. *eminebant* AJM. *erigi* L. *ehirci* (p. 555.) W. *veruti* ante A. *ericii* AJM. *acerbus* AJ. *ac cervos* vel *aut cervos* cjGulielm. ex p. 333, 31. *ac cervos* M. *ac cervus* vel *acer sus* cjPopma. *fecit* ante M. *verutis* mgJ, Guli. M. *veritus ob*

Cetra, scutum breve. Virg. lib. vii: *levas cetra tegit.*

Peltae, scuta Amazonica. Virg. lib. i: *ducit Amazonidum lunatis agmina peltis.*

Cesa, telum Galliarum tenerum. Virg. lib. viii: *alpina coruscat Caesa manu.* Varro de vita P. R. lib. iii: *qui gladiis cincti, sine scuto, cum binis gesis essent.*

Falarica, telum maximum. Virg. lib. viiii: *sed magnum stridens contorta falarica venit, Fulminis acta modo.* Ennius: *quae valide veniunt falarica missa.* Et dictum hoc genus teli a falis, id est, turribus ligneis.

Sparum, telum agreste. Virg. lib. xi: *agrestisque manus armat sparus.* Varro Meleagris: *aut ille, cervum qui volubile currens Sparo secutus est tragulave traicit.* Sisenna Historiarum lib. iii: *sparis ac lanceis eminus peterent hostis.*

Ballistae, saxa maiora et gravia quibus iaciuntur. Lucilius lib. xxviii: *quid fit ballistas iactans centenarias?* Sisenna Hist. lib. iiii: *ballistas quattuor talentarias.*

Venabulum, venantium telum latissimum a ceteris acies longitudines. Virg. lib. viiii: *supra venabula fertur.* Varro Onos lyras: *nempe suis silvaticos in montibus sectaris venabula, aut cervos.*

Conti, hastae longiores et robustae. Virg. lib. viiii: *ac duris de-* (p. 556.) *trudere contis.*

Manipuli sunt manus militum vel collecti viri. Sisenna Historiarum lib. iii: *conmutus tamen et tempora singula constituit et, sicut steterat, manipulos obverti iussit.* Idem lib. iiii.

Matere ta gravia bellica. Sisenna Hist. lib. iii: *Gallia materibus sani lanceis configunt.* Idem lib. iiii: *ali materibus aut lanceis, tamen medium perturbant agmen.*

Malleoli, manipuli spartei, pice contacti, qui incensi aut in muros aut in testudines iaciuntur. Sisenna Hist. lib. iiii: *de quibus partim malleolos, partim fasces sarmentorum incensos supra vallium frequentes.*

Catafractae. Sisenna Hist. lib. iiii:

cjPopma. *ad arcem* ante A. *ob artem* AJ. *oh artem* cjGuli. M. *ah artem* cjRoth. *Gesa* edd. (bis) *lib. viiii* L, AJ. *binis caesis* W; etiam in L e superscr. *Fluminis* W, princ. *valido venit contorta f. missu* mgJ, Colum. Merula. *Sparus dicitur fustis nodosus* mgW. *Virg.* p. 224, 2. *lib. x* W, ante A. *Varro* p. 555, 29. *volatilem* mgJ. *est* om. JM. *gratulave* W. *gratuleve* 1480. *traiecit* mgJ. *sparis ad l.* W. *Balistae* W. (semper sic.) *iactas* 1480. AJ. *quid sic b. iactas* Turneb. Dusa. *venatium t.* W. *lat. ac teres* cjCanter. *aciei longissimae* ante M. *sues* 1526. JM. *secaris* W. *venabulo* 1526. JM. (p. 556.) *convictus tamen* ante M. *communitus* msBasil. *connixus t. ex tempore* cjLips. prob M. *temporae* L m. 1. *tempori* cjGulielm. *signa const.* cjLips. Gulielm. *steterant* cjGulielm. *lib. iiii: mater et gravia* (ante *g* superscr. *a*) continuat W. Item edd. ante M. in quibus est *materiata, maturata, matereta gr.* post *bellica* additum *manipulorum* in 1480. AJ. et *Lancea* tamquam novum lemma interpositum in iisdem et princ. Lacunam post *lib. iiii.* reliquerunt L, M. *Materae tela gravia b.* M. *m. Hispani lanceis* cjNicolLcensis. *m. Spani* cjM, prob Pontan. Wesseling. *m. Suavi* cjVlitius. *m. Suevi* 1526. J. *Galli m. aut lanceis* cjRoth. *alii* edd. *matoribus* W m. 1. *sparte* L. *contracti*

custodiae in muro statuuntur catafractarum. Sallustius Hist. lib. IIII: *qui praegrediebantur equites catafracti, ferrea omni specie.*

Falces et arpagae, armorum genera murorum obpugnationi apta. Sisenna Hist. lib. IIII: *falces iniectas conminuunt; pluteos, propius conlocatis arpagiis, deiciunt.*

Ansatae, iaculamenta cum ansis. Ennius lib. V: *ansatas mittunt de turribus.*

Corici, leve missile in modum sagittarum. Virgilius: *coricique leves humeris et letifer arcus.*

1480. *contecti* edd. reliq. *vallum* AJM. *pallium* ante A. *Catafractae vestimentum militis aut ferri lammina aut cornu composita ne ictu penetretur* mgW. *Cataphracti . . cataphractorum* JM. *praetergrediebantur* msBasil. 1480. prob Bentin. *obp. acta* W. *puteos* ante M. 20 *harpagis* AJM. *turribus*: addendum *hastas* cjColumna. *Corisci* (bis) AJ. *Coryti* vel *Goryti* apud Virg. *letifex* L.

Cap. XVIIII.

INCIPIT DE PROPINQUITATE.

Caesares dicti, qui caesa matre nascuntur.

Agrippae, qui cum labore matris (p. 557.) eduntur, (hoc est, per pedes contra naturam, non per caput) quasi ab aegro partu.

Vopiscus, qui ex duobus conceptis, uno abortu excluso, ad partum legitimum deducitur.

Glos appellatur mariti soror, atque idem fratris uxor.

Levir dicitur frater mariti, quasi lebus vir.

Fatriae appellantur fratrum inter se uxores.

Amitini, fratrum maris et feminae filii.

Patruelis, marium fratrum filii.

Consororini, ex duabus editi sororibus.

De quibus exempla multa sunt in antiquis auctoribus et maxime in Afranio et iuris vetustissimis scriptoribus.

30 *Taesares* W. *atque eadem* AJ. *atque item* (p. 557.) cjRoth. *quasi laevus* M. *Fratriae* edd. *Patrueles* L m. 2. edd. *Consobrini* edd. In 10 fine EXPLICIT additum in L.

FABII PLANCIADIS FULGENTII

EXPOSITIO SERMONUM ANTIQUORUM

CUM TESTIMONIIS

AD

CHALCIDIUM PRESBYTERUM.

SIGLORUM EXPLICATIO.

B 1: collatio Bongarsii ad marg. editionis a. 1535 (in bibl. Bernensi.)
B 2: collatio Bongarsii ad marg. editionis Venetae sine anno (in bibl. Bernensi.)
bas: codex Basiliensis.
G 1: codex Gudianus 333.
G 2: codex Gudianus 25.
leid. (t. Munck.): codex Leidensis teste Munckero in editione Mythographorum, Amstel. 1681.
leid. (t. Stav.): idem teste Stavereno in editione Mythographorum, Lugd. Bat. 1742.
E. / Exc. / voss. } sigla Stavereni.
vulc: collatio Vulcanii in editione Isidori, Basil. 1577.

---

princ: editio princeps, Mediol. 1498.
1532: — Basil. cum Perotto.
1535: — Basil. cum Hygino.
1549: — Basil. cum Hygino.
J: — Junii cum Nonio, Antw. 1565.
M: — Merceri cum Nonio, Paris. (Sedani) 1614.
Labbe Bibl. nova MSS. I p. 668.

FABII PLANCIADIS FULGENTII EXPOSITIO SERMONUM ANTIQUORUM CUM TESTIMONIIS AD CHALCIDIUM PRESBYTERUM.

(p. 558.) Ne de tuorum praeceptorum, domine, serie nostra quicquam curtasse inobedientia putaretur, libellum etiam, quem de abstrusis sermonibus parari iussisti, in quantum memoriae entheca subrogare potuit, absolutum retribui, non tam phaleratis sermonum studentes spumis, quam rerum manifestationibus dantes operam lucidandis.

(p. 558.) *Fabii Planciadis Fulgentii:* haec tria nomina exhibent codd. Vulc. Labb. G 2. bas. Abbatiae S. Petri de Selincurte in dioecesi Ambianensi, Harleianus, Vauclerquii, nisi quod *Fabi* est in G 2, *Plantiadis* in Vulc. bas. Abbatiae S. Petri, *Placiadis* in G 2, Labb. *Planciadi* in Vauclerquii. — Quartum nomen *Virgilii* addunt Vulc. G 2. Vauclerquii.

Expositio sermonum antiquorum habent Vulc. G 2. Harleianus. *Incipiunt Expositiones sermonum antiquorum* Labb. bas. Abbatiae S. Petri. *Sermonum antiquorum expositio* Vauclerquii.

Cum testimoniis Vulc. Labb. G 2. bas. Abbatiae S. Petri, Vauclerquii.

Hi sunt indices librorum, qui nobis prae ceteris sequendi videbantur. At longe aliter G 1: *Incipiunt glosse Fulgentii Pl' ad Calcidium prespiterum.* B 1: *Glosae Fulgentii epi ad Calchidium presbyterum.* Similiter Petavianus unus in bibl. Vaticana.

Ex utroque genere mixti sunt indices hi. Vindobonensis 188: *Incipit expositio sermonum antiquorum Fulgentii Epi ad Calcidium grammaticum.* Leidensis 155: *Incipit expositio sermonum antiquorum a Fulgentio episcopo composita ad grammaticum Calcidium.* Vossianus 96: *Expositio sermonum antiquorum Fulgentii episcopi ad Calcidium grammaticum. Dein: Glosae Fulgentii episcopi ad Calchidium presbiterum.* Mediceus: *Flavii* (sic etiam E. et Tortellius) *Planciadis Fulgentii V. C. expositio antiquorum sermonum ad Graticium Calciadium.* Editio princeps: *Fabii Fulgentii Placiadis vocum antiquarum* [*interpretatio* additum 1535.] *cum testimonio ad Calcidium grammaticum.* Editio 1532: *De obscuris veterum verborum significationibus incerti authoris fragmentum ad Calcidium grammaticum.* Editio J: *Fulgentii libellus de prisco sermone, ad Chalcidium grammaticum Timaei Platonis ecphrasten.* (qui titulus e Conradi Gesneri Bibliotheca petitus est.) Editio M: *Fabii Planciadis Fulgentii V. C. expositio sermonum antiquorum ad Chalcidium grammaticum cum testimoniis.*

Ne de tuorum. hanc praefatiunculam om. ms Vindobonensis 804. edit 1532. J. *tuarum praeceptionum* Labbe. *domine praeceptorum* G 1. B 1. prob Gerlach. *serie* om. G 1. B 1. M. *serie domine* Labbe, Muncker. *nostra* om. vulc. Labb. G 2. bas. M. *nostram* G 1. *curasse* E. *certasse* G 2. *evitasse* princ. *fortasse inobedientiam putaret* G 1. voss. *putaret* E. *etiam* om. M. Labbe.

Quid sit sandapila. Sandapilam antiqui dici voluerunt feretrum mortuorum, id est loculum, non in quo nobilium corpora, sed in quo plebeiorum atque damnatorum cadavera portabantur, sicut Stesimbrotus Stasius de morte Policratis regis Samiorum descripsit, dicens: *posteaquam de cruce depositus, sandapila etiam deportatus est.*

Quid sit vispillo. Vispillones di- (p.559.) cti sunt baiuli; quamvis Antidamas Heracleopolites vispillones dixerit cadaverum nudatores; sicut in historia Alexandri Macedonis scripsit, dicens: *plus quam trecentos cadaverum vispillones reperiens crucibus fixit.* Tamen Mnaseas scripsit in Europae libro, Apollinem, postquam ab Iove victus atque interfectus est, a vispillonibus ad sepulturam delatum esse.

Quid sit pollinctor. Pollinctores dicti sunt, qui funera morientium accurant. Unde et Plautus in Menechmis comoedia ait: *sicut pollinctor dixit, qui eum pollinxerat.* Pollinctores dicti sunt quasi pollutorum unctores, id est cadaverum curatores; unde et Apuleius in Hermagora ait: *pollincto eius funere domuitionem paramus.*

Quid sint manales lapides. Labeo, qui Disciplinas Etruscas Tagetis et Bacidis quindecim voluminibus explanavit, ita ait: *fibrae iecoris sanda-*

quem om. vulc. *etiam ob quem obstrusis* voss. *obstructis* vel *obstrictis* G 1. *parare* bas. princ. Labbe. *imperari* B 2. *comperari* E. *mem. enth. sub. pot.* om. G 1. *memoria* voss. *antea* bas. *tribui* G 2. bas. vulc. M. *tribuimus* Labbe. *tam* om. leid. (teste Munck.) princ. *studentes somniis* princ. *qua rerum* E. *lucidantis* voss. *lucidandis* G 1. leid. (t. Munck.) (B 1. 2.) princ. *dilucidandis* G 2. vulc. bas. M. Labbe.

Quid sit sandapila. Huius modi formulas singulis lemmatis praepositas exhibent G 2. B 2. bas. leid. Abbatiae S. Petri de Selincurte; haud dubie etiam vulc. Eae formulae desiderantur in G 1. edit 1532. 1549. Sola nomina *Sandapila. Vespillones* et cet. praeponuntur in B 1. princ. 1535. Nomina modo praeponunt, modo omittunt JM.

dici voluerunt antiqui G 1. *mortuorum* om. B 1. voss. *idem loculum* E. *in quo* om. G 1. B 1. voss. *tesimbrotus* bas. *Stacius* G 2. *Thasius* 1549. JM. *more Policrati r. seniorum* bas. *Sam. reg. scripsit* JM. *depositis* voss. *positus* G 1. 1532. *Vespillones* G 1. semel; princ. J. (p. 559.) semper. *baiules* leid. bas. *baiulatores* princ. *Antidamus* G 2. editt. *Antidanius eraelcoponites* bas. *nudatores cadaverum* G 2. bas. 1532. *scripsit* om. voss. *dicens* om. JM. *trecentum* B 1. voss. *vesp. rex Perses crucibus* princ. *affixit* G 2. princ. JM. *Mnascas* J. *neseas* G 2. *in europe* G 1. 2. bas. *in eurupe* B 1. *Manaseas scribit in ethrope* 1532. *in cecrope* princ. J. *iii Europae libro* M, prob Osann. *Aesculapium postquam* cjM. *postquam ab Iove* G 1. JM. *ictus* G 1. M. *vinctus* princ. J. *a sepultura* bas. *delatus* B 2. leid. (teste Stavereno) *elatum* 1535. JM. *elatus* princ. *est* bas. princ. *Quid sit . . . eum pollinxerat* om. G 1. B 1. *Polinctores* G 2. bas. semper. *morientia* leid. Exc. ante J. *curant* B 2. *Menecmi* leid. (t. Munck.) mssM. *ut poll.* princ. *in Poenulo: quia mihi pollinctor* JM. *dixerat* J. *quem cum pollinxerant* B 2. *pollutor iunctores* bas. *pollinctum eius* 1532. *pollinctor eius f.* B 2. leid. (t. Stav.) Exc. J. *pollinctores f.* G 2. vulc. M. *pollinctore sub f. dormitionem* bas. *domi unctionem* G 2. *domum unctionem* leid. (t. Stav.) Exc. *dum unctionem* B 2. *funeri dum unctionem parat* J. *Labio* B 2. *Tegetis* G 1. B 1. *Stagetis* vulc. bas. *Bacidis* cjJ. Turneb. Scal. M. improb O Müller. *Bagidis* G 1. *Bacchidis* B 1. voss. *Bacitidis* E. *Baciditis* 1532. *Bacittidis* vulc. leid. (t. Munck.) bas. *Battitidis* B 2. *Bachetidis* G 2. *Bacchetidis*

racei coloris dum fuerint, manales tunc verrere opus est petras, id est, quas solebant antiqui in modum cylindrorum per limites trahere pro pluviae commutanda inopia.

Quid sint nefrendi sues. Diofantus Lacedaemonius, qui de Sacris deorum scripsit, ait apud Athenas Marti solere sacrificari sacrum, quod ecaton pefoneuma appellatur: si quis enim centum hostes interfecisset, Marti de homine sacrificabat apud insulam blemnon: quod sacrificatum est a duobus Cretensibus et uno Locro, id est Tumine Cortyniensi, Proculo Locro, sicut Solicrates scribit. Sed postquam hoc Atheniensibus displicuit, coeperunt offerre porcum castratum, quem nefrendum vocabant, id est quasi sine renibus. Et apud Romanos Varro scripsit Sitium Dentatum centies et (p. 560.) vicies pugnasse singulari certamine; cicatrices habere econtra quadraginta quinque, post tergum nullam; coronas accepisse XXVI, armillas CXL. et istum primum sacrum fecisse Marti.

Quid sint ambignae oves. Bebius Macer, qui Festalia sacrorum scripsit, ait Iunoni eas, quae geminos parerent, oves sacrificari cum duobus agnis altrinsecus religatis, quas oves ambignas vocari, quasi ex utraque parte agnos habentes.

Quid sint suggrundaria. Priori

princ. J. *explanavit* om. G 1. *explicavit, ita scribit* J. *fibrei* bas. *tibiae* voss. *iocinoris* JM. *iacuris sandacci* B 2. *sandarici* bas. *d. fuerim* leid. (t. Munck.) *d. fuunt* Exc. *d. fuant* princ. J. *tum* om. G 1. *verrere* G 1. B 1. 2. Scal. Turn. probM. *verere* G 2. *vere* bas. *vereri* princ. *vertere* Exc. 1532. JM. *comitenda* B 2. *commutanda*, superscr. *in* bas. *immutanda* vulc. M. *neferendi* B 2. bas. *nefrendines vel nefrendes* princ. *nefrendes* JM. Totum lemma in G 1. desideratur, praeter verba: *neferendi sues castrati quasi sine renibus.* – *Diofontus* B 2. 1532. *Diofuntus* bas. *Diofuctus* G 2. *Marti* om. B 1. voss. *apud Messenios Iovi solere* J. *sacrificare* leid. (t. Stav.) Exc. *decaton pfonchuma* leid. (t. Munck.) *ipefonchumá* B 2. *perfoneuma* B 1. *ecatombe feneeuma* G 2. ἑκατὸν πεφονευμένα vulc. ἑκατόμβε φονεῦμα 1532. mssJ. εκατον πεφομενα princ. ἑκατὸν πεφόμενα 1535. ἑκατὸν φόνια J. ἑκατομφονία cjLeopard. M. *blemmon* bas. *blennon* B 2. leid. (t. Munck.) 1532. *Lemnon* princ. *quod sacrificium institutum est* 1532. int. *Iovi homine s. apud Ithomen, quod* J. *Cretensibus* om. leid. (t. Munck.) *Cr. in uno* G 2. *Cr. est uno* princ. *Cr. uno* 1535. *Locro .. Proculo* om. 1532. *locro*, *r* inducto G 2. *tumine* bas. *tmmne* G 2. *timne* vulc. leid. (t. Munck.) *tiñe* B 2. *cortinensi* G 2. *a duobus: Aristomene Gortynensi et Theoclo Elaeo* JM. *Soliciaces* G 2. *Policrates* B 2. *Sosicrates* princ. JM. *posteaquam* G 2. ante J. *hoc* om. Exc. *hec* G 2. *efferri* 1532. *efferre* edd. reliq. *neferendum* B 2. vulc. *nefferendum* voss. *ferendum* leid. (t. Stav.) Exc. *nefrendem* G 2. ante M. *sine* νεφροῖς *id est renibus* J. *Et* om. B 2. *At apud* J. *Scitium* G 2. princ. *Scicium* voss. (p. 560.) *Sicinium* 1532. J. *centies vicies* B 2. *habuisse* princ. JM. *contra* voss. Exc. princ. *etiam* G 2. *adversas* J. *econtra* B 2. vulc. leid. (t. Munck.) bas. 1532. M. *nullas, c. accep. xxx. tres* voss. *arm.* CLX G 2. probMuncker. *sacrum* om. M. *ambiguae* bas. 1535. *ambegnae* JM. *Beuis mater* bas. *fastalia* leid. (t. Stav.) *fastalia dierum* princ. *fastos dies* J. *Iunoni* om. G 1. voss. *asque* B 2. *geminas* G 1. B 1. mssStaver. princ. J. *oves Iunoni sacrif.* G 2. *sacrificare* edd. *duabus* B 1. voss. *alligatis* princ. J. *ambiguas* G 2. bas. 1535. *Suggrundiaria* 1532. *Subgrundaria* B 1. *suggrandaria* leid. (t. Stav.) *suggurdaria* Exc. *Priore* G 1. 1532. *sepulturas* Exc. *infantum qui needum busta dici* (mediis om.) G 1. *qui ventrem* XL. 1532. *qui nec* 1549. *quae nec*

tempore suggrundaria antiqui dicebant sepulchra infantium, qui necdum XL. dies implessent, quia nec busta dici poterant, (quia ossa, quae comburerentur, non erant) nec tanta immanitas cadaveris, qua locus tumesceret. Unde et Rutilius Geminus in Astyanactis tragoedia ait: *melius suggrundarium miser quaesieris, quam sepulchrum.*

Quid sit silicernius. Silicernios dici voluerunt senes iam incurvos, quasi iam sepulchrorum suorum silices cernentes. Unde et Cincius Alimetus in Historia de Gorgia Leontino scribit, dicens: *qui dum iam silicernius finem sui temporis expectaret, etsi mori non potuit, tamen infirmitatibus exsultavit.*

Quid sint arvales fratres. Acca Laurentina Romuli nutrix consueverat pro agris semel in anno sacrificare cum XII. filiis suis sacrificium praecedentibus: unde cum unus esset mortuus, propter nutricis gratiam Romulus in vicem defuncti se succedere pollicetur; unde et ritus processit cum XII. iam deinceps sacrificari, et arvales dici fratres, sicut Rutilius Geminus in libris Pontificalibus memorat.

Quid sint iniuges boves. Manilius Crestus in libro, quem de Deorum hymnis scripsit, ait Mi (p. 561.) nervae iniuges boves sacrificari, id est, iugum numquam ferentes; illa videlicet causa, quod et virginitas iugum nesciat maritale, et virtus numquam sit iugo prementi subiecta.

Quid sint semones. Semones dici voluerunt deos, quos nec caelo dignos ascriberent ob meriti paupertatem, (sicut sunt Priapus, Epona, Vertumnus) nec terrenos eos deputare vellent pro gratiae veneratione, sicut Varro in Mystagogorum libro ait: *se-*

J. *nec iam busta* princ. J. *possent* 1532. *eo quod ossa* G 1. voss. *poterant dici* G 1. *quae locum* B 2. leid. (t. Munck.) 1532. *lucus* princ. *tumescere* B 2. *Unde et* om. G 1. *Rut. Gem.* om. G 2. *Rutibus* B 2. *Rubellius* cjBothe. *Geminius* B 1. *suggrundiarium* vulc. 1532. *miserum* B 2. *misero* M. *quaereris* vel *quereris* B 2. vulc. msDelrii, bas. 1532. *quaereres* G 2. princ. JM. *conquisieris* G 1. *Silicernos* G 1. *iam* om. J. *curvos* G 1. voss. *quasi sil. sep. su. iam cern.* G 2. *suorum* om. 1532. *silicem* msSidneiensis, teste Wasseo. *sil. aspicientes* princ. J. *Cintius* G 1. voss. B 2. *Alimentus* B 1. voss. *Gordia* G 2. *Leuntico* bas. *quia dum* voss. *quid eam* msSidnei. *iam* om. G 2. *sui finem* princ. J. *si morti* princ. *si mori* 1535. *etsi morti* 1532. JM. *exultat* princ. *insultavit* G 1. B 1. JM. *Laurentia* princ. 1532. M. *Larentia* 1535. J. *consuevit* Exc. *per agros* vulc. bas. *sacrif. duodecim* princ. J. *duodecim fratribus* mg1535. *sacrificium* om. 1532. *unde dum* G 2. bas. 1532. *cum ex iis unus* JM. *mortuus esset* bas. ante J. *defuncti subcedere* Exc. *se poll. succ.* bas. *pollicebatur* 1532. *unde ritus* G 1. M. *sacrificari* G 1. B 1. voss. 1532. *sacrificarent* Exc. *sacrificare* G 2. vulc. bas. princ. JM. *et* om. G 1. *s. eosque arvales* JM. *Geminus* om. bas. *Manilius* G 1. *Mallius* B 2. *Cretus* G 1. bas. *Cerestus* G 2. *Craestus* princ. *Chrestus* JM. *Manicrestus* 1532. *de* om. G 1. voss. *scribit* leid. (t. Stav.) ante J. *aut Min.* G 2. (p. 561.) *sacrificare* leid. (t. Stav.) *numquam iugum* G 1. *vid. tam quod* G 2. *vid. de causa* J. *virtus* om. G 1. *prementis* B 1. voss. G 2. *subiuncta* voss. *quos caelo nec d.* princ. *nec coelo dignos quos* 1532. *dignos* om. G 2. vulc. bas. msBrisson. M. *sunt* om. G 1. B 1. voss. princ. *Priamus* B 1. voss. *ypona* G 2. *Hippo* princ. *Vertunus* . . *velint* B 2. *per gr. venerationem* princ. *Mystagogarum* G 1. B 1. *Mystagorum* G 2. princ.

moneque inferius derelicto deum depinnato orationis attollam eloquio.

Quid sit blaterare. Pacuvius in Seudone comoedia inducit Sceparnum servum ancillae dicentem: *ni ego te blaterantem aspicerem, his Mincium indicassem.* Blaterare enim quasi verba trepidantia metu balbutire dixerunt.

Quid sit luscitius. Luscitios dici voluerunt in die parum videntes, quos Graeci meriopes vocant. Unde et Plautus in Mercatoris comoedia ait: *mirum, lolio victitare te, tam vili tritico: quia luscitiosus es.* Dicunt enim, quod lolium comedentibus oculi obscurentur.

Quid sit tutulus. Varro in Pontificalibus ait tutulos sacerdotes dici brevium deorum. Numa vero Pompilius et ipse de Pontificalibus scribens tutulum dici ait pallium, quo sacerdotes caput tutabant, cum ad sacrificium accessissent; sicut et Virgilius ait: *et capita ante aras Frygio velamus amictu.*

Quid sit oria. Oriam dicunt navicellam modicam piscatoriam. Unde et Plautus in Cacisto ait: *malo hunc alligari ad oriam, Ut semper* (p. 562.) *piscetur, etsi sit tempestas maxima.*

Quid sit problema. Problema dicta est propositio in capite libri quaestionaliter posita. Unde et Demosthenes pro Philippo ait: (sed ne quid te Graecum turbet exemplum, ego pro hoc Latinum tibi feram; ait enim:) *problematis authenticum gradum tradamus astanti, cui nostra subsequens occurset oratio.* Nam et Tertullianus in libro, quem de Fato scripsit, ita

Mysticorum M. *semonemque* B 1. *semone neque* 1532. *adeum* B 2. *depennato* G 2. vulc. bas. M. *pennato* cjJ. *orationis* om. Exc. *alloquio* B 2. mssStaver. Brisson. *Seudome* G 2. *Splendone* bas. *Pseudo* princ. *Pseudone* JM. *commedo* G 1. *Separnum* vulc. bas. *Screparnum* B 2. *Scepanum* G 1. *Sceparium* princ. *Sceparnionem* J. *anille* bas. *ancillae tem nisi* G 1. *anc. respondentem nisi* B 1. *te blaterare* princ. *te blatera* bas. *his qui* B 2. *mencium* M. *muntium* vulc. *mincium* G 1. B 1. *mintium* leid. (t. Munck.) voss. 1532. *mitius* Exc. *nuncium* B 2. bas. princ. J. *nuntium* G 2. *indicassem* G 2. B 2. bas. JM. *iudicassem* leid. (t. Munck.) vulc. Exc. ante J. *indicarem* G 1. *iudicarem* B 1. voss. *Bl. eum quasi v. t. cum metu* G 2. *balbuttare* G 1. *Lucicios* bas. *Luscitiosos* 1549. JM. *vol. interdiu* princ. JM. *meriopas* voss. *miriopes* G 2. bas. *myopes* princ. *μύωπας* 1532. JM. *Plautus Milite: mirum est, lolio .. tritico. Quid iam? quia luscitiosus. Dicunt* JM. *lolium .. vile triticum, quod l.* G 1. *vict. tegetum* B 2. *luscitius* G 1. B 1. *Dicunt quod .. obsc. oculi* G 1. *ait tutulos* om. bas. *ait tutulus* G 2. Exc. *dicit* bas. *Pampilius* B 2. *Pomp. ipse tut. ait dici ser. de Pont.* G 1. *Pont. serviens* leid. (t. Stav.) *Pont. asserens* Exc. *titulum* vulc. bas. *pallium* om. B 1. *pilleum* cjRuhnken. *tectabant* princ. J. *tutabantur* 1532. *ad* om. B 2. 1532. *sacrificio* leid. (t. Stav.) *sicut Virg. et capiia* G 1. 1532. *oras* 1532. *vallatus* princ. *velantur* Exc. *velamur* B 2. bas. 1532. JM. *Quid sit ... maxima* om. 1532. *naviculam* G 1. voss. J. *navigiam* leid. (t. Stav.) *in Castristo* G 2. *mallo huc* princ. *ad* om. G 2. *utsi sit* voss. (p. 562.) *tempestas aliqua* G 1. B 1. *Probleuma* G 2. semper. *dictum est* B 2. *praepositio* bas. *est in cap. l. prop.* leid. (t. Munck.) *Probl. in cap. l. q. propositio posita* G 1. *quoronaliter* leid. (t. Stav.) *ad Philippum* JM. *ait* om. G 1. *sed ne quidem* Exc. *sed quidem* M. *te gere conturbet* B 2. *aegre conturbet* Exc. *Graecum te* princ. J. *exemplum hoc pro hoc* B 2. *tibi ego pro hoc tibi* bas. *pro eo Latinum tibi* JM. *faciam* leid. (t. Munck.) princ. J. *autentium* B 2. vulc. bas. *autem gradum* 1532. J. *gradum* om. M. *occurrat* B 2. *occurisset ratio* G 2. *de facto .. redde hic* G 2. *huic fati* princ. JM. *pumilio* vulc. bas.

ait: *redde huic fratri primum problematis mancipatum.*

Quid sit pumilior, quid glabrior. Apuleius in Asino aureo inducit sorores Psice maritis detrahentis dicere: *quovis puero pumiliorem et cucurbita glabriorem.* Pumilios enim dicunt molles atque enerves: glabrum vero levem et imberbem.

Quid sit sutela. Sutelam dici volunt astutiam, quasi subtilia tela. Unde et Plautus in Casina ait: *possis clam me sutelis tuis praeripere Casinam uxorem, proinde ut postulas?*

Quid sit friguttire. Friguttire dicitur subtiliter aggarrire. Unde et Plautus in Casina ait: *quidnam friguttis?* Et Ennius in Celestide comoedia sic ait: *haec anus admodum friguttit; nimirum sauciavit se flore Liberi.*

Quid sit titivilitium. Titivilitium dici voluerunt fila putrida, quae de telis cadunt; ut Plautus in Casina ait: *non ego hoc verbum emsitem titivilitio;* id est, re admodum vilissima. Nam et M. Cornutus in Satira sic ait: *titiviles Flacce do tibi.*

Quid sint isculponeae. Isculponeas dici voluerunt cestus plumbo ligatos. Unde et Nevius Philemporo comoedia ait: *isculponeis batenda huic sunt latera probe.* Et Plautus (p. 565.)

inducit . . dicere om. 1552. *introducit* G 1. B 1. princ. J. *Psice* leid. (t. Munck.) bas. *praese* G 1. *prose* G 2. *persice* B 2. *Psyches* edd. *Psychae* cj Roth. *mariti* leid. (t. Munck.) *marites* 1535. *marito* G 2. JM. *detrahentes* G 1. vulc. bas. *dicit* B 2. leid. (t. Munck.) *dicitque* princ. J. *patre meo seniorem maritum sortita sum, dein quovis* JM. *quovis pumilio et* 1552. *quovis* om. G 2. *puero* om. G 1. *Pomilios* voss. *Pumilos* princ. J. *molles et* G 1. bas. *inerves* G 2. *innerves* B 2. Exc. *inertes* G 1. B 1. *glabrum . . imberbem* om. 1552. *lenem* G 1. leid. (t. Stav.) vulc. *lentem* E. *et inertem*, in mg. *imberbem* G 1. *Sutilam* B 2. *Sutulam* G 2. *Suttelam* bas. *S. dicunt ast.* G 1. B 1. *subtilis* ante J. *subtilem telam* JM. *Cassina* G 2. bas. 1552. *poscis* G 1. princ. *possisne nec ne clam* JM. *sutulis* G 2. *subtelis* bas. *erripere* princ. *Casinam . . postulas* om. 1552. *Cassinam* G 2. bas. *perfrui quasinam* B 2. *perinde* vulc. *prointe* G 1. *propter te* B 2. *subtiliter* (B 1. 2. vulc.?) bas. ante M. *subsiliter* (G 1. 2. leid. mssStav.?) M. *Cassina* G 1. 2. bas. 1552. *nam quid fr.* mgJ, M. *Et* om. G 1. 2. JM. *Tenninus* Exc. leid. (t. Stav.) *Celestide* G 2. voss. leid. (t. Munck.) M. *Chelestide* G 1. *Telestide* B 1. leid. (t. Stav.) Exc. 1552. *Tellestide* B 2. *Telectide* bas. *Telespide* msDelrii. *Alcestide* princ. J. *Naevius in Alc. tragoedia* cjNLoensis. *Laevius in Alc. carmine* cjOsann. Hermann. Weichert. *hoc anus* G 2. *ammodum* B 2. *nimium* cjDelrius, Wakefield, Hermann. *se sauciavit* J, Herm. *flore se sauciavit* G 2. *Tutuvilitium* G 2. *Tittivilitium* bas. *Tittivilicium* B 2. *Titivillitium* princ. JM. *Titivilitium* Exc. 1552. *Textivilicium* G 1. B 1. Turneb. Iidemque libri postea sic. *pila* B 2. *de* om. B 1. *Cassina* G 1. 2. bas. 1552. *hoc verbum* om. G 1. *istud verbum* JM. *emsi* Exc. *empsi* bas. *empsici* B 2. *emite* leid. (t. Stav.) *tiemi* G 1. *emitem* leid. (t. Munck.) *emsitem* G 2. M. *empsitem* ante M. *emsim* cjFruter. Acidal. Barth. Lindemann. *emissim* mgJ. Turneb. *textifilicio* G 1. *utivillitio* leid. (t. Stav.) *adm. vili* 1552. J. *titiviles* G 2. B 2. vulc. bas. 1552. M. *titivillitii* princ. J. *textivilicia* G 1. *flacce dotes* Exc. *falcedo tibi* G 1. *sal caedo tibi* princ. *sal cedo* 1535. mgJ. *sat cedo tibi* J. *Isculponeas* G 2. B 2. vulc. bas. leid. (t. Munck.) *Ischulponeas* leid. (t. Stav.) voss. *Iscolponeas* B 1. *Scolponeas* princ. *Sculponeas* G 1. JM. Iidemque libri postea sic. *cestos* cjTurneb. *unde Nevius filemporo* G 1. *Phylemporo* G 2. *Philempore* 1552. *blatenda* B 2. *blattenda* G 1. 2. *batuenda* princ. J M. *scolponeas battenda* 1552. *sunt huic* bas. edd. *latera plumbo* G 1. *Cassina* G 1. (p. 565.) 2. bas. 1552. *simili modo* om. G 1. voss. *qui*

in Casina simili modo ait: *melius isculponeas, quibus batuatur tibi os, senex nequissime?*

Quid sit catillare. Catillare dicitur per alienas domus infrontate girare, a catulis tractum; quod per omnes domos circueant. Unde et Propertius: *catillata geris vadimonia, publicum prostibulum.* Et Plautus similiter ait: *quin meam uxorem mittam catillatum.*

Quid sit capularis. Capularem dici voluerunt senem iam morti contiguum; sed et reos capulares dicebant, qui capulo digni forent. Unde et Lucilius ait: *pergit capulare cadaver.* Et Flaccus Tibullus in Melene comoedia ait: *tune amare audes, edentule et capularis senex?* Edentulum enim quasi iam sine dentibus dici voluerunt.

Quid sit promus et condus. Promos et condos dici voluerunt cellaria, eo quod deintus promant et intus condant. Unde et Plautus in Asinaria ait: *ego sum promus condus, procurator peni.* Penum enim cellarium dicimus.

Quid sint suppetiae. Suppetias dicimus auxilium. Unde et Memos in tragoedia Herculis ait: *ferte suppetias, optimi comites.*

Quid sit auctio. Auctionem dici voluerunt venditionem, quasi quod et ementem augeat et vendentem. Unde et Plautus in Curculione comoedia ait: *auctionem facio parasiticam.*

Quid sit mnasiterna. Mnasiternam dicunt aquae urnam, id est urceum. Unde et Calpurnius in Fronesi comoedia ait: *ubi tu mnasiternatus aquam petas.* Et Plautus in Bacchide ait: *effer mnasiternam cum aqua foras!*

quaeso potius quam sculponeas JM. *scolponeis* princ. *battuatur* G 1. B 1. 1532. *batuat* leid. (t. Munck.) *battuetur* princ. *senex* om. 1532. *Quid sit catillatum* B 2. bas. *dicitur* om. G 1. *dicuntur* B 2. leid. (t. Munck.) *dicunt* voss. *per* super linea G 1. *domos* vulc. leid. (t. Munck.) G 2. m. 2. 1532. *infrontate* om. 1532. J. *instanter girare* princ. *vadimodia* B 1. *publicum* om. G 1. *Lubicum* B 1. *simili* bas. *similiter Casina: operam uxoris polliceor foras, quasi catillatum* JM. *mittat* G 2. *catillatam* B 2. *contigium* princ. *congruum* B 1. voss. *quin et* JM. *quia capulo* B 1. bas. *digni fuerunt* voss. leid. (t. Munck.) princ. J. *fuerant* 1532. *Lucius* G 2. bas. *Tibullinus* Exc. leid. (t. Stav.) *Statius Caecilius* J, probOsann. Weichert. *Melenae* B 1. *Melaene* JM. *Millene* G 2. *Helene* princ. *Helenae* 1533. *Molitrice* mgJ. *tu me amare* G 1. B 1. voss. *enim* om. princ. *autem* G 2. J. *qui iam* E. *quasi sine d. d. placuit* JM. *cellaria* G 1. B 1. leid. (t. Munck.) *cellarias* G 2. 1532. *cellaritus* vulc. bas. princ. M. *cellarios* B 2. J. *cellerarios* E. *inde pr. et eo rursus condant* 1532. J. *clamant* leid. (t. Stav.) *Plautus Pseudulo* JM. *promus et condus* G 1. B 1. *Penus enim* 1549. *Penum autem* J. *cellariam* G 2. JM. *Subpetias* B 2. leid. (t. Stav.) *auxilia* G 1. *Memos* G 2. B 2. vulc. bas. 1532. M. *Memor* princ. J. prSchopen. Welcker. *Memmos* leid. (t. Munck.) *Memmus* B 1. *Memmius* G 1. *Mummius* msDelrii. *Hercolis* B 2. *optimi milites* G 2. *Auctio dicitur venditio* JM. *venditionem* om. G 1. *quod vendentem* G 1. *augeat* om. B 2. *et vend. aug. et ementem* bas. *gurgulione* G 1. *parasiciam* B 1. *parasitinam* G 2. bas. *Nasiternam* princ. JM. sic in seqq. *dici voluerunt* G 2. princ. *orceum* B 2. *Calfurnius* G 1. *Calphurnius* G 2. ante J. *Calipurnus* B 2. *Frones* leid. (t. Munck.) *froneū* bas. *Phronesi fabula* J. *ubi tum* bas. *mnasiternam aquam* G 1. *mnasiterna aquam* B 1. *mnassitemus aquam* leid. (t. Stav.) *in vaccide* leid. (t. Munck.) mssStav. *in vacciade* 1532.

Quid sit antistare. Antistare dicimus praecedere. Unde et Crispinus (p. 364.) in Heraclea ait: *divinis virtutibus antistans Alcides.*

Quid sit istega. Istega est navis proscenium vel tabulatum, super quod nautae ambulant. Sicut Plautus ait in Chrysalo: *forte ego ut in istega consederam.*

Quid sit lembus. Lembus est genus naviccllae velocissimae, quos dromones dicimus. Sicut Virgilius ait: *quam qui adverso vix flumine lembum Remigiis subigit.*

Quid sit ramenta. Ramenta dici voluerunt quasi quoddam proiectivum purgamentum. Unde et Quintus Fabius Lucullus in Epico carmine ait: *vilissimum ramentum, proluviosa pestis.*

Quid sit diobolares. Diobolares dicuntur vilissimae meretrices, quae sub parvo stipendio prostant. Sicut Pammatius ait: *diobolare prostibulum, quam ego actutum ut Dircen partitam reddam.* Nam et Pacuvius similiter ait: *non ego ita fui, ut nunc sunt meretrices diobolares, quae suam nummi causa parvi pendunt gratiam.*

Quid sit vervina. Vervina est genus iaculi longum, quod aliquanti verutum vocant. Sicut Gabius Bassus in Satyris ait: *vervina confodiende,*

in vattiode bas. *affer* princ. *cum* om. bas. *Cri-* (p. 364.) *spilius* msDelrii. *eraclea* G 1. bas. *antistas* princ. J. *antistes Alcidensi* 1532. *Stega* princ. JM. *prostenium* voss. *postscenium* B 2. *id est tab.* princ. *sive tab.* JM. *stablantum* bas. *sicut Pl. ait* om. G 2. *in Chrysalo* om. princ. *in crisalo* G 2. B 2. bas. *in sacrisalo* G 1. *in sacrosalo* B 1. *in Bacchidibus* cjJ. *ut istega* 1532. *stega* vulc. Exc. princ. *consideram* G 2. *consedi* G 1. *forte ut assedi in stega* JM. *Lembum* B 2. Exc. *naviculae* G 1. 2. voss. princ. J. *navigii velocissimi* 1532. *quas* G 1. princ. *dromedas* princ. *dromadis* mgJ. *quod ei dromonis nomine appellamus* 1532. JM. *Sicut .. subigit* om. 1532. *Sic virg.* G 1. *Virg. Georg. non aliter quam qui* JM. *quam que verso* G 2. *quam quam verso* bas. *averso* B 1. leid. (t. Stav.) voss. *regiminis* leid. (t. Stav.) voss. *remus* bas. *subiit* G 1. bas. Post v. *subigit* in princ. J. inserta sunt haec: *Limbus vero ora vestimenti cuiusque ex auro.* Eadem leguntur in G 2. in quo praeterea adduntur haec: *vel paliis decoratur. Terentius in Echira: uxor Glabrionis in pellicatum libata.* Sed reliqui libri ignorant. *Ramentum* princ. JM. *proiecticium* edd. *proventium* G 2. *Favius* bas. *Lucillus in Epicarmine ait* G 1. *vilissimus* bas. *pluviosa praestis* G 1. *proluvio supestio* 1532. *pluviosam praesentis* B 1. *diovolares* G 2. B 2. Exc. semper. *diavolares* bas. semper. *quae se parvo* vulc. M. *quae parvo* 1532. J. *prostrant* vulc. bas. M. *prostrantur* B 2. *prostituuntur* G 2. *Pammacius* G 2. *Pammachius* 1532. JM. *Panmatius* B 1. *Paminatius* princ. *quem ego* G 1. 2. leid. (t. Stav.) Exc. voss. *quod ego* 1532. *acutum* G 1. *attutum* bas. *ego ut actutum* princ. *Dircem* B 1. *dicerem* bas. *ductem* princ. *directe* G 2. *paratam* B 1. voss. etiam G 2 prima manu. *partitum* 1532. *paratam inveniam* G 1. *Nam* om. G 2. *Nam et et similiter ait* om. 1532. JM. *Nam et .. gratiam* om. vulc. bas. *nam ego ita* G 2. B 1. *ita* om. G 1. *sic fui* 1532. J. *ut non sunt* G 2. *ut sunt nunc* G 1. *mer. diobolae* 1532. JM. *diobolariae* cjMuncker. *iaculi est genus* G 2. *aliqui* 1532. 1535. J. *nominant* JM. *Sic* G 1. *Galbius* princ. J. *Galbus* 1585. *Gabbius* G 2. *Caius* 1532. mgJ, probLersch. *Gavius* leid. (t. Munck.) bas. *G. Vasus* B 2. *Bassus Gabius* G 1. *satyra* J. *vervinae* G 1. *vervine* B 2. *confodiendae* G 1. *confodiente* vulc. bas. *conf. nomen nauci* G 1. voss. *enim* om. B 2. Exc. voss. leid. (t. Stav.) *nihilo posuerunt. Plautus* JM. *vaccide* leid. (t. Munck.) bas. *vacchide* B 2. *bacciade* G 2. *est fortis* G 1. *si macera est fori* leid. (t. Munck.) *foris mihi* princ. *foris at* om. 1532.

non te nauci facio. Nauci enim quasi pro nihilo dici voluerunt. Nam et Plautus in Bacchide sic ait: *si tibi machera est foris, at mihi vervina est domi, qua te ego et illos conficiam ut soricina nenia.*

Quid sint dividiae. Dividias dixerunt tristitias. Sicut Propertius ait: *dividias mentis conficit omnis amor.*

Quid sit iustitium. Iustitium dicitur luctus publicus. Unde et Fronto in oratione pro Nucerinis ait: *denique iustitium plebi indicitur.*

Quid sit coragium. Coragium dicitur virginale funus. Sicut Apuleius in Metamorfoseon ait: *coragio itaque* (p. 565.) *perfecto omnis domuitionem parant.*

Quid sit desiduo. Desiduo dicitur diuturne. Unde et Varro in Corollaria ait: *dividiae mihi fuerunt, tam desiduo abfuisse te.*

Quid sit flocci. Flocci dixerunt quasi nihili. Unde et Plautus ait: *flocci pendo, quid rerum geras.*

Quid sit ientaculum. Ientaculum dicitur gustatio. Sicut Callimachus in Zesia: *ientaculum proferre Iovi.*

Quid sit edulium. Edulium ab edendo dictum, id est quasi praegustativa comestio. Unde et Apuleius in Asino aureo ait: *edulibus opipare excepta.*

Quid sint tucceta. Tucceta dicuntur escae regiae. Sicut Callimorfus in Piseis ait: *ambrosio redolent tucceta favore.*

machaera est, et nobis verv. JM. *domo* 1532. *qua quidem te faciam, si me irritaveris, confossiorem* (*confessiorem* princ.) *soricina naenia* princ. 1549. JM. *quia te* bas. *ego te* G 2. *illo* B 2. *confodiam* G 2. manu secunda. *conf. ut sor.* G 1. *conf. ve sor.* B 1. *conficiamus sor.* B 2. leid. (t. Munck.) 1532. *conficiam sor.* G 2. vulc. bas. *sorcina* G 2. *nevia* B 2. 1532. *venia* bas. *tricias* B 2. *tristitiam* 1532. JM. *Petronius* cj Scal. *mentis* om. Exc. *omnes* G 2. *publicus luctus* G 1. *Pronto ni or.* B 2. *Fonteius* princ. J. *Nuceriis* G 1. *Choragium . . choragio* edd. *omnes* om. J. *omnis* (G 1. leid. mss Stav. bas.?) M. *omnes* (p. 565.) (B 1. 2.) G 2. vulc. ante J. *domitionem* B 2. *domi ait ulcionem* G 2. *dormitionem* G 1. voss. 1532. *diurne* princ. *Des. pro diuturno* JM. *Corollario* 1532. JM. *Corallio* G 2. *Correlaria* princ. *Coralaria* B 2. *Corvallaria* bas. *Vidularia* G 1. B 1. voss. *Corollaria* leid. (t. Munck.) *dividue* bas. *divitie* G 2. *fuere tam* B 1. *tam* om. princ. *tamen des.* G 2. *tum des.* B 2. bas. 1532. *affuisse* G 2. B 1. bas. 1532. *effusae* B 2. *afuisse* M. *te* om. M. *te abf. desiduo* princ. *Quid sit . . geras* om. G 1. *flocci est quid r.* princ. J. *degustatio* princ. *cibi degustatio* J. *gustatio sicca. Unde Lysimachus* G 1. B 1. *Calimacus* G 2. *zesia* B 2. vulc. bas. *zesi* 1532. *zesu ait* leid. (t. Munck.) *ait in zetia* G 2. *caecia* princ. *cesti* voss. *cesti*, *z* super *c* scripto G 1. *mesia* E. *αἰτίοις* J. *Aetia* cj Muncker. *proferte* 1532. *proferto* J. *proferri* G 1. Exc. *perferre* voss. bas. *perferri* leid. (t. Munck.) *Edulium dicitur ab ed.* leid. (t. Munck.) bas. princ. *Ed. ab ed. d.* om. B 2. *dictum ut quasi* G 1. *id est* om. G 2. bas. 1532. JM. *quasi* om. princ. JM. *eduliis* G 1. princ. J. *excepto* G 2. *excerpta* B 2. *excepta beatae* B 1. *exc. beato* voss. Praeterea *Opipara sunt convivia opulenta in oppidis praeparata* adduntur in G 1. B 1. voss. pro quibus *Opipare est* (*est enim* G 2.) *lucide et deliciose* habent G 2. princ. JM. Absunt haec in B 2. vulc. bas. leid. (t. Munck.) 1532. *Tuceta* G 2. 1535. JM. (bis) *Tusceta* bas. (bis.) *Callimorsus* bas. *calimorsus* G 1. *calimorpus* B 2. *Callimorpus* 1532. *Callimachus* princ. J. *pisceis* G 2. *puseis* B 2. *ambrosie* G 2. bas. *ambrosiae* vulc. *tuc. sapore* princ. JM. *favore* G 1. 2. vulc. bas. 1532. *missus* G 2. bas. 1532. JM. *carnis* bas. *allatum* om. Exc. *est* om. princ. J. *Meropola* G 2. *Miropola* bas. *ungenta* G 1. princ.

Quid sit ferculum. Ferculum dicitur missum carnium. Unde et Petronius Arbiter ait: *postquam ferculum allatum est.*

Quid sit myropola, quid affatim, quid venustare. Myropolae dicuntur qui unguenta vendunt, ut sunt pigmentarii. Unde et Nevius in Diobolaria ait: *myropola affatim mihi unguentum largitus est, quo me venustarem.* **Affatim** dicitur abundanter; **venustare** vero exhilarare est.

Quid sit celox. Celocem dicunt genus naviculae modicissimum, quod lembum dicimus. Unde et Apuleius in libro de Re publica ait: *qui celocem regere nequit, onerariam petit.*

Quid sit caelibatus. Caelibatum dici voluerunt virginitatis abstinentiam. Unde et Felix Capella in libro de nuptiis Mercurii et Philologiae ait: *placuit Minervae pellere caelibatum.*

Quid sit exercitus, quid nictare, quid valgia. Exercitus dicitur contemptus. Unde et Plautus in Milite glorioso ait: *itane nos nostramque familiam habes exercitam?* Et ubi supra, ait: *plus videas valgis quam sabiis, denique omnes nictant eum.* **Nictare** enim dicimus cinnum facere. **Valgia** vero sunt labellorum obtortiones in supinatione (p. 566.) pacti. Sicut et Petronius ait: *obtorto valgiter labello.*

Quid sint summates, quid simpolones, quid ganeum. Summates dicuntur viri potentes, **simpolones** dicuntur convivae: nam et amicus sponsi, qui cum eo per convivia ambulat, simpulator dicitur. **Ganeum** vero ta-

et sunt princ. J. *hi sunt* G 1. B 1. *picmentarii* B 2. *Venius in d.* bas. *diovolaria* B 2. bas. *dyovalano* G 2. *diabolaria* J. *mihi* om. G 1. B 1. *ungenta* G 1. *unguenta* B 1. *me venustatim dicitur* G 2. *habundanter* G 2. bas. *ven. vero exh. est* om. J. *vero* om. princ. *exclarare* vulc. bas. *exornare* G 2. *est* om. G 2. 1532. M. *navicellae* vulc. bas. M. *navigii* 1532. *modicum* 1532. J. *velocissimum* G 2. *m. quod* B 1. 2. bas. edd. *m. quam* G 1. leid. (t. Munck.) *quem* G 2. *lembum* G 1. 2. vulc. bas. msDelrii, M. *blambum* B 1. voss. *bamplum* B 2. leid. (t. Munck.) 1532. J. *bumphum* E. *blannam* princ. mgJ. *regem nequid* G 2. *oriam* B 2. *petitur* voss. *Capel de nuptiis* G 1. *felix, id est marcianus capella* bas. *petere cael.* princ. J. *dicitur conceptus* voss. *E. pro contempto* JM. *ait* om. G 1. 2. *itaque* princ. JM. *fam. ab eis exerc.* G 2. vulc. bas. *Et ubi ... labello* om. 1532. *ait* om. G 1. *maiorem partem videas* J. *valgiis* G 1. B 1. vulc. princ. *valgis quam* om. M. *quam* om. princ. J. *sabiis valgis* Exc. *fabiis* vulc. *sabeis* G 2. *labiis* bas. *saviis* B 1. princ. *suaviis* J. *denique* om. princ. *denique . . facere* om. J. *instant* vulc. *nictare* G 1. B 1. *nictantes* princ. *eum* om. princ. *Nictare vero* Exc. *dicimus* om. princ. *cimum* vulc. *Valgiae* G 1. B 1. *enim sunt* G 2. princ. *bellatorum* vulc. *supinatione* G 1. B 1. vulc. bas. leid. (t. Munck.) *suppi-* (p. 566.) *natione* G 2. *subinatione* B 2. *supinatione vel subatione* princ. J. *subatione* M. *pacti* G 1. B 1. 2. leid. (t. Munck.) *facti* G 2. vulc. *facte* bas. *peractae* edd. *Unde et* G 2. vulc. bas. *Sic Petr. Arbiter: obt.* JM. *abroso* princ. J. *valgitur* B 1. vulc. bas. *valgit* G 2. *dicuntur* om. G 2. *simpolones* B 1. vulc. mssStav. M. et sic in seqq. Modo *simpolones*, modo *sympolones* G 2. B 2. bas. *symplones* princ. ubique. *symponilones* 1532. *simbolones* G 1. etiam in seqq. *simpulones* cjJ. *symbolones* cjCBarth. *dicuntur* om. B 1. 1532. *cum eo conv. curat* 1532. *ambulabat* B 2. *est* om. G 1. *Satrius* vulc. *Satirus* G 2. *Sattius* bas. *Sustius* Exc. *Succius* princ. *Succius* cjOMüller. *Sutrius* G 1. B 1. 2. leid. (t. Munck.) 1532.

berna est. Unde et Sutrius in comoedia Piscatoria ait: *summates viri simpolones facti sunt ganei.*

Quid sint praesegmina. Praesegmina sunt partes corporis incisae, ut Tages in Aruspicinis ait: *praesegminibus amputatis.*

Quid sit congerro. Congerrones dicuntur, qui aliena ad se congregant. Unde et apud Romanos gerrones Brutiani dicti sunt.

Quid sit cistella, quid sint crepundia. Cistellam dicunt capsellam, ut Plautus: *cistellam mihi offers cum crepundiis;* id est, cum puerilibus ornamentis.

Quid sit fabre, quid averruncare, quid pecuatum, quid aricinas. Antidamas in Moralibus libris ait: *fabre compactum animal hominem quis ferat sic ire pecuatum, et averruncassit tam aricinas hominum mentes?* Fabre dicitur perfecte; averruncare eradicare; aricinas testeas vel argilleas; pecuatum, stultum.

Quid sit alucinare. Alucinare dicitur vana somniare, tractum ab alucitis, quos nos conopas dicimus. Sicut et Petronius Arbiter ait: *nam centum vernali me alucitae molestabant.*

Quid sit culleum. Culleum dicitur saccus, in quo rei conclusi in mare mittuntur. Sicut Plautus ait in Vidularia: *iube hunc insui in culleo atque in altum deportari, si vis annonam bonam.*

JM. *in comoedia* om. J. *viri* om. 1532. *fratri sunt* princ. *ganes* G 1. *Quid sint . . amputatis* om. 1532. *Persegmina* B 2. *ut ages* B 2. *ut trages* bas. *in asius ficinis* B 2. *piscinis* Exc. *haruspicina* JM. *prosegminibus* B 2. *Congerones* G 2. princ. J. *aligena* B 2. *gerones* princ. JM. *gessones* 1532. *congerrones* G 1. B 1. *bruttiani* B 2. *brutam* G 2. *brutianes* B 1. Exc. leid. (t. Stav.) *butriones* G 1. voss. *sunt dicti* G 1. B 1. bas. *capsillam* B2. *Cistella dicitur capsella* JM. *Cistella dicitur caput* Exc. *Pl. ait: cist.* G 1. B 1. *mihi* om. B 1. edd. *affers* G 2. *offeras* B 2. *effer* princ. JM. *cum* om. G 1. *in crep.* G 2. *cum tripudiis* Exc. *Antidomas* G 2. *Antidiamus* 1532. *Antidamus* J. *Cotidias* B 1. *mortalibus* bas. *libris* om. G 1. 1532. *sic ire . . mentes* om. 1532. *sic hire* B 2. *sic ere* G 1. *sicut ire* G 2. *sic ex re* princ. J. *pecuatur et averruncare aricinas idem test.* (mediis om.) G 2. *et averruncassit* B 2. bas. princ. M. *quis averruncassit* J. *et averruncare* G 1. B 1. *tam aric.* G 1. B 1. princ. J. *igitur tam ar.* M. *dy tam ar.* bas. *dum tam̄ ar.* B 2. *diva tam* Turneb. *Iuppiter tam* cjCBarth. *aritinas* B 2. *aretinas* J. *arietinas* cjColvius. *eretinas* princ. *perficere* Exc. *Porro aver. dixit pro er.* JM. *aberruncare et ff. est erad.* B 2. *aricinas t . . . stultum* om. 1532. *arietinas* B 2. *eretinas* princ. *ar. idem testeas* G 2. *ar. vero t.* JM. *argileas* B 2. *argillaceas* edd. *pec. stultum* om. G 1. B 1. Lemma *Alucinare* post lemma *culleum* habet G 1. *allucinare* G 2. princ. *alucinari* 1532. JM. *aluncinare* G 1. *allucinaria d. v. somniaria* B 1. *dicuntur* B 2. bas. *d. a vano somnio* 1532. *varia* voss. *somniari* B 2. *ab alutis* bas. *a lucitis* G 1. *ab alutitis* G 2. *ab alluctis* B 1. *ab alucitas* B 2. *conopos* G 2. bas. 1532. *canopos* G 1. *canopas* B 1. *conores* B 2. *Arbiter* om. G 1. *Arb. asserit* 1532. J. *nam . . molestabant* om. 1532. *centum vernali me* leid. (t. Munck.) princ. *centum vernales me* J. *centum vernalis me* M. *centum venales* cjSambucus. *centumvirales* cjMuncker. *centubernali* G 1. *cōphū vernali* B 1. *comptum vernali* fragmPetronii. *conumnali me* B 2. *conceptum me vernali* bas. *contemptum me vernali* vulc. *contemptus me vernalia* G 2. *me* om. G 1. B 1. fragmPetronii. *alucte* B 1. *aluna* G 2. vulc. bas. *molestabat* leid. (t. Munck.) *culleus* G 2. edd. *saccum* G 1. mssStav. leid. (t. Munck.) *regi* B 2. *inclusi* G 1. B 1. 1532. *vidalaria* G 2.

Quid sit elogium. Elogium est hereditas in malo. Sicut Cornelius Tacitus (p. 567.) in libro Facetiarum ait: *cessi itaque morum elogio in filiis derelicto.*

Quid sit lixa. Lixa dicitur mercenarius. Unde et Lucanus ait: *stat, dum lixa bibat.*

Quid sit sudum. Sudum dicitur serenum. Unde et Tyberianus ait: *aureos subducit ignes sudus ora lucifer.*

Quid sit luteum. Luteum dicitur splendidum. Unde et Pacuvius in tragoedia Thyestis ait: *non illic luteis aurora bigis.*

Quid sit abstemius. Abstemius dicitur observans. Sicut Rabirius in Satyra ait: *abstemium meruleta fugit metenia nomen.*

Quid sit vadatus. Vadatus dicitur obstrictus vel sub fidei iussione ambulans. Sicut Fenestella ait: *penes quem vadatus amicitiae nodulo tenebatur.*

Quid sint manubiae. Manubiae dicuntur ornamenta regum. Unde et Petronius Arbiter ait: *tot regum manubiae penes fugitivum repertae.*

Quid sit aumatium. Aumatium dicitur locus secretus publicus, sicut in theatris aut in circo. Unde et Petronius Arbiter ait: *in aumatium memet ipsum conieci.*

Quid sit delenificus. Delenificus dicitur blandiloquus. Unde et Lucretius Comicus in Numolaria ait: *nescio, quorsum mihi eveniant tua verba tam delenifica.*

insui culleo ante M. Totus locus hoc modo legitur: *hunc iuvenem insui culleo* (*sacco* G 1.) *atque in a. d. iussi* (*vis si* B 1.) *ann. b. piscibus* in G 1. B 1. voss. *Eulogium* Exc. *Cornelius* om. (p. 567.) Exc. leid. (t. Stav.) *Catius* cjCBarth. *fececiarum* G 1. *cessi* om. 1532. *cessi* vulc. bas. *caesi* JM. *cessis* B 2. *caesis* princ. *cessit* G 2. *cessit igitur* G 1. *motum* Exc. 1549. *elogium* Exc. *filii* G 2. *foliis* G 1. *relicto* J. *derelictos* bas. *Unde et . . bibat* om. G 1. Et sic deinceps in eo libro omnia testimonia desiderantur praeter extremum. Idem in B 1. factum videtur. Item in voss. sequens Pacuvii locus deesse traditur. *lixa iuvat* vulc. M. *iuvor* 1532. *uiuat* B 2. bas. leid. (t. Munck.) *dicitur* om. G 1. 1532. *hyberianus* bas. *dureos* princ. *aureus* bas. *subducet* B 2. Exc. *sudum ora* G 2. *sudus ovat* Exc. *sudinosa* bas. *sudus oritur* princ. mgJ. *dicitur* om. G 1. ante J. *thiestis* ante J. *thietis* G 2. *tietis* bas. *tetidis* B 2. *luteus* 1532. *biugis* G 2. *biiugis* bas. 1532. *Abst. abstinens temeto vel vino* G 1. *Rubrius* princ. J. *Rutilius* cjJ. *abstemia* G 2. *merulenta* princ. JM. *meri lacta* cjGerlach. *matemia* B 2. *μετάνοια* cj PDaniel. *Metanoeia* cjCBarth. *Methymnia* cj Gyraldus, Osann. *Methenia* M. *vel sub fide vel sub fidei iussione* princ. J. *existens* 1532. mgJ. *apud quem* princ. JM. *quam* G 2. *nudula* ms Sidnei. *tenebantur* G 2. bas. *Manubies* (ter) G 2. B 2. vulc. bas. *fugit. restiterant* princ. mgJ. *Quid sit . . conieci* om. 1532. *Aumarium* 1549. J. *Armarium* cjJ. *automatium* cjTurneb. *secretus* compunctum in bas. *ut in th.* G 1. *theatro* G 2. *aut in circo* om. G 2. *inde aum.* G 2. *mam ipsum* bas. *Lucillius Comicus* JM. *Com. in Num. ait* om. G 1. *numolaria* leid. (t. Munck. et Stav.) *nummolaria* Exc. *nummularia* ante M. *immolaria* M. *immolari* bas. *humiliaria* G 2. *eveniunt* J. *venient* B 1. *tam* om. 1532.

Expliciunt glosae Fulgentii epi ad Calcidium presbyterum B 1. *Explicit Fabii Placiadis Fulgentii Virgilii expositio sermonum antiquorum cum testimoniis* G 2. *Fabii Placidiadis Fulgentii V. C. expositio sermonum antiquorum cum testimoniis explicuit* B 2. *Finis Foelix* bas. *Hactenus ea, quae ad nos quidem de obscurioribus quibusdam veterum verborum significationibus allata sunt* 1532.

INDEX EARUM RERUM, QUAE HOC LIBRO CONTINENTUR.

Numeri paginas versusque editionis Mercerianae indicant. Quibus numeris littera F praeposita est, ii ad Fulgentii Expositionem spectant.

INDEX VERBORUM A NONIO ET FULGENTIO EXPLICATORUM.

K.

L.

N.

Q.

INDEX AUCTORUM A NONIO ET FULGENTIO LAUDATORUM.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Numeri ad paginas versusque huius nostrae editionis spectant.
Litterae G et R editorum
nomina significant.

---

1 a ult. *reticentia* L m. 1.
b penult. *sesemet aedibus* optime a Gifanio ad Lucret. p. 360. restitutum. *diebus* ab iis inventum, qui ex superiore loco colligerent, etiam in hoc lemmate diei notionem inesse debere. (G.)

2 a 9 *arcesse sibi ait* cjG.
adnot. 13 corrige: quae in Editt. leguntur p. 406, 14.
b adnot. 11 corrige: *quod ea gens eius modi vestibus uti soleat* vel *quod in Frygia hoc genus artis polleat;* ut p. 398, 31. (R.)

3 b 16 *Strobile, remittis* cjRuhnken. ad Rutil. Lup.
29 *τὸν νέον διάκονον* cjG.

6 a 6 *tum argutilingues, tum mutas* cjG.
b 26 *cum psalte psallis et cum Flora lurcare ac strepis* cjG.

9 b 8 *pilum cedere* J. *pedum* msPalat. et Basil.
antepen. *vulnus ne succusset* JM.

10 a 14 *canitu* msHarlei.
b 8 *te melius* AJ.

11 a 13 *illim redisti* cjGifan. M. Munk.
b penult. *magnum ahenum* mgW. ms Basil. JM.

12 b 3 *eaque aut hac causa aut* cjG.
19 *vel tropaeo Liberi: corp.* cjBothe, Welcker.
23 *quot luna circulos annuo in cursu* cjLips. ant. lect. 5, 22. probG.

13 a 1 *segetis sterilem* cjG.

14 a 12 *dis summatibus perduellum est, quorum aut quibus se a partibus gliscant* cjG. ut pertineat hoc ad deos in Olympo de Troianis et Graecis disputantes.
b ult. *Munes ... non a largitione* Editt. ante M. Ex Pacuvii loco nihil reliquum nisi verba *animum quae;* cetera Salustii sunt. Lacuna inde orta, quod verba similia initio et fine utriusque loci posita erant. (G.)

16 a 19 *coponem, coponam luto oblevisse, cum portitore serram duxe* cj Gronov. Observ. 4, 5. quod sero vidi. (R.)

17 a antepenult. *resides lingulacae* cjM. probG.
b 10 *qua fiant* Editt.

18 a 19 *adductae conditio sit* addendum cjG.
b 18 *nequicquam saepe aeratas manu compedes* cjG.

penult. *ἄρκυας, viscatam fundam* (coll. Plaut. Poen. 2, 35.) cjG.

19 a 5 *cognito enim tonitru fulget, sed tonitru ut fulgur a fulmine ortum* cjG.

10 *quisquam bibit* JM.

26 b 6 *neu emitteres cuiquam* cjG.

16 *coram omnibus aut d. c. exspiraveris* cjG.

28 a 13 *adstamus cum tit.* cjG.

33 b 17 corrige: *περίδειπνον*

34 a 5 *ἀτάλαντοι ὥς* vel *παντοίως ed.* cjR.

41 b 19 *adolet cum altaria* L. edd.

45 b 18 *lib. VI.* cjSpengel ad Varr. p. 7.

51 a 26 corrige: *conquit, Frigus*

b 21 *non iam algu dante frigore maius* cjG.

52 a 7 *escam hic iure in os pullo dat, adsunt illi* cjG.

56 a 19 *desine blanditias blaterare, nihil* cjOsann.

58 b penult. *qui concribillent p.* cjScal.

59 a antepenult. *ux. inopis pocillum* cjG.

lustra

a h p

b 16 *Columnum laccone regium (ere) mammis* msHarlei.

20 *fretus teruncii fecisset* cjG.

60 a 10 *quaere agrafos tibi* cjG.

19 *Oeneum aliquis* cjR.

ult. *Cobitasset pro cobuisset* (i. e. cohibuisset) cjG.

61 a 17 *Carnales, edules* (ex mente Nonii) cjR.

62 a 5 *clipeat brachium* AJM. cf. Varro L. L. 5, 7 Müll.

16 *sed ob haec* cjG.

64 a 3 *Catulire, surire* cjSchneider. ad Varron. R. R.

5 *inpatientem* W, probG. *exolete, impatienter* cjBothe 2.

8 *aquae ictu* msPalat. probGebh.

9 *querquedulae* aves sunt, nisi legendum *ficedulae* cf. Iuven. 14, 9: natantes Mergere ficedulas didicit. (G.) vid. Varro L. L. 5, 79 Müll. Idem R. R. 3, 3. 3, 11. Colum. R. R. 8, 15.

67 b 16 *sonitum, cui dulcitas conspiratus animae* cjG.

68 a 1 *Decalicassere atque eb.* cjLindemann. ad Festum p. 408. *Decalanticassere, e. sp. despeculassere* cjSchmidt. ad Lucil. lib. IX.

18 *qui studes et de illa* cjG.

70 a 4 *iterum de foedere* cjG.

b 24 *Pacuvius* p. 142, 30.

71 b 6 *Plautus* p. 479, 21.

72 a 26 *Plautus Vidularia* p. 476, 23.

73 b 14 *Socratis calvitium, esse* cjSchneider. ad Caton. R. R.

74 a penult. *exinanitis castris* fragm. historicorum, probG.

b 9 *L. in Epodis: ignis s. e. et intestina* Iunianus Maius.

78 a 1 *et quod ipsum formidet et quod sit form.* haec lectio a prima manu erat in msHarlei. postea *formidet* expunctum, sed in marg. rursus restitutum.

6 *quosque ire* cjG.

79 a 15 *cum autumnus sem.* cjRoth. *semina recipere . . . non edat* cj Ursinus ad Varr. R. R. Popma.

80 a 6 *tamen et staturae grac.* cjGebh.

b 17 *Varro Epistula* p. 425, 18.

81 b 25 *in nixa insula* msPalat. *in Nysa* cjGebhard.

82 a 18 *Varro de Re r.* p. 405, 7.

24 *conchis* cjG. *cum isiciis cocta* cjJDusa.

83 a 6 *homines ibi nunc* cjG.

b 10 *nunc quod* cjBentin. J, probG.

85 a 18 *f. ici vidulum* edd. probG.

b antepenult. *mater meo* cjPalmer. probG.

88 a 9 *oppugnatum isse* cjG.

89 b penult. *religio* W, probG.

90 a 17 *ego vero nihil video, ita hic obscurat . . . quis longurio* cj Lambecius ad Gell. 2, 19. quod sero vidi. (R.)

b 10 *Redd. ac me excitasti* J, probG.

93 a 8 *Sullae in mento . . . vestigia demonstrant m.* cjG.

94 b 6 *quodsi ut decuit Stares . . . maertaret te dolor, Iam inflammarier navis v. s.* cjDüntzer. *quodsi ut decuit instares mecum ut meus . . . infl. et ardere navis v. s.* cjG.

96 a 4 *adeo ingeres* cjG.

b 18 *iam dudum nos f. ad id mortalem* cjG.

98 a 6 *Lucilius* p. 125, 23. 479, 3.

b antepenult. *quia ad Dircaeum fontem* cjG.

99 b 8 cf. Ennius Iphigenia apud Cic. de Rep. I § 30: *cum capra aut nepa aut exoritur nomen aliquod beluarum.*

antepenult. *optima voce esset, praefica laudari* cjGronov. ad Liv. 7, 2, 10.

100 b 19 *obstr. obvagitant* cjGebh. prob Schneider. ad Varr. R. R.

102 b 7 *simul avellit p. et pellio depalliolatur* cjGebhard.

103 b 8 *pueris in ludo (scelus!) p. f.* cjGebhard.

104 a 22 *pinseret far* cjSchneider. ad Varr. R. R.

ult. *publica nostra taberna* cjScal. probSchneider. ad Varr. R. R. *publica porticu tabernas* cj Schneider. ad Vitruv. prob Beier. ad Cic. Off.

105 b 20 *Accius* p. 349, 2.

106 a 20 *Accius* p. 307, 27. 347, 14.

107 b 2 *cum te octo medicarios . . . posse, iis mittet* cjG.

10 Plauti Acaristionem novit et iam Plinius N. H. 14, 13.

108 b 21 *nasi rostrique rep.* cjVenator. *simum rostrique rep.* cjGebhard. Schmidt.

109 b 12 *flendi me prolixitudine* msPalat. probGebhard.

21 *deique petigo* cjPontedera ad Caton. R. R.

110 a 19 *leges avitas et patritas* cjR.

112 b 19 *reciproca — odiose* verba videntur Lucilii esse, coll. p. 164, 32. 279, 19. (R.)

113 b 9 *iuva nunc a. iuva nunc* cjGebh.

114 a 7 *pudentes Vixere in patria* cj IsaacVossius, Meyer. in Anthol.

116 a 9 *Pacuvius Antiopa* mss. (?) teste Scriverio p. 88.

23 *scriptum est olim* cjG.

b 4 *rimam Chrysi cum* (vel *cum*) *n. s. reddere* cjNaeke Opusc.

117 a 3 *iactatos nominato volitantes, alto nido extrudito* cjG.

12 corrige: videantur, Varro

13 *levius m. numquam somnorinas . . umbrantur* cjBentley ad Lucret. 4, 751.

118 b 24 *quo eorum segnitas? ardet f.* cjDüntzer.

119 a 2 *tempestate hac* Dusa, probG.

123 a 22 *reddere potuisset mulieri tetricae mitiorem* cjG. cum *horrentis* ex sequentibus repetitum sit.

b 22 *igni committo? tr. an te torqueam?* cjG.

125 a 5 *in Hispaniam p. ibis* cjG.

b 6 *viscere aprino* cjR. coll. Lucil. fragm. inc. 130 ap. Dusam.

126 b 6 *in Hirpinos* cjR.

129 b 13 (ab imo) *ipsius ad armentas eosdem*, i. e. ad armenta cjG. ut postrema Nonii sint.

130 b 11 *en Scamandriam . . obtexi* cj Scal. ad Catull. et Columna.

15 *atque acervis altam omni* cjG.

131 a 25 *qua voluptate auctoritatis extimam* cjG.

133 b 20 *magnus Matutinus Falacer Caelus* cjMerkel. ad Ovid. Fast. p. CCXXI. *sic pater magnus et mater magna hic est caelus* cjG.

134 b 3 *Catullum* cjIsaac. Vossius ap. Burmann. Anthol.

135 b 4 *ad calcem tulit* cjPiersonus ap. Burmann. Anthol.

6 *viso tum suis asper subernus* vel *tamque asper subernus* cj Is.Vossius ad Catull.

8 *Mor. in querqueto arborum aritudine* cjIs.Vossius, Schneider. ad Varr. Meyer. in Anthol.

137 b 9 *pr. tum sit soluta crine c.* cjG.

143 a 15 *vapore, femen tribuit* cjPontedera ad Caton. R. R.

144 a 22 *ex hirte vestitum* cjVictorius ad Varr. R. R.

145 a 7 *margaritis candicantia* cjBurm.

147 a 11 *μὴδ' οὐ ἐστὶ* Popma.

b 24 *quae exirent per p., canalem f.* cjRuhnken. ad Xenoph. Memor.

149 a 7 *langore, obrepsitque . . . quietus* cjHaupt. Observ. crit. cap. 6 (*quietus* e cod. Parisino vetustissimo.)

152 b 10 *in aciem exercitumque* cjG. *exercitum, Ubi* cjDüntzer.

153 b 3 *afflictus aut abiectus* cjG.

15 *ut vieret torum . . infectori* cj Scal. ad Catull.

16 *lanam tractam* cjG.

156 a 12 *contra quid audes d. cum in . . . purpura operto toro . . . alvum quam typum* cjSchneider. ad Varr. R. R. idemque excidisse putat locum Varronis R. R. 3, 3, 6 *nomine mares.*

22 *quaere meos tubicines* cjG.

157 a 3 *vulgum ambiguum ocius evitat* cjG.

5 *velle vim vulgum* cjG.

antepen. *vixdum pusioni quod* cjG.

b 7 *decedo cacatum* in ordine omissum supplet marg. msHarlei.

162 a 20 *cum animum att.* J, Bothe 2, probG.

163 b 1 *parvum ac lectum* in ordine reponendum, *p. ac letum* WL.

167 a antepenult. *relinquerentur* cjG.

b 21 corrige: *Lacinia.*

169 a ult. *in charteo stadio epitaphion agona ago, quo qui certassit . . . magis delectatur St. p. quam athletarum* cjG.

b 3 *debeat bella uxore* M, probG.

172 a 6 corrige: *amplexu.*

179 a 3 Excidit fortasse Pacuvii locus, quem Festus servavit v. *torvitas.* Sequens fragm. Lucilio tribuunt JDusa, Mercer. et Scriver., Ennio Delrius. Ceterum X. libri nota desideratur in codice Genev., a sec. manu addita in L.

182 b 6 *ergodum sacra religiosa* cjG.

193 a 11 *tollunt. Turpilius* cjSchmidt.

18 *quidni laudabo?* cjG.

b adnot. 13 corrige: *huius signis*

196 a 12 *nomen meum in insanorum* cjG.

199 a 20 *mollissima.* Videtur superesse de loco Virg. Aen. 4, 293 (et quae mollissima fandi Tempora, qui rebus dexter modus) coll. Servio ad eum l. et Nonio p. 346, 33. (R.)

b penult. Nomen auctoris excidisse cjM, probG.

200 b penult. *accidit* cjPalmer. M, probG.

206 a 22 sqq. *Elidere . . . Elidere . . . elidat* cjG.

209 b 23 *ego improbus? esto* cjJ. M. prob G. cf. p. 327, 14.

211 a 10 *frigit fricans corpus actutum o. ablutum in fl.* cjG.
22 *labra labellis fingens compono* AJ, probG.
212 b 2 *servi facinus. Facinus rursum* M, probG.
14 *neque iate audet ire, simul metu* cjG.
215 b 17 *ad quem Orestae gravis sacerdotes* cjG.
228 b 20 *quod aes aut quicquid aliud e. g. fervidum factum colliquisset et informe esset infusum* cjG.
229 b 20 *venti aquilonis usque ad l. n. adierit* cjG.
230 a 13 *esse et fore* M. *et esse et fore* cjG.
14 *neque ob tuum se ing.* cjG.
233 b 10 *macte his armis, m. virtute p.* cjG.
235 b 22 *qui in exercitu* LG, editt. probG.
236 b 4 corrige: (p. 346.)
237 a ult. *qua mons* edd. probG.
244 a penult. *ac delectare domi te* probG.
249 a 19 *vacciniis lividis facta et languore flaccidis* cjG.
251 b 21 *sereno subinde tonuisset* cjG.
265 a adnot. 5 dele: *vulgi in ore* cjGerl., cum lectio bene se habeat. (G.)
266 a 14 *cui si sub terrarum frugibus orbis* cjG.
b 18 *hostica acies puncto temporis* editt. probG.
290 a 15 *eduxique ollis a. in pr. labris* cjDelrius ad Senec.
b 7 *Pars est p.p.: epigramma, item epistola quaevis* cjLud. Ferd. Schmidt.
291 a 2 *quae iisdem rhythmis composita sunt carmina, ut Ilias.* Ita hunc locum supplendum cjG.
298 b 3 *ac pudicitia, quod pars sit pudicitia, cum* cjG.
301 b 12 *quid miseraris me? Eurysace! tuam sodalitatem memoras, formidas tibi?* cjG.
304 a 7 (ab imo) *dirupta tonet aridum, r. pedem* cjG.
306 b 10 *vin. aut solo cibo* cjG.
312 a 29 *neque quassati pennes* cjSchneider. ad Varr. R. R. *remipedes* occupavit Freundius in lexico, norat etiam Schneider.
313 b 1 corrige: *acuto*
314 a ult. *Cadmeia generatum Semela adfarent et famularent perpetuo* cjG.
316 a 8 *e Graecia scias in . . . artificiorum* cjG.
318 b antepen. *nullus quin* cjG.
322 b antepenult. *heres ut esset tamen* cjG.
324 b 23 *Idem de Re Rustica* cjVictorius ad Varr. 1, 13.
328 b adnot. 4 corrige: *hic uror* ante A. *hoc res* W. *hac re* 1476. *Lacte pro nom.*
329 a antepenult. *quibus cannabi, lino quid . . : deribebant* cjSchneider. ad Varr. R. R.
331 a adnot. 3 corrige: *partis* L.
333 a penult. *quapropter* cjR.
344 a 8 corrige: *dubium, an insula sit*
372 a 7 (ab imo) *lagoenae ollaeve figurantur* cjSchneider. ad Caton. R. R.
b 7 (ab imo) *amorem incidi* cjSchneider. ad Varr. R. R.
378 b 10 *quod venit cito* J, probSchneider. ad Varr. R. R.
387 b adnot. 3 corrige: sic etiam E. et Iunianus Maius.
431 a 8 addendum 291, 11.